

༡༡། །རྩེ་བཙུན་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་
གསུང་འབུམ་པོད་དང་བོ་བཞུགས་སོ། །

སི་ཁྱོན་དཔེ་སྐྱན་ཚོགས་པ། སི་ཁྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་།

图书在版编目 (CIP) 数据

毛尔盖·桑木旦全集: 藏文 / 毛尔盖·桑木旦著. —成都:
四川民族出版社, 2009. 4

(名家文献研究书系)

ISBN 978-7-5409-4234-2

I. 毛... II. 毛... III. 毛尔盖·桑木旦 (1913~1993) —全集—藏语 IV. C52

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2009) 第 049289 号

名家文献研究书系

毛尔盖·桑木旦全集

毛尔盖·桑木旦 著

第一卷

出版人 罗 勇
责任编辑 央 京
装帧设计 央 金

出版发行 四川出版集团 四川民族出版社
(成都市三洞桥路 12 号)

排 版 成都曲登嘎布照排部
印 刷 四川嘉创印务有限责任公司

成品尺寸 185mm × 260mm

印 张 30.75

字 数 394 千

版 次 2009 年 4 月第一版

印 次 2009 年 4 月第一次印刷

书 号 ISBN 978-7-5409-4234-2

定 价 300.00 元 (全套)

༣༡། །གངས་ལྗོངས་ཐོན་མི་གཉིས་པ་རྩེ་དམུ་དག་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་ལ་ན་མོ། །

དཀར་ཆག

རྩེ་བཅུན་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
དད་པའི་པར་བཞུགས་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་ནུ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། |.....(1)

ཡོངས་འཛིན་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་རྩེ་བཅུན་བསྐལ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་བཟང་
བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་དཔལ་བསྐྱེད་
ཅས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། |.....(245)

རྩེ་སློ་བཟང་གྲགས་པའི་མཛད་རྣམ་ཐུང་ཅུ་བཞུགས་སོ། |.....(265)

དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡོངས་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྩེ་བཅུན་དགོན་མཚོག་
བསམ་འགྲུབ་དཔལ་བཟང་བོའི་སྐྱུ་བསྟོད་ཆ་ཅམ་བཞེད་པ་རྒྱུད་མང་
རང་གདངས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། |.....(275)

སྐྱེན་པའི་རྒྱལ་བོ་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུའི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཅམ་
བཤད་པ་བཞུགས་སོ། |.....(279)

གཡུ་ཐོག་གསར་རྟིང་གི་རྣམ་ཐར་བཞུགས་སོ། |.....(297)

རང་གི་བྱུང་བ་བཞེད་པ་རང་གསལ་ལྷ་དར་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། |.....(333)

ཁ་སྐོང་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་སྐོར། |.....(435)

ཐེབ་སྒྱུར་རྣམས་ཀྱི་སྐོར་པད་དཀར་ཚུན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། |.....(447)

༡༡། །ཐུགས་བསྐྱེད་གྱི་མཚོ་བསྐྱབས་ལས་ལེགས་འབྱུངས་ས་བཅུའི་ཤར་རིའི་ཅེར་འཕགས་
ཏེ། །གང་འདུལ་སྐྱུ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་བྱེ་བ་ཆུ་སྤང་འབུམ་དུ་རབ་སྤོས་པ། །བྱ་རམ་གིང་བ་ཞེས་
པའི་མཚན་གྱི་བདུད་ཅིས་རྒྱད་པ་ཀུན་སེལ་བའི། །རྣམ་འབྲེན་བཞི་བ་ཤུ་སེཁྱེ་འབལ་མེད་གཙུག་
གི་རྒྱན་དུ་འཛིན། །གང་གི་གསང་མཛོད་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྦྱར་མཁས་པ། །མཚོག་ཟུང་འོད་
སྤང་ཀུན་དགའ་བོ་དང་ཉེ་བར་འཁོར། །ལ་སོགས་དག་བཅོམ་འཕགས་ཚོགས་བཀའ་དྲིན་ཆེས་
སྦྱི་བ། །གསེར་ལྗན་སྒྲིག་མོས་ཐེག་འདི་ངོ་མཚར་མད་དུ་བྱུང་། །དེད་དཔོན་མཁས་པས་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ལེགས་བཅས་ནས། །བསམ་འཕེལ་འོར་བུ་དྲངས་པས་རྒྱད་པ་བསལ། །འཛིག་རྟེན་མིག་གྱུར་སྤང་
གཉིས་སྤྱོད་པ་ཡིས། །མདོ་རྒྱུད་རིན་ཆེན་དྲངས་པས་རྒྱད་པ་བསལ། །རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་རབ་དམར་སེར་
འོད་དུ་འཛོར་བའི་ཉེ་མ་ཆེ། །རུར་སྤྱིག་གར་དུ་ཅེན་པའི་སྟོན་མཚོག་སྤར་ཡང་བྱོན་པ་བཞིན། །རྒྱལ་
བཟུན་མཐའ་དག་མང་ནས་གསོས་པས་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བ་ཞེས། །བྲགས་པའི་སྤྱོད་ཆེན་སྤྱིད་པའི་ཁོངས་
ལས་བརྒྱལ་བ་གཙུག་དུ་བཞེན། །དེ་ཡི་སྤྱོད་མཚོག་སྦྱི་འགྲོའི་གཉིན་དང་རྒྱུན་ལྷན་དགར་གྱུར་
པ། །རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་མཁས་བྱུང་དག་ལེགས་དཔལ། །ལ་སོགས་མཁས་བྱུང་
བརྒྱུད་པར་བཅས་པའི་ཁྱེད་འཕྱོད་ལས་ལ། །རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྟོ་གྲོས་ལྗན་པ་སྤྱོད་ཀྱིས་མི་
འགྱུར། །ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་ཞེས་བྲགས་མཁས་དགྲའི་གཙུག་གི་རྒྱན། །འཆད་ཚོད་
ཚོམ་གྱི་འོད་བརྒྱ་འབར་བས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཆེན་བསལ། །ཐུབ་བཟུན་པད་ཚལ་བསྐྱུངས་པས་བདེ་
སྤྱིད་སྤང་ཅེའི་དགའ་སྟོན་རྒྱས། །རྒྱུགས་ལྗན་གསར་བའི་བྱེད་པོ་དེ་ལ་བདག་སྤྱིང་རབ་དུ་གྱུས། །དེ་
ཡི་སྤྱོད་རབས་སྦྱོར་ཆེ་འཕྱོད་བརྒྱུད་སྟོན་དང་ཡང་སྟོན་བཅས། །འཆད་ཚོད་ཚོམ་པའི་དཔལ་འབར་རྒྱ་
སྤར་གངས་ལ་འཁུ་བ་ཡི། །མཁས་དང་གྱུང་པའི་དཔལ་གྱིས་ཐུབ་བཟུན་སྤེལ་བའི་རྣམ་པར་ཐར། །རོ་
འཛིན་སྟོང་དུ་སྤྱོད་ནས་བསྐྱུང་བརྒྱུར་བཛོད་ཀྱང་ཟད་མཐའ་བལ། །ཁྱུད་པར་ཆེ་རྒྱ་ཀུན་གྱི་གཙུག་
གི་རོར། །འཛིགས་པ་མེད་པའི་འཕྱོད་ལས་འོད་ལྷགས་ཀྱིས། །ཐུབ་བཟུན་གྱི་མཚོ་སྤེལ་བའི་བྱུང་བ་
དག། །བདག་འདྲ་པལ་བས་བཟུགས་བཛོད་ཡུལ་ལས་འདས། །འོན་ཀྱང་དད་དང་སྤྱིང་རྒྱུ་རྒྱུ་འོད་པོ་དང་

ནམས་སྤྱིན། དེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་རྒྱུད་གིས་ཉེར་བསྐྱལ་ཏེ། །ས་ལམ་རྟོགས་པའི་སྐྱ་དབྱངས་ཤུགས་
འབྱུང་བའི། རླུས་བྱ་དག་གི་གསོས་སུ་འགྱུར་རོ་སྟམ། །ཁིང་ས་གཤིན་པོའི་ས་བོན་གྱུང་བོ་ལ། །སྤང་
ཆར་དུས་སུ་བབས་པས་གསོས་པ་ལྟར། །དད་དང་ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ལ་གཞིལ་བའི། །འགའ་
ཞིག་རྟོགས་པའི་གསོས་སྤན་འགྱུར་རོ་སྟམ། །ཉི་གཞོན་གསར་པའི་ཚེ་དགའ་རྒྱས་པ་ན། །འདབ་བརྒྱ་
བ་ཡི་གེ་སར་རྒྱས་པ་ལྟར། །ཚོན་བསགས་བསོད་ནམས་བག་ཆགས་བརྟས་པ་འགས། །དད་པའི་སྐྱ་
ལོང་གཡོ་བར་འགྱུར་བ་སྟེད། །དེའི་སྤྱིར་ཚུལ་འདིར་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས། །འབད་པའི་འབས་
བྱ་གཡུར་དུ་བ་བ་ལ། །རེ་བའི་ཀུན་རྟོག་རྒྱུད་གིས་རྒྱུད་བསྐྱལ་ཏེ། །རྣམ་ཐར་ཚོམ་པའི་བྱ་བ་ལ་
ཞུགས་སོ། །

དེ་ལ་འདིར་མཁས་དགའི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་མདོ་ཐུགས་བྱུང་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
ནས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་གདམས་པ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བསྟར་བས་བྱུང་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་སླེབ་ཉེ་
སྟགས་མའི་དུས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྟག་འཛིན་པའི་གསུམ་ལྟན་
རྩི་རྩེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་མཆོན་བརྫོད་པར་དཀའ་བ་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཆོན་ནས་སྦྱོར་ན། །ལྷ་གོ་རྩི་
རྩེ་འཆང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྩེ་བཅུན་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
རང་གི་སྒོས་དཔག་ཆོད་ཅིང་ཞིག་ཚོམ་ཁུལ་བྱེད་པ་ལ། །རྣམ་ཐར་སྤྱིའི་སྦྱོར་འགོད་པ་དང་། །སྐྱ་ཆེ་
འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཐར་ཆགས་སུ་འགོད་པ། །རྣམ་ཐར་སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བ་གསུམ།

དང་བོ་ནི། པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྩུན་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་ནས། །གང་གང་གཤུལ་བྱའི་མོས་པ་དང་འཚམ་པར། །གསང་བ་གསུམ་གྱི་
མཛད་བཟང་བཀོད་པ་འབྱུམ། །བཞེད་པ་རི་བཞིན་འཆར་བའི་ངོ་མཚར་འཕྱུལ། །མཁའ་ཁྱབ་ཁིང་
དུ་རོལ་བ་བསམ་ལས་འདས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །དཔག་མེད་གདོད་ནས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
པའི་སྤྱིའི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་མཛད་པ་གང་གིས་འདུལ་དགོས་ཀྱི་གཤུལ་བྱ་རྣམས་ལ་གང་
འཚམ་གྱི་སྤྱིའི་བཀོད་པ་དཔག་མེད་སྦྱོར་པས་ནམ་མཁས་གར་ཁྱབ་གྱི་ཁིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་

དང་འཕྱིན་ལས་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་མོད། རྣམ་འདྲན་བཞི་བ་ཤུག་སང་གའི་མདོ་སྟགས་ཀྱི་བཙུན་པ་
རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་ལ་བའི་སྤྲུང་དུ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་གངས་ཅན་གྱི་རྫོངས་སུ་སྤྱི་སྤྱི་བ་བཞེས་པའི་
འབྲུངས་རབས་འགའ་ཞིག ཇི་བཙུན་བསྐལ་བཟང་བྱུང་བ་བཙུན་དབང་ཕྱག་སྟགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་
ལྗན་དག་གིས་བཀའ་ལྷང་འབྲུལ་མེད་ལས་བྱུང་བ་ནི། འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་རྟེན་འབྱུང་གསལ་
མཛད་འཕགས་མཚོག་སྟུ་སྟུབ། རྣམ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ལྷ་ཨི་བ། མཁས་མཚོག་ཡོན་
ཏན་འོད་སྟགས་པཎ་བྱུང་དུ་མའི་སྤྱི་བ་བཞེས་པ་དང་། གངས་ཅན་གྱི་རྫོངས་འདྲིའི་བྱུང་དབང་
སྟོ་བྱག་མར་བ། མཉམ་མེད་པོ་རྟོ་བ། རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྟོ་བཟང་བྱགས་པ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པའི་རྟོ་རྟོ། དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་མ་མཁས་པའི་མཚོག་གྱུར་བྱི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་
མཚོ་སྟགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་བཞེས་པར་གསུངས། དེ་དག་ལས་ཐུ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རང་རང་གི་རྣམ་
ཐར་དུ་གསལ་ལ། སྤྱོད་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱི་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ནི་
མདོ་སྟག་ཚོས་འབྱུང་ལས། ཐུ་བཙུ་བ་སྟོ་གའི་སྟེ་སར་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ནི། ཡབ་སྟེ་མ་སྟུབས་
དང་། ཡུམ་མཁའ་འགྲོ་སྤྱིད་ཀྱི་སྟེ་སུ་ཆུ་པག་ལ་འབྲུངས། མ་འབྲུངས་པའི་སྟོན་ནས་ཡུམ་ལ་བྱ་
ལག་ཅེ་ནས་དུང་དཀར་ལན་གསུམ་གཏོང་བའི་མི་ལྷས་བྱུང་། དང་བོ་དུས་འཁོར་གྱི་ཚང་དུ་ཞུགས།
དཀར་རམས་བར་དུ་སོང་། འདོན་བཟང་བའི་ཚད་དུ་བྱེད། ཚོགས་བསགས་རབ་འབྱམས་པའི་
མཚན་བཏགས་སྤངས། དེ་ནས་ཐོས་བསམ་སྤྱིང་མཛད་དུ་ཞུགས། འདོན་གྱི་ཁ་དོག་དཀར་དམར་དུ་
བབས། བསྐྱུས་གྲ། སྟོ་རྟགས། གཞུང་དུ་ཐལ་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས་སྟགས་འདོན་མཛད་དེ་པར་ཚད་གིས་
མཚན་བཀའ་པོད་ཐུ་ལ་གཤེས་བྱེན་པར་སྤྱངས། འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ། མཛད་ཆ། བྱུང་མཐའ་རྩ་
བ་གསུམ་སྟགས་ལ་བཟུང་སྟེ་དུས་བྱེས་བར་རྒྱན་དུ་སྟོར། ཐུ་ཐུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཞུས། སོ་
བདུན་པ་ལ་ཆབ་ལྷག་མ་གནང་། བྱི་ལོར་རྟོ་རམས་པར་བཞག ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ཚོས་གྲ་ཆག་མེད་
གིས་དཔེ་གཟིགས་དང་། བསོད་བྱགས་པའི་འདུལ་བའི་རྒྱགས་སུལ། རྒྱ་ཡོས་དབྱིད་དམ་བཅའ་
བཞག ལོ་དེའི་དཔུན་གྱི་ཚང་དགེ་བསྟོན་མཛད། ཤིང་སྤུལ་ནས་ཀ་མདོ་དང་། ལོ་ཚོའི་བྱིར་ལོ་རེར་

བཞུགས། རྩི་རྩི་འཛིན་པ་ལོ་བཞི་དང་། རྒྱུད་པ་དང་ཆ་གན་པེ་ཤིང་གི་ཁྲིར་ལོ་གཉིས་རེ། སྤར་ཡང་
རྒྱུད་ཁྲིར་ལོ་གཅིག ལྷ་ཆེ་དང་དམུ་དགེའི་ཁྲི་ལོ་གསུམ་རེ། རྩལ་ཅུ་རྒྱུ་ཁྲིར་ཆོགས་ཆེན་དུ་ཁྲི་འདོན་
མཛད། རྒྱ་པག་རིགས་ལྷ་བཏང་བསྟན་དགོངས་ཁྲོལ་གྱིས་མཚན་སྟོགས་དགོན་གྱི་ཁྲིར་བསྟོན་བཞག་
གནང་། སྤར་ཞིག་མཚན་ལམ་དུ་བྱ་ལག་ཅེ་ནས་གདུགས་མང་པོ་བབས་པ་ཉིད་ནས་བཟུང་བས་
གདུགས་བཅུ་གསུམ་བྱང་བ་ཆོས་ལྷེ་དུ་མའི་ཁྲི་བྱེད་རྒྱ་བྱང་བས་དེའི་ལྷས་ཡིན་འདྲ་ཞེས་ཉིད་ནས་
གསུངས་ཤིང་ལན་ཅིག་བྱ་ལག་ཅེ་ནས་གཟན་གཤོག་པ་བྱས་ཏེ་འཕྱར་བ་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་སྟོ་
སྟོ་ལ་འཛོགས་ནས་སར་བབ་པའི་མཚན་ལམ་ཀྱང་བྱང་སྤང་། རེ་གསུམ་པ་ཤིང་སྤང་ལ་མཚན་སྟོག་
དགོན་ནས་གཤེགས་པའི་གདུང་རུས་ལ་ཡི་གེ་བྱང་བར་གྲག་གོ། ཁྲིས་གསུངས་པ་ལྷར་དང་ཁྲིར་
ཕེབས་སྐབས་ཀྱན་དུ་དབང་བཀའ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་སྐལ་ལྷན་རྣམས་སྟོན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད་པར་
ངས་ཏེ། ཁེ་ཆང་སྟོམ་ཆེན་སྟུལ་སྟུ་འཇམ་དབྱངས་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་རང་རྣམ་ལས། བཀྲ་ཤིས་
འབྱུལ་གྱི་གདན་རབས་ལྷ་བཅུ་བ་རྩི་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དམུ་དགེ་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོའི་དགོན་
གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་སྐབས་ཁོང་གི་ཞལ་ལྷ་ལས་འཇམ་དབྱངས་དང་རྟ་མགིན་གྱི་རྩིས་གནང་སྟགས་
ཆོས་བཀའ་དུ་མ་ཐོབ་ཉེ་རྟ་མགིན་གྱི་བསྟེན་མཚམས་ལ་བཟུང་པས་དམ་སྟེ་འགའ་ཞིག་གི་སྟོན་པ་
བཅད་པར་གསུངས་སོ། །

སྟུ་ཆོ་འདི་ཉིད་གྱི་རྣམ་ཐར་སྟེའི་སྟོམ་ནི། རྩི་བཅུན་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། དང་པོར་
རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པ་མང་དུ་བཅུལ། བར་དུ་གཞུང་ལྷགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤར། བཟ་མར་ཉིན་
མཚན་ཀྱན་དུ་ཉམས་སུ་སྤངས། ཀྱན་ཀྱང་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟོན། ཁྲིས་དང་། ལྷང་ཐང་
བསྟན་པའི་སྟོན་མའི་ཞལ་ནས། མང་དུ་གསན་པས་ཆོངས་པའི་དགའ་ལས་རྒྱལ། ཁྲུལ་བཞིན་སྟུབ་
པས་རྟོགས་པའི་བཅན་ས་ཟེན། རྣམ་དཔྱོད་དཔུང་བས་བསྟན་པའི་རུ་མཚོན་བསྟོངས། འདི་དག་
ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་ས་བོན་ཡིན། ཁྲིས་གསུངས་པ་ལྷར་དང་པོ་སྟུ་རྒྱུད་དཀྱུས་མའི་ལྷགས་ཀྱིས་མདོ་
ལྷགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མང་དུ་བཅུལ་བ་དང་། བར་དུ་གཞུང་ལྷགས་

ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤར་ཏེ་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ལས་སྤྱགས་བྱུང་ཞིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱ་གཅིག་པ་ལ་སྤྱིང་བཅེ་བ་ལྟ་བུའི་བཅེ་བ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བྱང་ཁུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། ཐ་མར་ཉིན་མཚན་ཀྱན་ཏུ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཏེ་ཉམས་དང་རྟོགས་པ་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་དགེ་ཚོགས་ཀྱན་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོར་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཅིང་། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་སྒྲུབས་ཆེན་མཛད་པ་སྟེ་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན་ནོ།

དང་བོ་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཅའ་བ་ནི། གཞོན་ཅུའི་དུས་ནས་སྟོན་སྐྱངས་བག་ཆགས་སད་དེ་ཤེས་སད་། རྟེན་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱན་མོང་སྤྱང་ཆོད་ལའང་སྟོན་སྐྱངས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་དེ་ཤེས་བརྩོན་མེ་ལྟར་འབར་བས་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཅའ་ཚུལ་ནི། ཁོང་སྟག་གི་ཆང་གི་ཞལ་ལྷན་སྟོག་སྟོབ་པ་སོགས་ཆོགས་མེད་དུ་མཁྱེན་ཏེ། ལོ་གཅིག་གི་རིང་ལ་སྒྲ་རྣམ་དང་། སྟོན་ལམ་ལྷ། རྒྱན་འཇུག་འཇིགས་བྱེད་གཉིས་སོགས་ཆོགས་འདོན་ཆོས་སྟོད་ཆང་མ་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད། དེ་ནས་སྤྱིང་པད་མའི་སྒྲ་སར་ཞེས་པ་རྩོམ་མས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དགེ་ལྡན་དུ་བསྟེན་ནས་དཔེ་གཟིགས་དང་དཔེ་བྲིད་མ་ཆད་པར་ཞུས་ཏེ་ཆོགས་སུ་ཞུགས་ནས་བསྐྱུས་གྲ་ཡོངས་རྩོགས་ཆོགས་རྒྱགས་ལ་ལུལ། ཨ་ཏུ་ཉོར་ཆེན་ཆེ་འཕེལ་ཞེས་པའི་དགེ་བཤེས་ལ་འགག་རིང་བྱང་གི་དམ་བཅའི་སྐབས་ཐོག་མར་བཞེངས་ནས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྩོད་གཞིར་བཟུང་སྟེ་རྣམ་མཁྱེན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་དང་གང་ཟག་གང་ཡིན་དྲིས་པས་ཁས་ལེན་འཛིན་དཀའ་བ་བྱུང་། དེ་རྩིས་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་། སྤྱབ་མཐའ་རྩ་བ་སྤྱགས་འཛིན་གནང་ནས་ཆོགས་རྒྱགས་ལ་ལུལ། དེ་རྩིས་སྟོང་རྟགས་དོན་བདུན་ཅུ་བཅས་ཆོགས་རྒྱགས་ལ་ལུལ། ཆོགས་ཆོས་འགྲིམ་ཞིང་རིགས་ལམ་ལ་མཐའ་ཆོད་པ་སྐྱངས། སྟོང་རིག་གི་ཆོགས་སྤྱིང་གནང་སྟེ་རྟགས་གསལ་དང་། དམ་བཅའ་དང་བ་འདྲེན་པ་གནང་བས་གཟུར་གནས་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱགས་བརྩོད་ཀྱི་རོལ་མོ་བཀོལ། དེ་ལྟར་ཆོད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོར་སྤྱགས་འཛིན་དང་། དཔེ་བྲིད་དཔེ་གཟིགས་སོགས་ལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་འབད་པས་ཆོག་དོན་གང་ཆ་ནས་ལེགས་

པར་ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་ནས་རྒྱན་འཇུག་གཉིས་ཟུར་ནས་ཐུགས་འཛིན་གནང་ཡོད་པ་དགྲང་ལོ་བཅུ་
དུག་ཉིང་གཞུང་རྒྱགས་སུལ་ནས་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་གསར་ཚོད་བྱས། དེ་རྩིས་སྐབས་དང་བོའི་མཐའ་
དཔྱོད་ཡོངས་རྩིགས་ཐུགས་འཛིན་གནང་སྟེ་ཚོགས་རྒྱགས་ལ་སུལ། ཕྱིས་སུ་ཡང་པཎ་ཆེན་བདེ་ལམ།
འཇམ་ཐུང་གཉིས། རྩི་བཅོམ་འགྲེལ་ཆེན་མོ། རྩོད་འཇུག་ཆེན་མོ་སོགས་དང་། དཔལ་མང་ཐུགས་
ཀྱི་སྤྱོད་ན། ལེགས་བཤད་ཉིང་བོ། འདུལ་སྒྲུབ་སོགས་ཐུགས་འཛིན་གནང་བ་དང་། འདུལ་བ་ལྷང་ཆ་
ཆང་ལ་ཞེས་གཟིགས་གནང་སྟེ་བར་སྒྲུབ་དང་གྲངས་འདེན་རྣམས་ཐུགས་ལ་བྱང་བར་བཟུང་།

ཆོ་གའི་སྐོར་ལའང་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་དང་། མགོན་ཆོས་ལྷ་མོ་རྣམ་ཐུས་སོགས་ཀྱང་
ཐུགས་འཛིན་གནང་། ཚོགས་རྒྱགས་སུལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཐོས་བསམ་རྩོད་ཅུས་ཐུག་པ་གནང་བས་པར་
ཕྱིན་གྱི་ཆོག་དོན་ཀྱང་ཐུགས་སུ་ཆུད། འཛིན་གྲ་གཏུག་ལ་སྒྲོ་སྐྱར་དང་རྩིས་བཏགས་འདྲེས་མར་
བཏང་བས་ཏལ་ཆ་མི་ཐོན་ཁ་མེད་བྱུང་གསུངས།

པར་ཕྱིན་དམ་བཅའི་སྐབས། སྐབས་བཞི་བ་ནས། མི་རྟག་བསྐྱམས་པས་དེ་སྟོ་བསྐྱམ་འགྱུར་
ཞིང་། རྟེན་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་མི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་སྐྱོམ་པའི་སྟོ་གཉིས་སྟོ་གཅིག་གིས་སྐྱོམ་ན་
བསྐྱམ་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱོམ་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་སྐྱོམ་ན་སྐྱོམ་བྱེད་ཐུག་
མེད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་རྩོད་པ་ཁྱར་ཕྱོགས་ཆེར་བྱས་གསུངས། ཕྱིའི་ནངས་པར་ཞོགས་ཁའི་ཆོས་
ཟུར་སྦྱར་བའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་ཆེན་པ་གཉིས་རྒྱ་མཚན་ཅན་དང་རྒྱ་མཚན་དུའམ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
བྱེད་དུ་སྦྱར་ཚུལ་དང་། ལྷག་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སྦྱར་ཞེས་སྦྱར་ཚུལ་སོགས་འཕངས།
གྲང་ཆོགས་ཆོས་ཟུར་དབུ་མ་རྩིང་བ་ནས་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་ཤེས་མཚན་བྱང་མཚན་གྱི་བཞེད་
ཚུལ་ལ་གསེར་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་རོ་རྒྱགས་ཅན་སྒྲངས་པའི་རྒྱགས་འཕྲོད་ཅན་བྱང་གསུངས། དགྲང་མོ་
རྩོད་བཅལ་ལ་མཛོད་འཛིན་གྲ་ནས་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་རྟགས་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་རྩོད་པ་ཕྱོགས་ཆེན་པོ་
འོང་རྒྱ་འདྲ་བ་ལ་གྲོལ་བ་རྒྱུར་བས་དེ་ཉིད་འདོན་དགོས་མ་བྱུང་གསུངས། ཕྱིའི་ནངས་པར་དཀའ་
རམས་འཛིན་གྲ་ནས་ཅོ་ནེ་ཐོས་བསམ་བྱ་བ་ལངས་ཏེ་རྒྱན་གྱི་ནང་ནས། ཐོག་མ་དང་ནི་དེ་ཉིད་

གཞན་ཉིད་དང་། །རང་གི་མཚན་ཉིད་རང་དང་གཞན་དུ་འགྱུར། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་
བྱུང་པར་ལ། །སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚས་ལ་བཟོད་པར་བཤད། །ཅེས་བཀོད་དེ་སྐྱེ་མེད་བརྒྱད་རེ་རེ་ལ་
བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་མེད་དང་། །མེད་ན་སྐྱེ་མེད་བརྒྱད་དགོངས་གཞིར་བཀོད་པ་མི་འཐད་ཅེས་
དང་། །འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་ཡོད་མེད་ཀྱང་འཕངས། །གཞན་
འགྱུར་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་མིན་དང་། །ཡིན་ན་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟེང་གི་ཡིན་དགོས་ལ། །དེ་
ལྟ་ན་ཡོངས་གྲུབ་སྟོང་གཞིར་བྱས་ཏེ་དེ་ཚས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བས་རྩོམ་གྱི་གཞན་སྟོང་ལྟ་བུར་
འགྱུར་བ་དང་། །བཟོད་པ་དེ་ཀུན་རེ་རེ་ལ་སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་རེ་ཡོད་མེད་སོགས་ཉ་ཉུང་མང་བོ་བསྟེ་
བ་བྱས་ཞེས་གསུངས། །ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་ཐར་ས་བོན་ཤོག་ངེལ་སྐབས་ཁོངས་སྒྲུངས་ཤ་ལྟག་
གནང་ཡང་ཆོག་དོན་གཉིས་ལ་བྱང་ཆུབ་ནས་ཤ་ཞག་རུས་ཞག་དུ་སོང་བ་རེད། །དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་
གཙོ་བོ་རང་གི་ཡིག་ཆ་བསྐྱུས་གྲ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐུགས་འཛིན་གནང་ཞིང་ཆོགས་རྒྱགས་ལུལ་བ་ཙམ་
དུ་མ་ཟད་དཔེ་བྲིད་དང་དཔེ་གཟིགས་དོན་ལ་ཞིབ་མོར་དཔྱད་པའི་རྒྱ་མཚོན་སོགས་ཀྱིས་མཁས་
པའི་ཡང་རྩེར་སོན།

གྲང་ཐང་བཏྲན་པའི་སྒྲོན་མེས་གསུངས་པའི་སྒྲོ་མང་ཚས་དར་བའི་རྣམ་ཐར་ལས། །དང་སང་
སྒོ་བ་གཉེར་ལ་འབད་པའི་ཁུལ་བྱེད་པ་ཕལ་ཆར་ཡང་དཔེ་ཆར་ལྟ་ཆུལ་རང་གི་ཡིག་ཆ་འཛིན་སྒྱུར་
བྱེད་རྒྱ་བསྐྱར་ནས་དཔེ་ལྟ་མང་བོ་ཞིག་གིས་མ་ལོངས་པ་བཞིན་བྱས་ཏེ་དཔེ་སྒྲོག་ཆབ་ཆབ་ར་རྩེ་
ཐོག་ལ་ཡན་པ་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེ་བཏོག་རེ་བྱས་རུང་གནད་ལ་འབབ་རྒྱ་གཅིག་ཀྱང་མེད།
གཞུང་ཚན་དེའི་རང་ལུགས་བསྐྱར་ཏེ་གཞན་ལུགས་དགག་པའི་ཐད་ནས་པར་འཕེན་རྒྱ་རེ་ཨེ་ཡོད་
གཙོ་བོར་བྱས་པས་སྐབས་དེར་འགྲོ་ཐབས་ཙམ་འོང་ཡང་། །རང་ལ་རྩེར་འཕངས་པ་ན་འབབ་ས་
འདི་འདྲ་ཞིག་དགོས་སྟམ་དུ་སྒྲོར་འཛིན་རྒྱའི་གཏད་སོ་ཞིག་མེད་སྟབས་རེ་དུགས་ཐང་ལ་བདས་པ་
བཞིན་གར་འགྲོ་འདིར་འགྲོ་མེད་ཅིང་། །ལྷ་ལྷ་ཁ་ཤས་སོང་དུས་སེམས་ངོ་ན་ཅི་ཡང་མེད་པ་ནི་དང་
བོ་སྒོ་བ་གཉེར་རྒྱག་དུས་རྒྱག་མ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་དུ་སྒྲེ་ཀུན་མཁུན་འཛིགས་མེད་དབང་བོའི་ཞལ་

ཕྱ་ནས། གཞུང་ཚོགས་སློ་འཛིན་མི་བྱེད་གཞུང་གི་དོན། །དཔེ་སློག་ཙམ་གྱིས་ཤེས་འདོད་བཞད་གད་
གནས། །ཞེས་དང་། ཐད་ཀའི་གཞུང་ལ་བརྟ་བ་ཡལ་བོར་ནས། །དཔེ་མང་བརྟ་བ་ཤེས་རབ་འཆལ་
བའི་རྒྱ། །གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སློ་གསལ་བ་རྣམས་ཡ་མ་ཡེང་གིས་ཉི་མ་འཕུལ་ཐབས་དེ་འདྲར་
མ་སོང་བར་དམ་པ་འདི་དག་གི་རྣམ་ཐར་ལ་ཁ་མིག་ཡར་ལ་བརྟ་བ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་སློབ་གཉེར་གཤའ་མ་ཞིག་བྱེད་འདོད་པ་དག་གིས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
ལྟར་བསྐབ་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྷ་དག་ལ་བཙོན་པར་མ་བྱས་ན། །འཕགས་
མཚོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །དེ་བས་གཞན་དག་ཆར་བཅད་རྗེས་སུ་
བབྱང་ཕྱིར་དང་། །བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བཙོན་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཕགས་
ཆེན་དག་གིས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་མེད་མི་རུང་བའི་རིག་པའི་གནས་ལ་སྤྱངས་ཤིང་མཁས་པར་
གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ་སློན་གཞོན་བུའི་དུས་སྟག་གི་དཔོན་སློབ་ལས་སུ་ཉགས་བསྐབ་ཅིང་། །འཕོ་རུའི་
རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་སྐར་ཅིས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱས་ནས་བབྱང་སྟེ་ཞག་གསུམ་པར་རི་མོ་རྫོགས་པར་སྤྱངས།
དེ་རྗེས་གསོ་རིག་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མཚོག་སྤྱོད་པའི་དྲུང་སྟག་ཅེས་གྲགས་པའི་ལྷ་རིག་པ་འཇམ་དབྱངས་
ཆོས་དར་གྱི་ཞལ་ལྷ་ལས་དབྱངས་ཅན་སྤྱོད་མདོ་ཙམ་འགྲེལ་གྱི་སྟེང་ནས་དེ་དུས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་གོ་ཚར་
མེད་པའི་གཞུང་གི་བར་བར་གྱི་རི་མོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ་ཆེན་ཐུགས་རྗེ་དཔལ་དང་། །ཨ་ལྷ་ཡོངས་འཛིན་
གྱི་གསུང་དུ་གསལ་བ་དེ་དང་། །དེ་དག་དུ་མི་གསལ་བ་སློན་གྱི་བྱིད་རྒྱན་དུ་བཞུགས་པ་དག་དང་
བཅས་མཚུབ་བྱིད་ལྱང་བཅས་གསན་སྤྱངས་དང་། །སྤེལ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་རྩ་འགྲེལ་སྟེང་
ནས་མཚུབ་བྱིད་ལྱང་བཅས་ཉན། །བརྩོན་ཀྱན་བཤད་གྱི་མཚམས་སུ་སྤེལ་པ་དང་བརྩོན་མཁས་
པ་དག་གི་མཛད་སྟོལ་བཞིན་བརྩོན་ཀྱན་བཤད་གྱི་མཚན་གསོལ། །སློབ་དཔོན་མཚོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
འཕགས་མའི་བརྩོན་པ་དང་འདོད་དོན་ལ་སློན་པའི་གསོལ་འདེབས་སློན་དུ་བཏང་སྟེ། །མཚར་སྟག་
ལང་ཚོའི་དཔལ་འཛིན་རྒྱ་ཞལ་མས། །ཁ་ཤོར་ལམ་སློན་དྲན་དབང་ཚུལ་བབྱང་བ། །བཤེས་གཉེན་

མཁས་པ་མཚོག་དེའི་བཀའ་ལྟར་གིས། དབྱངས་ཅན་དར་བའི་ལང་ཚོར་འབོད་པའི་གཏམ། བརྟ་
སྟོང་གཞུང་བརྒྱའི་ཅེ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི། དགོངས་མཐེལ་མ་ནོར་ཚུལ་བཞིན་འཆད་པ་ལ། བཤ་
ཆེན་རྗེས་སུ་འབྱོར་བ་དང་མཚུངས་པ། ཁྱོད་མཚན་དབྱངས་ཅན་དབྱེས་པའི་རྩོ་རྗེ་འོ། ཞེས་ལེགས་
པར་སྒྱུར་བ་སྤྱི་ཏའི་སྐད་དང་ཤན་སྒྱུར་ཡི་གེ་དགུ་བའི་བསྟར་རས་བཅིངས་པ་བསྟུལ་ཏེ་ཀུན་
བཤད་ཀྱི་མིང་བཏགས་ནས་མེ་ཏྲག་འཐོར་བ་དང་བཅས་ཤིས་པ་བརྗོད་པའི་མཐའ་བརྒྱན་ཏོ། ཁྱ་
མ་རེན་པོ་ཆེ་འདི་བས་གསུངས་པ་དེའི་སྐབས་སུ་འཕགས་མའི་བསྟོད་པ་རེ་ཚུན་དུ་མ་བརྟོན་པར་
ཉན་མ་སྟོང་གསུངས། སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་ཚོས་དར་བའི་ཞལ་ནས། ངས་སྐྱབས་ལུ་ཞེས་
ལ་ཨ་ལགས་འདི་བ་ལས་སྟག་པའི་སྐྱ་གོ་མཁན་ཞེས་མ་བྱུང་ཞེས་གསུངས་པ་སྐབས་མགོན་མཚོག་
གི་སྟན་དུ་སོན་པས་སྟགས་དབྱེས་པའི་བསྟགས་བརྗོད་ཡང་ཡང་གནང་། ཁོང་སུ་ཏྲོ་གཤགས་པ་གྱི་
མཚོ་ལས་སྟན་ངག་གསན། སྟན་ངག་ལ་ཤིན་དུ་མཁས་པར་གྱུར་པ་གསུང་ཚུལ་རྣམས་ལ་བསྟུས་པ་
ཅིམ་གྱིས་ཤེས་རུས་པ་དཔེར་ན་དོན་རྒྱུ་སོ་ལྗེའི་སྟོན་ནས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བསྟོད་པའི་སྟན་
ངག་གསུང་འབུམ་ཁྱོད་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ལྟ་བུའོ།

ནག་ཅིས་ཀྱང་ནག་ཅིས་སྟོན་འགོ་དང་། བཙུ་གསུམ་འཁོར་ཞགག་ ཤིན་ཅིས་ཁ་ཤས་སོགས་
ཤེས་པ་བྱུང་ནས་རེ་གཉིས་བཅིས་ཀྱང་ཕྱིས་བཞག་གསུངས། སྤར་པར་ཕྱིན་ལ་སྟོབ་སྐབས་ཤིག་
རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྱི་མཚོའི་གསུང་མགྱུར་ལས། རྣམ་དཀར་བསོད་ནམས་སྟོང་གིས་ལེགས་བསྟན་
པའི། ཤིན་དུ་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་དལ་འབྱོར་འདི། འོན་མེད་འཇིག་རྟེན་བྱ་བས་ཆུད་གཟོན་པ།
བདག་ལ་སྟོང་མེད་གྱུར་པ་གདོན་མི་ཟ། ཞེས་དང་། པལ་ཆེར་མི་བཟད་ཟུག་རྩ་སྟེ་བའི་རྒྱ། ཉེས་
བརྒྱའི་འབྱུང་གནས་འཁོར་བའི་སྟན་ཚོགས་ལ། མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྟག་པར་ཆགས་པར་བྱེད། ཅིས་
གསུངས་པ་སྟར་ཐོས་བསམ་གཤའ་མ་གནང་བའི་འབྲས་བུར་འཁོར་བའི་སྟན་ཚོགས་མཐའ་དག་
ལ་སྟགས་གཏིང་ནས་ཞེན་པ་ལོག། སྤར་ནས་སྤུ་མ་ནང་ཆེན་གྱི་འཛིན་བདག་ལ་ཞེ་སུན་གསུངས།
སྤར་གྱི་ཁང་བ་བཙོང་ནས་ཁང་རྒྱང་ཞིག་དུ་སྟོས་ཏེ་གྲ་རྒྱས་མའི་ལུགས་ཀྱིས་སྟོ་གོས་ལ་གྱོང་།

བསྐྱར་ནས་ཐོས་བསམ་ལ་འབད་བཙོན་གནང་།

ཕྱིས་སྤྱི་མཆོའདིའི་རྟེན་བཞེངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་དགོ་
ལེགས་ཚང་དག་དབང་བྱབ་བཞུན་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྒོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་
དང་། བདེ་མཚོག་མཁའ་སྤྱོད་མ། མགོན་པོ་ལལ་བཞི་བ་རྣམས་ཀྱི་ཅ་ཀ་ལི་རེ་བཞེངས་ཏེ་ཁོང་
སྒོ་མང་རིན་པོ་ཆེར་སྟག་གནས་ཁྱུས་པར་ཉིན་ཤས་ཞོག་གསུངས་པར་སྤྱད་དུང་ནས་བཞག་པར་
ཁོང་ཉིད་ཀྱི་འདྲ་ཐང་གི་ལལ་སྒོས་ལ་སྦྱུང་ཐེགས་ཤིག་སྤྱང་སོང་བར་སྤྱད་ཏེ་ནས་གཞན་ཀྱི་ཅ་ཀ་
བརྒྱུད་ཁྱུས་པར་གྲུང་གི་ཁ་ལ་སྦྱུང་ཐེགས་རེ་འགོས་ན་བཟང་མོད་གསུངས། དེ་ཕྱིན་ཆད་ཟས་
གོས་ཀྱིས་མི་ཤོངས་པ་འོངས་པ་དེ་ཀའི་ཕྱིན་ཆེན་ཉིན་འབྲེལ་ཏུ་འཁུམས་གསུངས། གསུང་བབ་
དེར་བཞུས་ན་ཡང་སྟོགས་ལ་གྱོང་བསྐྱར་ནས་བཞགས་པར་ཤེས་ཅུས། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེས་ཀྱང་
བདག་དོན་མ་བྱས་ལ། བདག་ཀྱང་དེ་དོན་མི་འགྱུར་བས། བྱིས་ལས་ཐག་རིང་བཞོལ་པར་བྱ། ཞེས་
དང་། འདྲིས་ཆེན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར། ཤེས་ལ་བ་ཅན་ལེགས་པར་བྱ། བྱང་བས་མེ་རྟོག་སྤྱང་རྩི་
བཞིན། ཆོས་ཀྱི་དོན་ཅན་སྤངས་ནས་ནི། ཀྱུན་ལ་སྤྱོད་ཆད་མ་མཐོང་བཞིན། འདྲིས་པ་མེད་པར་
གནས་པར་བྱ། ཞེས་དང་། མཉམ་མེད་པོ་རྟོ་བ་ཆེན་པོའི་ལལ་ནས། གཞན་གྱི་གཡོག་དང་དཔོན་
མི་བྱ། ཤེས་ལེན་སེམས་མི་དཀྱུག་སེམས་མི་བཟུང་། བསེ་བསྐྱད་མི་བྱ་འབྲེལ་མི་བྱ། རྟོགས་འཇུག་མི་
བྱ་འདྲིས་མི་བྱ། གྱོང་དུ་བྱ་ཞིང་འགྲོག་དཀའ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཞེན་པ་ཨ་
འཐས་སྤྱ་སོང་བ་དག་དང་མི་མཐུན་པར་བཀའ་གདམས་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་
ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བཙོན་པས་དུས་འདའ་བར་བྱས། དེ་དག་གི་སྐབས་སྤྱ་རྒྱལ་བ་
དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལས། ཁ་ཅིག་ཕྱག་དོག་དུག་ཆུས་གཞན་དག་ལས། རང་ཉིད་རྒྱལ་བའི་
སྤྱ་ཐབས་ལྟར་ལེན་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱག་དོག་གི་དུག་ཆུས་སྦྱོས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྩི་
འདིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཟི་བྱན་མ་བཟོད་པར་མི་ཟེར་དགུ་ཟེར་གྱིས་སྤྱང་བརྗོད་སྤྱ་ཚོགས་བསྐྱངས་
མོད་མེལ་ཤིང་བསྐྱར་བ་བཞིན་དུ་རྩི་འདིའི་འཁོར་བ་ལ་ཞེན་ལོག་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་བརྩེ་

བསོགས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུ་དུ་གྱུར་ཏེ་ཡུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེ་ལྟར་འབར་བར་གྱུར་ཏོ། །ཐུ་ཕྱི་འདི་
དག་གི་སྐབས་གང་ཡིན་ཀྱང་འགྲོ་མགོན་སྦྱོབས་པ་རིན་པོ་ཆེས། སླ་མ་སྦྱ་བཞི་ཡི་གངས་རི་ལ། ཁོས་
གུས་ཀྱི་ཉི་མ་མ་ཤར་ན། བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆུ་རྒྱུ་མི་འབྱུང་བས། ཡིད་མོས་གུས་འདི་ལ་གཟབ་པར་
འཚལ། །ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་འབྲེལ་གང་ཡོད་ལ་སྦྱོན་རྟོག་གི་སྒྲ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་སྦྱེས་པར་
ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བཞེན་ཚུལ་གྱིས་གཞི་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། རིག་གནས་སྒྲོབ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་
ལ། རྩོན་ནས་འབྲེལ་བའི་མཚམས་སྦྱོར་ཞིག་གིས་སམ། རྩེ་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱོན་རྟོག་གི་སྒྲ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་
མ་ཤར་གསུངས། ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བཞེན་ཚུལ་མ་ལོག་པའི་དབང་གིས་ཆེ་དགུ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་དང་བཟུན་པའི་བདག་པོར་གྱུར་པ་རེད།

གཞན་ཡང་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་བཅའ་བའི་སྐོར། སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཉེ་བར་འཁོར་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་
ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་དགེ་ཚུལ་དང་རབ་བྱུང་གི་ཕྱི་མ་པ་བཞིས། སྦྱབས་མགོན་མཆོག་ལས་ཆེ་
དབང་། ཨ་ལགས་མཐུན་པོ་དག་དབང་དགེ་ལེགས་ཚང་ལས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ཡུང་། སླ་མཚོད་
དང་ཕྱག་ཆེན་སྒྲགས་མའི་བྲིད། མི་ཏུ་བརྒྱ་ཙུ་ སྦྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་། དུས་འཁོར་དབང་ཆེན།
འཇིགས་བྱེད་དམར་བོ་མདའ་འགོངས་ཀྱི་དུག་དབང་། བདེ་མཆོག་ལོ་དུ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་དབང་
ཆེན་སོགས་དབང་བཀའ་མང་བོ་གསལ། སྒྲོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད། འཇིགས་བྱེད་
དཔལ་ཅིག བདེ་མཆོག་ལུ་ཨི་བ་དང་བྲིལ་བུ་ལྟ་ལ། གསང་འདུས་ལྷགས་གཉིས་དང་འཇིག་རྟེན་
དབང་ལྷག འཁོར་ཆེན། མདོན་བྱང་། ཟབ་དོན་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་དབང་སོགས་དབང་དུ་མ་དང་། རྣམ་
སྤྲས་བཀའ་བཅོ་ལྔ་སོགས་རྩིས་གནང་དུ་མ། རྒྱལ་ཐང་བ་བསམ་གཏན་འོད་ཟེར་གྱི་གཙོད་སྐོར་གྱི་
ཡུང་དང་། ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་བཟུན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཏཱ་ར་རྒྱ་ཐའི་དབང་ཆོག་ལྷེད་ནས་དབང་དང་
ཡུང་དུ་མ། དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཡུང་། ཡང་སྒྲོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྟག་ཕུའི་སྒྲོལ་མ་ཕྱི་ནང་
གཉིས། ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག འཇིགས་གསང་མཐའ་སྦྱོད་སོགས་ཀྱི་སྒྲགས་བཏུ། པཌ་ཆེན་བཟུན་པའི་ཉི་
མའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ཡུང་། སྦྱབས་འགྲིག་ཚུལ་གྱིས་རིག་བྱེད་མའི་དོན་ཀྱན་འགྲུབ་པའི་འཁོར་ལོ་

19

མཁུན་གོང་མའི་ཞི་ཁྱོ་སྤྲགས་སྤྲུབ་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་བཤད་ལུང་རྣམས་གསལ། སྤར་ཡང་རྩེ་ཡབ་
སྤར་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ལས་སྤར་མ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད། ལྷོ་བྲག་བཀའ་འབུམ། བྱང་ཁ་ནག་དབངས་
ཅན་དཀར་དམར་གྱི་ལས་ཚུགས། སྤོལ་དཀར་ཆེ་བྱིད། རྩེ་སེམས་སྤོལ་བསྐྱེད། གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅུ་དམ་
ཆེག་རྩེ་རྩེ་བསྐྱེད་པ། ཟ་བྱེད་མཁའ་འགྲོའི་སྤྱིན་སྤྱེག་གྲུབ་རྒྱལ་ཆེ་བྱིད་རྣམས་ཀྱི་བྱིད་དང་། ཀུན་
མཁུན་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་བསོད་གྲགས་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་ལུང་། རྟོག་བདུན་མཆན་
འགྲེལ་གྱི་བཤད་ལུང་། གསང་བདག་གཏུམ་པོ་བྱང་ལཱའི་རྩེས་གནང་། པར་སྤྱན་མཆན་གྱི་བཤད་
ལུང་། བེའུ་བུམ་སྤོན་པོ་རྩ་འགྲེལ། དཔེ་ཆས་རྩ་འགྲེལ། པོ་རྟོ་བའི་ཆེག་ལབ་རིང་མོ། མན་ངག་རིན་
ཆེན་སྤྲུངས་པ། རི་ཁོད་སྤལ་ལུན་སྤོན་མེ། སྤོ་སྤྱོད་སྤུན་བརྒྱད་ཆེན་མོ། སྤོ་སྤྱོད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར། བྱང་
སེམས་རུ་སྤྱོད་བའི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱ། གསུང་སྤོས་ཐོར་བྲ། སྤན་གྱི་རྒྱད་གསུམ། མན་ངག་
བཀའ་རྒྱ་མ། གཡུ་ཐོག་ཆ་ལག་བཙོ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱི་ལུང་། ཡུ་ཁུ་རིན་པོ་ཆའི་བསྟོད་འགྲེལ་བཤད་
ལུང་། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ངག་དབང་ཐུབ་བསྟན་གྱི་མཚོའི་འགྲེལ་བ་བཞི་སྤྲགས་ཀྱི་བེན་བྲིས། རུ་
པོད་དང་དཔལ་པོད། རྒྱ་གཞུང་ལས་གཤེད་སྟོར་གྱི་ལུང་རྒྱན་གང་ཡོད་དང་། ཉེ་ལོ་རྒྱ་རོ་མར་བ་མི་
ལ་རས་རྒྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལུང་སོགས་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གསལ། དཔལ་མང་བརྗེ་ཏའི་
སྤུལ་སྤྱུ་འཇམ་དབངས་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཚོ་ཆང་ལ་གསུང་འབུམ་མང་པོའི་ལུང་རྒྱན་བཞུགས་
པས་ཁོང་གིས་ཁྱེས་ངོར་འཇམ་དབངས་བདེ་བའི་རྩེ་རྩེ། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ། སྤོང་རྩེ་ལ་
སྤོ་མ་ངག་དབང་སྤོ་བཟང་། པཎ་ཆེན་སྤོ་བཟང་ཡེ་ཤེས། པཎ་ཆེན་དཔལ་ལུན་ཡེ་ཤེས། རྩང་སྤྱུ་
ངག་དབང་ཆོས་ལུན། རྩང་སྤྱུ་རོལ་བའི་རྩེ་རྩེ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་། ཐུའུ་བཀྲན་གསུང་
འབུམ་ལས་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་རིགས་དང་། སྤྲུབས་མགོན་མཆོག་ནས་མགོན་པོའི་རིགས་གཏད་ཆེག་
བརྒྱད་དུ་གནང་ནས་གཞན་གཉིས་དཔལ་མང་ཆང་ལ་གནང་ཡོད་པས་དེ་ནས་ཉན་ཐབས་ཀྱིས་
གསུངས་པ་བཞིན། ལྷ་མོ་ཕྱག་བཞི་མ་དང་། གཞོད་སྤྱིན་གཉིས་ཀྱི་རྩེས་གནང་ཡང་དཔལ་མང་རིན་
པོ་ཆེ་ལས་ཐོབ། གཞན་ཡང་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་ཞིག་དཔལ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཐོབ་པས་བཀའ་

དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞེས་གསུངས། དུས་འཁོར་གྱི་ནག་པ་ཚང་གི་མདུན་ནས་རྒྱལ་མཁན་ཆེན་གྲགས་པ་
རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ། བྱ་དགོ་སྒོ་གོས་ཀྱི་མཚོ། རྒྱ་ནག་པ་བཏུན་པའི་ཉི་མའི་གསུང་འབུམ་
སོགས་ཁ་ཤས་ཐོབ། ཡང་སྒོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བདེ་གསང་སོགས་དབང་ཆེན་བཙུང་གསེར་
ཆོས་བཅུ་གསུམ་སོགས་གསན། ཞལ་ལྷ་ནས་བདེ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བཀའ་འགྲུར་གྱི་ལུང་ལྷན་མ་
ཐོབ་པའི་ར་བོད་མན་ཆད་རྫོགས་པར་ཐོབ་ལྷེ་མཐུག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་མཚོད་པ་བཅས་ཐོབ། བྱར་
བོད་མེ་འབར་མ་ཁ་སྐྱོང་པོ་ཏི་བཅས་ཆེག་བཅུད་དུ་བསྩལ། ཞལ་བཞི་བའི་བེའུ་བུམ་ཕྱི་ནང་གཉིས།
དམར་ཁུང་སྐྱོར་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྐྱོར། རྒྱ་གཞུང་ལུང་རྒྱན་གང་བཞུགས། འགྲེལ་བ་བཞི་ལྷགས་གྱི་
བཤད་ལུང་། འདུལ་བའི་སྒྲིང་འབུམ་གྱི་ལུང་། ཡང་བསྐྱར་བསྩལ་རྒྱུ་མཚན་བཅས་གྱི་བཤད་ལུང་
ཡང་ཐོབ། ཡང་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ། བཅའ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་
འབུམ། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ། རྩི་དགོ་འདུན་གྲུབ་གྱི་གསུང་འབུམ།
དབེན་ས་བ་སྒོ་བཟང་དོན་འགྲུབ་གྱི་གསུང་འབུམ། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གྱི་གསུང་འབུམ།
རྒྱལ་མཚོག་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། ལུང་རྒྱ་རོལ་བའི་རྩི་རྩེའི་གསུང་བཀའ་རྒྱ་མའི་སྐྱོར།
ཉོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་གྱི་སྒོ་སྦྱང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར། སྤང་རི་ཐང་བའི་སྒོ་སྦྱང་ཆོགས་བཅུད་མ་
རྣམས་དང་། བྱང་ཁུབ་མི་ལའི་སྐལ་ལྷན་རྣམ་ཐར། སྐལ་ལྷན་མགྱར་འབུམ། རྱུག་ཡག་རི་ཁྲོད་པའི་
དགོ་སྒོང་དང་དགོ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ། བསྐྱེད་ཆོང་གི་རྟེན་འབེལ་བསྟོད་པའི་རྒྱུ། རྒྱན་མཁུན་འཛིགས་
མེད་དབང་བོའི་གསུང་འབུམ། རྩི་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེའི་དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རིམ་དང་། ལྷན་གཉིའི་གསུང་
གི་ཁྲིད་ཡིག་སྟེང་ནས་དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་དང་། བདེ་མཚོག་དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྷའི་བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་ཁྲིད། ལེགས་བཤད་སྟེང་བོའི་བཤད་ལུང་། རྩི་ལག་བཅུད་མའི་ཁྲིད། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་
རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གསུངས་པའི་ཁྲིད་ཡིག་ཐེག་ལེ་གསལ་བྱེད་གྱི་སྟེང་ནས་ཐེག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཁྲིད།
རྩི་རྩེ་ཆོག་གྲུམ་དང་ཡི་གེ་བཞི་བའི་བསད་བསྒྲིག་མ་འོང་ཉ་འདོན་རྣམས་གྱི་ཁྲིད། སྤྲི་མི་སྟན་གྱི་ཆོ་
ཁྲིད། རྩི་རྩེ་ཆེ་དགུ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོ་ཁྲིད། འཛིགས་བྱེད་སེར་བོ་ཕྱག་ན་ཀུ་ཤ་བསྐྱམས་པའི་ཆོ་

ཁྱིད་། སྤྱིན་སྤྱེག་དངོས་ཐུབ་གྱི་མཚོའི་བཤད་ལུང་དང་ཅ་ཚོག་གི་སྤྱིང་ནས་ཁྱིད་། ཐུག་དཀར་བཀའ་
བཅུའི་བདེ་ལམ་ཟིན་བྱིས་ཀྱི་ལུང་། ལ་དྲོན་གནས་བཏན་གྱི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་། སྐྱབས་མགོན་
བར་བའི་གསུང་བཀའ་གྱི་མའི་ལུང་། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་ཐར་བཅན་པོ་མའི་ལུང་། པཌ་ཆེན་གསུང་
སྤྱིང་ནས་ཐུན་དུག་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྱིད་། དབང་མཛད་སྒྲོལ་མ་དམར་མའི་བེུ་བུམ་དང་བསྟེན་
སྐྱབ་ལས་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་ནས་ལག་ལེན་ཞིབ་བྲིད་བཅས། དགག་བྱ་དོས་འཛིན་གྱི་བཤད་ལུང་། ཀུན་
མཁྱེན་གསུང་བཀའ་གྱི་མའི་ལུང་སོགས་གསལ། འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་བཏྲན་
པའི་ཉི་མ་ལས་གཤེད་དམར་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ། འཇིགས་བྱེད་ཞེ་དགྲུ་མ་དང་རོ་ལངས་བརྒྱད་སྟོར།
འཁོར་ཆེན་ལྷ་བཅོ་བརྒྱད། རྟོར་དབྱིངས། མི་འབྲུགས་པ་ལྷ་བཅུ་གསུམ། སྤྱར་ལྷགས་རྣམ་འཛོམས་
ལྷ་མང་རྣམས་ཀྱི་དབང་། མི་ཉའི་ནང་ཚན་དཔལ་མཚོག་དང་པོའི་རྟོར་སེམས་ལྷ་རེ་གཅིག་པའི་
དབང་ནས་བཟུང་ཐུགས་ཇེ་ཆེན་པོ་ལྷ་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབང་གི་བར་དབང་བརྒྱད་གསལ། ཡང་
སྐྱབས་མགོན་མཚོག་གི་ཞལ་ཐུ་ལས་མགོན་པོའི་རབ་གནས། མཚོག་སྐྱབ་པའི་རྒྱུད་སྐྱབ་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ། ལྷའི་བུམ་གཏེར་གྱི་ཁྱིད་། ལ་གྲོན་མའི་ལས་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱིད་། ཆོ་བྲིད་ཞག་བདུན་མ་དང་
བུ་སྟོན་གོང་ཁྱུག་མའི་ཆོ་བྲིད་། སྤང་རྒྱུད་ཆོ་བྲིད་། སྒྲ་མ་ཐུ་བཅུ་བའི་བཤད་ལུང་། སྤྱིན་སྤྱེག་དངོས་
ཐུབ་གྱི་མཚོའི་ཟིན་བྱིས་ཀྱི་ལུང་། མགོན་པོའི་བེུ་བུམ་གྱི་ཁྱིད་ལ་མཁོ་བའི་མན་ངག་དུ་མའི་ལུང་
ཁྱིད་། སྒྲ་མ་ཞི་ཁྲོའི་ཆོ་དབང་། རྣམ་མཁའ་བསམ་འགྲུབ་ཀྱི་མི་ལའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ལུང་། ལྷ་མོ་
ཅནྱེ་ཀའི་རྗེས་གནང་བཀའ་གྱི་མ་དང་། བུ་སྟོན་གོང་ཁྱུག་མའི་ཆོ་དབང་གསལ་པ་དང་། ཡང་ཁོང་
གི་གསུང་འབུམ་ལུང་གསུང་མགྲུར་གྱི་རིམ་པ་ནས་བསྐྱལ་པ་གསལ། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་
བསྟེན་སྐྱབ་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་། ལས་བཞིའི་དུག་ཅུ་བའི་རྣམ་བཞག་གཉིས་ལུང་བྲིད་གཅིག་འབུམ་གྱི་
རྒྱལ་དུ་གསལ། ཏམ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་གྱི་མཚོ་ལས་བདེ་མཚོག་འཇམ་
རྟོར་། མེ་ཉི་བཅུ་གསུམ། མཁའ་འགོ་གྱི་མཚོ་རྣམས་ཀྱི་དབང་། སྤྱི་མི་སྟན་གྱི་ཆོ་དབང་བཅས་གསལ།
དེ་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱེ་བཞི་བ་རྗེ་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བཏྲན་དབང་ཐུག་ མདོ་རྒྱུད་

གདམས་པའི་གཏེར་མཛོད་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། མཁན་པོ་དག་དབང་དགེ་ལེགས་
ཡང་སྤུལ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་དག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་ཞང་སྟོན་བསྟན་
པ་རྒྱ་མཚོ། སྒོ་མང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་སྒོ་བཟང་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱ་མཚོ། བདེ་ཐང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་
རྩེ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། ཨ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ།
གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། དཔལ་མང་རིན་པོ་ཆེ་རྩེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་
མཚོ། སྤྱི་བའི་དབང་ཕྱག་རྡོ་རམས་པ་སྤྱིང་སྤྱིང་ས་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། གསོ་རིག་སྤྱི་བའི་ཁྱེད་མཚོག་
འཇམ་དབྱངས་ཚོས་དར་བ་དབྱངས་ཅན་དར་བའི་ལང་ཚོ་སོགས་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་བསམ་སྦྱར་
གཉེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་བསྟན་ཏེ་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཅའ་བས་མདོ་ཐུགས་རིག་གནས་དང་
བཅས་པ་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་སྒྲོབས་པ་ཐོབ་ནས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་གདམས་པ་གཞལ་དུ་མེད་
པའི་གཏེར་མཛོད་དུ་གྱུར་པར་བརྟེན་མཁས་དགའི་གཙུག་གི་འོར་བུར་གྱུར་ཏོ། །

སྤྱི་བ། སྒོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་ས་བོན་གྲུང་བོ་ལས། །ཉེར་འཁྱུངས་སྤྱི་བའི་སྤྱངས་དཔག་བསམ་
སྒོན་པའི་ཆེར། །ལྷང་རྟོགས་མེ་རྟོག་འབྱུང་གྱི་ཆེ་དགའ་ངོམ། །དགེ་མཚན་དྲི་བསྐྱེད་མངར་བོས་
འཇིག་རྟེན་ཁྱབ། །འབད་བཙོན་སྒྱུ་རེངས་གསར་བས་ཉེར་དྲངས་པའི། །རྣམ་དཔྱད་ཉི་མས་རང་
ཞལ་ངོམ་པ་ན། །གཟུར་གནས་མཚོ་སྤྱི་བའི་སྤྱངས་ཀྱི་འདབ་བཞད་དེ། །བརྟེན་བཟུགས་སྤྱི་བ་ར་ཡི་སྤྱི་
དབྱངས་སྟོན། །ཉིན་མའི་མགོན་གྱིས་རང་འོད་སྤྱི་བའི་པ་ན། །སྤྱི་བའི་སྤྱངས་པར་ཐིམ་པས་འཁྱུན་སྤྱི་
སྤྱི་གཞི། །དམ་པའི་ཐོས་བསམ་འོད་སྤྱི་བའི་འབར་བ་ན། །ཐུག་རྟོག་ཁྱུང་བུར་ཉལ་བས་བྱ་ཅོ་སྤྱི་གཞི་སྤྱི་སྤྱི་
གོས་སྤུལ་ཐོས་དང་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས། །ཐུགས་རྒྱུད་གསེར་གྱི་བུམ་བཟང་ཡོངས་སུ་གཏམས། །རིགས་
ལམ་ཞོ་འཁྱུང་རུས་པའི་ཆེ་བརྒྱ་ཡིས། །འོག་རྟོག་བཅུད་མེད་བདག་པོ་སྤྱི་བཅས་བཅོམ། །ཞེས་སྤྱི་གོ་
རྡོ་རྩེ་འཆང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གཏམས་པ་རྩེ་བཅུན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་
རྣམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་པར་བཞད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་ཅུ་ཞེས་བུ་བ་ལས་དང་བོ་
རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པ་མང་དུ་བཅའ་བའི་སྤྱི་བའི་སྤྱངས་ཀྱི་དང་བོའོ། ། ༥ །འཇིགས་མེད་མཁྱེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་

ཡོངས་སུ་རྩོགས། །འཕྱིན་ལུས་འོད་བརྒྱ་འབར་བའི་འོད་ཆུབས་ཀྱིས། །ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་སྤེལ་བའི་
གཉེན་གཅིག་བྱ། །སྤྱོད་འཕྲིན་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་ལྟོས་པར་རྒྱལ། །དེད་དཔོན་མཁས་པས་ཡིད་བཞིན་དབང་
རྒྱལ་དང་། །མཛེས་ལྷན་འཛིང་བུའི་བྱུང་པར་འབྱེད་པ་ལྟར། །མཐོག་རྒྱུང་སྤྱིད་པའི་ཚོར་དང་ཐར་
བའི་བདེ། །རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་མད་དུ་བྱུང་། །

གཉེས་པ། བར་དུ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་གར་བའི་རྩལ་བཤད་
པ་ལ། རོག་མར་བེའུ་བུམ་སྟོན་པོ་ལས། མན་ངག་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་མགོ་ནི། །བཤེས་གཉེན་
དམ་པ་མི་བཏང་བ་ཡིན། །དེ་ལས་དད་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་སོགས། །ཡོན་ཏན་ཀུན་འབྱུང་ཀུན་
གྱི་གཏོར་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། དེ་ནས་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་རི་སྟོང་
པའི། །རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་འགྲིག་པའི་རྩ་བ་ནི། །ལམ་སྟོན་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་འབད་པ་
ཡིས། །བསམ་དང་སྦྱོར་བས་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་པ་བྱ། །མཐོང་ནས་སོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་
བར། །བཀའ་བཞིན་བསྐྱབ་པའི་མཚོད་པས་མཉེས་པར་བྱས། །རྣལ་འབྱོར་ངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་
ལྟར་བྱས། །ཐར་འདོད་བྱེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྐྱབ་འཚལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་
པ་ལས་ཀྱང་། །སློབ་མ་བཟང་བོ་སྤྱོད་མར་གུས་ལྷན་དེ་དག་གིས། །སྤྱོད་མཁས་པ་རྣམས་ལ་རྟག་དུ་
བསྟེན་པར་བྱ། །ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན། །ལེགས་ཚོགས་མ་ལུས་པའི་འབྱུང་གནས། མཚོག་དང་ཐུན་མོང་
གི་དངོས་བྱུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རང་ལ་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་པས་སོ་སྟམ་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
གང་བསྟེན་ལ་དམ་ཚིག་གི་སེལ་རྩུང་ཟད་ཅོམ་ཡང་མ་སོང་བར་མ་ཟད། །སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་བཞག་སྟེ་བསམ་སྦྱོར་གཉེས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་དང་། །བྱུང་པར་བཀའ་དྲིན་རྩེས་སུ་
དྲན་ཏེ་གུས་པར་བྱས་ཤིང་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབ་པའི་མཚོད་པས་མཉེས་པར་བྱས་པའི་ཚུལ་ནི། །ཁོང་
སྟག་གི་ཚང་ལས་སྟོག་བསྐྱབས་པ་དང་སུམ་རྟགས་བསྐྱབས་པས་ཞལ་ནས་ཁོང་བཀའ་དྲིན་ཅན་

དེས་ཀ་ཁ་ཕྱལ་སློག་བསྐྱབས། སྤར་སློག་གཞལ་ཞེས་པའི་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གཞན་ཚོ་བསྐྱབ་ན་ཞར་ལ་
ཤེས་ཡོང་འགྲོ་གསུངས་ནས་སྤྱབས་འགྲོ་ལྷུང་བཤགས་སོགས་རིམ་པར་བསྐྱབས་པས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་
ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་ཕྱག་ཐལ་མོ་སྤྱར། དེང་སང་ཚོས་པར་སློམ་པ་འགས་སློག་སློབ་པའི་སློབ་
དཔོན་སློབ་དཔོན་དུ་མི་བཅི་བ་སོགས་ལ་བཏུས་ན་འདི་ནི་གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་ནས་
ཚོས་ཀྱི་གནད་མཁྱེན་པའི་རྟགས་སོ།

གཞན་ཡང་སྟག་གི་ཚང་གིས་ཁྱོད་ཚོགས་ཚོས་འགྲིམ་པ་སོགས་ལ་ཁང་མིག་རྒྱུང་བྱ་ཞིག་གིས་
ཚོག་གསུངས་པ་དང་དུ་སྤངས་པ་སོགས་གང་གསུངས་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབས། མཐན་རིན་པོ་ཆེ་
ངག་དབང་ཐུབ་བཏུན་རྒྱ་མཚོ་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་ནས་དབང་བཀའ་མང་པོ་གསན་ཞིང་བཀའ་
བཞིན་བསྐྱབས་པས་ཐུགས་ཤིན་དུ་མཉེས་ཤིང་། ཁོང་གི་གསུང་ལས། བ་ནོར་བྱ་ལ་བསྐྱལ་བ་བཞིན་
ཅི་ཅམ་པའི་བཀའ་དམ་པོ་ཞིག་ལའང་དབང་གལ་ནས་ཕུད་མ་སྤྱོད་ཞིང་ཁྱད་པར་འཛིགས་བྱེད་
དམར་པོ་མདའ་འགོངས་ཀྱི་དུག་དབང་སྐབས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་འབོད་མི་བཏང་བ་སོགས་ཐུགས་
གྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་ཚད་མེད། ལྷག་པར་གྲུབ་དབང་ཡོངས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ལོ་དུ་བའི་
ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་ལྷ་རེ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཐོག་མར་སྦྱིན་པར་མཛད་
པའི་བཀའ་དྲིན་སོགས་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་ལུས་སྟོག་ལོངས་སྤྱོད་གྱིས་མཚོད་ཀྱང་གཞལ་དཀའ་བའི་
དྲིན་ཆེན་པོ་ཡིན་ལགས་ཞེས་ཤོག་དྲིལ་ལ་བྲིས་ནས་བཞག། ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་རྩི་ཞང་སྟོན་བཏུན་པ་
རྒྱ་མཚོ་བསྟེན་ནས་གསུང་ཚོམ་འབྲི་བ་སོགས་ཐུག་གཡོག་བསྟེན་བཀའ་དང་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབ་
པའི་མཉེས་པར་བྱས་པས་ཐུགས་ཟིན་གྱི་སློབ་མར་གྱུར་ཏེ་ཁྱོད་དེད་ཀྱི་རྩེ་འདི་ཞིག་དུ་བཟུང་
སྟེ་རྒྱུད་པར་ལོ་ཤས་འགྱོར་བཅུག་པ་སྟམ་པ་ཡོད་མོད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་གོ་དོ་རྩི་འཆང་
ཁོང་གིས་རྒྱན་དུ་པོ་རྟོ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། བསྐྱེད་མེ་བྱ་འབྲེལ་མི་བྱ། ཁྱོགས་འཛེན་མི་བྱ་
འདྲིས་མི་བྱ། ཁྱོད་དུ་བྱ་ཞིང་འགྲོག་དཀའ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཛིག་རྟེན་པ་དག་དང་མི་
མཐུན་ཞིང་འགྲོག་དཀའ་བ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་པ་འབའ་ཞིག་ལ་གཞིལ་སྐབས་ཤིག ཁོང་ཨ་ཁུ་རིན་

པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། མི་དང་མ་འགྲོག་པར་འདུག་མི་སྤྱབ། སུ་དང་འགྲོག་ཀྱང་སྒྲིན་ཡེ་མེད་
པ་ཞིག་གཏན་མི་མིན། མི་དང་འགྲོག་རྒྱ་གལ་ཆེ། ཅུང་ཟད་རེ་ལ་བསྟོན་བཏགས་ནས་སྤོ་ལངས་ཀྱིན་
མ་བཟུང་ན་བཟང་། རེས་གཅིག་གཉིས་རེ་ལ་བསྟན་བཅུགས་ཏེ་བཟུང་ན་སྤངས་པ་མིན་ཡང་མི་
མངོན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད། ཁ་ཏྲོན་མག་སྟག་མང་པོ་ཞིག་འདྲོན་རྒྱུ་ལས་དཔེ་ཆར་བརྟ་བ་གཙོ་
བོར་གྱིས། དཔེ་ཆར་བརྟ་བ་ལ་ཚོགས་བསགས་སྤྱི་བ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་འདུག་པས་གལ་ཆེན་
གྱིས་ཞེས་སོགས་མཚང་ལ་སྐོལ་བའི་བསྟན་སྟོན་གནད་བལ། དེར་དུས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་སྟོ་
མ་ལངས་ཀྱང་བདེན་ཁ་རང་གིས་བཟུང་ནས་སྤོ་མའི་གསུང་ན་རྒྱབ་ཀྱི་མེར་བྱུར་བྱེད་པ་ལས་མེད་
མོད། ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བའི་ཞལ་ནས། མཚང་ལ་སྐོལ་བའི་བསྟན་སྟོན་བཀའ་དྲིན་དུ་བསྟུལ་
པ་ནི་བསྟུལ་བ་བྱེ་བའི་བར་དུ་མགོ་ལ་ཐོད་བཞིན་བཀུར་ཏེ་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གྱིས་མཚོད་ཀྱང་
གཞལ་བར་དཀའ་བའི་བཀའ་དྲིན་དུ་འབྱུངས་ཞེས་གསུངས། ཏ་ཅང་སྟགས་ཟེན་གྱི་སྟོབ་མར་གྱུར་
སྟབས། ལྷ་བ་བོ་མེད་ཀྱང་དབྱ་མའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་བཤད་ལུང་གནད་ནས་
ཟེན་བྲིས་གྱིས་གསུངས་སྟབས་ཟེན་བྲིས་བྱས་པ་གཟིགས་འབུལ་ཞུས་པར་སྤྱི་ཁོག་བཟང་ཉེ་གང་
བཤད་མ་ཐོན་འདུག མཐུག་གི་ཆོས་སྤྱོད་སྟབས་མགོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་བཞེན་དགོས་ཚུལ་བཤད་པའི་
སྟབས་ཀྱི་བཤད་པ་འདི་ལ་དོན་བསྟུན་བྱ་བྱ་ཞིག་ལས་མེད། ཟེན་བྲིས་ཀྱི་རིགས་འདི་རང་གིས་ངོས་
ཟེན་པ་དང་སྟོ་ཆོས་འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་གསུང་རིས་སོར་བཞག་བཀོད་ན་བྲིས་གོ་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་འདྲ་
མིན་ཡོང་བ་དང་། བྲིན་རྟུབས་ཀྱི་ཁྱད་ཆེ་བ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་དང་། ཉིན་གཅིག་ཤོག་
དྲིལ་ཞིག་གི་དབྱ་ན། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགོ་ལ་པན་བཞེད་པ། ལྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྤྱོད་པས་པ་ཙོང་
ཁ་བ། རྟོག་གསུམ་གྱས་པ་ཆེན་པོས་སྟག་བཞེད་ན། ལ་རྩེས་བྱ་ཡིས་ཟེན་པར་བྲིན་གྱིས་རྟོབས། ཞེས་
བྲིས་པ་ཞིག་གནད་སྟེ་འདིའི་འཕྲོ་ལ་མར་བསྟོད་འགྲེལ་ཆེན་མོ་ནས་དོན་ལུན་མའི་འབྱུང་འགྲེལ་
རྣམས་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གཙང་མ་སོར་བཞག་ཏུ་འཁོད་ལ་ཤོག་གསུངས་པ་ལྟར་བྲིས་ཏེ་སྟུལ་བར།
འདི་ངས་བསྟུལ་བ་ཡིན་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོམ་གྱི་ཐོག་མར་ཞོག་གསུངས། བསྟོད་འགྲེལ་ཆེན་མོ་

བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་གྲང་། རྫོང་མན་པ་དག་ལ་ཕན་ཕྱིར་ཡིན་གསུངས་གྲང་། ཇི་བཙུན་གྱིས། ཆ་
ལུགས་ཏ་ཅང་ངན་ན་གཤིས་ཀྱི་བརྟན། །གསུངས་པ་བཞིན་གཟན་ཤམ་སོགས་འཕྱོར་བོ་མེད། གོ་
ས་སྟན་གྲགས་ནི་མེད། ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་གྲགས་སྐམ་ཞིག་གྲང་མེད་པས་ཀུན་གྱིས་འཕྱ་བ་ལས་མི་
འོངས་སྟམ་སྦྱར་བྱང་མ་བཞག་པར་ཕུལ་བ་བཞིན་ཉིད་ནས་གསུང་འབུམ་ཁྲོད་དུ་དེ་བཞིན་བཞག་
འདུག ཅེས་གསུངས། འདི་ཡང་སྤྱི་མཐོང་གྲགས་ཟིན་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱབས་པོ་ཆེའོ།

ཡང་ཞལ་ནས་ང་རྒྱལ་མ་ཆེན་བཟང་སོགས་སྐབས་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་གང་ཤུགས་ཆེན་དེ་ཉིད་
འབྱར་འཛུམས་ཀྱི་བསྐབས་སྟོན་ཞལ་ཏ་རྩས་པ་ཅན་སྟོལ་པ་སོགས་མ་མཛེངས་གྱིས་བྱ་བཞིན་ལུགས་
གཉིས་ཆར་ནས་བསྐྱངས་པའི་བཀའ་དྲིན་བསམ་མཐའ་མེད་མོད་ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་བཀའ་
དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རྣམ་ཐར་ཐར་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའོ། །ཡང་ཁྲོད་ལ་མི་སྟོན་ན་སུ་ལ་
སྟོན་གསུངས་ནས་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་སྤྲད་པ་དང་། དཔེ་རིས་སོགས་འབྱིར་བཅུག་པ་
དང་། ལམ་རིམ་གྱི་བཤད་ལུང་གི་བར་མཚམས་རྣམས་སུ་ཞལ་བྱས་ཕུལ་བ་དང་། སྐྱེ་ཁམས་ཅུང་
ལྗེ་བར་སོང་བའི་སྐབས་མཚམས་ཁོང་ནས་རྣམ་རྒྱལ་གཟུངས་རིང་དང་། འདུས་པའི་ལྷས་དགྲིལ་
གྱི་སྟོན་སུ་སྐྱེ་ར་ཇ་སོགས་ཅི་སྟོགས་བསྐྱབས་པས་ཕྱགས་ཟིན། ཉིན་ཤས་མཚམས་ནས་སྐྱེའི་བབ་
རྒྱན་ལན་དང་། གསུང་སྤོང་རྒྱན་ཆགས་པེབས་ཏེ། པ་མིང་བུ་ལ་བཏགས་པའི་སྤྲ་གོ་ཆང་། སྤྲ་མིང་
བྱི་མར་བཏགས་པའི་སྤྲ་སར་ཆང་། །ད་ཉླའི་དུས་ཀྱི་ཕུང་གསུམ་ཅམ་པོ་ཆང་། །ཁྲོད་ལ་བཟེ་རེ་ཅན་
གྱིས་འདི་སྤྲ་ལྷ། །སོགས་ཀྱི་རེའི་ཚུལ་དུ་གསུང་འཕྲོས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡང་ཡང་པེབས་པ་སོགས་ད་ལྟ་
དྲན་པས་མཆི་མ་དགྲ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རྣམ་ཐར་འོ།

གཞན་ཡང་སྐྱེ་འདའ་ཁའི་བར་ཉིན་རེ་བཞིན་སོང་སྟེ་སྟོབས་ཆེན་ཤུགས་བསྐྱོག་དང་ཞལ་
འདོན་གྱི་དགྲ་གཏོར་སོགས་བཏང་། ཞེས་དང་། ལུང་རྟོགས་སྐྱེ་གཤེགས་དང་ངེད་གཉིས་སུ་ཁོམ་
གྱིས་སྐྱེ་མདུན་དུ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ་དང་ལེགས་བཤད་སྤོང་བོ་གཉིས་ཁོང་སྐབས་དང་བསྐྱེན་ཤོག་བྱང་
འགའ་རེ་སྟན་འབུལ་བྱ་བཞིན་ཡོད་པ། ཞེས་དང་། བཙོ་ལྷའི་ཉིན་ཁོང་གི་ཞབས་རིམ་དུ་བཟང་སྟོད་

འཆི་བསྐྱ་ཞིག་བཏོན་པ་ཞབས་བཏོན་ཕུལ་བའི་ཐ་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། སྐྱེ་འདས་རྗེས་གསུང་མདུན་ནས་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བདག་འཇུག་དང་། ཆོ་རབས་ཀྱན་ཏུ་འབྲལ་མེད་རྗེས་འཛིན་གྱི་སྟོན་པ་ཤུགས་དག་དང་། གསུང་གཡོག་སོགས་ལས་ཤོར་མེད་པ་ལྷན་པས་བྱིས་ནས་ཁོང་སྒོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ནས། བྱོད་ཀྱིས་ཆོ་འདིར་གོ་ཞིག་ཆོད་པ་དེ་ཡིན་གསུངས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི། བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་པའི་རྣམ་ཐར་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་མཐད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་འབྲུམ་སྟོན་པས་རྩོམ་པོ་ཆེན་པོ་ལ། ངས་ཆོ་སྟོད་ཆོས་བྱས་པ་གང་ལམ་དུ་སོང་ལྷན་པར། རྩོམ་པོ་ཞེས་ཞུས། བྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་མ་སེ་བཙུན་ལ་གཡོག་བྱས་པ་དེ་ཆོས་སྤྱོད་སོང་། གཞན་མ་སོང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཞན་ཡང་། སྐབས་མགོན་སྐྱེ་བའི་བ་བསམ་དང་སྦྱོར་བས་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ཁྲོད་གོང་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་སྐབས། སྐབས་མགོན་མཆོག་ཉིད་ཁོང་གི་གཟུངས་གཤག་ཅུང་ཅུར་རྒྱན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གསུང་སྟོན་དང་ཞུ་སྟོབ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་སྟོན་དང་ལྷང་བསྟན་དུ་མ་གནང་བ་དང་བཀའ་དྲིན་པའི་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་ཆིག་བརྒྱད་དུ་བསྐྱལ་བ་སོགས་ཀྱིས་རྗེས་སྤྱོད་བཟུང་བ་མ་ཟད་སྤང་ཆོད་ལའང་ཐུགས་སྤང་ཤིན་ཏུ་འདྲིས་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏོ། །དཔེར་ན་ཁོང་གི་གསུང་རྣམ་ཐར་ས་བོན་ལས། བྱི་ནས་སྐབས་མགོན་མཆོག་སྤྱིལ་བྱར་བྱོན་ནས། ཀ་མ་ལ་དང་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟེང་། ཞེས་པའི་དབུ་ཅན་གྱི་སྟོལ་དཀར་བསྟོད་པ་ཞིག་ལྷགས་རྩོམ་གནང་བར་བསྐྱལ་བ་བོ་བྱོད་ཡིན་རྒྱ་བྱས་ཞེས་ཕེབས་ཏེ་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱོད་བཙུགས། མ་འགྱུར་བར་སྟོལ་དཀར་བསྟེན་པ་ཞིག་གིས། ཞེས་ཕེབས་པས་སྟོམ་ཁང་གོང་ནས་སྟོལ་དཀར་གྱི་བསྟེན་པ་བྱས། བྱུང་འབྲལ་རི་ཁྲོད་དུ་སྟེབས་པ་ན་ཤུལ་དུ་ངེད་ཀྱི་སྟེང་ནས་བེད་ཆ་ཆེ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱངས་འདུག་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་མཚམས་བཟུམས་ནས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བསྟེན་པ་ཞིག་བཏང་། དེ་གོལ་དུས་གོང་ས་མཆོག་གི་བྱིན་གྱིས་བེད་ཆ་རང་ཡལ་དུ་སོང་འདུག ཆོའི་བར་ཆད་ཅིག་ཡོད་པ་སྒྲ་མ་དང་འཕགས་མའི་བྱིན་རྒྱལ་གྱིས་ཉེར་འཆོ་ཕྱ་མོ་དེ་ཙམ་གྱིས་བསྟོན་པ་ཡིན་མཆོག་ལྟར་དང་པ་ཁ་ཞེ་མེད་པ་ཞིག་སྟེས། ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་རེད། དེ་སྐབས་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལས། གཙང་རོང་ནགས་ཀྱི་ཁྲོད་ན་ཉི་
མ་བས། །མེ་བྱུང་མཚོག་ཏུ་སྒྲོམ་པ་མཐོང་བས་སྒྱུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རི་ཁྲོད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་
བཤེས་གཉེན་ཉི་མ་ལྟ་བུ་འདྲིའི་ཡོན་ཏན་མི་མཐོང་བར་ཁོང་སྒྲོམ་ཁང་གོང་དུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་
པའི་སྐབས། ར་སྤྱོད་ཐུག་སྤྱོད་མེ་བྱུང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲེང་བརྗོད་བསྐྱངས་པ་དང་། མཐར་གོང་
ས་སྐབས་མགོན་མཚོག་ལ་བྱ་རྒྱ་བྱུང་ཆོ། སྐབས་མགོན་མཚོག་གི་ཞལ་ནས། ཁྲོད་ཚོའི་ར་སྤྱོད་ཐུག་
སྤྱོད་དེ་འདྲ་ཙམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཨེ་རེད། ངས་འདི་བ་དགོན་པ་ཞིག་གི་ཁྲི་བར་ཡང་མངགས་མ་བྱ་བར་
བསྐྱར་ཡོད་པ་འདི་སྟོང་ཕྱག་གསུམ་འདི་ལ་རེ་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་རྒྱ་རེད་སྟེ་ཡོད། ཅེས་གསུངས། འདི་
དུས་དགུང་ལ་ཉེར་བཞིའི་ཐོག་ཡིན་མོད། བྱིས་སྤྱོད་ཕྱག་གསུམ་མ་ཟད་བོད་གངས་ཅན་གྱི་
སངས་རྒྱས་བཞུན་པའི་སྒྲོག་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་ལུང་བཞུན་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཁོང་གི་ཞལ་ནས། ཆོས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་དང་ཐ་ན་སོས་བདེ་ཀྱ་ཡངས་སུ་ཆོ་གང་བོར་
འདུག་རྒྱ་བྱུང་བ་ཚུན་གང་གི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་པས་དྲིན་ལན་གཞལ་དཀའ་བར་ཡོད། ཅེས་སོགས་
ཡང་ཡང་གསུངས། དེ་ལྟར་བསམ་པ་དང་སྐྱབ་པའི་མཚོད་པས་མཉེས་པར་བྱས་པ་མ་ཟད། བཀུར་
སྟེ་དང་སྒྱུར་བའི་བསྟེན་ཚུལ་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་གཟབ་པར་སྒྲུང་སྟེ། དཔེར་ན་སྐབས་མགོན་རི་ཁྲོད་དུ་
ཡུན་རིང་བཞུགས་སྐབས་མཚོད་གཏོར་བཟོ་བཤམས་སོགས་མཚོད་དཔོན་གྱི་ལས་གང་དགོས་དང་།
སྒྲེད་མ་མ་འཆོ་བའི་སྐབས་ཀྱང་སྐར་བཅོས་དང་། བྱིས་ཆོག་གང་ཅིར་ཐུགས་བཞེད་ལྟར་བསྐྱབས་
པ་དང་། མི་ལའི་རྣམ་མགུར་འདོན་པ་སོགས་ཐུག་གཡོག་པེར་བོ་ཞུས། ཞེས་ཞལ་ནས་གསུངས།
གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པའི་དབང་གིས་བཞུན་པའི་བདག་
བོར་མངའ་གསོལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱིས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་ཞུས་པར་སྐབས་མགོན་དང་སྒྲོ་མང་
རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་བསྒྲོས་བྱས་པར་སྒྲོ་མང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ངས་ཐོབ་ཀྱང་མ་ཐོབ། ཐོབ་ཀྱང་
འདོན་མི་རུས་ཁྲོད་ཀྱིས་ཐོན་དང་ལེགས་ཞེས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་སྒྲ་བྲུ་བརྒྱ་ལ་བཀའ་འགྱུར་
གྱི་ལུང་གནང་། དེའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་སྐབས་མགོན་རྡོ་རྩེ་འཆང་ནས་སྒྲ་བྲང་སྒྲ་ཆབ་ཆེད་མངགས་

ཀྲིས་ཁ་དར་ཆེ་ལེགས་ཤིག་བསྐྱར་གནང་མཛད་དེ། རྩེ་འདི་བར། གཞུང་བར་ལོ་བསྟར་ཆགས་སུ་
ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་དང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་བྲིད་རེས་མོས་སུ་གནང་བའི་སྒོལ་ཡོད་པ་མི་
རྒྱལ་པར་སྦྱང་དགོས་ཞེས་གསུངས། སྐབས་དེར་བྲེལ་དབང་གིས་དང་ལེན་བྱེད་རྒྱ་མ་བྱུང་། བཀའ་
འགྱུར་ལུང་གནང་ཚར་ནས་སྐྱ་མདུན་དུ་མཇལ་བར་འཕྲོས་མོལ་ཞིབ་རྒྱས་ཞུས་པར། སྐབས་མགོན་
རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། རྩོན་ཆད་དུས་སྐབས་ལེགས་དུས་མཉམ་མེད་རྒྱལ་ཁང་བ། དཔོན་སློབ་བྱམས་
པ། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྲིས་བདེ་ལམ་དང་འཇམ་དཔལ་
ཞལ་ལུང་རེས་མོས་ཀྲིས་སྟོན་དཔྱིད་ལྷ་ཆོས་རེ་གནང་བའི་སྒོལ་མཆིས། ད་ཆ་བོད་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་
ཞིང་སར་ཡང་མིང་ཅིམ་ཡང་དགོན་པ་འདི་རེད་པས་དགོན་སྡེ་འདི་ཆོ་བསྟན་པའི་འབྱུང་གནས་
གཉིས་པར་བྱེད་དགོས་རྒྱུར་འདུག་པས་རེས་མོས་ཀྲིས་ལོ་རེ་བཞིན་མ་ཆད་ན་ལེགས་སྟོན་པ་ཡིན་
གསུངས་པར། རྩེ་འདི་བས་ལགས་རི་བྲིད་འཛིན་བར་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་ལྟར་བསྐྱབ་ཅེས་ཞུས།
འདི་དག་གིས་ནང་ཐུགས་ཀྱི་སྐས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཤེས་སྒྲོལ། རྩེ་
བཞིན་དུ་སློ་མང་རིན་པོ་ཆེ་སློ་བཟང་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོ་ཡང་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་
ཀྱི་སློ་ནས་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་ཏེ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་བཀའ་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་གསལ། ཁོང་གིས་
ཆོས་མང་བོ་གནང་ནས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་དབང་བསྐྱར་བར་དགོངས་ཏེ། དཔལ་མང་ཚང་ལ་
གསུང་འབྲམ་མང་བོའི་ལུང་རྒྱན་ཡོད་ཅེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པར་བརྟེན་དཔལ་མང་རིན་པོ་ཆེ་
འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོ་ལས་གསུང་འབྲམ་མང་བོ་དང་གཞན་དབང་
ལུང་མང་བོ་ཞུས་ནས་ཐོབ་ལ་ཆོས་བཀའ་དགོན་པ་མང་བོ་ཞིག་ཐོབ་པས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་
བྲིས་འདུག་པ་དང་། རྩེ་འཕྲེང་བའི་དབང་གནང་སྐབས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསུངས། བཀའ་འགྱུར་
ཀྱི་ལུང་གི་སྐབས་སློ་མང་རིན་པོ་ཆེས་དཔལ་རེས་བསྟན་འཛིན་འཕྲེན་ལས་ཆེད་མངགས་ཀྲིས་ཁ་
དར་དཀར་སེར་ཆེ་ལེགས་བྲིད་དུ་རིང་བ་ཞིག་བསྐྱར་ཏེ་བཀའ་འགྱུར་ཀྱི་འཆད་ཉན་ལ་ཐུགས་
དགུས་པར་ཡོད་ཚུལ་དང་དེ་བཞིན་དུ་བྲིས་སུའང་བཀའ་ཆོས་འཆད་སྡེལ་རྒྱ་ཆེར་གནང་དགོས་

ཚུལ་སོགས་ནང་ཉམས་དང་སྦྱར་བའི་བསྐྱབ་བྱ་མང་དུ་གནང་བ་སོགས་ནི་བཞུན་པའི་བདག་པོར་
མངའ་གསོལ་བའོ། །

འཇམ་པའི་དབྱངས་གྲང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་བཞུན་པའི་ཉི་མ་ལས་སྤར་གཞོན་དུས་ནས་ཚས་
བཀའ་མང་བོ་གསན་ཞིང་བྱིས་སྤང་མང་བོ་གསན་པ་དང་། ཨ་མཚག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཚས་
འབྲེལ་གང་ཐོབ་ལ་བཀའ་དྲིན་དུན་པའི་དད་གུས་ཚད་མེད་པ་མཛད། འཇམ་དབྱངས་ཚས་དར་
བའི་ཞལ་སྤུ་ལས་སྤྱད་དང་ཐེབ་སྦྱོར་གསན་སྐབས། རྩོན་ནས་འབྲེལ་བའི་མཚམས་སྦྱོར་ཞིག་གིས་སམ་
རྩེ་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱོན་རྟོག་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་ཤར་གསུངས། གཞན་ཡང་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
སྤྱོད་མ་དང་པན་ཚུན་སྤྲོས་ཏེ་བྱུང། ཁོང་གིས་ཞལ་ནས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་མཚག་
གིས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞལ་བྱས་ཏེ་དབང་བསྐྱར་བཞེས་པས་གསང་སྟགས་
ཟབ་མོའི་བྱིན་སྐབས་དང་འབྲེལ་སྐབས་ཆེན་ཐུགས་བསྐྱེད་སྦོན་པའི་རྒྱ་མཚོ་དང་གཅིག་ཏུ་ལང་མོ་
ཅམ་ཡིན་ཡང་ནན་ཏན་གྱིས་བྱེད་བཅུག་པ་རྒྱལ་བཞུན་སྦྱི་དང་བྱུང་པར་འཇམ་མགོན་རིང་ལུགས་
དར་རྒྱས་ཡུན་རིང་གི་ཆེད་ཡིན་ངེས་ལ་ཞར་ལ་མཐའ་མེད་ངན་སོང་གི་གཏིང་རྩོད་བདག་འཁོར་
བ་མཐའ་ཅན་དུ་བསྐྱབས་པ་རེད་སྟམ་དགའ་དད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་ནམ་དུན་རེས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱུང་།
བཀའ་དྲིན་དེ་ཉིད་སྤོང་གསུམ་གསེར་གྱིས་བཀའ་ནས་སྤུལ་ཡང་གཞལ་རུས་མིན་ཞེས་གསུངས། དེ་
ལྟར་ཚས་འབྲེལ་གང་ཐོབ་ལ་དག་སྤྱང་ཚད་མེད་པ་མཛད་པ་སོགས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་
ལེགས་པའི་སྤང་གཞི་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཆེ་རིང་ཞིང་མཛད་འཕྲིན་ཕྱོགས་མེད་དུ་རྒྱས། རྟིགས་
དུས་འདིར་བཞུན་པའི་སྟོག་བཟུང་ཞིང་འཕྲིན་ལས་མཐའ་བྱབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱིས་
བཤེས་གཉེན་གང་བསྟེན་ལ་དམ་ཚིག་གི་སེལ་མ་ཞུགས་ཤིང་བསྟེན་ཚུལ་མ་ལོག་པར་གྲུབ་པོ། ཁོན་
ཀྱང་ཞི་བ་ལྟས། མཐོ་ལ་སྟག་དོག་མཉམ་དང་འབྲམ། ཁྱམས་ལ་ང་རྒྱལ་བསྟོད་ན་དྲེགས། ཁྱེས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཚང་བ་རེ་གཉིས་རེས་ལོག་པར་རྟོག་པའི་འབྲས་བུ་ཕྱོང་སྟེ་བྱི་གན་ཀྱང་ཆེ་བ་རང་སྤང་
བེར་ཀའི་ཆར་འབོད་དུ་སོང་བར་མ་ཟད་རང་རང་མཐའ་རྟུགས་སུ་གྱུར་པ་མངོན་སུམ་སྟོ། །

གཞན་ཡང་གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་ཤར་བས་འཁོར་བ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ལས་ངེས་འབྱུང་བྱང་
ཚུབ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ཚུལ་ནི། སྤར་དཔོན་ཚང་སོགས་ཀྱིས་ཆ་གན་བེ་ཤིང་གི་
ཁྲིར་འགོ་རྒྱུའི་གྲོས་མགོ་བཏོན་པ་ཐོས་འཕལ་ཐུགས་ལ་ཤར་བ་གསུངས་ཚུལ་ནི། དཔེ་ཤོག་ལྷེབ་
གསུམ་ཙམ་ཡང་འཛིན་སྐྱོར་ཡིད་པེབས་པ་ཞིག་མི་འབྱུང་ཞེས་དང་། གཞུང་ལུགས་ལ་སྤྱངས་པའི་
སྐལ་བ་ལྷ་ཅི་ཁ་ཏོན་མག་ཐུག་རེ་བྱེད་རྒྱུའི་བསོད་ནམས་ཡང་མི་འདུག་པ་ངོ་ཤེས། བདེ་གསང་
སོགས་ལྷག་ལྷ་འདི་རྣམས་ལ་མཚམས་བསྟེན་སྒྲུབ་རེ་བྱེད་རྒྱ་མ་བྱུང་ན་དེ་བས་ཕུང་ཚབ་ཆེ་བ་མི་
འདུག་སྟམ་ཡིད་མི་བདེ། ཞེས་གསུངས། དྲིས་སུ་བཤོལ་ཐབས་ཀྱིས་པེབས་མ་དགོས་པ་འདྲ། འདི་ནི་
རྗེའི་བྱམས་བསྟོད་ལས། བདེ་མེད་ཐུག་བཤལ་བརྒྱ་ཡིས་གཙོས་པ་ཡི། འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ཡིད་
ལ་དྲན་ཙམ་གྱིས། །ལྷགས་ཁང་འབར་བའི་ནང་དུ་རྩྱུད་པ་ལྟར། ཡིད་ལ་འདོད་པ་ཏིལ་ཙམ་མེད་
པར་ཤོག བཅས་གསུངས་པ་ལྟར་འཁོར་བདེ་ལ་ཞེན་པ་གཏིང་ནས་ལོག་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྤུལ་
འགའ་ཞིག་ལྟར་ཁྲི་ཁ་གདན་ཁ་རེ་ཨོ་ཐོབ་སྟམ་དུ་ཨང་ཉན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བྱང་བའི་བྱིས་པ་
ཉུང་མས་མི་མགུ་བའི་དཔེ་ལྟར་རོ། ཡང་ཞལ་ནས། སྤར་ནས་ལྷ་མ་ནང་ཆེན་གྱི་འཛིན་བདག་ལ་
ཞེ་སུན་པ་དང་། ཁོང་རི་ཁྲོད་པ་ཆོ་རྗེ་བསྟན་པའི་སྦྱོན་མེས། ཞེ་ས་ངོ་འཛིན་དགོས་པའི་དཔོན་པོ་
ཡང་མེད་ཅིང་། ཁྱེ་བ་ཡར་འཐེན་དགོས་པའི་གཡོག་པོ་ཡང་མེད་ལ། འེ་གཞོད་དོགས་པ་དགོས་
པའི་དགྲ་པོ་ཡང་མེད་པར། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཚོགས་ཁོ་ན་བསྟེན་པ་ཞིག་བྱུང་ན། ཞེས་པ་ལྟར་སྦྱིད་དུ་
ཆོར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་བས་རང་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་སྟམ་པ་ལས་འཆར་རྒྱ་མེད་ཅེས་
གསུངས། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྗེའི་ཐོག་ཐར་བ་ཅེར་པེབས་ནས་བསྟེན་མཚམས་ཤིག་གནང་སྐབས། སྟོད་
ཐུན་ལ་རྒྱུན་མེད་པར་གཏིང་ནས་དུ་སྟོང་ཞིག་འོངས་ནས་མང་བོ་དུས་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་རྒྱུན་མེད་
པ་མིན་ཏེ་མ་གཞན་སེམས་ཙན་རྣམས་ཐུག་བཤལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྟོང་རྗེ་སྟེས་པའི་
རྒྱུན་གྱིས་བཤུམས་པ་དདུལ་རྒྱ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ཡིན་ཏེ་གསང་རྣམ་ལས། རྒྱལ་ཡུམ་
རྗེ་བཅུན་དོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི། ཁབ་ལམ་དོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་རྗེས་བསྐྱངས་པས། འགོ་ལ་བྱམས་

དང་སྤོང་རྩི་ལྷགས་དྲག་གིས། །དབང་མེད་སྤྱན་ཆབ་ཆུ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་བབས། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ནི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་མཐའ་
དག་འཁོར་བ་ཕྱ་རགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྒྲོལ་ཆེད་ཡིན་པར་དགོངས་ཤིང་། གཞན་དག་འཁོར་བ་ཕྱ་
རགས་ལས་སྒྲོལ་བ་ལ་ས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཟོད་དགོས། དེའི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ཚུལ་བཞིན་
དུ་བཞེན་དགོས་པ་ཡིན་ལ། སྤར་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་བཅོལ་བའི་གཞུང་ལྷགས་མཐའ་དག་བཤེས་གཉེན་
བཞེན་པའི་གདམས་ངག་དུ་ཤར་ནས་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་བསམ་སྦྱར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་
བཞིན་དུ་བཞེན་པས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ལྷགས་ལ་སེམས་སྤྲེ་གང་ཐོས་པའི་གསུང་རབ་མཐའ་
དག་ཆོ་འདིའི་སྤྲང་ཤས། འཁོར་བའི་ཞེན་པ། རང་ཉིད་གཅེས་འཛིན། བདག་གཉིས་སྤྱ་མཚན་མར་
འཛིན་པ་རྣམས་གཅོད་པའི་གདམས་ངག་དུ་ཤར་ནས་མཐོ་མཐོ་རྒྱུང་ལ་བསྐྱར། དམའ་དམའ་ཆུ་ལ་
བསྐྱར་ཏེ་རི་དྲགས་མས་མ་བཞིན་དུ་གནས་དབེན་པར་བསྟེགས་སོ། །

སྤྱས་པ། རྒྱ་ཆེན་ཐོས་མང་དབང་ཕྱོགས་རི་རྩེ་ནས། །གཞུང་ལྷགས་གདམས་པར་ཤར་བའི་ཉི་མ་
ཤར་། །ལྷང་རྟོགས་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པའི་ཟེལ་མངར་ལ། །རྟེན་དྲུག་རོལ་པའི་མཛེས་པ་གསར་དུ་
ངོམ་། །གང་ལྷགས་བུམ་བཟང་གདམས་པའི་བདུད་རྩི་ཡིས། །ཡོངས་སྤྱ་གཏམས་པས་ད་ནི་འཆི་མེད་
བཅུད། །རབ་དུ་མྱོང་བའི་རྩོགས་ལྡན་ཤར་རོ་ཞེས། །ཁྱོད་ལྷགས་ཟག་མེད་དགའ་བདེས་གང་བར་
ཐུར་། །སྤལ་ལྡན་སྤྱ་མ་ར་ཡི་བྱ་ཚོགས་ཀྱིས། །རང་རེའི་འཚོ་བཅུད་སྤྱར་དུ་འཕེལ་ལོ་ཞེས། །འཕྱར་
ཐིང་རྒྱས་གར་སྤྱར་དང་ཆབས་ཅིག་དུ། །བཞེད་བསྟགས་གཤོག་སྤྱ་ལྟན་པོའི་དབྱངས་ཀྱིས་བྲེལ། །ཚོལ་
ཆུང་བྱེ་བྱའི་ཕྱག་དྲོག་ཅག་སྤྱས་དག །གཟུར་གནས་གོ་གི་ལ་ཡི་དབྱངས་ཀྱིས་མནན། །ཡུལ་གཉན་
སྤྱེས་བྱ་དམ་པར་སྒོ་སྤྱར་གྱི། །རྒྱ་མཐུན་ཐ་མ་མི་སེམ་འདམ་དུ་བྱིང་། །ཞེས་སྒྲ་གོ་དོ་རྩི་འཆང་ཞེས་
ཡོངས་སྤྱ་ལྷགས་པ་རྩི་བཅུན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་
བ་དད་པའི་བརྒྱ་བཞད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞིན་ནུ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བར་དུ་གཞུང་ལྷགས་
ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤར་བའི་སྐད་སྟེ་གཉིས་པའོ། ། ༥ །འཇིགས་པ་སྤོང་པའི་ལྷང་རྟོགས་ལྷས་

སྟོབས་ཀྱིས། །གཞན་པན་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེལ་འབུམ་འབྱེད་ཅིང་། །རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་ཡོངས་སུ་
རྒྱལ་བའི་བཟུན། །སྤེལ་མཛད་ཟེལ་ཟེལ་ལ་བཏུད་ནས། །གང་གི་ཉམས་ལེན་རྒྱ་འཛིན་སྟུག་པོ་
ལས། །འཕྲོ་བའི་སྤྱིན་གྱི་མེ་ཏྲོག་དག་མཚན་འབུམ། །བཟུན་འགོ་འཛིན་མའི་དབྱིད་དུ་འབབ་པའི་
བདར། །དབྱར་གྱི་རྩ་གསང་བཞད་པའི་རྩལ་འགའ་བཞེད། །

གསུམ་པ་བ་མར་ཉིན་མཚན་ཀྱན་དུ་ཉམས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཉམས་དང་རྟོགས་པ་གོང་
དུ་འཕེལ་བའི་རྩལ་རང་སྟོན་དཔག་ཚད་ཅམ་ཞིག་བཞེད་པར་བྱ་བ་ལ། །སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་གྱིས། །རྩལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལུན་པས། །སྟོན་པ་ལ་ནི་རབ་དུ་སྦྱོར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་གདམས་པར་ཤར་ཏེ་རྩལ་སྤྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་ནས་དབེན་
པའི་གནས་བཞེན་ཏེ་སྦྱབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་དུས་འདའ་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས་དགོངས་ནས། །ཁོང་
ཨ་ཁུ་ཁང་སྟོན་རིན་པོ་ཆེར་བྱས་པས་ལན་དུ། །དབེན་པ་རེ་བཞེན་ནས་དག་སྦྱོར་བྱ་བ་ལྟུང་ན་ཁོ་བོ་
ཤིན་དུ་དགའ་གསུངས། །རེབ་གོང་སྟོགས་ཀྱི་རི་ཁོད་པ་ཚོ་སྦྱབ་རྩལ་བཟང་བས་དེ་སྟོགས་སུ་ཕེབས་
འདོད་སྟེ་ཁོང་གོང་ས་སྦྱབས་མགོན་མཆོག་ལ་བྱས་པས་ལན་དུ་རེབ་གོང་ཡིན་དགོས་དོན་མི་
འདུག །འདི་ཀའི་བཀྲ་ཤིས་དག་འཕེལ་དུ་བཞུགས་ཞེས་རེབ་གོང་སྟོགས་སུ་ཕེབས་པར་དགོངས་པ་
མ་ཁྲོལ། །མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་དག་ལེགས་ཚང་དང་། །སྟོ་མང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་
ནས་ཀྱང་གཞན་དུ་གཏོང་མི་བྱ་བའི་གསུང་ཟུར་མང་བོ་བྱུང་གྱིན། །རེབ་གོང་དུ་ཕེབས་རྒྱ་བཤོལ་ཏེ་
རི་ཁོད་བཀྲ་ཤིས་དག་འཕེལ་དུ་ཕེབས། །དེ་གར་སྦྱབས་མགོན་མཆོག་རྒྱན་པར་སྦྱིལ་བུར་ཕེབས་ནས་
ཞལ་བཞག་དང་མན་དག་མང་བོ་གནང་། །ཁོང་གི་ཐུགས་ལ་ཡང་རང་ལ་སོ་སྟེས་ན་རེབ་གོང་ཡིན་
དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དགོངས་ནས་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་བཞུན་བཞིས། །རི་ཁོད་དུ་ཕེབས་ཁར་
ཁོང་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཆོས་དུག་ཉམས་སུ་བཟུར་རྩལ་ལག་ལེན་ཞིབ་གསལ་བྱས། །ཨ་ཁུ་
རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཞག་ལྟར་སྦྱར་རེ་རེ་ལ་མདོ་སྟགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་གནད་ཚང་བ་གཤམ་
སྟོན་བྱས་ཏེ་ཉིན་མཚན་ཀྱན་དུ་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་པ་གནང་།

སྟག་སྟ་དུ་མའི་བསྟེན་པ་བཏང་བའི་གངས་ཀ་རགས་རིམ་ཞིག་བཀོད་པ་ནི། སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་
 བཞིན་འཁོར་ལོའི་བསྟེན་པ་ཚར་བཞི། གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ལན་གསུམ། གསང་འདུས་
 འཇམ་དྲོར་དང་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གཉིས་ཚར་རེ་རེ། བདེ་མཚོག་ལོ་དུ་བ་ལོ་གཅིག་གི་ཁོངས་
 ལུ་རྒྱུན་བསྟེན་བྱས་ཏེ་ཀ་ར་ཀ་ར་འབུམ། བདག་འབྲུག་བརྒྱ་ཙུ་ཁ་སྐོང་གི་སྦྱོར་སྟེན་དང་བཅས་པ་
 ཚར་གཉིས། གྲིལ་བྱ་ལུས་དཀྱིལ་བསྟེན་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་ཚར་གསུམ། གྲིལ་བྱ་སྟོང་ལྷའི་བསྟེན་
 པ་ཚར་གཅིག ངམ་རྫོང་སྟེན་བརྒྱད་ལ་བསྟེན་པ་ཚར་གཅིག འཇམ་ལུགས་བདེ་མཚོག་དཀར་པོར་
 བསྟེན་པ་ཚར་གསུམ། ཕག་དཀར་ཤེས་རབ་གསལ་བྱེད་ལ་ཚར་གཅིག རྒྱ་ལོ་མཁའ་སྐྱོད་མ་ལ་ལས་
 རུང་གི་བསྟེན་པ་ཚར་བཞི། ཇོ་གསུམ་མ་འབྲུ་འབུམ་བསྟེན་སྐྱབ་སྐྱགས་མ་བརྩ་ཆ་དང་བཅས་པ་
 གཅིག གཙོད་ཀྱི་ཕྱི་མཚམས་ནང་མཚམས་བཅས། འཛིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་ལ་ལས་རུང་གི་བསྟེན་
 པ་ཚར་བཞི། བསྟེན་ཆེན་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་བསྟེན་པ་བྱེ་བ། བསྟེན་སྐྱབ་སྐྱགས་མ་བརྩ་ཆའི་སྦྱོར་སྟེན་
 དང་བཅས་པ་གཅིག འཛིགས་བྱེད་བརྩ་གསུམ་མ་ལ་བསྟེན་པ་ཚར་གཉིས། གཤེན་རྗེ་གཤེད་དབྱ་
 རག། གཤེད་དམར་བརྩ་གསུམ་མ་དང་གཤེད་དམར་སྟོང་ལ། ཞེ་དགུ་མ་རྣམས་རེ་རེ། རིག་བྱེད་མ་
 ཚར་གཉིས། གཞན་ཡང་། ཀྱེ་དྲོར། འཁོར་ཆེན། ལྷར་རིགས་བསྐྱུས། རྣལ་འབྱོར་ནམ་མཁའ། རྟ་མགིན་
 གསང་སྐྱབ་ དུས་འཁོར། མ་རྟུ་མ་ཡ། ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ། སྟག་ཕུའི་སྒྲོལ་མ། ཀུན་རིག་
 དྲོར་དབྱིངས། འཇམ་དབྱངས་གསང་ལྷན། རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་། འབྱུང་འདུལ། ལྷ་མོ་ཁྲོ་གཉེར་ཅན།
 ཐུབ་པ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཀོད་རྣམས་ལ་བསྟེན་པ་རེ་རེ་བཏང་། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་ལ་བསྟེན་
 པ་ལན་བརྩ་བཏང་། དེ་རེ་རེའི་སྐབས་བསྟེན་པ་འབྲུ་འབུམ་རེ་བསྐྱུས། ཕལ་ཆེར་ལ་སྦྱོར་སྟེན་ཕུལ།
 འཇམ་དབྱངས་སྐྱ་མེད་། འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཙན། ཆོ་དཔག་མེད་སྟོང་དགུ་རྣམས་ལའང་རྒྱུད་
 རྗེ་རང་སྐྱེད་ཀྱི་བསྟེན་པ་ཚད་ལྷན་གནང་། ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བརྩ་གཅིག་ཞལ། མི་འཕྲུགས་པ། རྣམ་
 འཛོམས་སྐྱར་ལུགས། གདུགས་དཀར། གྲི་མེད་རྣམ་གཉིས་རྣམས་ལ་རེ་རེ། དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོ་
 ལ་ཚར་གཉིས། བཀའ་གདམས་ཐེག་ལེ་བརྩ་དུག་ལ་ཚར་གཉིས། ཆོས་སྦྱོང་གི་སྐོར་ལ་མགོན་པོ་བར་

ཆད་ཀུན་སེལ་ལ་ལན་བཅུ་གཅིག་མགོན་དཀར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། མགོན་ལྗང་། ཆོ་བདག་མགོན་
པོ། བྱར་མགོན། རྒྱག་བཞི་བ་རྣམས་ལ་རེ་རེ། ཞལ་བཞི་བ་ལ་ཆར་བཞི། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་ནང་སྤྱོད་
ཡང་གསང་དུག་རི་ནག་པོ། དམག་ཐོར་མ། དྲེགས་པ་ལྷམ་སྤིང་། དུར་ཁྲོད་བདག་པོ་རྣམས་ལ་བསྟེན་
པ་རེ་རེ་བཏང་གསུངས། འདི་དག་ནི་རགས་རིམ་ཅམ་ཡིན་ལ་སྐྱེ་འདའ་ཁའི་བར་དུ་ལོ་ལྷར་དབྱིད་
མཚུག་དང། དབྱར་དང་། རྩོན་རྩོད་བཀའ་ཆོས་བར་མ་ཆད་པར་གནང་ཞིང་། རྩོན་མཚུག་དགུན་
དབྱིད་རྩོད་བཅས་ལ་མཚམས་བསྐྱམས་ནས་བཅད་རྒྱུའི་ཁོངས་སུ་བཞུགས་པ་ཀུན་གྱིས་ཤེས།

དེ་ལྷར་ལྷར་ནས་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཅའ་བར་མ་བཟད། ཉམས་ལེན་སྤྱི་དང། མཚམས་བསྟེན་
སྤྱོད་གྱི་སྐབས་སུ་འང་མདོ་ལྷགས་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྱག་ཡི་དམ་རང་རང་གི་རྒྱུད་དང་དྲིམ་བསྐྱེད་རྫོགས་
སོགས་ལ་རང་གིས་ཞིབ་དཔྱད་དང་། སླ་མ་ལ་དོགས་གཅོད་ཞུ་བ་སོགས་ཐོས་སྒྲོམ་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་
ཉམས་ལེན་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་འཁོར་བ་ལ་ཞེན་ལོག་དང་། བྱམས་སྤྱི་རྗེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
སོགས་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་འབྲུངས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་མ་གཏོགས་སྤྱགས་ལ་དགོངས་རྒྱ་
མེད་པར་བཤད་སྤྱོད་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བས་བསྟན་པའི་སློག་བཟུང་བ་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ་ཀུན་
གྱིས་མདོན་སྤྱོད་དུ་བྱུང་པོ།

གཞན་ཡང་དེ་ལྷར་ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་བྱུང་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པ་དང་། ཡི་
དམ་གྱི་ལྷ་དུ་མས་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་མོད། བཀའ་གདམས་གསར་རྟིང་གི་རྣམ་
པར་ཐར་བ་ལྷར་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བྱམ་ནང་གི་མར་མེ་བཞིན་སྤྱོད་པར་མཛད་ཅིང་རྒྱུན་དུ་
ཁོངས་སྤྱོད་ཁོ་ན་གནང་བ་དཔེར་ན། ཁོང་རང་ཉིད་གྱིས་བྲིས་པའི་རྣམ་ཐར་ས་བོན་ལ། ཞོ་སྤྱོད།
འདིར་སྤྱོད་བར་བྱ་བའི་གཏམ་གཞི་ནི། སྤྱ་སོར་ཞིག་བྱང་རྒྱུད་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ལྷང་ཆོས་
ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་མཛོད་ལྷ་ཐེ་བེ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་བ་ཁྱེད་པོན་གྱིས་ཉིད་ནས་རང་རྣམ་ཞིག་
སྤྱགས་རྗེས་གཟིགས་པ་མཁྱེན། ཆེ་སྤྱ་ཀུན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་སྐྱེན་གཞོན་པའི་སྐབས་གྱི་མཛོད་སྤྱོད་
ཉུང་བ་དང་། སོ་སོའི་ཞལ་སྤྱོད་རེས་བཅུམས་པ་ཚོ་ཏ་ཅང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། རྣམ་པར་མི་འཚམ་

པའི་ཐོལ་སྒྱུར་མང་བས་རྣམ་ཐར་བཟང་བོའི་གཞུང་མ་བསྐྱད་པ་སོགས་ཀྱི་རང་ཚུལ་གཙང་མ་ཞིག་
ཅིས་ཀྱང་མཁྱེན་ཞེས་གསང་བོར་སྒྲུབ་ནན་ཆེ་བ་དང་། བྱད་པར་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་ནས་
ཀྱང་ཡོངས་འཛིན་གྲགས་རྒྱལ་པ་ཆེད་མངགས་ཀྱིས་གདོང་ཁ་དར་ཆེ་ལེགས་བཅས་ཉིད་ཀྱི་རང་
རྣམ་ཞིག་གལ་ཆེ་ཚུལ་ནན་ཆེ་བ་ལེབས་ཀྱང་། སྐབས་དེར་ངེད་རང་ལྟ་བུ་རྣམ་ཐར་གྱི་འོས་སྒྱུ་གྱུར་
པ་མེད་ཚུལ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྒྱུ་ཡང་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེ་སྒྲོལ་འཛིན་པ་དུ་མ་དང་། གདན་ས་རང་གི་འདུན་
ལུན་དུ་མས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བ་ནན་ཆེ་བ་དང་། དམ་པ་དེ་དག་གི་བཀའ་ལྱང་གྱེན་དུ་བསྐྱོག་
འོས་མིན་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་གོང་ས་མཆོག་རང་གི་མེ་ཏྲོག་ཕོག་པའི་ལྷ་སྐལ་གཅིག་བྱར་གྱུར་པ་
དང་ནང་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པའང་ཟབ་ཅིང་བསྐྱེད་བས་རྟེན་འབྲེལ་མ་འཛོལ་བ་གལ་ཆེ་སྟེ་ནས་
ཐབས་མེད་དུ་ས་བོན་ཅམ་འགོད་ན། རི་སྐད་དུ་རྩི་བཙུན་པའི་སྒྲོན་མེས། སྒྲོ་བཏགས་ཐུ་བོ་གྱེན་དུ་
འཐོར་ཡང་མཁའ་ལ་ཆགས་པའི་གནས་མ་མཆིས། སྐར་འདེབས་མེ་ལྷེ་བྱར་དུ་སྒྱུགས་ཀྱང་རང་གི་
དགོ་བའི་ཡན་ལག་བསེག་ ཅིས་གསུངས་པས་སྒྲོ་སྐར་མེད་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་། ལྷག་པར་བདག་ཉིད་
སྒྲོགས་ཤིང་གཞན་སྒྲོན་སྦྱང་བ། ཡོན་ཏན་མིན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་བཏགས་པའི་ལོག་བཤད་སོགས་
ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་དབང་བོ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས། སྒྲོག་དུ་སྦྱིབ་ཀྱང་མངོན་གྱུར་
པ། རྟོག་རྒྱུད་ངི་ངན་ལྟ་བུ་གང་། ཅི་ཅམ་སྤས་པ་དེ་ཅམ་དུ། འན་པ་གོ་བ་རང་མཚང་ངོ་། ཞེས་
སྒྲོན་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཅི་བྱས་ཀྱང་ངན་པའི་རང་མཚང་བཟང་འདོད་ཐལ་མོས་ཁེབས་
པ་གནས་མིན་པས་རང་གི་སྒྲོད་ཚུལ་རི་བཞིན་འདོམས་དགོས་རྒྱལ་རང་བཟོད་ཅི་ཅམ་ཆེའང་།
དམན་པའི་སྒྲེ་བོ་བཟོད་དུགས་ན། བྱི་ནས་དེ་ཉིད་བྱད་དུ་གསོད། མཁའ་ལ་མི་གཙང་གཏོར་གྱུར་
ན། རྟོག་རྒྱུད་བོ་ཡི་སྒྲེ་བོར་འབབ། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་ལགས་པས་སྤྲུག་ཤོག་གོན་པ་ལས་སྦྱིང་
བོ་ཏིལ་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། རྟེན་ཡང་འབྲུག་པ་ཀུན་ལེགས་ཀྱིས། རྟེན་ཡང་འདི་ཡི་ཆེ་ལུགས་ཀྱིས། རྟེན་
བཤེས་སྒྲེ་བ་ཡིན་པར་ངས། འདོད་ཆགས་འདི་ཡི་ཆེ་ལུགས་ཀྱིས། བྱ་ཕོའི་སྒྲེ་བ་ཡིན་པར་ངས། ཞེ་
ཐང་འདི་ཡི་ཆེ་ལུགས་ཀྱིས། སྐུལ་གྱི་སྒྲེ་བ་ཡིན་པར་ངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆགས་སོགས་དུག་

ལྷ་ཤས་ཆེ་ཞིང་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་སོགས་དམ་པས་བཟུགས་འོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཏིལ་ཙམ་
ཡང་མི་དམིགས་པ་བཅས་ཀྱིས་ངའི་སྐྱེ་བ་ཐོན་མ་ཞིག་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཞིག་ལྟ་བུ། ཀུན་གྱིས་ཡ་
རབས་སུ་བྱེད་རྒྱ་ཞིག་ཀྱང་གཏན་མེད། བག་ཆགས་ངན་པ་སང་ལྷགས། སེམས་ཀྱི་འཆར་སྒྲོ། ལྷས་
ངག་གི་བྱེད་སྟོང་གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་ངན་པ་ཐག་ཚད་ཅིག་ཡིན་པས་སྐྱེས་རབས་བཟང་བོ་ཤ་ལྟག་
གསར་བསྐྱེགས་ཀྱིས་དམ་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེས་རབས་ཀྱིས་སྒྲིག་མ་བསགས། འོན་ཀྱང་དཔལ་ལྷན་ཟླ་
བས། ལས་ཀྱི་ཤུགས་ནི་ཆུ་བོའི་རྒྱུ་དང་འདྲ། ལས་དབང་ཆུ་ཁུང་བསྐྱོག་པ་རབ་ཏུ་དཀའ། ཞིས་
གསུངས་པ་བཞིན་ཐོན་ལས་ཀྱི་སྒྲིག་པའི་ཁྱར་ཆེན་ཐེག་པའི་སྤང་གན་སེར་གཟུགས་ང་འདྲ་བ་ཞིག་
ཏུ་གྱུར་པ་རེད་ལགས། ཞིས་ཁེངས་སྤྱང་འདི་འདྲ་བ་མཛད་པ་ནི་བཀའ་གདམས་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་
པའི་སྟོང་པ་དང་མཐུན་པ་དང་། རྩེས་འཇུག་རྣམས་ལ་གདམས་ངག་ཁྱད་པར་བ་བཟུན་པ་ལས།
ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་མིན་ནི། ཡ་རབས་མ་རབས་སྟོང་པས་ཤེས། ཞིས་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སྒོ་ལྷན་གྱི། རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས། ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁོང་གི་མཛད་
པ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་འཆད་ཚིང་ཚོམ་གསུམ་སོགས་གང་ཆ་ནས་ཤེས་ནུས་སོ།

དེ་ལྟར་ཐོས་སྒོམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཏྲགས་མཚན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དག་ནི་བྱམ་ནང་གི་མར་མེ་
བཞིན་སྟེང་པར་མཛད་པས་ཤེས་དཀའ་ཡང་། འགའ་ཞིག་ནི་རི་ཁྲོད་དུ་ཉིན་གཅིག་སྐབས་མགོན་
རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་དུ་ཕེབས་པར་སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། དེ་རིང་ཁྱོད་འདིར་འོངས་
པ་ལ་བལྟས་སམ་མདང་ངའི་ཆེ་ལམ་དུ་རང་གིས་ཆོས་གོས་སེར་བོ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞིག་གྱོན། ཁྱོད་
ཀྱང་གམ་ན་འདུག མདུན་དུ་བྱེད་རྒྱ་ཞིག་འདུག་པ་ལ་གཞན་ཞིག་གིས་མཁས་མཚན་ཡོན་ཏན་
འོད་རེད་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ཅི་ཡིན་ནམ་ཞེས་ལན་གཉིས་གསུངས། ཁོང་ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་
བས་གསུངས་པ། དེ་སྐབས་མ་ཤེས་མོད་ཕྱིས་བསམ་ན་རབ་ཆོས་སྐྱགས་བྱའི་གནམ་ལོ་གསར་བཞད་
ལ་སྐྱེ་བྱེད་འདི་བར་རབ་བྱུང་འབྲལ་བའི་གས་ཐོབ་པ་དང་། ཕྱིས་ཆོགས་ལྷ་མ་དགོ་ཚུལ་གྱི་བསྐབ་
པ་ལུལ་བ་སོགས་ལ་བལྟས་སམ་སྐྱམ་པ་ཀུན་རྟོག་ལ་ཤར། ཞིས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་མོད། དོན་

ལ་ནི་མཁས་མཚོག་ཡོན་ཏན་འོད་གྱི་སྒྲེ་བ་ཡིན་པར་ལུང་བཟན་པ་དང་། སྐྱ་ཚོ་འདིར་ཡང་སྒྲེ་བོ་
མང་བོ་དག་ཚུལ་སྤོང་གི་ཚྲོམ་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིང་བོའི་འབྲེལ་བ་སོགས་
འདུལ་བའི་གཞུང་ཚོམ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་གནམ་ཅེ་ཁྲིང་མ་སོགས་འདུལ་བའི་སྐྱར་གྱི་ཚོས་བཀའ་
མང་བོའི་ལུང་དང་བཤད་ལུང་བྲིད་སོགས་ཡང་ཡང་གནང་ནས་མཁས་མཚོག་ཡོན་ཏན་འོད་གྱི་
རྣམ་པར་ཐར་བ་ལྟར་བཟན་པའི་གཞི་མ་ཚོས་འདུལ་བའི་བཟན་པ་དགུང་དུ་འདེགས་པའི་ལུང་
བཟན་པ་ཡིན་ནོ། །ལོ་ཀྱ་ཏུན་ལ་མཇལ་དུ་ཕེབས་ནས་བདེ་མཚོག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཐུགས་དམ་མཛད་
ཚོ་མཁའ་འགྲོ་མ་དམར་མོ་ཞིག་གིས་ཆང་ཐོད་ཕོར་གང་བྱིར་ཏེ་བྱོན་ནས་འདི་འཁྱུང་བེད། ང་ནི་
དགེ་སྤོང་ཡིན་པས་ཆང་འཁྱུང་མི་རུང་སྟམ་དུ་མ་གསོལ་བར། མཁའ་འགྲོ་མ་དེས་ཐུག་གིས་མ་ཞེའི་
འོག་ནས་བཟུང་སྟེ་འགྲམ་པ་གཅིར་ནས་ཆང་ཐོད་ཕོར་གང་བོ་ཁར་སྒྲགས་པ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་
ཚོས་འཆད་པ་ལ་ལྟར་ལས་ཀྱང་ཤར་ཤར་ཐོན་པ་ད་ལྟའི་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་ཞེས་སྟོན་ལྟར་འགའ་ཞིག་
ལ་གསུངས་འདུག་ཡང་དེའི་སྐབས་ཕྱིར་ལམ་གྱི་ཕེ་ཐ་བེ་ནས་ཕྱིར་འོངས་ལམ་དུ་རྒྱ་མོ་བོང་བྱ་ཞོན་
པ་ཞིག་གིས་རྩིས་ཟིན་ནས་ཤིང་ཐོག་དང་། འོང་ཅེ་སོགས་གནང་སྟེ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཉམས་ཀྱིས། སྒྲ་
མ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཚོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །དགེ་འདུན་ལ་
སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །སྒྲ་མ་དཀོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །ཞེས་ལན་གཅིག་རྩིས་བསྐྱོས་བྱེད་
བཅུག་སྟེ་ལུབ་ཕྱོགས་ཤིག་ཏུ་སོང་། ཕྱིས་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སུ་དང་ཨེ་འཕྲད་གསུང་། རྒྱ་
མཚན་དེ་ཞུས་པས་དེ་ཀ་རེད་ཅེས་གསུང་ཕེབས། ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་རྩི་ཅན་ནས་གསུང་འཕྲོས་
སུ་དྲི་བ་གནང་བ་ལའང་དེ་ལྟར་ཞུས་པས། བ་ཚོད་ཅི་འདྲ་འདུག་གསུངས་པར། ང་ལས་ཅུང་
མཐོ་སྟམ་ཞུས་པར། འོ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་གསུངས་པ་ལ་བཟུས་ན་ཁྱ་གྱི་འོ་ལ་བའམ། ཞེས་པ་
ཅམ་ལས་མ་གསུངས་མོད་ཀྱང་ལྷ་ཕྱི་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་རྩི་བཅུན་དོ་རྩི་རྣལ་འབྱོར་མས་ཞལ་
གཟིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གསང་རྣམ་ལས། ཐུབ་པ་མཚོག་གི་སར་གཤེགས་པ་མཐིང་བའི། ཟུང་འཇུག་
མངོན་དུ་མཛད་པའི་རགས་པའི་རྟེན། ཏེ་རུ་ཀུང་པལ་མཚོད་པའི་སྤྲིན་སྤྲོས་པས། རྒྱལ་ཡུམ་མཁའ་

སྟོད་དབང་མོ་མངོན་གསུམ་གཟིགས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

ཡང་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། མདང་ངའི་ཆེ་ལམ་དུ་རི་ཁྲོད་གོང་མའི་སྒྲིམ་ཁང་གསར་བའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་འདྲ་བ་ལ། མལ་ནས་ཡར་ལངས་མ་ཐག་འདྲ་བ་ལ་གཟིམ་དཔོན་དགོན་མཚོག་བཞུན་འཛིན་ནས་བྱས་ཆུ་བྱིར་ནས་འོངས། བྱས་བྱས་པ་དང་ཐུན་གྱི་མགོ་བརྩམས་པས་ཉི་མ་ལྷག་ཤར་པས། ངའི་སེམས་ལ་འདིར་རི་མགོར་སོང་བས་དེས་ཤར་ཐུང་བ་རེད་སྟེ་སྒྲིམ་སྒྲིའི་བྱ་རོལ་དུ་སོང་བས་ནམ་མཁའ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་ལ་ཤར་ཕྱོགས་ནས་ཉི་མ་ཤར་འདུག་དའི་གཟུགས་བརྟན་རྒྱབ་རིའི་མཁའ་མཚོངས་སུ་ཤར་བ་ལ་དེ་ཡང་ཉི་མ་ཇི་བཞིན་པ་འདུག་ལྟོར་བཞུས་པས་བྲག་རི་མཚོ་བོང་ངེ་བ་མང་བོས་བསྐྱར་བ་ཆིས། བྱས་སུ་མཁའ་འགོ་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་ཞིག་དེ་ནས་ལོ་དེར་བཏོན་པས་དེར་བཞུས་པ་ཞེ་ཡིན་སྟེ་ཞེས་གསུངས་ཡོད། ལོ་དེར་མཁའ་འགོ་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་གསུང་ཡུལ་ནི་སྤྱོད་ཅོ་ཆེ་འཆང་འདི་བ་ཡིན་ལ། དེར་བཞུས་པ་ཡིན་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཆེ་འདི་བའི་མཚོ་འཕྲིན་ལུང་བཞུན་པར་སྤང་སྟེ། བྱས་བྱས་ཐུན་གྱི་མགོ་བརྩམས་པས་ཉི་མ་ལྷག་ཤར་པས་ངའི་སེམས་ལ་འདིར་རི་མགོར་སོང་བ་དེས་ཤར་བ་རེད་སྟེ་ཞེས་པ་ནི། སྐྱེ་ཆའི་སྟོད་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཡར་མར་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་མགོ་བཟུང་བའི་ལུང་བཞུན་དང་། སྒྲིའི་བྱ་རོལ་དུ་སོང་བས་ནམ་མཁའ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་ལ་ཤར་ནས་ཉི་མ་ཤར་འདུག་ཅེས་པ་ནི། བར་སྐབས་སུ་མདོ་སྤང་སྟེ་དང་བྱེ་བྲག་བཟུ་ཤིས་འབྱེལ་འདིར་ཉོས་འབྱུག་སོགས་ཀྱི་ཀྱེན་ལས་དུས་མི་བདེ་བ་བྱུང་མོད། ཆེ་འདི་བ་རི་ཁྲོད་ནས་དགོན་པར་ཕེབས་ནས་ཡུན་རིང་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་བཞུན་པ་བསྐྱངས་པས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་ཞི་སྟེ་བདེ་འཇགས་སུ་སོང་བས་མདོ་ཁམས་ཤར་ཕྱོགས་འདིར་རྒྱལ་བཞུན་ཉིན་མོ་ལྷར་གསལ་བར་མཚོད་པ་དང་། དའི་གཟུགས་བརྟན་རྒྱབ་རིའི་མཁའ་མཚོངས་སུ་ཤར་བ་ལ་དེ་ཡང་ཉི་མ་ཇི་བཞིན་འདུག་གསུངས་པ་ནི། རྒྱབ་ཕྱོགས་དབུས་གཙང་གི་སངས་རྒྱས་བཞུན་པའི་བདག་པོ་པཎ་ཆེན་སྐྱེས་ཐུང་ཐུང་གཉིས་སོགས་བཞུན་འཛིན་དུ་མ་སྒྲོབ་མར་གྱུར་པ་དང་། མདོ་སྟོད་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལབ་མཁན་ཆེན་དང་། ཟུར་མང་ཀུན་བྱུང་སོགས་

བཟུན་འཛིན་དུ་མ་སྒྲོབ་མར་གྱུར་ཏེ་བཟུན་རྒྱན་མདོ་དབྱུག་གཙང་གསུམ་དུ་བྱུང་བའི་ལྷང་བཟུན་
དང་། ལྟོར་བཟུན་པས་བྲག་རི་མཐོ་བོང་དེ་བ་མང་བོས་བསྐྱར་བ་རྩིས་གསུངས་པ་ནི། མཐར་ལྟོ་
ཕྱགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་ཆེན་པོ་དག་གི་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་སྲིད་ལ་དབང་སྐྱར་བའི་ལྷང་བཟུན་དུ་ངེས་
སོ། །

ཡང་འཛིན་གྱི་དགའ་བཟུན་ཆེན་མོར་བཞུགས་སྐབས། བླ་གཅིག་ཐུན་དང་བོ་གྲོལ་
འབྲལ་ཁ་བ་ཕྱགས་ཕྱིར་ར་བར་ཕེབས་པས་སྤྱིལ་བུའི་གཡོན་རྒྱུ་རྩེ་འཇམ་ཆོན་ཁ་དྲོག་དམར་
བོ་གསལ་དྲངས་རྒྱུ་པོ་ཞིག་འདུག་པ་ལ་ཡ་མཚན་ཁ་བ་ས་ལ་ཆགས་པས་འཇམ་ཤར་བ་འདུག་
སྟེ་རིང་ཞིག་བཟུན་པས་འབྲལ་མིག་འཇུག་གཅིག་ལ་སྒྲོ་བུར་དུ་མེད་སོང་ཞེས་གསུངས་འདུག་དེ་
ཡང་འཇམ་རང་འགའ་བ་ཞིག་མིན་པར་དག་པའི་གཟིགས་སྒྲུང་བྱུང་བར་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ངེས་
ཏེ་གསང་རྣམ་ལས། འཛིན་མཇུག་དོ་རྩེ་རིམ་གཉིས་རྣལ་འབྱོར་མཐུས། ཞི་ཁོར་བ་འབྱམས་
བགྲངས་ཡས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ། །དག་པའི་བཟུན་གཡོའི་བཀོད་པ་འབྱུང་ཤར་བས། །དམར་བོའི་
མདངས་འཛིན་འོད་ཀྱི་གྱུར་བྱིས་གཟིགས། ཞེས་གསུངས། མཐའ་སྒྱུད་མའི་བཟུན་ཆེན་སྐབས། སྲོད་
ཐུན་ལ་རྒྱུན་མེད་པར་གཏིང་ནས་དུ་སྒྲིང་ཞིག་འོངས་ནས་མང་བོ་དུས། ཕྱི་ཉིན་ཉི་དྲོམ་ཅམ་ན་
སྐབས་མགོན་ནས་གནང་བྱུང་བེར་བ་གཅིག་འབྱོར་བ་ལ་བཟུན་པས། ཐུའུ་བཀྲན་གསུང་མཐའ་
སྒྱུད་ཆོས་སྐྱོར་དང་། གཞན་ཡིག་བསྐྱར་ཞིག་འདུག་པ་ལ་བཟུན་པས། སྲིད་དང་ཞི་བ་རོ་མཉམ་ཉིད་
གྱུར་པའི། སྐྱིབ་བལ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྱ། །ཐབས་ཤེས་མཉམ་པར་སྐྱོར་བའི་དགའ་བདེ་
ཡིས། །རྩོམ་ཆར་གང་དེ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་འབྲུལ། ཞེས་པ་འདུག་པས་ཐུ་གོང་གི་དེ་ཡང་སེམས་སུན་
པ་མིན་ངེས་ཤར། ཞེས་གསུངས། ཐུ་གོང་གི་དགོང་མོ་རྒྱུན་མེད་པར་གཏིང་ནས་དུ་སྒྲིང་ཞིག་འོངས་
ནས་མང་བོ་དུས་པ་དེ་ཡང་། སེམས་སུན་སྒྲུང་སྐྱེས་ནས་དུས་པ་ཞིག་མིན་ངེས་ཤར་ཞེས་དོན་གྱིས་
ཏོགས་པ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ཞེས་ཀྱིས་བཞེས་འདུག་ལ། སྐབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གསུང་རིས་
ལ་བཟུན་ན། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོར་དང་། ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མཉམ་པར་སྐྱོར་

བའི་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་འབྲུངས་པར་ངེས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས། རང་
དུ་རབ་དུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་། །རབ་དུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཆི་མས་མིག་བརྒྱན་
ཞིང་། །ལྷས་ཀྱི་བ་སྤྱོད་ལྷང་བར་འབྱུར་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སློ་ཡི་ས་བོན་
ཡོད་། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྫོགས་པ་ཁྱད་པར་བ་རེ་རྒྱུད་ལ་སྤྱིས་ཆོ་དགའ་བའི་དབང་གིས་མཆི་
མས་མིག་བརྒྱན་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ།

ཡང་གསུང་ལས། བར་སྐབས་ཤིག་མནལ་ལམ་དུ་བྲག་དམར་པོ་ཞིག་གི་སྤྱོད་ན་འཕྲེད་ལམ་
ཞིག་ཡོད་པར་ཕྱིན་པས་སྤྲུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་འཕྲིན་ལས་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་དམ་སྤྱི་རེད་སྟམ་པ་
སྐྱབ་བཙུན་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བོ་དེས་དང་བོར་མི་དགའ་ཞིང་བརྟན་ཐབས་བྱེད་ཀྱང་ཕྱི་ནས་མགོ་
བོས་བཏུད། དེ་ནས་བཙུན་གཟུགས་དེས་བདག་ལ་ཆེས་ཆེར་བརྟན་ཤིང་འཕྱབ་པ་ལ་མ་འཇོམ་པར་
ཕྱིན་པས་བྲག་ཕྱག་ཅིག་ན་སྤྲུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་མི་པལ་གྱི་ལྷས་ཆོད་ལས་ཉིས་འབྱུར་གྱི་ཆེ་བའི་སྐྱབ་
དངས་གསལ། དར་མཐིང་གི་ན་བཟའ་དང་དར་ཐོད་ཅན་ཞིག་བཞུགས་པ་ལ་ཆོད་མེད་པའི་དད་
པ་ཞིག་སྤྱིས་ཏེ་བདག་ཟླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྤྱུར་དུ་ཐོབ་པ་ཞིག་མཁྱེན་ཞུས་པར། ཡོང་གསུངས།
བསམ་ངོ་ལ་ཆོ་འདྲིའི་སྤྱང་ཤས་ཅམ་ཡང་ཁ་མ་བྲི། ཉོན་མོངས་མགོ་ཁྲོད་དུ་འདུག་པས་ཉོན་མོངས་
པའི་སྤྱོད་ཚུལ་འདིས་དེའི་བར་དུ་རི་འདྲ་ཡོང་སྟམ་འཇིགས་ཞུས་པ་ཞིག་བྱུང་ནས། རི་ལྟར་ཡང་
ལས་ཉོན་གྱི་འཁོར་བ་འདི་བརྒྱུག་སྤྱབ་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་མཁྱེན་ཞུས་པར། ཡོང་གསུངས། དེད་ཕྱིར་
ཐོན་ནས་བྲག་དེའི་སྤྱོད་དུ་ཕྱིན་ནས་གནས་པ་ལ། སྐབས་ཤིག་སྤྲུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དེ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཕེབས་
བྱུང་། དད་པ་ཆོད་མེད་པ་ཞིག་སྤྱིས། དངོས་པོ་ཞིག་འདི་ལ་འབྲལ་བྱུ་ཡོད་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པས་
གཞན་མེད་ཀྱང་ལག་དུ་ར་པོར་བ་གང་ཡོད་པ་དེ་སྤུལ་བས། ཕྱག་ཡར་བརྒྱངས་ཏེ་བསྐྱམས་སོང་
བས་དགའ་དད་ཆེས་ཆེར་སྤྱིས་པ་ཞིག་མིས། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཡི་གེ་བྱེད་དང་
བཞི་བ་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་མཐུན། མི་ལམ་གྱི་བབ་སྐྱབས་མགོན་གོང་མ་དེ་དང་འགྲིག་པ་
བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་ཐར་ཞིག་ཡོད་པར་ངེས་མོད་ཞིབ་པར་

ཤེས་དཀའ་ལ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གསང་རྣམ་ལས།
མནལ་དང་འོད་གསལ་འདྲེས་པའི་ཉམས་སྤང་ལ། རྟིང་རྩིའི་གཏེར་ཆེན་འཕགས་མཚོག་སྤྱན་རས་
གཟིགས། རྒྱ་ཐམ་མཚོད་ཅིང་གང་གང་གསོལ་བཏབ་པ། ཉེ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲུབ་ཅེས་གསལ་བར་
གསུངས། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཁོང་གིས་གསུངས་པ། རུབ་གཅིག་མནལ་ལམ་དུ་རི་ཞིག་གི་སྟེང་
ན་སྟེང་འོག་ཕྱོགས་མཚམས་ཐམས་ཅད་ཤེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཅེ་བཅུ་དྲུག་པ་ཞིག་འདུག་པ་ལ་
མི་ཞིག་གིས་སྟེང་དུ་སོང་དང་སྟོང་གསུམ་གྱི་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ་ཟེར། ཅེ་བཅུ་བཞི་བར་
ཕྱིན་ཏེ་བཞུས་པས་ཁོར་ཡུག་ཀྱན་སྒྲུག་ཏིང་ངེ་བ་ལ་རིའི་སྤང་བ་རེ་སྤེལ་བར་ཡོད་པ་ལས་གཞན་
མ་མཐོང་། ད་དུང་སྟེང་དུ་སོང་དང་རྩི་གསལ་དུ་འགྲོ་ཞེས་ནན་ཆེ་བ་བྱས་ཀྱང་ཡོམ་ཡོམ་གཡོ་བས་
འགྲོ་མ་རུས་པར་རིའི་པག་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྱོད་གསུམ་བཞུགས་པ་མཇལ་དུ་ཕྱིན། ཕུ་རྒྱུང་བ་ཡིན་
རྒྱ་དེས་ཅང་མི་གསུང་། སྤྱན་རྒྱ་བས་དགེ་བཤེས་འདི་ལ་མཛོལ་གསུངས། བོ་ཏོ་བ་དང་ཡང་མཇལ།
མནལ་སད་པ་དང་དོ་རྩི་འཆང་དང་བྱང་འཇུག་གི་ཐིག་ལེ་མཇལ་མ་རུས་པ་བསོད་ནམས་རེ་རྒྱུང་
སྟམ་ཡང་ཞིབ་པར་བསམ་པས་དེ་དང་མཚུངས་པ་བྱང་སྟམ་པ་ལོག་པའི་འབྲུལ་ངོར་ཤར། བོ་ཏོ་བ་
སྐབས་མགོན་འབྲུངས་རབས་ན་བཞུགས་པས་མགོ་བོ་གདུགས་ཅམ་མིན་པར་སེལ་མ་ཤོར་བ་དགོས་
པ་གོ། །ཕྱིས་སྐབས་མགོན་སྐུ་འདུལ་བར་ཉེ་བའི་སྟོན་དེར་ཞལ་ནས། སྐུ་ཞབས་སྐུ་ཆེ་སྤང་བརྒྱུད་ལ་
འཁོན་མ་ཞུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་ཆོས་རྒྱན་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཐོབ་འདུག་ན་སྦྱོད་པ་ཅིང་ཡང་མཉན་
པས་ཆོག འཁོན་ཞུགས་ཡོད་ན་སེལ་བྱ་བ་དེ་ལ་ཟེར་བས་མ་ཉན་གསུངས་པས་ཟིང་ཆ་མང་བོ་བྱང་
སྐབས་ཀྱང་གང་ཡིན་གྱི་ཟེར་རྩིས་བསྟེགས་ཏེ་རང་ཕུངས་གཞན་ཕུངས་མ་བྱས་པའང་དེ་ཆོས་ཡིན།
ཞེས་གསུངས། འདི་སྐབས་ཀྱི་མནལ་དང་འོད་གསལ་འདྲེས་པའི་ཉམས་ལ་རི་ཤེལ་གྱི་རང་བཞིན་
ཅེ་མོ་བཅུ་དྲུག་པ་གསུངས་པ་ནི། བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ་བར་
མཛད་ནས་བྱང་འཇུག་ཆོས་སྐུའི་ཐིག་ལེ་མངོན་དུ་གྱུར་བས་བཀའ་གདམས་སྐུ་མཆེད་གསུམ་དང་
དངོས་སུ་མཇལ་བ་ཡིན་ཏེ་གསང་རྣམ་ལས། ལྷ་ཆོས་བདུན་ལྔ་བྱང་འཇུག་ཐིག་ལེའི་ཆོས། ཟབ་

གསལ་གཉིས་མེད་ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། ་བྱང་འབྲུག་ཚོས་སྐྱེའི་ཐིག་ལེ་མངོན་གྱུར་པས། ་སྐྱེ་མཆེད་
གསུམ་གྱིས་དགྲེས་པའི་དབྱུགས་དབྱུང་མཛད། ་ཅིས་གསུངས་སོ། ་

ཡང་སྐབས་ཤིག་ཀན་གྱའི་བྲག་དཀར་ལ་གནས་མཇལ་དུ་ཕེབས། ་གནས་ཁང་ནས་རྡོ་ཁ་ཤས་
ཁྱེར་ཡོང་བ་ལམ་དུ་ཚུ་ལ་སྟེང་གི་འདམ་བུས་པས། ་རུབ་མོ་མི་ལམ་དུ་རྡོ་དེ་རྣམས་བུགས་པའི་
འདམ་ཕྱེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་ཤ་སྟག་དུ་ཚུ་ལ་གཡེང་པའི་མི་ལྷས་བྱང་
ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། ་གང་སྤང་ལྷ་སྐྱར་འཆར་བའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པ་དང་། ་ཡང་མཚན་ལམ་དུ་
མཁའ་འོད་དྲངས་གསལ་གྱི་རང་བཞིན་ན་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་འཕན་དང་རྒྱལ་མཚན་ཐོགས་པ་མང་བོ་
ཤར་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བའི་རྩེས་ན་ལ་བ་ལྷང་སྐབས་མགོན་རེད་ཟེར་བའི་འཇའ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་
དྲངས་གསལ་སྐྱབ་མེད་ལ་སྐྱེ་མཛདས་སྟག་བོ་གདོང་བོར་བ། ་ཕྱག་གཡས་ཀྱིས་རང་གི་ཁ་ཏྲུ་ཀ་
འཕན་ཚུང་གཡེར་ཁ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་བསྐྱམས་ནས་མཁའ་ལ་ཤར་དུ་འགོ་བ་ཞིག་མིས། ་དེ་གནས་
བྱིན་ཆུབས་ཆེ་ངས་སུ་འདུག་ཅིས་གསུངས་པ་ཡང་བྲག་དཀར་དེ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་གི་གནས་
ཡིན་པས་བདེ་མཚོག་གི་ཞལ་གཟིགས་པར་མངོན་མོད་ཟུར་ཅམ་ལས་མི་གསུངས་འདུག་ ་རྩེས་སོར་
ཤེལ་དགོན་དུ་བཞུགས་སྐབས་ནས་གྲང་མ་ལོན་ཅམ་ན་གམ་འཁོད་བྲུ་ཚུང་ཞིག་ར་བར་བྱིན་པས།
གནས་རིའི་ཅེ་ནས་འཇའ་ཚོན་ཉིས་རིམ་ཞིག་ཤར་བའི་སྟེ་ཁོང་བཞུགས་གནས་ཀྱི་གཟིམས་ཁང་
སྟེང་དུ་བྲུག་པ་མཐོང་བ་བཞིན་རི་ཁོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐོང་། ་མཁའ་ངོས་འཇའ་ཚོན་དུ་བ་
འོད་ལྗང་ཁྱས་ཁེབས། ་ཤེལ་དགོན་ནས་ཕེབས་པའི་ནང་བར་ཅིབས་ཐོག་ནས་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་ཁོང་
ཉིད་དང་ཞབས་འབྲང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་། ་ཞལ་ནས་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་དུས་གཅིག་ལ་འཛོམས་
པ་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཞེས་གསུངས། ་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཕེབས་པར་སྐར་ཤེལ་དགོན་གྱི་གནས་རི་ནས་
འཇའ་ཤར་བ་དེ་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་བྱི་བཞིན་འབྲང་སྟེ་འོངས་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་། ་ཞལ་ནས་ད་འགྲོར་མི་
འབྲུག་ཀ་གསུངས་ནས་ཅིབས་ལས་བབ་སྟེ་དེ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱག་གནང་ཞིང་རྐང་བརྒྱད་སོགས་གསུངས།
དེ་སྐབས་འཇའ་དེ་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཅིག་དང་། ་ཕར་ཕྱོགས་སུ་གཅིག་ཆད་དེ་ཆ་གཉིས་སུ་

ཡུར། དེ་ནས་ཕེབས་པས་ཡང་འཇའ་གཉིས་མཐུད་དེ་ཕྱར་བཞིན་འོངས་པ་སོགས་ལྟས་ཡ་མཚན་པ་
མང་བོ་བྱུང་བ་མ་དང་མཁའ་འགྲོའི་སྒྲེལ་མ་གནང་བ་རེད་དོ།

བྱ་བྱུང་དུ་ཆོས་རྩི་དོན་འགྲུབ་རིན་ཆེན་གྱི་གསེར་གདུང་ཞིག་གསོའི་སྐབས་བདུད་ཚི་བབ་པ་
ཀྱན་གྱིས་མཐོང་། ཨ་ར་པ་ཅ་ནའི་སྐབ་ཕྱག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་ཨ་རང་བྱོན་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་། ཡང་
སོག་པོའི་འདུས་རིའི་རྩེར་ཕེབས་སྐབས་མཁའ་དོས་འཇའ་ཆོན་གྱིས་སྒྲེལ་བ་དང་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་
དུས་གཅིག་ཏུ་ཤར་བ་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་ཞིང་། མ་ཆེན་གྱི་གངས་རི་དེ་ཉིད་འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་གི་
ཕོ་བྲང་ཡིན་པ་ལ་མ་ཆེན་སྟོ་སྤྱང་གི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་གཟིགས། དགའ་དད་སྟོ་གསུམ་དང་བྱམས་སྤྱང་
རྩིའི་དབང་གིས་སྒྱུན་ཆབ་རྒྱན་རིང་བསེལ། གསང་རྣམ་ལས། འདུས་རི་ཞེས་གྲགས་ས་འཛིན་དབང་
བོའི་རྩེར། བྱི་བཞུས་སྒྱུན་ཆགས་གངས་རིའི་རྣམ་པ་ལ། ཁང་དུ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་ཕོ་བྲང་གི། སྟོ་
སྤྱང་ཚུལ་དུ་མ་རྒྱལ་བཞུགས་པ་གཟིགས། ཞེས་གསུངས་སོ།

ཡང་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མ་སླ་བྲང་ནས་ཡར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཟིན་སྐབས་ཤིག་
ཁོང་གི་ཞལ་ནས། མདང་ངའི་མི་ལམ་དུ་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཅུས་རྒྱན་མནའམ་ནས་ཕེབས་ཏེ་དུང་
དཀར་ཞིག་གནང་ནས་འདི་བདག་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ཞིག་རྩིས་གསུངས། ཉེ་གནས་ཀྱིས། པཌ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་བདག་གྱིས་ཞེས་པའི་བདེ་རེད་པ་ཞེས་ཁྱས་པས། ཁོང་གིས་
མ་རེད་སྟུལ་སྐུ་བདག་གྱིས་གསུངས་པ་རེད་ཅེས་ཉེ་གནས་ལ་གསུངས། དེ་ནས་མ་འགོར་བར་པཌ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐུ་འདས་ཚུལ་བཟན་པའི་སྟོག་འཕྲིན་འབྱོར། ཡང་སྐབས་མགོན་བཟན་
པའི་རྒྱལ་མཚན་སྐུ་འདའ་ཚུལ་བཟན་ནས་སླ་དུག་གི་མཚམས་སུ་ཁོང་གིས་གསུང་བ། མདང་ངའི་
མི་ལམ་དུ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཁ་ན་སྟུལ་སྐུ་རྩུང་རྩུང་ཞིག་འདུག་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་རྒྱུ་བྱེད་
ཀྱང་ངའི་བསམ་པར་སྐབས་མགོན་ཡིན་སྟུམ། ཞབས་ཁུ་འགའ་འདུག་ཀྱང་སྤྱང་སྟུལ་སོགས་མ་རེད།
སྟུལ་སྐུ་མཚོ་ཁར་ན་བཟང་དང་སྐུ་འདྲ་ཞིག་བཟུ་བཞིན་པར་ཕེབས་ཚུར་ཕེབས་བྱས་ནས་བཞུགས་
འདུག མཚོ་དའི་ནང་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བའི་མཚོ་ལྷ་ལྷ་དབུས་དང་ཕྱོགས་བཞིར་ཡོད། མཚོ་དའི་རྒྱ་

ཁྱོན་སྐྱེ་འབྲམ་དང་སྒྲ་བྲང་གི་བར་གྱི་ས་ཁྱོན་ལྷ་བྱ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ནང་དུ་འདྲོད་ཡོན་ལྷ་སོགས་མཐོ་
དགའི་དཔལ་འབྱོར་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་གཏམས་འདུག མཚོ་དེ་ལག་དུ་སྒྲང་ན་སྒྲང་ཆོག་
ལ། བཞག་ན་བཞག་ཆོག་པ་ཞིག་མིས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་
མཚོག་གི་ཡང་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཆོས་བཀའ་མང་བོ་ལུལ་ཏེ་བདག་གིར་བཞེས་པ་དང་། སྐྱབས་
མགོན་མཚོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བ་འབྲུངས་ལུལ་དང་མཛད་པ་སོགས་ལྷང་གསལ་བོར་བསྟན་པ་
སོགས་མ་འོངས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཤིག་དུ་མངོན། འདི་དག་ནི་རྣམས་རིམ་
ཅིམ་ཡིན་ལ་གསང་ནམ་ལས། ཤེལ་དགོན་བདེ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྲང་དུ། རིམ་གཉིས་ཟབ་མའི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་གཞིལ་བས། ཏེ་རྩ་ཀ་དཔལ་མཁའ་སྤྱོད་དབང་མོ་སོགས། ཁག་སྤང་དག་པའི་རོལ་བ་
འབྲམས་སུ་ཁྲིམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

སྤྱས་པ། མཚོག་རྒྱུད་མའི་མཆིང་བུ་ཡོངས་དོར་ནས། བྲང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་གྲུ་རྩེངས་ལེགས་
པར་བསྐྱམས། རབ་དབེན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལ་ཞུགས་ཏེ། བྲང་འབྲུག་འོར་བུ་ལེན་མཁན་
ཁྱོད་མིན་སུ། ཁྱི་གཙང་དྲི་ལ་ཞེན་པའི་ནག་རྒྱུད་སྤང་། རབ་གཙང་བད་མའི་ཆལ་ལ་མི་གནས་
བཞིན། བདེ་མེད་མིད་པར་ཞེན་པའི་སྐྱེ་བོ་དག བདེ་ཆེན་ཐར་བའི་ལམ་དང་རིང་དུ་བྲལ། ཟབ་
གསང་རྩྭ་རྩེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས། ཟབ་ལམ་རིན་ཆེན་གཏེར་གྱི་སྒྲོ་ཕྱེས་ཏེ། ཟབ་དོན་བྲང་
འབྲུག་འོར་བུ་འབྲེན་མཁས་ཁྱོད། ཟབ་ལམ་རྩྭ་རྩེ་ཐེག་པའི་བྱབ་བདག་ཉིད། རབ་དུ་དབེན་པའི་རི་
བོའི་བ་གམ་ལས། རབ་འབྲམས་གསུང་རབ་ཉམས་སུ་བསྟར་བའི་མཐུས། རབ་མང་རྟོགས་པའི་འོད་
སྤང་འབྲམ་སྒྲོས་པས། རབ་གསལ་ནམ་མཁའི་འོར་བུའང་མོག་པོར་གྱུར། ཞེས་སྒྲ་གོ་རྩྭ་རྩེ་འཆང་
ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྩེ་བཙུན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་
ཐར་བ་དད་པའི་པརྟོ་བཞད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་ནུ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཐ་མར་ཉིན་མཚན་
ཀུན་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཏེ་ཉམས་དང་རྟོགས་པ་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་སྐྱེ་གསུམ་པའོ། ། ༥ ། རབ་
འཇིགས་ཉོན་ཤེས་སྒྲིབ་པའི་གོང་ཁྱེར་དག ཁགོམ་སྒྲིབ་བདེ་ཆེན་ཞོ་འབྱུང་རུས་པས་བཅོམ། འཕྲིན་

ལུས་རྣམ་བཞིའི་རིན་ཆེན་གྱི་བ་ཡིས། །གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཚོ་འདྲན་པའི་མགོན་དེས་སྦྱངས། །ཐོས་དོན་གདམས་པར་ཤར་བའི་ཉམས་ལེན་དག། །རྒྱ་ཤེལ་དབང་པོ་གཅིག་དུ་ལེགས་བརྒྱམས་ནས། །གཞན་པན་ག་བྱར་ཟེགས་མ་འབྲུམ་སྒྲོས་པས། །བྱབ་བཞུན་རྒྱ་མཚོ་སྤེལ་བའི་བྱང་བ་བརྗོད། །

བཞི་བ་དེ་དག་ཀྱན་ཀྱང་བཞུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བཞུས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ཅིང་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བཞུན་འགྲོའི་དོན་རྒྱབས་ཆེན་མཛད་པ་ནི། རྒྱ་བསྐྱང་ཞིག་བཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཐང་སྒོ་གྲོས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་དེས་ཁ་དར་ཞིག་བསྐྱར་ཏེ་ཞལ་འདོན་གྱི་སྐབས་སོགས་སུ་རང་གི་རྒྱ་ཆོ་བརྟན་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ན་ལེགས་ཚུལ་གསུངས་པ་བཞིན་སྟན་བསྐལ་ཞུས་པར་ཞལ་ནས། ངའི་ཆོ་གང་བོ་འདིར་ཁ་ཏོན་དང་དགེ་སྦྱོར་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་ཆོ་འདིའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་འདོན་མ་སྦྱང་། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་བཞུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བཞུ་བར་མཛད་པ་ནི། རྩི་བཙུན་ཉིད་ཆེན་པོས། ཀྱན་ཀྱང་བཞུན་པ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བཞུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཛད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་ཐུགས་ལ་དགོངས་པ་ན། ཀྱན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་བོའི་ཞལ་ནས། མི་བཟང་སྲིད་པའི་འཕྲོག་དགོན་ཉམ་ང་བར། །ཐུག་བསྐལ་ཁུར་གྱིས་དུབ་པའི་འགོ་རྣམས་ལ། །པན་དང་བདེ་བའི་ཡལ་འདབ་ཀྱན་རྫོགས་པའི། །གྲིབ་བསིལ་ཆོས་དང་མཚུངས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། མཛད་པ་ཀྱན་ལས་གསུང་གི་ནི། །མཛད་པ་མཚོག་ཡིན། ཞེས་དང་། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བཞུན་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་འགོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་བྱེད་གྱི་ཐབས་དངོས་ནི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྒོ་མང་མཐན་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་བཟང་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་ནས། བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལྷང་ངས་ཐོབ་ཀྱང་མ་ཐོབ། ཐོབ་ཀྱང་འདོན་མི་ལུས། །ཁྱོད་གྱིས་ཐོན་དང་ལེགས་ཞེས་བསྐལ་བ་དང་། ཡང་ཉིན་གཅིག་སྐབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྩི་བསྐལ་

བཟང་ཕྱབ་བསྟན་དབང་ཕྱག་གིས་ཁ་དར་ཆེ་ལེགས་ཤིག་བསྐྱར་ཏེ་གཞུང་བར་ལོ་བསྟར་ཆགས་
སྤྱུ་ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་དང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་བྲིད་རེས་མོས་སྤྱ་གནང་བའི་སྒོལ་ཡོད་པ་
མི་རྒྱུ་པར་སྦྱངས་དགོས་ཞེས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་བ་དང་། ཞང་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་བོས། བྱོད་ཀྱིས་བཏོན་ན་ང་དགའ་གསུངས་ནས་སྤྲོད་ཀྱན་གསལ་གྱི་བཤད་ལུང་གནང་
བཅུག་སྒོ་མང་དོ་ཇི་འཆང་ཇི་སྒོ་བཟང་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱ་མཚོས། བཀའ་འཁྱུར་གྱི་ལུང་གནང་བ་ཤིན་
ཏུ་ལེགས། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་སྤྱང་བཀའ་ཆོས་འཆད་སྤེལ་རྒྱ་ཆེན་གནང་དགོས་ཚུལ་སོགས་བཀའ་
བསྐུལ་གནང་བ་ལ་སོགས་པར་བརྟེན་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བསྐྱར་བ་
ཡིན་ཏེ་རགས་རིམ་ཞིག་བརྗོད་ན།

བཀའ་འཁྱུར་ཆོར་གཅིག་བསྟན་འཁྱུར་ལུང་རྒྱན་གང་ཡོད་ཆོར་གསུམ། ཇི་ཡབ་སྐུས་གསུང་
འབུམ་ཆོར་བཞི་རེ། འདུལ་འཛིན་དང་ཇི་དགོ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ཡང་ཆོར་བཞི། ལྷོ་བྲག་
བཀའ་འབུམ། དབེན་ས་བཀའ་འབུམ། རྒྱལ་དབང་བདུན་པའི་གསུང་འབུམ། ལྷང་རྒྱ་གོང་མ་དག་
དབང་ཆོས་ལྡན་དང་། ལྷང་རྒྱ་རོལ་བའི་དོ་ཇིའི་གསུང་འབུམ། ལྷོང་དོལ་གསུང་འབུམ། ལྷ་དགོ་སྒོ་
གོས་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཌ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རྒྱལ་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་
འབུམ་ཆོར་གཉིས་རེ། པཌ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབུམ་ཆོར་གསུམ། དཔོན་སྒོ་བ་བྱམས་
པའི་གསུང་འབུམ་ཆོར་བཞི། ཀུན་མཁྱེན་གོང་མའི་གསུང་འབུམ་ཆོར་བདུན། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་
མེད་དབང་བོའི་གསུང་འབུམ་ཆོར་བཞི། བྱང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒོན་མེའི་གསུང་འབུམ་ཆོར་དུག ཨ་
ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་ཆོར་བཅུ་གསུམ། ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞང་སྟོན་བསྟན་
པ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་ཆོར་དགུ། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ།
འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་དོ་ཇི། སྤུ་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ། དཔལ་མང་པའི་ཏ། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་
དག་དབང་ཕྱབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ཆོར་རེ་རེ། རྣགས་ཕྱོགས་པོ་ཏེ། ཆོས་སྦྱོང་
རབ་གསལ་སོགས་ལུང་ཕན་ཤིན་ཏུ་མང་བས་གངས་ཀྱིས་མི་ཟེན། བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བམ་

ཆར་བརྒྱ། མ་ཁི་བཀའ་འབྲུམ་དང་། མི་ལའི་མགུར་འབྲུམ་ཆར་དྲུག་རེ་སྟེ་རང་རང་གི་གྲངས་ཆད་
བཤད་པ་ལས་མི་ཉུང་བ་ལྷག་ཀྱང་མཆིས་གསུངས།

བཤད་ལུང་གི་སྒྲིབ་ལ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ཆར་སུམ་ཅུར་ཉེ་བ། ལམ་རིམ་ཆུང་དུ་ཆར་བཅོ་ལྔ།
ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ཆར་ཉེ་ཤུ། རིམ་ཕྱ་གསལ་སྟོན། ལེགས་བཤད་སྟེང་བོ། སྤྱབ་མཐའ་རྩ་འགྲེལ།
ལམ་རིམ་མཆན་བཞི་མ། རྩི་བཅུན་པ་དོན་ཐུན་མ་རྩ་འགྲེལ་ལན་མང་བོར་གསུངས། འགྲེལ་བ་
བཞི་ཐུགས་ཆར་བདུན། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ཆར་གསུམ། ཐུས་དོན་ཀུན་གསལ་ཆར་ཉེ་ཤུ། བསྐྱེད་
རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཆར་བརྒྱད་དམ་དགྲ། རང་གིས་གང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཡང་ཡང་བཏོན་པས་
གྲངས་མི་ཟེན་གསུངས། བྲིད་ཀྱི་སྒྲིབ་བདེ་ལམ་ཆར་བཞི་བརྒྱ། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ཆར་ཉེ་ཤུ་ལྷག་
གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྩོགས་ཆར་སུམ་ཅུ་རེ། མཐའ་སྟོན་བསྐྱེད་རྩོགས་ཆར་བཞི་
བརྒྱ་ལས་མི་ཉུང་གསུངས། བྲིད་ཆུང་གི་སྒྲིབ་རྣམས་བཟངས་ཀྱིས་མི་ལང་། ལྷ་མཚོད་དང་ཕྱག་ཆེན་
ཡང་མང་དུ་གནང་། སྤང་རྒྱུད་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར། གཏོར་མ་བརྒྱ་རྩ་ཆར་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ མདོར་
དྲིལ་ན་ལོ་གཅིག་གི་ཁོངས་ན་བཀའ་ཆོས་མེད་དུས་ཉེན་ཉེ་ཤུ་ལས་མེད་པ་མང་གསུངས་ལ། འདི་
དག་ནི་དགྲུང་ལོ་ཉེ་ཤུ་རྩ་གྲངས་ནས་ཕྱ་བརྒྱ་མ་ཟེན་པའི་བར་གྱི་ཟེན་ཐོ་ལྷན་ཡིན་ལ། དགྲུང་ལོ་ཕྱ་
བརྒྱ་ནས་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་གྲངས་བར་དུ་འང་བཀའ་ཆོས་རྒྱན་མི་ཆད་པར་གནང་བ་དང་། སྤྱི་ཟུར་གྱི་
དབང་དང་རྩེས་གནང་། སྒྲིམ་ལུང་རིགས་གཏད་སྟོག་གཏད་སྟོགས་གྲངས་ཀྱིས་མི་ལང་ལ། ཆེ་ལང་
ཅོམ་ཞིག་ནི་སྤྱི་ཆོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཐར་ཆགས་སུ་འགོད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་བཀའ་ཆོས་བར་མ་ཆད་པར་གནང་བ་མ་ཟད། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲིབ་ནས་ཀྱང་
རྒྱལ་བཟུན་སྤེལ་བ་ནི། དགྲུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་ས་རྟ་ལོར་ཐུར་ཆོས་སྟོང་གི་ལུང་བཟུན་དུ། ཐུག་དོག་
གྲ་གྲུའི་དྲི་བཞོན་འཕྲུབ་མ་ནས། བྲིད་དུ་བའི་རྒྱལ་མཆན་འཛིན་པ་ཡིས། ཀུན་ལྷན་གཉིས་འཐུང་
བསྟོན་པའི་ན་བ་སྟེ། ཁ་རྒྱལ་རི་བོ་འབྲིགས་བྱེད་དྲག་དུ་འབབས། བཞིས་གསུངས་པ་དུས་སུ་བབ་
སྟེ་རྒྱ་ཏོག་གྱི་འཕྲུག་ཟིང་ལ་བཏོན་ཕྱི་ནང་ཀུན་དུ་ཟིང་ལང་བྱུང་ཆོ་དགོན་བཟླ་ཤིས་འབྲེལ་འཛིག་

ལ་ཁད་པའི་དུས་སུ། རིགས་གསུམ་སྒྲུ་འཕྲུལ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་དང་། །འཇམ་དབྱངས་བཞད་
པའི་སྒྲུ་ཆོ་ཐེང་བརྒྱད་ཀྱི། །མད་བྱང་ཐུགས་བསྐྱེད་བདེན་པའི་མཐུ་བྱིན་གྱིས། །ནག་ཕྱགས་གདུག་
པའི་བསམ་སྦྱོར་ཞི་བར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་ནས་ཞལ་སྒོ་བ་རྣམས་ལ་ལྷང་གནང་སྟེ་བཏོན་པ་
དང་། རྒྱ་ཉོས་དཔོན་ལ་གུས་ཚོལ་སོགས་ཐབས་མཁས་དང་། ཐུགས་རིམ་སྒྲ་ཚོགས་མཛད་པའི་
རྒྱུན་ལས་དགོན་སྡེ་བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་འདྲིར་ནང་ཁག་རེ་གཉིས་རེ་ལ་ཉེས་སྦྱོན་བྱང་བ་ལས་གཞན།
དགོན་སྦྱི་ག་མ་ཉམས་པར་ཆགས་ཐུབ་པ་བྱང་བའང་རྗེ་འདི་བའི་འཕྲིན་ལས་ཁོ་ན་ཡིན། །ཁོང་གི་
གསུང་ལས། དགོན་ག་མ་ཆག་པ་ཞིག་བྱང་བས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་སེམས་ལ་བཅངས་རྒྱ་ཆོ་གཅིག་
ལ་གོ་ཚད་པ་གཅིག་བྱར་སེམས་ཡོད་ཅེས་གསུངས།

ཡང་གྲ་མའི་ཚོགས་ཟངས་བཅག་པ་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་དདུལ་རྡོ་ཚད་དུག་གིས་ཚོགས་
ཟངས་བསྐྱབས། ལྷ་མོ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཚས་ཐོག་ཅིག་ཉམས་པ་གསོ་བའི་ཕྱིར་དདུལ་སྲང་སྲུམ་བརྒྱ་དང་
དངོས་པོ་འཁོར་ཆེན་སྦྱོར་འཇགས་མཛད། ཤིང་ལེ་ཁར་དུས་འཁོར་གསར་འཛུགས་ཆེད་དདུལ་སྲང་
དུག་ཅུ་དང་། རྡོ་ཙེ་ཁྲོན་ཉིས་བརྒྱ་དང་རས་སོགས་སྦྱོར་འཇགས་དང་བརྒྱ་མཚོད་ཕུལ་བ་སོགས་
མང་། ཚས་དཔལ་ཞིང་དུ་དདུལ་རྡོ་ཚད་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཁང་བཞེངས། རྡོ་སྤྱིས་གཞུང་ལ་གྲོ་འཇགས་
དུག་ ལས་འཇགས་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ། རྡོ་ཙེ་ཐོའུ་ཁྲོན་ཉིས་སྟོང་དང་ཉིས་བརྒྱ་མཚོད་རྟེན་བཞེངས་
རྒྱུ་ཐེབས་སུ་བཞག། ཕྱིས་སུ་ཞིག་གསོས་ཐེབས་ལ་འབྲུ་བྲེ་ལ་བརྒྱ་དང་དདུལ་སྦྱོར་བརྒྱ་གནང་། རྒྱ་
ཁྲུང་དུ་དགོ་འདུན་རེ་རེའི་ཕྱག་ཏུ་རྡོ་ཙེ་ཁྲོན་བདུན་རེ་ཕུལ། ཕྱིས་སུ་འང་ལན་གཉིས་སུ་འབྱེད་
བཏང་། །ཁོང་གི་འབྲུངས་ལུལ་དུ་མཚོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས་ཡོད་པ་དེའི་ཉི་ཟླ་ཟར་ཆགས་
ཀྱི་ཆེད་དདུལ་སྦྱོར་ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་གནང་། ཞོང་ཤན་རྩོ་བོ་ལ་བཟང་གོས་ལྷག་གཉིས་ལས་གྲུབ་
པའི་རྣམ་ཐྱུར་བྱང་འཕགས་དང་། དདུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་འཕྲེང་རྒྱན་ཟར་ཆགས་ཅན་དང་སྦྱོས་དམར་
གྱི་མགུལ་འཕྲེང་སོགས་ཕུལ། སེར་འབྲས་སོགས་དབྱུས་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲ་ས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མངགས་
ནས་དགོན་སྡེ་ཐམས་ཅད་ལ་གཏོང་སྟོ་གནང་བ་དང་། དགུང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གངས་ཡར་མར་ཞིག་

ནང་རྟེན་ཡང་རྗེའི་སྣ་ཁང་གི་ནང་རྟེན་རྗེའི་སྐུ་བརྟན་ཆེན་པོ་ནི་བསྟན་པའི་གོག་ཆག་གི་
 དབང་གིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མེ་སྦྱོན་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་མ་འབྲུབ་པར་ལུས་པ་ཐུགས་ཀྱིས་མ་
 བཟོད་པར་གཞི་ནས་སྟན་སྐུ་ཆེན་པོ་ཐོག་ཚད་གཉིས་ཅན་གསར་བཞེངས་མཛད། སྟོན་བཟོ་ཀྱན་
 སྤངས་གནས་བརྟན་པ་དང་སྟན་དུ་དབྱ་ནི་ཁོང་གིས་ཕྱག་བཟོ་གནང་ཞིང་། ཐེག་ཙམ་སོགས་བཟོ་
 ལས་ཀྱན་ལ་སྟོན་བཟོ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་། གཟུངས་གཞུགས་ལ་བཀའ་བསྟན་གཉིས་དང་།
 གསུང་འབྲུམ་ཆེས་མང་པོ་སོགས་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་གཏམས། གཞན་ཡང་ཉེ་སྤྱོད་བརྟན་
 དང་བྱམས་འཇམ་དབྱངས། འཇམ་དཔལ་སྤྲེའི་གི་སྐུ་ལུགས་སུ་བྱུགས་པ་སྤྱི་ཚད་མ་སྟོང་སྟག་
 དང་གྲུན་ཐང་དུ་མ་བཅས་སོགས་བཞེངས།

51

ཡོངས་རྫོགས་བདུན། བདེ་མཆོག་གི་ཐང་ག་ཆེ་བ། མགོན་ཚོས་འཇིགས་གསུམ་གྱི་ཐང་ག་ཆེ་བ་རེ་
རེ། དདུལ་རྩོམ་ཆད་བཞི་ལས་བསྐྱབས་པའི་རྩོམ་སྐྱེད་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་སྤྲུམ་པ་རང་གི་ལྷས་
ཆད་ཅན་འདི་སྐྱ་བྱང་རྒྱུད་ཁང་སྤེང་དུ་བཞུགས། གནས་བཅུའི་དགུ་ཐང་ཁྱད་མཚར་ཞིག་ཚོས་
དཔལ་ཞིང་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་བཞུགས། ཡང་གནས་བཅུའི་བདུན་ཐང་དགོན་དེའི་རྒྱུད་ཁང་
དུ་བཞུགས། ཡང་གནས་བཅུའི་ཐང་ག་ཉེར་གསུམ་ཅན་ཁྱད་འཕགས་དང་། བྱམས་པའི་གོས་སྐྱ་
བཅས་དེ་ཀའི་གཟིམ་ཁང་དུ་བཞུགས། སྐར་ཡང་བདུན་ཐང་གཅིག་རྣམས་བཟོམས་པས་ཆར་བཞི།
རྩོམ་སྐྱེད་པའི་དཔལ་དང་། འཇམ་དབྱངས་གྱི་ཐང་ག་ཆེ་བ། སྤུང་སྤུང་ཞིང་བཀོད་ཁྱད་མཚར་ཉེ་
གསུམ་པོ་དེ་ཀའི་སྤུང་པའི་འདུ་ཁང་དུ་བཞུགས། རྩོམ་སྐྱེད་པའི་ཐང་ག་ཆེ་ལེགས་དེ་ཀའི་
རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས། རྩོམ་སྐྱེད་པོ་ཆེ་ཙུང་ཁ་བརྒྱུད་ཅུའི་ཞལ་ཐང་བཅོ་ལྔ་གོང་གཤམ་ཞལ་ཞེས་སོགས་
བཟོམས་པས་དདུལ་རྩོམ་ཆད་རེ་རེ་སོང་བ་འདི་སྐྱ་བྱང་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་བཞུགས། ཡང་རྩོམ་
ཙུང་ཁ་བརྒྱུད་ཅུ་གོང་གཤམ་ཞལ་ཞེས་སྤྲུམ་ལེགས་ཅན་གྱི་ཐང་ག་བཅོ་ལྔ་སྤུང་པའི་འདུ་ཁང་དུ་
བཞུགས། རྩོམ་སྐྱེད་པའི་གསེར་སྐྱ་ཆེ་ལེགས་ཤིག་ཀྱང་དེར་བཞག ལྷག་རྩོར་འཁོར་ཆེན་གྱི་
ཐང་སྐྱ་ཆེ་ལེགས་གཅིག་སྐྱ་བྱང་རྒྱུད་ཁང་དུ་བཞག ཆོ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་རང་གི་ལྷས་ཆད་དང་མཉམ་
པའི་ཐང་ག་ཆེ་བ་གསུམ། ཡང་དེ་འདྲའི་ཆོ་དཔག་མེད་གཅིག་སྤེ་བཞི། རྒྱན་དུག་མཚོག་གཉིས། ཏ་
མགིན། ཆོ་དཔག་མེད། དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མ་སོགས་བཟོམས་པས་ཐང་ག་ཆེ་རྒྱུད་སྤུང་ཅུར་ཉེ་བ་
ཉོར་ཆད་དགོན་གསར་དུ་བཞག ཡང་དགོན་དེར་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་བཀོད་གུན་ཐང་སྤྲུམ་
ལེགས་གཅིག་བཞག སྐྱ་ཕྱོགས་འབྲུངས་རབས་སོགས་ཐང་ག་ཆེ་རྒྱུད་ཉེ་ཤུ་སྐྱ་བྱང་རྒྱུད་ཁང་དུ་
བཞག རྩོམ་སྐྱེད་པའི་ཐང་ག་ཆེ་བ་གཅིག་དང་། ཐང་ག་བྱིན་ཅན་ཞིག་རྒྱུད་ཁང་སྤེང་དུ་
བཞུགས། མགོན་ཚོས་འཇིགས་གསུམ་གྱི་ནག་ཐང་ཆེ་བ་མཐའ་གཤམ་སྤྲུམ་ལེགས་སྒྲོལ་དཀར་ལེ་མ་
བྲི་ཙོ་གསུམ་ཅན། རྩོམ་སྐྱེད་པོ་ཆེ་ལེ་མ་བྲི་ཙོ་དོ། རྩོམ་སྐྱེད་པའི་བྲི་ཙོ་དོ། རྩོམ་སྐྱེད་པོ་ཆེ་དང་སྒྲོལ་
མའི་སྤུང་སྐྱ་ཕྱོག་ལེགས་རྣམས་ཀྱི་རིང་དགོན་དུ་བཞུགས། ཤིང་ལེ་ཁར་གུར་མགོན་གསར་བཞེངས་

དང་། གོང་གི་དུས་འཁོར་གྱི་ཐང་སྐྱ་ཆེ་བ་བཞག ཤེལ་དགོན་དུ་རྒྱལ་བ་དྲོ་རྩེ་འཆང་ལ་གྲུབ་ཆེན་
བརྒྱད་ཅུས་བསྐྱར་བའི་ཐང་ག་ཆེ་བ་གོང་གཤམ་ཞལ་ཁེབ་བཅས་སྤྱུས་ལེགས་ཤིག་བཞག བས་མདོ་
དགོན་དུ་སྤུབ་སྐྱ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པ་ཚོན་དགུ་བ་ཞིག་བཞག སེ་ཆང་དགོན་དུ་རྩོམ་སྐྱ་བྲི་
རྒྱབ་ཡོལ་ཅན་ཞིག་བཞག རྟོར་ཆང་ཅག་ཅག་དགོན་པར་དུལ་དྲོ་ཆད་ལས་གྲུབ་པའི་ཀུན་
རིག་དང་། འོད་དཔག་མེད། མི་འབྱུགས་པ་ཐོག་ཆད་བྱེད་དང་གཉིས་པ་ཅན་རེ་བཞེངས། ཆོས་
དཔལ་ཞིང་གི་གཟིམ་ཁང་དུ་རྟོན་པ། སྒྲོལ་དཀར། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་གསུམ་རང་གི་ལྷས་ཆད་
ཅན་རེ་བཞེངས། དེས་མཚོན་གཟིམ་ཁང་དེར་ལི་མ་དང་སྐྱ་སྐྱ་བསྐྱེམས་པས་སྐྱ་བརྟན་ཆེ་ཆུང་བརྒྱ་
དང་དོན་བདུན་བཞུགས། ཡང་མགོན་པོའི་སྐྱ་ལི་མ་བྲི་ཙེ་གསུམ་ཅན། དུལ་དྲོ་ཆད་དུག་གིས་སྤྱུས་
པའི་སྒྲོལ་མ་ཉར་གཅིག དུལ་སྤང་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་སྒྲོལ་ལྷང་གཙོ་འཁོར་
གསུམ། སྒྲོལ་མ་བྲི་ཆད་ཅན་རྣམས་གཟིམ་ཁང་དེར་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་ཡན་གྱི་སྐྱ་བརྟན་
ལི་མ་དང་སྐྱ་སྐྱ་བཅས་དུག་ཅུ་ལྷག་སྤྱང་བརྒྱད་ཁང་དུ་བཞུགས། སྤྱང་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་
ཆེན་མོའི་རྒྱ་མཐོང་གི་ལོགས་རིས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཟོས་ཏེ་ཆུད་འཇོལ་བ་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་
སྒྲོན་མ་རིམ་བཞིན་བཞེངས་ནས་ལེགས་མཛེས་སུ་བསྐྱབས་པ་དེ་ལ་གྲུན་ཐང་དགུ་ཡོད་པས་རེ་རེ་ལ་
དུལ་སྤང་སུམ་ཅུ་སོ་དུག་རེ་ཡོན་དུ་སྤུལ། ཆོས་དཔལ་ཞིང་དུས་འཁོར་གྲ་ཆང་དུ་དུལ་སྐྱོར་དུག་
ཅུ་རེ་ལས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱ་མི་ཆད་ཅམ་བཞེངས་ཏེ་བཞག་པ་དང་། དུལ་སྐྱོར་རྟོང་སྤྱག་
གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་རྟོང་སྐྱ་བཞེངས་ཤིང་ལོགས་རིས་ཀྱི་ཐེབས་སུའང་དུལ་སྤང་དུག་ཅུ་སྤུལ།
སྤྱང་བརྟན་ཁང་དུ་གྲུན་ཐང་གསུམ་བཞག བཞན་རྒྱའི་བན་རྒྱར་ཐང་ག་གསུམ་བཞག་ནས་ལྷང་
བཤགས་བཙུགས། གཞན་ཡང་གཏོང་ཅ་བཞག་ཐོ་ནི། མཚོ་ཁར་བཟང་སྤྱོད་འདོད་རྒྱུ་ལ་ཁྲོན་ལྔ་
བརྒྱ་དང་འབྲུ་འཇགས་བཞི། རྟོར་ཆང་ཅག་ཅག་དགོན་པར་བཟང་སྤྱོད་གསར་བཙུགས་ཀྱི་ཐེབས་
ལ་ཁྲོན་དུག་བརྒྱ་དང་ནས་བྲེ་ཉིས་བརྒྱ། བཟ་ཤིས་སྐར་དུ་བདེ་མཚོག་བདག་འཇུག་གསར་བཙུགས་
ཀྱི་ཏེན་ཁྲོན་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ། ལ་གྲའི་སྐར་རྩིང་དུ་ལྷང་བཤགས་ཕྱག་མཚོད་གསར་བཙུགས་ལ་

ཁོན་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ། གསང་འདུས་བདག་འཇུག་གསར་ཚུགས་ལ་ནས་བྲེ་བཞི་བརྒྱ། སྐར་གསར་
དུ་བྱམས་ཁང་གི་ཐེབས་ལ་ཁོན་སྟོང་། མཛོད་དགེ་དཔེ་པོའི་སྐར་གསར་དུ་ཁོན་སྟོང་། ཆས་པ་རྒྱ་
མཁར་དགོན་ཞིག་གསོས་ཐེབས་སུ་དདལ་སྒོར་སུམ་བརྒྱ་དང་གོས་སེར་པོ་ཁ་བཅུ། རྩི་མི་ལའི་སྐྱ་
ཚོན་ལྔ་ཅན། དདལ་གྱི་མཚོད་རྟེན་དང་སྒྲོལ་དཀར་ལི་མ་ཁྲི་ཅེ་གང་རེ། ས་དམར་དགོན་པ་ཞིག་
གསོས་ཆེད་ཐོའི་ཁོན་བརྒྱ་དང་བཙེ་ལ། དདལ་རིའི་སེར་ཐེར་རྩྱུང་བཤགས་གསར་བཙུགས་ལ་
མཚོད་འཐེབ་ལྔ་བཅུ། མར་མའི་རྟོང་བྱ་བརྒྱ། དདལ་སྒང་དོན་ལ། སྒྲ་བྲང་ལོ་རྟོང་ལྷགས་མཁར་གྱི་
ཐེབས་ལ་ཁོན་སྟོང་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་བཞག། གཞན་ཡང་ས་བོན་དུ་མ་ཐེབས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ་དཔེར་
ན། དམུ་དགེ་བཀྲ་ཤེས་འཁོར་ལོའི་དགོན་དུ་བཀའ་འཇུག་སྐར་ཐང་དཔར་མ་ཚར་གཅིག་གནང་
བ་དང་། རྩི་ཡབ་སྐམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སོགས་གསུང་འབུམ་དུ་མ་བཞེངས་པ་དང་། རྩི་རིན་པོ་ཆའི་
སྐྱ་བརྒྱན་སོགས་སྐྱ་བརྒྱན་དང་མཚོད་རྟེན་གྱི་གཟུངས་འཇུག་ལའང་བཀའ་བརྒྱན་སོགས་པོ་ཉི་སྟོང་
ལྷག་མང་པོ་ལུལ་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། ཁོང་གི་ཞལ་ནས་འདི་དག་ཀྱང་ལག་ཏུ་གང་འཕྱོར་འཕྲལ་
དུ་ལུལ་བ་མ་གཏོགས། གཞན་ལ་སྟོང་མོ་བྱས་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྩི་རང་གི་ཡིན་ལུལ་བྱས་པ་མེད་
ཅས་གསུངས།

སྐམ་པ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་རིན་ཆེན་རྩལ་མང་ལས། ཁྱེར་བསྐྱུན་ཉམས་རྟོགས་རིན་ཆེན་
ལྷན་པོ་ལ། བསྐྱ་བཞིའི་བང་རིམ་རིན་ཆེན་བ་གམ་མཛོས། གཞན་པན་འཕྲིན་ལས་རིན་ཆེན་འོད་
སྟོང་འབར། ཁྲིང་འཛིན་སྟ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་དབུས། ཟུང་འཇུག་ཞབས་ཟུང་རྩི་རྩི་ལྷུལ་
ཀྱང་བཞུགས། བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་རྩི་བརྒྱ་འབར་བ་ཡིས། ཀྱུན་རྟོག་སྟ་མིན་ཡོངས་ཀྱི་གཡུལ་ངོ་
བརྒྱུག། ཐེབས་ཤེས་གསེར་གྱི་རྩི་འཛིན་སྐྱག་པོ་ལས། དམ་ཚོས་སྤྲིན་གྱི་མེ་རྟོག་འབུམ་པ་བཞེ། ལོག་
རྟོག་ཞུགས་ཆེན་གཞིལ་དང་སྟན་ཅིག་ཏུ། ས་ལམ་རྟོགས་པའི་རྩི་བཅུད་ལོ་འདབ་རྒྱས། ཞབ་ལེན་
རྩི་ཆེན་ལྷགས་དང་མ་འཕྲད་པར། ལྷགས་བྱེ་ཡོངས་སུ་འདྲེན་པའི་ངང་ཚུལ་སྟར། ཞེན་པ་གཏན་
བལ་རིགས་བརྒྱའི་བྱབ་བདག་ལ། སྐྱ་མའི་ནོར་རྩིས་སྤྲིན་བཞིན་འདུ་བར་གྱུར། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་

ལོ་ཅིབས་སྟོང་གིས། རྒྱབ་བཏུན་སྒྲིང་ཆེན་བཞི་ལ་དབང་བསྐྱར་ཏེ། རྒྱང་འབྲུག་འཆི་མེད་གནས་ལ་
དབང་འབྱོར་བས། །ང་ལས་རྩ་ཡི་གྲགས་པ་ཟེལ་གྱིས་མནན། །ཞེས་སྒྲ་གོ་དོ་རྩི་འཆང་ཞེས་ཡོངས་སུ་
གྲགས་པ་རྩི་བཅུན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་
པརྫོ་བཞད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་རྩ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་དགོ་ཆོགས་
ཀྱན་ཀྱང་བཏུན་པ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ཅིང་། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བཏུན་འགྲོའི་དོན་སྒྲུབས་ཆེན་མཛད་པའི་སྐྱེ་བཞི་བའོ། ༥ །།འཇིགས་བྲལ་དོ་
རྩིའི་ཁྲི་ལ་དབང་འབྱོར་ཞིང་། །སྐལ་ལྷན་འཆི་མེད་བྱེ་བའི་མགོན་དུ་གྱུར། །འཕྲིན་ལས་སྐྱེན་འབྲུབ་
ག་ཕར་འབུམ་འཛག་པ། རྒྱབ་བཏུན་རྒྱ་མཚོ་སྤེལ་བའི་དཔལ་དུ་གྱུར། །ཆོས་སྐྱའི་རང་གཟུགས་བྱེ་བ་
བརྒྱ་སྟོང་ལས། །ཞིང་འདིར་གསུམ་ལྷན་རྒྱུ་རྣམ་ལོ་བའི། །བྱང་བ་རིན་ཆེན་དོ་མཚར་འབུམ་
ཕྱག་དག །སྟན་པའི་ཆོག་གི་སྤང་ཕར་བརྒྱ་བར་བ། །

རྩི་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་སྐྱེ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རགས་རིམ་ཐར་ཆགས་སུ་
འགྲོད་པ་ལ། རྩི་འདི་གང་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཡུལ་ནི། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་འབུམ་ལས། བོད་ཅེས་
བྱ་བ་བྱང་པར་འཕགས་པའི་ཡུལ། །ས་མཐོ་རི་གཙང་གངས་རི་གཉན་གྱི་མགུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ཉར་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་སྟོད་སྤང་བར་གསུམ་དུ་བྱེ་ན། སྟོད་
མངའ་རིས་སྐྱར་གསུམ། བར་དབུས་གཙང་རུ་བཞི། སྤང་མདོ་ཁམས་སྤང་དུག་གོ། སྟོད་མངའ་རིས་
སྐྱར་གསུམ་ནི། སྤྱ་རང་། མང་ཡུལ། ཟངས་དཀར་གསུམ་སྐྱར་གཅིག འཆི་སྒྲ་ཤ། སྤེལ་ཏི་གསུམ་སྐྱར་
གཅིག འང་ཁྱང་། ཁྲི་ཏེ་སྟོད། ཁྲི་ཏེ་སྤང་གསུམ་སྐྱར་གཅིག་དུ་བྱེད་དོ། །བར་དབུས་གཙང་རུ་བཞི་
ནི། སྤེལ་མའི་དུས། དབུས་ལ་དབུ་རུ་གཡོ་རུ་གཉིས། གཙང་ལ་གཡས་རུ་རུ་ལག་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཟེར་
ཡང་། ཆོས་རྒྱལ་གོ་བྱི་ཉན་གྱིས་ཁྲི་སྐྱར་བཅུ་གསུམ་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་རིན་པོ་
ཆེར་སྤེལ་བྱིན་ལ། གཡས་རུ། གཡོན་རུ། སྤེལ་རུ། གྲང་རི་བཞིར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤང་མདོ་ཁམས་སྤང་
དུག་ནི། ཟལ་མ་སྤང་། ཆ་བ་སྤང་། སྤར་ཁམས་སྤང་། སྤོ་འཕོར་སྤང་། དམར་ཇ་སྤང་། མི་ཉག་རབ་

སྒྲིང་དང་རྒྱག་གོ། དེ་དག་ལ་བོད་ཚལ་ཁ་གསུམ་དུ་གྲགས་ཏེ། མངའ་རིས་གྲང་ཐང་ནས་སོག་ལ་སྐྱེ་
བོ་ཡན་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཚལ་ཁ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་མ་ཚུའི་ཁྲག་པ་ཡན་མདོ་སྟོད་མིའི་ཚལ་ཁ། དེ་
ནས་རྒྱའི་མཚོ་དཀྱིལ་དཀར་བོ་ཡན་མདོ་སྟོད་རྒྱའི་ཚལ་ཁ། ཕྱི་མ་མདོ་སྟོད་རྒྱའི་ཚལ་ཁ་འདི་ལ་ཁྱེ་
སྐྱང་ཆེན་པོ་མ་ཚུས་བགོས་ཏེ་མདོ་སྟོད་སྟོ་རྒྱུད་དང་བྱང་རྒྱུད་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས། ཇི་འདི་
བ་འབྲུངས་ཡུལ་ནི་མདོ་སྟོད་སྟོ་རྒྱུད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡུམ་ལས་བཟན་པ་བྱང་ནས་བྱང་དུ་དར་བར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བཟན་པའི་བྱང་དར་གཉིས་པའི་ཉེ་བ། མདོ་ཐུགས་བཟན་པའི་འབྲུང་གནས་སྒྲ་
བྲང་བཟླ་ཤིས་འབྲེལ་དང་ཐག་ཏུ་ཅང་མི་རིང་བའི་ས་ཆ། ལུང་བའི་མདའ་མ་སྐྱང་ཕྱོགས་ལ་གཏད་
ཅིང་། སྤྱ་ཤར་སྟོར་བཟླ་བའི་བོད་ཕྱེ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། མར་ནང་ཚོ་ལྷར་གྲགས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཀྱི་
རིང་ཞེས་པ་ལུང་བའི་སྐྱོད་ན་ཀེར་ལངས་ཀྱི་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་།
ལོ་རྒྱུས་ལ་ལར་བྲག་ཀེར་ལངས་འདི་འདྲ་ལ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྟགས་མཚན་དུ་བཤད་པའང་ཡོད་ཅེས་
དང་། ལ་ལས་བདེ་མཚོག་གི་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ནང་གི་བྲེ་ཏུ་ཕྱི་རི་ཏུ་ཡིན་ཟེར། རྒྱ་ཤིང་འཛོམས་ཤིང་
ལོ་རྟག་སྒྲིན་པ། སྤྱ་ན་འབྲོག་གི་རྩ་སའང་ཡོད་པས། ཁང་ས་ཞིང་ས་ས་ཡི་དགོ། འབྲུང་རྒྱ་ཞིང་རྒྱ་
རྒྱ་ཡི་དགོ། གམ་འབྲོག་རྒྱང་འབྲོག་འབྲོག་གི་དགོ། ཁང་ཤིང་བྱང་ཤིང་ཤིང་གི་དགོ། ཁང་རྩོ་ཐབ་
རྩོ་རྩོ་ཡི་དགོ། ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་སའི་དགོ་བཅུ་ཚང་བ་ཞིག་གོ། ཡུལ་མི་རྣམས་གཡོ་སྐྱེ་མེད་པ། མ་
བཅོས་པའི་རང་བཞིན་དྲང་བོ་ཅན། རྒྱན་ཇག་སོགས་སྟོད་ངན་གྱི་མིག་སྟོས་མི་བྱེད་ཅིང་། དགོན་
མཚོག་ལ་དད་པ། པལ་ཆེར་གཟུགས་བྱང་བཟང་ཞིང་སྐྱ་སྟོ་ཡངས་པ་སོགས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་རྟེན་འོས་
པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཡུལ་ཕྱེ་དེའི་ནང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་བའི་ཟད་པ་མེ་པོ་སྟག་གི་ལའི་ཐ་སྐར་གྱི་ཏ་
ལ་དགོ་མཚན་གྱི་ལྟས་དང་བཅས་ཏེ་ཇི་འདི་བ་སྐྱེ་བཟུམས། ཇི་འདིའི་ཡབ་ནི་བིས་མདོའི་དཔོན་
རྒྱུད་ཨ་བཏན་བྱ་བདུན་གྱི་རྒྱུད་ལས་ཨ་བོ་ཏ་མགོན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་གསུངས། ཨ་བོ་ཏ་མགོན་གྱི་པ་
མེས་བརྒྱུད་རིམ་ནི་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྐྱངས་པའི་མི་སེར་ཉོར་སོག་ཕྱེ་མ་ཞེས་པ་ས་དཀར་གདོང་
རྒྱག་གི་དབུས་པར་འདབ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཉེ་བར་ཨ་བཏན་ཟེར་བ་སྟོང་བཅན་གཤུང་རྒྱུད་དུ་སྐྱེས་པ་

ཞིག་ཡོད་པས་ཁོའི་ལུ་བོ་དེ་ཀའི་དཔོན་སར་བཞག་སྟེ་ཁོ་རང་ས་སྐྱར་ཕྱིན། གོང་མ་རིན་པོ་ཆེས་
བསའི་གཏུ་ཁ་སྦྱར་དང་། ལྷར་མགོན་སྐྱུ། དར་ནག་པོ་ཁ་གང་དང་བཅས་པ་བསྐྱལ་ཏེ་བོད་སོག་གི་
ས་མཚམས་སུ་མངགས། དེ་དུས་སྤྱི་མ་དགའ་བཞི་བ་བྱ་བས་དགའ་ཆེན་བཅུ་དྲུག་ཕྱག་ཕྱིར་བྲིད་པ་
གདན་དྲངས། བསའི་གཏུ་ད་ལྟ་ཡོད་པ་འདི་ཡིན་གསུངས་པས་ཁོང་གི་དུས་སུ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་ད་
ལྟ་ཡོད་མེད་ཆ་མ་འཆོལ། ཨ་བརྟན་ལ་རྒྱལ་མཚན་དང་བཟླ་ཤིས་ཟེར་བའི་བྱ་གཉིས་སྐྱེས། བཟླ་ཤིས་
ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་སྐར་བ་བྱས། རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གཞི་བཟུང་བས་བྱ་བདུན་སྐྱེས་པ་ལ་ཨ་བརྟན་བྱ་
བདུན་དུ་གྲགས། ཁོང་གི་ཡབ་ཨ་བོ་རྟ་མགིན་ནི་དེའི་རྒྱུད་ཞིག་ཡིན་ལ། མོ་ནི་ཀོ་ཏུ་ཨ་དཔོན་ཟེར་
བས་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་རྣམས་བསྐྱུགས་ཟེན་ནས་མདོ་སྐད་སྟོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་རྣམས་གཞོམ་
དུ་འོངས་པ་ཁོང་གི་ཡབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཐབ་མོས་བསྐྱོག་སྟེ་དེ་ཕྱོགས་བདེ་འཇགས་སུ་སོང་བ་ཡིན་
ཞིང་དཔལ་གྲགས་ཆེ། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པར་འབྲས་སྤྲངས་བས་མདོའི་མེ་ཆེན་དུ་ཡོད་ཟེར། དེས་ན་ཁོང་
གི་གཤུང་རུས་ནི་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་སྟོང་བཅན་སྐམ་པོའི་གཤུང་རྒྱུད་ཡིན་འདུག་ཁོང་གི་
སྦྱིད་ཡུམ་ལྷ་མོ་བྱམས་ནི་ཁོང་གི་སྐུ་སྤེང་གོང་མ་སྤྱོད་པ་ལ་འཇམ་དཔལ་འཕེལ་བའི་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚན་པར་ལྟར་བཞུགས་པའི་
མོ་ཡིན་ལ་ཡབ་ཡུམ་རང་བཞིན་དྲང་ཞིང་དགོན་མཚན་ལ་དད་པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་
མ་ཡུམ་གྱིས་ཀོ་ཏུ་སྡེ་དཔལ་ལྷན་ཞེས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སྟོབས་ལྷན་རྩི་རྩེའི་སྐྱེ་བར་སྤེང་བ་དེ་ལས་
འཇམ་ཆེན་སྟོང་བོའི་འཕོ་བ་འཇག་ཚུགས་མ་ལ་སྤྲངས་པས་རྟགས་ཐོན། ཁོང་གི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་
དགའ་འདུས་སུ་སོང་ཡང་ཁྱོད་ཤུག་མ་བསྐྱེད་པའི་བར་དེར་མ་ལ་ཁོང་མངལ་དུ་ཞུགས། མ་ཡུམ་རང་
གི་སྐྱུན་སྤྱོད་མོ་ལོ་བ་ཟེར་བའི་བྱིས་དུ་བཟང་པའི་ཆོ་སྐྱུན་སྤྱོད་མོའི་ཁྱོད་གསྟོང་བྱམས་རྒྱལ་ཟེར་བ་དེས་
མདང་ངའི་ཆེ་ལམ་ལ་ངེད་ཀྱི་བྱིས་གཞི་དེར་མཚན་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་མདུན་ན་ལབ་ཅེ་
ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་དུས་ཐག་མཚན་རྟེན་གྱི་ཆེར་འཐེན་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་བ་མིས་ཟེར་ཞིང་། དེ་རུབ་
ལྷ་མོ་བྱམས་ལ་ཁོང་འཇམ་དཔལ་འཕེལ་བའི་ལྷན་ཁྲིམས་རྒྱལ་དགའ་ནས་འཁྱུར་བ་གསར་བ་གཉིས་བཅས་
ནས་བཟླ་བྱ་འོངས་པ་རེད། སྐུ་བཟླ་མས་དུས་མཚན་མོ་ཡིན་ཡང་བྱིས་དུ་སྐྱུན་པ་མེད་པར་དགའ་

སངས་ཀྱིས་སོང་སྟབས་གཡོག་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ནས་ལངས་སོང་བསམ་ནས་ལྷང་བར་བརྩམས་
པ་ན་ཡུལ་ལྷགས་ཀྱིས་སྐར་ཁུང་ན་བསེར་བྱ་འགོག་ཆེད་ཟར་མའི་རྩེ་ལུང་བོ་བརྒྱུད་པ་མཐོང་
བས་མོ་སྐག་སྟེ་ལྷང་མ་རུས་ཟེར། ཁོང་གིས་ཁོངས་སྐྱུངས་གནང་ནས་བདེན་རྒྱུ་མ་ཤེས་གསུངས་
ཀྱང་བདེན་པར་ངེས་ཏེ་ཕྱིས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་དོ།

ལྷར་མི་ཚང་དབུལ་ཕྱག་སྟོན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་ཟ་ཉེས་འཐུང་ཉེས་ཀྱིས་རྟོར་རྩིས་ཟད།
གཏེར་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ལ་བུམ་པ་གས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཐ་མར་དབུལ་བོར་སོང་བ་རེད་ཟེར།
ཁོང་དགྲུང་ལོ་བཞི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ལ་རྒྱུད་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤི་ནས་པ་མ་ཚོ་ལས་ཀས་བྲེལ་ཏེ་སོང་བུལ་
དུ་ཁོང་སྒོ་ཁང་ལམ་སྲང་དུ་པག་པ་མ་བྱ་ཚོ་དང་ལྷན་སྟོན་བྱེད་དགོས་བྱུང་བས་གྲིབ་ཀྱིས་ཐེབས་
ཏེ་ཞལ་གྱི་ཆོམས་ཐམས་ཅད་ནག་པོར་གྱུར། ན་ནས་སྐུ་འདའ་ལ་ཁད་བྱུང་། དེའི་ཆོ་ཐར་བ་སྦྱང་
དུ་བྱེར་ནས་གསེར་ཁང་བའི་སྒོ་བ་མ་རི་སྟོན་པ་ཞིག་ཡོད་པས་བྱབས་བྱས་རེ་གནང་བས་དྲངས་
སྟེད་ཅུང་ཐོན་ཡང་ཁོང་གི་མས་ནང་ཕྱགས་པའི་གད་སྟོགས་ཐབ་དུ་མེར་བསྐྱེགས་པས་མ་རང་གི་
མིག་ན་ནས་སྒྲ་བ་བྱེད་བཅས་གཉིས་ཅུ་ལ་ཐར་བ་སྦྱང་དུ་འདུག་དགོས་བྱུང་། དེ་སྐབས་ཁོང་ལྷག་
གོ་ཚང་ནས་དེར་བཞུགས་སྟོང་བ་པ་རྣམས་ལ་བདེ་མཆོག་དང་འཛིགས་བྱེད་སྟོ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་
བཞག་པས་གནས་པོ་དགོས་ཏེ་ཁོང་གིས་འཛིན་གཤམ་བྱེད་པ་ཁོང་གི་སྟན་ལམ་དུ་སོན་པས་སྟོ་ལ་ཐོན་
ནས་དགོས་ཏེ་ཁོང་དེས་སྟོ་ལ་མ་ཐོན་པ་དག་ཁོང་གིས་གསལ་འདེབས་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་། འདི་དང་དུས་
ཀྱི་རྒྱུན་ལའ་ཀྱིས་ལུང་སྟོན་ཁུལ་བྱེད་པ་སོགས་ལ་བག་ཆགས་སད་པ་རེད་ཟེར་བ་དང་མི་འདྲ་བར་
སྟོན་སྐྱུངས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་པའི་རྟགས་མཚན་ཡང་དག་གོ། ཁོན་ཀྱང་དེར་བཞུགས་རིང་ལ་
སངས་དྲངས་མ་བྱུང་བས་ཤེལ་དགོན་དུ་གདན་དྲངས། འདིའི་ཐད་གསང་རྣམ་ལས། ཐར་བ་སྦྱང་
ནས་ཐོ་རེངས་དགོན་པ་བྱ། བྱོན་པའི་ལམ་བར་ནགས་ཚལ་སྟུག་པོའི་དབུས། མཁའ་འགོ་མ་རྣམས་
དགྲེས་པའི་གར་མཛད་ཅིང་། རྩི་རྩེའི་སྒྲ་ཡིས་མཚོད་པ་མཛོན་སུམ་གཟིགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་
གྱི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་བ་ཡོད་དོ། ཁུང་བཞུགས་སྟབས་སྐྱེའི་བསྐྱེད་དྲངས་མོད་བྱིས་ནས་འཛིན་

མི་ཚོག་པའི་ལུང་བཟུན་བབ་པས་གཟན་ཤམ་འདྲ་བ་རེ་གསོལ་ཏེ་སྤར་གྱི་ཐར་སྤིང་གི་གནས་པོ་
 དགོ་སྤོང་ལ་བཅོལ། སྤོན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟན་ཤམ་གང་མཐོང་གྱོན་པ་དང་། བྱད་
 པར་སྤེ་དེའི་ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ཁང་དུ་འཛོགས་པའི་བུལ་ན་སྤྱིད་ཡུམ་གྱི་སྤེ་རགས་སེར་བོ་
 ཞིག་ཡོད་པ་གཟན་གྱི་ཚུལ་དུ་མན་བས་ནས་མི་མང་འཛོགས་སར་སྤྱིད་མའི་གམ་དུ་བཟུགས་པས་
 ཀུན་བཞད་གད་ཐག་གོ་བར་སོང་། ཟན་པོ་འགས་བཟང་བོའི་བག་ཆགས་ཅན་དུ་འདུག་ཟེར། དེའི་
 རྒྱུན་གྱིས་སྤྲ་མ་ཞིག་གི་སྤྱུལ་སྤྱུ་རེད་ཅེས་མི་མང་གི་དག་ལ་གྲགས་ཤིང་ཟན་པོ་དག་སྤོང་ཅན་དང་
 བྱད་མེད་དད་པ་ཅན་འགའ་རེས་མཇལ་ཁ་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་འདུག། ཐར་བ་སྤིང་ནས་ཁོང་དང་ན་
 མཉམ་གྱི་བྱིས་པ་འགའ་བཅས་སྤང་བར་ནས་ཅེ་བཞིན་ཡོད་སྐབས་ཤིག། ཁོང་སྟག་གོ་ཆང་སྤྲ་བྱང་
 ནས་ཕེབས་པ་རེད་ཟེར་བ་བཟུང་པས་ཁོང་ལམ་སྟག་ན་ཡར་གཤེགས། རྩིས་ཤིག་ན་ཞབས་བྱ་དེ་
 ཏྲ་ལ་ཞོན་བཞིན་འོངས་ནས་ཁོང་ལ་བྱོད་ཀྱི་མིང་ལ་སྤྲ་བྱང་སྤྱུ་ཕྱོགས་ནས་བསྐལ་བཟང་བཟུན་པ་
 ཞེས་བཏགས་པ་རེད་མ་བརྟེན་པར་གྱིས་ཞེས་ཟེར་བར་ཁོང་གི་ཐུགས་ལ་སྤྲ་བྱང་སྤྱུ་ཕྱོགས་ནས་ང་
 མཁྱེན་དོགས་ཡང་མི་འདུག་ན་མིང་སྤོས་པ་ཅི་ཡིན་སྟམ་པ་ཞིག་བྱུང་གསུངས། ཐར་སྤིང་གི་ཚོགས་
 དེར་དགོ་སྤོང་མིན་པ་བྱགས་མི་ཚོག་པས་ཀྱ་རིང་དགོན་གྱི་ཚོགས་ལ་བྱགས། ཚོགས་པས་དུག་ཅུ་བ་
 གསུངས་པས་དེ་ལ་ཐུགས་ཞེན་ཏེ་ཟན་བརྩིས་པ་མ་ཟོས་པར་ཕྱིར་བྱིར་ཡོང་ནས་དུག་ཅུ་བ་འདྲ་བ་
 བཅོས་ཏེ་བརྩོ་བའི་ལད་མོ་བྱས་པ་དུན་གསུངས། བྱིས་པ་གཞན་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་ཅེ་མོ་བྱས་ཏེ་རྩི་
 ལེབ་གོར་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་གཞན་དེས་རང་འཐག་བསྐྱོར་ཟེར། ཁོང་གིས་དེ་མ་རེད་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་
 ཟེར་ནས་མ་འཆམ་པར་འཐེན་འབྱེར་བྱེད་ཚུལ་ཁོང་སྟག་གོ་ཆང་གི་མདུན་འདུག་པས་མཐོང་ནས་
 སྟག་གོ་ཆང་ལ་བྱས་པར་དགོ་བའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ཁོ་ཡིན་འདུག་གསུངས། དེ་ལྟར་སྤྱིས་བྱ་དམ་
 པའི་རང་ཏྲགས་དུ་མ་ཞིག་མཐོང་གཤིས་སྤྲ་གོ་སྤྲ་སར་གྱི་ཐོ་ཡིག་ནང་བཞག་གོ། ༥ །དེ་ནས་རབ་
 བྱུང་བཅོ་ལྔ་བའི་ཆུ་སྤེལ་ལོར་ཁོང་དགུང་གངས་བདུན་དུ་སྤེལས་སྐབས་སྤྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་སྤྱི་ཐོང་བཞི་བ་རྩི་བཙུན་པཟང་བཟུན་དབང་ཐུག་དཔལ་བཟང་བོའི་ཐུགས་ཀུན་

མཁུན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ་གདན་རབས་ལྔ་བཅུ་བ་སྟོ་སྟོ་སར་འཇམ་དབྱངས་གྱི་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་སྐྱེ་སྐྱེ་བར་ཐག་བཅད་དོ།

སྟོས་པ། སྐྱབ་བྲལ་ཚས་སྐྱའི་མཁའ་དབྱིངས་དག་པ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱའི་ཉི་ཟེར་འབྲམ་ཤར་ཏེ། སྐྱེ་སྐྱལ་ཉི་མ་གསར་བ་རབ་གསལ་བས། བཟན་འཛིན་དག་གི་དགྲེས་ཞལ་སྟོ་བ་མཛེས། འདྲི་བཟན་དང་སྐྱེ་དགྲའི་པད་ཚལ་དག རྒྱས་བྱེད་སྣ་ཚོགས་འོད་ཅན་བྱང་ངོ་ཞེས། འདག་བའི་ཅ་ཅ་སྟན་པའི་སྐྱ་ཆེན་གྱིས། འདྲའི་གྱེ་ར་གསང་སྟན་པའི་ཁེངས་པ་བཅོམ།

དེ་ནས་ལོ་དེར་ཁོང་རང་ཡུལ་ན་བཞུགས་ཡོད་ཆེ་ཉིན་གཅིག་ཁོང་སྟག་གི་ཚང་ཕེབས་ནས་དེ་ཀར་ཁྱི་བརྒྱབ་ནས་ཁོང་ཁྱི་ཐོག་ཏུ་གདན་བྲངས་ཏེ་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་མདུད་དང་ཁ་དར་ཕུལ་ཏེ་ཁྱི་འདོན་གནང་། ཁོང་སྟག་གི་ཚང་གིས་དེ་ཀའི་ཚོ་མི་རྣམས་ལ་བྱེད་ཚར་གཅིག་ཏུ་སྟོ་མང་སྟོ་མ་ཚས་དར་ཚང་གི་སྐྱ་རྩེ་སྐྱལ་སྐྱེ་འདི་འབྲངས་འདུག མི་རྒྱུད་ཀྱིས་དེད་ན་སྟག་གི་དག་དབང་དགོ་འདུན་བཟན་འཛིན་གྱི་སྐྱ་ཉིའི་རིགས་སུ་འདུག་གཤིས་སྐྱལ་སྐྱེ་འདི་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཁྱུར་ལེན་ཐམས་ཅད་རང་གིས་བགྱིས་ཏེ་ཐག་བཅད་པ་འདི་ལགས་པས་སྐྱུར་ཀྱང་རིང་དགོན་གྲོང་། སྟོས་སུ་གྲོང་ཐོག་འབྲིང་གི་ཚོ་བ་གཉིས་ནས་དོ་དམ་ཁྱུར་ལེན་ཡང་དག་བྱས་ན་སྟོན་མ་ཚང་གི་རྟེན་དང་སྐྱ་ཆས་གང་ཡོད་དུ་ལན་བྱོད་ཚོ་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ནན་ཆེ་བ་གནང་། ཁོང་ཚོས་དགོ་ཆུན་ཚང་ལ་སྐྱ་བྱིན་ཆེ་དུང་ཕྱགས་ཁྱུར་ཆེ་བཞེས་གནང་དགོས་ཞེས་སོགས་ཞུས། དེ་ནས་སྟག་གི་ཚང་གི་དཔོན་པོས་རྟ་དཀར་བོ་ཞིག་གི་ཆེབས་ཐོག་ནས་ཐར་སྦྱང་ཏུ་གདན་བྲངས། དེ་རྩིས་འབྱང་ཞིག་ནས་ཐར་སྦྱང་དེ་ཀ་ནས་དཔོན་གྲོང་ཀུན་ལ་སྟོན་མ་བྲངས་ཏེ་ཁྱི་སྟོན་བྱས། དེ་སྐབས་སྟག་གི་ཚང་གིས་ཁོང་ལ་བྱོད་ཀྱིས་སྟོས་དང་མི་མང་བོ་འཚོགས་ཞེ་འདུག་ཅེས་གསུངས་པར་ཁོང་ཕེབས་ནས་གཟིགས་པས་མི་མང་དགའ་ཚོམ་ཚོམ་བྱས་འདུག་པ་གཟིགས་ནས་ཁོང་སྟག་གི་ཚང་ལ་འཛིན་གྲུ་འཛིན་གྲུ་བྱས་ནས་འཚོགས་འདུག་ཞུས་པར་ཁོང་ལ་སྐྱུན་ཆེར་གཟིགས་ནས་སྟོགས་འདི་ན་འཛིན་གྲུ་ཟེར་བའི་མིང་ཅམ་ཡང་བྱིས་རྒྱུད་འདི་འདྲའི་ཐོས་ཡུལ་དུ་འོང་དོན་མེད་ཁྱོད་ལ་སྟུས་

བཤད་པ་ཡིན་གསུངས། ཁོང་ཁ་རོག་བསྐྱད་པས་ཡ་མཚན་གྱ་ས་ཆེན་པོ་འགྲིམ་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་གསུངས། རྟོན་ཆོགས་སྐབས་སྟག་གི་ཆང་དང་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ཁང་སྟེང་དུ་འཁོད་པར་བྱང་བའི་ཆོས་གྲགས་ཟེར་བ་ཞིག་གི་སྟེ་ལ་ཏུ་དཀར་འདོམ་དོ་ཙམ་པ་ཞིག་འཕངས། ཆང་དཀར་ཡོལ་གང་ལག་པར་བབྱང་སྟེ་ཆོགས་པའི་དབུས་སུ་ཡར་ལངས་ནས་རྟོན་བཤད་བྱས། ཁོང་གིས་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སྟོན་སྐྱེད་པའི་ཆོགས་སུ། ཁྱེད་ཀྱང་བ་གཅིག་པོ་ལས་གཞན་མ་ཤེས་གསུངས། དེ་ནས་ཁོང་སྟག་གི་ཆང་གིས་ཀ་ཁ་འཕལ་སྟོག་དང་། སྦྱར་སྟོག་སྐབས་འགྲོ། རྒྱང་བཤགས། སྐད་དཔེན་གྱི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། སྟོན་ལམ་ལྔ། འཛིགས་བྱེད་གཉིས། རྒྱན་འཇུག་གཤུགས་ཤེར། སྟོལ་མ་སོགས་ཆོགས་ཆོས་གྲའི་ཞལ་འདོན་པལ་མ་ཆེ་ལུགས་འཛིན་གནང་བས་ཆོགས་མེད་དུ་མཁྱེན། ཎ དགྲང་གངས་བརྒྱད་པ་རབ་ཆོས་རྒྱ་མོ་བུའི་ལོར་ཁོང་སྟག་གི་ཆང་སེ་ཆང་དགོན་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བའི་རྩིས་སུ་ཕེབས་ཏེ་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་འཕྲོ་བསྐྱེདས།

སྤྱི་པ། ལུགས་བསྐྱེད་ཀྱང་བཟོད་མ་ཡི་ལྟོ་བ་རྩ། ལྷང་རྟོགས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཡོངས་འབྱུལ་ཞིང་། རིན་ཆེན་ལྷན་པོ་སྐྱབ་ཞེས་བའི་བང་རིམ་མཛོམས། འཕྲིན་ལས་ཉི་ཟླ་བྱང་གི་རྣ་ཆ་གཡོ། རབ་དྲངས་མཆོ་བྱུང་འབྱུང་གི་དྲངས་ཤེལ་དུ། རབ་གསལ་ཉི་ཟླའི་གཟུགས་བརྟན་འཛིན་པ་བཞིན། རབ་མང་གཤུལ་བུའི་བསོད་ནམས་ཞིང་ས་རྩ། རབ་མཆོག་སྤུལ་བའི་བཀོད་པ་འབྱུང་ཕྱག་རྒྱས། མཚན་མོར་ལྷན་པའི་གོས་ཀྱིས་གཡོགས་པ་ན། ཉི་མ་གཞོན་ནུའི་འོད་ཀྱིས་བཤུས་པ་བཞིན། དུས་ཀྱི་བཤད་སྐབས་འོད་ཆེན་ཡལ་བ་ན། བཤད་སྐབས་འོད་ཆེན་འབར་བ་ཁྱོད་ཉིད་བྱོན། བསྐྱལ་བཟང་ལུབ་པ་ཡོངས་ཀྱི་བཟུན་པ་ལ། དབྱང་འབྱོར་ལྷང་རྟོགས་མཛོད་ཀྱིས་རབ་ལྷག་པ། བཟུན་པའི་བདག་པོ་སྐབས་མགོན་མཆོག་དེ་ཡི། ཟག་མེད་རྣམ་ཀྱང་མཁྱེན་པས་གསལ་ལེར་གཟིགས། ཟབ་རྒྱས་ཚིབས་སྟོང་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡིས། ལུབ་བཟུན་ཁྱོན་ལ་དབང་བསྐྱར་རྒྱལ་བོ་ཆེ། ཁོང་མའི་ཆོས་སྟོན་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་ལ། ཁང་འགས་ལ་དགོ་མཚན་འོད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་བྱུང། ཁྱེད་སྒྲ་གོ་དོ་རྩི་འཆང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྩི་བཙུན་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་

པར་ཐར་བ་དད་པའི་བརྩོ་བཞད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་ནུ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐྱབས་ལྷམས་
ཤིང་། མཚན་གྱི་མེ་ཏྲག་རྒྱས་ཏེ་གོང་མའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་བའི་སྐྱ་ལྷེ་ལྷ་བའོ། ༥ །།འཇིགས་
ཅིང་ལྷང་རྟོགས་བཞུན་པའི་ཚུ་གཏེར་ཆེ། །འཕྲིན་ལུས་ལྷབས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་སྦྱང་ཅུ་འདར། །གདམས་
པ་རིན་ཆེན་གཏེར་གྱིས་ཡོངས་གང་པའི། །བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚོ་ཆེ་དེར་སྦྲར་ཡང་འདུད། །དེད་
དཔོན་མཁས་པའི་བྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལེགས་བཅོས་ནས། །རིན་ཆེན་སྤྱིང་ནས་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་
འདྲེན། །དམ་པའི་བསྐྱབ་ལྷོ་མ་རྒྱུ་ལེགས་བཏིང་ནས། །ཐོས་བསམ་བཙོན་པས་བྱུང་འབྲུག་ལོར་
བྱ་ལེན། །རིགས་ལམ་བྱེ་བའི་མཛོད་འཛིན་མཁས་མང་དབུས། །མེ་ལྷར་འབར་བའི་ཤེས་རབ་ལྷབས་
ཆེན་གྱིས། །ཐོས་བསམ་གནད་ལ་སྦྱོན་པའི་བྱུང་བ་དག །བཙོན་པ་མཚོད་པའི་སྦྱོན་གྱིས་མཚོད་པར་
བྱ། ༥ ། དགྲུང་གྲངས་དགྲུ་བ་རབ་ཆོས་ཤིང་པོ་བྱིའི་ལོར་ཁོང་ལྷག་གི་ཆང་གདན་ས་བཟླ་ཤིས་འབྱེལ་
གྱི་རྒྱུད་ཁྲིར་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་སྒྲ་བྱང་བཟླ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་ཉོར་ལྷ་བཙུག་ཅིག་པའི་ཆོས་
བཙུ་བཞི་ལ་སྦྱབས། དེ་ཉིན་ཉི་མ་བྱུང་བཟོད་ཀྱི་འཕེལ་ཁ་གསར་རྩོམ་དང་འགྲིག་པས་རྟེན་འབྲེལ་
མ་བསྐྱེག་རང་འགྲིག་དུ་སོང་འདུག ༥ དགྲུང་གྲངས་བཙུ་བ་རབ་ཆོས་ཤིང་མོ་ཕག་གི་ལོའི་གནམ་ལོ་
གསར་བཞད་ལ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གི་ཞབས་པད་དུ་གནམ་ལོ་གསར་ཆོས་དབྱེས་སྟོན་ལ་
ཐོག་མའི་མཇལ་ཁ་བྱས། སྐུགས་དབྱེས་པའི་རྣམ་པ་ཆེར་མཛོད་དེ་ཀ་ར་བག་ཆ་གཅིག་སྟགས་
གནང་། ཕྱིས་ཤིག་ནས་སྒྲ་གོ་སྒྲ་སར་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་མཇལ་བ་བྱོད་ཡིན་འདུག་ཅེས་སྐྱེ་འདའ་ཁའི་
བར་དུ་ཡང་ཡང་གསུངས་པས་སྐུགས་ནས་མ་བོར་བར་ཡོད་གསུངས། ལོ་དེའི་ལྷ་བཞི་བའི་ཆོས་བཙུ་
གསུམ་ལ་སྦྱགས་དུས་ཀྱི་འཕགས་པ་ཉི་བར་འཁོར་ཆེན་པོ་ཁོང་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་
བྱུང་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབས་པས་ཁོང་གི་གདུལ་བྱའི་ཐ་མ་ཀུན་དུ་རྒྱ་རབ་བཟང་ལྷ་
བྱར་སོང་གསུངས། སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་སར་ཕེབས་ཁར་གྲུ་ཆང་ལ་ཆོ་དབང་གནང་དུས་
སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་བྱུང་ནས་ཆོས་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་མ་ཐོབ། ༥ དགྲུང་གྲངས་བཙུ་གཅིག་
པ་རབ་ཆོས་མེ་པོ་བྱེ་བའི་ལོར་སྤྱིང་པད་མའི་སྒྲ་སར་ཞེས་པ་རྟོ་རམས་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དགོ་

ཀན་དུ་བཞེན་ནས་བསྐྱས་གཞུང་སོགས་མཚན་ཉིད་ལ་སྦྱངས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དེ་ལོར་སློ་མང་
 རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་ཚུལ་བྱིས་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་ལྷ་ལས་དམ་ཚེས་ཀྱི་བཞོ་སྐལ་གྱི་ཐོག་མ་ཤད་རྒྱུད་སྟོ་
 མའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་གཟབ་བྲིད་ཞིབ་རྒྱས་ཐོབ། འཇམ་དབྱངས་སྟོ་མ་གྲང་ཐང་
 རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཀྱང་དྲག་པོ་སུམ་དྲིལ་གྱི་རྩིས་གནང་དང་བཟང་སྦྱོད་སོགས་ཀྱི་ལུང་ཁ་ཡར་གསན།
 ཎ དགྲང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་རབ་ཚེས་མེ་མོ་སྤང་ལ་དབྱིད་ཚེས་གཉིས་པའི་ཡར་འཛོགས་སྐབས་ཚེས་
 ཟུར་ཞུགས། དེ་སྐབས་བསྐྱས་ཟུ་སྟོ་འཛིན་སེལ་འཇུག་སྦྱབ་འཇུག་ལ་སྟེའུགས། དབྱར་ཚེས་ཉིད་གོང་དུ་
 ཞུས་པ་ལྟར་འགག་རིང་བྱང་གི་དམ་བཅར་བཞེངས་པས་ཚྱོད་པ་འགྲན་སྟོ་དང་བྲལ་བ་བྱུང་བས་
 གཟུར་གནས་དག་གི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་བྱུང་། དགྲན་ཚེས་ལ་བསྐྱས་ཟུ་ཚོགས་རྒྱགས་ལ་ལུལ། ཎ
 དགྲང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་རབ་ཚེས་ས་པོ་སྟག་ལ་འཛིན་ཟུ་ཁ་དོག་གོང་དུ་བྱུབ་མཐའ་རྩ་བ་དང་
 འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལུགས་འཛིན་གནང་། ཎ དགྲང་ལོ་བཅུ་བཞི་རབ་ཚེས་ས་མོ་ཡོས་ལ་འཛིན་ཟུ་
 བསྐྱས་འབྲིང་། དེ་ལོར་བྱུབ་བདག་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྩེ་བཅུན་དག་དབང་བྱུབ་བཞུན་རྒྱ་
 མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་བྱུབ་ཆེན་ལོ་དུ་བའི་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་ལྷ་དྲུག་རུ་རེ་
 གཉིས་པའི་དབང་ལྷ་གོན་དང་བཅས་གསན་ཏེ་གསང་ཆེན་ཚེས་ཀྱི་སྟོར་ཞུགས་པར་མཛད། དེ་ནས་
 བཟུང་བཀའ་ཚེས་ནམ་ཡོད་ཆད་མེད་ལྷ་བྱར་ཕེབས་ཏེ་གསན་བཞེས་མཛད་པའི་སྟོམ་གྲངས་གོང་
 དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ལ་ཞལ་ནས་བཀའ་དྲིན་སྟོང་ལ་སྟེ་ཞེས་གསུངས། དེའི་དགྲན་ངོར་འགྲེལ་བ་དོན་
 གསལ་དང་བྱུབ་མཐའ་རྩ་བ་ཚོགས་རྒྱགས་ལ་ལུལ། ཎ དགྲང་གྲངས་བཅོ་ལྔ་བ་རབ་ཚེས་ལུགས་པོ་
 འཇུག་ལ་བསྐྱས་ཆེན་དུ་སྟེའུགས། དབྱིད་ཡོངས་རྩོགས་བཞུན་པའི་མངའ་བདག་དྲིན་ཅན་སྟོ་མ་ཞང་
 ཉོན་བཞུན་པ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞབས་རུལ་སྟེ་བོར་བཞུན་པའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་ཉེ་བཞུན་
 པའི་འཇུག་སྟོ་སྐབས་འགྲོའི་བྲིད་དང་། དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་། གང་སྟོ་མ་སོགས་ལུང་ཕན་ཁ་
 ཡར་ཐོབ་གསུངས། དེ་སྐབས་ལོ་དེའི་འཇུག་སྤང་ཐོག་མར་བྱུང་བས་ཉེན་འགྲེལ་ལེགས་ཞེས་ཕེབས།
 དེ་ནས་ཡང་བཀའ་ཚེས་ནམ་ཡོད་ལ་རྒྱུད་པའི་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ཤིང་། གཞིགས་དཔེ་གང་དགོས་

འཚོལ་བ་དང་། གསུང་ཚོམ་ཉུང་ཤས་འབྲི་བའི་ཕྱག་གཡོག་ཞུ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐལ་བའང་ཐོབ་ཅེས་
གསུངས། ལོ་དེའི་དགུན་དོར་སློ་རྟགས་དོན་བདུན་ཅུ་དང་བཅས་པའི་ཚོགས་རྒྱལ་སྤྱལ། ༥ དགུང་
གངས་བཅུ་དྲུག་པ་རབ་ཆེས་ལྷགས་མོ་སྤུལ་ལ་རྟགས་རིགས་འཛིན་གྱུར་སླེབས་སྟེ་སློ་རིག་ཚོགས་
སློང་གནང་བ་དང་གཞུང་རྒྱལ་སྤྱལ། ༥ དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་རབ་ཆེས་ཅུ་ལོ་རྟའི་ལོར་གཞུང་
གསར་དུ་སླེབས་ནས་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་གསར་ཚོད་དང་དུས་འགྲིག་པས་ཁྲ་གཉིས་པའི་ཉེར་དྲུག་གི་
བར་ཆོས་གྱུར་པེབས། དེ་སྐབས་དགེ་ཆན་ཚང་ནས་ད་ཁྱོད་ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཀའ་འཁྱུར་
ཀྱི་ཕྱང་གནང་བ་ཉན་དུ་སོང་། ཐེའུ་སློ་བཟང་གི་གམ་ནས་སྟོད་ལ་དཔེ་ལྷན་ཀྱང་ལེ་ཤོར་མེད་པ་
ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀའ་འཁྱུར་ཀྱི་ཕྱང་ཉན་ཏེ་མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་བར་སོང་ཟེན་
པས་ར་དུམ་པ་ནས་བཟུང་རྫོགས་པར་ཉན། སྟོན་ལྷག་གི་ཚང་ནས་ཁྱོད་ཚོགས་ཆོས་འགྲིམ་པ་ལ་
ཁང་མིག་ཆུང་དུ་ཞིག་གིས་ཡོང་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་ལོར་ཁང་བ་ལྷ་མ་བཙོང་སྟེ་ཁང་ཆུང་ཞིག་དུ་
སྟོས། དེ་ཕྱིན་ཁ་སྤྲོས་སློང་བརྗོད་མང་བ་སོགས་དང་ཡང་དགོས་ཁམས་མ་སྟོམས་པར་བསྟེན་གྱོར་
ཚང་མོ་བ་རྣམས་སུ་གྲགས་པས་བཏག་པ་ཞུས་པར། ཏ་མགིན་གྱི་བསྟེན་པ་དང་གྱུར་དྲག་དང་ཏ་
མགིན་འཁོར་ལོ་ཤམ་བྱ་ཅན་ཡོད་པས་དེ་བསྐྱོར་བེར། དེ་འཕྲལ་ཁོང་རང་ཉིད་ཏ་མགིན་གྱི་བསྟེན་
པར་བཞུགས་པའི་མནལ་ལམ་དུ་ཁོང་དང་ཁོང་གི་འཛིན་གྱུར་བཅས་བཟུས་ཆེན་གྱི་གོ་སར་ཚོད་པ་
བྱེད་པ་ལ་ཁོང་ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བྱུར་དུ་པེབས་བྱུང་བ་ཞལ་དམར་ཞིང་ཟེལ་ཆེ་བ་ཁོ་རྩལ་
ཀྱིས་སྤྱན་རྟིག་རྟིག་ཕྱོགས་ཀྱན་གཟིགས་པས་ཁོང་གི་འཛིན་གྱུར་སྤྲད་སོག་མ་ཅིག་བེར་བ་དེ་ལ་
བརྟུང་རྟེག་མང་བོ་གནང་བ་ཞིག་ཆིས། བསྟེན་པ་གྲོལ་ཆེ་ཁམས་ཀྱང་རང་སར་རུང་བབས། འཁོར་
ལོ་དེ་འབད་པས་བསྐྱོར་བས་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱི་ཕྱིར་མི་འཚོམ་པར་གྱུར་པས་འཁོར་ལོས་ལན་པར་
ཤེས་ནས་གཞན་ཞིག་ལ་བྱིན། ལྷ་ཁྱད་པར་བ་ཡིན་ངེས་ལ་ངེད་རང་ལ་ལྷ་འཁྱུར་ཕྱོགས་འདི་ལ་ལས་
འཕྲོ་ངན་པས་འབྲེལ་མེད་པ་གོ་གསུངས། རྩོ་རྩེ་འཆང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་དགེ་ལེགས་
ཚང་དག་དབང་ཐུབ་བསྟན་གྱི་མཚོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དུས་འཁོར་དབང་སྤྱར་སྐབས་སྟེ་ཁྱི་སྤུལ་བའི་སྤྱ

འཛིགས་མེད་བཙུན་པའི་ཉི་མ་ཚང་ནས་ཁོང་ལ་དེད་རང་གཉིས་ཤུ་ལྔ་ལར་མཉམ་འགྲོ་བྱེད་པས་
དེའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་དབང་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟན་མྱོད་ལྟན་འགྲོ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་ནས་ཁོང་
ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེས་དགོ་ཚུལ་སྐྱབ་སྐབས་གནང་བའི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་གསེར་བྲིས་
ཤིག་ཡོད་པ་གནང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལེགས་པར་འཇུགས་ཞེས་པའི་བར་ཐོན་ཞེས་ཕེབས་པ་
བཞིན་བྱས། རྩི་བཙུན་ལ་ཡི་གེ་ཞིག་གནང་བར་ཁྱོད་སྒྲ་ཆན་སྒྲ་ར་དཀར་པོ་ཅན་ཞིག་དུ་མ་གྱུར་
བར་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་མེད་ཅེས་ཕེབས། རྩི་བཙུན་དམ་པ་ཞིག་ཡིན་དེས་ལ་བྱིས་པ་མཚོ་བསམ་མེད་
པའི་ཚུལ་བཞེས་པའི་སྐབས་རེད་སྟམ་ཡང་བྱིས་སོག་ཡུལ་དུ་བྱོན་སྐབས་ལན་རྒྱ་ནས་ཁ་དར་ཞིག་
བསྐྱར་ཏེ་དེད་བྱུང་སོང་བདེ་བར་བྱིས་ཞེས་ཕེབས་འདུག་པ་སོགས་སོག་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་དོན་ལས་
མ་གོ་མོད་ཁོང་ཞིང་གཞན་དུ་དགོངས་པ་གཏད་པ་དང་། ང་རང་གི་ཆོ་ཚད་བཅས་གསུངས་པ་ལ་
དེས་པ་རྟེན་ཅེས་གསུངས། འདི་ཡང་དམ་པ་གཉིས་ཀའི་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟགས་ཡིན་ཏེ་བྲི་རིན་
པོ་ཆེས་མ་འོངས་ལུང་བཙུན་གནང་བ་ཇི་བཞིན་ཐོག་དུ་བབ་པ་དང་། རྩི་འདི་བས་ཀྱང་སྟེ་བྲི་རིན་
པོ་ཆེ་རྩི་བཙུན་དམ་པ་ཡིན་པར་མཁྱེན་ཅིང་ལུང་བཙུན་དོན་ལྟགས་སུ་རྒྱུད་པས་སོ། ། དགྲང་བྲངས་
བཅོ་བརྒྱད་པ་རབ་ཆོས་རྒྱ་མོ་ལྷག་གི་ལོར་འཛིན་གྲ་གཞུང་གོང་དུ་སྟེབས། འཛིན་སྐྱོར་དཔེ་བྲིད་
སོགས་དང་། སྒོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད་ཉིན་བདུན། འཛིགས་བྱེད་དཔལ་ཅིག་བདེ་
མཚན་ལོ་དུ་བ་དང་དྲིལ་བུ་ལྟ་ལ། འདུས་པ་ལྷགས་གཉིས་དང་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་འཁོར་ཆེན།
མངོན་བྱང་། ཟབ་དོན་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་གཙོད་དབང་སོགས་དབང་དུ་མ་དང་། རྣམ་སྤྱོད་བཀའ་བཅོ་
ལྔ་སོགས་རྩི་བཙུན་མང་པོ་གསན། རྒྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འབྱུང་མཐན་པོར་བཞུགས་པའི་
འཆོམས་ལྷས་ལྟ་བུར་ཁོང་སྟག་གི་ཚང་ཕེབས་ཏེ་གོང་ས་མཚན་གི་མ་ཡུམ་དང་། དཔོན་པོ་ཚང་
སོགས་ལ་འཕྲོས་སྟངས་མང་པོ་བྱེད་སྐབས་ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བ་ཆ་ཀན་བེ་ཤིང་གི་བྲིས་ཕེབས་
དགོས་ཀྱི་གྲོས་མགོ་བཏོན། དེའི་དོན་རྣམས་སྤྲ་གསང་མེད་པར་སྟག་གི་ཚང་གིས་ཁོང་ལ་གསུངས་
པས་ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བས་ལྷགས་ལ་ཤར་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི། རྒྱལ་དབང་བདུན་པས། ཆོས་མེད་

ཆོས་པར་སྒྲོམ་པའི་བཟང་རྩུ་མཁན་བདག་གོ། །ལས་ངན་འབྱུལ་ངོར་ཤར་བའི་སྤང་ཚུལ་ལ་བཞུས་
ན། །ཐམས་ཅད་སྤྱད་བཟུལ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་པ་རྩ་འདུག་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཁ་དོག་དཀར་
དམར་གོང་བཟུས་འབྲིང་གསུམ་མ་གཏོགས་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤང་ནས་ད་བར་ལོ་རེ་བཞིན་སྒྲོན་ཟླ་
གཉིས་སམ་བྱེད་དང་གཉིས་ལྷ་བྱ་རེ་ལ་ནས་བསོད་ཅེས་སྤང་འབྱམས་ལ་མ་སོང་དུས་མི་གདའ།
མིན་ཀྱང་ངེད་རང་ཁྱི་བྱར་སྤྱུལ་སྤྱུ་ཡིན་རྒྱ་བ་བྱས། ཁོང་ཡང་ཁྱི་ཐོན་ཟེན་དུ་སོང་གཤེས་ནང་གཅིག་
ནས་ཁྲལ་མགོ་གཉིས་བཟུ་བ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ལས་ལ་ཐུག་པས་དཔེ་ཤོག་ལྡེབ་གསུམ་ཅམ་ཡང་
འཛིན་སྐྱོར་ཡིད་ལེབས་པ་ཞིག་མི་འབྱུང་བས་བྱི་ནས་ཀྱང་གཞུང་ལྷགས་ལ་སྤང་བའི་སྐལ་བ་ལྷ་ཅི་
ཁ་ཏོན་མག་ཐུག་རེ་བྱེད་རྒྱུའི་བསོད་ནམས་ཡང་མི་འདུག་བདེ་གསང་སོགས་ལྷག་ལྷ་འདི་རྣམས་ལ་
མཚམས་བསྐྱེན་སྤྱབ་ལྷ་བྱ་རེ་བྱེད་རྒྱ་མ་བྱུང་ན་དེ་བས་ཕོངས་ཚབ་ཆེ་བ་མི་འདུག་སྐམ་ཡིད་མི་བདེ་
ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་ཐར་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །ལོ་དེའི་དགུན་ནས་བཟུང་
སྟེ་པར་བྱིན་སྐབས་དང་བོ་ཚོགས་རྒྱགས་ལ་ལུལ། ༥ དགུང་ལོ་བཙུ་དགུ་བ་རབ་ཆོས་ཤིང་པོ་སྤེལ་
ལོར་འཛིན་གྲ་སྐབས་དང་བོར་སྤེབས། དཔེ་ཁྲིད་དཔེ་བཞུས་འཛིན་སྐྱོར་སོགས་ལྟར་རྒྱན་བཞིན་
གནང་ཐོག ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་ཁང་སྟོན་བཞུན་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་ལས་ཁོང་སྟོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་དང་
ལྷན་དུ་རྒྱལ་ཐང་བ་བསམ་གཏན་འོད་ཟེར་གྱི་གཙོད་སྒྲོར་གྱི་ལུང་། ཏ ར་རྒྱ་ཐའི་དབང་ཆག་སྤྱང་
ནས་དབང་དང་ལུང་སོགས་དུ་མ་དང་། དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བཤད་ལུང་གནང་བ་རྣམས་
གསན། སྟོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ལྷག་ཤུའི་སྟོལ་མ་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་དབང་གཉིས། ཐེག་ལེ་བཙུ་དུག་
འཇིགས་གསང་མཁའ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་བདུ། པཎ་ཆེན་བཞུན་པའི་ཉི་མའི་གསུང་འབུམ་གྱི་
ལུང་སོགས་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གསན། རིག་བྱེད་མའི་དོན་ཀུན་འབྱུང་པའི་འཁོར་ལོ་གསར་སྤྱབ་
དང་ཡི་གེའི་ལྷགས་ཀྱི་ལག་འཁོར་ཞིབ་པར་བསྐྱེན་ཏེ་ཁོང་སྟོ་མང་རིན་པོ་ཆེར་ལུལ་བས་དགེས་
ཉམས་དང་བཅས་ལྷགས་མཁོ་ཆེར་བྱོན་ནས་བདག་གིར་བཞེས། འཛིན་གྲ་གཏུགས་ལ་བཞེངས་ཏེ་
རྒྱགས་གསལ་ལ་མཚན་པ་བཏང་པས་རིགས་ལུང་ཆེར་སོང་། དྲང་ངེས་ཚོགས་སྤང་བབས་ཏེ་དབྱར་

ཆོས་ཆེན་མོར་དམ་བཅའ་སྟགས་གཤིས་ཕྱིན་པར་གནང་། དབྱར་ཆོས་གྲོལ་འཕྲལ་པར་ཕྱིན་སྟོན་
མོའི་ཆེད་དུ་འབྲོག་ཕྱོགས་སུ་ཤོལ་བཅས་ཟླ་བ་གཉིས་ལྷག་འབུལ་སྤུང་དུ་ཕེབས་སྟབས་ཆོགས་སྤངས་
དངོས་གཞི་གནང་གྱུ་མ་སོང་། དགུན་ངོར་བདེ་གསང་གཉིས་སྟགས་ལྷག་ལྷ་དུ་མ་ཞིག་གི་བསྟེན་པ་
བཏང་། རྟེན་གྱི་ཕྱོག་པ་རབ་ཆོས་ཤིང་མོ་བྱའི་ལོ་ལ་འཛིན་གྱི་སྐབས་བཞི་བར་སྟེབས། དབྱིད་
དུས་སུ་སྟོང་སྟོར་རབ་འབྱམས་པ་ཕྱིན་པ་ཀྱི་མཚོས་ནན་ཏན་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་ལྷན་ངོར་བདེ་མཚན་གྱི་
གི་དབང་གནང་། འདི་དབང་གནང་བའི་ཐོག་མ་ཡིན་འདྲ། དུག་པའི་ཆོས་དུག་ལ་ཁོང་སྟོ་མང་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་མཐན་སྟོབ་སྟགས་མ་དང་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་མཚོད་དཔོན་དགེ་སྟོང་དཀོན་མཚན་གྱི་མཚོ་བས་
གསང་སྟོན། ཁོང་ཞལ་ལྷན་ནས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་མཚོ་སྟགས་ཀྱིས་ཁ་སྟོང་མཇུག་ནས་བསྟེན་པར་རྟོགས་
ཏེ་ཐུགས་རྒྱུད་སྟོན་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་གཏམས་པས་གསུམ་ལྷན་རྟེན་ཆེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོར་གྱུར།
ཟླ་བཅུ་བའི་ཉེར་ལྔ་ལ་འཛིན་གྱུར་པར་ཕྱིན་སྟོན་མོའི་བསྟེན་བཀུར་ཟླ་ན་མེད་པ་གནང་། ཕར་ཕྱིན་
དམ་བཅའི་སྐབས་རྟགས་གསལ་བཏང་ཚུལ་སྟགས་གོང་དུ་ཐོས་པ་ཀྱི་ཆེན་བཅའ་བའི་རྣམ་ཐར་
བཙུང་པའི་སྐབས་སུ་བཙུང་བེན་པ་ལྷན་ཚུད་པ་ཕྱོགས་ཆེན་གནང་བར་དམ་བཅའ་ཁས་ལེན་ཡང་
དག་པར་གནང་། དམ་བཅའ་ཆར་ནས་ལྷན་བསྟེན་པ་མ་སོང་བའི་ལྷག་ལྷ་འགའ་དང་། བྱང་
མཚམས་ཞག་བདུན་མ་སྟགས་གནང་། རྟེན་གྱི་ཕྱོག་པ་རབ་ཆོས་མེ་པོ་བྱའི་ལོ་ལ་
སྟོན་ལམ་སྟོང་བྲག་དཀར་ཕྱོགས་སུ་གཉན་ཁྲོད་ལ་ཕེབས། གནས་ཁང་དུ་ཐོག་མའི་བདུན་མཚམས་
གནང་བ་དང་། བྲག་ཤིས་འབྲེལ་ཟེར་བའི་མིས་འགྲིམ་འགྲུལ་མེད་པའི་འགོལ་ཡངས་ཤིག་ཡོད་པ་
དེར་བར་གྱི་བདུན་མཚམས་གནང་། མཚོ་ཁ་ནས་ཐ་མའི་བདུན་མཚམས་གནང་སྟེ་ཆུ་སྟོད་ཟླ་བའི་
མར་ངོའི་ཆོས་བཅུར་ཕྱིན་སྟེག་གནང་ནས་གྲུབ་འཕྲལ་གདན་སར་ཕྱིར་ཕེབས། ཁོང་གིས་ཁིངས་
སྤྲངས་གནང་སྟེ་རྣམ་རྟོག་གི་འགྱུར་བ་ཆོས་ཆེར་བརྟན་པ་ལ་གཉེན་པོས་འབྱུར་འཛིན་ཀྱིས་མ་
ཆུམ་པས་ཡི་ཐུག་ལྷང་བ་ཞིག་ལས་མ་བྱུང་གསུངས་ཀྱང་གསང་རྣམ་ལས། མཐའ་འགྲོའི་ཐུགས་
བཅུད་ལུང་པོ་ཟན་བསྐྱར་ཆོས། ཐབས་ཤིས་ཟབ་མོ་གཙོད་ཀྱིས་ཉམས་བཞིས་ཀྱིས། རྩ་རགས་བདུད་

ཚོགས་དབྱིངས་སུ་བསྐྱད་དང་ལྟན། །གཟུང་འཛིན་ནམ་རྟོག་ཚེ་འཕུལ་རང་སར་དག། ཁྱིམ་གསུངས་
བ་ལྟར་ལགས་ལ། གདན་སར་སྤེབས་འཕུལ་ཞལ་ལྷ་ནས་ཨ་ཁུ་ཞང་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་བར། ཨ་ཁུ་
རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས་དབྱིད་འདིར་ཁྱོད་མ་བཟུང་བ་དེ་ཆེས་ཕངས་ཁོང་ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
ཆོས་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་འགའ་ཞིག་གནང་སྲིད་གསུངས། དེ་རྩིས་ཆེར་མ་འགྲུང་པར་ལྷ་དམར་
རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ཏེ་ཁོང་ཨ་ཁུ་ཞང་ཚང་ལ་རྩེའི་བསྟོད་འགྲེལ་དང་སྦྱོང་རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་
གཉིས་སོགས་དང་། ཁོང་ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཤར་བའི་ལམ་རིམ། སྤྱིང་བོ་དོན་གསུམ། རྟོག་དཀྱིལ་
བདུན་སོགས་ཁྱེས་པ་ཁོང་གིས་ཀྱང་གསན། དེ་སྐབས་ཆེ་འདིའི་རྟོན་བཞེངས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཨ་ལགས་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྒོ་མང་རིན་པོ་ཆེ། བདེ་མཚོག་མཁའ་སྦྱོད་མ། ཞལ་བཞི་བ་རྣམས་ཀྱི་ཅ་ཀ་ལི་རེ་
བཞེངས་ཏེ་ཁོང་སྒོ་མང་རིན་པོ་ཆེར་ལྷག་གནས་ཁྱེས་པར་ཉིན་ཤས་ཞོག་གསུངས་པས་སྐུ་བྱུང་བྱུ་
བཞག། ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་ཐང་སྒོས་ལ་སྦྱུང་ཐིགས་ཤིག་ལྷུང་སྲིད་བ་སྐུ་ཉེ་ནས་གཞན་གྱི་ཅ་ཀ་
བརྒྱུད་ཁྱེས་པར་གྲུང་གི་ཁ་ལ་སྦྱུང་ཐིགས་རེ་འགོས་ན་བཟང་མོད་གསུངས། དེ་ཕྱིན་ཟས་འོར་
ཀྱིས་མི་ཤོངས་པ་ཞིག་འོངས་པ་དེ་ཀའི་ཕྱིན་ལྷབས་དང་རྟོན་འབྲེལ་བྱུ་འཁུམས་ཞེས་གསུངས། སྤར་
ནས་སྒྲ་མ་ནང་ཆེན་གྱི་འཛིན་བདག་ལ་ཐུགས་ལོག་སྟེ། ཞེས་ངོ་འཛིན་དགོས་པའི་དཔོན་པོ་ཡང་
མེད་ལ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གི་དོན་ལྟར་རི་ཁྲོད་པ་ཚོའི་སྒོམ་སྐྱབ་ལ་བར་ཆད་མེད་ཅིང་
ཐོས་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོལ་བས་ཐུགས་བྱངས་ཏེ་རང་ཡང་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་ན་སྒྲ་མ་པ་ལས་
ཐུགས་ལ་གཞན་འཆར་རྒྱ་མེད། ཡིན་ཀྱང་གསར་བྱ་ལོ་རྒྱུད་གི་སྒོ་ལ་ཐུག་གཏད་མེད་པས་དཔལ་
མགོན་ཞལ་བཞི་བ་རང་ལ་འགོ་ཞིང་ལྟས་མཚན་གསལ་ངོམ་ཞིག་ཡོད་པས་བྱས་འཁོར་གྱི་ཚང་དུ་
བསང་ཞིག་བཏང་སྟེ་སྟན་ཤལ་ཞིག་སྤུལ་བ་ལོགས་བྱིས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཞལ་གྱི་མཆེ་བ་བཞིའི་རྩེ་མོར་
ཉིན་ཤས་བཟུང་བས་རང་ལའང་སྤོབས་པ་སྟེས་ཏེ་ཁོང་ཞང་རིན་པོ་ཆེར་འདུན་གོས་ཁྱེས་པར་ལན་
བྱུ་ཁྱོད་ཀྱང་མི་རིང་བར་ཐུགས་ཡས་མས་གང་རིགས་ཤིག་ཏུ་འགོ་དགོས་པ་ངེས་ཅན་པས་དེ་བས་
གཞན་དཔེན་པ་རེ་བསྟེན་ནས་དགོ་སྦྱོར་བྱ་རུས་ན་ཁོ་བོ་ཤིན་ཏུ་དགའ། སྤར་ངེད་ཀྱི་སེམས་ངོར་

69

བསྐྱངས། །ཡང་དག་རིགས་ལམ་སེལ་འདུག་ལ། །ལོག་པར་འཁུ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལྟ་སྐྱེས་དག །ལྟ་
རིགས་མཆེ་སྒྲེར་རྣམས་པོའི་ཟེལ་ཤུགས་ཆེ། །མ་བཟོད་སྒྲུང་མཛད་ཤོར་བཞིན་ཐན་སྒྲུག་སྒྲོག་ །ཐོས་
པའི་དོན་རྟོགས་འཁོར་བར་ཞེན་ལོག་སྟེ། །དབེན་པར་བསྟེགས་པའི་སྟན་པ་རྩ་གསང་སྒྲུལ། །དོན་
ཀུན་གྲུབ་དང་པཎ་ཆེན་ལུལ་བྱུང་རྗེའི། །རྒྱལ་སྤྱི་དོར་བའི་རབ་སྟན་སྒྲུ་དབྱངས་འགོག་ །འཁོར་
བདེ་སྤོང་མའི་འཛུམ་བག་ལྟར་གཟིགས་ཀྱང་། །མར་གྱུར་འགོ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་རང་སྤྱིང་དུ། །ལེན་
པའི་རིན་ཆེན་སེམས་མཚོག་རྒྱན་གསོལ་ཏེ། །བཀྲ་ཤིས་དགེ་མཚན་འཕེལ་བའི་རི་བོར་བཞུགས། །ཞེས་
སྒྲ་གོ་དོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྗེ་བཙུན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་
པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་པར་བཞུགས་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་ནུ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཆོས་
གྲུབ་ཞུགས་ནས་ཐོས་བསམ་གཤམ་མ་བྱས་ཏེ་སྐྱབ་པ་སྤྱིང་བོ་བྱེད་ཕྱིར་གནས་དབེན་པར་གཤེགས་
པའི་སྐྱེ་སྤྱུག་པའོ། ། ༥ །།འཇིགས་ཆེན་བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་བདེ་བ་ཆེ། །སྐྱེ་སྤྱིང་ཡུམ་ལ་རོལ་
བའི་མཉམ་བཞག་དང་། །འཕྲིན་ལས་རྗེས་ཐོབ་སྒྲོས་གར་འབུམ་ཕྲག་གིས། །གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཚོ་འབྲེན་
པའི་བྱེད་པོ་རྒྱལ། །ཐོས་དོན་སྐྱབ་ལ་གཞོལ་བའི་མེ་ན་ཀ་ཉམས་རྟོགས་སུ་ཆེན་གནས་སུ་རྣམ་པར་
རྒྱུ། །བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་འོར་བུའི་འཕྲེང་བ་མཚོག་ །རྒྱན་དུ་གསོལ་བའི་ཚུལ་འགའ་འདྲིར་བཙོན་བྱ། །

སྒྲ་གོང་ས་མཚོག་ལ་ཞལ་འདྲིས་གཏན་ནས་མེད་པ་ལ་དེ་ནས་བཟུང་ནས་འདོད་དུ་མཇལ་
ཆོག་པ་དང་། །ནམ་དུའང་གསོལ་རྩེ་བཞེས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་གསོལ་རེས་བསྐྱེལ་བ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཉི་བའི་རྣམ་པ་མཛད། །ཞལ་ནས་རི་ཁྲོད་དུ་རྒྱང་ཚུགས་པ་དང་ཕྱག་རྒྱ་དོར་འཁོར་ཆེན་ནམ་ཉི་མ་གྱིན་
གང་རིགས་ཀྱི་བསྟེན་པ་ཞིག་ཐོངས་གསུངས་པ་ལྟར་མགོ་ལྷོ་བའི་ཆོས་ལ་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དེར་
མ་འགྱུར་བར་འཁོར་ཆེན་གྱི་བསྟེན་པ་སྤྱིན་སྤྱིག་བཅས་གྲུབ་པ་གནང་། །ཁོང་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ཁར་
ཏམ་ཁྱེད་རི་ཁྲོད་སྤྱོད་པའི་ཆོས་དུག་ཉམས་སུ་བསྟར་ཚུལ་ལག་ལེན་ཞིབ་གསལ་ཞུས་པས་གནང་
སྟེ་ཞལ་ནས་ལམ་སྟེ་རེ་རེ་ནས་འབད་པས་སྤྱང་ན་སྤྱི་སྤྱི་འདྲའང་དེ་བས་སྤྱན་རེ་རེ་ལ་མདོ་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཡོངས་སུ་རྒྱོགས་པའི་གནད་ཆང་བ་རེ་གཤམ་སྤྱང་བྱས་ན་དགའ་མོད་ཅེས་གསུངས་པ་སྤྱོད་ལ་

བཅངས་ཏེ་རི་ཁྲོད་ནས་མདོ་ཐུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་དབྱེད་སྒྲིམ་བྱས་ཏེ་རྟོགས་པ་ཆེར་འཕེལ་
མོད་འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་ཁེངས་སྦྱངས་གནང་སྟེ་གསུངས་པ། རང་ལ་པོ་སྟེས་ན་རེབ་གོང་ཡིན་
དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་སྟེ་ནས་ཉམས་ལེན་ཞིག་ལ་འབྱུངས་སྟོབས་ཀྱང་རྒྱལ་དབང་བདུན་པས།
བཟུན་བཅོས་མན་ངག་རྣམས་ཀྱིས་དག་བྱས་ཀྱང་། །ངེས་པར་སྟོང་ན་རབ་དྲངས་ཉིད་མི་འགྱུར། །ག་
བྱར་ཚྲིགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྒྲིམ་གྱུར་ཀྱང་། །མི་བཟད་སྟོག་པ་རང་གི་དྲི་མི་གཏོང་། །ཞེས་གསུངས་
པར་ལྟར། ཐོག་མེད་ནས་ངན་གོམས་ཀྱིས་སེམས་ནང་དུ་མི་ཁྱུག་པས་རེ་དོགས་དང་དགའ་སྟུག་ཆུ་
གཉེར་བཞིན་དགྲིགས་ཤིང་ཁྱེད་པར་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྟུག་ཀུན་ནང་རྣམ་རྟོག་གི་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་སོང་
བས་སེམས་ལ་འཁྱུ་འཁྲིགས་བྱུང་ན་བདག་འཛིན་ཡུལ་ནས་ཐོན། ནང་འདྲེ་རང་སེམས་སྤུལ་ན་ཕྱི་
འདྲེ་སྟོང་བར་ཡལ། ཞེས་པ་ལྟར་དགོས་ངེས་ཤར་མོད་སེམས་རྒྱུད་ར་ལྟར་གྲོང་བ་ལ་སེན་མོ་ཞིག་མ་
ཐེབས་ཞེས་གསུངས་པ་ཁེངས་སྦྱངས་ཚུལ་གྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་མན་ངག་གི་མཐེལ་བཟུན་པ་
ཡིན་ནོ། ༥ །དགྲུང་གངས་ཉེར་གཉིས་པ་རབ་ཆོས་མེ་མོ་ཕག་གི་ལོར་རང་འགར་བསྐྱེད་པས་དགོས་
པ་མི་འདུག་དགོངས་ནས་རྒྱན་བཞེན་ལྟ་བུར་བདེ་མཚོག་ལོ་དུ་བའི་ཆོ་ག་དང་འབྲེལ་བར་ཀ་ར་ཀ་
ར་འབྱམ་ཕྲག་གཅིག་དེའི་བདག་འཇུག་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་རྣམས་བྱུང་འཕྲུལ་སྦྱིན་ཐེག་སྟོང་ཕྲག་
གཅིག་སྤུལ། དེ་ནས་ལོ་ཕྱེད་ལྷག་ཙམ་ལ་དེ་ཀའི་རི་ཁྲོད་བཟླ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གྱི་གནས་བཟུན་
འགྲིག་བདག་གི་ཁྱུར་བཞེས་ཏེ་འགྲིག་ལམ་ཉམས་པ་ཐམས་ཅད་སོར་རྒྱུད་དང་། མ་ཉམས་པ་གོང་
འཕེལ་བཏང་། དབྱར་སྒྲིམ་ཁང་བདེ་ཆེན་འོད་གསལ་དུ་འདུས་པ་སྦྱིད་དང་ལྷན་ནུ་རོ་མཁའ་སྦྱོང་
མའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་ཀྱང་ཉན། ཉིན་ཞིག་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་གི་སྐྱུ་མདུན་དུ་ཕེབས་པར། དེ་
རིང་ཁྱོད་འདྲིར་འོངས་པ་ལ་བཞུས་སམ་མདང་ངའི་མི་ལམ་དུ་ཞེས་སོགས་མཁས་མཚོག་ཡོན་ཏན་
འོད་ཀྱི་སྟེ་བར་ལུང་བཟུན་པ་སོགས་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། ༥ ། །དགྲུང་གངས་ཉེར་གསུམ་པ་རབ་
ཆོས་ས་པོ་བྱི་བའི་ལོ་ལ་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་རི་ཁྲོད་དུ་བྱོན་པའི་ཞར་ལ་ཁོང་གི་གཤག་དུ་ཕེབས།
དཔེ་རྣམས་བམ་གཟིགས་ཀྱིས་ནང་ནས་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་འཕྲེང་བའི་ཆབ་ཤོག་བོད་གཅིག་

དང་དྲིལ་བྱ་ལྟས་དགྲིལ་གྱི་ཟླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་བཞེས་ཏེ་ཕེབས། དེའི་སྐབས་སྐབས་མགོན་
མཚན་ནས་ཁོང་ལ་མེ་ཏྲག་བཅུད་ལེན་ཞིག་ལ་སྔོན་རྒྱ་ཡིན་ན་ལེགས་གསུངས། ཁོང་གིས་སྟོ་གདུང་
གིས་དཀའ་ཚུལ་ཞུས་པར་མ་ཟེར་མ་མཐའ་སྟོན་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་བྲིད་ཅིག་ཡིན་ཡང་ཉོན་ཞེས་
གསུངས་སྟབས། ཁོང་ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེར་དགེ་འདུན་གྱི་མཚོའི་རིམ་ལྔ་དབེན་ས་བའི་ཆུ་བཅུད་
ལེན་སྟེང་ནས་བྲིད་ཅིག་ཀྱང་ཉན། ཁོང་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞང་ཚང་ལ་བསྟེན་སྐབས་སྐགས་མའི་བྲིད་
ཞུས་ཏེ་བྲུམས་སྟོན་ཟླ་བའི་ཆོས་ཉེར་དགུ་ནས་འཛིགས་བྱེད་བསྟེན་ཆེན་ལ་བཟུང། འཇམ་དབྱངས་
ཞི་བའི་བསྟེན་པ་འབྲམ་ཏུ་སྟོན་དུ་བཏང་ན་བར་ཆད་ཆུང་ཞེས་ཁོང་ཨ་ཁུ་རྩྭ་རྩྭ་རྩྭ་རྩྭ་རྩྭ་རྩྭ་རྩྭ་རྩྭ་རྩྭ་རྩྭ་
གསུངས་པ་བཞེན་བྱས། འདི་སྐབས་ནང་གཅིག་ཐུན་དང་བོ་གྲོལ་འཕྲལ་ར་བར་ཁ་བ་ཕྱགས་ཕྱིར་
ཕེབས་པ་ན་གཟིགས་སྒྲུང་བྱུང་པར་ཅན་བྱུང་བ་གོང་དུ་བཅོད་པ་ལྟར་ལ། ཁོང་གིས་ཁེངས་སྒྲུང་
དང་གདུལ་བྱ་ལ་མན་དག་འདོན་པའི་ཕྱིར་གསུང་བ། ཅི་མི་སྟམ་པར་བཞག་པ་ཕྱིས་བཏྲག་ན། དད་
པ་མེད་པའི་མི་རྣམས་ལ། །དཀར་བོའི་ཆོས་རྣམས་མི་སྦྲེ་སྦྲེ། །ཞེས་གསུངས་པས་དད་པ་དང་དག་
པའི་སྒྲུང་བ་མ་སྦྲེས་པས་ལན་པར་གོ་ཞེས་གསུངས་འདུག་གོ། ཨ། ། དགུང་གངས་ཉེར་བཞི་བ་རབ་
ཆོས་ས་མོ་སྒྲུང་གི་ལོའི་ཉོར་ཟླ་ལྔ་བའི་ཡར་ཆོས་ལ་མཚམས་གོལ་བ་གནང་། དེའི་སྐབས་སྐབས་ཁོང་
གིས་པཎ་ཆེན་བདེ་ལམ། འཇམ་ཐུད་གཉིས། རྒྱུ་བཙུན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ཕྱགས་སྟོར། སྟོན་འཇུག་ཆེན་
མོ། རྒྱགས་ཀྱི་སྦྱི་དོན། ལེགས་བཤད་སྟེང་བོ་སོགས་ཐུགས་འཛིན་དང་། འར་ལ་འདུལ་སྟོན་སྦྱིར་
བསྟེན་རྒྱུ་གས་ཀྱི་བར་བམ་སེ་ཞིག་དང་། སྐབས་ལྔ་ཕྱིར་བདེ་གསང་། མགོན་ཆོས། ལྷ་མོ་རྣམ་སྲས་
སོགས་ཐུགས་འཛིན་གནང་། དེ་རྗེས་སྐབས་མགོན་མཚན་ཁོང་གི་སྦྱིལ་བུར་བྱོན་ནས། ཀ་མ་ལ་དང་
ཟླ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་སྟེང་། །ཞེས་པའི་དབུ་ཅན་གྱི་སྟོལ་དཀར་བསྟོན་པ་ཞིག་ལྷགས་ཚུལ་མཛད་
ནས་ཞུ་བ་བོ་ཁྱོད་ཡིན་རྒྱུ་བྱས་གསུངས་ཏེ་རི་ཁོད་ཀྱི་ཆོགས་སྐུ་བཅུགས། མ་འགྲུང་བར་སྟོལ་དཀར་
གྱི་བསྟེན་པ་ཞིག་གིས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་དུ་སྒྲངས་ཏེ་སྟོམ་ཁང་གོང་ནས་སྟོལ་དཀར་གྱི་བསྟེན་
པ་གནང་། བསྟེན་པ་བྱུང་འཕྲལ་རི་ཁོད་དུ་སྟེབས་པ་ན་ཤུལ་དུ་ངེད་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཟིང་ཆ་ཆེ་ཅམ་

73

ཤིག་སྐྱབས་མགོན་མཚན་གྱིན་ནས་གསོལ་རྩེ་བཞེས་ཟིན་འཕུལ་གཉིད་ཐོ་གསུངས་ཏེ་གཟིམས་ལ་
ཅུང་ཟད་ཡུར་ཏེ་ཐུགས་སངས་པ་དང་མདུན་འདིར་རྒྱ་སྤང་ཞིག་འདུག་ཏེ་ད་ལྟ་གཏོང་གིན་མི་
འདུག་ཅེས་གསུངས། ཁོང་གིས་གསུང་དེ་ལྟར་ཕེབས་པ་ཆོ་མཚུག་འདིར་ལྷང་བྲིད་མན་ངག་སོགས་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་སྤྱོད་དགོས་པའི་བདེའོ་སྒྲུལ་གསུངས། ༥ དགུང་གངས་ཉེར་དྲུག་པ་རབ་ཆོས་ལྷགས་མོ་
ཡོས་ལོར་སྒོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་འབྲེལ་བ་བཞི་སྟགས་ལེའུ་དྲུག་པའི་ཐད་ཡན་ཆད་དང་། སྤུང་དོན་
ཀུན་གསལ་གྱི་བཤད་ལྷང་སོགས་ཆོས་བཀའ་ཁ་ཡར་གསལ། སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལོ་འདིར་
ཏོར་ལྷ་བརྒྱད་པའི་ནང་གཉན་གོང་བྲག་དཀར་རམ། ལོ་ཀྱ་ཏུན་གང་རིགས་ཤིག་ལ་མཇལ་དུ་སོང་
གསུངས། ཁོང་གི་ཐུགས་ལ་བྲག་དཀར་ལ་སྤར་ཡང་ཡང་མཇལ་ཟིན་སྟུང་ལོ་ཀྱ་ཏུན་དུ་ཕེབས། ལྷ་བ་
བརྒྱད་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་གསུང་མདུན་དུ་རྩེའི་སྐྱ་བརྟན་བྱུང་འཕགས། ཉིང་ཕོར། མཚོད་གོང་
སོགས་ཕུལ་ཏེ་བྲུས་གསོལ། རྒྱན་འཇུག་སྟོན་ལམ་ལྷ་སོགས་གསུངས། ཕྱིའི་ནངས་པར་ནས་ཉིན་
བདུན་ལ་སྤྱོད་ལོ་དུ་བའི་བདག་འཇུག་རེ་དང་། ཕྱིའི་མཁའ་སྤྱོད་མའི་བདག་འཇུག་རེ་གསུངས།
ཆོས་བརྩའི་ཉིན་སྐྱ་གསུང་རིན་པོ་ཆེར་སྟན་ཤལ། ཅོད་པན་ཆ། དུལ་གྱི་མེ་ཏོག་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་
བརྒྱན་པ། ཁ་དར་ཆེ་ལེགས། མར་མེ་བརྒྱ་མཚོད་སོགས་ཕུལ། དེར་བཞུགས་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་
བདེ་མཚན་ཆོ་ག་རྒྱུད་བ་ལས་བདག་འཇུག་མི་མཇོད་པ་ལ་དོང་ཅེ་ཁྲོན་བརྒྱ་ཕེབས་སུ་གནང་ཏེ་ཕྱི་
ནས་ཆོས་བརྩ་ནས་ཡོད་ལ་བདག་འཇུག་གསུང་རྒྱན་བཅུགས། དེ་ཀའི་སའི་ཆོ་གྱི་དེའུ་སྟེལ་མི་
བཅས་གན་གོའི་དགོན་པར་ཕྱག་ཕེབས། དེར་ཞག་གཅིག་གནས་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ཕེ་ཐ་ཟེར་འཕྱོར།
བྱམས་པ་འབུམ་སྤང་དུ་འགོ་འདོད་ཆེ་ཡང་ལྷ་བོ་ལྷ་ཀན་འགོར་མ་ཉན་གསུངས། པེ་ཐ་ཟེན་སྤྱིར་
ཕེབས་ལམ་དུ་རྒྱ་མོ་བོང་བུ་ཞོན་པ་ཞིག་གིས་རྩེས་ཟིན་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་གོང་དུ་བརྗོད་
ཟིན་པ་དེ་བྱུང་ལ། ཁོང་གིས་དེའི་དོན་ལ་བལྟས་ནས་གདམས་པ། སྐྱབས་མགོན་གྱི་གསུང་ལ་བལྟས་
ན་སྐྱབས་འགོ་གནད་མ་མ་བྱས་ན་ཡངས་མ་ལམ་གྱི་དགེ་སྦྱོར་འདིས་ཕྱི་མའི་ངན་འགོ་ཙམ་ཡང་མི་
ཞིགས་པའི་དོན་དུ་གོ་ཞེས་གསུངས། ༥ དགུང་གངས་ཉེར་བདུན་པ་རབ་ཆོས་རྒྱ་མོ་འབུག་ལ་གོང་

ས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིམ་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་ལ་ངམ་རྫོང་སྟན་བརླུང་གི་དབང་ཁུས་པས་ཙེ་ཨ་མོ་དེ་
སྐབས་སྐྱེ་མདུན་ན་བཅར་བཞུགས་གིས་ཡོད་པས་དེའང་ཚུད་དགོས་བྱུང་སྟེ་དེད་རང་གཉིས་ཆར་
ལ་ཆོས་བརྩའི་ཉིན་གསུངས། འདི་སྐབས་མགོན་མཆོག་གི་གསང་རྣམ་ལས། ཉིན་གཅིག་མི་ལམ་དུ་
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་གོང་དུ་བཅོད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །སྐབས་མགོན་མཆོག་གི་ཕྱག་དཔེ་
གཡར་བོ་གནང་སྟེ་མི་རིང་བར་བསྟེན་པ་ཞིག་གིས་ལ་རྒྱན་དུ་ཐོན་གསུངས་པས་བསྟེན་པ་བཏང་།
ཁ་སྐོང་ཕྱིན་ཐོག་སྐབས་སྒོ་བྱར་དུ་འབྱུག་གྲགས་ཐོག་ཆག་སེར་བ་དྲག་པོ་བྱུང་བ་སོགས་འཚུབས་
ལྟས་ཆེ་བ་བྱུང་འདུག དེ་ནས་ལོ་གཅིག་ཙམ་ལ་རྒྱན་པའི་ཉམས་ལེན་གནང་། ཕྱིས་སུ་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་རང་རེ་རེ་བོ་དགོ་ལྡན་པ་ལ་བདེ་མཆོག་མི་ཉུང་འདི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་བཞིན་སྟེད་ལ་དེ་གས་
གང་ཡོང་། སྟན་བརླུང་དགོས་ན་དྲིལ་བུ་ལུས་དགྲིལ་འདི་འཇམ་མགོན་ཆོས་གི་རྒྱལ་བོ་དང་དབེན་
ས་གྲུབ་ཐོབ་མཆེད་སོགས་གི་ཉམས་བཞེས་ཡིན་པས་དབེན་ས་སྟན་བརླུང་རང་ཡིན་ཞེས་བཀྱོན་
པས་དེ་ནས་བཅུ་མས་ཆོས་བརྩ་རེ་ལྟ་བུ་ལ་བཏོན་ཀྱང་གོང་ས་མཆོག་ནས་འདའ་ཁའི་བར་རྒྱང་
བསྐྱར་མ་བྱེད་ཅེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པས་དོ་གཤམ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པེས་ལགས་ཞེས་གསུངས་འདུག
སྟོན་མཚུག་གོང་ས་མཆོག་སྒྲིམ་ཁང་དུ་ཕེབས། ཡང་གཤག་དུ་ཕེབས་ཏེ་གསོལ་ཇ་གྲང་ཆོགས་སོགས་
ཐམས་ཅད་བཞེས་ཏེ་དོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྩ་དབུ་མ་ཆེ་བའི་ཉམས་བྲིད་སོགས་མཁའ་སྟོན་སྒྲོམ་
གི་མན་ངག་ཁ་ཡར་ལུང་བཅས་བསྟུལ། ཁོང་གིས་གོང་ས་མཆོག་འདི་བའི་ཆོས་གི་བཀའ་དྲིན་དང་
ཐ་ན་སོས་བདེ་གྲ་ཡངས་སུ་ཆོ་གང་བོར་འདུག་རྒྱ་བྱུང་བ་ཚུན་གང་གི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་པས་དྲིན་
ལན་གཞལ་དཀའ་བར་ཡོད་ཅེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ་གཞོན་དུས་ནས་སྐལ་ལྷན་གི་སྟོབ་མར་
གཟིགས་ཏེ་མན་ངག་སྟན་བརླུང་རྣམས་ཕངས་མེད་དུ་བསྟུལ་ནས་ནང་ཕྱགས་གི་སྐས་གཅིག་བྱར་
བྱུར་། གོང་ས་མཆོག་ཁོང་ཆོས་བྲིད་གཉིས་ཀའི་བདག་པོ་ཡིན་གཤིས་རྩེ་འདི་བ་སྐྱེ་མ་ནང་ཆེན་གི་
གོ་ས་འཛིན་པ་དང་། དགོན་ཁག་སོ་སོའི་བྲིས་ཕེབས་རྒྱ། སྐྱེ་འདས་རྩེས་སུ་སྐྱུལ་སྐྱེ་བྱ་རྒྱ་སོགས་ལ་
དགོངས་པ་གྲོལ་ཏེ་བཀའ་ཤོག་གནང་། སྤྱ་རྒྱང་དཔུས་མའི་ལུགས་གིས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་

པོ་བྱེད་རྒྱ་བྱུང་བ་མ་འོངས་ཐོན་གཟིགས་སོགས་ཡབ་སྐུ་གི་རྣམ་ཐར་མད་དུ་བྱུང་བའོ། ཉིན་དེའི་
དགོང་མོར་སྒོམ་ཁང་དུ་ཕྱིར་གཤེགས་ཏེ་ཕུག་ཡིག་ཅིག་གནང་བའི་ངོས་ན་གྱེ་དོ་རྩེ་འདི་སྟོ་བྱག་
མར་བ་དང་ས་སྐྱའི་རྩེ་བཅུན་གོང་མ་རིམ་བྱོན་རྣམས་གྱི་ཐུགས་དམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་འདི་ལ་
བསྟེན་པ་ཞིག་ཐོངས། རྩེ་རྩེ་གདན་བཞི་འདི་ཡང་མར་སྟོན་ཚས་གྱི་སྒོ་གྲོས་དང་རྩོག་ཚས་སྐྱ་རྩེ་རྩེ་
སོགས་གྱི་ཐུགས་དམ་ཞེ་གཙོགས་ཆེ་བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་འང་བསྟེན་པ་ཞིག་ཐོངས་ཞེས་པེབས་
འདུག་ཏུ་ལྟ་བསམ་ན་དེ་ཀ་དེད་གྱི་ནང་དུ་ཁོང་པེབས་པའི་ཐ་མར་སོང་འདུག་པས་ཡིད་སྟོ་བ་ཚད་
ལས་འདས་ཞེས་གསུངས། གྱེ་རྩོར་གྱི་བསྟེན་པ་རི་ཁྲོད་དེ་ནས་འཕུལ་དུ་གནང་། ཕྱིས་སུ་རྣལ་འབྱོར་
རྣམ་མཁའི་བསྟེན་པ་ཡང་གནང་། སྐབས་མགོན་མཆོག་གིས་བར་སྐབས་ཤིག་དུ་ཕུག་བཞི་བ། བྱར་
མགོན། དུར་ཁྲོད་བདག་པོ། དུད་སོལ་མ་རྣམས་ལ་འང་བསྟེན་པ་རི་ཐེབས་པར་བྱས་ན་རྒྱུད་སྟེ་ནས་
གསུངས་པའི་ཚས་སྐྱོང་འགང་ཆེན་ཡིན་ཞེས་པེབས་པ་བཞིན་དུ་དུད་སོལ་མ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་
འབྲུབ་ངེས་གནང་། སྐབས་མགོན་མཆོག་གི་མ་ཡུམ་སྐྱེ་ཁམས་མ་བདེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རི་ཁྲོད་དུ་
སྐབས་མགོན་མཆོག་ཡུན་རིང་བོར་བཞུགས་སྐབས་སྒྲ་མ་རྩེ་རྩེ་འཆང་འདི་བས་སྐབས་སྐབས་སུ་
མཚོད་དཔོན་གནང་བ་དང་། ཡུམ་མ་འཚོ་བའི་སྐབས་སྐར་བཅོས་བྱས་ཆོག་སོགས་ཕུག་གཡོག་གང་
དགོས་སྐབས་མགོན་མཆོག་གི་ཐུགས་ཟེན་བསྐྱབས། ༥ དགྲང་གངས་ཉེར་བརྒྱད་པ་རབ་ཆོས་ཚུ་མོ་
སྐུ་གྱི་ལོར་ཐུགས་དགོངས་ལ་ལྷར་ལྷག་གི་དཔོན་སྟོབ་ལས་སུམ་རྟགས་གྱི་བྲིད་དང་སྐར་ཅིས་ཤིག་
འཕོ་རའི་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་ཞག་གསུམ་བར་རི་མོ་རྩོགས་ཅམ་ཞིག་གི་འབྲེལ་ཐོབ་ཅིང་། བུའི་སྐྱེ་
དོན་སྟེ་མ་དང་། གསུང་རབ་པའི་ལྷ་བསྐྱས་དོན་འབྲེལ་སྟེང་ནས་བྲིད་བཞེད་བཞུགས་ཀྱང་ཕྱི་ནས་
ཉན་རྒྱ་མ་སོང་བ་དེ་དང་། ད་ཆ་སྐྱ་རིག་ཅིག་ལ་འབྲེལ་རེ་ཨེ་ཞོག་སྟམ་གསུངས། དེ་ལྟར་ཐུགས་ལ་
ཤར་ནས་གསོ་རིག་སྐྱ་བའི་བྱ་མཆོག་ཁོང་ཞལ་ལྷ་ནས་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་དར་བར་དབྱངས་ཅན་
སྐྱ་མདོ་རྩེ་འབྲེལ་སྟེང་ནས་དབེ་བྲིད་བྱས། ལོ་ཆེན་སྐབས་མཆོག་དཔལ་བ་དང་ཨ་ཁུ་ཡོངས་འཛིན་
སོགས་གྱི་གསུང་དུ་གསལ་བ་དང་། དེར་མི་གསལ་བ་སྟོན་གྱི་བྲིད་རྒྱུན་ལྟར་བར་བར་གྱི་ཆོགས་

77

ཟེར་ཞིང་གོང་ས་མཚོག་ལའང་སྟན་པ་ལྷན་པ་སོགས་ཀྱིས་འཕོ་རའི་སྟོན་པོ་ཐང་གི་ཁྲིར་བསྐྱོ་
བཞག་བྱས། ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཚོགས་འདུ་དམར་ནག་གི་མདུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ང་རི་ཁྱོད་པ་ལ་
གཉེར་བ་འོན་པོ་སོགས་ཅི་ཡང་མེད། ང་གྲ་རྒྱུང་འདི་འདྲ་ཞིག་གིས་ཁྲི་རི་ལྷར་འཛིན་ཞེས་སོགས་
གསུང་བཅན་བརྗེད་ཅན་བྱོན་ཏེ་དགོངས་པ་བྱས། གོང་ས་མཚོག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བའི་རང་
བཞིན་མཁྱེན་པས་དགོངས་པ་གོལ། འོན་ཀྱང་སྒོ་ཆའི་བྱི་བཞིན་དེ་དག་གི་བྱེད་པས་སྐྱེ་མདུན་དུ་
ཡང་མཇལ་རྒྱུ་འདོད་མོས་བཞིན་མ་བྱུང་གསུངས། ༥ དགུང་གུངས་ཉེར་དགུ་བ་རབ་ཚེས་ཤིང་པོ་
རྟའི་ལོ་ལ་ཚངས་པའི་ལྷང་བསྟན་དུ། མཚོ་བཀྲ་ཤིས་གཡས་སུ་འབྱེལ་བའི་ནང་། །ཉ་གཤོག་རྩྱག་
ཅན་ལ་བཏུད་ན་ལེགས། །ཞེས་ལྷང་བསྟན་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་རི་ཁྱོད་ནས་མཚམས་བསྟེན་
སྐབ་སོགས་ཉམས་ལེན་མཐའ་ཚད་པ་གནང་བས་ཉམས་རྟོགས་གོང་དུ་འཕེལ་ཏེ་གཞན་དོན་བྱེད་
པའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་སྤར་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་བྱག་ཕེབས་ཏེ་སྤྲ་མ་རྣམ་པའི་བཀའ་
ཚོས་གང་གསུང་གསན། ཁོང་གི་ཞལ་ནས་དགོན་མཐའ་འདིར་བཀའ་ཚོས་གང་གནང་ཆག་མེད་དུ་
ཉན་རྒྱ་བྱུང་བ་ལྟ་དང་སྤྲ་མའི་བྱི་ལྟས་དང་ཐུགས་རྗེར་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཁོང་གི་
ཞལ་ནས། ད་ལྟ་བསམ་ཚིད་ལ་རྗེ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས། འདི་ན་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི། ཡིད་དུ་
སྐྱེག་པ་གང་ཡིན་པ། གང་དག་ངོ་དགར་སྤྲོ་བ་དང་། བྱི་ལའི་སྦྱོད་པ་ཅན་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པས་བྱི་ལའི་རྣམ་ཐར་དེ་ཡང་དགོས་པའི་དུས་སྐབས་ཡོད་པ་གཞོད་ལས་མ་ཤེས་འདུག་སྟེ་ཞེས་
གསུངས། ཁོང་དགུང་གུངས་ཉེར་དགུའི་སྐབས་འདིར་ཁོང་དཔལ་མང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱིད་སྦྱོང་ལ་
བཞུགས་པ་དང་བསྐྱོངས་ནས་སྤར་གྱི་འཕྲོས་ནས་གང་མིན་གྱི་ངན་སྦྱོད་མང་པོ་དགོས་མེད་དུ་
བཤམ་ན་ཡང་ཁོང་སྐབས་རྗེ་དཔལ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་གཡོ་འགུལ་མ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཁོ་རང་
ཚོའི་ངན་སྦྱོད་དེ་མཐའ་རྩྱགས་སུ་གྱུར། དེ་སྐབས་སྤང་སེམས་ཁོང་དུ་བྱགས་པའི་སྤྲ་དཔོན་འགས་
དཔུང་སྤྱིལ་གྱི་བྱ་ཕྱས་གོང་ས་མཚོག་ཉིད་ཀྱང་མཛད་དགའ་མཚམས་སུ་བསྐྱལ། དེ་སྐབས་ཁོང་རིན་
པོ་ཆེ་འདི་བ་གནས་རྒྱུང་ལ་བསང་གཏོང་དུ་ཕེབས་པར་ལམ་ནས་ཤོག་བྱ་བཞི་ཞིག་རྟེན་ནས་

དགོངས་པ་རེད་ཅེས་པ་ནི་པོ་ཏྲ་བ་ཆེན་པོས། གྲོང་དུ་བྱ་ཞིང་འགྲོག་དཀའ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་བཀའ་གདམས་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་བདག་གིར་བཞེས་པ་བཞུན་པ་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་ཁོང་ཨ་ཁུ་ཁྱ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་གཅིག་བྱར་གྱུར་པས་རྩེ་སུ་བཟུང་ཚུལ་
གོང་དུ་བཤེས་གཉེན་བཞེན་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཅུང་ཟད་བཤད་མོད་གལ་བོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་གྱི་ཚུལ་
དུ་འདིར་དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུའི་དཀྲུས་སུ་ཡོད་པ་ཐར་ཆགས་སུ་འགོད་པར་བྱ་སྟེ། ཡང་ཉིན་གཅིག་ཨ་
ཁུ་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཞལ་ནས་མི་དང་མ་འགྲོག་པར་འདུག་མི་ཐུབ། སུ་དང་
འགྲོགས་ཀྱང་སྟོན་ཡེ་མེད་པ་ཞིག་གཏན་མི་སྤིང་མི་དང་འགྲིག་རྒྱ་གལ་ཆེ་ཅུང་ཟད་གཅིག་གཉིས་
རེ་ལ་བསྐྱར་བཅུགས་ཏེ་བཟུང་ན་སྤངས་པ་མིན་ཡང་མི་མངོན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད། ལ་ཏོན་མག་
ཐུག་མང་བོ་ཞིག་འདོན་རྒྱུ་ལས་དཔེ་ཆར་བཞུ་བ་གཙོ་བོ་གྱིས། དཔེ་ལྷས་ལ་ཚོགས་བསགས་སྐྱབ་
སྦྱང་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་ཡོད་འདུག་པས་གལ་ཆེན་གྱིས། ཞེས་མཚང་ལ་སྐོལ་བའི་
བསྐྱབ་སྟོན་བཀའ་དྲིན་དུ་བསྐྱེལ་བ་ནི། བསྐྱེལ་བ་བྱེ་བའི་བར་དུ་མགོ་ལ་ཐོད་བཞིན་བཀྱར་ཏེ་ལུས་
དང་ལོངས་སྦྱོང་གིས་མཚོད་ཀྱང་གཞལ་བར་དཀའ་བའི་བཀའ་དྲིན་དུ་འཁུམས་ཞེས་ཁོང་གི་རྣམ་
ཐར་ས་བོན་དུ་བྲིས་པ་ནི་དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བཤེས་གཉེན་བཞེན་ཚུལ་
སོགས་ཀྱི་མན་ངག་གི་མཐེལ་བཞུན་པ་ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་ཁུ་བ་བོ་མེད་པར་རྩེ་འདི་བ་ལ་དབུ་
མའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་བཤད་ལུང་གནད་བ་དང་། མཚུག་ཏུ་དགོ་ཐུན་བཞུན་
འབར་མ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་ལུང་ཡང་གནད་། འདི་སྐབས་བཞུན་འབར་མའི་བཤད་པ་ལ་བྲིན་
བྲིས་གྱིས་ཞེས་ཕེབས། ཕྱི་ཉིན་གཏི་ཐུག་ཐུན་སེལ་སྟོག་འཕྲེང་དུ་བ་ཅན། ཁཐར་འཛིན་འཆིང་རྒྱ་
གཙོད་པའི་རལ་གྱི་ཆེ། ཏྲིན་འབྱུང་སྟོང་བར་གཟིགས་པའི་མཉམ་ཉིད་སྟོ། དམར་སེར་འོད་དུ་
འབར་བ་དེ་ལ་འདུད། ཅིས་པའི་ལུང་བཤད་གཞིར་བཀོད་དེ་གསུངས། ཅི་བྲིན་བྲིན་བྱས་ཀྱང་དེ་
སྟོན་གཞུང་ཆེན་ལ་བྲིན་བྲིས་བྱེད་མ་སྦྱང་བ་དང་། འཕྲོས་བཤད་པལ་སྐད་དུ་གནད་བ་རྣམས་
དགོས་ཚུང་དུ་བཟུང་བ་ལྟ་བུས་མ་བྲིས། ཕྱིས་སུ་ཁོང་ཉིད་ལ་གཟིགས་འབུལ་ཞུས་པར་སྦྱི་ཁོག་

བཟང་སྟེ་གང་བཤད་མ་ཐོན་པ་མང་། མཐུག་གི་ཆོས་སྦྱང་སྐབས་མགོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་དགོས་
ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བཤད་པ་འདི་ལ་དོན་བསྡུ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་མེད། ཟེན་བྲིས་ཀྱི་རིགས་འདི་
རང་གིས་ངོས་ཟིན་པ་དང་སྤྲོ་ཆོས་འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་གསུང་རིས་སོར་བཞག་བཀོད་ན་བྲིས་གོ་བ་
བསྐྱེད་ཚུལ་འདྲ་མིན་ཡོང་བ་དང་བྲིན་ཆུབས་ཀྱི་བྱང་ཆེ་བ་ཡོད་ཅེས་སེབས། བྲིན་པ་དྲན་པ་ཆོ་སྟོན་
བྲི་བྱང་བཟང་བྲས་མོད་ཀྱང་ཤོག་དྲིལ་ར་རྒྱའི་བསྟན་དར་གྱིས་བྱེད་ཏེ་སྟོར། འདི་ཟེན་བྲིས་ཀྱི་ཐོག་མ་
ལྟ་བུར་སོང་བས་རྟེན་འབྲེལ་བྱང་མ་ལེགས་པར་གོ། ཉིན་ཞིག་ཤོག་དྲིལ་ཞིག་གི་མགོ་ན་མར། ཆད་
མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ། རྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྦྱབས་པ་ཙྰང་ཁ་བ། རྟོག་གསུམ་གྲས་པ་
ཆེན་པོས་བྱག་བགྱིད་ན། ལ་རྩེས་བུ་ཡིས་ཟེན་པར་བྲིན་གྱིས་སྟོབས། ཞེས་བྲིས་པ་ཞིག་གནང་སྟེ་
འདིའི་འཕྲོ་ལ་མར་བསྟོད་འགྲེལ་བ་ཆེན་མོ་ནས་དོན་ལྡན་མའི་འབྲུ་འགྲེལ་རྣམས་རྩེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
གསུང་གཙང་མ་སོར་བཞག་ཏུ་ཁོད་ལ་ཤོག་གསུངས་པ་ལྟར་བྲིས་ཏེ་ཕུལ་བར་འདི་ངས་བསྐུལ་བ་
ཡིན་རྒྱ་བྲས་ཏེ་བྱོད་ཀྱི་ངག་ཚིམ་གྱི་དང་བོར་ཞོག་གསུངས། བསྟོད་འགྲེལ་ཆེན་མོ་བསམ་གྱིས་མི་
བྱབ་ཀྱང་སྟོ་དམན་པ་དག་ལ་པན་བྱིར་འདི་ལྟར་བྲིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་རྩེ་བཅུན་གྱིས། ཆ་
ལུགས་ཏེ་ཅང་ངན་ན་གཤིས་གྱིས་བརྟན། གསུངས་པ་བཞིན་གཟན་ཤམ་སོགས་འཕྲོར་བོ་ནི་མེད།
གོ་ས་སྟན་གྲགས་ནི་མེད། ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་གྲགས་སྐམ་ཞིག་ཀྱང་མེད་པས་ཀུན་གྱིས་འཕྱ་བ་ལས་མི་
ཡོང་སྟམ་ནས་སྤྱར་བྱང་མ་བཞག་པར་ཕུལ་བ་བཞིན་ཉིད་ནས་གསུང་འབུམ་ཁོད་དུ་དེ་བཞིན་
བཞག་འདུག ཡང་ཞལ་ནས་ང་རྒྱལ་མ་ཆེན་བཟང་སོགས་སྐབས་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་གང་ཤུགས་ཆེན་
དེ་ཉིད་འབུར་འཛུམས་ཀྱི་བསྐྱབ་སྟོན་ཞལ་ཏེ་རུས་པ་ཅན་སྟོལ་བ་སོགས་མ་མཛངས་གྱིས་བུ་བཞིན་
ལུགས་གཉིས་ཆར་ནས་བསྐྱངས་པའི་བཀའ་དྲིན་བསམ་མཐའ་མེད། ཁོང་ཉིད་གྱིས་དཔའ་རིས་
ཚྭ་གས་ཀྱི་གྲོང་ལྷགས་ང་འདྲའི་ཅལ་རྒྱུད་ཞིག་ལ། སྟོན་གྲོལ་སྟེང་གི་ལྷགས་པ་ཏོང་ཏོང་ཅོ། ཆོས་
བརྒྱད་རྒྱུད་གིས་བསྟོད་པའི་ཆའི་ཆའི་ཅོ། རྟོ་ལ་ཡར་བསྐྱེད་མེད་པའི་སྤན་སྤན་ཅོ། བསྐྱབ་ཡང་
དགོས་པ་མེད་དོ་སྤྲོ་ཆོས་ཅོ། གསུངས་པ་བཞིན་སོང་བ་མིན་པར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཞིག་འགོ་

ན་འགོས་ཚོག་ཏུ་ཡོད་ལགས་ཞེས་གསུངས། འདི་དག་རགས་རིམ་ཞིག་གོང་དུ་འང་ཡོད་ལ་འདིར་
ཐར་ཆགས་སུ་བཀོད་པ་ནི་ཞལ་གདམས་གལ་ཆེ་བར་བསམས་ནས་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། ༥ །དགུང་
གངས་ཉེར་དགུའམ་སུམ་ཅུ་གང་རིགས་ཤིག་ལ་ཅུན་དཀར་ཐོ་ཡོན་གྱིས་བསྐྱལ་ངོར་ཆོས་རྒྱལ་བྱི་
ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་ཞིག་སྐྱར་བར་ཚུམ་པ་ན་ཁོང་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེས་འབོད་མི་ཞིག་
བཏང་བྱུང་བར་རྩིས་གནང་སྐྱར་བ་བཤོལ་ཏེ་ཕེབས་པར་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས་ཁོང་བདེ་
ཐང་ཚང་ནས་གོང་ས་མཚོག་ལ་འཕུལ་འཁོར་ལྷགས་མཁར་གྱི་ཁྲིད་ཅིག་ཁྱེས་འདུག་པས་ཁྲིད་དང་
ལག་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ལ་བསྐྱེལ་གསོ་བྱ་དགོས་བྱུང་བས་འཁོར་ལོའི་ཡི་གེ་བཏུ་བ་བྱངས་པ་སྟོ་བ་
སོགས་ལ་བྱ་བདེ་བའི་དཔེ་རིས་ཤིག་བྲིས་ཏེ་ཁྱེར་ཤོག་ཅེས་དང་ཁྲོད་ལ་མི་སྟོན་ན་སུ་ལ་སྟོན་ཞེས་
ཁམས་གསུམ་ནམ་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་སྤྲད་བྱུང་བས་བྱི་སྟོ་སྟོམ་པར་བཅུམ་པ་ན་དཔེ་ནམས་ས་ལ་འཐོར་
བས་ཅི་བྱག་མན་ངག་ཟབ་མོ་འདི་ཆོ་བཟླ་ཚོག་པའི་གདུལ་བྱ་མིན་ལྷས་སུ་འདུག་ལྷམ་པ་བྱུང་སྟེ་
ཅུང་སྐྱག་གསུངས། རང་གཤག་ཏུ་སླེབ་ཆེ་ཆོས་ཉན་པའང་སླེབས་བྱུང་བས་རྩིས་གནང་བསྐྱར། འདི་
གཞན་ལ་བཏོན་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་བཤགས་པ་དང་སྒྲ་མགོན་དབྱེར་མེད་རེ་
གསུངས་ནས་འཕུལ་འཁོར་དཔེ་རིས་སོགས་བཞེད་པ་ལྷར་བྲིས་ཏེ་བྱིའི་ནངས་པར་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་
ཆེའི་བྱག་ཏུ་ཕུལ། འདི་སྐབས་ཀུན་ཏུ་སྟན་བརྒྱུད་སྤང་མའི་ཚུལ་དུ་བྱས། ལི་རྒྱ་དང་འཁོར་ལོ་འབྲི་
ཚུལ་སོགས་པལ་ཆེར་གནང་ཡང་རང་ཉ་བྱ་སྟོད་མིན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཁོང་ཉིད་སྐྱ་ན་ཏ་ཅང་མཐོ་
བས་བྱུ་མ་སྟོབས་གསུངས། ༥ །དགུང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་རབ་ཆོས་མེ་པོ་སྟེལ་གྱི་ལོར་ཁོང་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་
ཆེ་སྐྱུ་ཁམས་མ་སྟོམས་ཡང་དབོན་པོ་མཐའ་ཡས་ཟེར་བས་བྱག་རྩིས་པལ་ཆེར་དབང་ཤེད་གྱིས་ཁྱེར་
ཏེ་དབུས་སུ་ཆས། གསོལ་ཐབ་པ་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་ཁམས་སངས་བྱིར་དབུར་ངོར་བྲག་དཀར་དུ་
ཕེབས། མི་རིང་བར་ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བ་ཡང་སྐྱུ་རྩིས་སུ་ཕེབས་ནས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་
ལུང་ཁྱེས་ཏེ་ཉན་པའི་བར་མཚམས་སུ་བྱབས་ཁྱེས་རེ་ཡང་འབུལ་བཞིན་བཞུགས། སྟོན་ཐོག་ཁོང་
རིན་པོ་ཆེ་འདི་བ་མཚོ་ཁ་བརྒྱུད་ནས་བྱིར་གདན་སར་ཕེབས། དེ་རྩིས་ཁོང་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་

ཤིང་སྒོ་ནས་ཤིང་སྒོ་འགྲིམ་དགོས་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་འདུག་སྟེ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་གཞག་རིམ་པར་གསུང་བཀོད་གནང་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་མཐར་ཆོད་པ་ཞིག་གསུངས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་སྒོ་དང་ཤིང་སྒོ་འགྲིམ་མེད་དགོས་མོད་བསམ་གསུངས་པ་དང་། ཕྱི་ནས་བདེ་ཐང་ཆོད་བསྟེན་ཞེས་ཕེབས་པ་སོགས་ཕྱིས་འབྱུང་ལུང་བསྟན་དང་ཞལ་བཀོད་ཞིབ་རྒྱས་བསྟུལ་བ་ནི་གསུང་གི་ཐ་མར་སོང་ཞེས་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེས་ཇི་འདི་བ་ཕྱིས་སུ་བྱ་བྱུང་སྐུ་འབུམ་སོགས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཇི་དགོན་པལ་མོ་ཆེར་ཕེབས་ནས་ཟབ་རྒྱས་གདམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབ་པར་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ལོ་སྟོན་མ་ཞིག་ཁོང་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་ལུང་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་འཕྲལ་ཇི་འདི་བ་མངལ་དུ་ཕེབས་པར་གོས་ལུང་སུ་ཞིག་ཕྱག་གིས་གནང་ནས་རྒྱུང་འཕར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་གསུངས་ཏེ་བཞད་མོ་ཆེ་བ་ཞིག་མཛད་ནས་རྒྱུང་ཁམས་དག་པ་སྒྲོལ་མའི་རང་མདངས་ཡིན་པས་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པོ་ཡོང་ཞེས་ཕེབས། ཡང་བར་སྐབས་ཤིག་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་སྒྲོལ་མའི་བརྟོད་པའི་དཔེ་ཞིག་གནང་སྟེ་སོང་ལ་སྟོས་དང་རྒྱན་དང་རྒྱུད་སྟེ་འཕྲིན་ལས་སོ་སོར་སྒྱུར་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱས་ཡོད། ངས་འདི་བྲིས་འཕྲལ་སྒྲ་བྲང་ནང་དུ་ཤོག་ཟེར་ཅི་ཡིན་སྟུང་ཐེ་ཆོམ་ལོག་གི་བར་ཕྱིན་པས་སྐབས་མགོན་མཆོག་གིས་སྒྲ་མ་ལ་བ་སྐབས་མགོན་ཆོད་ལ་བཀའ་ཆོས་མང་བོ་ཞིག་གནང་དགོས་ཞེས་གསུངས་བྱུང་། དེ་ནས་བརྩམས་རྒྱུ་དཀར་གྱི་འཕྲིན་ལས་སམ་སྒྲ་མང་གི་བྱ་བ་འདི་འོངས་པ་ཡིན་ཞེས་ཕེབས་པ་ཀུན་ཕྱིས་འབྱུང་གི་དོན་འདི་ཀུན་གསུངས་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་ཇི་ཇི་འདི་བ་ཕྱིས་སུ་འཕྲིན་ལས་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དག་ལུང་བསྟན་པར་ངེས་སོ། །བཙོ་ལྷའི་ཉིན་ཇི་ཇི་འདི་བས་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་རིམ་དུ་བཟང་སྟོད་འཆི་བྱ་ཞིག་གསུངས་པ་ཞབས་བརྟན་སྤུལ་བའི་ཐ་མ་ཡིན། བཙུ་བདུན་ཉིན་སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་དྲངས་པའི་བར་དེར་སྐུ་འདས། གདུང་མདུན་ནས་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བདག་འཇུག་དང་། ཆོ་རབས་ཀུན་ཏུ་འབྲལ་མེད་རྗེས་འཛིན་གྱི་སྟོན་པ་ཤུགས་དྲག་དང་གདུང་གཡོག་སོགས་ལས་ཤོར་མེད་པ་བསྐྱབས་པས་ཁོང་སྒོ་མང་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོ་འདིར་གོ་

ཞིག་ཚད་པ་དེ་ཡིན་གསུངས། དེ་རྩིས་མ་འགྲུང་བར་བདེ་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་དུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་གནང་རྒྱུ་ཡིན་པ་གསན་ནས་སྟོན་གསན་འབེབ་པར་ཕེབས་པས་འཇམ་དབྱངས་སྒྲུ་སེང་གི་རྩིས་གནང་ཞིག་གནང་བ་དང་འཕྲད་པས་ཆོས་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་མ་དེ་ཉིད་དུ་སོང་། དེ་ནས་བཟུང་བཀའ་ཆོས་གང་གནང་ལ་ཆད་ལུས་མེད་པར་བྱིན་པས་བཀའ་ཆོས་སྦྱི་དང་ཁྲིད་བཤད་པའི་རྒྱ་དེ་ནས་ཚུགས་ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་པལ་ཆེ་བ་ཨ་ཁུ་ལྷང་རྟོགས་ཚང་ལས་གསན་པ་སོགས་གོང་དུ་ཞུས་ཟིན་ཏོ། །ལོ་དེའི་རྒྱ་བ་བཙུ་གཅིག་པ་ནས་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་ནས་ལྷག་ལྷ་སོ་སོའི་བསྟེན་སྦྱབ་གནང་། ༥ དགྲུང་གངས་སོ་གསུམ་པ་རབ་ཆོས་ས་མོ་བྱིའི་ལོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་དགེ་ལེགས་ཚང་གི་ཡང་སྤུལ་མཁན་ཆེན་དག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་ལྷ་ནས་སྤར་ཡང་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་བཀའ་ཆོས་མང་པོ་གསན། སྤར་ཞུས་བཞིན་དཔལ་མང་སྤུལ་སྤྱུ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་ལྷ་ལས་ཀྱང་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། དུས་འཁོར་རྒྱ་ནག་པ་ཚང་ལས་རྒྱལ་མཁན་ཆེན་གསུང་འབྲུམ་སོགས་ལྷང་ཁ་ཤས་གསན། རྒྱབས་འདི་དག་དུ་ལོ་བསྟར་ཆགས་སུ་བཙུ་བའི་ཡར་ཆོས་བཙུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ནས་བཟུང་སྒྱུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་ནས་ལྷག་ལྷ་དུ་མའི་བསྟེན་སྦྱབ་གནང་བའི་ཐོ་ནི་གོང་དུ་རགས་རིམ་ཞིག་བཀོད་པ་ལས་མཐའ་དག་འགོད་མི་ཅུས་༥ དགྲུང་ལོ་སོ་བཞི་བ་རབ་ཆོས་ས་མོ་པག་གི་ལོར་ཆོས་རྒྱལ་ཡང་གསང་གི་བསྟེན་མཚམས་ལ་བཞུགས། ཐུན་གསང་རྣམས་སུ་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱད་ཞིབ་སྒྲོག་གནང་བ་དང་། བར་དུ་ཐོམ་ཚིག་གང་ཡོད་དང་གངས་འདྲིན་རྣམས་ཐུགས་ལ་བཟུང་ཉེ་སྤྱད་གི་ཐད་དུ་སྒྲིབས་པ་དང་མཚན་མོར་སྒོ་བྱར་དུ་སྒྱུ་བསྟན་དག་པོ་ཞིག་བཞེས། མི་རིང་བར་སྒྱུ་བསྟན་དངས་སོང་ཡང་ཁོང་གི་ཐུགས་ལ་ཆོས་སྦྱིང་བཀའ་གཉན་པས་འཇུབ་ལྷས་སུ་དགོངས་ཏེ་བསྟོད་པ་ཞིག་གསར་ཚུམ་བྱས་ཏེ་བཤགས་པ་གང་དག་བྱས་གསུངས། ཁོང་བདེ་ཐང་རིན་པོ་ཆེར་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡི་གེའི་ལམ་ནས་ཞུས་པར་དཔེ་ལྷས་རུང་སྒོ་དྲ་ཅེས་ཕེབས་པས་ཁོང་གིས་འཇུབ་ལྷས་མིན་འགོ་ལྷམ་དུ་སེམས་བདེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྲུལ་པ། སྤྲིད་ལས་ངེས་འབྱུང་ཅང་ཤེས་ཏྲ་བཞོན་ཏེ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་ལྷག་གིས་རབ་
བསྐྱུལ་ཞིང་། །ཤེས་རབ་མཚན་གྱིས་དགྲ་ཚོགས་ཉེར་བཅོམ་སྟེ། །བྱང་འབྲུག་ནོར་བུའི་སྦྲིང་དེར་
བདེ་བར་འབྱོར། །སྤྱི་བོ་སྤྱེས་ཀྱིས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡིས། །འཆི་མེད་རྒྱལ་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་བ་
བཞོན། །མཚན་བཅས་མཚན་མེད་རིམ་གཉིས་གསེར་འཁོར་གྱིས། །སྐྱུ་བཞིའི་རྒྱལ་ཐབས་མཚན་
ལ་མངའ་དབང་བསྐྱུར། །འབུམ་ཕྱག་ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་ལྡེ་མིག་གིས། །འབུམ་ཕྱག་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
མཚོའི་སྒོ་ཕྱེས་ཏེ། །འབུམ་ཕྱག་ཚས་སྤྱིའི་དགའ་ཆེན་གདན་ཁྲི་ནས། །འབུམ་ཕྱག་སྤྱུལ་བའི་གར་གྱིས་
ཞིང་ཁམས་བྱབ། །མཁུན་བཅེ་ཆུ་འཛིན་སྟག་པོའི་སྒོང་ཡངས་ལས། །དམ་ཚས་བྲུ་ཆར་འཛོལ་བའི་ལྷ་
བསུ་ལ། །མཚན་ལྷན་གཡུ་འབྲུག་གད་མོའི་སྤྱུ་བརྒྱ་ཚོད། །སྤྱུ་ལྷན་མདོངས་མཐའ་དགའ་བའི་སྒྲོས་
གར་ངོམ། །ཞེས་སྒྲ་གོ་དོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྗེ་བཙུན་འཛིགས་མེད་འཕྱིན་ལས་གྱི་
མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་བསྒྲོལ་བའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་ཅུ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་དབེན་པ་བསྟེན་ཏེ་སྤྱུ་བ་སྤྱིང་བོར་མཛད་པས་བྱང་འབྲུག་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་རྒྱལ་སྤྲིད་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་སྐྱེ་བདུན་པའོ། ༥ །།འཛིགས་བྱེད་ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་འབྲན་
མེད་གྱིས། །བདུད་ཚོགས་བཅོམ་དང་ཆབས་ཅིག་འཕྱིན་ལུས་ཆེད། །འོད་བརྒྱ་འབར་བས་གདུལ་བྱ་
གྱི་མཚོ་ཡི། །བྱང་ཏྲོགས་འདབ་གྱི་བཞད་པའི་དཔལ་དེར་འདུད། །སེམས་མེད་ཡོངས་འདུ་ལྡན་པའི་
ཡལ་ག་ལས། །འབད་མེད་འདོད་དགུ་སྒྲུལ་པའི་ངོ་མཚར་ལྟར། །ཏྲོག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་སྒོང་
ཡངས་ལས། །ཆད་མེད་ཚས་རྒྱན་འབབ་པའི་ཚུལ་དེ་བརྗོད། །

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྗེ་སྤྲུལ་པ་དག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་བས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་མཐའ་ཚད་པ་
གནང་བ་དང་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་འཛོམས་པའི་སྟན་པའི་གྲགས་པ་དབྱར་གྱི་རྩ་གསང་
བཞོན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱན་དུ་རྒྱས་སྟབས་རང་དགོན་དང་ཕྱོགས་ངེས་མེད་ནས་སྤྱུ་ལྷན་གྱི་སྒོ་བ་མ་སྤྱིན་
བཞོན་འདུས་ནས་ཚས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་བར་བསྐྱུལ་བ་ན། །ཁོང་གི་ཕྱགས་ལ་དེ་སྐབས་སྒོ་མང་
རིན་པོ་ཆེ་དང་བདེ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཁས་བྱབ་ཉི་ཟླ་ལྷ་བུ་ཞལ་འཛོམས་པའི་སྐབས་འདི་ལྟ་

བྱར་ངལ་བ་མི་དགོས་དགོངས་མོད་རྒྱུ་རིང་བོ་ནས་ཆོས་ཉན་དུ་འོངས་མཐན་དག་འཆོ་ཆས་ཀྱིས་
མི་འཕྲིད་པར་མཐོང་ནས་རེ་གཉིས་ལ་རང་གིས་གང་ཐོབ་རྣམས་ལུང་བྲིད་གང་འདོད་བྱས་ན་ཀུན་
མཁུན་དང་སྤྲོ་མ་རྣམ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་སུ་འགོ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་འགོ་
ཐུགས་ལ་དགོངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་རྩེ་ཅན་གྱི་གསུང་དེ་ཀ་བསྐྱབ་པའང་
མིན་རྒྱུ་མེད་འགོ་ཐུགས་ལ་དགོངས་ནས་ཁོང་དགུང་གངས་ཉི་ཤུའི་ལྗོངས་བདེ་མཆོག་གི་དབང་དང་
བོ་གསུངས། དེ་རྩིས་ཤིག་ན་ཉལ་ཉེའི་བཀའ་བཙུ་གསུམ་གྱིས་རྩེ་དམེ་ཤུལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆང་ལ་རྩེ་
ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་དང་བཤད་ལུང་གང་ཡོད་ཞུས་པར་རྩེའི་གསུང་འབུམ་གྱི་
ལུང་གནང་སྟེ་ལྷག་མ་མ་གནང་བར་རྩེ་འདི་བ་ལ་བྲོད་ཀྱིས་ཐོན་གསུངས་པ་ན་རྩེ་འདི་བས་ཁོང་
ཨ་ཁུ་ཞུ་ཞུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞུས་པར་བྲོད་ཀྱིས་བཏོན་ན་ང་དགའ་གསུངས་ནས་སྤྲོ་དོན་ཀུན་གསལ་
གྱི་བརྒྱུད་འདེབས་དང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་སྐོང་གི་དཔེ་བཅས་གནང་ནས་གསུངས་པར་བསྐྱལ་བས་བཤད་
ལུང་དང་བོར་གསུངས། དེ་ནས་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་སོགས་དགུང་ལོ་ལྔ་བཙུ་མ་ཟེན་
བར་དུ་རིམ་པར་གསུངས་པའི་གངས་ཀ་རགས་རིམ་ཞིག་སྤར་བཀོད་པ་ལྟར་རོ། ། །དགུང་གངས་སོ་
ལྔ་བ་རབ་ཆོས་ལྷགས་སོ་བྱེ་བའི་ལོ་ལ་སྒོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གསང་བདེ་སོགས་དབང་ཆེན་བཙེ་
བརྒྱད། གསེར་ཆོས་བཙུ་གསུམ་སོགས་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་གསལ། བདེ་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་
འགྱུར་གྱི་ལུང་གནང་བ་ལས་སྤར་མ་ཐོབ་པ་དུན་ཉེའི་ར་བོད་ཡན་ཆད་གསན་ནས་མཚུག་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་གནང་བའང་གསན་དོ། ། །དགུང་གངས་སོ་དྲུག་པ་རབ་ཆོས་ལྷགས་མོ་སྤང་
གི་ལོ་ལ་ཡང་བདེ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྩེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞུས་ཏེ་གུར་བོད་མེ་འབར་མ་ཁ་སྐོང་བོ་ཏི་
བཅས་ཆེག་བརྒྱུད་དུ་བསྐྱལ། ཞལ་བཞི་བའི་བེའུ་བུམ་ཕྱི་ནང་གོང་ས་མཆོག་ལ་དགོངས་བསྐྱུན་གྱིས་
འདི་ལོ་གཅིག་ལ་གནང་སྟོལ་མེད་པས་ཉལ་རྩེས་སོར་བསྐྱལ། དེ་སྐབས་དམར་རྒྱུང་སྒོར་གསུམ་
སོགས་ཀྱང་གསན་དོ། ། །དགུང་གངས་སོ་བདུན་པ་རབ་ཆོས་ལྷགས་གི་ལོ་ལ་ཡང་བདེ་ཐང་རིན་
པོ་ཆེ་ལས་རྒྱ་གཞུང་ལུང་རྒྱན་གང་བཞུགས་འབད་བཙོན་བཞུས་ཏེ་གསལ། ལྷ་བ་དང་བོའི་ཆོས་

བཅུ་ནས་ཉིན་བཅུ་དྲུག་གི་བར་དང་ནག་ལྷའི་ཆོས་ནས་གསང་འདུས་འབྲེལ་བ་བཞི་སྟགས་ཀྱི་
བཤད་ལུང་། འདུལ་བའི་སྤྲོང་འབུམ་གྱི་ལུང་བསྟུས་སྤྱད་མཆན་བཅས་ཀྱི་བཤད་ལུང་ཡང་བསྟར་
ཐོབ། དེ་བཞི་ནས་ལྷང་ལུང་གི་ཆན་ཚང་ཁོང་བདེ་ཐང་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་ཆོས་གསན་བཞིན་
ཀྱིས་ཕེབས་པས་དེ་ལ་གསེང་བར་ནམ་ཡོད་ལ་མ་ཉི་བཀའ་འབུམ་དང་། གཞན་ལུང་གི་སྐར་ཡང་
མང་བོ་ཞིག་གནང་། སུ་རད་སྟུལ་སྟུ་སྟུལ་བཟང་ཆོས་གྲགས་གྱི་མཚོས་ཁྱེས་ངོར་རྒྱལ་ཐང་བའི་
གཙུག་སྐར་གྱི་ལུང་སྟུལ་ལྡན་ཆོས་དྲུག་ལས་ཆོན་གསུམ་སོགས་གསུངས་སོ། ཎ །དགུང་གངས་སོ་
བརྒྱད་པ་རབ་ཆོས་ཚུ་མོ་ཡོས་བྱའི་ལོ་ལ་ཡང་བདེ་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན་
གྱི་གསུང་འབུམ། པཌ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབུམ། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན།
ཇི་དགོ་འདུན་གྲུབ། དཔེན་ས་བ་སྟོ་བཟང་དོན་འགྲུབ། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་
གསུང་འབུམ་དང་རྒྱལ་མཚོག་སྟུལ་བཟང་གྱི་མཚོའི་གསུང་བཀའ་རྒྱ་མ་བཅས་དང་། ལྷང་སྟུ་རོལ་
པའི་དོ་ཇིའི་གསུང་བཀའ་རྒྱ་མའི་སྐར། ཉོར་ཉོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་གྱི་སྟོ་སྟོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར།
སྤང་རི་ཐང་བའི་སྟོ་སྟོང་ཆོགས་བརྒྱད་མ་སོགས་གསན་ཏོ། ཎ །དགུང་གངས་སོ་དགུ་བ་རབ་ཆོས་
ཤིང་སོ་འབྲུག་གི་ལོ་ལ་བྱང་རྒྱལ་མི་ལའི་སྟུལ་ལྡན་རྣམ་ཐར་དང་། སྟུལ་ལྡན་མགུར་འབུམ། རྟུག་
ཡག་རི་ཁྲོད་པའི་དགོ་སྤྲོང་དང་དགོ་ཚུལ་གྱི་བསྟུང་བྱ། བསྟེ་ཆང་གི་ཉེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཁྲིཀ།
ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་བོའི་གསུང་འབུམ། སྟེ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེའི་དུས་འཁོར་བསྟེད་རིམ་དང་
རྣམ་ཀེའི་བྲིད་ཡིག་སྟེད་ནས་དུས་འཁོར་བསྟེད་རྣམས་སོགས་དང་། རང་གིས་ཁྱེས་ཏེ་བདེ་མཚོག་
དྲིལ་བུ་ལྟ་ལུང་བསྟེད་རིམ། ལེགས་བཤད་སྟེད་བོའི་བཤད་ལུང་དང་། བྲིད་དོ་ལག་བརྒྱད་མ། རང་
གིས་ཁྱེས་ཏེ་ཡོངས་འཛིན་གསུང་ཐིག་ལེ་གསལ་བྱེད་སྟེད་ནས་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་བྲིད། དོ་ཇི་ཆོག་
སྟུམ། ཡི་གེ་བཞི་བའི་བསང་བསྟོགས་ཅིང་ཉ་འདོན། སྟེ་མི་སྟེན་གྱི་ཆོ་བྲིད། དོ་ཇི་ཆེ་དགུ་བ་ལ་བཞེན་
པའི་ཆོ་བྲིད། འཛིགས་བྱེད་སེར་བོ་ཕྱག་ན་ཀུ་ཤ་བསྟུམས་པའི་ཆོ་བྲིད། སྟེན་སྟེག་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་
མཚོའི་བཤད་ལུང་དང་ཆོ་ཆོག་གི་སྟེད་ནས་བྲིད། ཐུག་དཀར་བཀའ་བཅུའི་བདེ་ལམ་ཟེན་བྲིས་ཀྱི་

རབ་ཆོས་མེ་པོ་རྟའི་ལོར་རི་ཁྲོད་པ་ཆོས་འབྱོར་གྱིས་ཁྱེས་པོར་གྱུར་ཞུ། རུ་པོད། དཔལ་པོད་རྣམས་
གནང་། རྩོགས་སྒྲུང་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་ལྟར་
གྱི་ལྟངས་། འཇམ་མགོན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལྟངས་རྣམས་གནང་། རྟེན་གྲུང་གྲངས་ཞེ་
གཉིས་པ་རབ་ཆོས་མེ་པོ་ལྷག་གི་ལོ་ལ་ཕུ་རད་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་སྤྱིང་གི་སྒྲ་མ་སྤྱུལ་བའི་སྒྲ་སྤྱུལ་
བཟང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། རྟེན་རམས་པ་ལྟོགས་སྒྲུང་། དགོ་སྤྱོད་ཆོས་འབྱོར་སོགས་གྱིས་བཀའ་འགྱུར་
གྱི་ལྟངས་ནན་ཏན་ཆེན་པོའི་སྒྲ་ནས་ལྟུང་བ་བཞིན་སྒྲུབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྒྲ་མང་རིན་པོ་ཆེར་
བཀའ་གྲོས་ཁྱེས་པར་སྒྲ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ངས་ཐོབ་ཀྱང་མ་ཐོབ་ཐོབ་ཀྱང་འདོན་མི་རུས་ཁྲོད་
གྱིས་ཐོན་དང་ལེགས་ཞེས་དགྲེས་པའི་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར། རྒྱལ་མཁན་སྤྱུལ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། རྩེང་
ལྟངས་ཁྲི་ཆུན་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། ཏལ་ཏེ་དགོ་བཤེས་འཕྲིན་ལས། ཐུ་མེད་བཀའ་
འགྱུར་བ་འཇམ་དབྱངས་བཟོད་པ་སོགས་སྒྲ་གྲ་བརྒྱ་ལྟག་ཅུ་ལ་སྒྲ་གཉིས་པའི་ཡར་ཆོས་བརྒྱ་
གཅིག་ལ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་རིན་པོ་ཆེའི་བསྟན་ལྟངས་གི་དབྱུང་བཅུགས། རྩེ་བའི་ཡར་ཆོས་བརྒྱའི་
ཉིན་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོགས་བམ་ཐམས་ཅད་མཚོད་པའི་བཀའ་རྟེན་དང་བཅས་བཤམས་
ཏེ་བསྟན་ལྟངས་གི་མཚུགས་ཐུབ་པར་བྱས། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་མཚོད་མཇུག་རྒྱས་པ་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་
བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆེད་སོགས་སྒྲ་དུ་མར་དམིགས་ཏེ་བསྒྲུ་སྒྲུ་རྣམ་པར་དག་པས་
མཚམས་སྦྱོར་ནན་ཏན་དང་ཆོས་ཉན་པ་རྣམས་དང་བཅས་སྒྲུབས་མགོན་མཚོག་ལ་མཚུགས་སྤྱིལ་
མཇུག་ཁ་ཁྱེས་པས་ཐུགས་དགྲེས་པའི་ཅེར་སོན་མཛད། དེ་སྐབས་མགོ་མཚུགས་གི་བཤད་པ་དང་
སྐབས་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ཕན་བྱ་རེ་བྱས་པ་ལ་རྒྱལ་མཁན་སྤྱུལ་སྤྱུལ་བཟང་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོས་ཟེན་
བྲིས་ལེགས་བཤད་ཐུ་ཏིག་གསར་བའི་འཕྲིང་བ་ཞེས་པའང་མཛད། རྩེ་སྒྲ་མང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་བཟང་
དུ་ཕེབས་ཁར་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ཆེད་མངགས་གྱིས་ཁ་དར་དཀར་སེར་ཆེ་ལེགས་སྤྱིད་དུ་
རིང་བ་ཞིག་བསྐྱར་གནང་མཛད་དེ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་འཆད་ཉན་ལ་ཐུགས་དགྲེས་པར་ཡོད་ཚུལ་
དང་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་སུ་འང་བཀའ་ཆོས་འཆད་སྤེལ་རྒྱ་ཆེན་གནང་དགོས་ཚུལ་སོགས་ནང་ཉམས་

དང་སྐྱར་བའི་བསྐབ་སྟོན་མང་དུ་ཕེབས། དེ་རྗེས་འགྲོ་བ་རྣམས་བསོད་ནམས་དམན་པའི་དབང་གིས་སྟོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་མ་འཚོ་བའི་སྐྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་གདན་སར་འབྱོར་འཕུལ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ལུང་རེ་ཞིག་མཚམས་བྱས་ཏེ་སྐྱ་གདུང་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བསྐྱབས། བདག་འབྲུག་ལེན་པ་དང་སླ་མ་མཚོད་པ་དང་འབྲེལ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་ནན་ཏན་གནང་། བདག་འབྲུག་གསུང་བཞིན་པའི་སྐབས་གོང་ས་མཚོག་ནས་སླ་བྱང་སྐྱ་ཚབ་མངགས་ནས་ཁ་དར་ཆེ་ལེགས་ཤིག་བསྐྱེལ་ཏེ་གཞུང་བར་ལོ་བཟླར་ཆགས་སུ་ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་དང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་བྲིད་རེས་མོས་སུ་གནང་བའི་སྟོལ་ཡོད་པ་མི་རྣམས་པར་སྦྱོངས་དགོས་ཀྱི་བཀའ་བསྐྱེལ་བ་ལ་སྟོན་སྟོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་སྟོགས་སུ་ཞབས་བསྐྱོད་མཛད་ཁར་གསུངས་པ། ཁོང་ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལམ་རིམ་གྱི་གསུང་ཆོས་འདི་དང་བོར་བབ། ལན་གངས་རེ་གཉིས་ལས་མ་ཐོན། དམེ་ཤུལ་ཚུལ་བྲིམས་ཚང་ལ་བབ་ཀྱང་རྒྱན་མ་རིང་། ཁོང་རང་ཉིད་ལ་བབ་ཀྱང་ལོ་ཤས་ལས་མ་རུས། འཕྲོ་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱོངས་གསུང་ལས་ཆེའང་དང་ལེན་མ་བྱས་ན་ལེགས་ཚུལ་ཕེབས་ཞེས་དཔའ་རིས་བཟླན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ཁ་དར་བཅས་ཆེབས་བསྐྱོད་པའི་འཕུལ་དེར་བཏང་བ་ཐོན་པས་ཡིད་ཟ་ཟེ་ངང་ལ་ཡོད་སྐབས་སུ་གནས་ཕྱིར་སྐབས་དེར་དང་དུ་མ་སྤངས། བཀའ་འགྱུར་རྒྱགས་འཕུལ་མཚོད་མཇལ་སྐབས་མཇལ་བར་དོན་དེར་བྱགས་མ་མཉེས་པའི་རྣམ་པ་ཤར། རིང་མིན་མདུན་བཅར་གྱིས་འཕྲོས་མོལ་ཞིབ་རྒྱས་ཞུས་པར་སྟོན་དུས་མཉམ་མེད་སྐྱབ་ཁང་བ། དཔོན་སྟོབ་བྱམས་པ། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་བྱབ། སླ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་པཎ་ཆེན་བདེ་ལམ་དང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་རེས་མོས་ཀྱིས་སྟོན་དབྱིད་གཉིས་ལ་སྒྲ་ཆོས་རེ་གནང་བའི་སྟོལ་མཆིས། ད་ཆ་བོད་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་སར་ཡང་མིང་ཅིམ་ཡང་དགོན་པ་འདི་རེད་པས་དགོན་སྡེ་འདི་ཚོ་བཟླན་པའི་འབྲུང་གནས་གཉིས་པ་བྱེད་དགོས་རྒྱུར་འདུག་པས་རེས་མོས་ཀྱིས་ལོ་རེ་བཞིན་མ་ཆད་ན་ལེགས་སྟོམ་པ་ཡིན་ཡང་ཁྱ་བའི་ལམ་རིམ་དང་གདུགས་དཀར་ལྟ་ཁང་གཉིས་ལ་ལབ་སྤོང་མང་ལུགས་གསུངས་པར། ལགས་ཅི་སྤྱད་འཚོའི་བར་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་ལྟར་སྐྱབ་ཅས་ཞུས་ཏེ་མི་མཉེས་པ་མེད་

པར་བྱས། རྩོགས་ཡས་མས་ནས་བསྐྱུས་ན་མང་འགྲོ་བས་མ་བསྐྱུས། ཁོང་གི་བཀའ་བཞིན་ཉིན་ཤས་
ལ་ལྷུར་ལམ་གྱི་བྲིད་དང་དགུན་ངོར་འགའ་ཞིག་གིས་བསྐྱལ་བ་ལྷུར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་ལྷགས་
རིམ་ཆེན་མོ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་ལུང་བྱས། རྟེན་གྱི་དགུང་གྲངས་ཞེ་གསུམ་པ་རབ་ཆོས་ས་པོ་སྤེལ་ལོ་ལ་རྗེའི་
གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་དང་གསུང་གྱི་ཐུ་བོ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་དང་བཅས་པ། བདེ་གསང་འཇིགས་
གསུམ་གྱི་དབང་། ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྒྱུ་གསུམ་བཅས།
ར་རྒྱའི་བསྐྱུར་དར་ལ་ཞང་སྟོན་བཀའ་འབུམ་སོགས་མཛོག་ཆོས་མང་པོ་གསུངས། རྟེན་གྱི་དགུང་གྲངས་
ཞེ་བཞི་བ་རབ་ཆོས་ས་མོ་བྱའི་ལོ་ལ་བསྐྱུར་འགྲུར་གྱི་ལུང་རྒྱུན་གང་ཡོད། འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་
གྱི་བཤད་ལུང་། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་ལྷགས་རྩོགས་པོ་དག་གཉིས་ཀྱི་ལུང་རྣམས་བསྐྱུལ། ཐབས་མཁས་
ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་མཚོག་ལྷ་མི་བ་ལྷ་རེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་། འཇམ་དབྱངས་བཟོད་པས་ཁྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་མཚོག་
བྱེད་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུན་སྒྲིག་དང་དམ་ཆོག་རྗེ་རྗེའི་བཟླས་པའི་བྲིད། ཐབས་མཁས་དང་འཇིགས་
མེད་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་མཚོག་བྱེད་ལྷ་བཙུན་གསུམ་མའི་བསྐྱེད་རྒྱུ་གསུམ་དམར་བྲིད་ཉིན་བདུན་
དང་། བདེ་མཚོག་གི་བསྐྱེད་རྒྱུ་གསུམ་ཉིན་ལྷ་ལ་བསྐྱུལ། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་གཙང་བ་སྐྱུར་པ་པ་གཞིས་
ཆོས་མཛད་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་གཙང་དབང་ནམ་མཁའ་སྟོན་འབྱེད། ཞང་སྟོན་སྟོན་མའི་ཆོས་སྟོར་ལས་
རྒྱུད་རྒྱུ་འཕགས་མའི་ཞལ་ལུང་། ལྷུ་ཐབས་འཕྲིན་ལས་སྟོན་བཟུང་བྱེད་པའི་ལྷ་མེད་བཟླས་ཡིག་
ལག་ལེན་རབ་གསལ། ཤེར་རྒྱུ་ཉིན་བྱེད་སྒྲུང་བ། རྒྱུན་སྒྲིག་འཕྲུལ་གྱི་ལྷ་མེད་གཡང་འགྲུག་དཀར་
མོ་གཡམས་འབྱེད། བཟུང་འདེབས་མཁའ་སྟོན་ལ། སྟོན་ཤིས་དྲང་སྟོང་བདེན་ཆོག་ལྷུང་བསྐྱེད་བཀྲ་ཤིས་
རྒྱལ་མཚན་དང་དེའི་རྒྱུན་ཐབས། སྟོན་མའི་བསྐྱེད་པ་མཚན་དོན་གསལ་བ། ལྷུ་བདག་ལྷག་ལུ་བས་
མཛད་པའི་པོང་སེལ་སྟོན་མའི་གཏེར་རྒྱལ། ལྷུ་སྒྲུང་སྟོན་མའི་ལམ་སྒྲུང་། མར་མའི་སྟོན་སྟོན་གྱི་ལྷུ་
བཟླས་ཐབས། དགེ་འདུན་འདུ་འཁོར་རྒྱུ་ལྷུ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་མཚུལ་བཞི་
པའི་ཆོག་སྟོན་དཀར་རྒྱུན་སྒྲིག་གྲུང་ཐང་གསུང་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་འདོད་གསོལ་དང་སང་
ལྷུང་ནགས་སྟོན་གྱི་ཆོ་རྒྱལ། དཔལ་མང་གསུང་སྟོན་མ་ཉེར་གཅིག་གི་དཀྱུལ་ཆོག་རྗེ་པུ་རྒྱའི་མཚན་

ཅན་གྱིས་མཛད་པའི་སྒྲོལ་དཀར་ཆོ་བྱིང་མི་ཤིགས་འོད་ཀྱི་གུར་ཁང་། ཆོ་བྱིང་དཔག་བསམ་སྒྲོན་
པའི་འཕྲེང་བ་དང་སྒྲོལ་འོད་སྟེ་མ། མཁན་ཆེན་དག་གི་དབང་པོའི་སྟག་ཕུའི་སྒྲོལ་མའི་བདག་འབྲུག་
བརྒྱུད་འདེབས་སྒྲོན་ལམ་བཅས། ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་སྒྲོལ་དཀར་བསྟོད་པ་ཡུལ་འོད་ཀྱི་
ལྷགས་ཀྱི་སྟགས་ལུང་མང་དུ་གནང་། འཁོར་ཆེན་དབང་། འཛིགས་བྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་
དབང་། རེབ་གོང་མཚན་སྒྲོག་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་ཕེབས་ཏེ་ཁྱས་ངོར་གཡུ་ཐོག་སྒྲོན་དབང་
སྟགས་བསྟུལ། ༥ དགུང་གངས་ཞེ་ལྷ་བ་ལྷགས་པོ་བྱིའི་ལོ་ལ་ཕུ་རད་སྒྲུལ་སྒྲུ་བསྟུལ་བཟང་ཆོས་གཤམ་
རྒྱ་མཚོས་ཁྱས་ངོར་སྒྲུབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་རྗེས་གནང་ལུང་བཅས། འཛིགས་མེད་ཀྱིས་ཁྱས་ངོར་
གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དམར་བྱིང་ཉིན་ལྷ་དང་རྫོགས་རིམ་ཉིན་གསུམ་ལ་བསྟུལ། གཞན་ཡང་
སྒྲུབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱིང་ངོར་སེམས་སྒྲོམ་བསྐྱས་ཀྱི་བྱིང་། མརྒྱལ་གྱི་བྱིང་། སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མའི་བྱིང་དེ་སྒྲོན་འགྲོ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་བྱིང་བཞིར་གཤམ་པ་དང་། རྫོར་
སེམས་ཡབ་རྒྱུད་དང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྗེས་གནང་། དམ་ཅན་སྟག་གཏད། ཏྲ་མགོན་གསང་སྒྲུབ།
འཛིགས་བྱེད་དཔལ་ཅིག འཁོར་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་དབང་། ཉི་མ་སྤངས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཉེར་
གཅིག་གི་རྗེས་གནང་། རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྒྲུབ་དང་འཛིགས་བྱེད་ལྷགས་བཏུའི་རྗེས་གནང་རྣམས་
གསུངས། ༥ དགུང་གངས་ཞེ་དུག་པ་ལྷགས་མོ་ཕག་གི་ལོ་ལ་གསང་འདུས་འཇམ་པའི་རྫོང་རྩ་བཅུ་
དགུ་། དྲིལ་བུ་བྱི་དཀྱིལ་ལྷ་ལྷ་དང་ལུས་དཀྱིལ་ལྷ་རེ་གཉིས། སྒྲོན་སྒྲ་ལྷ་ང་གཅིག དཔལ་མའི་ལྷགས་
ཀྱི་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ལྷ་ལྷ། མི་འབྲུགས་པ་ལྷ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་དབང་། སྟག་ཕུའི་སྒྲོལ་མ་བྱི་ནང་གི་
དབང་། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་གནང་ཡོངས་རྫོགས། ཆོ་དབང་འཆི་མེད་རྫོང་རྫོང་སྟག་
ཤིང་། ཆོ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་། དབྱུ་མ་བ་དཔལ་པོ་རྫོང་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར། ཆོས་
རྒྱལ་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་རྗེས་ཆོག གསང་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱིན་སྟག་བཅས། འཇམ་
དབྱངས་དཀར་པོའི་ཆོས་སྒྲོར། འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་སེང་གི་ཆོས་སྒྲོར། འཇམ་དབྱངས་ནག་པོའི་ཆོས་
སྒྲོར་དང་ལས་ཆོགས་བཅུན་པ་རྫོར་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མའི་

ཆོས་སྒྲོར་དང་དམར་མའི་ཆོས་སྒྲོར། སྒྲོལ་དཀར་ཆོས་སྒྲོར། རྩེ་དྲུང་དཀོན་མཆོག་ཉི་མས་མཛད་པའི་
སྤང་རྒྱུད་ཆོ་བའི་ཡང་ཟབ། མེད་མཁན་པོའི་བྲ་སྒྱུ་ལེ་ཆོན། ལྷག་པུ་སྒྲོལ་མའི་ཆོས་སྒྲོར་ཆར་
འབབ་དང་། གདུང་འབོད་བསྐྱེམ་མ་བཅས། ལྷ་དབང་རྒྱལ་བའི་ལས་ཆོགས། ཆོ་བའི་ཞག་བདུན་
མའི་ཉམས་ལེན་བརྒྱུད་འདེབས་ཁ་སྐྱོང་བཅས་ཆར་ཆེན་གྱིས་མཛད་པ། རིགས་གྲུ་ཆང་གིས་མཛད་
པའི་སྒྲེ་བཅེགས་འཁོང་སྟེག ལྷ་དཀར་ལས་ཆོགས་ཤར་འབུམ་རྒྱུ་བས་མཛད་པ་སོགས་ཡོངས་
རྫོགས། ལྷ་ལྷའི་ལས་ཆོགས་གཟུངས་དཔལ་བས་མཛད་པ་སོགས་ལྷ་མཐའ་ཡས་པ་བསྒྱུལ། རྒྱུ་
དགུང་གངས་ཞེ་བདུན་པ་རབ་ཆོས་རྒྱ་མོ་བྱེ་བའི་ལོ་ལ་དབྱིད་དུས་སུ་སྒྲ་མཚོད་དང་ཕྱག་ཆེན་
སྒྲགས་མའི་བྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཉིན་བཅུ་གཅིག་ལ་གནང་། དེ་ནས་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་གྲུང་ཐང་
རིན་པོ་ཆེ་ལས་གཤེད་དམར་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ། དཔྱ་ནག་བཅུ་གསུམ་མ། འཇིགས་བྱེད་ཞེ་དགུ་མ་
དང་རོ་ལངས་བརྒྱུད་སྒྲོར། འཁོར་ཆེན་ལྷ་བཅོ་བརྒྱད། རྩེ་དབྱིངས། མི་འབྱུགས་པ་ལྷ་བཅུ་གསུམ།
རྒྱུར་ལྷགས་རྣམ་འཛོམས་ལྷ་མང་རྣམས་ཀྱི་དབང་གསན། དེ་དག་གི་བར་སེང་རྣམས་སུ་རོང་བའི་
བྲི་ཆན་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་གྱི་མཚོ་སོགས་ལ་མགོན་པོའི་བེའུ་བུམ། རྣམ་སྒྲས་མདུང་དམར་
ཅན་དང་སེར་ཆེན་གྱི་བེའུ་བུམ། ལྷ་པོ་དཔེ་མེ་འབར་མ། ཞལ་བཞི་བའི་བེའུ་བུམ་ཉལ་ནག་པོའི་
སྒྲོར་མ་གཏོགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལྷ་བསྒྱུལ། སྒྲོན་ལྷའི་ཆོས་ལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་གྲུང་ཐང་རིན་
པོ་ཆེ་ལས་མི་ཏའི་ནང་ཆོན་དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྩོར་སེམས་ལྷ་རེ་གཅིག་པའི་དབང་ནས་བཟུང་
སྟེགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཕྱག་བཞི་བ་ལྷ་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབང་གི་བར་དབང་བརྒྱུད་གསན། དེ་ནས་གཞན་
ལ་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་བྲིད། སྒྲོལ་དཀར་ཆོ་བའི་བྲིད། འཕོ་བ་དཔའ་བོ་གཡུལ་འཇུག་མའི་བྲིད། ཞེ་
བ་ལམ་ཟབ་ཀྱི་བྲིད། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་བྲིད་སོགས་དང་། རྩོ་བྲག་བཀའ་འབུམ་དང་
དབེན་ས་བཀའ་འབུམ་གྱི་ལྷ་། ཐར་ཆེན། མདོ་སྤྱད་པ། བཟང་སྦྱོད་སོགས་ཀྱི་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་
བཀའ་ཆོས་མང་བོ་གནང་། རྒྱུ་དགུང་གངས་ཞེ་བརྒྱུད་པ་རྒྱ་མོ་སྒྲང་གི་ལོ་ལ་རྩོར་མས་པ་མགོན་
དཀར་གྱིས་ལྷ་པོར་དྲུག་པའི་ཆོས་གསུམ་ནས་ཉིན་ལྔ་ལ་སྦྱོང་མཐུན་སྐལ་བཟང་མེག་འབྱེད་དང་

ཉིན་གཞི་ལ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་མཆན་གྱི་བཤད་ལུང་། གཞན་ཡང་གཞི་གསུམ་ཚེ་གའི་བཤད་ལུང་། རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་རྩིས་གནང་། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་སྒྲོལ་དཀར་སོགས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། རྒྱབས་འགོ། སྒྲོལ་དཀར་ལྗང་སོགས་ཀྱི་ལུང་། ཉེར་གཅིག་ནས་བཟུང་ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་འབུམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལུང་། ལྷག་ལུང་སྒྲོལ་མ་ཕྱི་ནང་གི་དབང་། སྒྲོལ་དཀར་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྩིས་གནང་། སྒྲོལ་དཀར་ཆེ་བྲིད་བཅས། བདེ་ཐང་སྤྱུལ་སྤྱུས་ཁྱུས་པ་ལྷར་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེ་བ་དང་རྒྱུད་བ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་ལུང་དང་། བདེ་ཐང་རིན་པོ་ཆའི་གཟིམས་ཁང་དུ་སྤྱུལ་བའི་སྤྱི་གཙོས་སྒྲ་གྲ་མང་བོ་ལ་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དབང་དང་མགོན་ཆོས་སོགས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། གཞན་ཡང་བདེ་མཚོག་དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་དང་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་གི་དབང་། ན་རོ་མཁའ་སྤྱོད་མའི་བྱིན་རྒྱལ་དང་ཐུགས་བཏུ། ཉི་མ་སྤུས་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག ཞལ་རྣམ་འགྱུར་བཅུ་བདུན། རྣམ་སྤུས་བཀའ་བཅོ་ལྔ། ལྷ་མོ། དུར་ཁྲོད་བདག་པོ། ལྷམ་སྤྱིང་། རྒྱལ་བོ་སྤྱི་ལུང་སོག་གཏད་བཅས་དང་། ལྷུང་འདུས་ལ་ཐུབ་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གསུང་བཀའ་རྒྱ་མ་ཡོངས་རྫོགས་དང་། རྒྱལ་མཁན་གསུང་བཀའ་རྒྱ་ཅན་དང་། མཛོད་དགེ་རི་ཁྲོད་དབང་པོའི་གསུང་སྒྲོར་འགའ་ཞིག་གི་ལུང་། ལྷན་གྱི་རྒྱུད་རྒྱུད་གསུམ། མན་ངག་བཀའ་རྒྱ་མའི་ལུང་། རྩི་སྒྲ་མ་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱུ་མས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལུགས་བཤད་སྟོང་གི་གཏམ། དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏམ་བདག་འཇུག རྣམ་སྤུས་དཀར་པོའི་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལུང་སོགས་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་བསྤྱུལ། ཞལ་ཐུ་ནས་སྒྲོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་པོ་མ་དེ་ཉིད་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་རང་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་གསུངས། སྒྲོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་འདའ་རྒྱལ་སྟོན་བཞེད་ཀྱིས་དགོན་ལུང་དུ་ཆེབས་བསྐྱོད་པའི་ནངས་པར་ཡང་དཔའ་རིས་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ལག་ཏུ་ཁ་དར་ཞིག་བསྐྱར་ཏེ་ང་དགའ་ཡོད། འདི་བཞེན་སོང་ཞེས་ཤོད་གསུངས་ཏེ་ཕེབས་པ་འཕྲལ་དུ་མི་མཇལ་རྒྱ་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་ཟུར་ལ་མ་ཤར་ཡང་གསུང་གི་ཐ་མར་སོང་བ་དང་རྒྱུད་དུས་ནས་ཤ་ཆ་བའི་གཏམ་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་བཀའ་དྲིན་བསམ་ན་མཆི་མ་དཀྱུ་ཞེས་གསུངས། ཁོང་གི་ནང་མི་དག་གི་ངག་བཞེན་སྤྱུལ་བའི་སྤྱོལ་ཁྱུང་ཆེ་

ཐང་ནས་རབ་བྱུང་ལུལ། གོང་ས་མཆོག་ནས་མཚན་ལ་སྐལ་བཟང་འཇིགས་མེད་བཟན་པའི་རྒྱལ་
མཚན་ཞེས་གནང་བ་བཏགས། སྐབས་འགྲོ། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་ལ། ལམ་རིམ་བསྐྱས་དོན། དགེ་ལྡན་
བཟན་འབར་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་། གོང་མའི་དུས་བཞིན་བཟན་འགྲོར་སྐྱེན་པའི་མཇུག་བཟང་དགོས་
ཚུལ་ཞུས། རྒྱ་དགུང་གངས་ཞེ་དགུ་བ་རབ་ཆོས་ཤིང་པོ་སྟག་གི་ལོའི་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་
སྟོ་མང་མཁན་སྐལ་སྐལ་བཟང་འཇིགས་མེད་བཟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཞུས་ཏེ་སྐབས་བྲིད།
དོར་སེམས་སྟོན་བཞུས། ཟླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བྲིད། ཆོས་བཅུ་གཉིས་ནས་ལམ་མཆོག་སྟོང་པོ། གཞི་
གསུམ་ཆོ་ག ལམ་རིམ་ལྟར་ལམ། ལམ་རིམ་བསྐྱས་དོན། ཞི་བ་ལམ་ཟབ། བརྒྱ་མ། ཟ་བྱེད་མཁའ་
འགྲོའི་སྐྱེན་ཐེག་རྣམས་ཀྱི་བྲིད། ཆོས་ཉེར་གཉིས་ནས་གསང་འདུས་སྟོན་དང་དེའི་དབང་།
འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མ། བདེ་མཆོག་ལོ་དུ་བ། འཁོར་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་དབང་། རིགས་གསུམ་སྐྱེ་
སྐྱབ་ཆོ་དབང་། འཇམ་དཀར། སྟོལ་དཀར། ཁྱུང་ཁྱ་རྣམས་ཀྱི་རྩིས་གནང་།

གཉིས་པའི་ཉེར་བདུན་ནས་རྒྱལ་ཚང་གིས་ཞུས་ཏེ་རྒྱལ་དབང་སྐལ་བཟང་གྱི་མཚོའི་གསུང་
འབུམ། ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ནས་མགོན་པོའི་བཀའ་བཅུ་གསུམ། ཞི་ཁྱོ་སྐྱགས་སྐྱབ་ཀྱི་
བྲིད། དཔལ་མང་གསུང་ཞི་ཁྱོ་སྐྱགས་སྐྱབ་ཀྱི་ལུང་།

ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་རྒྱལ་དབང་སྐལ་བཟང་པའི་གསུང་བཀའ་རྒྱུ་ལ། ཁྱ་དགེ་སྟོན་གྱིས་
རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། ཆོས་བཅུ་གཅིག་ནས་ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་པའི་གསུང་འབུམ། ཆོས་
ཉེར་གཉིས་ནས་རྒྱལ་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ། ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ཆོས་བཅུ་ལྔ་ལ་
བསྐྱས་གྲུའི་ལུང་དང་། སྐྱེན་ཐེག་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་བཤད་ལུང་། ཆོས་ཉེར་གཉིས་ལ་ཡི་གེ་བཞི་
པའི་སྐྱུང་བཞེད། གཟུངས་འཇུག འཇམ་དཔལ་ཞི་དྲག་གི་སྐྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་བྲིད། རབ་གནས། སྟོ་
སྟོང་དོན་བདུན་ལ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྟོར་རྣམས་ཀྱི་བྲིད།

ཟླ་བ་ལྔ་པ་རྩིས་མའི་ཆོས་བཅུ་བཞི་ནས་ལྷ་རོལ་བའི་དོ་རྩེའི་གསུང་བཀའ་རྒྱུ་མ་དང་
བཅས་པའི་ལུང་། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་ལུང་།

ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད། ཆོས་བརྩ་ལ་
ཆོམས་བྱ་དམར་ཁྲིད། ཆོས་བརྩ་གཅིག་ལ་ཐུན་དྲུག་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིད། ཆོས་བརྩ་གཉིས་ནས་སྤང་
སྐྱེད་ག་དབང་ཆོས་ལྡན་གྱི་གསུང་འབུམ། ཆོས་བརྩ་བདུན་ནས་དཔའ་ཅིག་གི་དབང་སྟོན་གོན་དང་
བཅས་པ། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་། དཔའ་ཅིག་གི་ལུང་། སྤྱིན་སྟོན་དངོས་
ཐུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཁྲིད།

ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་སྤྱད་མཆན་སྤྱར་བའི་བཤད་
ལུང་། ཆོས་བརྩ་ལ་ཆོ་དབང་། སྒྲོལ་དཀར་རྩིས་གནང་། ཆོས་བརྩ་ནས་བདེ་གསང་འཛིགས་
གསུམ་གྱི་དབང་། ཆོས་བརྩ་བདུན་ནས་ཉི་མ་སྤུངས་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་ འཁོར་ཆེན།
ཐུབ་པ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཀོད། སྤུངས་སྤྱི་གསུགས་དཀར་སྟོན་བརྩ་བདུན་ལ། ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོ་བརྩ་
གཅིག་ཞལ་རྣམས་ཀྱི་དབང་། ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོའི་རྩིས་གནང་། ཆོས་བརྩ་དྲུག་ནས་མི་འབྲུགས་པ་སྟོན་
དགྲའི་དབང་། རྣམ་རྒྱལ་ལ། འོད་ཟེར་ཅན་ལ། ལོ་གྲོན་ལ། སང་གའོད་ལ། འཛིགས་བྱེད་ལུས་བཅས།
མགོན་པོ་ཐུག་དྲུག་པ། ཞལ་བཞི་བ། སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་རྣམས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། བདེ་གསང་འཛིགས་
གསུམ་གྱི་ཐུགས་བརྟ། རིག་བྱེད་མ་ཕྱི་སྐྱབ་ཐུན་མོང་ཡིན་མིན་གཉིས་དང་གསང་སྐྱབ་དམ་ཅན་ར་
བཞོན་རྣམས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། ཆར་བའི་རིག་བྱེད་མའི་ལུང་། ཟླ་བ་བརྩ་པའི་ཆོས་དྲུག་ནས་འཇམ་
དབྱངས་ཆོས་སྟོར་གྱི་རྩིས་གནང་།

ཟླ་དགུ་བའི་ཆོས་བཞི་ནས་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྐྱབ། གདུགས་དཀར། ཏྲ་མགྱིན་གསུམ་གྱི་རྩིས་
གནང་དང་། ཏྲ་མགྱིན་གསང་སྐྱབ་གྱི་དབང་། གདུགས་དཀར་སྟོན་མང་གི་དབང་། དམ་ཅན་ར་
བཞོན་གྱི་སྟོན་གཏད། ལུས་སྤང་གི་རྩིས་གནང་། སྐྱེད་ལའི་སྟོན་གཏད། ཆོས་བརྩ་ནས་ཏྲ་མགྱིན་ཆོས་
སྟོར་གྱི་ལུང་། ཆོས་བཙུན་ནས་མཐས་ཐུབ་གསུང་འབུམ་གྱི་འཕྲོ། ལྷ་རོ་མཐའ་སྦྱོད་མའི་བེའུ་བུམ།
ཟླ་བ་བརྩ་གཅིག་པའི་ཆོས་ནས་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་དང་དྲིལ་བུ་སྟོན་ལའི་དབང་། ཐིག་ལེ་བརྩ་
དྲུག་གི་དབང་། ཆོས་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་། ལྷ་མའི་བེའུ་བུམ་གྱི་ལུང་། ཟླ་བ་བརྩ་གཉིས་པའི་

ཆོས་ལ་ནས་འཛིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་གནང་། ལོ་འདྲིར་གཞན་ཡང་ལྔ་
ཁྱེར་བཀའ་ཆོས་གནང་བའི་རིམ་པ་ནི། ཕྱིན་རྒྱལ་སྤྲུངས་ཁྱེས་ཀྱི་ཁྲིད། བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད་སྒྲིལ་གྱིས།
སྒྲུ་མ་མཚོད་པའི་ཉམས་ཁྲིད། རྩོམ་འགྲོའི་ཁྲིད་ཆེན་བཞིར་གྲགས་པ། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷང་གི་
ཁྲིད་སོགས་དང་། མེད་མཁན་པོའི་སྒྲོལ་མའི་བྲ་འབེབ་ཀྱི་ཁྲིད། བཟང་སྦྱོང་། ཤར་སྟོང་། དམ་ཚིག་
དོ་རྩའི་བསྒྲས་པ། ཟ་བྱེད་མཁའ་འགྲོ། ཆོ་གསུང་། འབྲུང་བཞི། འཕོ་བ་དཔལ་པོ་གཡུལ་འཇུག་སུ་རྩ་
བའི་གཏོར་མ་གཏོར་ཚུལ། སྤུན་མདོ་བརྒྱད་བརྒྱ་བ། གྲུང་ཐང་གསུང་གི་སྤུན་ཆོག་མདོར་བསྒྲས།
པའ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྫོགས། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་དོ་རྩའི་
སྤྲུང་རྒྱུད་སྒྲུ་མ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱུད་འདེབས། སྤུན་ཤེས། མེད་སྒྲུ་མ་དག་དབང་སྒྲོ་གོས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས། རྒྱ་
ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་ཟ་བྱེད་མཁའ་འགྲོའི་འདོད་གསོལ། རྟག་ཕྱི་སྒྲོག་གྲུར་བཏག་ཐབས་སྤང་བྲིད་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་། སྦྱོང་འཇུག་ཆེན་མོ། སྤུན་རབས་སོ་བཞི་བ། བདུད་ཚར་གཅོད་པའི་ལྷགས། གུན་
མཁུན་གོང་མའི་གསུང་འཛིགས་མཛད་དབང་གི་རྒྱལ་བའི་འཕྲེང་བ། རྒྱ་ལོང་སྤུན་པའི་རྒྱའི་མཚོད་
ཆོག་དང་དེའི་ཟུར་འདེབས། ཡིག་བརྒྱ་བསྒྲུ་ཚུལ་སྟོང་གི་ཐུར་མ། བསྐྱེད་བྱ་སྟོང་གི་གཏམ། བསམ་
གཏན་བདག་འཇུག་རྣམ་སྤྲུང་དཀར་པོའི་ཆོ་སྒྲུབ། བསྟོད་པ་དོན་ལུན་མ། རྒྱའི་བསྟོན་པ་དང་མཇལ་
བའི་སྤུན་ལམ། སྒྲོ་མང་མཁན་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་གི་ཐུན་དུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
དབང་བཞི་ལེན་ཚུལ། ཆོ་མདོ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་བསྟོད་པ་ཞིང་མཚོག་སྒྲོ་འབྲེད། གདུགས་དཀར་
མཚོག་གྲུབ་མ། རྒྱལ་བ་བྱེ་བ་མ་བསྒྲོག་པ་བཅས། ལྷགས་ར་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ལྷ་མོའི་ཤོ་མོ་
འདེབས་ཚུལ་སོགས་ལྷང་གི་ཆོགས་པོན་ཆེ་བ་གནང་བ་དང་།

དབང་གི་རིམ་པ་སྤྲུང་ཡང་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ། འཛིགས་བྱེད་དཔལ་ཅིག་བདེ་མཚོག་
དྲིལ་བྱ་བྱེད་ཀྱིལ་ལྷས་དྱིལ་གཉིས་དང་། རྒྱུ་གནང་གི་སྒྲོར་ལ། གྲུབ་རྒྱལ་ཆོ་དབང་ལན་གཉིས།
མགོན་བཀའ་བཅུ་གསུམ། སྤུན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་བ་ལོ་ལྷགས། བཀའ་གདམས་ལྷ་བཞིའི་སྤུན་
རས་གཟིགས། དོན་ཞགས་སེར་པོ་ལྷ་ལ། དོན་ཞགས་ལྷ་ལ། མ་ཏིའི་ལྷགས་ཀྱི་འཇམ་དཀར། ཕྱག་དོར་

གཏུམ་པོ་བྱུང་ལ། མཁའ་མྱེད་གསེར་མིག་འབྱེལ་བ་འབྱུང་བོ་ཏུར་འདེད། བྱུང་ནག་མའི་ཐུ་གི། མི་གཡོ་བ་སྟོན་པོ། ཕྱག་རྡོར་ཕུས་བཙུགས་མ། འཛིགས་བྱེད་དམར་བོ་མདའ་འགོང་བཅས་གསུངས། གཞན་ཡང་ཐུ་ཕྱིར་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་གི་ཞལ་ཐུ་ལས་མགོན་པོའི་རབ་གནས། མཚོག་སྐྱབ་པའི་རྒྱང་སྐྱབ་བུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་དང་། ལྷའི་བུམ་གཏེར་གྱི་ཁྲིད། ལོ་གྱོན་མའི་ལས་ཚོགས་གྱི་ཁྲིད། ཆོ་ཁྲིད་ཞག་བདུན་མ། བུ་སྟོན་གོང་ཁྱག་མའི་ཆོ་ཁྲིད། སྤྲ་མ་ཐུ་བཙུ་བའི་བཤད་ལུང་། སྐྱེན་སྲིག་དངོས་སྐྱབ་རྒྱ་མཚོའི་ཟེན་བྲིས་གྱི་ལུང་སོགས་དང་། མགོན་པོའི་བེའུ་བུམ་གྱི་ཁྲིད་ལ་མཁོ་བའི་མན་ངག་དུ་མའི་ལུང་ཁྲིད། སྤྲ་མ་ཞི་ཁྲོའི་ཆོ་དབང་། རྣམ་མཁའ་བསམ་འབྲུབ་པའི་མི་ལའི་གསོལ་འདེབས་གྱི་ལུང་། ལྷ་མོ་ཅ་རྩེ་ཀའི་རྩེས་གནང་བཀའ་རྒྱ་མ་རྣམས་དང་། བུ་སྟོན་གོང་ཁྱག་མའི་ཆོ་དབང་བཅས་གསལ། གཞན་ཡང་ཁོང་གིས་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་བྱེད་གྱི་གསུང་འབུམ་ཡོངས་རྩོགས་གྱི་བཟླག་ལུང་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཞུས་པར་དབྱེས་པའི་གསུང་འཕྲོས་དུ་མ་དང་བཅས་གསུང་མགུར་གྱི་རིམ་པ་ནས་དབུ་བཙུགས་ཏེ་ལོང་སྐབས་གང་ཡོད་ལ་བསྐྱལ་ཞིང་། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བསྟེན་སྐྱབ་གྱི་ཡི་གེ་དང་ལས་བཞིའི་དྲུག་ཙུ་བའི་རྣམ་བཞག་གཉིས་གྱི་ལུང་ཁྲིད་གཅིག་འབུས་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱལ། བར་སྐབས་ཤིག་སྐགས་ཤིན་དུ་སྟོ་ཉམས་ཀྱིས། མིང་སྟན་བཅུམས་ཆོས་དོན་དུ་ངག་འབྱེལ་འགའ། བཅུམས་པའི་ལུང་རྒྱན་སྒེལ་བ་དོན་རྒྱུད་ཡང་། ཁྲིད་འདིར་དམ་པས་བསྐྱལ་བ་ནན་ཆེ་བས། རྩལ་དབུ་གུས་བསྐྱལ་བཞིན་དབང་མེད་བཏོན། ཞེས་རྩི་འདི་བ་ལ་གནང་སྟེ་འདི་ཆོ་འཕྲོར་བྱེད་གྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་ནང་དུ་འཛོག་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ནི་སྐགས་དབྱེས་པའི་རྩེར་སོན་མཛད་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་རྩི་འདི་བ་འཕགས་ཆེན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཡིན་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའོ། །ཡང་ཞལ་ནས་དགོན་འདིར་བདེ་མཚོག་རབ་འབྱམས་གྱི་དབང་བསྐྱར་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ལེགས་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བས་ཨ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བདེ་མཚོག་འཇམ་རྡོར། མེ་ཏི་བཙུ་གསུམ། མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་གྱི་དབང་དང་། སྤྲ་མི་སྟན་གྱི་ཆོ་དབང་བཅས་གསལ་རྟོ། ། །དགུང་གངས་ཐུ་བཙུ་བ་རབ་ཆོས་ཤིང་མོ་ཡོས་བུའི་ལོ་ལ་ལྷ་བ་དང་

བོའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་དུས་འཁོར་རྟེན་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་བ་ཞང་ཁྱུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པའི་ཁ་
སྐོང་དང་བཅས་པའི་ཡུང་། ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ནས་བཀའ་གདམས་པ་ཆོས་བྱ་ཆོས་
ཆ་ཚང་གི་ཡུང་གནང་། སྤྱིན་རྒྱུ་གྱིས་ཁྱེས་ངོར་སྐྱབས་མགོན་བཀའ་འབུམ་གྱི་ཡུང་། ལྷ་བ་བཞི་
བའི་ཆོས་བཅུ་ནས་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ་གྱི་ཡུང་། ལྷ་བ་ལྔ་བའི་ཆོས་གཅིག་
ནས་ཟུང་ཆ་གསེར་བྱི་སྤྱལ་བའི་སྐུ་དང་སྐོ་མང་མཁན་སྤྱལ་སོགས་སྤྲ་བྲ་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བ་ལ་འཇམ་
མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་བཀའ་རྒྱ་མ་དང་བཅས་པའི་ཡུང་། ལྷ་བ་
དྲུག་པའི་ཆོས་ནས་རྒྱལ་མཁན་སྤྱལ་སྐྱུས་ཁྱེས་ངོར་སྐྱབས་གྲུབ་ཆེན་གྱི་བཀའ་འབུམ་གྱི་ཡུང་སོགས་
བསྐྱལ། དབང་གི་རིམ་པའང་སྟ་གོན་ཚོན་དུ་བཏང་སྟེ་འདུས་པ་འཕགས་ལྷགས། འཛིགས་བྱེད་བཅུ་
གསུམ་མ། ལྷ་ཨི་བའི་ལྷགས་གྱི་བདེ་མཆོག་ལྟ་རེ་གཉིས་པ། སྤྱིན་རས་གཟིགས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་
ལྟ་དག། སྤྱིན་ལྷགས་རྣམ་འཛོམས་ལྟ་མང་སོགས་གྱི་དབང་། སྟ་གོན་བཅས་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་
ཅིག་ ལྟ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་གྱི་བཀའ་འབུམ་ལས་བྱུང་བའི་རྩིས་གནང་ཡོངས་རྩོགས་བཅས་དང་། ལྷ་བ་
བཅུ་བའི་ཆོས་ལ་ཆོ་དབང་བྱ་སྟོན་གོང་ཁྱེད་མ་དང་དེའི་ཆོ་བྱིད་བཅས་བསྐྱལ། ལོ་དེའི་ལྷ་བ་གཉིས་
པའི་མར་ངོར་སྐུ་བསྐྱུན་གྱི་རྣམ་པ་མངོན་ཆོན་ཆེ་བ་ཅམ་བཞེས་པ་ལ་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་ནས་
ཞབས་རིམ་གང་དགོས་གྱི་རིམ་པ་བཀོད་ཁྱབ་གནང་བ་ལྟར་བསྐྱབས་ཤིང་། སྐྱབས་མགོན་མཆོག་
ནས་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་བརྟན་བཞུགས་ལྷལ། སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་
ཆེ་ཉིད་ནས་ཀྱང་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་གྱིས་སྤང་མཐུད་ལྟ་རྩིས་བཅས་གནང་ནས་ཞབས་པད་ལུན་
རིང་བརྟན་དགོས་གྱི་གསུང་ཡིག་ཆ་ནན་ཅན་གནང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུ་བསྐྱུན་དྲུངས་སྟེད་
བྱུང་། དེ་རྩིས་སྐྱབས་མགོན་ཉིད་གྱི་ཉམས་བཞེས་དགོས་ཚུལ་གསུངས་ནས་ཁ་དར་དབང་ལུན་མ་
ཞིག་བསྐྱལ་ནས་རས་རྒྱུང་ལྷགས་གྱི་ཐུག་ན་རྩི་རྩེ་གཏུམ་ཆེན་བསྤང་བའི་མཁར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཤིག་
ཚུམ་བསྐྱལ་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གི་ཐུགས་བཞེད་ལྟར་སྐྱབ་ཐབས་ལྷགས་
ཚུམ་མཛད་པས་ལྟར་གྱི་བསྐྱུན་གཞི་ལྷག་མེད་དུ་དྲུངས། སྤྱིན་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་ལ་དངོས་མཇལ་

སྐབས་ལག་རྩེ་གཞིགས་སྐབས། སྤུན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩ་ཆགས་ཡོད་ཟེར་ཞེས་ཞུས་པར།
ཉིན་པོ་ལ་མོ་རྩ་ཆགས་ན་ཆོ་རིང་། ཡས་བྱམས་མས་ལྟང་མཐུན་གསུམ་དག་ཅུ་ལྟང་། ཞེས་སྒྲིའོ་
རིང་དུ་གནས་པ་འདྲ་གསུངས། མཐུན་གསུམ་ལ་གང་ངོས་འཛིན་ཞུས་པར་ཁུ་བོ་ཕུ་རུ་སོགས་ཅིར་
འདུག་གསུངས་ནས་ཆོ་རིང་དུ་གནས་དགོས་ཚུལ་སོགས་གསུངས། སྤར་རྩི་འདི་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
ཞང་ཆལ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་བའི་སྐུ་བརྟན་བྱུང་འཕགས་ཤིག་གསར་བསྐྱུན་བྱས་ཏེ་
ཁོང་སྐབས་མགོན་མཚོག་གི་ཐུགས་བཞེད་དང་མཐུན་པ་ཕུལ་བས་དགྲེས་བཞེས་མཛད་ཅིང་། དེ་
སྐབས་ཁོང་གོང་ས་མཚོག་ཉིད་ལ་མཚན་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་བྱུང་སྟེ། ཁོང་སྐབས་མགོན་མཚོག་
ཉིད་ཀྱི་གསང་རྣམ་ལས། ཡང་སྐབས་ཤིག་སེམས་ལ་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པ་བར་དོའི་ཆོས་སྦྱོང་བྱུང་
པར་ཅན་ཡིན་ཕྱིར། ངོས་རང་ལོ་མཐོར་སོང་གཤིས་ལྟ་འདི་ལ་ཆོས་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་
བོར་བཟུང་ན་ལེགས་སྟམ་ནས་ཆོ་ག་འབྱེར་བདེ་རེ་རྒྱན་འདོན་བྱས་སྐབས་སྤྲ་བྲང་མགོན་ཁང་
འདྲ་བ་ཞིག་ནས་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་བའི་སྐུ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཞིག་གཅིག་གིས་བྱེད་ཡོང་བ་ང་ལ་
སྤྱད་པའི་སྤང་བ་བཏང་བྱུང་ནས་འདི་ཀ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་པ་ཞེ་ཡིན་སྟམ་པ་བྱུང་ཞེས་
གསུངས། རྩི་འདི་བས་ཞུས་ངོར་གོང་ས་སྐབས་མགོན་མཚོག་ནས་མགོན་པོའི་རིགས་གཏད་བྱན་
མོང་མ་ཡིན་པ་ཆོག་བརྒྱུད་དུ་བསྐྱུལ། ལོ་མཇུག་དུ་གོང་ས་མཚོག་གསེར་སྐབས་ཉི་ལྔའི་ཁང་བཟང་
ན་བཞུགས་སྐབས་ཐུབ་བཀའ་མཚོག་གི་སྤུལ་སྐྱས་ཞུས་ངོར་རྩི་བཅུན་རྩི་རྣམས་འབྱོར་མ་རྒྱ་རོ་
མཁའ་སྦྱོང་མའི་ནང་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བཞི་བྱིན་སྐབས་གསུང་བཤད་ཞིབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་
དུ་མ་དང་བཅས་བསྐྱུལ་བའང་རྩི་འདི་བས་ལེགས་པར་གསན། གཞན་ཡང་ལོ་འདིར་རྩི་བཀའ་དྲིན་
ཅན་འདི་བས་ཞུ་བ་བོ་སོ་སོའི་འདོད་པ་ལྟར་བྲིད་ཀྱི་རིམ་བའང་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱུལ་ཏེ་ཆར་ཆེན་
ཀྱི་ཡི་གེའི་ལྟེང་ནས་ཆོ་བྲིད་ཞག་བདུན་མའི་བྲིད། རྩི་གསུང་ལྟེང་ནས་སྤྲ་མི་སྟན་གྱི་ཆོ་བྲིད། ཀུན་
མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་མཛད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ཆོགས་དང་བཅས་པའི་ལྟེང་ནས་
འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོའི་ལས་ཆོགས་ཀྱི་བྲིད། ཆར་ཆེན་གྱི་གནད་ཡིག་སོགས་སྤྲགས་པའི་ལྟེང་

ནས་རིག་བྱེད་མའི་བསྟེན་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱི་ཁྲིད། རྒྱལ་མཐན་ཆེན་གྱི་རིག་བྱེད་མའི་བསྟེན་སྒྲུབ་
ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དངོས་གྲུབ་མོར་བཤེར་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད། དམིགས་བཅེ་མའི་
རྒྱུ་ཆོག་དོན་རབ་གསལ་སྟེང་ནས་རིགས་གསུམ་སྟེ་སྒྲུབ་ལན་གཉིས། སྤྲུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་
ཞལ་དང་རིན་འབྱུང་ནང་ཆོན་མེ་གཡོ་བ་དཀར་པོ་དང་དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོ་བྱུང་ནག་མའི་
སྟེ་གི་གཉིས་ཀྱི་རྩིས་གནང་བསྟུལ། བཤད་ལུང་གི་སྒྲོམ། བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མའི་བཤད་ལུང་
སྟེན་རྒྱས། གསང་ཐུགས་ལམ་རིམ། ལམ་རིམ་སྒྱུར་ལམ། ལམ་རིམ་བསྟུས་དོན། ལྷ་མ་ལྷ་བཅུ་བ། ཞི་
ཁྲོ་སྤྲུགས་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་བཤད་འབྲིང་པོ། ལྷོ་སྤྱོད་མཚོན་ཆའི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་ལུང་། ལྷ་མ་
སྤུན་ཆོགས་པས་བྱས་དོར་རིག་བྱེད་མའི་བེའུ་བུམ་ཡོངས་རྫོགས། མདུང་ཅེ་རས་པའི་དམིགས་བཅེ་
མའི་ལས་ཆོགས་བཅུ་གཅིག བཤ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་དང་སྟེན་ཁང་བའི་དམིགས་བཅེ་མའི་
ལས་ཆོགས། དྲག་ཐུགས་ཐོག་མདའ། འཛིགས་བྱེད་བྱེད་གྲོལ། མེད་ལྷ་སྤྲུག་མ་དག་དབང་སྟོ་གོས་ཀྱི་
དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱུ་མའི་ཁྲིད་ཡིག དྲགས་པོ་སྟོན་ཆེན་པའི་ལམ་རིམ་ཆོགས་བཅད་མ། རྩེ་རྩེ་འཛོན་
པའི་ལམ་རིམ་ཆོགས་བཅད། ཐང་སག་པའི་འཛིགས་བྱེད་བསྟེན་རྫོགས། འགྲེལ་ཚུང་དོན་གསལ།
གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ། བཀའ་གདམས་གསུང་ཐོར། ཉིང་རི་བརྒྱད་ཅུ་བ། ཡང་ཡིག་བདུན་ཅུ་བ། ཆིག་
ལབ་རིང་མོ། མི་ཆོས་གནད་ཀྱི་འཕྲིང་བ། བྱང་སེམས་ར་སྟེང་བའི་ལྷོ་སྤྱོད་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་ཚུ་རྒྱན།
ནག་ཚའི་རྩོ་བསྟོད་བརྒྱད་ཅུ་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྩོ་བསྟོད། ཤར་བའི་ལམ་རིམ། སོ་ཐར་ཀྱི་
མདོ་ཡོངས་རྫོགས། མཐའ་སྟོད་བསྟེན་རྫོགས་བེའུར་བྱུང་མའི་ཐེམ་སྒྲིལ། ལྷོ་སྤྱོད་སྟེན་བརྒྱད་ཆེན་མོ།
བེའུ་བུམ་སྟོན་པོ་རྩ་འགྲེལ། དཔེ་ཆོས་རྩ་འགྲེལ། རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན། བྱ་སྟོན་སྟེང་བུར། ལྷོ་སྤྱོད་དོན་
བདུན་མ་དང་ཆོགས་བརྒྱད་མ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྱི་མཚོའི་འཛིགས་བྱེད་སྟོན་ལམ། ཞང་བྱུང་
བའི་འཛིགས་བྱེད་སྟོན་ཤེས་སོགས་ཆོས་རྒྱན་དཀོན་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ལུང་བསྟུལ། ༎ དཔྱད་གཞུང་
ང་གཅིག་པ་རབ་ཆོས་མེ་པོ་འབྲུག་གི་ལོར་ལྷ་དང་བོའི་ཆོས་བཞི་ལ་དག་བྱིན་ལྷན་ཀྱི་ཁྲིད་དང་རྒྱ་
རའི་ལྷ་ཁྲིད། ཆོས་ལྷ་ནས་ཉེན་གཉིས་ལ་འཛིགས་བྱེད་སེར་བོའི་ཆོ་ཁྲིད་དང་ཆོས་སྟོད་སྒྲུལ་བཟང་

103

མཛད་པར་མ་ཟད་དདུལ་སྤང་བཅོ་ལྔ་ལྟལ་ནས་འདི་ཉིད་ཞབས་བརྟན་གྱི་རྒྱུར་བྱས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་ཞབས་པད་བརྟན་དགོས་གྱི་ཞུ་བ་ལྟལ་བར་ཞབས་བརྟན་གྱི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་ཅིས་ཀྱང་ཡོང་ཞེས་བཀའ་ལྷང་བཟང་བོ་ཕེབས། ཡང་སྐབས་མགོན་གྱིས་ཆོ་སྐབ་ཅིག་གནང་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་རྩེ་འདི་ཉིད་གྱིས་བཅད་རྒྱུ་ཁོངས་ནས་གདུང་བྱགས་དྲག་པོའི་གསོལ་བ་ལུར་ཚུགས་སུ་འདེབས་བཞིན་དུ་གསུངས། སྐབས་མཚོག་ཉིད་གྱིས་མཁྱེན་པའི་གསུང་བྱུར་ཡང་བྱུང་། དེ་རྩེས་སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་དམན་པའི་དབང་གིས་སྐབས་མགོན་མཚོག་ཞལ་མ་འཚོ་བར་རྩེ་འདི་བས་གཅིས་ནོར་སྟོར་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་ངལ་ཚད་ལས་འདས་ཀྱང་བྱ་ཐབས་བྲལ་གསུངས་ཤིང་སྐྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པའི་མདུན་ནས་གདུང་བའི་ཡུས་གྱིས་ཆོ་རབས་རྩེས་འཛིན་གྱི་གསོལ་འདེབས་གསར་ཚོམ་མཛད། ཡང་སྤྲོ་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་པར་བསྟན་ཏེ་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བདག་འཇུག་ལེན་པ་སོགས་གྱི་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་ཐབས་སུ་ཅི་འགྱུར་གནང་། ལྔར་སྐབས་མགོན་མཚོག་གིས་རང་རེའི་དགོན་འདིར་བདེ་མཚོག་རབ་འབྱམས་གྱི་དབང་ཞིག་ཡོད་ན་ལེགས་གསུངས་པའི་ཞལ་གདམས་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་སྐྱ་གདུང་ཞུགས་འབུལ་གྱི་ཆེད་ཨ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་པ་ལ་ཁོང་གིས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་ཞུས་ཏེ་བདེ་མཚོག་རབ་འབྱམས་གྱི་ཁྲོད་ནས་ལྔར་མ་སོང་བ་བཅུ་ལྟག་ཡོད་པ་གསན་ཏེ་སྐབས་མགོན་མཚོག་གི་བཀའ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པོ། ཡང་ཁོང་གིས་སྐབས་མགོན་གདུང་མདུན་ནས་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་གྱི་དབུ་བཙུགས་ཏེ་དེ་དང་མཉམ་དུ་མགྱུར་མ་ཡང་གསུངས། ཚར་མ་ཐག་ཁོང་ར་བར་ཕྱིན་སྐབས་གཉན་ཐོག་སྒོ་བཟང་གིས་ཅ་རྒྱན་གྱི་མི་ལའི་སྐྱ་གཟུངས་འཇུག་ཏུ་རྒྱ་རོ་བའི་རུས་རྒྱན་དང་མི་ལའི་སྒོམ་ཐག་ཡོད་པ་ཞིག་ལྟལ་བས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཚོགས་ཆེ་བ་བྱུང་།

སྤྲོས་པ། བསྐལ་བཟང་རྣམ་འདྲན་བཞི་བ་རྒྱབ་ཆེན་ཤུག་སེལྟེ་ཡི། བསྟན་ལ་དབང་བསྐྱར་དབང་རྒྱལ་བརྒྱད་ཐུན་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སོགས། བསྟན་པའི་དཔལ་གྱུར་སྤྲོ་མ་རྣམས་གྱིས་དམ་ཚིག་གསེར་འཁོར་ཆེ། བྱག་ཏུ་གཏད་དེ་ཐུབ་བསྟན་ཁྱོན་ལ་དབང་བསྐྱར་འདི་གོ་མད། བསྟན་

བདག་མིག་སྤོང་ལྷན་པ་དེ་དག་གི། བཟུན་སྲིད་ནོར་བུའི་ཁྲི་ལ་ཞབས་བཀོད་དེ། བཟུན་འཛིན་
སྟོབ་བརྒྱའི་ཐུགས་ཀྱི་ཡོལ་གོ་བྱ། བཟུན་རྒྱུན་བདུད་ཚིའི་ཆར་ཆེན་ཡོངས་སུ་ཕབས། རྒྱབས་མགོན་
མཚོག་གི་ཐུགས་བཞེད་རིན་ཆེན་སྟོང་། ཡོངས་སུ་སྐོང་ཆེད་ཉེ་བྱ་ཀ་དཔལ་དངོས། འཇམ་དབྱངས་
མཁུན་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསེར་ཞལ་ལས། ཉེ་བྱ་ཀ་དཔལ་རབ་འབྱམས་དབང་ཆེན་སྤངས། དྲང་སྤང་
ཇོ་རུས་འགོ་ལྷན་བཞེས་པ་ལས། རླུང་ཡང་སྤྲིག་སྤྲངས་ཆེད་དུ་སྤྲུགས་པ་བཞིན། རྟོད་ལྷན་སྐལ་ལྷན་
ཤིང་རྟའི་གསོལ་བཏབ་བཞིན། དབང་ཆེན་འགོ་ལྷན་མ་ཡི་རྒྱུན་བཟང་སྤེལ། གདན་སའི་གསེར་ཁྲི་
མཁན་སྤུལ་དགོ་བའི་བཤེས། གསེར་གྱི་རི་བོ་ལྷ་བུའི་གདུལ་བྱ་དང་། ཇིས་མེད་ཐུགས་ནས་ཕེབས་
པའི་སྐལ་ལྷན་ལ། མདོ་ལྷགས་བདུད་ཚིའི་ཆར་ཆེན་ཕངས་མེད་ཕབས། ཞེས་སྒྲ་གོ་དོ་རྗེ་འཆང་
ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྗེ་བཙུན་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་ཐར་
ཐར་བ་དད་པའི་བསྟོ་བཞུད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་ནུ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་རྒྱབས་མགོན་མཚོག་
སྟོ་འཕྲེང་བཞི་བ་ཞལ་བཞུགས་རིང་ལ་བཀའ་གསུང་དང་དུ་སྤངས་ཉེ་མདོ་ལྷགས་དམ་ཚས་ཀྱི་ཆར་
ཆེན་ཕབ་ནས་སངས་རྒྱས་བཟུན་པའི་སྟོག་བཟུང་བའི་སྐྱེ་བརྒྱུད་པའོ། ། ༥ ། །འཛིགས་མཛད་
གཤེན་རྗེའི་གཉིས་མེད་བདེ་ཆེན་གྱི། ཉིང་འཛིན་རྒྱ་འཛིན་སྤྲུག་པོའི་སྟོང་ཡངས་ལས། འཕྲིན་ལས་
སྤྲ་བརྒྱ་དང་འགོག་དམ་ཚས་ཀྱིས། རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་བྱ་བ་མཛད་ཞབས་ལ་འདུད། འགག་མེད་
གསུང་གི་དོ་རྗེའི་རང་གཤིས་ཀྱིས། ཆད་མེད་གསུང་གི་མཛད་པའི་དགའ་སྟོན་ལ། ཇིས་མེད་གདུལ་
བྱ་འདུས་པའི་བྱུང་བ་དག། བདག་མེད་དག་གི་རོལ་མོ་སྤེང་བར་བྱ། །

རྒྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་རྗེ་བསྐལ་བཟང་བུ་བཟུན་དབང་ཐུག་དཔལ་བཟང་བོ་
དགོངས་པ་རྗེས་རྗེས་སྤྱོད་དཔལ་མང་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བཟུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དང་
མཁན་ཆེན་དག་དབང་དགོ་ལེགས་པའི་ཡང་སྤུལ་བསྐལ་བཟང་མཁས་བྱ་བ་རྒྱ་མཚོ། བསོད་གྲགས་
སྤུལ་བའི་སྟོ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིགས་མེད་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སྟེ་དམ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐལ་བ་བཞིན་
རྒྱབས་མགོན་མཚོག་གི་རྣམ་ཐར་ཁ་སྐོང་ཤེས་ལྷན་ཡིད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་མཛེས་

ཀྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བ་ལྷགས་ཚུམ་མཛད་པ་དང་སྐྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་
ཞུགས་འབུལ་སོགས་ལ་ཡང་ཁུར་ལེན་ཡང་དག་མཛད། དེ་ནས་སྒྲུ་མ་རྣམས་པས་བཏྲན་པའི་བདག་
པོར་མངའ་གསོལ་བ་བཞིན་ཅུ་མཐུད་དེ་བར་མ་ཆད་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་ཚུལ་ནི།

ལོ་དེའི་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ནས་ཉིན་ལྔར་སྐྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་གི་ཡུང་དང་
གྲང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཏོར་བཅེས་རྣམས་དག་ཆོས་དབྱིངས་མའི་ཡུང་
གནང་། ཆོས་བཙུན་བཅུད་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལྟ་ལྟའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བྲིད་གནང་།
དེ་ནས་ཉིན་བཞིར་བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལྟས་དཀྱིལ་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བྲིད་གནང་།

ཟླ་བ་བཞི་བའི་ཆོས་བཞི་ནས་ཉིན་གཉིས་ལ་དེའི་རྣམས་རིམ་གྱི་བྲིད་གནང་། ཆོས་དྲུག་ནས་
ཉིན་བདུན་ལ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དམར་བྲིད་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད་གནང་། ཆོས་བཅུ་བཞི་ལ་
འཇམ་དཀར་ལས་ཆོགས་ཀྱི་བྲིད་དང་སྒྲན་མདོ་བཅུད་བཅུ་བའི་ཡུང་གནང་། ཆོས་བཙུན་ལ་
བསྐྱབ་བྱ་དུ་མ་ལ་བཏྲན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོལ་བ་པོ་ག ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཞི་ཁྲོ་སྐྱགས་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་བཤད་
འབྲིང་པོའི་བཤད་ཡུང་དང་སངས་པོ་དང་མའི་ལས་ཆོགས་ཀྱི་ཡུང་། ལྷེ་བུ་ལྟའི་བཤད་པ་དོན་གསལ་
མེ་ལོང་གི་ཡུང་གནང་། ཆོས་བཅུ་བདུན་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ཆེ་བྲིད་གནང་། ཉེར་དྲུག་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་
བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བྲིད་གནང་ཞིང་ཉིན་གཅིག་ལ་དེའི་རྣམས་རིམ་གྱི་བྲིད་གནང་།

ཟླ་བ་ལྔ་བའི་ཆོས་གཅིག་ནས་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྣམས་རིམ་གྱི་བྲིད། ཆོས་ལྔ་
ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་བསྐྱེད་རྣམས་ཀྱི་བྲིད་གནང་། ཆོས་དྲུག་ལ་ཞི་ཁྲོ་
སྐྱགས་སྐྱབ་དོ་རྒྱའི་ཆོག་སྐྱམ་གྱི་བྲིད་གནང་། ཆོས་བཅུ་ལ་དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མའི་ལས་ཆོགས་
ཀྱི་བྲིད་གནང་། ཆོས་བཅུ་གཅིག་ལ་པཎ་ཆེན་བྲིད་ཡིག་ཆོགས་བཅད་མའི་སྤྲང་ནས་རྒྱ་རོ་ཆོས་དྲུག་
གི་བྲིད་གནང་། ཆོས་བཅུ་གཉིས་ལ་རྩོ་ནང་བྲིད་བཅུའི་ཡུང་བྲིད་གནང་། ཆོས་བཅུ་གསུམ་ནས་ཉིན་
གཉིས་ལ་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་དང་མཁའ་སྐྱོད་མའི་ལྷགས་བདུའི་རྒྱུ་གནང་བསྐྱེད། ཆོས་
བཙུན་ནས་ཉིན་བདུན་ལ་སྐྱབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུ་གནང་ཡུང་བཅས་གནང་། ཉེར་གཉིས་ནས་

ཉིན་བཞི་ལ་བ་རི་བརྒྱ་ཅའི་རྩིས་གནང་ལུང་བཅས་གནང་། ཉིན་དུག་ནས་ཉིན་གཉིས་ལ་སྤར་ཐང་
བརྒྱ་ཅའི་རྩིས་གནང་བསྟུལ། ཉིན་བརྒྱད་ནས་ཉིན་གཉིས་ལ་འཛིགས་བྱེད་དཔལ་བོ་གཅིག་པའི་
དབང་སྟོན་དང་བཅས་པ་གནང་།

ཟླ་བ་དུག་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་འདོད་རྒྱལ་གསང་ཐུགས་སྤུའི་རྩིས་གནང་། ཟླ་ལའི་སྟོག་གཏང་
དམ་ཅན་མགར་ནག་གི་སྟོག་གཏང་རྣམས་བསྟུལ། སུ་རད་སྤུལ་སྤུ་སྤུལ་བཟང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཚོས་
ཁྱེ་རྩིས་བདུན་ལ་སྟོན་དང་། ཆོས་བརྒྱད་ནས་འཕྲེང་གི་སྤྲུགས་པའི་དགྲེལ་འཁོར་ཞེ་སྤུའི་
དབང་བསྐྱར་ཡོངས་རྒྱུགས་གནང་སྟེ་ཉིན་ལའི་ཉིན་གྲུབ། ཀུན་སྤངས་གྲགས་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་ཁྱེ་
རྩིས་ཉིན་དུག་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་སྤྲོད་དང་བྱེད་དབང་རེ་གནང་ནས་བདེ་མཆོག་རབ་འབྱམས་
ལས་འབྲུལ་སྤོང་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་ལྟ་རེ་གཉིས་པ། བསྟོན་འབྲེལ་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་ལྟ་རེ་
གཉིས་པ། བདེ་མཆོག་སྤོང་འབྲུང་ལྟ་བུ་གསུམ། བདེ་མཆོག་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་ལྟ་རེ་གཅིག་
མེ་ཏི་བུ་གསུམ། ལ་བ་བ་བུ་གསུམ་སྟེ་དུག་དང་། ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་གཅིག་གི་སྤྲོད་བདེ་
མཆོག་འབྱམས་པའམ་དྲག་ཆེན་ལྟ་རེ་གཉིས་པ། བྱེད་བོང་ཞལ་ཅན་ལྟ་རེ་གཉིས་པའི་དབང་གནང་
ནས་རེ་ཞིག་མཚམས་བྱས།

ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་ཉིན་གཉིས་ལ་བརྒྱད་སྟོང་བའི་ལུང་གནང་། ཆོས་གསུམ་
ལ་རྩ་བརྒྱུད་ཁྲིད་གནང་། ཆོས་བཞི་ལ་བསྟེན་སྤྱོད་སྤྲུགས་མའི་ཁྲིད་དང་དེའི་སྒྲིབ་ཀྱི་ལུང་
གནང་། ཆོས་དུག་ནས་འཛིགས་མེད་ཀྱིས་ཁྱེ་རྩིས་བཞི་མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་པའི་བེུ་བུ་
ཀྱི་ལུང་གནང་། ཉིན་བརྒྱད་ནས་ཉིན་བཞི་མགོན་པོ་བཀའ་རྒྱ་མའི་ལུང་གནང་།

ཟླ་བ་དགུ་བ་ཆོས་ནས་སྤར་གྱི་བདེ་མཆོག་རབ་འབྱམས་ཀྱི་འཕྲོ་ནས་བདེ་མཆོག་རྩི་རྩི་མཁའ་
འཕྲོ་ལྟ་རེ་གཉིས། བདེ་མཆོག་རྩི་མཁའ་ལྟ་སོ་བདུན། བདེ་མཆོག་འཇམ་པའི་རྩི་རྩི་ལྟ་ཉིན་ལྟ།
འཁོར་ལོ་བསྐྱར་དུག་ལྟ་རྩི་ལྟ་གཉིས། མཁའ་འཕྲོ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་སྟོང་དང་བཞི། རྩི་རྩི་པག་མོ་ལྟ་ཉིན་
གཅིག་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བསྟུལ། ཆོས་བུ་བཞི་ལ་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྤྱོད། དྲག་པོ་གསུམ་དེལ།

འཇིགས་བྱེད་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་རྫོགས་ཡུམ་བཅས་དང་ལྟ་མོ་དམག་ཐོར་མ། བམ་ནག་ཤན་པ་དྲུག་
སྟོར་ནམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྟུལ། ཟམ་ཚ་མཚོག་སྟུལ་དང་ནོར་བུ་སྟུལ་བའི་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱས་རྒྱས་
ཆོས་བཅོ་ལྔ་ནས་ཉིན་ལྔར་སླ་མ་མཚོད་པའི་བྲིད་དང་ཞི་བ་ལམ་ཟབ་ཀྱི་བྲིད་གནང་། ཉེར་གཉིས་
ནས་རིམ་པར་ཉིན་ལྔ་ལ་སྟག་ཕུའི་དག་སྒྲུང་ཆོས་སྟོར་ལས་བྱུང་བའི་རྗེས་གནང་བཅུ་གཉིས། སྟོལ་
མ་ཕྱི་ནང་གི་དབང་སྟེ་དེའི་སྟོར་གང་ཡོད་བཅས་གནང་། ཉེར་བདུན་ལ་སྟོང་བོ་དོན་གསུམ་གྱི་བྲིད་
གནང་།

སྟོ་མང་མཁན་ཆེན་སྟུལ་བའི་སྐྱས་ཁྱས་རྒྱས་རྒྱ་བ་བཅུ་བའི་ཆོས་གཅིག་ནས་གསང་འདུས་
འཇམ་རྟེན་དང་གསང་འདུས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་ བདེ་མཚོག་ནག་པོ་སྟོད་པ། ངམ་རྫོང་སྟན་
བརྒྱད་ཀྱི་ཀྱེ་རྟོར་ལྟ་དག། མི་འབྲུགས་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་ནམས་ཀྱི་དབང་གནང་། ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཆོ་
དབང་དང་རྟ་མགིན་གྱི་རྗེས་གནང་བསྟུལ། སྟོ་མང་རིན་པོ་ཆའི་སྟུལ་སྒྱུར་དགོ་ཆན་རབ་འབྲམས་
པ་བཅོན་འབྲུས་རྒྱ་མཚོ་ལས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ཡུང་གསན་དགོས་ཚུལ་དང་། དགོ་ཆན་ཚང་ལའང་
དེ་ལྟགས་ཀྱི་བཀོད་བྱུང་ཞིབ་མོ་གནང་། ཆོས་དགུ་ནས་ཉིན་དྲུག་ལ་རྩ་པོད་དཔལ་པོད་གཉིས་
ཀྱི་ཡུང་གནང་། བཅུ་དྲུག་ནས་སྐབས་འགྲོའི་བྲིད་དང་རྗེ་བསྟོན་ཞབས་ཀྱི་ཟ་བྱེད་མཁའ་འགྲོའི་
སྟོན་སྟེག་གི་ཟེན་བྲིས་ཀྱི་ཡུང་གནང་། ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ནས་ཉིན་བཞི་ལ་གསང་འདུས། བདེ་མཚོག་
འཁོར་ཆེན། མི་འབྲུགས་པ་ལྟ་དགུ་ནམས་ཀྱི་དབང་གནང་། ཉེར་དྲུག་ནས་ཉིན་གཉིས་ལ་སྐབས་
མགོན་མཚོག་གི་མཛད་པའི་ལས་བཞིའི་དྲུག་རུ་མའི་བྲིད་དང་སྐབས་མགོན་མཚོག་གིས་མཛད་
པའི་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བསྟེན་སྟུབ་སྟུགས་མའི་བྲིད། ལྷ་ལྷ་བའི་རྩ་ཆོག་མཆན་འགྲེལ་
དང་བཅས་པའི་བྲིད་གནང་།

སྟོ་བ་བཅུ་གཅིག་བའི་ཆོས་གསུམ་ནས་ཉིན་ལྔ་ལ་གྱུར་པོད་མེ་འབར་མ་དང་ཁ་སྟོང་པོ་ཉིའི་
ཡུང་གང་ཡོད། རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་གྱུར་ལྟ་བརྒྱད་མའི་གཏོར་ཆོག་གི་ཡུང་དང་
བཅས་པ་གནང་། ཆོས་བརྒྱད་ལ་རིགས་གསུམ་སྟེ་སྟུབ་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྟུལ། མཁའ་རྟོན་གསུང་

ཉིང་ནས་མེ་རྟོག་བཅུད་ལེན་གྱི་བྲིད་དང་། བཤེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་བརྟེ་མའི་ལས་
ཚོགས་བཅུ་གཅིག་དང་མཁན་ཆེན་དག་གི་དབང་པོའི་དམིགས་བརྟེ་མའི་བསྟེན་ཡིག་སྦྱིན་སྲེག་
དང་བཅས་པའི་ཡུང་རྣམས་བཀའ་བྲིན་དུ་བསྟུལ་རྟོ། ། །དགུང་གུངས་ང་གཉིས་པ་རབ་ཆོས་མེ་མོ་
སྦྱལ་གྱི་ལོའི་ལྷ་དང་པོའི་ཆོས་བཅུ་ལ་དོ་རྩི་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་པོ་གཅིག་པའི་ཞི་ཁྲོ་སྦྱགས་སྦྱབ་
ཤིན་དུ་ཟབ་པའི་བྲིད་གནང་། ཆོས་བཅུ་གཅིག་ལ་སྦྱབས་འགྲོའི་བྲིད་དང་། ཆོས་བཅུ་བདུན་ལ་དོ་
རྩི་ཆོག་སྦྱམ་གྱི་བྲིད་དང་། འཇམ་དཀར་ཞི་ཁྲོ་སྦྱགས་སྦྱབ་དང་། མ་ཉིང་ཏ་འདོན་རྣམས་ཀྱི་བྲིད་
གནང་། བཅོ་བརྒྱད་ནས་སློ་མང་མཁན་སྦྱལ་གྱིས་ཁྱས་དོར་ཞང་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྩི་བསྟན་པ་རྒྱ་
མཚོའི་བཀའ་འབུམ་གྱི་ཡུང་གནང་བ་ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཉེར་བདུན་ལ་གྲུབ། དེའི་བར་ནས་གཞན་
ཡང་བཅུ་གཉིས་ནས་མདོ་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་ཡུང་། སློ་མང་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་ཆོགས་བཅད་
མའི་ཡུང་། ཏ་མགིན་གྱི་རྩིས་གནང་། དེའི་བསྟེན་ཡིག་ཐུག་བཀའ་གསུང་དང་དེའི་སྦྱིན་སྲེག་བཅས་
ཀྱི་ཡུང་གནང་། ཉེར་བརྒྱད་ལ་སྦྱགས་རྩི་ཆེན་པོའི་དབང་དང་། གཙོད་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་ངང་བའི་མཆུ་
སྟོས་དང་ཁྲོས་ནག་གི་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་སོགས་ཡུང་ཁ་ཤས་གནང་།

གཉིས་པ་རྩིས་མའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་གི་སྟོན་བཟུང་གི་ཡུང་དང་ཉིན་གུང་
ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ་གྱི་དབུ་བཅུགས་ཆོས་བཅུ་བདུན་ལ་
མཆུག་གྲུབ་པར་གནང་། ཉེར་དུག་ནས་ཞལ་ལྷ་ནས་ཞང་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་
བཀའ་རྒྱ་མའི་སྟོར་དང་། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་པའི་གསུང་འབུམ་གྱི་དབུ་བཅུགས་
པ་མཆུག་ལྷ་གསུམ་པའི་ཆོས་དགུ་ལ་གྲུབ། ལྷ་དེའི་ཆོས་བཅུ་ནས་རྩི་བཅུན་དག་དབང་ཐུབ་བསྟན་
རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ཡུང་ཉིན་ལྷ་ལ་གནང་ཞིང་རྟོག་བདུན་མཚན་གྱི་བཤད་ཡུང་ཡང་
གནང་། ཆོས་བཅུ་དུག་ནས་ཉིན་གཉིས་ལ་གསེར་འོད་ཀྱི་ཡུང་གནང་། ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ནས་ཉིན་
གཉིས་ལ་སྟོ་སྦྱོང་བརྒྱ་ཅའི་ཡུང་གནང་། ཉེར་དུག་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་སྟོ་གོན་དང་བཅས་འཛིགས་
བྱེད་དཔའ་ཅིག་དང་ཀུན་རིག་གི་དབང་གནང་། ཉེར་དགུ་ལ་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅའི་བྲིད་གནང་།

བ་དང་མདོ་ཚའི་ལུང་གནང་། ལུས་ཅུ་ཐམ་པའི་ཉིན་ནས་བཟུང་འཇམ་མགོན་པོ་ལྷན་འབས་ཀྱི་
གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་གནང་བ་ལྷ་བ་བཞི་བའི་ཆོས་བཅུ་ལ་བྱུང་བའི་མཇུག་ཏུ་འདུལ་འཛིན་གྲགས་
རྒྱུན་པའི་འཁོར་ཆེན་རྒྱལ་ཐབས་ཀྱི་ལུང་གནང་། ལྷ་དེའི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ལ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གནང་
བསྟུན། ཆོས་བཅུ་གཉིས་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་རྒྱུ་ཐབས་འགོ། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ། མཇུག་རྣམས་ཀྱི་
བྲིད་གནང་། ཆོས་བཙུ་ལ་དགེ་ལྡན་དང་བསྟེན་རྒྱུ་ལྷན་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་བསྟུན། ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་ཉིན་
གཉིས་ལ་དྲུགས་པོ་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་འདུས་པའི་བསྟེན་རྒྱུ་ལྷན་ཀྱི་ལུང་གནང་། ཆོས་བཙུ་བརྒྱུད་
ལ་མགོན་པོ་ལྷན་དྲུག་པའི་རྒྱུ་ལྷན་གནང་བསྟུན། ཉི་ཤུ་ནས་ཉིན་དགུ་ལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་
ལུང་གནང་། ཉིན་དགུ་ལ་བཤད་པ་རྩོལ་ག་བརྒྱུད་མའི་ལུང་གནང་།

ལྷ་བ་ལྷ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ལྷན་ཀྱི་ཆོས་བཙུ་བ་གནང་། ཆོས་བཞི་ལ་བདེ་མཚོག་ལྷན་
བཟུང་བའི་བྱེད་ལྷན་གནང་། ཆོས་ལྷ་ནས་དེའི་བྱེད་ལྷན་དཀྱིལ་གྱི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་དམར་བྲིད་གནང་།

རྒྱ་སྟོང་ལྷ་བའི་ཡར་ཆོས་ལ་ཆོས་དཔལ་ཁིང་ཏུ་འབས་བསྟེན། ཆོས་བཞི་ལ་ཆོས་ཆེན་
ལེགས་བཤད་ཆོས་ཀྱི་དགའ་ཆལ་ཏུ་ཆ་ཀན་རྟོ་ཐོག་ཐུའི་སྒྲུལ་བའི་སྒྲུ་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་ཆུལ་
བྲིམས་དང་ཆོགས་ལྷ་མ་དགེ་ལྡན་གྱི་བསྟུན་པ་ལ་བཀོད་དེ་སྒྲུལ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཚན་ཏུ་མཚན་གསོལ། བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲིམ་རྒྱུ་ཐབས་འགོའི་བྲིད་དང་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་
མ་དང་བྱེད་ལྷན་སྒྲུངས་ལྷན་སྒྲིམས་ཀྱི་ལུང་གནང་བ་དང་ཡི་གེ་གསར་སྒྲིམ་གྱི་དབུ་འཇུགས་
པ་གནང་། ཆོས་ལྷ་ནས་ཉིན་ལྷའི་རིང་ཆོས་སྒྲུན་གཉིས་རེ་བཞིས་ཏེ་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད་གནང་ཁིང་
དེའི་དཀྱིལ་ལ་བྱེད་ལྷན་སྒྲུངས་ལྷན་གྱི་བྲིད་དང་སྒྲུ་ཐབས་འགོའི་བྲིད་མཇུག་གྱི་བྲིད་བཅས་བསྟུན།
གཞན་ཡང་འཕོ་བྲིད་དཔའ་པོ་གཡུལ་འཇུག་མའི་བྲིད། ཆ་གསུར་སྒྲིམས་ཀྱི་ལུང་སྟེ་ལུང་ཐུན་འགའ་
གནང་། ཆོས་བཅུར་འཇིགས་བྱེད་སྟོན་པོན་དང་འབྲེལ་བར་ལྷ་མ་ལྷ་བཅུ་བའི་བཤད་ལུང་དང་
མཇུག་ཏུ་རིགས་གསུམ་སྟེ་སྟུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷན་གནང་བསྟུན། ཆོས་བཅུ་གཅིག་ལ་དཔའ་ཆེན་གྱི་དབང་དང་
འཇིགས་བྱེད་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་རྒྱུ་ལྷན་བཅས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷན་གནང་། ཆོས་རྒྱལ་བྱེད་ནང་གསང་གསུམ་

སྐབ་སྐོར་གྱི་ལུང་སོགས་གནང་། དེ་ནས་མ་འགྲང་བར་ཁླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཉེར་ལྗེའི་ཉིན་ཉོར་གཙང་
དགོན་གསར་ཅག་ཅག་སྐར་དུ་ཕྱག་ལེབས་གནང་ནས་འདྲུ་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་རབ་གནས་
དང་གཞུག་མར་གནས་པ་རྣམས་དང་ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མང་དུ་འདུས་པ་རྣམས་དགེ་
ཚུལ་སྦྲང་གི་བསྐྱབ་པ་ལ་བཀོད། དགེ་ལུན་བཤད་སྐབ་དར་རྒྱས་སྤྱིང་ཞེས་དགོན་པའི་མིང་གསར་
དུ་བཏགས། དེ་ནས་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་གནང་། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དབང་།
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། ཀུན་རིག་གདུགས་དཀར། སྐབ་རྒྱལ་ཆོ་དབང་བཅས་དང་། བདེ་གསང་འཛིགས་
གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། སྟོན་ལམ་རྣམ་ལུ། གསང་འདུས་སྟོན་ལམ། ཡོན་ཏན་
གཞི་གྱུར་མ། ལྷུང་བཤགས། གདུགས་ཤར་སྟོལ་མ། སྟོལ་བརྟོད། ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱང་རྣམས་ཀྱི་ལུང་
གནང་། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། དགའ་ལྗན་ལྟ་བུ་མ། ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མ།
གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅུ་རྣམས་ཀྱི་བྲིད་གནང་། མགོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ། ཞལ། ལྟ་མོ་རྣམ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ལུང་།
བརྟོད་སྟོན་རྒྱ་མཚོ། དགེ་ཚུལ་སྦྲང་གི་བྱིར་བཅོས། པཌ་ཆེན་ཐོམ་ཆོག་སྐྱབས་འགོ། མ་ཅི། དམིགས་
བཅེ་མ། བཟླ་འབར་མ་གཉིས་བཅས་ཆོས་བཀའ་མང་བོ་གནང་ནས་སྐར་གདན་སར་ཕེབས། བརྒྱ་
པའི་ཆོས་གཉིས་ནས་ཉིན་ལྔ་ལ་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་སྦྲང་དང་བཅས་པའི་བཤད་
ལུང་གནང་། ཆོས་བདུན་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་སྐབ་རྒྱ་མཚོའི་བཤད་ལུང་གནང་།
ཆོས་བརྒྱུ་ལ་སྤྱི་བོ་ཆོས་མཛད་པའི་དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལུང་གནང་། བརྒྱ་གཅིག་ནས་
ཉིན་དགུ་ལ་སྐབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་ལུང་གནང་།

ཁླ་བ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་ལམ་གཙོའི་བྲིད་གནང་། ཆོས་གསུམ་ལ་འདུལ་བ་རྒྱ་
མཚོའི་བཤད་ལུང་གནང་། ཆོས་ལྔ་ལ་སྐྱབས་འགོ་དང་། མཐུལ། རྟོར་སེམས་སྟོན་བསྐྱབས་གསུམ་གྱི་
བྲིད་གནང་། ཆོས་དྲུག་གི་ལྔ་རྩ་འབྲང་ཆེའི་འཛིགས་བྱེད་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུང་། ཉིན་གྲང་ནས་ལམ་
རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་བྲིད་ཉིན་གསུམ་ལ་གནང་། ཆོས་དགུ་ནས་མི་གཡོ་བ་སྟོན་པོ་ཕུས་
བཅུགས་མའི་རྗེས་གནང་བསྐྱུལ། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་ཏེ་ལོ་རྒྱ་རོ་མར་བ་མི་ལ་

རས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལུང་གནང་། ཆོས་བཙུ་བཞི་ལ་སྟོ་གོན་དང་དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་
བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དབང་གནང་། བར་སྐབས་ཤིག་དུ་གོང་དུ་སྒྲོས་པ་བཞིན་གྱི་མི་ལམ་
ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་འབྱོར་གྱི་གཟུགས་སྤང་བྱུང་པར་ཅན་བྱུང་བ་ནི། བྲག་དམར་པོ་ཞིག་གི་སྤྲོད་ན་
འཕྲེད་ལམ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐེབས་པས་སྤྲུགས་རྩི་ཆེན་པོའི་འཕྲིན་ལས་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་དམ་
སྤྲི་རེད་སྟམ་པ་སྐྱེ་བཙུན་གཉིས་ཡོད་པས་སྐྱེ་བོ་དེས་དང་བོར་མི་དགའ་ཞིང་བརྟན་ཐབས་བྱེད་
ཀྱང་ཕྱི་ནས་མགོ་བོ་བདུད། དེ་ནས་བཙུན་གཟུགས་དེས་ཁོང་ལ་ཆོས་ཆེར་བརྟན་ཤིང་འཕྱ་བ་ལ་མ་
འཛོམས་པར་ནང་དུ་ཐེབས་པས་བྲག་ཕྱག་ཅིག་ན་སྤྲུགས་རྩི་ཆེན་པོ་མི་པལ་གྱི་ལྷས་ཚད་ལས་ཉིས་
འབྱུར་གྱིས་ཆེ་བའི་སྐྱེ་དྲངས་གསལ་དར་མཐིང་གི་ན་བཟའ་དང་དར་ཐོད་ཅན་ཞིག་བཞུགས་པ་
ལ་ཁོང་གི་སྤྲུགས་ལ་ཚད་མེད་པའི་དད་པ་ཞིག་འབྱུངས་ནས་སྤྲོ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྤྱུར་དུ་ཐོབ་
པ་ཞིག་མཐུན་ཞེས་ཞུས་པར། སྤྲུགས་རྩི་ཆེན་པོ་དེའི་ཞལ་ནས་དེ་ལྟར་ཡོང་ཞེས་གསུངས། ཁོང་གིས་
ཁོངས་སྤྱུངས་ཀྱིས་གསུངས་པ། བསམ་ངོ་ལ་ཆོ་འདིའི་སྤང་ཤས་ཅིས་ཡང་ཁ་མ་བྲི། ཉོན་མོངས་མགོ་
ཚོད་དུ་འདུག་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲོད་ཆུལ་འདིས་དེའི་བར་དུ་རི་འདྲ་ཡོང་སྟམ་འཛིགས་ཞུས་
པ་ཞིག་བྱང་ནས་རི་ལྟར་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་འཁོར་བ་འདི་བསྐྱོད་སྤྱུང་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་མཐུན་ཞེས་
ཞུས་པར་དེ་ལྟར་ཡོང་ཞེས་གསུངས། འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་དོན་ནི། སྤྲོ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
པ་ལ་སྤྱོད་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྤྲོད་དུ་ཆོ་འདིའི་སྤང་ཤས་སྤྲོད་པ་སོགས་ཆུང་དུ་དང་སྤྲོད་མོང་བའི་
ལམ་སྤྲོད་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མགོ་ཚོད་དུ་མི་གཏོང་བར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་
ལས་བྱང་བའི་འཁོར་བ་ལ་ཞེན་པ་གཏིང་ནས་ལོག་པའི་སྤྱོད་བྱ་འབྲིང་དང་སྤྲོད་མོང་བའི་ལམ་ལ་
སྤྲོད་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

ཡང་དེའི་འཕྱོར་ཁོང་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བྲག་ཕྱག་དེ་ལས་ཕྱིར་ཐེབས་ནས་བྲག་དེའི་སྤྲོད་
དུ་བཞུགས་པ་ལ་སྐབས་ཤིག་སྤྲུགས་རྩི་ཆེན་པོ་དེ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཐེབས་བྱུང་། ཁོང་ལ་དད་པ་ཚད་མེད་
པ་ཞིག་སྤྱོད། དངོས་པོ་ཞིག་འདི་ལ་འབུལ་རྒྱ་ཡོད་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པས་གཞན་མེད་ཀྱང་ཕྱག་དུ་

རྩེ་པོར་གང་ཡོད་པ་དེ་ཕུལ་བས་ཕྱག་བརྒྱའི་ཏེ་བསྐྱམས་སོང་བས་དགའ་དད་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བ་
ཞིག་མིས་ཞེས་གསུངས། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུའི་རྣམ་པ་ཡི་གེ་བྱེད་དང་བཞི་བ་བྱ་བ་དེ་དང་མི་
ལམ་གྱི་བབ་སྐྱབས་མགོན་གོང་མ་དེ་དང་འགྲིག་པར་བྱུང་ཞེས་གསུངས། སྐྱབས་མགོན་གོང་མ་དེ་
དང་འགྲིག་ཚུལ་གྱི་རྣམ་ཐར་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་གདའ་ཡང་ཞིབ་ཆ་མ་ངེས། ཡང་རྒྱབ་གཅིག་
མི་ལམ་དུ་རི་ཞིག་གི་སྤྲོང་ན་སྤྲོང་འོག་ཕྱོགས་མཚམས་ཐམས་ཅད་ཤེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཅེ་བཅུ་
དྲུག་པ་ཞིག་འདུག་པ་ལ་མི་ཞིག་གིས་སྤྲོང་དུ་སོང་དང་སྤྲོང་གསུམ་གྱི་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་
འོང་བེད། ཅེ་བཅུ་བཞི་བའི་བར་ཕྱིན་ཏེ་བཞུགས་པས་ཁོར་ཡུག་ཀྱན་སྐྱག་ཏིང་ངེ་བ་ལ་རིའི་འབྲང་བ་
རེ་སྤེལ་ཡོད་པ་ལས་གཞན་མ་མཐོང་། ད་དུང་སྤྲོང་དུ་སོང་དང་གསལ་དུ་འགྲོ་བེད་ནན་ཆེ་བ་བྱས་
ཀྱང་ཡོམ་ཡོམ་གཡོ་བས་འགོ་མ་རྒྱས་པར་རིའི་ལྷག་ན་རྒྱལ་སྐྱེས་སྐྱེ་མཆོད་གསུམ་བཞུགས་པ་མཇུག་
དུ་ཕྱིན། ཕུ་རྒྱུད་བ་ཡིན་རྒྱ་དེས་ཅང་མི་གསུང་། སྤྱན་ཐུ་བས་དགེ་བཤེས་འདི་ལ་མཛོལ་གསུངས།
པོ་ཏྲོ་བ་དང་ཡང་མཇུག། དེའི་མཚམས་མནལ་སད་པ་དང་དོ་རྩེ་འཆང་དང་བྱུང་འབྱུག་གི་ཐིག་
ལེ་མཇུག་མ་རྒྱས་པ་བསོད་ནམས་རེ་རྒྱུད་སྐྱེས་ཡང་ཞིབ་པར་བསམ་པས་དེ་དང་མཚུངས་པར་
བྱུང་སྐྱེས་ལོག་པའི་འབྲུལ་ངོར་ཤར་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལོག་པའི་འབྲུལ་ངོར་ཤར་ཞེས་གསུངས་ཏེ་
ཁེངས་སྐྱུངས་མཛོད་མོད་དོན་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་དང་བྱུང་འབྱུག་གི་ཐིག་ལེ་དངོས་སུ་གཟིགས་པ་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཞལ་ནས་པོ་ཏྲོ་བ་སྐྱབས་མགོན་འབྲུངས་རབས་ན་བཞུགས་པས་མགོ་
བོ་གཏུགས་ཅིམ་མིན་པར་སེལ་མ་ཤོར་བ་དགོས་པར་གོ། ཕྱིས་སྐྱབས་མགོན་སྐྱེ་འདར་ཉེ་བའི་སྤྱན་
དེར་ཞལ་ནས། སྐྱེ་ཆོ་འབྲང་བརྒྱད་ལ་འཁོན་མ་ཞུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཆོ་ཆས་རྒྱན་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཐོབ་
འདུག་ན་སྤྱོད་པ་ཅིང་ཡང་མཉན་པས་ཆོག་ འཁོན་ཞུགས་ཡོད་ན་སེལ་བྱ་བ་དེ་ལ་བེད་བས་མ་ཉན་
གསུངས་པས་བེད་ཆ་མང་བོ་བྱུང་སྐྱབས་ཀྱང་གང་མིན་གྱི་བེད་རྩེས་བསྐྱེགས་ཏེ་རང་ཕྱང་གཞན་
ཕྱང་མ་བྱས་པ་ཡང་དེ་ཆོས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བསྐྱེན་བདག་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་
རང་གང་ལ་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་མ་མཐའ་དག་དང་སེལ་མ་ཞུགས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་

པར་གདམས་པ་ཡིན་ནོ།

སྤྲུལ་པ། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་སྤྲེལ་ཆོགས་འོད་ཅན་ལས། །སྤྲེལ་ཆོགས་ཁམས་དང་བག་ལ་ཉལ་རྩེ་
བཞིན། །སྤྲེལ་ཆོགས་ཟབ་རྒྱས་འོད་བརྒྱ་བཀྲེ་བ་ཡིས། །སྤྲེལ་ཆོགས་གདུལ་བྱའི་རྟོགས་པའི་འདབ་བརྒྱ་
བཞད། །འགྲོ་ལ་ཕན་བཞིན་ལམ་གསུམ་ཤེས་པ་ཡིས། །རིགས་ཅན་མེ་ཡི་ཀྱ་མུད་མེ་ན་ཀའི། །རབ་
དཀར་མཛེས་པའི་བཞིན་རས་ངོམ་བཞིན་དུ། །པར་ཕྱིན་བཞད་མའི་སྤྲེལ་ཆོགས་གསུམ་འགོངས། །ཐོས་
སྟོན་ཞི་བའི་བདུད་ཅི་ཆོལ་རྣམས་ལ། །གཞི་ཀུན་མི་རྟག་སྟགས་སུ་ཤེས་པ་ཡི། །ཐབས་མཁས་སྤྲེན་
སྦྱར་ཟབ་མའི་དོན་སྦྱབ་ཀྱིས། །འཁོར་ཚ་གཏན་དུ་འཛོམས་པའི་མི་འཛིགས་བྱིན། །མཚན་བཅས་
མཚན་མེད་རིམ་གཉིས་ལམ་བཟང་གི། །རྣལ་འབྱོར་མཐའ་ཅ་ཕྱིན་པའི་འབྲས་རྟགས་ལ། །ཡི་གེ་བྱེད་
དང་བཞི་བའི་རྒྱད་དོན་བཞིན། །ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་སྤྲེལ་ཆོགས་དངོས་སུ་གཟིགས། །བཀའ་གདམས་ཐིག་
ལེ་བཅུ་དྲུག་རྣལ་འབྱོར་ལ། །ཆེ་གཅིག་གཞོལ་བས་བྱང་འཇུག་ཐིག་ལེ་གཟིགས། །བཀའ་གདམས་སྤྲེ་
མཆེད་གསུམ་གྱི་ཞལ་རས་ལས། །དབྱུགས་དབྱུང་འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་དཔལ་ཡང་ཐོབ། །ཅེས་སྤྲེ་གོ་
རྩེ་རྩེ་འཆང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྩེ་བཅུན་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་
རྣམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་པར་བཞད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་ནུ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་རིས་མེད་
ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤར་བཞིན་བདུད་ཅིའི་བཀོ་སྤྲེལ་གནང་བ་དང་། །བཤད་སྦྱབ་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་
འབྲས་རྟགས་ལྟག་པའི་ལྟའི་ཞལ་མཐོང་ཞིང་རྟོགས་པ་བརྟེན་པའི་སྐྱེ་དགུ་བའོ། ། ༥ །འཛིགས་
སྤྲེད་སྤྲེལ་གསུམ་ལས་བྱུང་འོད་པོ་ཆེ། །ཀུན་ཁྱབ་ཉེར་བདུན་འཕྲིན་ལས་སྤྲེན་གྱིས་བྱུང། །ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་
མཚོ་འཕེལ་བའི་གཉེན་གཅིག་བྱ། །བཤེས་གཉེན་དམ་པར་སྦྲར་ཡང་ཐུག་བཞིན་དོ། །རི་མིང་འཁོར་
བའི་རྒྱ་མཚོ་མ་སྐྱེས་པར། །རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ལས་ཆེན་སྤྲེལ་ཆོགས་འགྲོ་དག །འདྲེན་པའི་ཐབས་མཚོག་ཆོས་
ཉིད་བདེན་པ་ཆེ། །མུ་མཐུད་བསྟན་པའི་ཚུལ་འགའ་བཟོད་པར་བྱ། །

རྒྱུད་སྤྲེལ་ལས། །སྤྲེལ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་ནས་ཡང་། །ཆོས་ཀྱི་རྩལ་ནི་སྤྲེལ་བྱེད་
ཉར་། །དེ་བཞིན་ཁྱབ་བདག་འབད་སྟགས་དང་། །བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །སངས་རྒྱས་གསུང་གི་

ཁྱབ་མཛད་དེ། གླུ་ལ་ལྷན་ནམས་ལ་ཆོས་སྟོན་དྲོ། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་མཛད་
པའི་གཙོ་བོ་ནི་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་རྩེ་སྒྲ་མ་འདི་བས་ཀྱང་མཐུན་ནས་
བསྐབ་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་ཟླ་བཞིས་བཟུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བསྐྱར་བའི་
ཚུལ་ནི། རྟེན་གྲུང་གངས་ང་གསུམ་པ་རབ་ཆོས་ས་པོ་དྲའི་ལོ་ལ་སྒྲ་བ་དང་བོའི་ཆོས་བཙུ་ལ་མཁའ་
སྟོན་ལུས་དཀྱིལ་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱབས་གནང་། ཆོས་བཙུ་གཅིག་ནས་མཁའ་སྟོན་བསྐྱེད་རྫོགས་
ཀྱི་དམར་ཁྲིད་གནང་། ཆོས་བཙུ་དྲུག་ལ་མཁའ་གྲུབ་ཆེག་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིད་
གནང་། ཆོས་བཙུ་བདུན་ལ་སྤྱི་བྱམ་གཏེར་གྱི་ཁྲིད་གནང་། ཆོས་བཙུ་བརྒྱད་ལ་ལོ་གྲོན་མའི་ལས་
ཆོགས་ཀྱི་ཁྲིད་དང་སྒྲུ་བར་བའི་ཡི་དམ་སྒྲུབ་སྐྱར་གྱི་ལུང་གནང་། ཉེར་ལྷ་ལ་བདེ་མཆོག་དྲིལ་བྱ་ལྟ་
ལའི་དབང་གནང་། ཉེར་དྲུག་ལ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་དང་མགོན་པོ་ལྷག་དྲུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱབས་དང་འོད་ཆེན་འབར་བའི་རྩེས་གནང་ནམས་བསྟུལ། ཉེར་བདུན་
ནས་སྟོན་རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཡོངས་རྫོགས་གནང་། སྒྲ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་ལྷ་
ལ་ཆོ་དབང་། མཁའ་སྟོན་མའི་ལྷགས་བདུ། འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོའི་རྩེས་གནང་། རྩེ་རྩེ་གཙོད་
པ་སོགས་ཀྱི་ལུང་ཤས་བཅས་གནང་། ཆོས་དྲུག་ལ་འབྱོར་ཅེའི་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལུང་།
ཤར་འབུམ་ཆུ་བའི་ཁྱུང་ནག་གི་ལས་ཆོགས་དང་། མཁའ་ལྷིང་གསེར་མིག་འབྱེལ་བ་འབྱུང་བོ་ལྟར་
འདེད་ཀྱི་ལུང་ནམས་གནང་། ཆོས་དགུ་ནས་ཉིན་བདུན་ལ་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་དམར་ཁྲིད་
གནང་། ཆོས་བཙུ་དྲུག་ནས་ལྟོ་བྲག་མར་བའི་ནམ་ཐར། རྩེ་བཙུན་མི་ལའི་མགུར་འབུམ། གསང་བའི་
མགུར་དྲུག་རས་རྒྱུད་བའི་ནམ་ཐར། ནམ་མཁའ་བསམ་འགྲུབ་པའི་མི་ལའི་གསོལ་འདེབས་ནམས་
ཀྱི་ལུང་གནང་།

སྒྲ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཉིས་ནས་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་པའི་
གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་གནང་། ཆོས་བདུན་ནས་དུས་འཁོར་བཟུས་རྒྱུད་མཆན་བཅས་དང་། འབྲེལ་
ཆེན་དྲི་མེད་འོད་མཆན་བཅས་ཀྱི་བཤད་ལུང་། ཆོས་བཙུ་བརྒྱད་ལ་ཐར་ཅེའི་སྟོན་རྒྱུད་དཀྱིལ་ཆོག་

གཞན་པན་རྒྱ་མཚོའི་ལུང་གནང་། ཆོས་བརྩ་དགུ་ལ་གདུགས་དཀར་རྒྱལ་མཚན་ཐོད་འཁོར་གྱི་ལུང་
ཁིད་། ཉི་ཤུ་ལ་ཡི་གེ་བཞི་བའི་བསད་བསྟོག་ རྩ་དང་གཤིན་རྩེ་རྒྱུར་ཚུལ། གསེར་གྱི་རྩེ་རྩེ་ལ་བཏེན་
པའི་ཆོ་ཁིད་བཅས་གནང་། ཉེར་གཅིག་ལ་སྐ་མ་ཞི་ཁྲིའི་ཆོ་དབང་། ཕྱག་རྩོར་གདུམ་པོ་དང་འབྱུང་
འདུལ་གྱི་རྩེས་གནང་རྣམས་གནང་། ཉེར་གཉིས་ལ་རྟ་མགིན་གསང་སྦྱབ། ལྷ་མོ་དམག་ཐོར་མ། དམ་
ཅན་སང་ཞོན་སོགས་གྱི་རྩེས་གནང་རྣམས་བསྟུལ། དུས་འཁོར་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་པས་ཁྱེས་རྩོར་
ས་ག་སྐ་བའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བརྩ་གསུམ་བར་ལ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་འགྲེལ་བ་
བཞི་སྟགས་གྱི་བཤད་ལུང་། ཆོས་བརྩ་བཞི་ལ་སྦྱབས་འགྲོའི་ཁིད་གནང་། བཙུ་ལ་བསྦྱབ་བྱ་དུ་མ་
ལ་དགེ་ཚུལ་དང་བཏེན་རྩོགས་གནང་། བརྩ་དྲུག་ལ་དཔལ་རྩེ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་
པའི་ཞི་ཁྲོ་སྟགས་སྦྱབ་གྱི་ཁིད་གནང་། ཉེར་བདུན་ལ་དཔལ་ཅིག་གི་སྟ་གོན་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དེའི་
དབང་དང་མགོན་པོ་དང་ལྷ་མོའི་རྩེས་གནང་བསྟུལ།

སྐ་བ་ལྷ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་གནང་། ཉེར་དགུ་ལ་རྟ་མགིན་
གསང་སྦྱབ་གྱི་དབང་དང་རྩེས་གནང་། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྩེས་གནང་། ལུས་སྤང་གི་
རྩེས་གནང་རྣམས་གནང་། ཆོས་གཉིས་ལ་རིགས་གསུམ་སྦྱི་སྦྱབ་དང་ཉི་མ་སྐས་པའི་ལུགས་གྱི་སྟོལ་
མ་ཉེར་གཅིག་གི་རྩེས་གནང་བསྟུལ། ས་ལུགས་འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར། སྟོལ་དཀར་འོད་ཟེར་
དྲུག་སྟགས་མ་གསུམ་གྱི་རྩེས་གནང་བསྟུལ། ཆོས་གསུམ་ནས་ལམ་རིམ་མཚན་བཞི་མའི་བཤད་ལུང་
གི་དབྱ་བཅུགས་ནས་ཆོས་བརྩ་ཐམ་པའི་བར་བཏོན་ཀྱང་སྦྱབས་རྩེ་གོང་མ་རྩེ་བསྐལ་བཟང་སྦྱབ་
བཏེན་དབང་ཕྱག་དེ་ཉིད་ཀྱིས།

རྩེ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་འགྲོ་བའི་མགོན། སྐ་སྐ་མའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བྱས་ནས། འཁོས་མེད་
གྱི་བན་ཀན་སྟོམས་ལས་པས། དུས་དེ་རིང་སྟོ་བའི་སྤྱ་ཚུང་ལེན། སྦྱིར་སངས་རྒྱས་བཏེན་བ་རིན་
པོ་ཆེ། རྩོགས་ཀུན་ཏུ་ནམ་ལངས་སྐར་མ་འདྲ། རྩོམ་ཀུན་མཁྱེན་སྐ་མའི་གདན་ས་འདིར། དུས་
དང་སངས་ཁྲོམ་ལས་ངོ་སོར་བྱིར། རྩེ་སངས་རྒྱས་ཀུན་དངོས་སྐ་མ་དེ། གནས་མེ་མངོན་ཞི་བའི་

དབྱིངས་སུ་གཤེགས། །བསྟན་འཛིན་དུ་སྒྲིམ་པའི་སྤྲེལ་ཆེན་འགའ། །འཐབ་ཚུད་དང་འབྲུགས་སྒྲིབ་ལས་
ཀྱིས་བྲེལ། །ཚུལ་མཐུན་གྱི་སྤྲེལ་བྱ་དམ་པ་རྣམས། །ཐུགས་ཁེལ་གྱི་དང་དུ་ཞུས་ཞིང་བཞུགས། །ལྷང་
རིགས་ཀྱི་དབྱངས་སྒྲོག་པལ་ཆེར་ཡང་། །ཕྱོགས་སྤྱང་གི་གཏམ་གྱི་གད་རྒྱུད་སྒྲོག། །བཙུན་གཟུགས་
ཀྱི་བསྟན་བཤེག་འགའ་རེ་ནི། །དན་ལས་ཀྱི་མགོ་འཕང་རེ་ཞིག་མཐོ། །ཉམ་དན་གྱི་འབྱུང་བྱ་རྒྱབ་
སེར་འགས། །ཐུན་ནག་ལ་སྐྱབས་བྱས་ཐན་སྐད་སྒྲོག། །ལྷང་ལས་ཀྱི་མཐོ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་དེ། །མི་
མང་གི་སྤོང་དུ་དམའ་འབེབ་སྒྲིབ་། །ཤ་མེད་སྤུ་མེད་ཀྱི་ཁ་ཏ་འགས། །དན་སྐྱུག་གི་སྤོང་ན་དགའ་
བཞིན་འགྱིང་། །སྤྱི་ཡི་མཐའ་འོགས་མ་མཐོང་བའི། །རེ་ཞིག་གི་རྟ་རྒྱལ་སྤོང་ན་ཡང་། །བཀའ་ཆད་
ཀྱི་གཡང་ལ་སྤྱང་བ་ཡིས། །དར་རྒྱུད་ཀྱི་ཉུང་མོ་མཐོང་ཡང་སྤི། །ཀྱུན་མཁྱེན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་
མ་ཟད་ན། །མཚོད་ཡོན་གྱི་ཉི་ཟླ་བྱང་འབྲེལ་གྱིས། །ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐུན་པ་རབ་བཙོམ་ནས། །བདེ་
སྤྱིད་ཀྱི་པད་ཆལ་ཅིས་མི་བཞད། །ཅིས་ཤིང་ཡོས་སྤྱི་བ་བཙུ་གཅིག་པའི་ཆོས་བདུན་ལ་འབྲོག་སྤྱིང་
ནས་འབྲུག་སྐང་ལ་གཅིག་བྱར་སྤྱོད་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཞེས་ཐེགས། །ཁྱད་པར་ཤིང་ཡོས་ལོའི་དབྱར་དོར་
སྤིད་སྤྱིང་དབལ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕྱག་ཡིག་གནང་བར། །ཕྱག་དོག་རྒྱང་དམར་འབྲུགས་པའི་རྒྱ་
མཚོ་དང་། །དགའ་སྤྱུག་སྤྱང་བ་སྤྱིན་བར་ཉི་ཤར་འདྲ། །ཡིད་སྤྱང་ཆར་སྤྱིན་ནང་འབྲུག་སྒྲོག་ཉ་
བྱར། །ཁྱུར་འདི་ཡང་ན་དམ་སྤིའི་འབྲུལ་ཞིག་གས། །མིན་ན་དན་གོམས་བག་ཆགས་སད་པས་
ལན། །འདི་དག་འདི་སྤྱིའི་ལེགས་ཆོགས་འཛིག་པའི་རྒྱར། །ཉི་བར་དགོངས་ཏེ་རྒྱུན་སེལ་རིམ་གྱི་
དང་། །གཙོ་ཆེར་རང་སེམས་རྟ་པོ་གཉེན་པོ་ཡིས། །རྟ་ཁ་གྱེན་དུ་བསྐྱར་ལ་མ་འབད་ན། །སྐྱུག་ལང་
ཤོར་རང་དྲག་ན་མགོ་ལོག་གི། །དཀོན་བཀྱའི་དགེ་བཤེས་སྤྱི་བྱང་ཕྱག་མཛོད་པ། །འཕྲིན་ལས་མིང་
འཛིན་ཇི་བཞིན་འབྱུར་གྱིས་དོགས། །གཏམ་འདི་ཤ་ཆའི་སྤྱིང་གཏམ་དྲང་བོ་དང་། །མ་ཟད་རང་
གཞན་སྤྱོན་མང་བྱ་བཞག་གིས། །རྒྱལ་ཁམས་བསྐྱུག་པའི་རྒྱར་སོང་མང་མཐོང་ནས། །ཚུལ་འདི་དྲང་
བོར་སྤྱིས་ལ་ཡིད་གཏད་འཆལ། །གཅིག་དུ་དེང་དུས་ཁོ་བོ་ཙམ་ཞིག་ལས། །ཉིད་ལ་སེམས་གཏིང་ཤ་
ཡང་ཆ་བ་དཀོན། །གཉིས་སུ་འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་ལ་མཁས་ཤིང་། །ཉམས་སྤྱིང་ཐུན་ཞིང་འཆད་མཁན་

ཉིན་སྐར་ཙམ། དེ་ཕྱིར་འདི་འདྲའི་བསྐབ་སྟོན་བྱེད་མཁན་ཞིག །མ་མཐོང་ཕྱིར་ན་ཡིན་ལྷགས་འདི་
བཞིན་སྤྲུལ། །ཞེས་ཕེབས་པའི་ཐོག་ཏུ་བབ་སྟེ་སེར་གཟུགས་དག་གི་བསམ་སྦྱར་ལོག་པ་འབའ་ཞིག་
གིས་སེར་དམག་བསྐང་ལྷུང་བེད་ཆེ་བར་བྱུང་བ་ལ་བསྟེན་ནས་རྩི་འདི་བས་ལམ་རིམ་མཆན་བཞི་
མའི་ལུང་རེ་ཞིག་མཚམས་འཇོག་དགོས་བྱུང་འདུག ཉེར་གཅིག་ལ་སྟོབ་མ་འགའ་ཞིག་གིས་བསྐྱལ་
ངོར་དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། དམར་མོའི་རྩིས་གནང་བསྐྱལ། མཁའ་
སྦྱང་མའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱབས་ཡང་གནང་། དེ་ནས་དགོན་པར་བེད་འབྱུག་གིས་སོས་མི་བདེ་བར་
བྱུར་། གང་ལ་རྩོད་པ་ཡོད་པ་དེ་ནས་ནི། །དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡི་པ་རོལ་འགོ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རྩི་སྐུ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བེད་འབྱུག་དེ་དག་ལས་བཤོལ་དགོས་དགོངས་ནས་རི་ཁྲོད་
མཚལ་བྱང་རྒྱབ་སྒྲིང་དུ་ཕྱག་ཕེབས་གནང་། དེ་ནས་ས་སྦྱོང་དམ་པ་ཆིང་མང་ལུས་སྤྲོས་ལ་ཆེ་དབང་
བརྒྱ་ཅ་གནང་། ལྷ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་བེ་ལིང་ནས་མ་ཆེས་སང་གི་དམག་གཏོས་ཆེ་
བ་ལྷགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མཚལ་རི་ཁྲོད་དེ་ནས་ཀྱང་མ་བཞུགས་པར་ཕྱིར་དགོན་པར་ཕེབས། མཚལ་
རི་ཁྲོད་རྒྱ་དམག་གིས་གཏོར་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་ལྷག་མེད་དུ་བཅོམ་པ་ཕྱིས་ཀྱང་བསྐྱར་གསོ་མ་བྱབ་
འདུག མཚལ་རི་ཁྲོད་ནས་གདན་སར་ཕེབས་པའི་ཕྱི་ཉིན་ནངས་པར་བུའུ་བཀྲན་རིན་པོ་ཆེར་
མཇལ། དུས་ངན་སྤྲིགས་མའི་བྱེད་སྦྱོང་དར་དྲག་པས་པན་སྟེབ་རྒྱང་ཡང་བྱགས་ལྷག་བསམ་མཛད་
པ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་བྱས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནངས་པར་བྱིད་སྦྱོང་རིན་པོ་ཆེས་རྩི་འདི་བར་འབོད་མི་
གདན་འདྲེན་པ་མངགས་ཏེ་གནས་རྒྱལ་འདི་ལ་ཅི་དྲག་གི་བཀའ་འདྲི་གནང་བར་རྩི་འདི་བས་རིམ་
འགོ་གཏོས་ཆེན་རིས་བསྐྱོག་འགོ་ཞེས་ཕེབས། ཡང་ཁོང་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་དུ་བྱིན། ཕྱགས་
སྟོད་པའི་སྐབས་མིན་པར་དགོན་མ་ལག་སྟེ་དང་བཅས་པ་རྩིས་སོར་ཡང་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ཏུ་
འཁྱོར་ངེས་ཤིག་ཤུལ་གནས་རྣམས་ཀྱི་ཁུར་དུ་བབ་རྒྱལ་བྱས་པས། བཙོན་པ་ཅི་སྟོགས་བགྱིད་ཅེས་
གསུང་ཕེབས། སྤྱ་གོང་རྩི་འདི་བས་ཨ་མཚན་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་བེད་ཆེ་འདི་མི་འོངས་པའི་སྐབས་
འབྱུག་ནན་ཆེར་བྱས་པར་ལན་ལ་ཁོང་ཆོས་ངའི་དག་ལ་མི་ཉན་གཞན་ཅི་བྱེད་ཅེས་གསུངས་ནས་

ཐུགས་འཇུག་ཉམས་གནང་། ཇི་འདི་བས་འོ་ན་ཅི་བྱེད་ལྷས་པས་འོང་གྱུ་རེད་ཐབས་ཀྱང་ཟད་ཅིས་
གསུངས་པ་ཇི་འདི་བས་ཐུགས་ལ་ཡོད་གཤེས་ཁོང་གིས་ད་ནི་སྡོད་པའི་དུས་མིན་འགྲོ་དགོངས་ནས་
མཚོ་ཁར་ཕེབས་ཏེ་སོས་བདེར་སྤང་སྡོངས་ནས་ལམ་རིམ་བསྐྱས་དོན་གྱི་འགྲེལ་བ་དེ་གསུང་ཚུལ་
གནང་། དེ་ནས་ཆེར་མ་འགྱུར་བར་བདེ་འཇགས་བྱུང་བའི་ཡི་གེ་བདེན་མིན་རྩོམ་མིན་ཞིག་འབྱོར་
བས་ཁོང་ཕྱིར་དགོན་པར་ཕེབས། ཐུགས་བརྩོན་ཆེར་མཛད་དེ་དགོན་མཚོག་ལ་གསོལ་འདེབས་ཆོས་
སྦྱོང་ལ་འཕྲིན་བཅོལ་གནང་། ཁོང་གི་ཐུགས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེས་མི་སྦྱོན་སྐྱམ་
པ་ཤར་གསུངས། དེ་སྐབས་ཁོང་གི་མནལ་ལམ་དུ་ཁྱོ་བོ་སྦྱོན་པོ་ཞལ་དབྱིབས་ཆོས་མི་མཛོས་པ་ཞིག་
གིས་སྒྲ་དངས་ཏེ་འབག་གྱོན་པ་ཆོས་མང་བོ་ཞིག་གིས། ཡབ་སྲས་བརྒྱུད་པར་བཅས་པའི་ཐུགས་
རྗེ་དང་། དབྱིན་ཆུབས་ལྷས་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས། ཞེས་འདོན་བཞིན་འཆམ་བྱེད་ཀྱང་ཁོང་
གིས་མཐུག་བྱུང་གྱི་བར་དུ་གསུང་བཞིན་འགྲོ་བ་མིས་པས་མནལ་སད་པ་དང་ཀྱན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས་
ཀྱི་ཐུགས་རྗེས་ཉེས་སྦྱོན་མི་འོང་བ་ངེས་འདྲོངས་བྱུང་བས་སྒོ་བདེ་གསུངས་ཤིང་དེ་ནས་ཁོང་གིས།
རིགས་གསུམ་སྦྱུ་འཕུལ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྐྱ་ཆོ་འཕྲོང་བརྒྱུད་
ཀྱི་ རྩོད་བྱུང་ཐུགས་བསྐྱེད་བདེན་པའི་མཐུ་བྱིན་གྱིས། རྒྱག་ཕྱོགས་གདུག་པའི་བསམ་སྦྱོར་ཞི་བར་
མཛོད། ཅིས་བཀའ་ཚུལ་མཛད་དེ་སློབ་མ་མང་བོ་ཞིག་ལ་ལུང་གནང་། སྒོ་སློབ་ཚང་མས་བཀའ་
ཚུལ་དེ་གསུང་བཞིན་དུ་མཐའ་བར་ཕེབས་ནས་གྱུ་རྟོས་དཔོན་པོ་ཐོང་སི་ངོ་མར་ཟེར་བར་གུས་
ཚུལ་གྱིས་ངེད་ཅག་གྲུ་བ་ཐམས་ཅད་དཔོན་སུ་ཡིན་གྱི་མངའ་འོག་གི་ཆོས་འདོན་མཁན་ཡིན་པས་
དགོན་པ་གྲུ་ཚང་དང་བཅས་པར་གནོད་མི་བྱེད་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཤེས་ཞེས་ལྷས་པར། དཔོན་དེས་མཐེ་
བོང་བསྟན་ཏེ་སྒྲ་མ་ཟེར་བ་ཁྱོད་རེད་ཟེར་ཞིང་འདུ་ཁང་གཏོར་བྱེད་ཀྱི་མི་སྦྱོགས་བཙུགས་ཡོད་པ་
སོགས་བསྐྱས་ནས་དགོན་པ་ལ་སྦྱོན་མི་གཏོང་བར་བྱས། ནང་ཆེན་རེ་གཉིས་དང་མཚུལ་རི་ཁྲོད་མ་
ཆོས་ཚང་གི་དམག་གིས་གཏོར་བཤིག་བཏང་བ་ལས་དགོན་བྱངས་ལ་གནོད་པ་མ་བྱུང་བ་ཡང་ཇི་
འདི་པའི་བྱིན་ཆུབས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཐབས་མཁས་ཁོ་ནའི་དྲིན་ཡིན་ནོ། ཁོང་གི་ཞལ་ནས་ཟུར་ཐུང་

དུའི་དུས་ཚོས་སྒྲིང་ཁོག་ཞུགས་ལུང་བསྟན་ཞིག་ལ། སྤག་དོག་གྲུ་གྲུའི་དྲི་བཞོན་འཕྲོ་མ་ནས། ཁྱིའི་
དུ་བའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ་ཡིས། གཤི་མུག་གཉིས་འཐུང་བསྟོན་པའི་ན་བ་སྟེ། ཁྱུ་ལ་རི་བོ་
འབྲིགས་བྱེད་དུ་འབབས། ཞེས་པ་ཐོག་དུ་བབ་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
གཙོ་བོར་དགོན་འདི་ག་མ་ཆག་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཉིན་མཚན་ཀུན་དུ་སེམས་ལ་བཅང་རྒྱ་ཚེ་གཅིག་ལ་
གོ་ཚད་པ་གཅིག་བྱར་སེམས་ཡོད་ཅེས་གསུངས། ཞལ་འཕྲོས་ལ་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་འཕྲེང་དང་། བདེ་
ཐང་ཚང་སྐུ་འཕྲེང་ཡབ་སྲས་དད་དང་དམ་ཚིག་གཙང་སྐྱབས་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་གི་རྣམ་ཐར་
མཚུག་རྩོགས་པར་བྱུང་ཡོད་པས་ལུང་གི་ཐོག་མ་གསན་ན་ལེགས་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་བདེ་ཐང་
སྐུ་ལ་བའི་སྐྱབས་ལྟ་དར་ཆེ་ལེགས་བཅས་སྟན་གསན་སྤུལ་བས་ཐུགས་དགེས་ཚར་དང་བཅས་རྩེ་ཉིད་
ཀྱིས་མཛད་པའི་སྐྱབས་མགོན་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱག་གི་རྣམ་ཐར་ཁ་སྐོང་རིན་པོ་
ཆའི་འཕྲེང་བའི་མཛེས་རྒྱན་ལུང་གསུང་བཤད་ངོ་མཚར་བ་དུ་མ་དང་བཅས་ཉིན་གཅིག་ལ་བསྟུལ།
འདི་སྐབས་བདེ་ཐང་སྐུ་ལ་བའི་སྐྱབས་མཚན་ལས་དུ་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་དུ་མཇལ་ཏེ་
བཀའ་ཚོས་ལ་སྟན་གསན་སྤུལ། ཁོང་ནས་རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་གནང་གི་ཡོད་པ་ཞིག་མེས་
འདུག འདི་ཡང་རྩེ་འདི་བ་སྐྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་ཐུགས་རྒྱུད་གཅིག་པར་མ་བཟང་
སྐྱབས་མགོན་མཚོག་ཀྱང་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐུགས་རྒྱུད་གཅིག་པའི་མཚན་མ་ཡང་དག་གོ།

མ་ཆེས་ཚང་གི་འཁྲུགས་ཟིང་མུ་མཐུད་བྱུང་བར་བརྟེན་སོས་བདེ་བར་སྒྲོད་པའི་སྐབས་མ་བྱུང་
བས་ཏྱར་གཙང་དགོན་གསར་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་འཛིགས་བྱེད་ཞེ་དགུ་མ། དག་ནག་ལྟ་བུ་གསུམ་
མ་། གཤེད་དམར་ལྟ་བུ་གསུམ་མ་རྣམས་ལ་ལས་རུང་གི་བསྟེན་པ་བཏང་། ལོ་མཚུག་བདེ་ཐང་སྐུ་ལ་
བའི་སྐྱར་ཕྱག་ཡིག་གནང་བར། ལོ་སྤྱི་འདི་དག་དུ་དགོན་འདིར་གོགས་ཆ་ཤིན་དུ་ཆེ་བས་སྐབས་
མགོན་མཚོག་གི་ཡང་སྐུ་ལ་དང་བསྟན་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བསྟེན་པ་གནད་
མེན་ཞིག་མཛད་ན་ལེགས་ཚུལ་ཀྱང་ཕེབས། ཏྱར་ཟླ་བཅུ་བ་ཆོས་ནས་བདུད་རིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀུན་
ནས་རེབ་གོང་ཕྱོགས་ཀྱི་རོང་འབྲོག་གི་དམག་གཏོས་ཆེན་རྒྱབ་རྟེན་དུ་གཡར་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་

འདི་མིང་བད་ཆེས་ཤལ་མེད་པར་བྱེད་ཅིས་བྱས་ཀྱང་མཚོག་གསུམ་བྱིན་ཆུབས་དང་སྤང་མའི་
འཕྱིན་ལས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོའི་བསམ་པ་དང་གོ་བསྟོག་སྟེ་རེབ་གོང་བ་རྣམས་རྒྱས་པམ། མ་ཆེས་ཚང་གིས་
དམག་དཔུང་བཏེགས་ཏེ་ཨ་མཚོག་གི་སྟེང་དུ་བྱིན། སྤང་བྱང་ངོས་གཙང་དུ་ལུས་སྟབས་ཁོང་རིན་པོ་
ཆེ་འདི་བ་བྱིར་རང་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་སྤང་སྟོབ་ཚང་མ་ཞལ་འཛུམས་ཏེ་གནམ་ལོ་གསར་བཞད་
ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྟོང་རྒྱ་བྱང་། འདི་སྐབས་མནལ་ལམ་དུ་བྲག་དམར་ཀེར་ལངས་འཛིགས་སུ་རུང་བ་
ཞིག་ཡོད་པའི་རྩར་རྩ་ལོ་དང་བཅས་བག་ཅིའི་གསོལ་ཁ་ཞིག་བཏང་། གཤིས་བྱིན་འགྲོ་འདོད་
པ་ཡིན་ཆེ་འགྲོ་ཞེས་སྐབས་མགོན་གོང་མ་དེ་ཉིད་ག་ཤེད་གཤེགས་ཆེས་སུ་ཕེབས་པས་སྟོགས་ཀུན་
བྲག་རི་རྩེ་སངས་ངོས་མཉམ་པ་སྟོ་བྱིས་ལག་མགོ་ཤོང་ཅམ་པ་ལ་ཕེབས་པའི་ཆེས་མི་བྱིན་པ་ཞིག་
བྱུང་བ་མྱིས་པས་དགོན་གསར་དེར་མ་བཟུང་པར་བྱིར་དགོན་སྟེང་དུ་འོང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།
འདི་ཡང་སྐབས་མགོན་མཚོག་གིས་ཆེ་འདི་བ་ལ་དགོན་འདིར་བཞུགས་རྒྱ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཕེབས་
གསུངས་པ་བཞིན་ཆེ་འདི་བ་དགོན་འདིར་མི་བཞུགས་ཆེ་དགོན་པར་ཡང་གཤགས་ཆ་ཆེ་བས་སྐབས་
མགོན་མཚོག་གིས་དགོན་འདིར་གདན་དྲངས་པར་མངོན་ནོ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དཔེ་བཞུགས་ཀྱང་ས་ངོས་དང་བཞི་བ་རབ་
ཆོས་ས་མོ་ལུག་གི་ལོ་ལ་སྟོ་བ་དང་བོའི་ཆོས་ལྟར་བྱུང་བ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་། སྟོ་མི་སྟོན་གྱི་ཆེ་
དབང་། མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀུན་སེལ་གྱི་ཆེས་གནང་རྣམས་བསྟུལ། ཆོས་དྲུག་ནས་སྐབས་མགོན་
རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ཁ་སྟོང་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་དེ་དང་འཇམ་ཐུང་བཟང་གསུམ་གྱི་ལུང་
གནང་། སྟོ་བ་གཉིས་པའི་སྟོ་མཐུག་དུ་ཆོས་དཔལ་ཞིང་དུ་ཕེབས། སྟོ་བ་དེའི་ཉེར་ལའི་ཉིན་དགའ་
ཐུན་ལྟ་བུ་མའི་བྲིད། ལམ་གཙོའི་བྲིད། སྟོ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་སྟོབ་མ་ཆེས་འཛིན་
དང་། ཆོས་བཅུ་ནས་སྟོབ་མ་སྟོ་གོན་དང་། བྱིས་པ་ལྟར་འཐུག་པའི་དབང་བདུན། གོང་མ་གོང་ཆེན་
གྱི་དབང་བཞི། རྟོ་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་། མཐུག་དུ་ཆོགས་འཁོར་དང་བཅས་པ།
གཞན་ཡང་རྣམ་སྤྱང་མངོན་བྱང་གི་དབང་། གཙོད་དབང་། ཐུབ་པ་དམ་ཚོག་གསུམ་བཞེད་དང་།
དཔལ་མོའི་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་ཆེ་ཆེན་པོའི་དབང་། ཐུ་སྟོན་གོང་ལུག་མའི་ཆེ་དབང་། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་

གྲ་ཚང་ལ་ཐུབ་པ་དམ་ཚིག་གསུམ་བཞེད་ཀྱི་བདག་འཇུག་ཉིན་བདུན་གྱི་མཚན་ཐེབས་སུ་དངུལ་
མང་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔ་སྟུར་འཇགས་མཛད། ཚོག་ཚོག་རྒྱང་བཅུགས་ཏེ་ཕག་ལོ་ནས་བདག་འཇུག་
འཇུགས་རྒྱའི་གསུང་བཞེད་དང་དེ་ཡང་ཞོགས་ཁར་སྤོར་ཚོག་ཡིད་བཞིན་དབང་རྒྱལ་དང་། གུང་
ཚོགས་དང་དགུང་ཇ་ལ་བདག་མདུན་དབང་ཚོག་བཅས་རྫོགས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་གསུང་བཞེད་
དང་། རྩེ་འཛིན་པའི་དཀྱིལ་ཚོག་ལ་ཁ་སྐོང་གི་ཚུལ་དུ་ཚོག་ཆ་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཚང་
བའི་ལྷན་ཐབས་ཀྱང་གསར་ཚོམ་མཛད། འདྲུ་ཁང་ཆེན་མོའི་སྤྲེང་ཐོག་རྣམས་མ་གྲུབ་པར་ཡོད་པས་
དེའི་ཆེད་དུ་དངུལ་རྩི་ཚད་གསུམ་གནང་། སྤོར་པའི་འདྲུ་ཁང་གསར་བསྐྱར་གྱི་སར་སྟོ་འཕྱེད་ཐིག་
དང་། བཏག་བསྐང་སྤྱང་གསུམ་གྱི་བཞེད་བྱུང་དང་། བདེ་ཐང་རྩི་རམས་པ་ལག་གི་སྤྱར་བཞོས་ཏེ་
རྩི་བཏེགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་རུང་ཁང་གཙོད་པ་སོགས་ལག་ལེན་མཐའ་དག་འདུལ་བ་
དང་མཐུན་པར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་གསུང་བཞེད་ཞིབ་རྒྱས་གནང་ནས་ལྷ་བུ་ལ་བའི་བཅོ་ལྔ་ལ་གདན་
ས་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་སྟོགས་སུ་ཆེབས་ཁ་བསྐྱར། གདན་སར་ཐེབས་ཏེ་བཞུན་འཇུག་ལུང་རྒྱན་གང་
ཡོད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལུང་། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དབང་། མི་འབྲུགས་པ་ལྷ་བཅུ་གསུམ་གྱི་
དབང་། བདེ་མཚོག་རབ་འབྲམས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཕག་མོ་སྐོར་གྱི་དབང་གསུམ། དུས་འཁོར་སྤྱི་བཀའི་
དབང་སྟོ་གོན་དང་བཅས་པ། ལྷ་མ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་སྐོར་འགའ་ཞིག་གི་ལུང་སོགས་
དང་། བདེ་ཐང་སྤུལ་སྤུལ་ཞུས་ཏེ་རྩི་མང་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཁྲི་ཤིང་རྒྱས་པའི་མེ་ཏྲོག་ བདེ་
ཐང་རིན་པོ་ཆའི་རྟོགས་བརྗོད། དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་བདག་འཇུག་ འཇིགས་བྱེད་དབང་བཤད།
བཟང་སྟོང་འབྲུ་འགེལ། རིགས་གསུམ་སྤྱི་འབྲུལ་སོགས་ཀྱི་ཤོ་ལོ་ཀ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་གནང་། བདེ་
ཐང་མཁན་སྤུལ་ལ་དཔེ་འཛིན་སྟུར་སྤྱང་དཔེ་ལྷས་དཔེ་བྲིད། ལུང་རིགས་ཀྱི་དོགས་གཙོད་སོགས་
དང་། བཀའ་ཚོས་ཉན་རྒྱ། མཚམས་བསྟེན་སྤྱབ་གང་ཐད་ནས་བཙོན་པ་རྒྱན་ཆགས་དགོས་ཚུལ་
དང་། ཁོང་རང་ཉིད་དགུང་ལོ་ང་བཞི་ཅུ་ལ་སྤྱོད་སོང་བས་ཁོམ་པ་མི་འདུག་ཅེས་བསྐྱབ་བྱ་

འཇུག་ཁྱེད་ཤོས། དེ་ཡང་ངེད་མ་ཤི་བར་ཡུན་རིང་བོར་བསྐྱད་ན་སྤྱིར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དང་ཁྱད་
པར་ཀུན་མཁྱེན་སླ་མ་ཡབ་ཟུག་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་གྱིས་བཟུང་བའི་དགོན་པ་གྲྭ་ཚང་དང་
བཅས་པ་ལ་པན་ཐོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་སྤྱིར་དུ་ནད་འདི་ལས་གོལ་རྒྱུའི་སྐྱབས་འཇུག་དང་དེ་མིན་
པན་པ་གང་ཡང་མེད་ན་སྤྱིར་བསྐྱེད་མི་ཐོང་བར་སྤྱིར་དུ་འཆི་བའི་སྐྱབས་འཇུག་ཞུས། བཅོས་བསྐྱར་
མི་བྱེད་པར་འདི་བཞིན་གྱིས་ཞེས་ཐེབས་པ་བཞིན་བསྐྱབས་པས་ཕྱིའི་ནངས་པར་ནས་རིམ་བཞིན་
དྲངས། འདི་ཡང་རྣམ་ཐར་ཡ་མཚན་པའོ།

འདི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་གུང་ཐང་སློ་གོས་ཞེས་པའི་བཤེས་གཞན་མཚན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེས་
ཀྱང་ཐུགས་མ་བདེ་བར་ཁ་དར་ཞིག་བསྐྱར་ཏེ་ཞལ་འདོན་གྱི་སྐབས་སོགས་སུ་བྱེད་རང་གི་སྐྱ་ཆེ་
བརྟན་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ན་ལེགས་ཚུལ་གསུངས་པ་བཞིན་སྟན་བསྐྱལ་ཞུས་པར་ཁོང་གི་ཞལ་
ནས་ངས་ཆེ་གང་བོར་འདིར་ཁ་ཏོན་དང་དགེ་སྦྱོར་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་ཆེ་འདིའི་ཆེད་དུ་དམིགས་
ནས་འདོན་མ་ཐོང་ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྐྱབས་བསྐྱེད་ལྷག་མེད་དུ་སོང་། དེ་ནས་བདེ་ཐང་སྐྱལ་སྐྱས་
ཟུར་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་པོའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་
ཡང་བསྐྱར་ཞུས་པའི་ལན་དུ་སྤྱིར་བཀའ་ཆོས་ལ་བར་ཆད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་ནས་
གསུངས་པའི་སྐྱ་རིམ་རེ་ཡོད་ཀྱང་འདོན་མ་ཐུབ་གསུངས་པས་ཞབས་རིམ་ཅི་དགོས་ཀྱང་བསྐྱབ་
ཞུས་པར་སྐྱ་རིམ་རྣམ་གསུམ། བགེགས་མཐར་བྱེད་གྱི་འཕྲེང་སྤྱོད་དང་བདུད་ཚར་གཙོད་པའི་
སྤྱོད་སྐྱབས་ཞེས་བཀའ་གནང་། ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་གསུམ་ནས་སྐྱབས་མགོན་འཛིགས་མེད་
དབང་པོའི་གསུང་འབུམ་ཡོངས་རྫོགས་དང་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད། ས་སྐྱའི་གསེར་
ཆོས་བཅུ་གསུམ། རྣམ་སྤྱོད་བཀའ་བཅོ་ལྔ། བརྒྱད་སྟོང་བ། མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་སོགས་གྱི་ལུང་
དང་། ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་དྲུག་ནས་སྟོ་བྲག་སྟན་བརྒྱུད་གྱི་དབང་རྩེས་གནང་ཡོངས་རྫོགས་བཀའ་
འབུམ་གྱི་ལུང་དང་བཅས་པ། ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ལྔ་ནས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོའི་བཤད་
ལུང་། མན་ངག་རིན་ཆེན་སྤངས་པའི་ལུང་བཅས་བསྐྱལ་རྟོ། ། །དགུང་གངས་ང་དྲུག་པ་རབ་ཆོས་

127

ཀྱིས་མ་བཟོད་ནས་ཐང་ག་རེ་ལ་རྒྱ་དུལ་དོ་ཚད་རེ་རེའི་ཡོན་བྱས་ཏེ་ཐང་ག་ཆེ་ལེགས་བཅོ་ལྔ་རྒྱ་
མཐོངས་སུ་བཞག་གོ།

སྤྲུལ་པ། མཁུན་བཅའི་སྤྱན་རིམ་བ་གམ་སྤྱག་པོ་ལས། །ས་ཉིད་བདེན་པའི་ཆར་ཆེན་པབ་
པ་དེས། །གདུལ་བྱའི་ལུང་རྟོགས་སྤྱུ་གྱ་རབ་རྒྱས་ནས། །ས་ལམ་རྟོགས་པའི་སྟེ་མ་གཡུར་དུ་
བ། །ཁེ་བསྐྱན་བཟང་སྟོང་མེ་ཆེན་འབྲིགས་པ་ལ། །ཐུགས་ཆེ་བྱིན་ཆུབས་འགོག་མེད་བདེན་སྟོབས་
དང་། །གང་འཆོམ་ཐབས་མཁས་འབྲུལ་གྱི་སྤང་ཆར་གྱིས། །སྤྱག་མེད་གཞིལ་བའི་བཀའ་དྲིན་
བསམ་ལས་འདས། །ཕྱོགས་མེད་གསེར་ལྷན་བྱ་མོའི་སྟོ་བ་བྱ། །འབས་སེན་དབང་གི་རྒྱལ་བོའི་སྒྲོས་
གར་གྱིས། །ཤིས་པར་བཀྱིས་ཤིང་ཆོས་ནོར་ཆར་པབ་པའི། །སྟན་པ་ལྷ་ཡི་རོལ་མོ་ཆད་པ་མེད། །བྱིན་
ཆུབས་འོད་འབར་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་རྟེན། །མཐོང་ཐོས་དྲན་པས་ཉོན་མོངས་ནད་སེལ་སྟོན། །གང་
ལ་གང་འཆོམ་དུས་སུ་བཞེངས་བཀོད་པའི། །སྤྱི་དྲིན་གཞལ་བྱེད་དངོས་པོ་སྤྱི་དྲིན་འདིར་དབེན། །ཞེས་
སྤྱོ་གོ་དོ་ཆེ་འཆང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཆེ་བཅུན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་
བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་བརྟོ་བཞད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་ཅུ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་དམ་
ཆོས་འཆད་སྟེལ་དང་མཉམ་དུ་ཐབས་མཁས་འབྲུལ་གྱིས་དགོན་སྡེ་བདེ་འཇགས་མཛད་པ་སོགས་
ཀྱི་སྐྱེ་སྟེ་བཅུ་བའོ། ༥ །འཇིགས་མཛད་དོ་ཆེའི་རིམ་གཉིས་ཅེ་བརྒྱ་ཡིས། །བདུད་ཚོགས་སྤྱག་སྟེད་
བཅོམ་པའི་དཔའ་བོ་ཆེ། །བཀའ་འཕྲིན་ཆ་ཤས་རེས་ཀྱང་ལུས་ཀྱན་འབྲུབ། །གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཚོའི་
མགོན་དེར་ཕྱག་བཞུད་དོ། །སྤར་ཡང་ཉལ་འབྱའི་རྒྱན་བཞིན་མདོ་ལྷགས་གྱི། །ཆོས་འཁོར་ཅིབས་
སྟོང་ལྷན་པའི་འཁོར་ཤུགས་གྱིས། །ཐུབ་བསྟན་སྤྱིང་བཞིར་དབང་བསྐྱར་བྱང་བ་དག །རོ་འཛིན་དོན་
ཡོད་བྱ་ཕྱིར་སྤྱིང་བར་བྱ།

དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། ཐུབ་རྣམས་སྟེག་པ་རྒྱ་ཡིས་མི་འཁྱུ་ཞིང་། །འགོ་བའི་སྤྱག་བཟུལ་ཕྱག་
གིས་མི་སེལ་ལ། །ཉིད་གྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་འཕྲོ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་
མཛད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་འགོ་བའི་སྤྱག་བཟུལ་སེལ་བྱེད་གྱི་ཐབས་དམ་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་

སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སླ་མ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་བས་ཀྱང་ལྷ་མ་བཞིན་དལ་འགྲོའི་རྒྱན་བཞིན་
ཆད་པ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ནི། ཎ དགྲུང་གྲངས་ང་བདུན་པ་རབ་ཆོས་རྒྱ་པོ་
ཁྱིའི་ལ་ལ་སླ་བ་དང་བོའི་ཆོས་དྲུག་ནས་བདེ་མཆོག་རྒྱད་དང་ལྷན་དོན་ཀྱན་གསལ་སྤྲུགས་པའི་
བཤད་ལུང་དང་ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་བྲིད་སྟགས་རྒྱ་ཆེར་གནང་། ཉིར་གཙང་གསེར་
བྲི་སྤྲུལ་སྤྱུ་རིན་པོ་ཆོས་ཞུས་ངོར་རྩི་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་ཆ་ཆང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་
དང་ལྷགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་བཅས་བསྟུལ།

སླ་བ་ལྷ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ནས་སྟོག་དང་བཅས་གསང་འདུས་འཇམ་དོར། འཛིག་རྟེན་དབང་
ཕྱག་། བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ཕྱི་དཀྱིལ་ནང་དཀྱིལ་གཉིས། རྟག་པོ་སྦྱོད་པ། ངམ་རྩོད་སྟན་བརྒྱད། ཀྱན་
རིག་། རྣམ་སྤང་མདོན་བྱང་། ལུབ་པ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཞེད་སྟགས་ཀྱི་དབང་གནང་།

སླ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་ནས་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་གྱི་
ལུང་། སླ་བདུན་པའི་ཆོས་བརྒྱ་ནས་ཕྱག་མཛོད་མཁན་སྤྲུལ་གྱིས་ཞུས་ངོར་བཀའ་གདམས་པ་ཆོས་
བུ་ཆོས་ཀྱི་ལུང་གནང་། སླ་མཐུག་ཏུ་འཇམ་དབྱངས་སླ་མ་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ལྷ་ལས་དབེན་
ས་ལྷགས་ཀྱི་གཙོད་དབང་། ཕུ་རྩི་ཕྱིའི་ལྷགས་ཀྱི་གཙོད་དབང་། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་
བཀའ་རྒྱ་མ་ཡོངས་རྫོགས། རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་མོའི་ལམ་བྲིད་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ལུང་
བཅས་གསན་བཞིས་མཛད།

སླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བཞི་ནས་གདུགས་དཀར་ལྷ་མང་གི་དབང་གནང་། སྟོལ་དཀར་རྩིས་
གནང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟགས་དང་། ཉིར་བདུན་ནས་དབེན་ས་བཀའ་འབུམ་གྱི་ལུང་ཡོངས་
རྫོགས་བསྟུལ།

སླ་བ་དགུ་བ་ཆོས་ནས་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོང་མ་འཆི་བ་ལ་སྟོགས་པ་ངོ་འཕྲད་པའི་ཆེད་ཀ་
རིང་དུ་ཕྱག་ལེབས་གནང་། དགོན་དེའི་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་ལ་རབ་གནས་དང་། བིས་མདོའི་
དགོན་པར་དགེ་བཤེས་བསྟན་པ་ཆང་གི་གཟིམ་ཁང་ནས་ཆོགས་ཡོངས་ལ་ལམ་རིམ་བསྟུས་དོན་

གྱི་ཁྲིད། ཕྱིན་ཆེན་སྤྲུངས་ཁྱུ་གྱི་ལུང་སོགས་གནང་། དགྱེལ་འཁོར་དགོན་དུ་སྤྱི་ཁང་བསྐྱར་གསོ་
སྤྱབ་པ་དང་དུས་འགྲིག་པས་སྤྲུང་མའི་སྐྱབ་རྒྱ་ལ་རབ་གནས་གཏེར་འབུལ་སོགས་གནང་། ཕྱིས་
ལྷ་བབ་དུས་ཆེན་ལ་སྦྱིད་མ་མ་འཚོ་བས་བྱམས་སྐྱེ་ཁོང་དང་ཚད་མཉམ་པའི་གཙུག་གོས་ཐང་། དེ་
ནས་བཟུང་ལོ་བཟླར་ཆགས་སུ་ཉིན་གཅིག་ལ་བྱམས་སྦོན་སྟོང་ཕྱག་རེ་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་སྦྱིད་མའི་དགོ་
རྩར་འདོན་རྒྱུ་གྱི་ཐེབས་སུ་ཁོན་ཉིས་བརྒྱ་སོགས་གནང་འཛིག་མཛད། ལྷོ་གོང་ས་མཚོག་སྤུལ་རིན་
པོ་ཆེ་སྦོན་ལམ་སྟེང་གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་མར་བྱོན་རྒྱུར་གསུང་བཤད་གསར་བསྐྱེགས་བྱས་པ་ལ་ཁོང་
ཡོངས་འཛིན་གྲགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་མཁས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཡང་དེའི་ནང་གི་ཕར་
ཕྱིན་གྱི་བཤད་པ་དོར་ཏེ་ཤུལ་དུ་གཞན་ཞིག་བྲིས་པས་རྟེན་འབྲེལ་བྱང་འཛོལ། ༥ དགྲུང་གངས་ང་
བརྒྱད་པ་རབ་ཚོས་རྒྱ་མོ་ཕག་གི་ལོ་ལ་ཟླ་བ་དང་བོའི་ཆོས་བདུན་ནས་ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་
ལུང་༥ གསང་འདུས་བདེ་མཚོག་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བརྒྱ་གསུམ་མ། འཁོར་ཆེན། ཀྱེ་རྩོར་རྣམས་ཀྱི་
དབང་གནང་། ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཡོངས་འཛིན་དང་ཡབ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབས་མགོན་
རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་ཆོས་འབུལ་དགོས་ཀྱི་སྟན་གསན་འབུལ་བར་བྱོན་པར་ལམ་དུ་འདུ་ཁང་ཆེན་
མོར་གཞན་ཞིག་གིས་སྐྱབ་དཀར་ཕུལ་བ་དང་དུས་མཚུངས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཚོགས་ཆེ་བ་བྱུང་།
ནང་དུ་ཐེབས་ནས་ཡོངས་འཛིན་ཚད་དང་ཡབ་རྣམ་གཉིས་ནས་དེ་སྒྲོར་གྱི་བྱ་བ་ནན་ཏན་ཆེ་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཁོང་གིས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་དགོས་བྱུང་། གཉིས་པའི་བརྒྱ་གཅིག་ལ་ཟླ་བ་དང་ནང་དུ་
ཐེབས་ཏེ་ཕྱིན་ཆེན་སྤྲུངས་ཁྱུ་གྱི་བཤད་ལུང་དང་། བརྒྱད་སྟོང་བའི་ལུང་གི་དབུ་བཙུགས། སྐྱ་
གསུང་ཐུགས་རྟེན་ལྷ་དར་དཀར་སེར་བྱང་བཅས་དབང་ལུང་རྗེས་གསུམ་སོགས་ཆོས་རྒྱུན་ཡོངས་
རྗེས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་སྦྱོང་དགོས་ཞེས་བྱ་བ་ནན་ཆེར་མཛད། ཁོང་གིས་སྤྲུང་ལྷ་དར་དཀར་བོ་དྲི་
བལ་བྲིད་དུ་རིང་བ་ཞིག་སྐྱབ་ཞེས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་ཏེ་ཞུགས་པ་དང་བརྟེན་ཅིང་སྐྱབ་འཕྲུང་
གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་རི་ལྷ་བ་གནང་དགོས་ཤིང་། བཀའ་ཆོས་འབུལ་བ་ལ་གོགས་མེད་རྩུན་
འབྲུབ་འོང་བའི་སྐྱབས་འཇུག་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་འཛིན་དགོས། ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་བཟུང་ན་ཁོ་བོ་ནས་

དཀའ་ཆོགས་ལ་མི་འཛོམས་པར་རང་ལ་རྒྱན་གང་ཡོད་དང་གཞན་ལས་ཉན་དགོས་རྣམས་ཉན་ཏེ་
འབུལ་ཅིས་བྱེད་བསམ་པས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཕྱགས་ནས་འདོར་མེད་མཆོན་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱལ། ཆོས་
བཅོ་ལྔ་ལ་བརྒྱད་ཉིང་བའི་མཐུག་གྲུབ་ནས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཆོ་མདོ། མདོ་སྤྱད་པ། སྦྱོང་འཕུག་ འཇམ་
དཔལ་མཚན་བརྗོད་རྣམས་ཀྱི་ལུང་གནང་། བཅུ་བདུན་བཅོ་བརྒྱད་གཉིས་ལ་ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན་
ཀྱི་བཤད་ལུང་ཞིབ་རྒྱས་གནང་། དེ་ནས་ཉན་བདུན་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆུང་དུའི་བཤད་ལུང་
གནང་། ཉར་དྲུག་ལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་གི་དབུ་བཅུགས་ཏེ་རྫོགས་པར་གནང་།

ཟླ་བ་བཞི་བའི་ཆོས་གཅིག་ནས་འབུམ་ཉོན་ཇོ་ཁང་ནས་སྐྱབས་མགོན་འོན་པོ་ཆེར་རྩི་བཅུན་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ལ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་འཇམ་
ལྷགས་ཆོ་དཔག་མེད་ལྷ་ལྷའི་རྩིས་གནང་བསྐྱུ་ཞིང་། དེ་ནས་རིམ་པར་རིགས་གསུམ་སྦྱི་སྦྱབ་ཀྱི་
རྩིས་གནང་དང་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་ལས་བྱུང་བའི་རྩིས་གནང་ཡོངས་རྫོགས། ས་སྦྱའི་གསེར་
ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་དང་རྩིས་གནང་སྒྲོར་ཡོངས་རྫོགས། ལྷ་བའི་གསེར་ཆོས་སུ་གྲགས་
པ་སེངྒའི་སྦྱའི་དག་གོལ་གྱི་གདམས་པའི་ལུང་དང་བཅས་པ། ཇོ་ལྷགས་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་རྩིས་
གནང་ཉེར་གཉིས། སྦྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་གི་རྩིས་གནང་ཡོངས་རྫོགས། ཟུར་བཀའ་ཐོར་བུའི་སྒྲོར་
ལ་སྒྲན་ལྷ་མཐོ་བཅེགས། ལྷ་དབང་རྒྱལ་བོ་གཙོ་འཁོར་ལ། ས་ལྷགས་འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར།
སྒྲིག་དྲོར་ལྷགས་ཀྱི་འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོ། གཙུག་ཏྲར་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་དགྲ། དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་
མོ། སྒྲ་ཚད་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ། དབྱངས་ཅན་མ་དམར་མོ་
ཕྱག་གཉིས་མ། སྦྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་བ། དཔལ་མོའི་ལྷགས་ཀྱི་བཅུ་གཅིག་ཞལ། སྒྲོལ་མ་ཉེར་
གཅིག་ཕྱོགས་ལྗེབས། སེང་ལྗེང་ནགས་སྒྲོལ། སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་བཀའ་བབ་དགྲ་ལྷན།
སྒྲོལ་དཀར་རྩིས་གནང་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་རིགས་བདག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་ཡར་བ་འགྲུག་པ་སོགས་
ཀྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ། ལྷ་མོ་ཤ་མ་ཤའི་རྩིས་གནང་བུ་མཚན་ལ་བརྟེན་པ། བ་རི་ལྷགས་ཀྱི་དྲོ་
རྩི་རྣམ་འཛོམས་ལྗེང་སྒྲོན་གཙོ་རྒྱང་། ས་ལྷགས་ཀྱི་ཁོ་བོ་སྦྱི་བཅེགས་དུད་ཁ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ།

ཕྱག་རྒྱུ་ལྟུང་པོ་ལྟུང་ལ། རྗེ་རྒྱུང་ལ། མཁའ་མེད་གསེར་མིག་འབྱུང་བ་འབྱུང་པོ་ལྟུང་འདེད།
ལྟུང་ནག་མེད་སྤྱི་གི། འཇམ་དཔལ་རྣམས་རྒྱ། ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་མ་གཙོ་རྒྱུང་། རྗེ་ལྷགས་འཇམ་
དགར་ལྷ་ལ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེ་སེམས་ཡབ་རྒྱུང་དང་། ལྷ་མེད་ལྷགས་ཀྱི་རྗེ་སེམས་ཡབ་ཡུམ།
བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་དང་མཁའ་སྤྱོད་མེད་ལྷགས་བདུ། འཇིགས་བྱེད་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་རྗེ་གས་
དང་ཕྱག་གཉིས་པ་མ་ཉེ་ལ་ཞོན་པ། འཇིགས་བྱེད་དམར་པོ་མདའ་འགོངས། ཕྱག་རྒྱུ་འཁོར་ཆེན།
རྟ་མགོན་གསང་སྤྱབ། སེང་གཏོང་གཙོ་འཁོར་གསུམ། ལྷ་བྱག་བཀའ་འབུམ་ལས་བྱུང་བའི་རྗེས་
གནང་ཡོངས་རྗེ་གས། མགོན་པོའི་བཀའ་ཆེན་བཙུགས་སྤྱིང་ལྷགས་རིགས་གཏད་དང་བཅས་པ།
ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་། ཡང་གསང་དུག་རི་ནག་པོ། རྣམ་སྤྱོད་བཀའ་བཙོ་
ལྷ། ཞལ་རྣམས་འབྱུར་བཙུ་བདུན། འདིའི་བྲམ་ཟེ་ནག་པོ་མངགས་གཏད་ཀྱི་སྐབས་དཔལ་མགོན་ཞལ་
བཞི་བའི་བརྟན་ཐང་བྱེན་ཅན་ཞིག་དང་རལ་གྱི་ཞིག་སྐབས་མགོན་མཚོག་ལ་དངོས་སུ་གཏད་དེ་
ཆོས་རྒྱུང་ལྟུང་པར་ཅན་འདི་ཉིད་བརྟན་པ་སྤྱང་བའི་བཀའ་རྒྱུང་དང་པོ་ཉེ་ལས་མཁན་དུ་བཀའ་
བསྐྱོ་ཟེལ་ཆེ་བ་ཞིག་གནང་། འདོད་ཁམས་དབང་ཕྱག་དམག་ཐོར་རྒྱལ་མོ། དུར་ཁོད་བདག་པོ་ཡབ་
ཡུམ། དྲེགས་པ་ལྷམ་སེང་དང་སྤྱི་ལྷའི་སྒྲིག་གཏད། གཞོད་སྤྱིན་ཅོལ་དམར་གྱི་སྒྲིག་གཏད། དམ་ཅན་
སེང་ཞོན་དང་ར་ཞོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིག་གཏད། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚུག་དུ་གྱུར་གྱི་མགོན་པོ་ཁྱོ་བཙུས་
བསྐྱོར་བ་རྗེ་རྗེ་བྱག་རྗེ་མེད་རྗེས་གནང་ཡུལ་ཉེ་ཞལ་ནས། དཔོན་སྒྲོབ་ཟེ་བཅས་ལྷ་འདིའི་མི་
ཤིགས་རྗེ་རྗེའི་གྱུར་ཁང་དུ་བཙུད་དེ་ཕྱི་ནང་གི་བར་ཆད་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཚུགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
ལྷ་བྱུར་ལོ་འདིའི་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་མཚུག་སྤྱད་བྱས་པ་ཡིན་གསུངས། འདི་དག་གི་སྐབས་ཆོས་རྒྱུང་
ལ་བཀའ་བསྐྱོ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་མཛད་ཅིང་ལྟུང་པར་ཞལ་གྱི་སྐབས་སུ་གཙོ་གཏོར་གཤེགས་
གསོལ་མ་གནང་བར་སྐབས་མགོན་ཉིད་ལ་གནང་། ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱགས་དམ་གྱི་རྟེན་ཞལ་གྱི་
བྲིས་ཐང་ཡུམ་བཞི་སྒྲིགས་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ་གནང་སྟེ་འབྲལ་མེད་བྱེད་དགོས་གསུངས་པ་དང་།
སྐབས་མགོན་སྤྱི་གོང་མའི་ཞལ་གྱི་སྒྲིག་འཁོར་ཀྱང་འབྲལ་མེད་བྱེད་དགོས་ཚུལ་གསུངས། འདི་ཡན་

སྐྱབས་མགོན་མཚོག་ལ་རྩེས་གནང་ཐུང་བརྒྱུ་ཉེ་བ་ལུལ་བེན། དགུ་བའི་ཉེར་གཉིས་ལ་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཐོམ་པ་ལུལ་ཞིང་དེ་འཕལ་རྩེས་མཛད་པའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་གནམ་ཅེ་ཐིང་མའི་ལུང་གནང་། འདུལ་བ་མདོ་ཅའི་སྒྲུགས་བམ་དང་ལྷ་དར་སེར་བོ་སྤྲིད་དུ་རིང་བ་བཅས་འབུལ་གནང་མཛད་དེ་སྟན་བསྐྱལ་ཞུས་སོ། །

སྐྱས་པ། ཚོགས་གཉིས་རིན་ཆེན་སྒྲ་ཚོགས་ལས་བྱུང་བའི། གསང་གསུམ་རིན་ཆེན་མཛོད་ཀྱི་སྒྲ་བྱས་ཏེ། མདོ་བྲགས་ཐང་མར་བདལ་བའི་དགའ་སྟོན་ལ། རིས་མེད་སྐལ་ལྷན་པད་མཚོར་ངང་མོ་བཞིན། ཁྱད་པར་རྒྱ་བོད་པའི་ཆེན་མཆས་ཀུན་ལ། འབྲན་བཟོད་མཆས་བྱུང་གུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་ཡི། ཡང་སྐལ་ལྷ་མའི་གཙུག་རྒྱུ་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་བཟླན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། རྟོན་བྱར་བཟླན་པའི་དགའ་སྟོན་ལ། རྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀུན་འདུས་ནས། རྟོན་དམ་ཚོས་ཉེ་མ་ཤར་རོ་ཞེས། བཟློད་བྲགས་རོལ་མའི་སྒྲ་ཡིས་འཛིག་རྟེན་བྱུང་། བྱང་སྟོགས་རྒྱགས་འཛིན་དབང་བོའི་མཛོད་ཆེན་ལ། འཁྱུ་བའི་ཐུགས་མཛོད་གདམས་པའི་གཏེར་མཛོད་ལས། རྒྱ་འབྲས་ཐེག་པའི་དམ་ཚོས་རིན་ཆེན་ཆར། རྒྱག་པར་བཟུལ་པས་རྩོགས་ལྷན་གསར་བ་བསྐྱུན། ཅིས་སྒྲ་གོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྩེ་བཅུན་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་པར་བཞད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉེ་མ་གཞོན་ལུ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་འབྱེང་ཐུང་བ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་གི་གཙུག་གི་རྟོན་བྱར་བྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བཅུ་གཅིག་པའོ། ། རྟོན་པའི་འདམ་དུ་བྱང་བའི་སྐྱེ་འགོ་དག འཛིགས་ཐེད་སྐམ་སར་འདྲེན་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས། རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་བྱུང་བའི་ཞབས་སྐྱེས་དུལ། སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྐྱེ་བོར་བཟློན། རྩེ་དུའི་བྱ་མའི་རྒྱུ་ལ་འཁྱུ་བ་ཡི། ཆད་མེད་རྒྱ་འབྲས་ཐེག་པའི་ཚོས་རྒྱུན་གྱིས། ཐུབ་བཟླན་རྒྱ་མཚོ་གསོས་པའི་བྱང་བ་དག བཟོད་པའི་དག་གི་རོལ་མ་སྐར་ཡང་དགོལ། །

དེ་ནས་དགུང་གངས་ང་དགུ་བ་རབ་ཚོས་ཤིང་པོ་བྱེ་བའི་ལ་ལ་གྱི་དོར་གྲ་ཆང་གསང་བྲགས་

དར་རྒྱས་སྤིང་གི་འདུས་སྤྱིས་ལྷས་ངོར་དཔལ་གྱི་དོ་རྩེ་ལྷ་དགུ། གསང་བའི་བདག་པོ་འཁོར་ལོ་
ཆེན་པོ་ལྷ་བཙོ་བརྒྱད། རྣལ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བཞི་ཡོངས་སུ་རྒྱ་གསུམ་པ་བསྐྱལ་
པ་དང་། དེ་དག་གི་ཆོ་ག་བདག་མདུན་བྱས་པ་བདག་འབྱུག་སྒོན་ལམ་ཤིས་བརྗོད་བཅས། ཆོགས་
འདོན་གྱི་སྐོར་ལུང་རྒྱན་གང་ཡོད་རྣམས་དང་། རྩབ་བདག་སྟག་ཕུ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཕྱི་ནང་གི་
དབང་གྲ་ཚང་དེ་ཀའི་ཆོགས་ཡོངས་ལ་བསྐྱལ། དཔལ་ལྷན་སྤང་རྒྱུད་གྲ་ཚང་གི་འདུས་སྤྱི་ནས་ལྷས་
ངོར་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་འཕགས་ལྷགས་ལྷ་སོ་གཉིས་པ། དོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་
མ། འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་ལྷ་ཨི་བ་ལྷ་རེ་གཉིས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དང་། བདེ་གསང་འཇིགས་
གསུམ་གྱི་ཆོ་གའི་ལུང་བཅས་གནང་། བཞི་བའི་ཆོས་གཅིག་ནས་ཉིན་བཅུ་གསུམ་རིང་ལ་བྱང་
རྒྱུ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་བྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བགྱོད་པའི་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད་རྒྱས་པའི་
ཕྱག་སྒྲོལ་ལྷར་ཉིན་རེར་བཤད་པ་ལན་གསུམ་རེ་དང་ཕྱི་ཉིན་ཡང་ཉིན་ལྔ་མའི་བཤད་པ་མདོར་
བསྐྱས་བཅས་བཞི་བཤད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་དེ་ཡང་ཉིན་དང་བོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་
དང་། གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་ལྷར་ཐོག་མར་ཆོགས་བཅད་རེ་གནང་ཞིང་
ཉིན་ཐ་མའི་ཉིན་སྐུ་མ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་ཕྱག་བཞེས་
ལྷར་གནང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཕྱིས་སུ་ལམ་བྲིད་རྒྱས་པ་དཀའ་དགོངས་ནས་དེ་ལྷར་གསུངས་
སྐབས་ཟིན་བྲིས་བྱེད་མཁན་ཡང་འགའ་རེ་བྱང་། ལྷོན་དུས་བྱང་རྒྱུད་ནས་སྐར་ཡང་རེ་བྲིད་དབང་
བོ་མ་ཐེ་སི་བྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཁུ་དཔོན་གཉིས་འབྱོར་ཏེ་ལྷར་ནས་ནན་བསྐྱལ་བྱས་ཡོད་པ་ལྷར་མི་
ཏུ་བརྒྱ་རྩའི་དབང་དགོས་ཞེས་ནན་ཆེ་བར་བརྟེན་ཐག་རིང་ནས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་འོངས་པ་སོགས་
ལ་དགོངས་ཏེ་ཁོང་ཁུ་དཔོན་གཉིས་དང་མཚོད་དཔོན་འཇིགས་མེད་གསུམ་སོགས་ལ་བྱུབ་པའི་
དབང་ཕྱག་མི་ཏུ་རྩོ་གའི་ལྷགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་དུག་ཅུ་རེ་དུག་ཉིན་ཉེར་ལྔའི་བར་རྒྱ་གསུམ་པར་བྱས་
ཤིང་དེ་སྐབས་ཀྱང་སྐོ་ཆོས་གཏན་ནས་མ་གནང་བར་བཤད་པ་གང་རྒྱས་རྒྱས་དང་ཕྱག་ལེན་གང་
ཞིབ་ཞིབ་གྱིས་གནང་བའི་ཟིན་བྲིས་གཞན་གྱིས་བྱས་པའང་ཡོད་འདུག་སོ། །དེ་མིན་ལོ་འདིའི་རྣམ་

ཐར་གྱི་ས་བོན་ཅད་མ་ཆོད། ༥ དགྲའ་གྲངས་དྲུག་ཅུ་བ་རབ་ཆོས་ཤིང་མོ་སྒྲང་གི་ལོ་ལ་ཟླ་བ་ལྷ་བའི་
ཆོས་གསུམ་ནས་བདེ་ཐང་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་སྦྱལ་སྐྱུས་ཁྱུས་རྩེ་རྩེ་གཅིག་གི་ཆེན་སྦྱལ་བའི་སྦྱ་
རིན་པོ་ཆེའི་གཙོས་ཉུང་འདུས་ལ་བེའུ་བྱམ་ཐོན་པོ་ཅ་འབྲེལ། དཔེ་ཆོས་ཅ་འབྲེལ། ཆེག་ལབ་རིང་
མོ། མི་ཆོས་གནད་ཀྱི་འཕྲིང་བ། རྩོ་ཆོས་དང་ཨང་ཡིག་བདུན་ཅུ་བ། རི་ཁྲོད་སྐལ་ལྡན་སྦྱོན་མ། ཉིང་
རི་བརྒྱད་ཅུ་བ། སྦོ་སྦྱོང་སྟན་བརྒྱད་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་དགྲེས་བཞིན་དུ་བསྐྱལ་ཏེ་སྐབས་མགོན་
གོང་མ་ནས་རང་རེའི་དགོན་འདིར་བཀའ་གདམས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གི་སྒྲོར་གྱི་འཆད་ཉན་
རེ་ཡོད་ན་བཟང་ཞེས་བཀའ་ཕེབས་ཡོད་ཚུལ་བཅས་གསུངས། སྦོན་མཁུག་ཏྲར་གཅིང་མཚོ་ཁར་
གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་ཞག་ཤས་དེར་བཞུགས་ནས་ཏྲར་གཅིང་དགོན་གསར་དུ་ཕེབས་ཏེ་
ཟླ་མ་ལྷ་བརྒྱབ། བཀའ་པོད་ལྗེ་ཅ་བ། སྤྱབ་མཐའ་ཅ་བ། བསེ་བསྐྱུས་གྲ། བྱང་ཚུབ་ལམ་
སྦོན། སྦྱོང་འཇུག་ཆེན་མོ་རྒྱལ་སྐུ་ལག་ལེན། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྟོག་བདུན་དང་རྟོག་གསུམ་
གཉིས། སྦྱང་གནས་ཆོ་ག་སྟན་བྱིན་ཆུབས། ཏེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ། ཆོ་གཅིག་ཉམས་ལེན། ཤལ་
ལའི་སྦོན་ལམ། ཡོན་སྦྱོང་གི་ཆོ་ག་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་གི་གཟུངས་འདོན་ཐབས། ཆོ་གསུར་སྟན་
བྱིན་ཆུབས། ཉུང་བཤགས། སྦྱི་བཤགས། དཔེ་སྦོང་གི་བྱིར་བཅོས། བྱམས་སྦོན། གསང་འདུས་སྦོན་ལམ།
ཐུབ་བཀའ་རྟ་མགིན་གཏྲར་བསྐྱོད་བསྟོད་སྦོན་རྒྱ་མཚོ། བསྟན་འབར་མ་དང་། དཔེ་ལྡན་བསྟན་
འབར་མ། ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཁྲིད། གཏྲར་མ་བརྒྱ་ཅིའི་ཁྲིད། ཉུང་འདུས་ལ་སྦྱ་
མའི་གཏྲར་ཆེན་གྱི་ལུང་། འཛིགས་བྱེད་བསྟན་ཆེན་གྱི་སྒྲོར། འཇམ་བསྟོད་གང་སྦོ་མ། དབྱངས་ཅན་
མའི་བསྟོད་པ། ཉེ་གཞོན་འཆར་ཁ་མ། ལམ་གཙོ་སང་གདོང་མ། ཤེར་སྦྱིང་སོགས་ལུང་ཕྱན་མང་བོ་
དང་། རྩོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་དཔལ་བོ་གཅིག་པ། གསང་འདུས། བདེ་མཆོག་སྤགས་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་
རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ཀྱི་དབང་། མཁའ་སྦྱོང་མའི་བྱིན་ཆུབས། རྟ་མགིན་གསང་སྦྱབ། འོད་ཟེར་ཅན་མ། ལོ་
ཤོན་མ། གདུགས་དཀར། སྦོལ་དཀར། སྦོལ་ལྗང་། གཙུག་ཏྲར་རྣམ་རྒྱལ་མ། རིག་བྱེད་མ། སང་གདོང་
མ། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པ། ཆོས་རྒྱལ་བྱི་ནང་གཉིས། ཞལ་བཞི་བ། ལྷ་མོ། རྣམ་སྐུ་ལྷམ་སྤང་། དམ་

ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བཅས་ཚོས་བཀའ་མང་དུ་བསྐྱལ་ཏེ་དགུ་བའི་ཉི་ཤུ་ལ་གདན་སར་ཕེབས་
འབྲལ་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱུ་མ། ཇི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་སྒྲོལ་དཀར་བསྟོད་པ་ཤུགས་འོད་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་
རྣམས་ཀྱི་ལྷང་དང་དེ་ལྟར་མཁའ་དབྱིངས་མའི་ལྷང་། དབྱངས་ཅན་མའི་ལས་ཚྭས་ཀྱི་བྲིད། ཞལ་
གདམས་བདུད་རྩི་རྗེ་བྱའི་སྟེང་ནས་སྒྲིན་སྒྲིག་གི་བྲིད། འཇམ་དཀར་ལས་ཚྭས་ཀྱི་བྲིད། ལྷགས་
ཇི་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་དབང་། སེལྟེ་སྒྲི། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ། དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་
མོ་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་རྣམས་བསྐྱལ། ཎ དགུང་གྲངས་རེ་གཅིག་པ་རབ་ཆོས་ཀྱི་མཚུག་ཟད་པ་མེ་
པོ་ལྷག་གི་ལོ་ལ་ཉོར་ལྷ་དང་བོའི་ཆོས་ལྷ་ནས་པཎ་ཆེན་བཞུན་པའི་ཉི་མའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལྷང་།
ཆོ་དབང་འཆི་མེད་རྩི་རྗེའི་སྒྲིག་ཤིང་། རབ་གནས་དང་དག་བྱིན་ལྷབས། ལུག་དྲུག་རྣལ་འབྱོར། ལྷའི་
བྱམ་གཏེར་རྣམས་ཀྱི་བྲིད། ལྷ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཅོ་ལྷ་ལ་བདེ་ཐང་སྒྲུལ་བའི་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིགས་ལ་
བཞུན་རྗེས་ཀྱི་སྒྲོལ་པ་བསྐྱལ་ཏེ་སྒྲུལ་བའི་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ལ་ཇི་ཉིད་ཀྱི་བཞུགས་གདིང་གནང་
སྟེ་བཞུན་འགྲོའི་དོན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་བཀའ་པཎས། ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་ཉིན་སེ་ཆང་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་
སྒྲིང་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་ནས་ཐོག་མར་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོགས་ལྷ་བྱའི་བསྐྱབ་པ་གཞི་སྒྲུབ་
བྱས་ཏེ་ཉེར་དགུའི་ཉིན་དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོང་དུ་ཕེབས་ནས་མདོ་གསུངས། དེ་སྐབས་ཐན་པས་
གདུང་བ་ལ་དུས་འཁོར་ས་ཆོག་བྱས་པའི་རྒྱབ་ཁ་བ་ཆེན་པོ་བབས་པས་ཁོ་ཆོར་དགའ་དད་ལྷག་
པར་འཕེལ། དེ་ནས་རྗེ་ཆའི་དགོ་བཤེས་གྲགས་ཅན་ཆོ་བྱོན་པ་དང་། ལྷ་མོ་ནས་ཀྱང་གྲུ་བ་མང་
དྲག་ཕེབས་པ་སྒྲིགས་གཞི་བྱས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཀུན་ལ་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད། སྐབས་འགོ་དང་དགའ་ལྷན་
ལྷ་བརྒྱ་མའི་བྲིད། ལྷ་གོན་སྒྲོན་དུ་འགོ་བའི་འཇིགས་བྱེད་གཉིས། ཀུན་རིག་མདོན་བྱང་། ལྷགས་
ཇི་ཆེན་པོ། གཙོད་དབང་། མགོན་ཆོས་ལྷ་མོ་གསུམ། དུར་བདག་སྒྲིགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། ཐེག་ཆེན་
གསོ་སྦྱོང་སྒྲིགས་ཆོས་བཀའ་དུ་མ་གནང་། སྒྲོལ་གྲུ་ཕེབས་ཏེ་དྲིལ་བུ་ལྷས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་གསུང་
བཤད་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་བཅས་བསྐྱལ། རུལ་ཆོན་གྲུབ་ཀྱི་བར་ཉིན་རེ་བཞིན་ཆོས་སྒྲིན་རེ་མ་
ཆད་པར་གནང་། རྣམ་སྤང་མདོན་བྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུབ་མཚོད་གསར་རྒྱགས་གནང་སྟེ་ཕེབས་

སུ་ཐོབ་ཐོབ་བརྒྱུད་བརྒྱུ་སྒྲིབ་འཇགས་གནང་། བཅུ་གསུམ་ལ་ནང་གི་བདག་འཇུག བཅུ་བཞི་ལ་
རྩ་གོ་ན། ཉག་ཉ་ལ་བྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན། བཅུ་དྲུག་བཅུ་བདུན་གཉིས་ལ་གོང་མ་
གོང་ཆེན་དང་རྩི་རྩི་སྒྲིབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་བཅས་ཡོངས་རྩིགས་བསྟུལ་ཏེ་སྒྲིབ་ཏེ་
ཐེ་ཚོགས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་སྒྲིག་དར་འཇུགས་པ་སོགས་ཀྱི་བཀོད་བྱ་བ་གནང་སྟེ་
དབང་འདི་ལོ་རྩིས་མར་བསྐྱར་རྒྱུར་སོང་ན་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་པོ་མ་འགག་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་
དབང་བསྐྱར་བ་དང་དུས་མཚུངས་པས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཀྱང་རྟེན་པས་རུང་ཞིག་མ་འབྲིག་གསུངས། དེ་
སྐབས་ལྷ་མོའི་ཞབས་དྲུང་དཀར་པོ་ནས་ཀྱང་རི་ཁྲོད་དབང་པོ་གྲགས་པ་དར་རྒྱས་བརྒྱུད་དེ་ལྷ་མོ་
བདེ་ཆེན་ཕྱོགས་སུ་གདན་འདྲན་དང་བཀའ་ཆོས་མང་པོ་དགོས་ཚུལ་ནང་མཛོད་ཆེ་ལེགས་སྤྱི་དུ་
རིང་བ་བཅས་སྟན་གསན་སྟུལ་བར་བྱགས་དབྱེས་པའི་ཉམས་དང་བཅས་བྱིས་བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་
ཆོག་པའི་གསུང་ལན་ཞིབ་རྒྱས་བསྟུལ། རྩི་སྒྲིབ་དཔོན་གོང་ཐུན་མོང་ནས་གདན་འདྲན་ནན་ཆེར་
བྱས་ཀྱང་ཞལ་བཞེས་མ་མཛོད་པར་ཕེབས་སྟེལ་དུ་མ་དང་བཅས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སྐྱར་གདན་སར་
འཁྱོར་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་འགའ་ལ་བསྟེན་རྩིགས་གནང་།

ཟླ་བ་ལྷ་བའི་ཆོས་བཞི་ནས་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཤད་ལུང་། པཌ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་
ཀྱི་གསུང་འབུམ། བདེ་ལམ་དང་གཟུངས་འཇུག་རབ་གནས་རྣམས་ཀྱི་བྲིད། སྐལ་ལྡན་མགྱུར་མའི་
ལུང་།

ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་ནས་བྱམས་ཆོས་ཐེ་ལ། ཐར་ཆེན། རིགས་ཆོགས་དྲུག་ རྩི་རྩི་ཆོག་སྐྱམ་གྱི་
བཤད་ལུང་། བྱལ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྩི་འབྲེལ་གྱི་བཤད་ལུང་། སྐན་པ་གྲུ་ཆང་ལ་རྟ་མགིན་པར་གར་
དབང་། རྟ་མགིན་གསང་སྐྱབ། སྐན་ཟླ་ལྷ་ང་གཅིག མི་འབྲུགས་པ་ལྷ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དང་
མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀྱན་སེལ། རྣམ་སྐས་སེར་ཆེན་གོང་གཞོན་དང་བཅས་པའི་རྩིས་གནང་། བདུན་
པའི་ཆོས་ནས་འདུལ་བ་མདོ་རྩི་མཛོད་རྩི་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་གི་ཆོ་ག་སྟོན་ཤིས་བཅས། ཀྱན་
མཁུན་གསུང་འབུམ། རྣམ་འབྲེལ་རྩི་བ། བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ནས་གསེར་འོད་ཀྱི་ལུང་། རིམ་ལྷ་གསལ་

བཅུ་གཉིས་མ། གྱི་ལྷང་ལྷགས་གྱི་ལྷ་བཅུ་བདུན་མ་རྣམས་གྱི་དབང་། སྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་བཤད་
ལུང་། འཇམ་མགོན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་འབུམ་དང་རྩོམ་ཁ་བའི་གསུང་འབུམ། བརྒྱད་
ཉིང་བ། ཐར་མདོ། མན་ངག་བཀའ་རྒྱ་མ་རྣམས་གྱི་ལྷང་། ལམ་རིམ་ཆུང་དུ་འོ་བཤད་ལྷང་། བདེ་ལམ་
གྱི་ཁྲིད། ལམ་མཚོག་སྟོང་པོའི་བཤད་ལྷང་། ཆོ་གཅིག་ཉམས་ལེན། སྦྱབས་ཁྲིད། གཏོར་མ་བརྒྱ་ཙུ་
དང་སྤྲ་མཚོད་ཕྱག་ཆེན་སྤྲལས་པའི་ཁྲིད་དང་ཆོ་དབང་། བརྒྱད་ཉིང་བའི་ལྷང་། འཛིན་གསུང་
དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་དབང་བསྟུན། ས་གའི་ཉ་ལ་བསྟུབ་བྱ་མང་པོ་བསྟེན་པར་རྩོགས། བཞི་བའི་
ཉེར་ལྷ་ནས་ལྷ་དམར་ཚང་དང་སྤྲ་མ་དཀར་པོ་ཚང་རྣམ་གཉིས་གྱིས་ལྷས་རྩོར་རྩོམ་རྩོམ་པའི་
དབང་ཡོངས་རྩོགས། འཇམ་དཀར་ལས་ཆོགས་དང་དབྱངས་ཅན་མའི་ལས་ཆོགས་གྱི་ཁྲིད་སྤྲལས་
དང་། སྤྱག་པའི་ཆོས་ནས་གྱེད་རྩོམ་དགྲ། དབྱ་ནག་བཅུ་གསུམ། གཤེད་དམར་བཅུ་གསུམ། རྩོར་
དབྱངས་རྣམས་གྱི་དབང་དང་། ཆོས་བཅུ་ནས་ཉེན་ཉེར་བདུན་ལ་མི་ཏ་ལུན་མང་མེན་པའི་དབང་
རེ་སྤྱག་གནང་། བདུན་པའི་མར་རྩོར་རྩོར་ས་རྒྱའི་འཕྲོད་ཉེན་དུ་བྱོན། ཐུག་དཀར་དང་ཁད་ཉེ་
བས་གནས་མཇལ་དུ་ཕེབས། གནས་ཁང་ནས་རྩོམ་ཤས་བསྐྱམས་འོང་སྟེ་ལམ་བར་དུ་རྒྱ་ལ་སྟེང་གི་
འདམ་བུས་པས་རྩབ་མོ་མཚན་ལམ་དུ་རྩོམ་རྣམས་བུས་པའི་འདམ་བྱེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་གྱི་སྦྱ་གཟུགས་ཤ་སྟག་རྒྱ་ལ་གཡེང་བའི་མི་ལྷས་བྱང་བས་ནངས་པར་མ་ལེགས་རྩོམ་དང་སྟེང་
གི་འདམ་ཐམས་ཅད་སྟེ་སྦྱ་ཡིན་འདུག་སྟམ་ཡིད་པམ་བ་སྟེས་ཞེས་གསུངས། ཡང་རྩབ་ཅིག་ཉེན་
མོ་ཆར་བེམ་གྱི་རྩོམ་སྦྱ་སྟེན་དཀར་ཤལ་ཤལ་མང་པོ་རྒྱ་བ་མཐོང་བའི་རྒྱེན་གྱིས་མཁའ་ལ་འཇའ་
འོད་དྲངས་གསལ་གྱི་རང་བཞིན་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་འཕན་དང་རྒྱལ་མཚན་ཐོགས་པ་མང་པོ་ཤར་ཕྱོགས་
སྦྱ་འགོ་བའི་རྩོམ་ན་ལ་བ་ལྷང་སྦྱབས་མགོན་རེད་ཟེར་བའི་འཇའ་འོད་གྱི་རང་བཞིན་དྲངས་གསལ་
སྦྱིབ་མེད་ལ་སྦྱ་མདངས་སྦྱག་པོ། གདོང་ཟོར་བ། སྤྱག་གཡས་གྱིས་རང་གི་ཁ་རྩྭ་ཀ་འཕན་རྒྱང་གཡེར་
ཁ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་བསྐྱམས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་ཤར་དུ་འགོ་བ་ཞིག་མིས་བྱང་སྟེ་གནས་བྱིན་
སྦྱབས་ཆེ་ངས་སྦྱ་འདུག་ཀྱང་རང་རྒྱུད་དན་པས་གནས་བྱིན་སྦྱབས་ཆེ་བའི་དགོས་པ་མ་སྲུབ་པ་གོ་

ལགས་ཞེས་གསུངས་པའི་གོ་དོན་གོང་དུ་བཤད་ཟིན། རྟོན་མཁུག་ལ་མོ་བདེ་ཆེན་དུ་ཕེབས། ཞལ་
ནས་འགོ་དགའ་ཆེ་བ་མིན་ཀྱང་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་བསྐྱེན་བཞིན་སྐུ་ཆོགས་ལ་མ་འཛོམ་པར་
ཕེབས་ཏེ་གདན་སྟོང་གི་གསུང་ཕེབས་ནན་ཆེ་བ་དང་། ཉིད་གི་སྐུ་དོན་འགང་ཆེར་གཏད་པ་སོགས་
གིས་བདེ་ཆེན་ཆོས་སྤྱིང་ངམ་དགོ་ཆོགས་སྤྱིང་དུ་བསྟོད་ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆེབས་བསྟོད་སྐབས་
རྩེ་གསེར་ཁང་བའི་བཞུགས་གནས་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་ལུང་ངམ་ཁྱི་ལུང་དུ་གྲགས་པའི་གནས་སུ་ལམ་
རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་གི་དབུ་བཅུགས། ཡར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་གི་དབུ་ནས་ཅི་བཞག་གནང་
རྩེས་ཆོས་འཁོར་དང་བསྐྱུས་གྲུའི་དམ་བཅའ་རེ་བཅུགས། སེར་འཕྲང་གི་བསུ་བ་དང་བཅས་བདེ་
ཆེན་དུ་ཕེབས་ནས་དེ་ཕྱོགས་ཏ་ཅང་དམུ་ཤོད་པས་གྲུ་བ་སེར་དམག་ཏུ་འགོ་བ་སོགས་གིས་ཐོག་
མར་ཉིན་གསུམ་གི་རིང་ཐམས་ཅད་གཞི་སྒྲུབ་གིས་བསྟེན་རྩོགས་སུ་བཀོད་དེ་སྐབས་འགོ། དགའ་
ལྡན་ལྟ་བུ་མ། རྟོང་པོ་དོན་གསུམ། བདེ་ལམ་དམར་ཁྲིད། ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མ་རྣམས་གི་ཟབ་
ཁྲིད། དོན་ལྡན་ཆང་གིས་ཁྱུ་ངོར་དཔལ་མང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་ནང་གི་ཆ་བོད་ཡོངས་
རྩོགས་གི་ལུང་གནང་། རྟག་ཤུའི་སྟོལ་མ་ཕྱི་ནང་གཉིས་གི་ཕྱིན་ལྟེན་དང་དེའི་ལས་ཆོགས་དང་
བཅས་པའི་ལུང་། རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྒྲུབ། ཏ་མགིན་གསང་སྒྲུབ། མགོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ། ལྷ་མོ། ཞལ་བཞི་
བ་རྣམས་གི་རྩེས་གནང་། ལྷ་ཁྲིད་དན་པ་བཞི་ལྡན་གི་ཁྲིད། འཇིགས་བྱེད་བསྟེན་ཆེན་གི་ཁྲིད་སོགས་
བསྐྱུལ། དེའི་ཡུལ་མི་རྣམས་རང་བཞིན་དྲང་བས་སྟོ་ཁ་ཆོས་ལ་ཕྱོགས་པ་མང་བོ་བྱུང་གསུངས། དེ་
འོག་ལྟ་གོན་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མ་དང་དཔའ་ཅིག་འཁོར་ཆེན། ཀུན་རིག་
མི་འབྱུགས་པ་ལྟ་དག། བཅུ་གཅིག་ཞལ། གདུགས་དཀར་ལྟ་མང་སོགས་གི་དབང་། ལེགས་ལྡན་
མཆེད་གསུམ་གི་རྩེས་གནང་བྱེད་གྲོལ་དང་བཅས་པ། སེང་གའོང་མ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་དང་སྟོལ་
དཀར་གི་རྩེས་གནང་། རྣམ་འབྲེལ་རྩ་བ། རྒྱན་འཇུག་མདོ་རྩ་རྣམས་གི་ལུང་། གཞི་གསུམ་ཆོ་གའི་
བཤད་ལུང་། ལྷང་སྐུའི་འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་ཆོ་ག་རྒྱལ་དབང་སྐྱན་ཆོག་ཆེན་མོ། ལྷ་མ་
རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་གི་གསུང་གི་གསང་བདག་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། མི་འབྱུགས་པའི་སྤྲ་

མའི་རྒྱལ་འབྱོར། འཛིགས་བྱེད་བསམ་གཏན་བདག་འཇུག་སོགས་ལྷང་མང་བོ་གནང་། དངོས་
འབྲལ་དབྱལ་སྤང་བཞི་བརྒྱ་དང་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་དངོས་འབྲལ་མཐོ་བས་སྡོན་བདེ་ཆེན་
དཔོན་སློབ་ཀྱི་ཆོས་ཐོག་ཅིག་ཡོད་པ་ཕྱིས་ཆད་པ་ཉམས་གསའི་ཕྱིར་ལོ་བསྟར་ཆགས་སུ་བཞི་བའི་
ཡར་ངོ་ལ་ལྷང་བཤགས། ཉིན་རེ་ལ་མི་རིས་ཚར་ལྔ་བརྒྱ་རེ་འགྲོ་ངེས་ཀྱི་བཀའ་བཅད་གནང་། དེ་
ཀའི་ཐེབས་སུ་དབྱལ་སྤང་སུམ་བརྒྱ་སོགས་དངོས་པོ་གང་ལྷང་སྦྱོར་འཇགས་གནང་། ཉོར་ཁྲ་བརྒྱ་
བའི་ཆོས་ལ་ཕྱིར་བཏེགས་པའི་ལམ་ཞོར་ལ་ཤིང་ལེ་ཁར་ཕེབས། དུས་འཁོར་གསར་འཇུགས་ཀྱི་ཆེད་
དབྱལ་སྤང་བྱས་ཏེ་དང་། ཁྲོན་ཉིས་བརྒྱ་དང་རས་སོགས་འཛོག་པ་གནང་། དེ་ནས་ཤེལ་དགོན་དུ་
ཕེབས་གནས་ཁང་དུ་མཆོད་མེ་བརྒྱ་ལྟེན། དེ་ནས་ནམ་གུང་མ་ལོན་ཅམ་ན་གས་འཁོད་ཟླ་ཆུང་ཞིག་
ར་བར་ཕྱིན་པ་ན་གནས་རིའི་ཅེ་ནས་འཇའ་ཆོན་ཉིས་རིམ་ཞིག་ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་གནས་ཀྱི་
གཟིམ་ཁང་ཉིང་དུ་ཟུག་པ་མཐོང་བ་བཞིན་རི་ཁྲོད་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐོང་། མཁའ་ངོས་འཇའ་
ཆོན་དུ་བ་འོད་ལྷང་སྤྱད་ཁེབས་འདུག ཤེལ་དགོན་ནས་ཕེབས་པའི་ནངས་པར་ཆེབས་ཐོག་ནས་ཉི་
ཁྲ་དཀར་གསུམ་ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་དང་ཞབས་ཁྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་། ཁོང་གི་ཞལ་ནས་ཉི་ཁྲ་
སྐར་གསུམ་དུས་གཅིག་ལ་འཛོམས་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཕེབས་
པར་སྐར་ཤེལ་དགོན་གྱི་གནས་རི་ནས་འཇའ་ཤར་བ་དེ་ཁོང་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་ཉི་འོང་
བ་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་། ཞལ་ནས་ད་འགྲོར་མི་འཇུག་ཀ་གསུངས་ཆེབས་ལས་བབས་ཏེ་དེ་ཕྱོགས་སུ་
ཕྱག་གནང་ཞིང་རྐང་བརྒྱད་སོགས་གསུངས། དེ་སྐབས་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཅིག་དང་པར་
ཕྱོགས་སུ་གཅིག་ཆད་དེ་ཆ་གཉིས་སུ་གྱུར། དེ་ནས་ཕེབས་པར་ཡང་འཇའ་གཉིས་མཐུད་དེ་སྐར་
བཞིན་འོངས་པ་སོགས་ལྟས་ཡ་མཚན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བྱུང་། བརྒྱ་བདུན་ལ་ཕྱིར་གདན་སར་
འབྱོར། རྒྱལ་མཁན་ཆེན་སྤུལ་བའི་སྤྱོད་ལྷན་ལྷན་པོ་འཛིགས་བྱེད་བརྒྱ་གསུམ་མའི་དབང་། འཁོར་ཆེན་
དང་རྟ་མགིན་གྱི་རྩེས་གནང་བསྟུལ། ༥ དགྲང་གངས་རེ་གསུམ་པ་རབ་རྒྱལ་ས་པོ་འབྲུག་གི་ལོ་ཁྲི་
དང་བོའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་བྱབ་རྒྱལ་ཆོ་དབང་། བདེ་མཆོག་དང་རྩོ་རྩལ་འབྱོར་མའི་ཕྱགས་བདུའི་

རྒྱུ་གནང་། བཅུ་བདུན་ནས་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་འབུམ་དང་མཁས་གྲུབ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་བསྟུན། ཁྱོད་ནག་ལྟ་ལྟའི་དབང་། མ་ཅིག་ཞི་
དུག་གི་བྱིན་རྒྱལས། སྒྲོལ་དཀར་འོད་ཟེར་དུག་སྒྲགས། འཇམ་དཀར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ཐུགས་རྒྱུ་
ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་དང་རྩ་ལྷགས་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་གནང་། ལམ་རིམ་ཉམས་
མགུར་གྱི་བཤད་ལུང་། ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཉེར་ལྟ་ལ་བདེ་མཆོག་ལོ་དུ་བའི་དབང་། ཉེར་བདུན་ལ་ཆོ་
གཅིག་ཉམས་ལེན་གྱི་ཁྲིད། གསུམ་པའི་ཆོས་ལ་དུས་འཁོར་སྒྲོལ་ཆེན་གྱི་དབང་བདུན་གོང་མ་གོང་
ཆེན་བཅས། གོང་མའི་དབང་གི་སྒྲོལ་ཀླུ་ཆོ་དབང་ཀྱན་ཁྱབ་གྱི་ངོར་སྒྲེ་དགེ་སི་དུའི་གསུང་གིས་
ཟུར་སྒྲོལ་ཏེ་དུས་འཁོར་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ལྟར་བྱས། འོན་ཀྱང་ཨ་མཆོག་ཆང་ནས་དབང་
བདུན་ལས་ལྷག་མ་གནང་བས་འདི་རྟོག་བཟོར་སོང་ཨོ་ཡོད་སྟུང་གསུངས། བཅུ་དུག་ཉིན་གཤེད་
དམར་ལྟ་ལྟའི་དབང་། འདི་ལ་ལྷ་བ་ཆེན་མོའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཡོད་མོད་ཀྱང་ཁྱི་ཆེན་གྲུང་ཐང་བ་ནས་
དཔལ་ཅིག་ལྟར་གནང་བའི་དེ་བཞིན་བྱས། བཅུ་བདུན་ལ་དམ་ཆོག་རྩི་རྒྱུང་གསུང་སྟེང་ནས་བྱུང་
བ་ཆེན་པོ་འོད་ཟེར་དྲི་མེད། བཅོ་བརྒྱད་ལ་གཙུག་ཏྲར་དྲི་མེད་ཀྱི་རིགས་གཏད།

ལྷ་བ་བཞི་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྷ་ལ་ཐེག་ཆེན་གསེ་སྦྱང་། དེ་ནས་ལམ་རིམ་མཆོག་བཞི་མའི་བཤད་
ལུང་། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྩི་རྒྱུ་མཁན་སྒྲུ་མ། དབལ་མང་
རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ཤས་རྣམས་སྒྲགས་པའི་སྟེང་ནས་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མའི་གཟབ་ཁྲིད་རྒྱས་པ། དམ་
ཆོག་རྩི་རྒྱུང་བསྐྱས་པ། ཟ་བྱེད་མཁའ་འགྱུར་སྒྱུ་སྒྲིག་སྒྲོ་སྦྱང་དོན་བདུན་མ་དང་ཆོགས་བརྒྱད་མ་
རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད། ཆོ་གཅིག་ཉམས་ལེན་དང་དགེ་ལྡན་བསྟན་འཕར་མའི་བཤད་ལུང་། ལྷ་མཆོད་དང་
ཕྱག་ཆེན་སྒྲགས་པའི་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་གནང་། ལོ་འདིར་བདུན་པའི་བཅུ་གཉིས་ལ་སྟ་གོན་དང་
བཅུ་གསུམ་ནས་སྒྲ་བྲང་ནང་དུ་མི་ཏུ་བརྒྱ་ཙུ་གནང་བ་དང་དོན་ལྡན་གྱིས་ཁྱེས་ངོར་དབལ་མང་ཆ་
པོད་མ་གཏོགས་གསུང་འབུམ་གཞན་ཆང་མའི་ལུང་གནང་། ལྷ་བ་དུག་པའི་ཆོས་གསུམ་ནས་ཞབས་
དུང་དུང་དཀར་གྱིས་ཁྱེས་ངོར་སྒྲུབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གནང་ལུང་བཅས། བདུན་པའི་ཆོས་

བཅུན་ས་སྐབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོའི་རྩིས་གནང་བརྒྱ་དང་ཞེ་བརྒྱད་ལུང་བཅས། རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྐབ་
ཀྱི་རྩིས་གནང་དང་བ་རི་བརྒྱ་ཅིའི་རྩིས་གནང་དོན་དགུ་ལུང་བཅས། ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གསུམ་
ནས་སྤར་ཐང་བརྒྱ་ཅུ་ལུང་བཅས། བཅུ་གཉིས་ལ་སྤོན་ལྷ་མཐོ་བཅེགས། ལྷ་དབང་རྒྱལ་པོའི་རྩིས་
གནང་། ཆོས་སྦྱོང་སྐལ་བཟང་མགིན་རྒྱན་གྱི་ལུང་། རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྐབ་ཀྱི་རྩིས་གནང་། མཁའ་སྦྱོང་
མའི་ཐུགས་བརྟའི་རྩིས་གནང་བསྟུལ། ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གི་རྒྱ་མཐོངས་ཀྱི་ལོགས་རིས་ཐམས་
ཅད་ཚུས་ཟོས་ཏེ་རྒྱད་འཛའ་བ་ཀུན་རྩོན་མ་རིའི་བཞེན་རས་བྲིས་བྱས་ཏེ་ལེགས་མཛོས་སུ་བསྐྱབས།
སྤྲ་བང་གནས་རྒྱུང་བཅན་ཁང་ཞིག་གསོའི་རྒྱུན་གྱིས་ལོགས་རིས་ཞིག་པ་ལ་གྲུན་ཐང་གསུམ་བཞག།
དགུང་གངས་རེ་བཞེ་བ་རབ་རྒྱལ་ས་མོ་སྐལ་གྱི་ལོའི་ལྷ་བ་དང་པོའི་ཡར་ངོར་གྲུབ་རྒྱལ་ཆེ་དབང་།
ལོ་ལྔ་མའི་སྐབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་འཕྲོ་མི་གཡོ་བ་དཀར་པོ། སང་གདོང་མ། དམག་ཟོར་མ་གསུམ་གྱི་
རྩིས་གནང་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་སྒྲོལ་དཀར་འོད་ཟེར་དུག་སྐྱགས། འཛིགས་བྱེད་ཐུགས་བརྟའི་
རྩིས་གནང་རྣམས་ཞབས་དྲུང་དྲུང་དཀར་སོགས་ལ་གནང་། མར་ངོར་དུར་ཁྲོད་བདག་པོ་ཡབ་
ཡུམ་གྱི་རྩིས་གནང་། སྐབ་ཐབས་རྣམ་དག་གཅུག་ཞོར་ལྟར་གྱི་སང་ལྗང་ནགས་སྒྲོལ་གཙོ་འཁོར་
གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་གདུགས་དཀར་རྒྱལ་མཚན་ཐོད་འཁོར་གྱི་བྲིད།
མི་འབྱུགས་པ་ལྷ་དགུ། ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ལྷ་ལྷ། འཛིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མ་རྣམས་
ཀྱི་དབང་། ལྷ་བྱིར་སྐྱབས་འགོ། ལྷ་བཞགས་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་འདོད་གསོལ་བཅས། པཎ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆའི་གསུང་གི་ལྷ་མ་སྤང་གཏོར་བཞུས་དང་ཡོན་ཏན་མཚན་བརྟེན་མ། དམིགས་བཅེ་མའི་
ལས་ཆོགས་བཅུ་གཅིག སྐབས་མཚན་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་དང་མཛོད་དགེ་མཁས་གྲུབ་བཞུན་
འཛོན་པའི་གསུང་གི་སྒྲོལ་དཀར་ཆེ་སྐབ། ལྷ་མ་རྒྱུང་འབོད། བར་དོའི་འཕང་སྒྲོལ། ལྷ་བྱིར་གསུང་
གི་སྤྲ་མགོན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གསོལ་འདེབས། ལྷ་བཞུན་གསུང་གི་བག་ཅིའི་གཏོར་ཆོག ལྷ་བང་
གསུང་དབང་ཅིག་བདག་འབྱུག ལྷ་བྱིར་སྒྲོལ་མའི་ལས་ཆོགས་ཀྱི་བྲིད་ཆར་འབབ་དང་བཅས་པ།
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྒྲོན་ལམ་ལྷ་སོགས་ཀྱི་ལུང་།

ཁྱེ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཞི་ནས་མཚུལ་དང་རྟོག་སེམས་སྒོམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྱིད། འཇམ་དཀར་ལས་
ཆོགས་དང་བྱིན་རྒྱབས་སྤྲུངས་ཞུས་ཀྱི་ཁྱིད་སོགས། རྒྱལ་བོའི་བཀའ་འབུམ་དང་བཀའ་གདམས་པ་
ཆོས་བྱ་ཆོས་ཀྱི་ལུང་། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་བཤད་ལུང་། སློ་སྦྱང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྤེང་ནས་སློ་སྦྱང་
དོན་བདུན་མའི་ཁྱིད། ལྷང་སྤྱིའི་ཁྱིད་ཡིག་སྤེང་ནས་ཆོགས་བརྒྱད་མའི་ཁྱིད། འཇིགས་བྱེད་ཞལ་ཕྱག་
ཡོངས་རྫོགས་ཡུམ་བཅས། འཁོར་ཆེན་དང་རྟོག་སེམས་ཡབ་རྒྱུད་། འོད་ཟེར་ཅན་མ་རྣམས་ཀྱི་རྫེས་
གནང་། བཅུ་གཅིག་ཞལ། རྣམ་སྤྲང་མངོན་བྱུང་། དཔལ་ཅིག་རྣམས་ཀྱི་དབང་། ལམ་རིམ་སྤྱར་ལམ་
ཀྱི་ཁྱིད་དང་རྟོན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ལུང་བཤད་བསྟུལ།

ཁྱེ་ལྔ་བའི་བཅུ་གསུམ་ལ་འཕོ་རའི་སྒོན་པོ་ཐང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་ནས་ཆོགས་མང་ལ་
རྒྱན་འཇུག་ཆོས་སྦྱོད་སོགས་ཀྱི་ལུང་གནང་ཏེ་ཆོས་དཔལ་ཞིང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་ནས་དེར་
དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མའི་ཁྱིད། ལྟ་གོན་དང་བཅས་ཏེ་འཇིགས་བྱེད་ཞེ་དགུ་མ། རོ་ལངས་བརྒྱད་
སྟོར་། གསང་འདུས་འཇམ་རྟོག་། འཇིག་རྟོན་དབང་ཕྱག་ གྲིལ་བྱ་ལྟ་ལྟ་དང་ལྟས་དཀྱིལ་གཉིས། རྒྱ་
པོ་སྦྱོད་པ། སྦྱོང་རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་གཉིས། མི་འབྲུགས་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་མ་རྣམས་ཀྱི་དབང་
བཅས། སྤར་ཡང་ལྟ་གོན་སྒོན་དུ་འགོ་བའི་རྟོ་རྩེ་འབྲེང་བའི་དབང་ཡོངས་རྫོགས། འཇིགས་བྱེད་
གཉིས། འཁོར་ཆེན། ཏྲ་མགྲིན། ཀྱན་རིག་ མངོན་བྱུང་། བཅུ་གཅིག་ཞལ། གདུགས་དཀར། ལྷན་ལྷ། མི་
འབྲུགས་པ་ལྟ་དགུ། དམ་ཆོག་གསུམ་བཀོད་རྣམས་ཀྱི་དབང་གནང་། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་
ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ། སྒྲོལ་མ། སང་གའོང་མ། ལེགས་ལྡན་མཆོད་གསུམ། དབྱངས་ཅན་མ། མགོན་པོ་
ཕྱག་དུག་པ། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་ཀྱི་རྫེས་གནང་རྣམས་གནང་སྟེ་ཞལ་ནས་དབང་ལུང་
ཁྱིད་མན་ངག་སྟན་བརྒྱུད་གང་ཡོད་བུམ་པ་གང་བྱེད་ཚུལ་དུ་བྱས་པ་ནི་སྤྱིར་དེང་དུས་ཆོས་ལ་སློ་ཁ་
སྦྱོགས་མཐན་ཉུང་། ཆོས་ཀྱི་ལད་མོ་བྱེད་མཐན་ཆོ་ཡང་བྱིས་པའི་རྩེད་མོ་འདྲ་བ་མིག་འབྲིད་ཅམ་
ལས་འགའ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་རྒྱུན་ཀྱན་ལ་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་མཐན་དང་བྱ་སའི་ཡུལ་
གཏན་བལ་བ་མ་བཟོད་པས་ཡིན་གསུངས། ཇོ་འཁང་ས་ལ་ཐ་འོག་ཆོས་རྒྱལ་མདུན་ནས་ཆོགས་པ་

མང་དང་བཅས་གསོལ་ཁ་བཏང་སྟེ་ཟན་སྒྲིལ་བར་དུས་འཁོར་གྱི་ཁང་གི་མདུན་ལ་བབ། གྲོལ་འཕལ་
མར་ལམ་ཀུན་ས་དེར་འཁོད་འདུག་པས་ཐམས་ཅད་སྒྲན་ཅིག་ཏུ་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་བཏོན་ནས་
ཤིས་བརྗོད་བསྟན་འབར་མས་གནང་། ས་དེར་གཟིགས་པ་དང་མི་ཞིག་གི་ལག་ཏུ་ཟེའུ་ཞིག་ཐོགས་
ཏེ་འོངས་པར་ཅི་ཡིན་གང་ལ་འབྱེར་རྒྱ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་གནང་བས་འོ་མ་ཡིན་ཅུང་ཁང་ལ་འབྱེར་
རྒྱ་ཡིན་ཞུས་པར་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས། ཕྱི་ནས་སྒྲ་སྐར་བཟང་བ་དང་བསྟན་ཨ་ཁུ་བསོད་ནམས་
སོགས་བཞི་འགོ་དཔོན་དུ་བསྐོས། གོ་ཡུལ་ཅི་ཙམ་ཡོང་བ་གཞལ་ཏེ་སྒོ་ངོར་ལོན་པར་བྱས། ཁོང་རང་
ཉིད་ནས་རྒྱ་དཔུལ་རྩོམ་ཉི་ཤུ་ལྟ་ཁང་བཞེངས་རྒྱུར་གནང་སྟེ་རིམ་གྱིས་སེར་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་
ལྷགས་ཀྱི་བཀོད་ཁྱབ་གནང་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁུར་ལོན་བྱས།

བདུན་པའི་ཆོས་དགུ་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་ནས་གཏོར་རྒྱག་གོ་ཡུལ་མི་འདུག་ཅེས་སྒྲེང་
བས་ཁོང་གིས་ས་བསྐོར་ཏེ་བསྟན། བཅུ་གཅིག་ལ་སྟོ་འབྱེ་བརྟག་བསྐང་སོགས་དང་བཀྲ་ཤིས་གསོ་
སྦྱང་། བརྒྱད་སྟོང་བ་གསུང་སྒྲོགས་རྣམས་བྱས། དུས་འཁོར་ས་གར་བྱེད་བཅུག ལྷགས་སོ་རྟ་དང་
ལྷགས་ལྷག་རྒྱ་སྟེལ་སྟེལ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་ལེགས་པར་གྲུབ། ཅིགས་པའི་ཕྱི་ངོས་སུ་ཡང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐུ་སུམ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ དེ་མཚུངས་མ་ཉི་ཡིག་དྲུག་ལ་རྩེ་འབྱུར་དོད་པ་དང་། མདའ་ཡལ་གྱི་འོག་
ཏུ་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་སྒྲ་མ་རྣམས་དང་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམས་
རི་མོར་བཞེངས་པ་སོགས་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་མཛེས་གྱུར་མིག་གི་བདུད་ཚིར་བསྟན། དེ་ནས་གྲུབ་
རྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་དབང་གནང་སྟེ་བྲི་ལས་ཐོག་པ་བདེ་ཐང་མཁན་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཆོལ་བཤད་
པ་མཛད། དབྱར་གཞུང་གདན་སར་ཐེབས་འཕལ་དཔལ་མང་བཀའ་རྒྱ་མ་དང་བཅས་གསུང་
འབུམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལྷང་གནང་། ལྷགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལྷང་། པཌ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལྷང་། ཆོ་དབང་འཆི་མེད་རྩོམ་སྒྲིག་ཤིང་། རྩོར་དབྱེངས་
དབང་། མཁའ་སྦྱོད་མའི་དབང་། སྤང་རྒྱུད་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མའི་
ཁྲིད་། འཛིགས་བྱེད་སེར་བོ་ལྷག་ན་ཀུ་ཤ་བསྐྱམས་པའི་ཆོ་ཁྲིད། འཇམ་དཔལ་ཞི་དྲག་གི་བསྐྱང་བ་

དང་ཆེ་སྒེལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད། གཏུགས་དཀར་རྒྱལ་མཚན་འཇུགས་ཆོག་གི་ཁྲིད། རྒྱ་བོ་སྦྱོང་པའི་
བདེ་མཆོག་གི་དབང་སོགས་ཆོས་བཀའ་མང་བོ་བསྟུལ། ལོ་འདྲིར་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་ལ་རྟོ་
ཆེ་འཕྲེང་བའི་དབང་གནང་། རྟོ་དགུང་གངས་རེ་ལྷ་བ་རབ་རྒྱལ་ལྷགས་པོ་རྟའི་ལོ་ལ་རྟོར་ཁྲི་དང་
བོའི་ཆོས་བཙུང་ནས་དམར་མོ་སྐོར་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་མཁའ་སྦྱོང་སྐོར་གསུམ་གྱི་ལུང་ཡོངས་
རྫོགས། ཤར་བའི་ལམ་རིམ་གྱི་ལུང་། ཉེར་བཞི་ནས་ཉེར་བཞིར་སྒྲ་མཚན་དང་ཕྱག་ཆེན་སྟགས་པའི་
ཁྲིད། ཉེ་མ་སྟགས་པའི་ལྷགས་གྱི་སྒྲོལ་མ་སྟེ་སྟུབ། རྩ་ལྷགས་རྩམ་དཀར་ལྷ་ལ། གཞོད་སྦྱིན་དེགས་པ་
ལྷམ་སྒྲིང་རྣམས་གྱི་རྫོང་གནང་། རྟོ་མགོན་གསང་སྟུབ། དུས་འཁོར་སྒྲོལ་ཆེན། གཙུག་རྟོར་དྲི་མེད།
འོད་ཟེར་དྲི་མེད། གཤེད་དམར་ལྷ་ལྷ་རྣམས་གྱི་དབང་། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ལམ་ཁྲིད་གསེར་གྱི་
ཡང་ཁྲུན། རྒྱལ་བོའི་བཀའ་འབུམ། མཁའ་སྦྱོང་མའི་བེའུ་བུམ། མི་ལའི་མགུར་འབུམ་སོགས་ལུང་
མང་བོ་བསྟུལ། ཁྲི་བ་གཉིས་པའི་བཙུ་གཅིག་ནས་བཀའ་བསྟན་སོགས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་པ་དང་བཅས་ཆོས་དཔལ་ཞིང་དུ་ཕྱག་ཤེབས། བདེ་ཐང་སྟུལ་བའི་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེས་
ཁྱེས་རྩེར་ལྷ་མོའི་གཏོར་བཞོག་དག་བགེགས་བྱེ་མར་འཐག་བའི་འཕྱལ་འཁོར་ཞེས་པ་སྟུགས་ཚུམ་
མཛད་དེ་ལུང་ཡང་བསྟུལ། དེ་ནས་བཀའ་གདམས་པ་ཆོས་བྱ་ཆོས། བཀའ་གདམས་གཞུང་དུག་རྒྱུད་
གཞུང་། ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་གྱིས་བཅུམས་པའི་འཛིགས་བྱེད་བསམ་གཏན་བདག་འཇུག་སོགས་
ལུང་མང་བོ་གནང་། དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱུ་མའི་ཁྲིད། ལྷ་གོན་དང་བཅས་དུས་འཁོར་དབང་ཡོངས་
རྫོགས་གནང་། ཕག་མོ་ལྷ་བཙུ་གསུམ་གྱི་དབང་། རྩོག་རིའི་དགོན་པའི་རྩེར་བདེ་གསང་འཛིགས་
གསུམ་གྱི་དབང་། ཀུན་རིག་གི་དབང་། དཔལ་ཅིག་མགོན་ཆོས་སོགས་གྱི་རྫོང་གནང་། ལྷ་གོན་དང་
བཅས་མི་རྟའི་དབང་ཡོངས་རྫོགས་གནང་། དེ་ནས་ཆེབས་བསུ་དང་བཅས་བདེ་ཐང་དགོན་དུ་
ཤེབས། ལྷ་ཁང་འདུ་ཁང་སོགས་གྱི་ནང་རྟེན་རྣམས་ལ་ཞིབ་མཇལ་གནང་ནས་སྟུལ་བའི་སྐྱེ་རིན་པོ་
ཆེ་ལ་ཕྱག་སོགས་གྱི་གནང་ཆའང་བསྟུལ། སྟུལ་བའི་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་བ་ཆེ་མཐའ་ཡས་པའི་ལི་
སྐྱེ་བྱུང་འཕགས་དང་ཁ་དར་དཀར་མེར་སོགས་དངོས་འབུལ་སྟུས་གཙང་ཕུལ་བར་དགྲེས་བཞེས་

147

ཀྱས། རྒྱ་འབྲས་ཐེག་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་དང་། འཕྲུལ་མཐའ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲོ་འཕར་ཡོངས་ཕྱིས་
ཏེ། རྒྱ་ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་སྤྱིན་པའི་ཆར་ཆེན་གྱིས། བཟླ་འགྲོ་བསྐྱེད་པའི་ངོ་མཚར་དཔག་པར་
དཀའ། ཞེས་སྒྲ་གོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྩེ་བཙུན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་གྱི་མཚོ་
དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་པད་མོ་བཞད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་ནུ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་སོགས་སྔོན་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དབང་ལྱང་མན་ངག་
གི་ཆར་པལ་ཅིང་སྤྱོད་པའི་མེད་དུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅག་སྟེ་ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་གི་ཆར་པལ་པའི་སྐྱ་
སྟེ་བཙུན་གཉིས་པའོ། ། ། ། འཇིགས་ཆེན་དབྱེ་ལས་ཀྱིས་བའི་དཔའ་སྐད་ཀྱིས། མཐའ་མེད་ཁྱོན་ཀྱན་
འགོངས་པའི་དཔའ་བོ་ཆེ། འཕྲིན་ལས་འོད་དཀར་གྱི་མཚོ་ལ་འཁྱུ་བའི། དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་སྐར་
ཡང་གཙུག་གིས་མཛོད། རྩི་བྱིད་སེམས་ཅན་ཁམས་རྣམས་མ་བཟང་པར། དེ་བྱིད་འཕྲིན་ལས་སྟེ་ཆུའི་
ཀྱན་བཞིན་དུ། འབབ་པའི་གསུང་གི་མཛོད་པ་མཆོག་དེ་ཡིས། བཟླ་འགྲོ་བསྐྱེད་པའི་མཛོད་
བཟང་བཛོད་པར་བྱ།

དགུང་གངས་རེ་བྱུག་པ་རབ་རྒྱལ་ལྷགས་མོ་ལྷག་གི་ལོ་ལ་ལྷ་བ་དང་བོའི་ཆོས་བཙུན་གྱི་ནས་
ས་ལྷགས་འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་གྱི་རྩིས་གནང་། རིམ་ལྷ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་བཤད་ལུང་། སྒྲོ་སྒྲོང་
དོན་བདུན་མའི་ཁྱིད་རྣམས་གནང་། ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཉིས་ནས་སྒྲོ་སྒྲོང་ཆོགས་བརྒྱད་མ། སྒྲོ་
སྒྲོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར། སྒྲོང་བོ་དོན་གསུམ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱིད། ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན་དང་རྟེན་འབྲེལ་
བསྟོད་པའི་བཤད་ལུང་། བཙུན་གཅིག་ནས་ཉིན་བཞིར་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་གྱི་
མཚོའི་བཤད་ལུང་། དེ་ནས་རིམ་པར་བྱབ་པ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཞེད། ལྷག་རྩོར་འཁོར་ཆེན་ལྷ་བཙུན་
བརྒྱད། བདེ་མཆོག་ནག་པོ་སྒྲོད་པ་ལྷ་རེ་གཉིས། འཇམ་རྩོར་ལྷ་བཙུན་གྱི། འཇིག་རྟེན་དབང་ལྷག་
ལྷ་བཙུན་གྱི། འདི་སྐབས་སྒྲ་མ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆའི་འཇམ་རྩོར་དབང་ཆོག་གཞིར་བྱས་ཀྱང་རྩོ་
རྩོ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་སྐབས་སྒྲོ་བ་མ་རྩོ་རྩོ་སེམས་དཔའ་ལྷམ་བཅས་སུ་བསྐྱེད་པ་གནང་། གྱི་
རྩོར་ལྷ་དགུའི་དབང་བཅས་བསྐྱེད། ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་པལ་ཆེར་གྱི་ལུང་དང་སྒྲོད་

འཇུག་འགྲེལ་བ་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་རིན་ཆེན་སྦྱོན་མའི་བཤད་ལུང་། ཟེ་ཁྱི་རིན་པོ་ཆའི་མཆན་
དང་སྒྲགས་ནས་ལམ་རིམ་རྒྱུད་ཅུའི་བཤད་ལུང་།

ཟླ་བ་ལྷ་བའི་ཆོས་བརྩ་དགུ་ནས་ཉིན་གཉིས་ལ་ལམ་རིམ་སྤང་སྦྱོན་འདུལ་བའི་ལྷགས་ཀྱའི་
བཤད་ལུང་། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་སྤུད་བ་དང་སྦྱར་བ་དང་པར་ཕྱིན་མཆན་འགྲེལ་རྩོམ་འཕྲོའི་
བཤད་ལུང་རྣམས་གནང་།

ཟླ་བ་དུག་པའི་ཆོས་གཉིས་ནས་ལེགས་བཤད་སྟེང་བོའི་བཤད་ལུང་། བཙུ་ལྷ་ནས་ཉིན་དགུར་
ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་གནང་། ཉེར་ལྷ་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་རྩེའི་བསྟོད་བ་དོན་ལྷན་མ་རྩ་
འགྲེལ་གྱི་བཤད་ལུང་། ཟླ་བ་བདུན་པའི་བརྩ་བདུན་ནས་ཉིན་དགུར་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྩ་འགྲེལ་
གྱི་བཤད་ལུང་། ཉེར་དུག་ནས་འཁོར་ཆེན། བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྷ། འཛིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་
རྣམས་གྱི་དབང་། ཟླ་བ་དགུ་བའི་ཆོས་བདུན་ནས་མཐོང་བརྒྱུད་ཟིན་ཟིན་སྟེང་ནས་རབ་གནས་གྱི་
ཁྲིད། ཁྲིད་ཡིག་རྩོམ་ལག་བརྒྱུད་མ་ལག་རྩེས་དང་བཅས་པའི་ཁྲིད། རྒྱབས་འགོ། དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་
མ། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་སོགས་གྱི་ཁྲིད་མང་པོ་གནང་བ་དང་དཔའ་པོ་གཡལ་འཇུག་མའི་འཕོ་
ཁྲིད་བཅས་གནང་། རྩ་དགུང་གངས་རེ་བདུན་པ་རབ་རྒྱལ་རྒྱ་པོ་སྟེལ་གྱི་ལོ་ལ་ཟླ་བ་དང་བོའི་ཆོས་
བརྩ་བདུན་ནས་འཇམ་པའི་དབྱངས་རྩེ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྦྱོན་མའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་
གི་དབྱ་བཅུགས་ཏེ་ལོང་སྐབས་དང་བསྟན་ནས་གནང་། བར་སྐབས་སུ་བཀའ་གདམས་ཐེག་ལེ་
བརྩ་དུག་གི་དབང་། སྟེང་བོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་སོགས་གནང་ནས་བཀའ་རྒྱ་མ་དང་བཅས་གསུང་
འབུམ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་ལུང་གི་མཇུག་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་བཙུ་ལྷ་གྲུབ། བཀའ་གདམས་གསུང་
སྦྱོས་ཐོར་བུའི་ལུང་ཡང་བསྟན། ཉེར་གཉིས་ནས་རྒྱུའི་རྒྱུའི་ཀུན་སྤངས་རེ་ཁྲོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་
ངོར་གསང་འདུས་འཇམ་རྩོམ། རྣམ་པོ་སྦྱོད་པའི་ལྷགས་གྱི་བདེ་མཆོག་སྦྱན་རས་གཟིགས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་
མཚོ་རྣམས་གྱི་དབང་། འདོན་ཆའི་སྐར་ཟླ་མ་བུམས་བ་རིན་པོ་ཆའི་འཇམ་རྩོམ་སྦྱབ་དགྲེལ་ཆ་ཆང་།
འཇམ་པའི་དབྱངས་བསྟན་པའི་སྦྱོན་མའི་གསུང་གི་བདེ་མཆོག་ནག་པོ་སྦྱོད་པའི་མངོན་རྟོགས། རྩེ་

ཞང་སྟོན་བཟན་པ་གྱི་མཚོའི་གསུང་གི་ནག་པོ་བའི་མདུན་བསྐྱེད་བྱམ་པ་དབང་ཚོག་དང་བཅས་
པའི་ལུང་སོགས་དང་སྤྱད་བང་རྒྱལ་པོ་གཙོ་འཁོར་ལྗེའི་རྩེས་གནང་བཅས་བསྟུལ། ལྷ་བ་བཞི་བའི་
མཚུག་ཏུ་དོ་སྤོས་ཕྱགས་སུ་ཕེབས། ཉེར་བརྒྱད་ལ་སྟོག་མོན་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་རིམ་པར་འཛིགས་བྱེད་
དཔའ་ཅིག་དཔལ་མོའི་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ། གདུགས་དཀར་ལྷ་བཅུ་བདུན་
མ་དང་ལྷ་མང་མ་གཉིས། དོ་རྩེ་མི་འབྲུགས་པ་ལྷ་དགུ། ཀུན་རིག་སྟོན་ལྷ། ཏྲ་མགོན་གསང་སྤྱབ།
འཛིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མ། འདུས་པ་འཕགས་ལྷགས་ལྷ་སོ་གཉིས། མགོན་པོ་གྲུང་ལྷ་བརྒྱད་རྣམས་
ཀྱི་དབང་དང་གྲུབ་རྒྱལ་ཆོ་དབང་རྣམས་བསྟུལ། རྩེས་གནང་གི་རིམ་པ་ཡང་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྤྱབ།
སྟོན་རས་གཟིགས་ཕྱག་བཞི་བ། སེངྒེའི་སྤྱ། སྟོན་དཀར་བཀའ་བབས་དགུ་ལྷ། སྤྱད་བང་རྒྱལ་པོ།
ཇོ་མ་དཀར་འབྲུག་ཞོན་ལྷ་ལ། འཛིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་ལྷམ་བཅས། མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀུན་སེལ།
རྣམ་སྲས་སེར་ཆེན་ལྷ་དགུ། གྲུང་མགོན། ཞལ་སྤྱབ་དུས། དམ་ཅན་སྟོན་གཏད། རོ་ལྷགས་སྟོན་མ་
ཉེར་གཅིག་གི་རྩེས་གནང་བཅས་བསྟུལ། དོ་སྤོས་གཞུང་ལ་གོ་འཇགས་དུག་ནས་འཇགས་བརྒྱ་དང་
ཉི་ཤུ་ཙུ་དགུ། རོ་ལྷ་ཞོན་སྟོང་གཉིས་དང་ཉིས་བརྒྱ་གནང་སྟེ་མཚོད་རྟེན་བཞེངས་རྒྱུའི་བཀོད་བྱུང་
ཞིབ་མོལ་གནང་བ་དང་རྟོག་འཇུག་ཞིབ་མོར་གནང་སྟེ་གང་དུ་བཞེངས་པའི་སར་བཀྲ་ཤིས་གསོ་
སྟོང་གནང་། ལྷ་བ་ལྷ་བའི་མར་ངོར་སྤྲར་ཡང་རང་དགོན་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་ཞོར་ལ་བྲག་དཀར་
གནས་མཇལ་ཀྱང་གནང་། ལྷ་བ་དུག་པའི་ཉེར་དགུ་ནས་སྤྱིན་སྟེག་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་བཤད་
ལུང་གནང་།

ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་འཛིགས་བྱེད་ཞེ་དགུ་མ་དང་རོ་ལངས་བརྒྱད་
སྟོར་གྱི་དབང་། ཆོས་བཞི་ནས་ཉིན་བཅུ་གཉིས་ལ་རྒྱལ་མཁན་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་ངོར་སྟོང་
རྒྱད་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་གཉིས། སྤྱར་ལྷགས་རྣམ་འཛོམས། བཅུ་གཅིག་ཞལ། མི་འབྲུགས་པ་ལྷ་བཅུ་
གསུམ། གྲུང་ཐང་ཁྱི་ཆེན་མཚོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་ངོར་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་པོ་གཅིག་པའི་
དབང་ལྷ་གོན་དང་བཅས་པ། མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀུན་སེལ་དང་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་

རྩིས་གནང་། དགུ་བའི་ཆོས་གཉིས་ལ་གསང་འདུས་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་ ཆོས་གསུམ་ལ་ལྷག་
རྟོག་འཁོར་ཆེན། ཆོས་བཞི་ལ་འཇམ་དཔལ་གསང་ལྷན་ལྷ་དང་དགུ་རྣམས་ཀྱི་དབང་། ཆོས་ལྷ་ལ་
དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོ་ལྷན་མོང་ཡིན་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོའི་
རྩིས་གནང་ཡིག་རྟིང་གི་ལུང་དང་བཅས་པ། ཆོས་དྲུག་བདུན་བརྒྱད་རྣམས་ལ་རྣམ་ཐུག་བཀའ་བཅོ་
ལྷ་ཡོངས་རྩིགས་གནང་། བཅུ་བཞི་ལ་བདེ་མཚོག་ལྷ་ཨི་བ་ལྷ་རེ་གཉིས། བཅོ་ལྷ་ལ་བདེ་མཚོག་དྲིལ་
བྱ་ལུས་དཀྱིལ། བཅུ་དྲུག་ལ་བདེ་མཚོག་ངམ་རྩོད་ལྷན་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་རྣམས་དང་། བཅུ་བདུན་
ནས་ཉིན་བདུན་ལ་འཛིགས་བྱེད་བརྒྱུད་རིམ་ཆེན་མོ་རྩིགས་རིམ་དང་བཅས་པའི་བཤད་ལུང་། ཉེར་
གཉིས་ལ་ཐེག་ཆེན་གསོ་རྒྱུད་གི་རྩོམ་ལུང་གནང་བ་དང་དབྱངས་ཅན་མའི་ལས་ཆོགས་ཀྱི་བྲིད་དང་
རྩོལ་དཀར་ཆོ་བྲིད།

ལྷ་བ་བཅུ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ཆོ་དབང་། ཆོས་དྲུག་ནས་ས་སྐྱའི་གསེར་ཆོས་བཅུ་
གསུམ་འདོད་རྒྱལ་གསང་ལྷགས་སྒྲ་མ་གཏོགས་ཡོངས་རྩིགས་བསྟུལ། གཞན་ཡང་ལོ་འདྲིར་རྩོ་བྲག་
བཀའ་འབུམ་གྱི་ལུང་ཡང་གནང་། ལྷ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ནས་ཐུག་དོན་ཀྱན་གསལ་གྱི་བཤད་
ལུང་གནང་། ཎ དགུང་གངས་རེ་བརྒྱད་པ་རབ་རྒྱལ་རྒྱ་མོ་བྱའི་ལོ་ལ་ལྷ་བ་དང་པོའི་ཉེར་གཅིག་
ནས་རྩོལ་དཀར་འོད་ཟེར་དྲུག་ཐུགས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། འཁོར་ཆེན་རྩིས་གནང་མཐའ་རྟེན་གཏོར་
དབང་བཅས། སང་གདོད་གཙོ་འཁོར་གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་། ཀྱན་མཁུན་གོང་མའི་བྲིད་ཡིག་རྟིང་
ནས་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་བྲིད་སོགས་བྲིད་དུ་མ་གནང་། དེ་ནས་ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཡར་ཆོས་
ལ་རྩི་ཆོ་རི་བྲོད་བཀྲ་ཤིས་ཐུངས་སུ་ལེབས། དེ་ནས་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་ ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ། ཞེ་
དགུ་མ། རོ་ལངས་བརྒྱད་རྒློང་། གསང་འདུས་འཇམ་རྟོག་ གསང་འདུས་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་ བདེ་
མཚོག་མཐའ་འགོ་རྣན་བརྒྱད། ཤངས་ལྷགས་རྒྱུད་ཐེ་ལྷ་ཐུགས། བྱི་བྱའི་རྒྱ་ལས་དབང་མོ་ཆེ། རྩིག་
དཀྱིལ་བདུན། ཏྱ་མཁུན་གསང་སྒྲུབ། ཁྲོས་ནག་ལྷ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དང་གཙོད་དབང་འགའ་
བཅས་གནང་། སྒྲོབ་མ་རྩིས་འཛིན་དང་རྩོ་གོན་རྩོན་དུ་བཏང་ནས་དུས་འཁོར་དབང་ཡོངས་རྩིགས།

མ་བཀག་སྟབས་མིས་རྒྱ་འབྲུལ་མང་རྒྱུན་མ་བབ། འོན་ཀྱང་ལྷས་ཡ་མཚན་པ་བྱང་བས་དེ་ཀའི་སྒྲ་
 བྲ་དག་དགའ་དྲག་སྟེ་མཁན་ས་ཉིན་ཤས་ཡིན་ཅུང་འཛིན་དགོས་ཀྱི་ཁྱབ་ཆེན་ལུ། ཁོང་གིས་
 གསུངས་པ། གདན་ས་འཛིན་ན་རང་དགོན་གྱི་གདན་རབས་ལྷ་བརྩ་བ་རྩེ་སྒྲ་མའི་སྒྲུལ་བ་འབྱུང་
 བར་གསུངས་པ་དེ་ཀའི་མིང་ཐོབ་པས་དེ་འཛིན་དགོས་རྒྱུ་ལ་དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་ཞེ་སྟན་ཆེ་བས་
 མ་བཟུང་། འདི་ནས་ཀྱང་དེ་འོ་ཐོབ་མི་བྱེད་ཅེས་བསྒྲགས་པར་མཛད་མོད་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་ནན་ཏན་
 ཆེན་པོའི་ཁྱེས་པས་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ཟུ་མེད་བྱུང་བ་ལྟ་བུས་ཆོས་རྩི་དོན་འབྱུང་རིན་ཆེན་གྱི་ཁྱི་
 འཕངས་མཐོན་པོར་གདིང་བ་གསར་བ་བཏིང་སྟེ་ཁྱི་འདོན་གནང་སྟེ་ཆོས་བཀའ་དུ་མ་གནང་། སྟོ་
 མ་རེ་ཞིའི་ཞབས་དྲུང་བས་བརྟན་བཞུགས་བཤད་པ་དང་བཅས་དགོན་གཞུང་ནས་དཔུལ་སྤང་བརྒྱ།
 གོས་ཕྱག་བརྒྱ་སོགས་དངོས་པོ་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་འབྲུལ་བ་བཏེགས། སྟོ་ཆང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཅི་
 འགྱུར་གྱི་འབྲུལ་བ་དང་བཅས་མཇལ་ཁ་གནང་། འབྲུལ་བའི་དངོས་རྩིས་རྣམས་ཕྱི་ཉིན་དགེ་འདུན་
 ཆོགས་པར་སྐྱེ་འབྱེད་དུ་ཕུལ། འབྱེད་ཆོན་གཉིས་བསྒྲུ་མས་པར་དགེ་འདུན་རེ་རེར་ཁྱོན་བདུན་རེ་
 བབས། དེ་ནས་ཐེབས་ཞོར་མཚོད་རྟེན་སྐས་དགོན་དུ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་སོགས་ཆོས་བཀའ་
 འགའ་གནང་སྟེ་སྐྱེ་འབྲུམ་བྱམས་པ་སྤྱིང་དུ་ཕྱག་ཐེབས། སྐྱེ་འབྲུམ་དུ་གཤེད་དམར་ལྷ་བརྩ་གསུམ་
 མ། དག་ནག་ལྷ་བརྩ་གསུམ་མ། བདེ་མཚོག་ནག་པོ་སྤྱོད་པ། ཏྲ་མགིན་གསང་སྐྱབ་རྣམས་ཀྱི་དབང་།
 སྐྱབ་རྒྱལ་ཆེ་དབང་། བྱ་སྟོན་གོང་ཁྱག་མའི་དབང་། ཏྲ་མགིན་གྱི་རྩིས་གནང་། སྤྲོ་སྒྲ་རིགས་བཟུས་
 ཀྱི་རྩིས་གནང་། མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀྱན་སེལ་དང་མགོན་དཀར་གྱི་རྩིས་གནང་། སྐྱབ་མཐའ་རྩ་
 བ། རྒྱལ་མཚན་རྩ་མའི་དཔུང་རྒྱ། ཏྲ་མཚོག་ལོ་བའི་ཞལ་ལུང་། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་གཤེད་
 དམར་རྒྱན་འཁྱེར་རྣམས་ཀྱི་ལུང་བསྟུལ། ར་དགའི་རི་ཁྱོད་དུ་ཐེབས་ནས་མི་ཉའི་ནང་ཆོན་སྒྲོལ་
 མ་ཉེར་གཅིག་དང་དྲོར་སེམས་སྒྲོམ་བརྒྱས། དྲོར་སེམས་ལྷ་བརྩ་བདུན་མའི་དབང་། རྒྱལ་དབང་
 བདུན་པའི་གསུང་གི་དེའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་མདུན་བསྐྱེད་བྱམ་པ་བདག་འཇུག་སྟོན་ཤིས་སྒྲ་བརྒྱད་
 གསོལ་འདེབས་དང་བཅས་པའི་ལུང་དང་དབལ་མང་གསུང་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་སྐྱབ་དགྱེལ་

ཡིད་བཞིན་དབང་རྒྱལ་དང་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་རིག་པའི་དབང་ལྡེའི་བཤད་སྒྲུར་མ་ལི་ཀའི་
འཕྲེང་མཛེས། དམ་ཚིག་གསུམ་བཞོད་ལྷ་ལྡེའི་སྒྲུབ་དཀྱིལ་ལྷན་ཐབས་ལུ་ཏིག་འཕྲེང་མཛེས་རྣམས་
ཀྱི་ལྷང་བསྐྱལ། དེ་ནས་གོ་ཚང་དགོན་དུ་ཕྱག་ལེབས། བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད། འདུས་པ་འཕགས་ལྷགས་ལྷ་
སོ་གཉིས། འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མ་དང་དཔལ་ཅིག ཏྲ་མགིན་གསང་སྒྲུབ། ཀྱན་རིག་ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབང་། རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྒྲུབ་དང་མགོན་ཚོས་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། ལྷང་
ཁ་ཤས་བཅས་གནང་སྟེ་གོ་ཚང་དོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་གྲགས་པའི་སྐུ་བརྟན་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་མཚོད་
མཇལ་དུ་ལེབས། དེར་ཚོགས་མང་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མཚོད་པ་གནང་། ལྷགས་མཁར་གྱི་འདོན་སྤྲིག་
དང་ཐིག་ཚུ་སོགས་ལ་གསུང་བཞོད་ཞིབ་གསལ་དང་འཇིགས་བྱེད་བརྟན་སྒྲུབ་སྤྲུགས་མའི་བྲིད་
དང་ལྷང་ཡང་གནང་། དེ་ནས་དུག་ལྷ་དགོན་པར་ཕྱག་ལེབས། དེར་ཀྱན་རིག་གི་དབང་དང་གོན་
སྤྱོད་དེགས་པ་ལྷ་མ་སྤང་གི་རྗེས་གནང་བསྐྱལ་ཏེ་བརྟན་འགོ་སྤྱིའི་ཞབས་རིམ་དུ་ལྷ་མ་སྤང་གཏོར་
སྒྲུབ་འཇུགས་དགོས་ཚུལ་བཞོད་བྱུང་ཞིབ་རྒྱས་གནང་བ་ལྷ་མ་བྱིས་ཤེལ་དགོན་གྱི་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་
མཚོ་མངགས་ཏེ་ལེགས་པར་ཚུགས། དེ་ནས་རིམ་པར་བཞོད་དེ་བཅུ་གཅིག་ཉིན་ལྷང་བའི་ཕུ་ནས་
ཞག་མལ་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ཉིན་དུག་པའི་ཆོས་བཙུ་ལྡེའི་ནངས་པར་ལམ་ཐོག་ནས་སྒོ་མོ་ལྷ་བྲག་དང་ཤེལ་
དགོན་ཕྱོགས་ལ་མཇལ་བར་ཁ་དོག་ལྷ་ཚོགས་པའི་འཇའ་ཆོན་དུ་མ་དང་སྤྱོད་དཀར་ཆེར་འབྲུགས་
པའི་གོ་བར་བྱས་ནས་ལྷ་བྲག་དང་ཤེལ་དགོན་ཕྱོགས་གསལ་བར་གཟིགས་པས་དེ་ཕྱོགས་སུ་ཕྱག་
འབྲལ་བ་སོགས་མཛད་ནས་ཕྱིར་གདན་སར་ལེབས་ཏེ་གདན་སའི་བཞུགས་སྤྱིལ་དུ་འབྱོར་ནས་ཟླ་
བ་དུག་པའི་ཡར་ཆོས་ནང་ཆོ་གཅིག་ཉམས་ལེན་གྱི་བྲིད། ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷང་བྲིད་
ཡིག་སྟངས་ནས་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷང་གི་བྲིད་གནང་། འཁོར་ཆེན་དབང་ཡང་བསྐྱལ།

ཟླ་བདུན་པའི་ཆོས་བཅུ་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་སྒོ་བྲག་ལྷན་བརྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་གནང་ཡོངས་རྫོགས།
ཉི་ཤུ་ལ་སྒོ་གོན་ཐོན་དུ་བཏང་ནས་རྫོག་དཀྱིལ་བདུན་གྱི་དབང་། སྤུལ་དོན་ཀྱན་གསལ་གྱི་བཤད་
ལྷང་། འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བྲིད། ཟླ་བཅུ་པའི་ཆོས་དགུ་ནས་ཉིན་དུག་ལ་

ཚང་དང་མཉམ་དུ་སྐྱོ་བ་སྐྱེས་པའི་ཞལ་འཕྲོས་མང་བོ་གནང་ཞིང་མཐར་ཁིང་གིས་གྲོས་མགོ་བཏོན་
ཏེ་འཁྲུངས་གཞིས་ཀྱི་ཤལ་དུ་མཚོད་རྟེན་མང་གཞི་ལ་འདྲོམ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡོད་པ་བཞེངས།
ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ནས་སོ་ཉིད་སློབ་བུ་སློབ་གྲོས་གྱི་མཚོ་བེར་བ་བསྐྱལ་ཏེ་དུལ་སྒྲོར་ཆེན་སྒྲོང་
དུག་བརྒྱའི་ཡོན་གྱི་ཉི་ཟླ་ཟར་ཆག་གིས་བརྒྱན་ཅིང་ནང་རྟེན་དང་སྒྲིགས་བམ་སྐུ་བརྟན་བྱིན་ཅན་
སོགས་མང་དུ་བཞུགས། རབ་གནས་ཀྱི་སྐབས་མཁའ་ལ་སྤྱིན་དཀར་ལིང་ལིང་མང་བོ་དཀྱིགས་པའི་
བར་དུ་འཇའ་ཚོན་གྱིས་སྤྲེལ་བ་སོགས་ལྟས་ངོ་མཚར་བ་མཐོང་སྐབས་མང་མང་གི་དགའ་དད་
ཆེས་ཆེར་རྒྱས། དེ་ནས་བསམ་མདོ་དགོན་དུ་ཕྱག་ལེབས། དེར་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོའི་བཤད་ལུང་།
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་མདོ་ཕུད་པ་དང་སྒྱུར་བའི་བཤད་ལུང་། འདུལ་བ་མདོ་རྩེ་བཤད་ལུང་། བྱིན་
རྒྱལ་སྤྲུངས་ཁྱེས་ཀྱི་ཁྲིད། བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད། གདུགས་དཀར་གྱི་དབང་། ལེགས་ལྡན་མཆོད་གསུམ་
གྱི་རྗེས་གནང་། གུར་མགོན་ཁང་དུ་དེ་ཀའི་མགོན་ཁང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེས་ངོར་མགོན་ཁང་ནང་
ནས་དཔལ་ལྡན་གུར་གྱི་མགོན་པོ་ཁྱོ་བོ་བཅུའི་བསྐྱོར་བའི་རྗེས་གནང་དང་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་
གྱི་མཚོའི་གསུང་གི་གུར་གྱི་གཏོར་ཆོག ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་གུར་གྱི་འཕྲིན་བཅོལ་དང་
གསོལ་འདེབས་མཚན་ལྡན་དང་བཅས་པའི་ལུང་བསྐྱལ། དེ་ནས་ཤེལ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་པོ་བླང་དུ་
ལེབས། མར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱལ་བ་དེ་མཚོག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་བདག་འཇུག་ལྷན། དེ་སྐབས་ཁོང་གིས་
གསུངས་པ། ཡིད་གཏིང་ནས་འཁྲུལ་བ་ཞིག་བྱུང་བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་
ཡབ་ཡུམ་ལ་གདུང་བའི་ཡུས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་མགུར་དབྱངས་ཤིག་གསར་སྤེལ་བྱས་
ཞེས་གསུངས། གནས་ཁང་ནང་དུ་མར་མེ་བརྒྱ་ལྟལ། ལུབ་རེ་བཞིན་དུ་གནས་ཁང་ནང་དུ་མར་མེ་
ཆད་མེད་གནང་། ཨ་རོལ་སྤུལ་བའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་རེབ་གོང་རི་ཁྲོད་པ་སྤྱིའི་ཁྱེས་ངོར་ལྡན་གས་
རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་གནང་། ལྷར་ནས་ཡང་ཡང་གསོལ་བ་བཏབ་ཀྱང་ཞལ་ནས་རེབ་གོང་
ཕྱོགས་ཤིག་ནས་སྐབས་འགྲིག་ཡོང་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་འདི་སྐབས་ཕྱགས་དབྱེས་བཞིན་རྩོག་
དཀྱིལ་བདུན་གྱི་དབང་ཡོངས་རྒྱ་གོན་བཅས་གནང་ཞིང་ལྷར་དུས་འཁོར་དབང་གི་སྐབས་

157

རང་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་དང་དབུ་མའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་
བཤད་ལུང་སོགས་གནང་། རྟེན་གསུང་གངས་བདུན་ཅུ་བ་རབ་རྒྱལ་གིང་མོ་ཕག་གི་ལོ་ལ་རྩེ་ལུགས་ཆོ་
དབང་། སང་ལྷེང་ནགས་སྒོལ་གྱི་རྩེས་གནང་། ལྷག་ཕུའི་སྒོལ་མ་བྱི་ནང་གཉིས་གྱི་དབང་བཞི་བྱིན་
ལྷབས་དང་རྩེས་གནང་། ཀུན་རིག་དང་བདེ་མཆོག་ལོ་དུ་བ་གཉིས་གྱི་དབང་། གཙོད་དབང་། ལྷ་
མེད་རྩེར་སེམས་དང་རྩེར་སེམས་ཡབ་རྒྱང་། རས་རྒྱང་ལུགས་གྱི་སྤང་འཁོར་གྱི་རྩེས་གནང་། འཇམ་
དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་བྲིད། རྩེར་སེམས་སྒོམ་བཟླས་དང་ཐུན་དུག་ནལ་འཕྱོར་གྱི་བྲིད། ལྷ་བང་ནང་
དུ་རྒྱབས་མགོན་མཆོག་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ཆོ་དབང་གིས་དབུ་བཅུགས་ཏེ་འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་ཆེན་
མའི་བཤད་ལུང་། གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་རྩོགས་རིམ་རྩེ་གསལ་
སྒོན་གྱི་བཤད་ལུང་། ལྷས་དོན་ཀུན་གསལ་གྱི་བཤད་ལུང་། ལྷིན་ཐེག་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་བཤད་
ལུང་། ཅ་ཆོག་གི་བྲིད། ར་པོད་དང་དཔལ་པོད་གཉིས་གྱི་ལུང་། སྤྱོད་རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་བཅུ་གཉིས་
དང་རྩོག་དཀྱིལ་བདུན་གྱི་དབང་རྣམས་གནང་། རང་གཤག་ནས་འཇམ་ལུགས་ཆོ་དབང་གིས་དབུ་
བཅུགས་ཏེ་ལྷ་ཨི་བ། འཇིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག ལྷན་བརྒྱུད་ཞི་དག་གི་དབང་། ལྷག་ཕུའི་སྒོན་མ་
བྱི་ནང་གི་དབང་ལུང་དང་བཅས་པ། ཀུན་རིག་གི་དབང་ལུང་དང་བཅས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་
གི་བྲིད། ལྷེང་བོ་དོན་གསུམ་གྱི་བྲིད། ལྷོ་སྤྱོད་མཚོན་ཆའི་འཁོར་ལོའི་བཤད་ལུང་། ལམ་གཙོའི་བྲིད།
སང་ལྷེང་ནགས་སྒོལ་གྱི་རྩེས་གནང་། འཇམ་དཀར་ལས་ཆོགས་གྱི་བྲིད། རྩེར་སེམས་སྒོམ་བཟླས་གྱི་
བྲིད། ཐུན་དུག་ནལ་འཕྱོར་གྱི་བྲིད། རྩེར་སེམས་ཡབ་རྒྱང་དང་ལུམ་བཅས་གྱི་རྩེས་གནང་། ལྷག་རྩེར་
གཏུམ་ཆེན་གྱི་རྩེས་གནང་། ལྷག་ཆང་ལྷ་མོའི་ཚུལ་བྲིམས་ཞེས་པའི་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་གྱི་དགོ་བཤེས་
གསལ་ཅན་དེས་ཞུས་ངོར་ཐུབ་བཀུན་གསུང་མཐའ་སྤྱོད་ཆོས་སྒྲོར་དང་མཐའ་སྤྱོད་བེའུ་བུམ་གྱི་
ལུང་། བཀའ་འཁྱུར་གྱི་དབུ་བཅུགས་ཏེ་མདོ་ལྷེ་བསྐྱལ་བཟང་དང་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་ལུང་བསྐྱལ།

སྒོན་ཆད་རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་བའི་གིང་བྱི་ལོར་ལཔ་ཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྒྱ་བྱེད་དབུ་བ་
སྒོ་བཟང་ཐུབ་བཟླན་ཆོས་གྱི་ཉི་མ་དགོ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་བོ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆེབས་བསྐྱོད་

སྐབས་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ཐུ་ལས་བཀའ་ཚོས་འགའ་གསུམ་བཞེད་ཀྱིས་ལན་གྲུ་ནས་
གདན་འདྲེན་གྱི་བཀའ་ཤོག་གནང་བྱུང་ཡང་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བས་དུས་རྟག་དུ་ཁེངས་སྦྱངས་
གནང་སྐབས་ཆ་གང་ཐད་ནས་བདག་དེ་ལྟ་བུའི་འོས་སུ་མི་འདུག་གསུངས་ཤིང་། བྱད་པར་སྐབས་
མགོན་གོང་མ་རྩེ་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱག་གི་གསུང་ལས་སྟོགས་གཞན་དུ་ཡེངས་མ་
ལམ་ལ་ཕྱིན་པ་བས་རང་དགོན་འདིར་འཆད་སྤེལ་རེ་ཐུབ་ན་ལེགས་ཞེས་ཐེབས་པ་ཐུགས་ལ་བཞག་
ནས་དགོངས་ཁུས་ཀྱི་གསུང་ཤོག་ཕུལ་ནས་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས། དེ་རྩེས་སྤར་ཡང་སོག་ཡུལ་ནས་
གསུང་ཤོག་འབྱོར་བར་སྐབས་མགོན་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱག་གི་གསུང་དེ་དགོངས་
པ་གཞན་དུ་བཀའ་ཏེ་དབང་ཁྲིད་གང་དགོས་ཀྱི་ཐོ་དང་བཅས་བཀའ་ལུང་རྒྱ་ཅན་ཆ་ནན་ཆེ་བ་
ཐེབས། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་གནང་བའི་ཆབ་ཤོག་ཐུ་བྱེད་གཞི་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་
གསུང་འབྲམ་ཁོད་ཀྱི་ཆབ་ཤོག་སྒྲོར་དུ་བཞུགས་འདུག པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འབྱམ་དུ་ཐེབས་
ནས་ཡང་གདན་འདྲེན་པ་སྤེབས་ཏེ་ཁལ་རྟའི་ཁྱུ་ལག་ཚུན་ཆད་བསྐྱིག་བཀོད་ཀྱིས་གསུང་འཕྲིན་
བཅས་བསྐྱལ་བས་སྐུ་འབྱམ་དུ་ཐེབས་དགོས་བྱུང་།

ལོ་དེའི་ཟླ་བ་དུག་པའི་ཉི་ཤུ་དུག་གི་ཉིན་གདན་ས་ནས་སྐུ་བཏེགས་ཏེ་ཟླ་བ་དུན་པའི་ཆོས་
གཅིག་ལ་ཞོང་ཤན་དུ་འབྱོར། དེར་ཞོང་ཤན་ལྟ་ཆེན་ལ་བཟང་གོས་ཡུག་གཉིས་ལས་གྲུབ་པའི་
སྒྲ་སྐུར་བྱུང་འཕགས། དུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་འཕྲེང་རྒྱན་ཟར་ཚགས་ཅན་དང་གཞན་སྟོས་དམར་
གྱི་མགུལ་ཕྱེང་སོགས་ཕུལ་ཏེ་བསྟོ་སྟོན་གནང་། དེར་ཞག་བཞུགས་གནང་ནས་ཕྱི་ཉིན་ནངས་པར་
རྒྱུ་ཚར་ཐེབས། གསར་བཞེངས་ཀྱི་གོས་སྐུ་གཉིས་ལ་རབ་གནས་གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཆོས་གསུམ་
ལ་སྐུ་འབྱམ་དུ་འབྱོར། ཆོས་བཞི་ལ་པཌ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་ཞལ་མཇལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་
བཀྱར་བཅོས་དང་དབྱེས་གཟིགས་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཛད་ཁོང་གིས་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཤམ་རྟ་
ལའི་སྟོན་ལམ་དཔལ་ལྷན་དང་བོ་མའི་ལུང་ཞིག་ཁུས་པར་མ་འོངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟོ་འཕར་
ཡངས་པོར་བྱེ་ཞེས་གསུང་གནང་དང་བཅས་ལུང་བསྐྱལ། པཌ་ཆེན་མཚོག་གི་ཞལ་ནས་བཀའ་ཚོས་

ཞུ་དགོས་ཀྱི་སྐོར་འདི་ཚོ་ཡིན། རིམ་གྱིས་གཟིགས་རྟོགས་མཛོད་དང་ང་རེ་ཞིག་གསེར་དགོན་དུ་
རིབ་ཅམ་ཕྱིན་ནས་འབྱོན་ཞེས་གསུང་པེབས། ལོ་དེར་ཆར་ཞོད་ཆེ་སྟབས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བ་
གཅིག་ལྷག་ཅམ་འབྱུངས་པའི་ཤུལ་ནས་ཕྱོགས་ཡས་མས་དང་སྐྱེ་འབུམ་བྱམས་པ་སྤིང་གི་སྒྲ་གྲ་ཁ་
ཤས་ལ་བཞེད་བསྟུན་གྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་གནང་བ་ཡིན་ཏེ་ལམ་རིམ་སྤང་སྟོན་འདུལ་བའི་ལྷགས་
ཀྱུ་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་གྱི་མཚོའི་བྲིད། རྩེའི་བསྟོད་འབེལ་ཆེན་མོ། ཕྱིན་སྟེག་
དངོས་གྲུབ་གྱི་མཚོ། སྟོ་སྟོང་མཚོན་ཆའི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་ལུང་། ཨ་ལགས་མི་ཉག་ཆང་གིས་
ཞུས་ངོར་ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད་རྒྱས་པ་ཉིན་བཅུ་བདུན་དང་། སྒྲ་མ་མཚོད་པ་དང་ཕྱག་ཆེན་
སྟེགས་པའི་བྲིད་ཉིན་ལྔ། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་ལས་ཆོགས། སྤྱི་བུམ་གཏེར། ལོ་གྲོན་མའི་ལས་
ཆོགས། འཛིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས། བསྟེན་སྦྱབ་སྟེགས་མ། ལས་བཞིའི་དུག་ཅུ་
བ། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ། ཆོ་གཅིག་ཉམས་ལེན། ལམ་རིམ་བསྟུས་དོན། རྩེར་སེམས་སྒྲོམ་བཞུས།
ན་རོ་མཁའ་སྟོད་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་རྣམས་ཀྱི་བྲིད། རྩེ་ཕྱིར་གྲུབ་རྒྱལ་ཆོ་དབང་ཆར་གསུམ། འཇམ་
ལྷགས་ཆོ་དབང་། ལྷག་ལུའི་སྟོལ་མ་ཕྱི་ནང་གི་དབང་། བདེ་མཚོག་ལྷ་ཨི་བ། བདེ་མཚོག་དྲིལ་བུ་ལྷ་
ལྷ་དང་ལུས་དཀྱིལ་རྣམས་ཀྱི་དབང་། དྲག་པོ་སུམ་དྲིལ། སྒྲ་མགོན་དབྱེར་མེད། སྒྲ་སྒྲ་རིགས་བསྟུས།
རྒྱལ་མཚན་ཆེ་མའི་དབྱང་རྒྱ། དམར་ཟོར་མ། རྒྱལ་བོ་སྐྱེ་ལྔ། གནོད་སྦྱིན་ཅོ་འུ་དམར་བོ་རྣམས་
ཀྱི་རྩེས་གནང་། ཆོ་དབང་འཆི་མེད་དཔལ་ལྷེར། རྩེ་རྩེ་འཛོན་པའི་ལམ་རིམ། ཤར་བའི་ལམ་རིམ།
དྲགས་པོ་སྒྲོམ་ཆེན་གྱི་ལམ་རིམ། ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་ཕྱིའི་ཡི་དམ་སྦྱབ་སྐོར། དམ་ཆོག་གསུམ་བཀོད་ཀྱི་
སྦྱང་གནས་རྣམས་ཀྱི་ལུང་། རྩེ་ཕྱིར་བསྟེན་རྫོགས་ལན་གཉིས་དང་དགེ་ཚུལ་མང་བོ་བསྦྱབས། པཎ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྷ་བ་བདུན་པའི་ཉི་ཤུའི་ཉིན་ཆར་ཆུ་དང་འདམ་གྱིས་ལམ་མེར་གྱིས་
གང་བའི་ནང་དུ་བཀའ་ཆོས་ཕྱགས་བཞེད་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ག་ཤེད་དུ་འཇམ་དབྱངས་སྐར་བར་
ཕྱག་པེབས་གནང་ཞེ་བཀའ་ཆོས་ཞུས་པ་ལ་མགོན་པོའི་བེའུ་བུམ་གྱི་དབུ་བཅུགས་ཏེ་ཡོངས་རྫོགས་
དཔེ་རིས་དང་བཅས་པ་གནང་། དེ་རྩེས་པཎ་ཆེན་མཚོག་ནས་ཕྱགས་ཁོམ་སྐུལ་ནས་ཡོད་དུ་ཞུལ་

བཞི་བའི་བེའུ་བྱམ་ཕྱི་མ་བཅས་གསན་བཞེས་མཛད། པཌ་ཆེན་མཆོག་གི་ཞལ་ནས་ང་རང་རྒྱ་ཡུལ་
སོགས་རྩྱགས་མེད་འགྲིམས་པས་གྲིབ་ཀྱིས་གཞོད་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དྲོ་རྩེ་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་བྱམ་
རྒྱབ་བྱབས་བྱས་དགོས་ཚུལ་ཕེབས་གནང་བཞིན་ཞུས་ཤིང་ཆོ་རྒྱབ་ཀྱང་ལུལ། ཞེས་གསུངས། བཀའ་
ཆོས་གསན་བཞེས་ཀྱི་སྐབས་ཤིག་མདོ་སྨད་ལྟ་བུ་ཤི་གུང་འབྲུག་པའི་གཏམ་ཏུར་བ་ལ་བརྟག་
པ་དགོས་ཚུལ་ཕེབས་པར་བརྟག་པ་གནང་སྟེ་རིམ་གྲོའང་ཁ་ཤས་ཕབས། པཌ་ཆེན་མཆོག་གིས་ལྷ་
མོའི་དྲག་པོའི་གཏོར་ཆེན་དགོས་གསུང་གནང་བཞིན་ཁོང་གིས་ཆེའི་མགོན་ཁང་བ་ཁ་ཤས་བཅས་
གཏོར་ཆེན་ཀྱང་བརྒྱབས། ཡང་པཌ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་ནས། ཡར་ལམ་ཚོར་ཡང་
གཏོར་ཆེན་འདི་ཡང་བརྒྱར་རྒྱབ་དགོས་པར་ཤར་བས་ལག་ལེན་ངེས་པོ་ཞིག་དགོས་གསུངས་པ་
བཞིན་ཁོང་གིས་ཡན་ལག་ལྷོ་བྱི་རྒྱབ་སོགས་བེའུ་བྱམ་དང་བསྟན་ལག་ལེན་ཡང་དག་ཅིག་ཀྱང་
གནང་། ཡང་བར་མཚམས་ཤིག་མགོན་པོའི་སྟོན་འཁོར་གསར་བ་བསྟན་ཏེ་གཞུང་དང་མཐུན་མིན་
ཞིབ་འཇུག་གནང་རོགས་གསུངས་བྱུང་། སྨད་ནས་ཁོང་གིས་སྟོན་འཁོར་གསར་བཞེངས་མཛད་དེ་
རྩེ་བཅུག་པ། སྐབས་བབས་ཀྱི་སྤེལ་ཆོག་གསར་བརྟག་དང་ངག་འདོན་བསྒྲིག་འགོད་གནང་སྟེ་རྒྱལ་
བསྟན་སྤྱིའི་རིམ་འགོར་དམིགས་ནས་བྲིས་པས་ཀྱང་པཌ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་
བཞེད་པ་ལེགས་པར་བསྐྱང་བར་མཛད་དོ།

ཟླ་བ་དགུ་བའི་ཉེར་གཅིག་གི་མཚན་སྨད་འཁོར་ཙམ་ན་ཁོང་པཌ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་མཆོག་གིས་དུས་འཁོར་སྟོབ་དཔོན་སྟན་གསན་འབེབ་ཏུ་མངགས་ཏེ་ནངས་པར་གསེར་གདུང་
མདུན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དུས་འཁོར་བདག་འཇུག་བཞེས་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱིད་ཀྱང་ཆོགས་
གལ་དུ་ཕེབས་རོགས་གནང་ཞེས་ཕེབས་བྱུང་གསུངས། ཕྱི་ཉིན་དགུ་བའི་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ནངས་ལྔ་
བར་ཆ་གྲུབ་ཙམ་ལ་ཆེའི་དབུ་མཛད་གདན་འདྲན་དུ་བྱོན། གསེར་གདུང་ཆེན་མོའི་མདུན་དུ་བྱོན་
པ་ལ་སྐབས་ཤིག་རྩེ་འདི་བས་མར་མའི་རྒྱུ་ཆེ་བ་ཞིག་པཌ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཐུག་དུ་
ལུལ་བར་ཐུགས་སྟོན་རྒྱན་རིང་དུ་གནང་ནས་ཕྱིར་ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བའི་ཐུག་དུ་ལུལ། དེ་སྐབས་

གཟིམས་དཔོན་ཆེན་མོ་ནས་ཁོང་ལ་བྱེད་གིས་མར་མེ་འདི་ལ་ཐུགས་སྒྲིལ་ནས་ཏན་མཛད་རོགས་
ལུས། ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བས་ཐུགས་སྒྲིལ་གནང་ཚུལ་ནི་ཁོང་གི་ཞལ་ནས། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་གང་ཡིན་འབྲུབ་པ་དང་། ལྷག་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རང་
གིས་ཐུགས་སྒྲིལ་གང་མཛད་དེ་འབྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པས་ལུས། ཞེས་གསུངས། གྲང་ཐུན་ལ་
མརྒྱལ་གྱི་སྐབས་པར་ཆེན་མཆོག་གིས་ཁ་དར་དཀར་སེར་འདོམ་གཉིས་ལྷག་རེ་དང་མར་མེ་ཤོང་
བྱ་ཆེ་བ་བཅས་ཇི་འདི་བའི་ཐུག་ཏུ་གཏད་ནས་མཚོན་རྟེན་གྱི་བུམ་པའི་སྒྲོར་ལུས་ལ་ཐུགས་སྒྲིལ་
མཛད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཇི་འདི་བས་ཐུགས་སྒྲིལ་གྱི་ཆེན་པོ་གནང་། ཁོང་གི་ཞལ་ནས། འདུག་
གནས་སུ་འཁོད་ནས་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་བཏང་བར་དུས་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ལྷ་ལས་བབ་པའི་དུས་ཆེན་དང་། གནས་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཇི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྐྱུ་བཟམས་པའི་
གནས་དང་། རྟེན་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྒྱལ་བ་སེལྟེའི་ང་རོའི་སྐྱུ་བརྟན་འབུམ་ཕྱག་མང་པོ་བཞུགས་
པའི་གསེར་གྱི་མཚོན་རྟེན་ཆེན་པོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་མཆོག་གིས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་ཞལ་བྱེ་སྟེ་དབང་བསྐྱར་བཞེས་པས་གསང་ཕྱགས་ཟབ་མོའི་བྱིན་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆེན་
ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚོ་དང་གཅིག་ཏུ་ལང་མོ་ཅམ་ཡིན་ཡང་ནན་ཏན་གྱིས་བྱེད་བཅུག་པ་
རྒྱལ་བཟོན་སྤྱི་དང་བྱང་པར་འཇམ་མགོན་རིང་ལུགས་དར་རྒྱས་ལུན་རིང་གི་ཆེད་ཡིན་ངེས་ལ་ཞར་
ལ་མཐའ་མེད་ངན་སོང་གི་གཏིང་དོ་བདག་འཁོར་བ་མཐའ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པ་རེད་སྙམ་དགའ་དད་
ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་ནམ་དུན་རེས་གིས་ཀྱང་བྱང་། བཀའ་བྱིན་དེ་ཉིད་སྟོང་གསུམ་གསེར་གྱིས་བཀའ་
སྟེ་ལུས་ཡང་གཞལ་རུས་མིན། རང་གིས་ཀྱང་བདོག་པ་སྒྲོས་ཅི་སྟོན་གིས་ཐུགས་བསྐྱེད། གསེར་དགོན་
ནས་བྱིར་བྱོན་འཕལ་ལྷ་བྱར་དངོས་སྐྱེས་དང་བཅས་རུབ་རེ་བཞིན་མགོན་པོའི་གཏོར་རྒྱུང་ཉིར་
གཅིག་རེ་ཐོངས་གསུངས་པ་བཞིན་གཏོར་རྒྱུང་རེ་མ་ཆད་པར་བྱས་ཞེས་གསུངས།

འདིར་སྤྱིས་པ། མཐའ་ཡས་གསང་གསུམ་རོལ་བ་དཔག་མེད་ལས། མཐའ་འཁོབ་ཞིང་འདིར་
འཕྲིན་ལས་འབུམ་ཤར་ཏེ། མཐའ་མེད་འགྲོ་བའི་རྒྱད་པ་ཉིར་བཅོམ་ནས། མཐའ་དག་བཟོན་

163

བསྐྱར་གཟིམས་ཆེན་བརྒྱད་དེ་ལྟར་ལྟར་ཁྱེས་པས་པཎ་ཆེན་མཆོག་གིས་ལམ་བར་གྱི་ན་བཟའ། ལམ་
ཆས་གྱི་དདུལ། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་བརྩུག་གི་སྐྱབ་བརྟན་ལི་མ། གསེར་གྲང་དུ་མ་དང་དདུལ་
རྩོམ་ཁ་ཤས། གོས་འཕྲུག་རས་སོགས་དངོས་འབྱུང་གྲུ་མཐོ་བར་བསྐྱལ་བ་དང་སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་
ལའང་དདུལ་དང་གོས་འཕྲུག་རས་སོགས་གནང་ཆ་མང་བོ་བསྐྱལ་ཏེ་ཕྱགས་དགོངས་ལྟར་ཕེབས་
ཆོག་པའི་བཀའ་གསུང་གནང་། དེ་ནས་ཁྱེ་བ་བརྩུ་བའི་བརྩུ་གཉིས་ལ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་ཞེ་
སྒྲིམ་འབྱོར། ཉེན་གཅིག་ལ་དེར་བཞུགས་ནས་ཁོང་གིས་གསར་དུ་བརྩམས་པའི་རྩོམ་སེམས་ལྟ་
བརྩུ་བདུན་མའི་སྤྱིན་སྤྱོད་གི་ཡུང་སོགས་གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉེན་སྒྲིམ་ཆའི་དཔོན་ཆ་དང་ཕྱག་ཕེབས་
གནང་། ལམ་ནས་ལྟར་གོས་སྐྱབ་བཞེངས་པའི་ལྷག་འཕྲོ་སྒྲོར་བརྒྱ་ཡོད་པ་བཙོན་འབྲུས་གྱི་ལག་དུ་
བཞག་ནས་གསང་སྤགས་བདེ་ཆེན་དུ་རྩེ་ཡབ་སྤས་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་བཞེངས་རྒྱ་བྱས། ལྷག་མས་དགོན་
པའི་མདུན་གྱི་རྟེན་ཕུར་སོགས་གྱི་ཆེད་མཚོད་རྟེན་བཞེངས་རྒྱའི་གཉེར་ནང་སོ་མགོན་པོ་ཆེ་རིང་
དང་དགོ་བཤེས་གསུང་རབ་ལ་བཅོལ། དེ་ནས་བྱ་བྱུང་དུ་ཕེབས། དེར་ལམ་གཙོའི་བྲིད། མགོན་པོ་
གྱུར་གྱི་གཏོར་ཆོག་གི་ཡུང་སོགས་ཁ་ཤས་གནང་། བྱ་བྱུང་ལས་སྤེ་རྣམས་གྱིས་ནན་ཏན་གྱིས་ཁྱེས་
པའི་ངག་མ་བསྐྱོག་པར་བཅོ་ལའི་ཉེན་དེར་བཞུགས། གྱུར་གྱི་འཕྲིན་བཅོལ་སོགས་གསར་ཚུམ་
གནང་། མགོན་ཁང་སོ་སོར་ཁྱེས་གསོལ་སོགས་གནང་ནས་གསེར་གདུང་བསྐྱར་གསོའི་ཆེད་ཟན་
བསྐྱར་གནང་བས་བསྐྱར་གསོ་ལེགས་ཚུལ་བབ། དེའི་ཐེབས་སུ་དདུལ་གྲང་བཞི་བརྩུ་ཞེ་གསུམ་
བཞག་པ་དང་། ཆོགས་མང་ལ་མང་ཇ་གསུམ་དང་སྐྱེ་འབྱུང་དོང་ཅོ་ཁྲོན་རེ་ཕུལ། ཆོས་བརྩུ་བདུན་
ལ་ལ་མོའི་མགྱར་རྣམ་རྒྱལ་སྤྱིང་ནས་ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན་སོགས་ཡུང་ཁ་ཡར་གནང་། རྟེན་རྣམས་
ལ་ཞིབ་མཇུག་དང་ཆོགས་ལ་སྐྱེ་འབྱུང་ཀྱང་གནང་། བཅོ་བརྒྱད་ལ་བོད་གྱི་མཐས་པ་མི་གསུམ་
སོགས་བཞུགས་གནས་བྱིན་ཆགས་པ་ལོ་རྩེ་རྩེ་བྱག་དུ་ཕེབས། སྐྱབ་ཁང་དེར་བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྤྱོད་
བྱས་པར་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་བརྩུག་གི་ཞལ་གྲངས་དང་མཐུན་པ་བྱུང་བས་པཎ་ཆེན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གནང་བའི་ཕྱབ་པ་གནས་བརྟན་བརྩུག་གདན་འདྲེན་པ་དང་། འདུལ་

བའི་རྒྱུ་ཀ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་དང་ལམ་རིམ་འབྲལ་མི་བྱུང་བ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ལམ་ཆེ་
 བ་བྱུང་། གནས་དེར་བདེ་མཆོག་སྒྲོར་དང་མདོ་གདུགས་སྒྲོལ་མ་སོགས་ཀྱི་ལུང་དང་། མཐའ་ཆེན་
 ཞི་བ་འཚོ་དང་སྤྲོ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་བརྟན་མི་ཚད་ལྷག་ཙམ་བཞེངས་སྐྱུའི་
 བཀོད་བྱུང་དང་། དེའི་ཐེབས་སྤྲུའུ་སྒྲོར་བརྒྱ་གནད་། འདུལ་རྒྱུ་ཀ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་དཔེ་
 དེ་གཟུངས་འཕྲུག་ཏུ་སྤྲུལ། ཕྱིའི་ནངས་པར་སྤང་རའི་དཔོན་ཚད་དུ་ཐེབས། དེར་ཞག་གཉིས་ལ་
 བཞུགས། དཔོན་རང་གི་རྒྱལ་རྟེན་དུ་མཚོད་རྟེན་ཆེ་བ་ཞིག་བཞེངས་སྐྱུའི་གསུང་བཀོད་དང་དེ་
 བཞེངས་སའི་སར་གཟིགས། མདོ་གདུགས། ཆོ་མདོ། རྒྱལ་མཚན་ཅེ་མོའི་དཔུང་རྒྱ། སྒྲོལ་དཀར་
 སོགས་ཀྱི་ལུང་གནད་། ཀོལ་བ་དགོན་གྱིས་བྱིན་རྟེན་དང་འཆད་ཉན་འཕེལ་བའི་གཡང་འབོད་
 དགོས་ཚུལ་ཁྲུས་པ་ལྟར་གསར་ཚོམ་གནད་། བདེ་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ངན་གྱི་བྱ་བྱེད་ལོག་པ་ལ་
 ཚད་འཛིན་མི་ཉུང་བ་གནད་བས་སྤྲོ་མ་གྲ་བ་ཤན་གཞོན་སྤྱི་ཐད་ནས་བྱིན་ཆད་དེ་འདྲ་མི་བྱེད་
 བའི་སྒོ་བོར་བའི་དཔང་བོར་གསེར་ཁང་དམ་ཅན་བཞག་ནས་བདེ་ཆེན་དུ་ཐེབས་སྐྱབས་ཀྱིས་
 བཞེས་ཏེ་ཉེར་གཅིག་ལ་ཕྱག་ཐེབས་གནད་། དེར་ཆོམས་བྱ་དམར་བྲིད་དང་འདུལ་སྒྲོམ་སོགས་ལུང་
 ཁ་ཤས་གནད་། ཉེར་ལྔ་ལ་སྤང་དཀར་ཐང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར། དེ་ཀར་རྩེའི་སྐྱབས་བརྟན་བཟླ་ཤིས་དོ་ཁ་
 མར་རབ་གནས་གནད་བ་དང་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མ་དང་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་བྲིད་མདོར་
 བསྐྱུས་རེ་དང་ཆོམས་བྱ་དམར་བྲིད་སོགས་གནད། ཡང་ཏྲ་ཁ་རེའི་སྐྱབས་འབྱེད་ཀྱང་གནད་། དེ་ནས་
 ཐེབས་ཏེ་སྤང་གྱུའི་བསམ་གཏན་ཚད་དུ་ཞག་བཞུགས་གནད་། དཔོན་ཚད་གིས་གདན་འདྲེན་ནན་
 ཏན་ཁྲུས་པ་བཞིན་ཐེབས་ཏེ་བྱིས་གཞིར་བཟླ་ཤིས་ཀྱི་མེ་རྟོག་འཛོར། དེ་ནས་ཐེབས་ཏེ་ཉེར་བདུན་
 ལ་མགར་ཅེ་དགོན་དུ་འབྱོར། དེར་ཡང་རྩི་ལ་བརྟེན་བའི་སྤྱི་བསྐྱོད་བྱ་ཚུལ། ཤེར་སྤྱིང་། གདུགས་
 དཀར། ཆོ་མདོ་སོགས་ཀྱི་ལུང་། མང་ཇའི་སྤྱིང་དུ་སྐྱབས་འབྱེད་ཡང་ཏྲ་ཁ་བྱེད་རེ། གཞན་ཡང་ཤེལ་
 དགོན་སོགས་དགོན་པ་གཞན་དག་ལའང་སྐྱབས་འབྱེད་ཡང་ཏྲ་ཁ་བྱེད་རེ་གནད་བ་དང་ཐོ་རྒྱུའི་བོད་
 སྒྲོར་ལ་ཡང་ཏྲ་ཁ་བཅོ་ལྔ་གནད་། འདི་ཡན་གར་ཐེབས་ལ་བསྐྱབས་ཐེབས་འཕྲེང་སོགས་ཡོད། འདི་

ནས་བསུ་བ་སེར་འབྲེང་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་རང་དགོན་དུ་བབ། དེ་ནས་གདན་ས་འདིར་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དབང་དང་རྒྱན་འཇུག་སོགས་ཀྱི་ལུང་གནང་། ལྷ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ལྷ་ནས་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བྲིད། དཔལ་ཅིག་གི་དབང་། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་སོགས་བཀའ་ཆོས་མང་བོ་བསྩལ་དོ། ༥། །དགུང་གངས་དོན་གཅིག་པ་རབ་རྒྱལ་མེ་པོ་བྱི་བའི་ལོ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་། རྩོམ་སེམས་དཔལ་ལྷུང་ཁྲ་སྒྲོལ་དཀར་སེང་གདོང་མ། དམ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། ལམ་གཙོའི་བྲིད། ལྷོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ཀྱི་བཤད་ལུང་། འཇམ་དཔལ་གསང་ལུན་གྱི་དབང་། ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་། མེ་དོག་བཅུད་ལེན་གྱི་བྲིད། ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད། ཀའ་བ་སྐལ་སྐྱུས་ལྷུས་ངོར་འགྲེལ་བ་བཞེ་ཐུགས་ཀྱི་བཤད་ལུང་། རྩོམ་རྣམ་འཛོམས། ལྷ་མོ་བྲ་མ་ཏ། ལྷུང་ཁྲ་ལྷ་མོ་སེང་གདོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྩལ། གཞི་གསུམ་ཆོ་གའི་བཤད་ལུང་ཉིན་གསུམ་ལ་གནང་། འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་བྲིད། ལམ་མཚོག་སྐྱོང་བོའི་བྲིད། བདེ་མཚོག་གི་དབང་། གཙོད་དབང་ཞི་དྲག་གཉིས་ཀྱང་བསྩལ།

ལྷ་བ་བཞི་བའི་ཉེར་ལྷ་ལ་སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས་པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་ཕེབས་པ་ལ་རྗེ་འདི་བ་ཕེབས་ནས་མཇལ་ཁ་ལྷུས་ཤིང་བྱི་ཉིན་ནངས་ལྷ་བར་ནང་མཇལ་ཐོག་གསུང་སྒྲེང་དམར་ཞིང་རྗེ་འདི་བས་པའ་ཆེན་མཚོག་ལ་རྗེ་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པར་དུས་འཁོར་སྦྱར་དྲུག་དང་སྦྱར་བའི་བསྐྱེད་པ་བྱུང་འཇུག་འདྲན་པའི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ཀ་དག་ཆོས་དབྱིངས་མའི་ལུང་ལྷུས་པས་དེ་མ་ཐག་དུ་གནང་། རྗེ་འདི་བ་ལ་པའ་ཆེན་སྐུ་འཁོར་ནང་མ་དདུལ་ཚུ་སྐལ་སྐྱུས་ལྷུས་ངོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་བཤད་ལུང་གནང་། མཚན་ཞབས་དཀའ་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱི་ལྷུས་ངོར་དབྱངས་ཅན་སྐུ་རྒྱུ་གི་བཤད་ལུང་དང་། ཐེབ་སྦྱར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་ལུང་བསྩལ། པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྐར་ཡང་བཀའ་ཆོས་ལྷུས་པར་ཞིང་སྦྱོང་དབྱེས་པའི་མཚོད་སྒྲིན་ལྷར་ཞལ་གྱི་ཕེད་བུ་ནང་མ། དཀར་ཆག་གིས་མ་ཟེན་པའི་སྐྱོར་དཔེ་རིས་དང་བཅས་པ་ཡོངས་རྫོགས།

དམག་ཚོར་མའི་བེའུ་བྱམ་ཆ་ཆང་། ཕྱག་དྲུག་པའི་བེའུ་བྱམ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་། སྤྱིང་ཞུགས་རབ་གནས་
དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད། ས་དམ་པའི་མཐུད་སྤྱད་དཀར་ནག་ཁ་གསུམ་ཀྱི་ལུང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་རྩྭ་གས་ཀྱི་ཁྲིད། སྤང་རྒྱུད་པའི་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ཟབ་ཁྲིད་རྣམས་ལུལ། ལོ་དེར་
ཞུ་བ་བོ་སོ་སོའི་འདོད་མོས་ལྟར་འཇམ་དཔལ་གསང་ལུན་ཀྱི་དབང་། ས་ལུགས་འཇམ་དབྱངས་
དམར་སེར་ཀྱི་རྩིས་གནང་། སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ། ཇོ་མ་དམར་སྟོན་སྒྱུབ། གཤམ་ཐོག་སྤན་
དབང་། གྲུར་མགོན་མལ་ལུགས་ལྟ་བུར། མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀྱན་སེལ། དམག་ཚོར་མ། ལྷ་མོ་འོད་
ཆེན་འབར་མ་རྣམས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། ཅེའུ་དམར་སྟོན་གཏད་རྣམས་བསྐྱེད། བེ་རུ་སྐྱུལ་སྐྱུས་ཞུས་
ངོར་མགོན་པོ་སྤྱིང་ཞུགས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། སྤང་མཚོད་དང་ཕྱག་ཆེན་སྤྲུགས་པའི་ཁྲིད་རྒྱས་པ། སྒྲོ་སྤྱོད་
ཆོགས་བརྒྱད་མ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད། ཇོར་སེམས་སྒྲོམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྲིད། འཛིགས་
བྱེད་བརྒྱ་གསུམ་མའི་བསྐྱེད་རྩྭ་གས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་རྣམས་གནང་། ལྷ་མོའི་ཚུལ་བྲིམས་ཞེས་གྲགས་
པའི་དགོ་བཤེས་ཆེན་པོ་དེ་བས་ཞུས་ངོར་དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རྩྭ་གས་ཀྱི་ཁྲིད། སྤང་རྒྱུད་ཁྲིད་ཆེན་
བརྒྱད། འཇམ་དཔལ་ཞི་དྲག་གི་སྤྱང་བ། ཡི་གེ་བཞི་བའི་བསང་བསྒྲོག་ འཛིགས་བྱེད་སེར་བོའི་ཆོ་
ཁྲིད་རྣམས་བསྐྱེད། ར་ཕྱག་གཉིས་སུ་གྲགས་པའི་ནང་ཆོན་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དགོན་
མཚོག་བསམ་འགྲུབ་ཀྱིས་ཞུས་ངོར་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རྩྭ་གས་ཀྱི་ཁྲིད། སྤན་པ་གྲ་ཚང་གིས་ཞུས་
ངོར་སྤན་པའི་འདུ་ཁང་ནང་དུ་ལྟ་གོན་སྤོན་དུ་བཏང་ནས་རྟ་མགིན་བསྐྱོད་གར་དབང་། རྟ་མགིན་
གསང་སྒྱུབ། སྤན་ལྷ། མི་འབྱུགས་པ་ལྟ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་དབང་། འང་སྒོན་རྩི་རྩི་བདུད་འདུལ་ཀྱི་རྩིས་
གནང་། འདོན་ཆའི་སྒྲོར་ལུང་རྒྱན་གང་ཡོད་ཆ་ཆང་། རྟོར་གཅང་གསེར་ཁྲི་སྐྱུལ་བའི་སྐྱུ་རིན་པོ་
ཆེས་ཞུས་ངོར་ཀྱན་མཐུན་འཛིགས་མེད་དབང་བོའི་གསུང་འབུམ། གྲུང་ཐང་འཇམ་པའི་དབྱངས་
ཀྱི་གསུང་འབུམ། དབེན་ས་དཀའ་འབུམ་ཀྱི་སྤྲུགས་ལུང་སོགས་མང་དུ་བསྐྱེད། དེ་སྐབས་རུབ་གཅིག་
མནལ་ལམ་དུ་མི་ཞིག་གིས་ཞིང་བཀོད་ཀྱི་ཐང་ག་ཞིག་སྤྱད། གཅིག་ཤོས་མཚོག་སྐྱུལ་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅན་བྱོན་ལེགས་ཁྱད་མཚར་གཅིག་བཞུགས་པའི་ཟུར་ན་བདེ་མཚོག་ཞིང་བཀོད་ཅིག་བཞུགས་པ་

མཐོང་བས་རེ་ཞིག་ན་གཙོ་བོ་བདེ་མཚོག་དེ་མཁའ་སྤྱོད་མའི་སྐར་གྱིས། བྱང་མི་འདུག་སྐྱམ་ཞིབ་དུ་
མཇལ་བར་གཙོ་མོའི་ཁྲིའི་གཡས་ཟུར་ན་ཆན་པོ་སྐྱ་བྱེ་ཞིང་འབྲམ་སྤྲུགས་སྟེང་སྐྱ་ར་ཐར་ཐོར་ཡོད་
པ་ལག་དུ་དཔེ་ཆ་ཞིག་བཟུང་ཡོད་པ་མཐོང་བས་སེམས་ལ་ལས་བཟང་བོ་ཁྱོད་ཞིང་འདྲིར་སྐྱེས་
པའི་རྒྱ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པ་ཤར། ཕྱི་ཉིན་ཨ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་ཡིག་ཅིག་གནང་
བར། ལགས་ཟུར་དུ་གསོལ་འབྲས་ཐུར་སྐྱ་ཆོ་དེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དང་བཞུན་འགྲོའི་དོན་
ཏུར་ཐག་གནང་། རྩེས་སུ་དེ་བཞིན་བགྱིད་པས་ཁོང་གི་ཕྱགས་ལ་གང་དགོངས་པ་ལྟར་དུ་སྐྱེ་བ་
བཞེས་ངེས་ལགས་ལ་བདག་གིས་སྐྱ་མ་དགོན་མཚོག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་གང་
དགོངས་པ་ལྟར་འབྲུབ་པའི་སྐྱབས་འབྱུག་སྒྲོན་པ་བགྱིད་ངེས་ལགས་པ་ཟབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་སྟོང་
དུ་སྐྱེན་པར་ཁུ་ཁྱས་ལགས། ཞེས་ཐེབས་བྱང་བས་མདང་གི་ཆི་ལམ་དེ་ཡང་འདི་ཡིན་འདུག་སྐྱམ་དུ་
དགའ་དད་ཚད་མེད་པ་ཞིག་སྐྱེས་ཞེས་གསུངས། ཡང་ཁོང་གིས་དུས་ནམས་ཀྱན་དུ་ཁེངས་སྐྱུང་ཤ་
སྟག་གསུངས་པ་ཡིན་གཤིས་འདྲིར་ཡང་ཁོང་གི་ཞལ་ནས། ཕྱིས་གསུང་དེ་ལ་ཞིབ་དུ་བརྟག་ན་ཐོས་
བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དང་བཞུན་འགྲོའི་དོན་ཏུར་ཐག་བྱས་ན་ཞིང་ཁམས་གང་འདོད་དུ་སྐྱེས་ཚོག་
པའི་ཕྱགས་ཀྱིས་རང་སྒོ་གང་ཐད་ནས་སེམས་ལ་དེ་འདྲ་བཅང་རྒྱ་མེད་པས་མི་སྐྱེ་བ་གོ་སྐྱམ་ནས་
སེམས་སྟག་ཚད་མེད་སྐྱེས་ཞེས་ཁེངས་སྐྱུང་མཛད་མོད་ཁོང་རིན་པོ་ཆེས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
དང་བཞུན་འགྲོའི་དོན་སྐྱབས་ཆེན་མཛད་པ་ལ་སུས་ཀྱང་འབྲན་སྒྲ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་
གྱིས་བྱུབ་པ་འདི་ལགས་པས་གསུང་འདི་དང་དོན་ཡིན་ལ་ངེས་པའི་དོན་གོང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་
ཞིང་གང་འདོད་དུ་ཐེབས་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། ཁེངས་སྐྱུང་གི་ཚོག་དེས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དང་
བཞུན་འགྲོའི་དོན་ཏུར་ཐག་བྱས་ན་དག་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བྱུབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་མེད་རྒྱེན་
མེད་ཀྱི་ཚོག་གི་སྒྲོན་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་མི་བྱུབ་པར་གདམས་པ་ཡིན་ནོ།

སྐྱ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་ཁོང་གིས་ལྷ་མོ་བདེ་ཆེན་དུ་རྒྱུད་ཟླ་གསར་ཚུགས་ཀྱི་
གསུང་བཀོད་གནང་བ་དང་། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་ཞལ་ཐང་བྱང་འཕགས་ཚར་གསུམ།

གསང་འདུས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཚར་ཉི་ཤུ། རྣམ་རྒྱལ་བུམ་པ་ལས་བུམ། རང་མཚོད་ཀ་ལྷ་ལ། རྩོམ་བྲིས་
ལ། རྩོམ་གདན་དང་མཚུལ་མཚོད་རྟོག་བརྒྱད། རྟེན་ཁེབས་གཉིས། དུང་ཚས་གཟུངས་རྩོམ་རྣམས་
གནང་ཞིང་སྒྲ་བ་དུག་པའི་ཆོས་བཞིར་གྲ་གངས་སོགས་ཀྱིས་གསར་འཛོགས་བྱེད་རྒྱུའི་གཏོང་ཐེབས་
དང་། རྒྱ་འབྲེད་ལ་གོས་དར་སོ་ལ། ཡང་ཏུ་ཁ་སོ་ལ་བཅས་བསྟུལ། ཕྱིས་སུ་ཞལ་བཞེད་ལྟར་གྲེལ་
དགོན་གྲུ་རིགས་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལ་གདངས་དབྱངས་ཏྲ་འདུར་བྱས་ལེན་སོགས་བསྟུབ་བཅུག་
སྟེ་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་རྩལ་ཚོན་ལ་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སྟུབ་མཚོད། རབ་གནས་
དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་ཆར་འབབ་སོགས་བཅུགས་ཏེ་གསང་ཆེན་བཞུན་པའི་མང་གཞི་བཟན་པར་
གནང་བ་ཡིན་ནོ། རྟེན་འདུང་གངས་རྩོན་གཉིས་པ་རབ་རྒྱལ་མེ་མོ་སྒྲུང་གི་ལོ་ལ་ཁོང་གིས་སྟུ་མའི་
འོར་རྩེས་རྣམས་དབྱུས་གཙང་གི་ཆོས་སྟེ་སོགས་སུ་མཚོད་འབུལ་གྱི་ཐེབས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་སྲོལ་བསྟོད་
རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་འགྲོ་ངེས་པ་བྱེད་དགོས་དགོངས་ནས་དདུལ་བཅེགས་པའི་སྟེང་དུ་པམ་ཆེན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གནང་བའི་སྟོན་མ་བྱིན་ཅན་བཞུགས་པའི་མདུན་དུ་མཚུལ་བཞི་བའི་
མཚོད་པ་བཤམས་ཏེ་ཉིན་བདུན་གྱི་རིང་ལ་ཉིན་རེར་སྟུན་བཞི་གནང་ནས་སྟོན་མ་བསྟུབས། ཉིན་
བརྒྱད་པའི་ནངས་པར་གཏང་རག་གྲུབ་པ་དང་ཁལ་འགེལ་བ་དུས་མཚུངས་གནང་། དེ་ལྟར་གནང་
བའི་བྱུགས་རྩེ་དང་བྱིན་སྒྲུབས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུགས་དགོངས་ཡིད་བཞིན་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་སྟེ་པོད་
ཡུལ་དབྱུས་གཙང་རྒྱ་གར་བལ་བོ་སོགས་ཀྱི་ཉིན་བྱིན་ཅན་གང་བཞུགས་དང་། ས་སྒྱུ་ དགེ་ལྡན།
རྟེན་མ། བཀའ་བརྒྱད། རྩོམ་སྟེ་རིས་མེད་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཞལ་གངས་སུམ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་བརྒྱ་དོན་
གསུམ་ལ་དདུལ་ཞོ་བཞི་རེའི་སྟུ་འབྲེད་དང་། ལྷ་ས་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྟེང་ལོ་ལྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ་སྟུ་
འབྲེད་ཞོ་རེ་དང་། བཀྲ་ཤིས་སྟུན་པོར་ཞོ་ལྔ་རེ་དང་། ཡང་བསྐྱར་ས་སྐྱར་ཏེ་ག་རེ། དུགས་པོ་བཤད་
སྟུབ་སྟེང་དུ་ཡང་བསྐྱར་ཏེ་ག་རེ། འོ་ལ་ཁ་རྩེང་ཕྱིའི་བྱམས་པར་མཚོད་པ་སྟུ་ལྔ་སྟོང་ཆར་རེ། དེས་
མཚོན་ཉིན་སོ་སོའི་སྟུན་ལྔར་མར་མེ་སྟུན་ཤལ་གོས་དར་འདོམ་བྱེད་རེ་སོགས་ཕུལ་བ་སོགས་ཀུན་
བསྟོམས་པས་མར་མེ་ཁྲི་སྟུག །སྟུན་ཤལ་ཆེག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ཕུལ་བ་དང་། རྩོམ་རིམ་པོ་ཆེར་ཞལ་

གསེར་དང་རྩེ་མདུན་ནས་ལྷ་ཕྱིར་སྤོང་མཚོ་དང་ཆར་གཉིས་སོགས་ལེགས་པར་བྱུང་སྟེ་ཐམས་ཅད་
བཟུན་འགྲོའི་དོན་དུ་བསྡུ་བར་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་དད་འབུལ་ཆུད་མ་ཐོས་པའི་ལད་
མོ་ཙམ་ལགས་ཞེས་ཁེངས་སྤྱང་གི་གསུང་གནང་འདུག ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་མགོ་ནས་ལྷ་མོ་བདེ་
ཆེན་གྱི་ཆུད་ལྷ་བ་རྣམས་ལ་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དབང་། གསང་འདུས་ཙུ་ཆུད། མགོན་
ཆོས་གྱི་རྩེས་གནང་། ཆོགས་འདོན་གྱི་ཆོ་གའི་སྒོར། བདག་མདུན་བུམ་གསུམ་དང་ས་ཆོག་བདག་
འབྲུག་སྟོན་ཤེས་སྤྱུ་ཆོག་དང་བཅས་པ་ཆ་ཆང་། མགོན་ཆོས་གྱི་བསྐྱང་གསོ་ཆ་ལག་དང་བཅས་
པ་རྣམས་གྱི་ལུང་གནང་། ཁོ་ཆོ་གུར་སྐར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་དོར་གཙོད་དབང་དང་གཙོད་བྲིད།
གཙོད་གཞུང་སྟོ་གོས་མིག་འབྱེད་གྱི་བཤད་ལུང་སོགས་དང་། འཛིགས་བྱེད་དང་གདུགས་དཀར་ལྷ་
བཟུ་བདུན་མའི་དབང་། སེང་གདོང་མ། མགོན་པོ། རྣམ་ཐམས་རྣམས་གྱི་རྩེས་གནང་ལུང་དང་བཅས་
པ། ཨ་ལགས་ཀླུ་ཁྱས་ཁྱས་དོར་གདུམ་པོ་ཁྱུང་ལྷའི་རྩེས་གནང་། འཇམ་དབྱངས་གྱི་མཚོས་ཁྱས་དོར་
རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་བཤད་ལུང་རྒྱས་པར་གནང་ནས་མཇུག་དུ་འདི་ཁོང་ཨ་ཁྱུ་
ཐུགས་རྩེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱུ་བ་བོ་གཞན་མེད་པར་ཉིད་གྱི་ཐུགས་བཞེད་ཀྱིས་གནང་བའི་སྐབས་
སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་ད་རེས་འཆད་ཉན་བྱེད་རྒྱ་བྱང་བ་བསྐལ་བ་བཟང་། ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་བྱེད་དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལེགས་བཤད་ཟླ་མེད་པ་འདི་ཆོ་
རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཆད་ཐེལ་བྱེད་རྒྱ་ཐུགས་ལ་འཛིན་དགོས་ཞེས་བཀའ་བསྩལ། དགོ་བཤེས་
བཟུན་འཛིན་གྱི་མཚོས་ཁྱས་དོར་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རྩོགས་གྱི་དམར་བྲིད་མེན་རྒྱས།
ཟླ་བང་ནང་དུ་སྐབས་མགོན་འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་བཟུན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་ལ་བྱང་འབྲུག་
ལག་བཅང་དུ་གཏོད་པའི་གདམས་པ་འཕགས་ལུགས་ལྷ་སོ་གཉིས་པའི་མེན་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་དང་
གྲོལ་བྱེད་རྩོགས་རིམ་གྱི་དམར་བྲིད། གཞི་གསུམ་ཆོ་གའི་བཤད་ལུང་དང་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་བཤད་
ལུང་གནང་། རི་ཁྲོད་པ་ཞིག་ལ་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་གི་བསྐྱེད་རྩོགས་གྱི་བྲིད། བསྐྱེད་ཆེན་གྱི་
བྲིད་ལུང་དང་བཅས་པ་བསྩལ། ལུ་ཏྲོ་སྤུལ་སྤུ་སོགས་ལ་འཛིགས་བྱེད་ཐུགས་བདུའི་རྩེས་གནང་།

སོགས་དང་བརྟན་སྐྱབ་སྐྱགས་མའི་བརྩ་ཆ་སོགས་དེ་སྐོར་གྱི་ལུང་གང་ཡོད་ཆ་ཚང་། བརྩ་ཆའི་བྲིད་
བཅས་བསྟུལ། གྲོ་ཚང་གིས་ཁྱས་ངོར་ཡོན་ཏན་གཞི་གུར་མའི་བྲིད་དང་ཆོ་གཅིག་ཉམས་ལེན་གྱི་
བྲིད། དགོན་ལུང་གི་གསར་བ་ཞིག་གིས་ཁྱས་ངོར་སླ་མ་མཚོད་པ་དང་དགའ་ལྷན་ལྟ་བུ་མའི་བྲིད།
བརྩུད་སྟོང་པའི་ལུང་། རག་རྒྱའི་ཕྱིན་པས་ཁྱས་ངོར་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་ལུང་། སྤང་སོག་ཅིག་
གིས་ཁྱས་ངོར་སྟོལ་མ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་། སྟོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་རྩིས་གནང་། སྤན་
པའི་འདུ་ཁང་དུ་འཛིགས་བྱེད་གསར་བ་ཞེངས་གྱི་ཆེད་དུ་དདུལ་སྐོར་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་དང་ཕྱག་
དང་དདུལ་སོགས་གནང་བ་དང་། མི་འབྲུགས་པའི་སྐྱ་བརྟན་བརྩུ་ལ་དདུལ་སྐོར་ཉིས་བརྩུ་ཕྱག་ཅུ།
ཁི་ལང་ཁ་ལྔ་བཅས་གནང་བ་དང་། དུས་འཁོར་ཐང་སྐྱ་ཆེ་བ་གཅིག་ལ་གསེར་གསོལ་ཆེད་དདུལ་
སྐོར་སུམ་ཅུ། གསེར་ཤོག་ཉིས་བརྩུ་བཅས་བསྟུལ། དེན་ཆེན་དར་རྒྱས་ཀྱིས་ཁྱས་ངོར་སྟོལ་མའི་ཆོས་
སྐོར་གྱི་ལུང་གནང་། སྤན་པའི་འདུ་ཁང་དུ་འཛིགས་བྱེད་སྐྱ་བརྟན་ལ་རབ་གནས། དེ་སྐབས་སྐབས་
མགོན་སྐྱ་འཕྲེང་ལྔ་བ་ཆེན་པོ་དབུས་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་སར་ཆེབས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལམ་བར་ནས་གནས་
ཚུལ་གྱི་ཕྱག་ཡིག་འབྱོར་བས་ཕྱགས་དགེས་ནས་བཀའ་ལན་མགྱུར་མ་ཞིག་གནང་བ་ཆབ་ཤོག་སྐོར་
དུ་བཞུགས་ཡོད་འདྲ། ལྷ་ཆབ་ཀྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་མགོན་པོའི་རྩིས་གནང་བསྟུལ།

ལྔ་བ་ཕྱག་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ས་སྐྱོང་མའི་དབང་པོ་ཕང་ཀུན་དགའ་རབ་བརྟན་གྱིས་ལྷར་
ནས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བ་ལྷར་སོག་པོར་ལེབས། ཆོས་གཉིས་ནས་ཆོ་གཅིག་ཉམས་ལེན་གྱི་བྲིད་དང་
ཆོས་བཞི་དང་ལྔ་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་ས་ཆོག་ཆོས་ཕྱག་ནས་བྱང་ཆུབ་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད། ཆོས་བཞིར་
ལྷ་གོན་བཙོ་ལྔ་ལ་བྱིས་པ་ལྷར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན། བརྩུ་ཕྱག་ལ་གོང་མ་བཞི་དང་གོང་ཆེན།
བརྩུ་བདུན་ལ་རྩི་རྩི་སྟོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་བཅས་བསྟུལ། བཙོ་བརྩུད་ནས་རིམ་པར་
གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ། རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ། ཀུན་རིག་གདུགས་དཀར་ལྟ་བུ་བདུན་མ་རྣམས་ཀྱི་
དབང་། ཉ་མགྲིན། ལྷ་ག་རྒྱ། མགོན་པོ། ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། ལྷ་ཁ་སྐྱལ་སྐྱས་ཁྱས་ངོར་
བག་ཅོའི་རྩིས་གནང་བསྟུལ། བསྐྱབ་བྱ་དུ་མ་བརྟན་པར་རྫོགས། བརྩ་ཆའི་བྲིད། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་

སྒྲིང་བོ་དང་དགེ་ལུན་བསྟན་འབར་མའི་བཤད་ལུང་རྣམས་གནང་། ཉེར་བཞིར་འདུས་འདི་ཅེར་
ཞག་མལ་གནང་། རངས་པར་མཁའ་ངོས་འཇའ་ཚོན་གྱིས་སྒྲེལ་བར་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་དུས་གཅིག་
དུ་ཤར་བ་སོགས་ལྟ་ལྟ་མཚར་བ་མང་དག་བྱུང་། འདི་སྐབས་ཉམས་མཚར་ལྟ་བུའི་མགུར་ཞིག་
ཀྱང་གསུངས། རི་ཅེ་དེར་ཁྱི་གསར་རྒྱག་བྱས་པའི་སྒྲིང་ནས་ལམ་རིམ་བསྐྱར་དོན་སོགས་ཀྱི་ལུང་
བསྟུལ། རྩོན་ཀྱན་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་དགོན་པ་གསར་ཚུགས་ཀྱི་དབུ་བཅམས་ས་དེར་
བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱང་གནང་། སྤྱ་ཚང་གསར་ཚུགས་ཀྱང་གནང་སྟེ་གསང་སྟགས་ཚས་རྫོང་སྤང་ཞེས་
པའི་མིང་འདོགས་པར་མཛད། ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་དབུ་ནས་སྤྱན་གཅིག་བསྟུལ། ལམ་རིམ་མཆན་
གཅིག་མའི་དཔེ་དང་གཞུང་གཅིག་དབུལ་སྒྲོར་བརྒྱ་རྣམས་སྤྱི་འཛོག་མཛད། རེ་ཞིག་གུར་སྐར་བྱེད་
རྒྱ་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱབ་ཁྱིམས་སྤང་བ་གཞིར་བྱས་ཏེ་འདོད་རྒྱུང་ཚོག་ཤེས་ཁོ་ནར་གནས་
པ་ལས་གྲོང་ཚོག་འགྲིམ་པ་དང་། ར་རྩུང་རྒྱར་འཁོལ་སོགས་མི་བྱ་བ་དང་ལོ་མཚམས་ལྷ་མཚམས་
ལྟ་བུ་བྱས་ན་ལེགས་ཚུལ་སོགས་བསྐྱབ་སྟོན་ཞིབ་རྒྱས་བསྟུལ་ཏེ་དེར་བཞུགས་སྤོང་བ་བ་རྣམས་ལ་
ཡང་རྒྱ་ཁ་རེ་དང་བསོད་ནམས་ཁ་དར་རེ། ཆོས་ཉན་དུ་ཕེབས་པའི་སེར་མོ་བ་རྣམས་ལ་ཁ་དར་
རེ་གནང་། རྒྱར་གྱི་དུས་འཁོར་དབང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཁྱི་དེའི་སྒྲིང་དུ་དུས་འཁོར་སྟགས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ས་བོན་བཞོས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་སྤྱི་དུལ་ཚོན་གྱི་བྱེ་མས་ལྷེབས། དུས་
འཁོར་གྱི་རབ་གནས་གནང་ནས་གཟུགས་བསྐྱར་མ་གནང་བར་བཞུགས་སུ་གསོལ། རད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་དེ་ལ་བསྒྲོར་བ་བྱས་པས་ནད་སངས་པ་སོགས་བྱིན་རྒྱབས་མདོན་དུ་གསལ་བར་གྱུར།

བདུན་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ཡུ་རྒྱུར་ཕེབས་ཏེ་མང་འཁོར་བཅས་ལ་རིག་བྱེད་མའི་རྩིས་གནང་
བསྟུལ། ཆོས་གསུམ་ཉིན་ཁོ་ཆོར་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཕྱག་ཕེབས་གནང་། ཕྱི་ཉིན་ཀུན་ལ་ཆོས་
འབྲེལ་དང་མཇལ་ཁ་གནང་། རིམ་པར་ཕེབས་ནས་ཆོས་བདུན་ལ་དགོན་སྒྲིང་དུ་འབྱོར། སོ་སོའི་
འདོད་མོས་ལྟར་ཆོ་དབང་། སྒྲོལ་དཀར་དང་ཁྱུང་ཁྱའི་རྩིས་གནང་བསྟུལ། སྤྱི་ལ་ཁོ་རྒྱལ་གཙུག་
ཏོར་འབར་བའི་རྩིས་གནང་། ལྷ་མཚོ་དང་ཕྱག་ཆེན་སྟགས་པའི་ཁྱི། བདུན་པའི་བཅུ་དགུ་ནས་

ལོ་ལྔ་ཁྱེད་རྒྱ་གཞུང་ཐུགས་དེན་བསམ་བྱིས་མི་བྱབ་པ་བཞེངས་པའི་ཐོ་རགས་རིམ་ཙམ་ནི།
བཀའ་བརྟན་ཙོད་པར་ཆ་ཆང་། བྱམས་པའི་གོས་ཐང་། གནས་བརྟུ་གཅིག་ཐང་ཉེར་གསུམ་གོང་།
གཤམ་སྤྱས་ལེགས། གནས་བརྟུ་བདུན་ཐང་དེ་མཚུངས། རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་གདན་ནས་སྤྱན་དྲངས་པའི་
ཐུབ་སྐྱུ་ མྱི་ཉིད་བྱག་ཆ་དངོས། ཕག་སྤྱ་བྱི་ཟ་མ། རྒྱ་གར་ལི་མ་གང་མང་། རྒྱ་ནག་ལི་སྤྱ་བྱིན་ཆགས་

སོགས་སྤྱི་ལ་ཕངས་པའི་རྟེན་མང་བོ་གཟིམས་ཁང་རྒྱད་ཁང་སོགས་སུ་སྦྱོར་འཇགས་གནང་། དེ་གོང་ཞབས་བརྟན་ལྷ་ཁང་དུ་འང་ཉི་མ་སྤྲས་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་སེང་ལྷེང་ནགས་སྒྲོལ་གཙོ་འཁོར་གསུམ། སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་ལི་སྐུ་ལྷ་ལྷུ་ཕྱེད་དང་དོ་ཅན་དང་། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་དང་རྡོར་སེམས་ཀྱི་ཐང་ག་ཆེ་ལེགས། མི་འཕྲགས་པའི་ཐང་ག་སོགས་དང་། རྩ་ཁང་ནང་དུ་འང་རྩེ་རང་གིས་བཞེངས་པའི་གར་ལྷགས་ཀྱི་མར་མེ་མཛད་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་ལྷ་གང་བ་བཞི་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ། སྤྱི་པའི་ཁང་གསར་དུ་ཆོ་དཔག་མེད་གར་ལྷག་ཚུན་ལྷ་བ་སྤོང་ཕྱག་པུ་ཆེན་འཕྲངས་རབས་ཞལ་ཐང་སྤྲས་ལེགས་བཅུ་བཞི། དུས་འཁོར་ཐང་ག་ཆེ་ལེགས། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་བདུན་ཐང་སོགས་མང་བོ་ཞིག་དང་རྟེན་གཙོར་རྩེ་རང་གི་སྐུ་ཆད་ཅན་དེ་བཞུགས་རྒྱའི་ལུགས་དགོངས་ཡོད་མོད་འདྲུ་ཁང་གི་གྲལ་མགོ་སྤོང་བར་ལུས་པ་ཐབས་གཞན་མ་རྟེན་པར་ཡོད་པས་དེར་བཞུགས། རྒྱ་དཔལ་རྡོ་ཆད་བཞི་བཅུ་མགར་བའི་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དང་སྒྲོར་མོ་སྤོང་དང་སུམ་བརྒྱ་སོགས་ཀྱིས་མཚོད་རྟེན་གསར་བཞེངས་སོགས་གནང་། ཞབས་བརྟན་ལྷ་ཁང་གི་རྟེན་གཙོ་ལུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། གཙང་ཁང་གི་ཀྲན་བཟང་། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་སོགས་ཁོང་གིས་ཡོན་བདག་ལ་བསྐྱལ་མ་གནང་ནས་བཞེངས་པ་ཤ་སྟག་རེད། དེར་མ་ཟད་དུས་འཁོར་གྲུ་ཆད་གི་དུས་འཁོར་སྐུ། རིགས་ལྷན་ཉེར་ལྔ། རྩ་ཁང་བར་བྱམས་ཀྱི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་ འཇིགས་ཕྱེད་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་ཁོང་གིས་དགོ་བསྐྱལ་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་ལས་བྱུང་བ་རེད། མཚོད་ཐེབས་དང་མར་མེའི་རྒྱུ་བརྒྱ་ཆར་རེ་དང་གཞན་ཡང་ཉེར་མཁོའི་ཡོ་བྱད་བཞག་པ་མཐའ་ཡས་སོ།

དེར་གཟིམས་ཁང་གསར་བསྐྱར་བྱས་པ་ཤིན་ཏུ་སྦྱིད་པས་དགུན་རོར་དེར་བཞུགས་རྒྱའི་ལུགས་དགོངས་ཡང་ཡང་བཏང་ཡང་སྤྲ་བར་ནས་སུ་བོ་བསྟན་པ་དེ་ཙམ་མི་བདེ་བས་སྦྱོར་དུ་ཕེབས་དགོས་ཞེས་འཕྲིན་འབྱོར་བ་དང་། སྤྲ་བར་གཞུང་ནས་ཀྱང་འཚམས་ཞུ་བ་འབྱོར་ཏེ་ལགོ་ས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གདན་སར་བཞུགས་མེད་པའི་ཤལ་སྤོང་ལྷ་ལྷུ་འདིར་གདན་སའི་

175

ཉམས་རྟོགས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རྟགས་དང་གསུང་ཟུར་དུ་མ་ཡོད་པའི་གཅིག་གོ། རྟག་གྲངས་
དོན་གསུམ་པ་རབ་རྒྱལ་ས་པོ་སྟག་གི་ལོ་ལ་སླ་བར་ཕྱག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ངོར་ཕྱག་རྟོག་གཏུམ་
ཆེན་གྱི་རྩེས་གནང་། ས་སྦྱང་མའི་དབང་བོ་ཨ་ལྷོ་སྟོ་བཟང་ཆོ་དབང་ལ་ཆོ་དབང་གནང་། གཞན་
འགར་རྟོག་སེམས་སྟོན་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱིད། འདན་སྦྱལ་བའི་སྦྱས་ལྷན་ངོར་གྲུབ་རྒྱལ་ཆོ་དབང་། ཟ་བྱེད་
མཁའ་འགྲོའི་སྦྱོན་སྟེག་གི་བྱིད། སྟོལ་དཀར། དྲག་པོ་སྦྱུང་བྱིད། རིག་བྱེད་མ། བག་ཅེ་རྣམས་ཀྱི་རྩེས་
གནང་། རིགས་གསུམ་སྦྱི་སྦྱུབ་ཀྱི་བྱིད། དགའ་ལྷན་གཞུང་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱིད། སྟོལ་དཀར་ཆོ་བྱིད། འཕོ་
བྱིད། དམ་ཆོག་རྟོ་རྩེའི་བསྐྱེད་པའི་བྱིད། འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རྩེགས་ཀྱི་བྱིད། བསྐྱེད་བྱིད་སྦྱོར་བྱིད་
ལན་གཉིས། ལྷང་ཁ་ཡར་བཅས་བསྐྱེད། རྟོག་རི་བ་རྣམས་ལ་འཇིགས་བྱེད། རྟོ་མགྱིན། སང་གཞོང་
མ། ལྷང་ཁ་ནག་མགོན་ཆོས་རྩ་མོ་རྣམས་ཀྱི་རྩེས་གནང་། ལྷང་མང་བོ། གཡུ་ཐོག་སྦྱུབ་ཀྱི་དབང་།
བདེ་མཆོག་དང་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱིད་རྣམས་བསྐྱེད། སྦྱོར་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་ལྷན་ལམ་རིམ་
མཆོན་བཞེས་མའི་བཤད་ལྷང་གནང་།

སྦྱོར་བ་བཞེས་པའི་ཆོས་གཉིས་ནས་གཅོད་དབང་ཞི་དྲག་གུར་ཞལ་གྱི་རྩེས་གནང་། དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྩ་མོའི་ཚུལ་བྱིས་ལྷན་ངོར་རིམ་ལྷན་གསལ་སྦྱོན་གྱི་བཤད་ལྷང་དང་
སྦྱོན་སྟེག་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོའི་བཤད་ལྷང་གནང་། ཆོས་བཅོམ་ལ་བསྐྱེད་རྩེགས་གནང་བ་དང་
རབ་གནས་ཀྱི་བྱིད་སོགས་ཀྱང་བསྐྱེད། ཡང་བསྐྱེད་རྩེགས་གནང་བ་དང་གཟུངས་འཇུག་གི་བྱིད།
འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་ཆེན་གྱི་བྱིད། གཙང་གི་རི་བྱིད་པས་ལྷན་ངོར་མཁའ་སྦྱོང་མའི་དབང་བཞེས་
སྦྱོར་བ། དེའི་བསྐྱེད་རྩེགས་ཀྱི་བྱིད། སྦྱོན་སྟེག་གི་བྱིད། བཅུད་ལེན་གྱི་བྱིད་རྣམས་བསྐྱེད།

སྦྱོར་བ་ལྷན་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷང་གི་བྱིད། མི་གཡོ་བ་སྦྱོན་པོ་དང་སྟོལ་
དཀར་གྱི་རྩེས་གནང་། རྟོ་བསྐྱེད་འགྲེལ་ཆེན་མོ་རྩ་མོའི་བྱིད་ལྷང་། འཇིགས་བྱེད་རྩ་བཅུ་
གསུམ་མའི་བསྐྱེད་རྩེགས་དང་འཇམ་དཔལ་ཞི་བྱིད་སྦྱགས་སྦྱུབ་ཀྱི་བྱིད། བྲག་དཀར་དགོན་པ་སྦྱོར་
ལྷན་ངོར་གསང་འདུས་མི་བསྐྱེད་པ། བདེ་མཆོག་ལྷ་ཨི་བ། འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མ་དང་དཔའ་

ཅིག་རྣམས་ཀྱི་དབང་བསྟུལ། མགོན་ཆོས་རྣམ་པ་ལྔ་པ་གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་། རྒྱུད་གཞུང་གི་ལུང་བཅས་གནང་། ཇམ་ལགས་བྱ་བྱུང་གིས་ཁྱས་ཏེ་ཁོ་ཁྱོས་སྟགས་སྟུབ་གྱི་བྲིད་དང་། ར་དགོས་ཁྱས་ཏེ་གཞི་གསུམ་ཆོ་གའི་བཤད་ལུང་། བསྟེན་སྟུབ་སྟགས་མའི་བྲིད། མེ་ཏྲག་བཅུད་ལེན་དང་ཆོ་གཅིག་ཉམས་ལེན་གྱི་བྲིད་རྣམས་གནང་། ཇམ་ལུ་དུ་ཐོག་བྱ་སྟུལ་བའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱས་ཏེ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྟེད་རྩོགས་ཀྱི་བྲིད་དང་བདེ་མཆོག་གི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་དམར་བྲིད་རྒྱས་པ། ཐིག་དང་སྟོས་བསྐྱང་བཅིགས་ཚུལ་གྱི་ཕྱག་བྲིད་དང་བཅས་པ་བསྟུལ། འགའ་ཞིག་དགོས་ཏེ་གོ་སྟོན་པ་ལ་བཀོད། སྤར་ཡང་དགོས་ཚུལ་ཁ་ཤས་བསྟུབས།

ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཤོལ་ཟླ་ལའང་མང་བོ་ལ་དགོ་ཚུལ་སྟོང་གི་སྟོན་པ་ཐོག་རྩིས་ཆོ་གཅིག་གིས་ཁྱས་ཏེ་ཟླ་མ་ལྔ་བཅུ་བའི་བཤད་ལུང་། ཟླ་མ་མཆོད་པའི་བྲིད། ལམ་མཆོག་སྟོང་བའི་བྲིད་བསྟུལ། གོ་རེའི་རི་བོད་པས་ཁྱས་ཏེ་ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོའི་དབང་དང་རིགས་གསུམ་སྟུབ་གྱི་རྩིས་གནང་བསྟུལ། རྒྱ་ཡག་སྟུལ་བའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱས་ཏེ་དམ་ཆོག་རྩོམ་པ་ལྔ་པ་ཀླུ་མཆོད་པ་ལ་བཟང་བོའི་བྲིད་དང་བཟང་བོའི་སྟེན་སྟུབ་གི་བྲིད། གསེར་ཏྲག་མོ་མ་ཉན་སྟུལ་བའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱས་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོའི་ལས་ཆོགས་ཀྱི་བྲིད། སྤར་དོན་ཀྱན་གསལ་གྱི་བཤད་ལུང་དང་། སྟགས་རིམ་ཆེན་མའི་བཤད་ལུང་གནང་། ཟླ་བ་བཅུད་པའི་ཆོས་གསུམ་ནས་འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོ་དང་འཇམ་དབྱངས་དམར་མེར་གྱི་རྩིས་གནང་། འཇམ་དཔལ་མཆོན་བཅོད། བསྟེད་སྟེན་རྒྱ་མཆོད་ལུང་སོགས་དང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ལྷ་མོ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས་ཁྱས་ཏེ་ལམ་རིམ་ཆུང་བའི་བཤད་ལུང་། དགོ་བཤེས་བསང་ཁོག་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས་ཁྱས་ཏེ་དུས་འཁོར་བསྟེད་རིམ་གྱི་བཤད་ལུང་དང་རྩོགས་རིམ་གྱི་བྲིད། བྱ་ཆོས་དུག་གི་བྲིད། སྤར་རྒྱུད་བྲིད་ཆེན་བཅུད་ཀྱི་དམར་བྲིད་བཅས་གནང་། རྩོམ་པ་ལྔ་པ་ཀླུ་མཆོད་པ་ལ་བཟང་བོའི་སྟེན་སྟུབ་གི་བྲིད། གནམ་སྟོན་ཞབས་དུང་གིས་ཁྱས་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྟོར་གྱི་རྩིས་གནང་ཡོངས་རྩོགས། ལྷའི་བུ་གཏེར་དང་དགའ་ལྡན་བཟུ་མའི་བྲིད་བསྟུལ། ཆིང་མང་ཀྱན་

དགའ་རབ་བཏན་གྱིས་ཁྱས་ངོར་ཆོ་དབང་དང་ཏྲ་མགིན་གྱི་རྗེས་གནང་བསྟལ། གཞན་དག་གིས་
ཁྱས་ངོར་ཕར་ཕྱིན་མཆན་གྱི་བཤད་ལུང་ཡང་གནང་། ཐུ་མེད་བཀའ་འགྱུར་བ་འཇམ་དབྱངས་
བཟོད་པས་ཁྱས་ངོར་ཁོང་གི་གསུང་ཚུལ་དེ་སྐབས་དཔར་ལ་བཀོད་ཟིན་པ་པོ་དག་གིས་གྱི་ལུང་
གནང་། ཏུ་མ་ཞིག་བསྟེན་པར་རྫོགས། བསྟེན་ཁྱིད་དང་དེའི་སྐོར་གྱི་ལུང་། ཇི་ལ་བྱ་ལས་དགྱིལ་གྱི་
བསྟེད་རྫོགས་གྱི་ཁྱིད། ཡང་ཏུ་མ་བསྟེན་པར་རྫོགས། གཞུང་གསར་བ་རྣམས་ལ་རྒྱན་འཇུག་གི་ལུང་
བསྟལ། ལྷ་ར་བདེ་ཆེན་ཏུ་ཐོག་མར་ཕེབས་སྐབས་འཆར་ཅན་གྱི་ཟླ་བ་བཞི་བའི་ཆོས་ལ་ལྷུང་བཤགས་
གྱི་ཆོ་ག་ཉིན་ལ། སྤྱང་གནས་བརྒྱ་འཛིན་ཐེགས་སོགས་སུ་སྤྱི་འཛོག་མང་བོ་གནང་། ཕྱིས་སུ་བཤགས་
ལྷ་སོ་ལྷ་དང་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་གྱི་བྲིས་ཐང་སྤྱུས་ལེགས་ཁྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པ་གསུམ་བསྟལ།
རྒྱུད་ཁང་གསར་བསྐྱུན་གྱི་ནང་ཏུ་རྫོ་བོའི་སྐུ་དང་རྗེའི་སྐུ་ཆེ་ཆད་རེ་བཞེངས་ཐེགས་སུ་དབུལ་སྐོར་
བརྒྱ་ཕྱག འདི་དག་ལ་ཅང་ཁེབས་གསེར་གཞུང་མའི་པང་ཁེབས་བཞི་དང་སྟེང་ཁེབས་བཅུ་བསྐྱར་
གནང་མཛད། ཁོང་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་པའི་སྐབས་དགུན་མཇུག་ཏེ་ཁྱུ་བོ་བཏུན་པ་དུས་གྱི་ཆོས་
ཉིད་ཏུ་གྱུར། དེའི་ཆེད་ཏུ་དབུས་སུ་སྐྱབས་མགོན་བཏུན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་ལ་རྒྱ་དབུལ་རྩོ་
ཆད་གཅིག་བཟོ་རྟེན་ཏུ་ལུལ་ཏེ་སྐྱབས་འཇུག་ཁྱས་པས་བཀའ་ལན་ཏུ་རྫོ་ཤྱག་རྣམ་གཉིས་རྟེན་
འགང་ཆེན་རྣམས་ལ་མཚོད་འབུལ་དང་སྐྱབས་འཇུག་ཁྱས་ཚུལ་ཕེབས། ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་
ནས་ཀྱང་གཏོང་སྟོ་བྱེད་པར་ཆེད་མངགས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལགས་སྟེན་སྟོན་ལམ་ཆེན་
མའི་སྟེང་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་ཁྱས་སྐབས་སྐྱབས་འཇུག་ཁྱས་ཆོག་པ་བྱུང་། གདན་
ས་བཀྲ་ཤིས་འབྱིལ་འདི་ནས་ཀྱང་ཟླ་མ་ཁྲི་གདན་བྱར་རྣམས་ལ་འབུལ་ལོད་དང་བཟོ་རྟེན་གྲ་
ཆང་སོ་སོ་དང་ཆོགས་ཆེན། རེ་ཁྲོད་བཞི་བཅས་ལ་མང་བསྐོལ་སོགས་གྱི་བསྟེན་བཀྱར་ཡང་དག་པ་
གནང་ནས་དགེ་ཅ་སྐབས་ཆེན་བསྐྱབས། ཉིན་ཁ་ཤིས་ནས་རྒྱུད་སྤྱང་ལ་བདེ་མཆོག་བདག་འཇུག་གི་
སེར་ཡིག་གསེར་རྟོང་སོགས་དང་གདན་ས་སོ་སོར་ཡང་འཕུལ་ཏུ་དགེ་ཅ་བསྐྱབས། གཞན་ཡང་ཞག་
ཞེ་དགུའི་བར་ཏུ་ཁོང་རང་ཉིད་གྱིས་བཅད་རྒྱུའི་ངང་ནས་མི་འབྱུགས་པའི་ཆོ་ག་དང་འབྲེལ་བར་

ཡོངས་སྐྱབ་བཞུགས་ཁྱི་རྒྱལ་ཡོངས་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་གནང་སྟེ་སྤྲོན་པའི་འདུ་ཁང་ནང་དུ་
བཞུགས། ས་གཤི་ཉ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་བདུན་ཅུ་ལྟ་ཅམ་ལ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་
སྟོང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་བཀོད། ལྷ་བ་དེའི་ཉེར་དུག་ནས་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་གྲུང་ཐང་
སྐྱལ་བའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱས་པ་ལྟར་སྐྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་གི་རྩིས་གནང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ལུང་དང་བཅས་པ་གནང་། ལུ་ཏྲོ་སྐྱལ་སྐྱས་ཁྱས་ངོར་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད་རྒྱས་པ་དང་བསྟེན་རྫོགས་ཁ་
ཤས་བསྐྱབས། ལྷ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་མགོ་ལ་སྟོ་བྱར་དུ་སྐྱབ་བསྐྱུན་དག་པོ་ཞིག་བཞེས། སྟོ་བ་མ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཁུར་སྒྲངས་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་བར་མ་ཆད་པར་ཞབས་བརྟན་པོན་ཆར་བསྐྱབ་པ་
གནང་དུ་སོང་། ལེགས་ས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གི་བཀའ་ལུང་བཞིན་བཀའ་འགྱུར་དག་ཆར་དང་
བརྟུང་སྟོང་བ་བརྟུ་ཆར་བསྐྱབས་པ་ལ་ཁོང་རང་ཉིད་ནས་ཡོན་ཀྱང་ལུ། བཀའ་འགྱུར་བ་རྣམས་
ཀྱིས་བརྟན་བཞུགས་ལུལ་ཞིང་ད་སྐབས་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་སྐྱབ་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་སྐྱབ་
བསྐྱུང་ལྟ་མེད་དུ་མ་སོང་བར་དུ་བཀའ་འགྱུར་གྱི་འཆད་ཉན་མཚམས་བཞག་ནས་ཞབས་བརྟན་
སྐྱབ་རྒྱ་ཡིན་ཁྱས་པར་ཁོང་གི་ཞལ་ནས་དེ་མ་ཟེར། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྐྱེན་བཞིན་དེ། འདུན་
པའི་རྩ་བར་རབ་དུ་གནས། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཙོ་ཆེར་འདུན་པ་ལ་རག་ལས་པས་བཀའ་
འགྱུར་གྱི་འཆད་ཉན་ཡང་ངེད་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་དང་རིམ་འགྲོར་སོང་ཆོག ཕན་པའི་ལན་དུ་མཆོད་
པ་བྱ་བ་ནི། ཁྱོད་པའི་ཆོག་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན། ཁྱེས་རང་ལ་གང་གསུང་བཀའ་བཞིན་
བསྐྱབ་པ་མཆོད་པའི་མཆོག་རེད། ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་སྒྲ་མའི་གསུང་གི་ཟུར་ཤ་མོ་རེ་དང་
འགལ་ན་མི་ལེགས་པ་འབྱུང་རྒྱ་ཡོད་པ་སྒྲ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་ནམ་བཟང་བའི་མདུན་དུ་
མཇལ་བའི་ལོ་རྒྱས་ལྟ་བུ་རེད། བཀའ་འགྱུར་གྱི་འཆད་ཉན་འདི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་
ཞིང་ངེད་ཀྱི་རིམ་གྲོ་ཡང་དེ་ལས་ལྟ་མེད་པས་སང་ཉིན་ནས་སྤར་ལྟར་བཀའ་འགྱུར་འཆད་ཉན་
ལ་རེས་ཁྱེས་བཀའ་བསྐྱལ། རིམ་གྱིས་སྐྱབ་གཞུགས་དུངས། བརྟུ་བདུན་ནས་བདེ་ཆེན་རྒྱུད་ལྷ་བ་རྣམས་
ལ་སྟོ་གོན་དང་བཅས་འཇིགས་བྱེད་བརྟུ་གསུམ་མ། གསང་འདུས་ལྟ་སོ་གཉིས་པ། བདེ་མཆོག་ལྟ་རེ་

གཉིས་པ་རྒྱུ་མཐུ་ཉིད་དབང་གནང་། ཚེ་ཁོ་བཟངས་དཀར་བ་རྒྱུ་མཐུ་ཉིས་ལྷན་ངོར་དུས་འཁོར་སྤྱི་བཀའི་
དབང་བསྐྱུལ། གསེར་ལག་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷན་ངོར་གཙོད་དབང་།

ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཚོས་གསུམ་ལ་རྩེའི་གསུང་འབྲུམ་གྱི་མཁུག་གྲུབ་པར་གནང་། ཚོས་བཅུ་
གསུམ་ནས་ཉོར་ཚང་དགོན་གསར་བ་རྒྱུ་མཐུ་ལ་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ། དཔལ་ཅིག །ཀྱན་རིག
གདུགས་དཀར་ལྷ་མང་རྒྱུ་མཐུ་ཉིད་དབང་། མགོན་ཚོས་ཞལ་ལྷ་མོ། སང་གདོང་མ་རྒྱུ་མཐུ་རྩེས་
གནང་དང་རྒྱུ་མཐུ་མཁུག་སོགས་ཀྱི་ལུང་བསྐྱུལ། བཅོམ་ལྷོ་ཉིན་བཀའ་འཁྱུར་རིན་པོ་ཆའི་ལུང་གྲུབ་
སྟེ་རྩེ་བཀའ་འཁྱུར་བ་ཆེན་པོས་གཙོ་བྱས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མཁུན་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཇལ་བས་
ཞལ་ནས་སྤྱིར་དང་དུས་བཀའ་ཚོས་གསུང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཉག་སྤྱོད་བར་གྱུར་ཏེ་དཔུན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་
སྤྱོད་ལྷ་མཐུར། ལྷ་དཔལ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འཁྱུར་རིན་པོ་ཆའི་ལུང་རྒྱུ་མཐུ་ཉག་སྤྱོད་བར་གྱུར་པ་སེམས་
ཀྱི་ཟུག་ཏུ་སོང་། ཡང་ད་རེས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་པ་བཀའ་དྲིན་ཆེ།
སྤྱོད་དགོན་པ་འདྲིར་ཀྱན་མཁུན་འཛིགས་མེད་དབང་བོའི་བཀའ་དྲིན་ལས་ཆ་ཉར་བཀའ་འཁྱུར་
བ་ཆེན་པོས་གནང་བ་ད་བར་གནས་པ་ཁོང་རྒྱུ་མཐུ་པ་ཚོས་ཐུགས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་མཐུ་གྲུབ་པའི་
དབང་གིས་རེད། དེང་སྐབས་ཆད་ལ་ཉེ་བ་ན་ཨ་ཁུ་འཇམ་དབྱངས་བཟོད་པ་ཆང་འདི་བས་སྟེལ་ཏེ་
ཆད་མཐུད་ལྷ་བུར་སོང་བས་ཁོང་ཡང་ཐུགས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་མཐུ་གྲུབ་པའི་རྟགས་རེད། ལྷ་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྒྱུ་མཐུ་ཉིས་ཕྱིན་ཆད་འཆད་སྟེལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་མཐུ་ཕྱོགས་ཡས་མས་
དང་ཡང་དགོས་འདྲིར་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བ་ཐུགས་ལ་འཛིན་དགོས། སྤྱོད་ལྷ་ལུང་གི་དབང་
ཐུག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལས་པོ་ཆེ་ཞིག་གི་ཁར་བྱོན་ཏེ་བཀའ་འཁྱུར་གྱི་ཤོག་བྱང་འགའ་རེ་ཐུག་ཏུ་
བསྐྱམས་ནས་ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤོག་བྱང་གཅིག་ཙམ་ཡིན་ཡང་ཉན་དུ་བཅུག་པ་
དང་དབལ་མང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ད་ཕྱིན་ཆད་བཀའ་ཚོས་ཚེ་བྱིན་སྐབས་གཉའ་འཛིག་བྱེད་དགོས་
པའི་དུས་ཤིག་འོངས་གསུངས་པ་ལྷ་དཔལ་ལྷ་དཔེའི་དུས་ལ་སྟེལ་ཡོད་པས་རི་སྟོན་བསྟན་པ་ནས་
གནས་ཀྱི་བར་དུ་ལུང་གི་རྒྱུ་མཐུ་འདི་ཡང་གནས་པ་ཞིག་གི་ཐབས་ལ་འབད་པ་གལ་ཆེ། ཞེས་སོགས་

བསྐབ་སྟོན་རྒྱས་པར་བསྐྱལ། ཉེར་གཉིས་ལ་བཀའ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞུས་ངོར་མཚོད་པའི་ཡོ་
བྱུང་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་ནས་གྲུང་ཐང་
མཚོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྐྱབ་མཚོད་པ་ཆེན་མོའི་གཙོས་ཁྲི་གདན་བུར་སྤུལ་སྤྱོད་ཆུང་གྲ་མང་
བཅས་ཚོགས་པ་སུམ་སྟོང་ལྷག་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མཚོད་པ་བྱས་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་དང་ཕྱན་པར་བྱས་སོ།

དེ་སྐབས་ཡུང་ཉན་མཁན་ལ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་
མ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིས་སུ་ཡུང་རྒྱན་སྤེལ་བ་ནི་དཔེར་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྩེ་
ལྷ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལལ་སྤྱ་ནས་དགོན་འདིར་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ཡུང་གསུངས་པ་དང་། དུས་མཚུངས་
སུ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་མཚོག་བསམ་འགྱུབ་དཔལ་བཟང་བོས་རང་དགོན་འདི་ནས་
གསུངས་ཤིང་། ཁོང་སྟོག་ལ་ཡང་བྱང་བས་སྐྱབ་བ་གསུམ་ཙམ་ལ་མཇུག་གྲུབ་པར་གནང་། སྐྱ་མ་
དཀར་བོའི་ཡོངས་འཛིན་ཆོས་དཔལ་ཁིང་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གྲགས་པའི་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་
དེས་ཆོས་དཔལ་ཁིང་ནས་ཆར་གཅིག་གནང་། ཡོངས་འཛིན་མཁས་པའི་དབང་བོ་རྩེ་འཇིགས་མེད་
རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོས་ཐལ་ཤུལ་རི་ཁྲོད་ནས་ཆར་གཅིག་གནང་བ་སོགས་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་
འབྲེལ་དང་ཕྱོགས་ཡས་མས་སུ་དར་བ་དང་། དེང་སྐབས་ཡང་ཉལ་ཉ་དགེ་བཤེས་སྟོབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་
དཔལ་བཟང་བོས་བཤད་སྤྱོད་དར་རྒྱས་སྤྱིང་དཔལ་ཕྱན་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་ནས་བཀའ་འགྱུར་གྱི་ཡུང་
གནང་བཞིན་ཡོད་པ་སོགས་བསྟན་པའི་གོགས་ཆག་འདི་འདྲ་ཆེ་བའི་དུས་འདིར་ཡང་བཀའ་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་གནས་ཡོད་པ་ནི་རྩེ་སྐྱ་མ་སྐྱ་གོ་རྩེ་འཆང་འདི་བའི་བཀའ་དྲིན་དུ་འཁུམས་
ལགས་སོ།

ད་ནི་དཀྱུས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ་གྲུང་ཐང་མཚོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་ངོར་ཉི་ཤུ་ལྷ་ལ་སྤྱ་
གོན་དང་བཅས་མི་ཏུ་བརྒྱ་ཅུའི་དབང་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱལ་བ་དགྲུ་བའི་བརྒྱ་བདུན་ལ་བྱལ། རྒྱུད་
པ་དཔོན་སྟོབ་ཅུན་གར་མཁན་སྤུལ། སྐྱ་མ་དབུ་མཛད། འདན་སྤུལ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱང་འདུས་ལ་རིམ་

ཐའི་བྲིད་རྩོམ་ལག་བརྒྱད་མ་ལག་རྩིས་དང་བཅས་པ། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ཚམ་གྱི་གསུང་ནས་ཐུར་ལུང་
མ་སོང་བ་འགའ་ཞིག་གི་ལུང་། འགྲུང་རོ་སྤྱལ་སྤྱོ་སོགས་ལ་འཕོ་འབྲིད། བཅུ་བའི་ཆོས་གཅིག་ཆོ་
དཔག་མེད་སྟོང་སྤྱོ་སྤྱོ་གསར་བསྐྱུན་བྱས་པ་རྩོགས་པར་བྱུང་སྟེ་མགར་བ་རྣམས་ལ་ཡོན་དངུལ་སྟོར་
ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ། ལེགས་བྱུང་གི་གཏང་རག་ཏུ་གོས་འབྲུག་སོགས་གནང་ནས་བཟོ་བོ་རྣམས་ཡོན་
གྱིས་མགུ་བར་བྱས་ཏེ་བྱུང་སྟོན་ཀྱང་བྱས་སོ། །ཆོས་གསུམ་ལ་འགའ་ཞིག་ལ་བསྟེན་རྩོགས་གནང་།
ཆོས་བཞི་ལ་ཀོབ་བ་སྤྱལ་བའི་སྤྱོ་རིན་པོ་ཆེར་ཆོ་དབང་གནང་། ཆོས་དྲུག་བདུན་གཉིས་ལ་འཛིགས་
མེད་ཟེར་བའི་གསར་བྱ་ཞིག་གིས་ཁྱུ་ངོར་ལམ་མཚོག་སྟེང་བའི་བྲིད། ཆོས་བརྒྱད་ལ་བྱ་དགོ་སྤྱལ་
སྤྱོ་དང་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་སོགས་གྱིས་བསྤྱལ་ངོར་རང་ཚོམ་ལམ་རིམ་ཉམས་མགུར་གྱི་འགྲེལ་བ་
ཐེག་མཚོག་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་ཆོག་གི་ཆུ་ཤེལ་གྱི་བཤད་ལུང་གི་དབུ་བཅུགས་ཏེ་བཤེས་གཉེན་
བསྟེན་ཚུལ་བར་བསྐྱལ་ཏོ། །དེ་ནས་བྱུག་མཛོད་མཁུན་རབ་དོན་འགྲུབ་དང་གོས་བསྐྱུན་གྱིས་རྩི་སྤྱོ་
ཆེན་མོ་བཞེངས་རྒྱུའི་སྤྱོ་གོན་གནང་། ཀྱོའི་སྤྱོ་མ་ལ་མི་འབྲུགས་པའི་དབང་གནང་། ཉིན་ཤས་ཀྱི་
མཚམས་ནས་གུང་ཐང་མཚོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་གསུམ་ལ་ཀུན་མཁུན་གྱི་གསུང་བཀའ་རྒྱ་མའི་
སྟོར་གྱི་ལུང་དང་། ཀོབ་བ་མཚོག་སྤྱལ་ལ་མ་ནང་ཏུ་འདོན་གྱི་བྲིད་གནང་སྟེ་ཆུ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་
ཆོས་གཅིག་ནས་བཅད་རྒྱུར་བཞུགས་ཏེ་རྒྱན་པའི་ཐུགས་དམ་དང་བསྐྱབ་སྟོན་འགྲེལ་བ་སོགས་ལ་
དཔེ་གཟིགས་གནང་། ༥ དགྲུང་གངས་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་བ་རབ་རྒྱལ་ལྷགས་པོ་འབྲུག་གི་ལོའི་ཆུ་བ་
དང་བའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ས་སྟོང་དམ་པ་ཆིང་ཐང་ཀུན་དགའ་རབ་བཅུན་ལ་ཆོ་དབང་གནང་། དེ་
རྩིས་ཤིག་ལ་ཀྱོའི་སྤྱོ་མ་བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་ཐོམ་པ་ལ་བཀོད། ཆོས་བརྒྱད་དབུ་གཉིས་ལ་མའི་དབང་
ཐུག་དམ་པ་ཟེ་ལེན་སྟོ་བཟང་ཆོ་དབང་ལ་རིག་བྱེད་མའི་རྩིས་གནང་དང་ཏུ་མགྲིན་གྱི་དབང་
བསྐྱལ། ཆོས་བཅུ་ལ་ཀྱོའི་སྤྱོ་མ་ལ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་དབང་གནང་། བཅུ་གཅིག་ལ་ཟེ་ལེན་ཆང་ལ་
ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོའི་དབང་གནང་། བཅོ་ལྔ་ལ་སྤྱོ་བཟང་ཆེན་མོར་ཕེབས་ནས་སྤྱོ་མི་སྟོན་གྱི་ཆོ་དབང་
གནང་།

ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་ནས་རིང་བར་དགོན་པར་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་ཀུན་རིག་དང་
བཅས་པའི་དབང་། མགོན་ཆོས་ལྷ་མོ་རྣམ་པ་སྤྱོད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྡན་གནང་། བརྒྱ་ཅའི་ཁྱིམ་
མཚན་སྒྲོག་སྒྱུ་བ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་བ་དང་ཐར་མདོའི་ལུང་བསྟུལ། ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་ལ་ཆོ་དབང་འཆི་
མེད་རྩི་རྩེའི་སྒྲོག་ཤིང་། རིགས་གསུམ་སྒྱུ་སྒྲུབ། རྩོད་སྒྲུལ་སྒྲུས་ཁྱུ་རྩེ་དམ་ཅན་སྒྲོག་གཏད། ཀྱའི་
ཀྱང་གིས་ཁྱུ་རྩེ་གཞི་གསུམ་ཆོ་གའི་ཁྱིམ་། ཁ་གྱའི་དབུ་མཛད་ཀྱིས་ཁྱུ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་
དབང་རྒྱུ་གནང་ལུང་བཅས་གནང་། ཉེར་ལྷ་ལ་གཙུག་དབང་གནང་། ཉེར་བདུན་ནས་བཟླ་ཤིས་
དགེ་འཕེལ་རི་ཁྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱུ་རྩེ་ཐིག་ལེ་བརྒྱ་དྲུག་དང་དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་།
མཁའ་སྤྱོད་མའི་བྱིན་རླབས་རྣམས་བསྟུལ།

ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་སྒྲོག་རི་དགོན་པའི་གྲུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱུ་རྩེ་འཇིགས་
བྱེད་དཔའ་ཅིག་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་ཏེ་མགྱིན། ཀུན་རིག་གདུགས་དཀར་རྣམས་ཀྱི་དབང་།
ཐུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ། ཁྱུང་ཁྱ་ནག་རྒྱ་ག་རྒྱ། སང་གདོང་མ། མགོན་ཆོས་ལྷ་མོ་རྣམ་པ་སྤྱོད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་
གནང་། རྒྱབས་འགོ། མཐུལ། བརྒྱ་ཅ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱིམ་། ཆོས་བརྒྱད་ལ་ལྷ་རི་མགུར་བ་ཞིག་ལ་བསྟེན་
རྒྱུ་གས་བསྟུབས། འདི་རྣམས་ཤོག་དྲིལ་ཁོ་ན་ལས་བྱིས། རང་བཟླ་བྱི་གེགས་ལྷ་བྱུར་ཡབ་རྩེ་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་སྒྱུ་བརྒྱན་རྟེན་བརྟེན་པ་སྒོ་བྱུར་དུ་མེ་སྒྲོན་ཕྱོག་པ་ལོ་མང་འགྱུང་བ་ཡོངས་མ་ལམ་ལ་སྤི་
བྱེད་མཁན་མ་བྱུང་བ་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཆོས་མགོ་ནས་དབུ་བཅུམས་ཏེ་
རྒྱབ་ཅིང་གཟུངས་འབྱུག་གསེར་ཆོན་རབ་གནས་བཅས་འཕུལ་དུ་གྲུབ། བོད་དུ་ཁྱུ་རྩེ་པ་ལྷ་པ་གནས་
བརྟན་པ་དང་མཉམ་དུ་ཁོང་གིས་ཕྱག་བཟོ་གནང་ཞིང་བཀའ་བཟླ་བ་གསུང་འབུམ་སྒྲོགས་རང་
བསེལ་རྣམ་བཞིས་ལྷུང་བྱུར་གཏམས་པའི་དཀར་ཆག་ལྷགས་སུ་ཡོད་དོ།

ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་སྒྲོ་རྒྱལ་བའི་སྒྱུ་རིན་པོ་ཆོས་ཁྱུ་རྩེ་རིམ་ལྷ་གསལ་སྒྲོན་
གྱི་བཤད་ལུང་། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བསྟེན་ཁྱིམ་། རྒྱ་ག་རྒྱའི་རྒྱུ་ལྡན་གནང་། ཆོས་བཅོ་ལྷ་
ལ་དགེ་ཚུལ་སྒོང་བརྒྱ་བསྟུབས། བརྒྱ་དྲུག་ནས་སྒྲོ་རྒྱལ་བའི་སྒྱུ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོགས་ཀྱི་ཁྱུ་རྩེ་ཐུགས་

དོན་ཀུན་གསལ་དང་ཟ་བྱེད་མཁའ་འགྲོའི་སྤྱིན་སྤྲེག་གི་བྲིད། དམ་ཚིག་དོ་རྩི་བཟུང་པའི་བྲིད། རི་
ཁྲོད་པ་ཞིག་གིས་ཁྱས་ངོར་འཇམ་དཀར་རྩིས་གནང་ལས་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དང་ཡང་རི་ཁྲོད་པ་
ཞིག་གིས་ཁྱས་ངོར་གཙོད་བྲིད་གནང་།

ཟླ་བ་ལྷ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ལྷ་རྩྱུ་ལ་བའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆོས་ཁྱས་ངོར་གསང་འདུས་བདེ་མཚོག་
མཁའ་སྤྱོད་མ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲེགས་བདུ་དང་མཁའ་སྤྱོད་ལུས་དགྲིལ་རྣམས་བསྟུལ། ཉལ་ཉ་སྒོ་བཟང་
རྒྱ་མཚོས་ཁྱས་ངོར་དཔའ་བོ་གཡལ་འཇུག་མའི་བྲིད། ལྷ་རྩྱུ་ལ་བའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆོས་ཁྱས་ངོར་ལ་
དུ་བའི་བསྐྱེད་རྩིགས་ཀྱི་བྲིད། ཆོས་བཅུ་བདུན་ནས་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྩིགས་ཀྱི་བྲིད། རི་ཁྲོད་པ་
ཞིག་གིས་ཁྱས་ངོར་འཇམ་དཀར་རྩིས་གནང་ལས་ཚོགས་དང་བཅས་པ། དཔལ་སྒོས་ཁྱས་ངོར་རྒྱ་
ག་རྒྱ། རྟག་ཕུའི་སྒོལ་མ་བྱི་ནང་། སྒོལ་དཀར་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། གཡུ་ཐོག་སྒྲ་
སྒྲུབ་། རིག་བྱེད་མ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་གསང་སྒྲུབ། དྲག་པོ་སུམ་དྲིལ་རྣམས་ཀྱི་
རྩིས་གནང་། སྐུ་འབྱུང་རྒྱ་མཚོས་ཁྱས་ངོར་རྣལ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་དང་མངོན་བྱང་གི་དབང་། ཟླ་
བ་དྲུག་པའི་ཆོས་དྲུག་ནས་ཁོང་གི་ཞལ་ཚོམ་སྤྱོད་འཇུག་འབྲེལ་བའི་བཤད་ལུང་གི་དབུ་བཅུགས།
ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་སྐབས་མགོན་མཚོག་ཁོང་གི་གཟིམས་གཤག་དུ་ཕེབས་ནས་སྤྱི་དགེར་གྱི་གསུང་
སྒྲེང་དམར། ཉེར་བདུན་ལ་སྤྱོད་འཇུག་འབྲེལ་བའི་བཤད་ལུང་མཇུག་གྲུབ། ཡང་སྤྲུགས་རྩི་ཆེན་པོ།
དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད། དྲིལ་བྱ་བྱི་ནང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་དབང་། རིག་བྱེད་མ་དང་རྒྱ་ག་རྒྱའི་རྩིས་
གནང་། མཁའ་སྤྱོད་ལུས་དགྲིལ་སྐུ་མི་སྟན་གྱི་ཆོ་དབང་བཅས་གནང་། ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཉེར་ལྷ་
ལ་ཉོར་ཆང་ཤོག་ཁ་བཞིའི་སེར་སྐུ་ཆང་མས་ཆེབས་བསུ་ཐབས་བསུ་སོགས་བསྟེན་བཀྱར་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་དང་བཅས་ཉོར་ཆང་མཚོ་ཁར་ཕྱག་ཕེབས། དེར་སྤྲུགས་རྩི་ཆེན་པོའི་དབང་། སྐབས་འགྲོ།
དམིགས་བཅེ་མ། གདུགས་ཤེར་སྒོལ་མ། མ་ཉི་རྣམས་ཀྱི་ལུང་གནང་།

ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ཅན་ཅན་དགོན་དུ་ཕྱག་ཕེབས་གནང་། ཆོས་གཉིས་ལ་སྒོལ་
མ་རྩིས་འཛིན་དང་ས་ཚོག་ ཐིག་ཚོན་སྐབས་ཉིན་བདུན་གྱི་རིང་ལ་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད། གཞན་ཡང་

ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་དབང་། གདུགས་དཀར། འོད་ཟེར་ཅན་མ། སྒྲོལ་མ། སེང་གདོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྩེས་
གནང་། འགའ་ཞིག་ལ་འཇིགས་བྱེད་བསྟེན་ཆེན་སྟོར་དང་སྟོ་མོའི་གཏོར་ཆེན་གྱི་ལུང་གནང་། ལབ་
ཅོ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་གསར་བསྟོད་མཛད། དད་ལྡན་སྟན་ཐགས་ཟེར་བས་ཚོགས་དབྱར་གདན་
དངས་ཐོག་དངོས་འབྲལ་གཟབ། ཆོས་བརྒྱ་བཞི་ལ་དུས་འཁོར་དབང་གི་སྟོ་གོན་གནང་སྐབས་
འབྲུག་སྐྱེ་མིར་ཞིང་སྤང་ཆར་བབ་པ་སོགས་ལེགས་ཚོགས་ཆེ་བ་བྱུང་། ཆོས་བརྒྱ་བདུན་ལ་དུས་
འཁོར་དབང་ཆེན་རྫོགས། ཆོས་བཙུང་ལ་ཡི་གེ་ཐང་དགོན་པ་དང་ཤིང་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་
འཇིགས་བྱེད་སྟོ་བརྒྱ་གསུམ་མ། ཀུན་རིག་མངོན་བྱུང་། གདུགས་དཀར་རྣམས་ཀྱི་དབང་། བརྒྱ་ཅའི་
ཁྲིད་ཀྱི་ལུང་ཁ་ཤས་བཅས་གནང་། དེ་ཀའི་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་མཚོད་རྟེན་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་
རབ་གནས་དང་། ཉེར་ལྡར་གདན་སར་བྱིར་ཕེབས།

ཟླ་བ་དགུ་བའི་ཆོས་གཅིག་ནས་རྩེ་འཕྲེང་གི་དབྱུ་ཚུགས། དབང་འདི་ཡང་གྲང་ཐང་སྤུལ་
བའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆོས་ཁྲུས་པ་ཡིན་ལ་དབང་ཉན་མཁན་ཁྲི་གདན་བྱུར་སྤུལ་དགེ་བཤེས་སོགས་ཟླ་
ཟླ་བཞི་བརྒྱ་ལྟ་ཡོད། ཉི་ཤུའི་ཉིན་རྒྱུ་རྒྱུ་རི་རི་ཁོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲུས་རྩེ་གསང་འདུས་འཇམ་
རྩེ་དང་ནག་པོ་སྟོད་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བདེ་མཚོག་གཉིས་ཀྱི་དབང་གནང་། ཉེར་གཉིས་ལ་ཐེག་ཆེན་
གསོ་སྟོང་གསུང་བཤད་ཟབ་རྒྱས་བཅས་གནང་། ཞར་ཤུལ་སྤུལ་བའི་སྐུ་སོགས་ཀྱིས་ཁྲུས་རྩེ་བསྟེན་
རྫོགས་བཞི་བརྒྱ་བསྐྱབས།

ཟླ་བ་བརྒྱ་བའི་ཆོས་གཅིག་ནས་སྤགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་རྒྱས་པ། བརྒྱ་གཅིག་ལ་
བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོས་ཁྲུས་རྩེ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དབང་དང་ལུང་ཁྲིའི་རྩེས་གནང་
བཅས་བསྐྱལ། ཉེར་གཉིས་ནས་དཔལ་ལྡན་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁྲུས་རྩེ་མི་ལའི་རྣམ་མགུར་གྱི་ལུང་དང་
གསང་བའི་མགུར་དུག་གི་ལུང་གནང་། ཟླ་བ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་གཞུང་གིས་ཁྲུས་
རྩེ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཁྲིད་སྟོན་རྒྱས་ཉིན་བརྒྱ། ཆོས་དགུ་ནས་སྐུ་མཚམས་བསྐྱམས། ཉེར་
ལྡར་སོག་པོའི་དགོན་པ་གསར་འདེབས་ཀྱི་ལན་བྱུང་སྟེ་ཐག་གཅོད་གནང་། མཚམས་ཁོངས་ནས་

ཟླ་བ་བཞི་བའི་ཆེས་བདུན་ལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་གྲུབ་ནས་མཆོད་མཇལ་མཛད།
 ཆེས་བརྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གསེ་རྒྱུང་གནང་། ལྷ་ཁང་སོ་སོར་མཆོད་མཇལ་བྱས་ཏེ་མར་མེ་བརྒྱ་རེ་
 སྤུལ་། ཆེས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་དཔའ་རིས་པ་ཚང་ལ་དཔའ་ཅིག་གི་དབང་སྟོ་གོན་དང་བཅས་པ། འཇམ་
 དབྱངས་དམར་སེར་གྱི་རྗེས་གནང་། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་ཁྲིད་གནང་། ཆེས་བརྒྱ་གསུམ་
 བངས་པར་ཐེག་ཆེན་གསེ་རྒྱུང་གནང་། ཆེས་བཙེ་ལྷ་ལ་བསྟེན་རྒྱུ་གསུམ་བརྒྱབས་པ་དང་
 དགེ་ཚུལ་ཞི་གཅིག་བརྒྱབས། ཆེས་བརྒྱ་དྲུག་ལ་སྟོ་བསྟན་སྒྲུབ་པ་ནམས་ཀྱིས་ཁྱེས་ཏོར་སྒྱབས་ཁྲིད་

དང་ཆོས་བརྩ་བདུན་ལ་ཞི་ཁྲོ་སྤྲུགས་སྒྱུ་བ་ཀྱི་ཁྲིད་གནང་། ཡུ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡང་
སྒྱུ་ལ་ཀྱི་དོན་ལ་འཕྲིན་ཡིག་འབྱོར། ཆོས་བཙུ་བརྩ་དང་ལ་ཕྱག་རྒྱུ་འཁོར་ཆེན་གྱི་སྒྱུ་བཞེངས། ཀོ་ཁྱ་
བ་སྒྱུ་ལ་བའི་སྒྱུ་རིན་པོ་ཆོས་ཁྱུ་རྩེ་མཐའ་སྒྱུ་མའི་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཀྱི་ཁྲིད། ལྷ་ཁྲིད། དགའ་ལྷན་
ལྷ་བརྩ་མའི་གཞུང་བསྐྱེད་སྤྲུགས་གནང་། ཉེར་དྲུག་ནས་ཉིན་གཉིས་ལ་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོའི་
བཤད་ལུང་དང་རིགས་གསུམ་སྒྱུ་སྒྱུ་བ་ཀྱི་རྒྱུ་གནང་། ལུང་ཁ་ཡར་གནང་། ཉེར་བརྩ་དང་ལ་བསྐྱེད་
རྒྱུ་དང་དགེ་ལྡན་བསྐྱེད་སྤྲུགས་ཉེར་དྲུག་ལ་དཔའ་ཅིག་གི་དབང་སྒྱུ་ལོན་བཅས། ཕྱགས་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་
དབང་གནང་།

ལྷ་བ་ལྷ་བའི་ཆོས་གཅིག་ནས་ཨ་ལགས་ལོར་བྱ་ཆང་གིས་ཁྱུ་རྩེ་མཐའ་འཕྲིན་བྱེད་བརྩ་
གསུམ་མའི་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཀྱི་ཁྲིད་གནང་། དཀོན་མཆོག་གྱི་མཆོས་ཁྱུ་རྩེ་མཐའ་ཞི་ཁྲོ་སྤྲུགས་སྒྱུ་བ་ཀྱི་
རྩེ་བཤད་ཀྱི་ཁྲིད། ཆ་ཏར་དཔལ་ལྷན་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁྱུ་རྩེ་མཐའ་སྒྱུ་ལ་ལྷན་མཁུར་འབུམ་གྱི་ལུང་
གནང་། ཆོས་བཞི་ལ་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་རབ་བྱུང་གནང་བ་དང་གྲ་ཆང་ལ་གྲ་ཇ་བཏང་། ཆོས་
བདུན་ནས་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་བཟླ་ཤིས་ཀྱི་མཆོས་ཁྱུ་རྩེ་མཐའ་ཁོང་གི་གསུང་ཚུལ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ལུང་
གནང་། ཆོས་བརྩ་གཅིག་ནས་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆོས་ཁྱུ་རྩེ་མཐའ་སྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་མཚོ། ལྷ་མཐའ་བརྩ་
ཅ་རྩེ་མཐའ་གནང་། འཆམ་པ་རྩེ་མཐའ་ཁྱུ་རྩེ་མཐའ་འཕྲིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་མགོན་ཆོས་རྩེ་མཐའ་
ཀྱི་རྒྱུ་གནང་བསྐྱེད། དགེ་བཤེས་བཟླ་ཤིས་ཀྱི་མཆོས་ཁྱུ་རྩེ་མཐའ་སྒྱུ་ལ་བ་ཀྱི་མཆོང་བསྐྱེད་ཁྲིད། དགེ་
བཤེས་སྒྱུ་ཤོད་པས་ཁྱུ་རྩེ་མཐའ་འཇམ་དཀར་ཞི་ཁྲོ་སྤྲུགས་སྒྱུ་བ་ཀྱི་རྩེ་བཤད་ཀྱི་ཁྲིད།

ལྷ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་བརྩ་གཅིག་ལ་ཆན་གྱི་ཐག་དཀར་དུ་ཆེབས་བསྐྱེད་གནང་། དཀོན་ནས་
ཆོས་བཙུ་ལྷ་ནས་འཕྲིན་བྱེད་སྒྱུ་ལོན་དང་བཅས་པ། གསང་འདུས། བདེ་མཆོག་མི་འབུགས་པ། ཏ་
མགོན་རྩེ་མཐའ་ཀྱི་དབང་། མགོན་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་གནང་བསྐྱེད། དེ་ནས་ཆན་གྱི་ཐག་ཐེར་སྒྱུ་
སྒྲིང་དབང་། ཐེ་བ་སྒྱུ་ལ་གདུགས་དཀར་ཀྱི་དབང་། ལེགས་ལྷན་མཆོད་གསུམ། ཁོང་གའོང་མ། ཕྱགས་
རྒྱུ་ཆེན་པོ་རྩེ་མཐའ་ཀྱི་རྒྱུ་གནང་བསྐྱེད། གཞན་ཡང་ཐག་དཀར་དཀོན་པ་སྒྱུ་ཁྱུ་རྩེ་མཐའ་གཙང་།

ཁ་གྲ་བརྒྱད་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་མཛོད་དགའི་དགོན་དུ་འབྱོར། ཆོས་གསུམ་
ནས་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད། ཆོས་བརྒྱད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མཛོད་པ་གནང་། ཆོས་དགའི་ཉིན་སྟོན་པ་
སྟེ་བསྐྱབས་རྒྱལ། ཆོས་བརྒྱལ་འཛིགས་བྱེད་སྟོན་གོན་དང་དེ་ནས་རིམ་བར་འཛིགས་གསང་བདེ་
གསུམ། འཁོར་ཆེན། ཏྲ་མགོན། ཀུན་རིག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། གདུགས་དཀར་རྣམས་ཀྱི་དབང་། གཙོད་
དབང་། མགོན་ཆོས། བག་ཅོ། རིགས་གསུམ་སྟེ་སྦྱབ། གནས་བརྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། འཛིགས་
བྱེད་བསྟོན་ཆེན། ཞི་བ་ལམ་ཟབ། བརྒྱ་ཅ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་དང་། གཞི་གསུམ་ཆོ་གའི་བཤད་ལུང་།

ནམས་བསྐྱལ། གཤེན་འདྲེའི་གཞོན་པའི་ན་ཚ་རྒྱན་ཚད་དང་སྤར་མི་ལྷང་བའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་སུ་
འོད་དཔག་མེད། ཐུབ་པ། སྒྲོལ་མ་ནམས་ཀྱི་དོ་སྤྱོད་བསྐྱེད་སྤྲུངས། དེ་ཀའི་སྐྱེ་སེར་བཤེས་གཞོན་ཀྱན་སྐྱེན་
ཆབ་ཐོན་པ་སོགས་དད་འདུན་འཕེལ་བའི་ཉམས་ཆེ། ལོ་བསྟར་ཆགས་སུ་བཀའ་འགྱུར་འདོན་པའི་
ཐེབས་སུ་དདལ་སྒྲོར་དུག་བརྒྱ་འཛོག་གནང་མཛད། ཉེར་གསུམ་ལ་ཕྱིར་ཁ་གྲུར་འབྱོར་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོའི་དབང་སྟོན་གོན་དང་བཅས་པ་བསྐྱལ། ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱང་དང་སྐྱབས་ཁྲིད་གནང་། འགྱུར་
རོ་སྤུལ་སྤྱོད་ཁྱུས་དོར་དམ་ཅན་སྟོག་གཏད་གནང་།

ཟླ་བ་དགུ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལ་བཀྲ་ཤིས་སྤར་དུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་སྟོན་གོན་དང་བཅས་
པ། འཇམ་དཀར་རྗེས་གནང་། ཆོག་རོགས་པ་བརྒྱད་དང་ལྟན་དུ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱན་གཟིགས་
ལ་རབ་གནས་གནང་། ལྷུང་བཤགས་ཕྱག་མཚོད་ཀྱི་ཐེབས་སུ་སྒྲོན་མའི་སྤྲོད་ཐོབ་ཁོར་ལྗོངས་བརྒྱ་
གནང་། སང་གའི་སྤྲེའི་རྗེས་གནང་བསྐྱལ་ཏེ་ཡུལ་དེར་ས་བདག་ནད་ཀྱིས་ཟེན་པ་མང་ཕྱིར་ཡུལ་
ཀྱན་དུ་བུམ་རྒྱ་བྱབ་ཆེ་བར་བཀྲམ། དེ་ནས་སྤོན་ལྷུང་དུ་ཐེབས་ནས་ཆོ་དབང་གནང་ཞིང་སྟོན་ལང་
གསར་བཞེངས་ལ་ཁོར་བརྒྱ་དང་བུམས་སྤྲེའི་ཐེབས་སུ་དདལ་སྒྲོར་བརྒྱ་དང་ལྗོངས་བརྒྱ་གནང་། ཆོས་
བཞེར་རོང་བར་ལ་ཕྱག་ཐེབས། སྟོན་གོན་དང་བཅས་གདུགས་དཀར་གྱི་དབང་། ལེགས་ལྡན་མཆེད་
གསུམ། ལོ་གྲོན་མ། འོད་ཟེར་ཅན་མ། སང་གའོད་མ། སང་གའི་སྤྲེའི་ནམ་འཛོམས། རིགས་གསུམ་སྤྱི་
སྐྱབ་ནམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱལ། དགོན་དེ་རྒྱ་དམག་གིས་བཅོམ་ནས་རྟེན་མེད་པར་བཅོས་པས་
གནས་བརྒྱའི་ཞལ་ཐང་བརྒྱ་གཅིག་གསར་བཞེངས་ཐེབས་སུ་དདལ་སྒྲོར་སུམ་བརྒྱ་གནང་། ཆོས་
དགུ་ལ་སྟོན་ཆབ་དགོན་དུ་འབྱོར། དེར་རྟ་མགིན་གྱི་རྗེས་གནང་། ཆོས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་དང་སོ་
ཐར་གྱི་མདོ་རྒྱས་པའི་ལྷུང་། རྒྱན་ཐང་གི་འུལ་སྤོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ཐང་ག་གསར་བཞེངས་ཀྱི་
ཐེབས་སུ་དདལ་སྒྲོར་ཉེར་ལྗོངས་གནང་། ཆོས་བརྒྱའི་ནངས་པར་གདན་སར་འབྱོར། ཉེར་གཉིས་ལ་
བསྟེན་རྗེས་དགོ་ཚུལ་ཁ་ཡར་བསྐྱབས། ལོ་དེར་རྗེའི་སྟོན་ལང་གི་གྲུང་རིས་ནང་དོས་སུ་མགོན་པོ།
ཆོས་རྒྱལ། སྤོང་སྤྲེའི་ཐད་དུ་རྗེའི་ཐུགས་དམ་སྟོན་དུག མཁའ་སྦྱོང་མ། དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་

གྱུ་ཐང་། གཞན་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱན་དུ་གཏོར་འབུལ་མཛད་ཡུལ་གྱི་ཆོས་སྐྱོང་རྣམས་དང་
 བྱི་བྱམས་སུ་རྗེ་འདི་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་འབྲེལ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་དང་། ལས་ཀྱི་རྒྱ་བ་
 ལུང་བསྟན་པའི་རྟོགས་བརྗོད་དང་མ་ག་རྟ་བཟང་མོའི་རྟོགས་བརྗོད། རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་ལྷེ་བཞིའི་
 གྱུ་ཐང་། ཀྱུ་བྱི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་སོ། ། །དགྲང་གྲངས་བདུན་
 ཅུ་དོན་བདུན་པ་རབ་རྒྱལ་རྒྱ་པོ་རྟའི་ལོ་ལ་ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་དགྲུང་ཆོད་བང་། ལྷ་མོའི་རྗེས་
 གནང་། འཛིགས་བྱེད་ཡུམ་བཅས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱལ། བཙུ་གཅིག་ལ་ཞི་བ་ལམ་ཟབ་ཀྱི་བྲིད་
 གནང་། དེའི་གོང་གི་དགྲུན་ངོ་ཡར་མར་གྱི་ཆོས་བཙུ་རྣམས་ལ་ཡི་གེ་བདུན་པ་ས་ཡ་བསྐྱབས། ཆོས་
 བཙུ་ལ་གྲུང་ཅུ་མཐའ་འགོ་མའི་ཡང་སྤུལ་ལ་དགེ་བསྟན་བསྐྱབས། ཉེར་ལྷ་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་
 གཙོད་དབང་། དབེན་ས་ལུགས་ཀྱི་གཙོད་དབང་། ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་ཕྱག་མཛོད་
 མཐའ་པོའི་སྤུལ་སྤྱོད་ལྷས་ངོར་རིགས་གསུམ་བྱི་སྐྱབ། མཐའ་བྱུ་ཆེག་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་རྣམ། བ་སོའི་
 ལྷ་བྲིད། འཛིགས་བྱེད་སེར་བོའི་ཆོ་བྲིད། འཇམ་དཀར་ཞི་བྲག་གི་བསྐྱང་བ། ཡི་གེ་བཞི་བའི་བསང་
 བཞོག་སྤྱི་མེ་སྟན་གྱི་ཆོ་བྲིད། སྒྲོལ་མའི་བྲ་འབབ། ལོ་རྒྱུ་མའི་ལས་ཆོགས། མེ་རྟོག་བཙུད་ལེན། ར་
 བེར་རྒྱུང་བྲིད། ལྷའི་བྱམ་གཏོར་རྣམས་ཀྱི་བྲིད་བསྐྱལ། ལྷག་ཕུ་སྒྲོལ་མའི་ཆོས་སྐྱོར་རྣམས་ཀྱི་ལུང་།
 ཟམ་ཆ་རི་བྲོད་པས་ལྷས་ངོར་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྐྱོར་གྱི་རྗེས་གནང་། ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྐྱབ་ལས་ནང་
 རྒྱུ་བ་དང་གསང་སྐྱབ་མ་གནང་། འཇུབ་ཆ་ཆེ་བ་བྱུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རེད།

ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་གསུམ་ནས་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གི་བཀའ་བཞིན་ཆོགས་ཆེན་
 གྱིས་སྒྲོལ་དཀར། ཀྱེ་རྟོར་གྲ་ཚང་གིས་བདེ་མཆོག་དཀར་བོ། རྒྱུད་སྟོད་གྲ་ཚང་གིས་གནས་བཅུ་དུས་
 འཁོར་གྲ་ཚང་གིས་བདེ་མཆོག་དཀར་བོ། རྒྱུད་སྟོད་གྲ་ཚང་གིས་བདེ་མཆོག་དཀར་བོ། སྟན་པ་གྲ་
 ཚང་གིས་ཀྱང་བརྟན་བཞུགས་སྤུལ་བ་སོགས་གྲ་ཚང་སོ་སོ་ནས་བརྟན་བཞུགས་སྤུལ་བ་བདག་གིར་
 བཞེས་ཤིང་དངོས་པོ་སྤུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་གྲ་ཚང་སོ་སོ་ལ་གནང་། ཆོས་བཙུ་ལ་དགེ་ལྷུ་ལ་
 སྐྱོང་བཞི་བཙུ་ལྷག་བསྐྱབས། འདི་སྐབས་རྒྱུད་སྟོད་པའི་བྱམས་ཆེན་གྱི་གཟུངས་འཇུག་ཅུང་བའི་

འབྲུལ་འཁོར་སྤོང་དགེ་འདུན་འདུ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་གནང་། ཆོས་བརྩ་བཞི་ལ་འཇིགས་བྱེད་བསྟེན་
ཆེན་སྟོར་གྱི་བྲིད་གནང་།

ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་རྒྱུད་སྟོང་འདུ་ཁང་ནས་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད་སྟེན་རྒྱས་གནང་
སྟེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་མཚོན་པ་གནང་སྐབས་
སྟེན་བདག་རང་ངོས་ནས་མར་རྒྱ་མ་བཞི་བརྒྱ་དང་བརྩ་གསུམ་གྱིས་མར་མེ་དང་གསེར་ཁང་ནང་
ཆོ་འབར་བཞག དེ་ནས་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྟོར་གྱི་བྲིད་གནང་། ཆོས་བཙུ་ལ་ཅུན་གྱི་རྩོ་
སྐྱ་གསར་བཞེངས་གནང་བ་དེ་སྟེན་པའི་འདུ་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཞིང་བསྟེན་རྩོགས་དོན་
བརྒྱུད་དང་དགེ་ཚུལ་ཉི་ཤུ་ལྟག་བསྐྱབས། དེ་ནས་འཇམ་དབྱངས་ཞི་ཁྲོ་སྐྱགས་སྐྱབ་གྱི་བྲིད། རིགས་
གསུམ་སྟེ་སྐྱབ་གྱི་རྩེས་གནང་། མི་ཉག་ཆང་གིས་ཁྱེད་ཀྱི་ལོ་གྲོན་མ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་གྱི་རྩེས་
གནང་བསྐྱེད། བདེ་ཆེན་རྒྱུད་གྲ་དང་ཅག་ཅག་དགོན་གྱི་བཅའ་ཡིག་གསར་ཚུལ་གནང་ཉེར་དུག་
ནས་ཐུགས་གྱི་ས་ལམ་གྱི་བཤད་ལུང་ཉིན་དུག་ལ་བསྐྱེད།

ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ཆོས་བཞི་ནས་སྟོང་རྒྱུད་ཁང་གསར་དུ་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ། འཇམ་
དཔལ་གསང་ཐུན་རྒྱལ་གྱི་དབང་། མགོན་པོ། ཆོས་རྒྱལ་བྱེ་ནང་གསང་གསུམ། ཁྱུང་ཁྲ་རྒྱལ་གྱི་
རྩེས་གནང་། དམ་ཅན་མགར་བ་ནག་པོའི་སྟོག་གཏད། ཆོགས་ཆོས་ཞལ་འདོན་སྟོར་གྱི་ལུང་མང་
པོ་གནང་། ཨ་ཁུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཟིན་བྲིས་སྤོང་ནས་ཉིན་དུག་ལ་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་
རྩོགས་གྱི་བཤད་བྲིད་གནང་། ཉེར་གཉིས་ནས་མཚོན་ཆ། ཐར་ཆེན། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་སོགས་
ལུང་མང་པོ་བསྐྱེད།

ཟླ་བ་དུག་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ཆོ་དབང་གནང་ནས་གན་གྱར་རྒྱའི་འཕྲོད་ཉིན་ལ་ཕེབས།
ཕུགས་ནད་ཆད་ཅིང་དུད་འཐེན་མང་པོས་དུད་པ་བཅད། བསྟེན་རྩོགས་གྱི་སྟོན་པ་ལེན་མཐན་དུག་
ཅུ་ཅམ་བྱང་། བརྩ་གསུམ་ལ་བྱིར་གདན་སའི་གཟིམས་གཤག་དུ་འབྱོར། ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་ནས་
ལུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱེད་ཀྱི་མཚོག་གི་དབང་གནང་བས་ཉན་མཐན་སུམ་བརྒྱ་ལྟག་བྱང་།

དེ་ནས་གཞན་ཞིག་གིས་བསྐྱལ་ངོར་བདེ་མཚོག་དྲིལ་བུ་ལྟ་ལྟ། དཔལ་ཅིག་ སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱི་དབང་། འཛིགས་བྱེད་སྤྱགས་བདུ། མཁའ་སྤྱོད་བྱིན་ལྷབས་རྣམས་བསྐྱལ། ཆ་དྲར་ཞབས་བྱུང་གིས་
ཞུས་ངོར་དྲོར་སེམས་གཉིས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། སྤྱག་ཕུའི་སྒྲོལ་མ་བྱི་ནང་གི་དབང་། ས་ལྷགས་འཇམ་
དབྱངས་དམར་སེར། གཏུམ་པོ་ཁྱུང་ལྷའི་རྩིས་གནང་། གཙུག་ཏྱར་འབར་མ། སྤྱ་མ་ཤ། ཁྱུང་ནག་
མེའི་སྤྱ་གྱི། དྲག་པོ་སུམ་དྲིལ། རིག་བྱེད་མ་རྣམས་ཀྱི་རྩིས་གནང་བསྐྱལ། སྤྱག་ཆ་སྤྱལ་སྤྱ་རིན་པོ་ཆེས་
ཞུས་ངོར་སྤྱབས་འགྲོ། དགའ་ལྷན་ལྟ་བུ་མ། བྱིན་ལྷབས་སྤྱངས་ཞུས། མཆུལ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་བསྐྱལ།
གཞན་ཡང་ཆོ་དབང་། རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྤྱབ་ཀྱི་རྩིས་གནང་སྟགས་བསྐྱལ། ཕུ་རད་ལྷ་མ་སྤྱབས་ཀྱིས་
ཞུས་ངོར་དབེན་ས་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གཙོད་དབང་དང་ཟབ་དོན་གཙོད་དབང་ལྷང་བཅས་གནང་།

ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ལྷང་བཤགས་ཕྱག་མཚོད་གནང་། སྤྱང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་
ངོར་རྩི་ནང་ཁྲིད་བརྒྱ་གནང་། དགོ་བཤེས་ཆོས་དཔལ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་ངོར་ཆོ་དབང་
དང་ཁོང་གི་གསུང་ཚིམ་བཀའ་རྒྱ་མའི་སྟོར་གྱི་ལྷང་བསྐྱལ། ཟླ་བ་དགུ་པའི་ཆོས་ནས་ཕུ་རད་དྲོ་
རམས་པ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་ངོར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལྷང་ཉིན་བཅུ་གཉིས་ལ་གནང་།
ཆོས་བཙོ་ལྷ་ལ་ཡང་ཕྱག་མཚོད་གནང་། དེ་ནས་བསོད་གྲགས་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལྷང་།
ཉེར་གཉིས་ལ་བསྟེན་རྫོགས་དང་དགོ་ཚུལ་ཉི་ཤུ་ལྷག་བསྐྱབས།

ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་བཞིར་བསྟེན་རྫོགས་དང་དགོ་ཚུལ་ཁ་ཤས་བསྐྱབས། ཆོས་ལྷའི་ཉིན་
འཛིགས་བྱེད་བསྟེན་ཁྲིད་གནང་། དེ་ནས་རེབ་གོང་སྤྱ་ཞབས་ཨ་རོལ་ཚང་ཕེབས། གོས་སྤྱག་སྤྱ་
བརྟན་སྟགས་འབུལ་ཆེན་བཏེགས་ནས་ཆོས་ལྷང་ཁ་ཤས་ཞུས་པ་ལྟར་གནང་། ཆོས་བཅུ་ལ་སྟོ་མེ་
མཚོད་ཉེན་སྐྱས་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱང་ར་བ་ཞིག་གིས་ཞུས་ངོར་ཏྲ་མགྱིན་གྱི་རྩིས་གནང་། གཞན་
འགའ་ཞིག་གིས་ཞུས་ངོར་དྲོར་སེམས་དང་སྒྲོལ་དཀར་རྩིས་གནང་། སྤྱང་རའི་བཟོ་ཉེན་འབྱོར་ལན་
གནང་ནས་ཆོས་སུམ་ཐུ་ནས་སྤྱ་མཚམས་བསྐྱམས་སོ། ། དཔྱང་གངས་དོན་བརྒྱད་པ་རབ་རྒྱལ་ཚུ་
མ་ལྷག་གི་ལོའི་ཟླ་བ་དང་བོའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་སྤྱ་མཚམས་གྲོལ། བཅུ་གཅིག་ཉིན་སྤྱ་ལྷའི་དྲོ་རྩི་པོ་

བྱང་དུ་ཕྱག་ལེབས་གནང་ནས་ཡབ་ཆེན་མགོན་པོ་དོན་འགྲུབ་སོགས་ལ་ཆོ་དབང་གནང་སྟེ་གནས་སུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མེ་ཏྲོག་འཛོར། མར་ངོར་མཇལ་ཁ་སོགས་ལས་བཀའ་ཆོས་མ་གནང་།

ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་མཁས་དབང་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དཀོན་མཆོག་བསམ་འགྲུབ་པས་ཁྱས་ངོར་གྲུབ་རྒྱལ་ཆོ་དབང་གནང་། ཆོས་གཉིས་ལ་ཙཱ་མྱ་སྟེ་སོགས་ལ་རབ་བྱུང་བསྐྱབས། ཆོས་གསུམ་ནས་ནོར་བུ་སྐུ་བུའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱས་ངོར་སྐྱོལ་མའི་བྲ་འབབ་ཀྱི་ཁྲིད་གནང་། བདེ་ཆེན་བྱམས་པས་ཁྱས་ངོར་ཞི་ཁྲོ་སྤྲགས་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྲིད་བསྩལ། ཁང་སར་དཔོན་པོ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཁྱས་ངོར་གདུགས་དཀར་གྱི་དབང་། བག་ཅའི་རྩེས་གནང་། དམ་ཅན་སྟོག་གཏད་བསྩལ། ལྷ་ཆའི་ཨ་མཚད་ཀྱིས་ཁྱས་ངོར་མགོན་པོའི་རྩེས་གནང་བསྩལ། ཉེར་གཉིས་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཞབས་གས་སྐུ་དྲག་ཁ་ཤས་ལེབས། པཎ་ཆེན་ནང་མ་སྒང་གི་སྤྱི་བྱུང་ཆེན་མོ་འཛིགས་མེད་གསུམ་པས་ཁྱས་ངོར་ཅེ་ཏུ་དམར་སྟོག་གཏད་ནམས་བསྩལ།

ཟླ་བ་གསུམ་པ་ཆོས་ནས་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་དང་བརྒྱ་ཅའི་ཁྲིད། རྩེའི་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱན་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་གར་སྤྲགས་ཁྲི་ཆད་མ་སྟོང་ཕྲག་བཞེངས་རྒྱུའི་དབུ་བརྩམས། ཐར་ཆེན་གྱི་ལུང་གནང་། ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་གནང་། ཆོས་དགུ་ནས་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ཉིན་བདུན་ལ་གནང་། བཙེ་ལྷ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སུམ་བརྩུ་ལ་དགོ་ཚུལ་དང་གོ་གསུམ་ལ་བསྟེན་རྩོགས་བསྐྱབས། ཉེར་བདུན་ལ་ཙཱ་མྱ་དགོན་པར་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད་ཉིན་ལ། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ། དཔའ་ཅིག་རྟ་མགིན། ཀྱན་རིག་རྟོར་དབྱིངས། ལྷན་སྒྲ། མི་འབྲུགས་པ། གདུགས་དཀར། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་དབང་། མགོན་པོ་དང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རྩེས་གནང་། འཁོར་ཆེན་གྱི་དབང་། ཟླ་བ་ལྷ་བ་ཆོས་ནས་སྒྲ་མ་མཚད་པའི་ཁྲིད། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་སྤྲགས་བདུ་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྐྱབ། ལྷ་ག་རྒྱ། ལྷ་མོ། ལྷ་སྤྲུལ། ལོ་གྲོན་མའི་རྩེས་གནང་། རྒྱུད་གཞུང་སོགས་བཀའ་ཆོས་མང་པོ་གནང་། ཆོས་བཙེ་ལྷ་ལ་དགོ་ཚུལ་སུམ་ཅུ། དགོ་སྦྱོང་བཞི་བརྩུ་བསྐྱབས། བརྩུ་དགུ་ལ་འཛིགས་བྱེད་བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་ལུང་ཁྲིད། ཞི་ཁྲོ་སྤྲགས་སྐྱབ། རྩེ་རྩེའི་ཆོག་སྤྲུལ་གྱི་ནམ་བཤད་

འབྲིང་པོའི་ལུང་བཅས་གནང་།

ཟླ་བྱུག་པའི་ཆོས་བྱུག་ནས་མགོན་པོའི་བཀའ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོའི་བཤད་ལུང་ཉིན་ལྔ། དཔལ་ཅིག་བསྐྱེད་རྩོགས་ཉིན་གསུམ་ལ་གནང་། རབ་བྱུང་འགའ་བསྐྱབས། ཟམ་ལྷའི་མདོ་ཆོག་རྒྱས་པའི་ལུང་དང་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མའི་བྲིད་གནང་། ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་ནས་ལུ་ཏྲོ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆོས་ལྷན་ངོར་པག་མོ་འབྱུང་མཚོག་གཉིས་ཀྱི་དབང་དང་གུར་ལྟ་བུ་མའི་དབང་། བསྐྱེད་རྩོགས་ཁ་ཤས་བསྐྱབས། རྩོར་སེམས་ཡབ་རྒྱུང་དང་ཡུམ་བཅས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། ལྷ་དབང་རྒྱལ་བོ་གཙོ་འཁོར་ལྷའི་རྩིས་གནང་བསྐྱལ། ཡང་བསྐྱེད་རྩོགས་དང་དགེ་ལྡན་ཁ་ཤས་བསྐྱབས། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་ས་ལྷགས་ཀྱི་རྩིས་གནང་བསྐྱལ། དཔལ་འཕྲི་བ་ཆང་ལ་མགོན་པོ་སྒྲིང་ལྷགས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། འཛིགས་བྱེད་དང་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་བསྐྱེད་བྲིད་གནང་། དར་དགེ་མཁན་སྤུལ་གྱིས་ལྷན་ངོར་ཆོ་དབང་། ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱང་། དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མའི་བྲིད་རྣམས་བསྐྱལ། རྩོར་མས་པ་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོས་ལྷན་ངོར་དྲིལ་བྱ་ལྷན་དཀྲུལ་གྱི་དབང་དང་ཟླ་བ་དགུ་པའི་ཆོས་ནས་དྲིལ་བྱ་བྱེ་ནང་གི་བྲིད་རྣམས་བསྐྱལ། ཟླ་མ་དཀར་པོ་ཆང་དང་གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་འདན་སྤུལ་སྐུ་སོགས་ལ་ཆོས་རྒྱལ་ཡང་གསང་གི་རྩིས་གནང་བེའུ་བཅས་བསྐྱལ། ཟླ་མ་དཀར་པོ་ཆང་གིས་ལྷན་ངོར་མགོན་པོའི་བེའུ་བཅས། རིན་འབྱུང་རྩིས་གནང་གི་བཀའ་རྒྱ་མ་རྣམས་དང་། སྒྲིང་ལྷགས། ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་འགའི་ལུང་རྣམས་གནང་། གཙུག་དགེ་གཙོད་སྤུལ་གྱིས་ལྷན་ངོར་འཛིགས་བྱེད་དབང་ལྟ་གོན་དང་བཅས་པ། འཕྲོ་བྲིད་དང་རིགས་གསུམ་སྤྱི་རྒྱུ་གྱི་བྲིད་ཆོ་དབང་། ཆོས་རྒྱལ་རྩིས་གནང་རྣམས་བསྐྱལ། ཉེར་བཞི་ལ་སྤེལ་བྱེ་བྱེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤུལ་སྐུ་མཇལ་ལྷར་ཕེབས། ༩ དགུང་གྲངས་དོན་དགུ་བ་རབ་རྒྱལ་ཤིང་ཕོ་སྤེལ་ལོ་ལ་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ཟླ་བྲང་ཆེན་མོས་ལོ་འདིར་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་གདན་སར་མི་བཞུགས་སྐྱབས་ལོ་སར་ལ་བྱེད་གྱིས་མཇལ་ཁ་གནང་དགོས་ཞེས་ལྷན་པ་ལྟར་གྲུ་མང་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་། བཅུ་གཅིག་ལ་ཆོ་དབང་གནང་། འཆམ་འབག་ལ་རབ་གནས། དེ་ནས་རྒྱུད་པར་ལྷགས་སྤྱོགས་པོ་ཏིའི་ལུང་གནང་། ཁ་ཤས་

བསྟེན་པར་རྫོགས། དེ་སྐབས་ནད་ཡམས་མཆད་པར་རིམ་གྱོ་ཕབ་པ་སོགས་མ་གནང་། ལྷན་པ་དག་ལ་སྟེན་ཉེར་འབྲལ་པ་དང་བཞོད་བྱེད་སྤྱད་པ་སོགས་ཐབས་གང་དྲག་གནང་། ལོ་གྱིན་མའི་རྩིས་གནང་དང་བྲིད་ལུང་སོགས་བསྟུལ། འཕྲལ་དུ་ཕན་ངོ་བྱུང་། བར་སྐབས་སོ་སོར་བཀའ་བྱུང་ཕན་བྱ་རེ་གནང་། རྩེ་བཅུན་པའི་ཆོས་དགུ་ནས་ཁོ་ཆོ་གུར་སྐར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེས་ངོར་ལོ་དུ་བའི་དབང་སྟོན་གོན་བཅས། ཟབ་དོན་གཅོད་ཞི་དྲག་གི་དབང་། འཇིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་གི་དབང་རྣམས་བསྟུལ། ཨ་ལགས་ཉོར་གྱིས་ཁྱེས་ངོར་མགོན་པོའི་རྩིས་གནང་བསྟུལ། ཞོང་ས་སྐབས་མགོན་མཆོག་གི་མ་ཡུམ་གཤེགས་པའི་ལྷས་སྤྱེའུ་ཉེ་གོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་བཞེད་བསྐྱང་། བཅུ་དགུ་ལ་ཉལ་ཉ་རྩོ་བཟང་གིས་ཁྱེས་ངོར་ཉེ་མ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོལ་ལྡང་གི་རྩིས་གནང་བསྟུལ།

ནག་པ་རྩེ་བའི་ཡར་ཆོས་ནས་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་སྟེང་དུ་ཁོང་གི་གཟིམས་གཤག་དུ་རྒྱན་བཞུགས་ཀྱི་རྟེན་མང་བཞུགས་སའི་གོ་ཡུལ་བཀྲམ། ཀྱན་དགའ་ར་བ་ཤེལ་སྒོ་ལྷགས་དྲ་སོགས་གསར་བསྒྲིག་གི་ཐེབས་སུ་རྩེ་བའི་ཕྱག་མཛོད་ཆེན་མོ་མཁུན་རབ་དོན་འགྲུབ་ཀྱི་ཕྱག་དུ་དུལ་སྒོར་སྟོང་ཕྱག་གནང་བས་ཐ་སྐར་རྩེ་བའི་ཡར་ཆོས་ལ་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་། ཆོ་ཁོའི་དཔོན་ཆེན་རྩོ་རྩེ་དཔལ་བཟང་གིས་ཁྱེས་ངོར་ཆོ་དབང་དང་པཎ་ཆེན་ཞབས་བཏན་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ལུང་། བཙོ་ལྷ་ལ་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་བཞེངས་རྒྱུའི་དབུ་བཅུགས་ཉེ་ས་གའི་ཉལ་གྲུབ། སེང་བར་རྣམས་སུ་འཇམ་དགའ་། སྒྲོལ་དགའ་། དབྱངས་ཅན་མ་རྣམས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། ཆོས་བཅུ་ལ་ཞི་བ་ལམ་ཟབ་དང་ལམ་གཅོད་ལུང་བསྟུལ། རྩེ་བའི་བསྟོད་འགྲེལ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་ཉིན་བཞིར་གནང་། ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་བསྟེན་ཆེན་ཀྱི་ལུང་སོགས་བསྟུལ། བཙོ་ལྷ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་བྱ་བཞི་བསྟེན་རྫོགས་དང་ཉེར་གསུམ་དགོ་ཚུལ་ལ་བཞོད། དེ་ནས་རྩེ་མ་ཕུན་ཆོགས་ཚང་ལ་མགོན་པོ་སྟོང་ཞུགས་ཀྱི་རྩིས་གནང་བྲིད་བཅས། ལྷགས་མཁར་སྒོར་ཁ་ཤས་ཀྱི་ལུང་དང་མཆན་བཤད་རྒྱན་ཉར་གནང་། ལོ་སར་སྐབས་ནས་བཟུང་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡང་སྤུལ་གསར་འདོན་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐུ་འབུམ་དུ་བསྦྱོད་དགོས་ཀྱི་གཏམ་ཅམ་བྱུང་བ་རྣེ་ལ་གཟན་པས་ཆོག་པ་བྱུང་།

གསུངས་ཀྱང་ཏྲོང་ཆེན་གསུམ་པའི་ནང་མཁན་པོ་ཆེ་ཆུང་སོགས་གདན་ཁྱེད་འཕྱོར་གདོང་ལ། སྐྱེ་
འབྱུང་གྱི་མཁན་པོས་གཙོས་ཚོགས་འདུ་སླ་སྤྱུལ་ཁག ནང་མ་སྒྲུང་གི་གསུང་འཕྲིན་ཆ་ནན་ཆེ་བ་
ཕེབས་ཏེ་གདན་འདྲེན་ཁྱེད་པ་ལྟར་ཤོལ་ཆུང་ཆོས་ལ་ཕེབས་ཀྱི་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་བཞིན་ཆེ་
བ་བཞི་བ་རྩིས་མའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ཕེབས་བྱམས་བྱ་སྒྲིག་སོགས་བྱས་པས་ཕེབས་བྱམས་སྟེང་ནས་
གདན་དྲངས། སླ་བྲང་ཆེན་མོ་ནས་ཉིན་སྟེལ་དང་ཞག་སྟེལ་མཛད། ལམ་བར་ནས་ཀྱ་རིང་བས་
མདོ་སོགས་ཀྱིས་ཐབ་བསུ་མེར་འཕྲེང་བཅས་བས་མདོ་དགོན་པར་བྱས་ཕེབས། བཀའ་ཆོས་ཕྱན་བྱ་
གནང་། ཕྱི་ནངས་པར་ཀ་མདོའི་ཐབ་བསུ་སྒྲངས་ཏེ་དེར་ཞག་བཞུགས་གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཐོན་
ཏིང་ཆང་གིས་ཐབ་བསུ་ཁྱེད་ཏིག་ཀྱང་ལྷང་ཁ་ཤས་གནང་། ལམ་བར་ཟ་དཀར་སོགས་ཐབ་བསུ་ཁྱེད་
མཁན་མང་། ཟེ་ལིང་དུ་ཕེབས་པ་ན་དཔའ་རིས་ཀྱི་ཏིག་ཆང་སྤོན་གྱི་འཕྲོད་ཏེན་ཆང་དེར་བཞུགས་
པ་ལ་བསྐྱག་ལྷང་ཁ་ཤས་བསྐྱུལ། ཞབས་དྲུང་ཆང་བསུ་བར་བྱོན་པའི་དྲུང་དུ་བྱིན། ཕྱི་ནངས་པར་
པའ་ཆེན་ནང་མ་སྒྲུང་དང་སྐྱེ་འབྱུང་གཞུང་། གསང་ཐུགས་བདེ་ཆེན་སོགས་བསུ་བ་མང་བོ་དང་
ཐབ་བསུ་འང་ཐུ་བྱིར་གསུམ་ལྟག་བྱང་།

དེ་ནས་སྐྱེ་འབྱུང་བྱམས་པ་སྒྲིང་གི་བྱ་མང་གིས་མེར་འཕྲེང་བཅས་སྐྱེ་འཁོར་དང་བཅས་
འཇམ་དབྱངས་སྒྲར་བར་བྱས་བབས། པའ་ཆེན་ནང་མ་སྒྲུང་ནས་སྟེ་ལེན་མཚོག་ཏུ་གཟབ་པའི་
དཀར་སྟོང་དང་པའ་ཆེན་མཚོག་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཇལ་འཕྲད་ཁྱེད་སྐྱེ་འབྱུང་ཚོགས་ཆེན་སོགས་
སོ་སོས་ཐེར་སྐལ་ལྷལ་བ་བཞེས། ཆོས་བཅུའི་ཉིན་པའ་ཆེན་མཚོག་གི་སྤྱུལ་བའི་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
གཟེམས་ཆུང་མཇལ་ཁའི་ཐོག་མཆུལ། སྟོལ་དཀར་ཐང་སྐྱེ་དང་། སྐྱེ་གསུང་བྱགས་ཏེན། རྒྱ་དུལ་ཏྲ་
མིག་མ་གཅིག གསེར་སྒྲང་གསུམ་སོགས་སྤྱུལ། ཆོས་བཅུ་གཅིག་ནས་པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་ཡང་སྤྱུལ་ཀྱན་གཟེགས་ཏེ་མ་མཚོག་གིས་རྩི་འདི་བའི་ཞབས་རུལ་སྤྱི་བོར་སྒྲངས་ཏེ་དམ་པའི་
ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིར་རོལ་བའི་གསོལ་འདེབས་དང་འབྲེལ་རིམ་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་
ནི། ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན་གྱི་སྟེང་ནས་ལམ་བྱིད། སྐྱབས་ཁྱིད་རྒྱས་པ། དགའ་ཐུན་ལྟ་བུ་མ་དང་

ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་བྲིད། ཆོས་བཙུ་ལ་གསེར་སྤྲོད་ཆེན་མོའི་བར་སྤྲོད་ནས་བཅུ་ཆོགས་ཀྱི་
དབུས་སུ་རབ་བྱུང་དང་ཆོགས་ལྔ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཕྱོམ་པ་ལུལ་བར་པའ་ཆེན་མཆོག་གི་སྤུལ་བའི་སྐུ་
རིན་པོ་ཆེས་འཕྲུག་སེར་བྱབ་གཉིས། གསེར་སྤྲོད་གང་། རྒྱ་དབུལ་རྩོམ་བཟུང་སོགས་དངོས་རྩལ་
ཀྱི་འབུལ་བ་སྤུམ་མཐོ་བ་ལུལ། ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་འཇིགས་བྱེད་སྟོག་གནང་། དེ་ཉིན་པའ་ཆེན་
ནང་མ་སྤང་དང་སྐུ་འབུམ་ལྟན་རྒྱས་ཀྱིས་རྩེ་འདི་བར་སྤྲོད་མཚོད་ཆོགས་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྐོ་
ནས་བཏན་བཞུགས་དང་འབྲེལ་མཚུལ། སྐུ་གསུང་བྲགས་རྟེན། རིན་ཆེན་དང་པོ་སྤང་བཟུ། རྒྱ་དབུལ་
རྟོ་མིག་མ་བཞི། སྤུག་སོགས་དངོས་འབུལ་གྱི་ཆེན་བསྟར། དེ་ནས་པའ་ཆེན་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་
སོགས་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ཆོ་དབང་། འཇིགས་བྱེད་དཔལ་ཅིག་ འཇིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མ། གསང་འདུས་
མི་བསྐྱོད་པ། བདེ་མཆོག་ལོ་དུ་བ་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཉི་མ་རེ་རེར་གནང་། དེའི་བར་དུ་ལྷ་དམར་སྤུལ་
བའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱས་རྩེར་བདེ་མཆོག་དྲིལ་བུ་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱི་དཀྱིལ་དང་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་
གནང་། སྤྲོ་བ་ལྔ་བའི་ཆོས་གཅིག་ནས་དབུ་བཅུགས་ཏེ་པའ་ཆེན་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་
གྲུབ་རྒྱལ་ཆོ་དབང་། རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྤྱབ། སྤྱོལ་དཀར་ལྗང་། འཇམ་དབྱངས་དཀར་སེར། མགོན་པོ་
དང་ཆོས་རྒྱལ། ལྷ་མོ། བག་ཅོ། འཇམ་ལྷགས་ཆོ་དབང་སོགས་གནང་ངོ་།

སྤུལ་པ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་གཡུ་རལ་མཁའ་ལ་འཕྱོ། །འཆད་ཚོད་ཚུལ་པའི་སྤྲེར་འབྲང་
རབ་གཡོ་བས། རྫོལ་ངན་རི་དྲགས་ཆོགས་ཀྱི་སྤྲོད་རྩེ་འདྲར། རྒྱབ་བསྟན་གངས་རི་སྐྱོད་བ་ཁྱོད་
མིན་སུ། །འཕྲིན་ལས་ཉི་མ་འབུམ་གྱི་འོད་ཆེན་ལ། རྒྱག་དོག་སྤར་མས་ཁེབས་པའི་སྐབས་བལ་
ཁིང་། །མཇོད་འཕྲིན་འོད་ཆེན་མཐོང་བའི་སྐལ་མེད་འགས། །རང་མཐོང་ཐུན་པའི་ཁྱུང་བྱར་
འཁུན་སྐྱོག་ །སྤྲོ་ཆོགས་འོད་ཅན་ལུ་རིར་ཡིབས་ན་ཡང་། །སྤར་ཡང་ཤར་རིའི་རྩེ་ཏུ་འཕགས་
པ་བཞིན། །པའ་ཆེན་གོང་མ་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཀྱང་། །ཡང་སྤུལ་ཉི་མ་གཞོན་ལུ་འཇུམ་
ཞལ་ངོམ། །སྐྱོ་ཆོ་དུ་མར་འབྲེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས། །རྩེ་འདི་སྤུན་དངས་གཞུག་གི་ནོར་བྱར་
བསྟེན། །འཆི་མེད་བཅུད་ལ་རྣམ་སང་རོལ་བ་བཞིན། །མདོ་ལྷགས་བདུད་རྩི་བཀོ་སྐལ་ངོམས་མེད་

བཞེས། །ཞེས་སྒྲ་གོ་དོ་རྩི་འཆང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྩི་བཅུན་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་
མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་ཐར་ཐར་བ་དད་པའི་པད་མོ་བཞད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་
ནུ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བསྟན་དོན་སྒྲུབ་ཆེན་མཛད་བཞིན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་པཎ་ཆེན་མཚོག་སྤུལ་
ཉི་མ་གཞོན་ནུ་ཤར་རིའི་ཅེར་དྲངས་ཏེ་མཛད་འཕྲིན་འོད་བརྒྱའི་སྒོ་ཕྱེས་པའི་སྐྱེ་བཅུ་བཞི་
བའོ།། ཎ །།འཛིགས་པ་བརྒྱ་ཡིས་བེན་པའི་སྒྱེ་འགོ་ལ། །འགོག་མེད་ཐུགས་རྩིའི་སྤྲིན་ཆེན་
བ་གསལ་ལས། །འཕྲིན་ལས་གྲུ་ཆར་འཛོ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ། །ཞབས་པད་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་གཙུག་གིས་
བསྟེན། །ནམ་མཁའི་མཐའ་ལ་ཆད་བབྱང་མ་མཆིས་ཤིང་། །དམ་པའི་མཛད་འཕྲིན་མཐའ་ལའང་
ཆད་མ་མཆིས། །དེའི་ཕྱིར་ཚུར་མཐོང་སྤྲོད་ཚུལ་ག་ལ་ཞིག །འོན་ཀྱང་རང་སྐལ་ཆུ་ཐེགས་ཙམ་ཞིག་
བརྗོད།

དེ་ནས་གཞན་འགའ་ཞིག་ལ་སྒྲ་མ་མཚོད་པའི་བྲིད་བསྐྱེས་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ཏེ་ཉེར་ལྷ་ལ་སྤྱི་
འབྱམ་གཞུང་དང་པཎ་ཆེན་ནང་མ་སྒྲུང་བཅས་ཀྱིས་སེར་འཕྲེང་དང་། སྒྲ་སྤུལ་སོགས་ཀྱིས་ཆེབས་
སྤྱིལ་གྱིས་ལབ་ཅེ་ག་བཞིའི་བར་ཐེབས། ལབ་ཅེ་ག་བཞིར་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མེ་ཏོག་གཏོར། ལམ་ཙམ་
ཐེབས་བྱམས་པ་དག་གིས་ལམ་ལོར་ནས་ཕྱིར་སྤྱིལ་ཐབ་སྟེང་དུ་སྤེལས་པ་ལ་སྤྱིལ་མ་སོགས་ཀྱིས་
རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཞེས་དགའ་སྤྲོ་བྱེད་པ་བྱུང་། དེ་ཉིན་མཚོད་རྟེན་སྐས། ཕྱིའི་ནངས་པར་ཏོར་
རྒྱ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་གསང་སྤྲགས་བདེ་ཆེན་དུ་ཐེབས་འབྱོར་བྱུང་། ལམ་བར་ཀུན་དུ་དགོན་པ་དང་སྤེ་
འབངས་སྤྲགས་སྒྲར་བཅས་ཀྱིས་སོ་སོར་ཐབ་བསུ་རྟ་བསུ་བཅས་ཀྱིས་བྲེལ་བེང་ཆེ་བ་བྱུང་། དགོན་
དེར་དཔའ་ཅིག་དང་ཀུན་རིག་གི་དབང་གནང་། བསྟེན་རྫོགས་མང་བོ་ཞིག་བསྐྱབས། དམ་ཙན་
སོག་གཏད་དང་ཆོ་དབང་བསྐྱེད། ཆོས་གྲགས་པའི་ནང་ནས་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིང་བོའི་བཤད་
བྲིད་དང་སྒྲ་མ་མཚོད་པའི་བྲིད་གནང་། གསོ་སྤྲོད་དུ་ཐེབས་ནས་མདོ་གསུངས། དེ་སྐབས་དགོན་
པ་རེ་རེར་སྤྱི་འབྱེད་ཆོས་བཀའ་གང་འཆོམས་རེ་གནང་། ཏོར་རྒྱར་བྲི་ཀའི་སྤུལ་སེར་སྤྱི་མང་བོ་
བྱང་བས་དེ་དག་གི་འདུན་པ་བསྐྱང་། དེ་ནས་ཕྱི་ལམ་མཚོད་རྟེན་སྐས་ལ་ཐེབས་སྐབས་སྒོ་ཅིའི་རི་

ཅེ་ནས་སྤྱིན་དཀར་ཞིག་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་འབྱུག་གྲགས་ཤིང་ཁ་ཆར་བེམ་བྱ་ཞིག་བབ་
སྟེ་སྤྱིན་དཀར་དེས་ཁོང་གི་ཕེབས་བྱམས་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱས་ནས་ཉི་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྐྱེབ་པ་
ནི་དེར་གནས་ཀྱི་ལྷས་བསུ་མ་བྱས་པར་གོར་མ་ཆག མཚོད་རྟེན་སྐས་དེར་འཇིགས་བྱེད་བསྟེན་
ཆེན་གྱི་ཁྲིད། སྒོ་ལ་དཀར། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར། རྒྱན་འབྲུག་གི་ལྷང་གནང་བ་དང་ཚོགས་
མང་ལ་རྩེས་གནང་འགའ་གནང་། ཕྱི་ཉིན་ཀུན་གྱིས་ལམ་བཅོས་ཆེབས་སྐྱེལ་སོགས་ཚོགས་ཆེན་
པོས་བསྐྱབས། དེ་ནས་རྒྱུ་ཆ་དགོན་གྱིས་དགོན་ཆེན་ལ་འགྲན་བཟོད་པའི་རྟ་བསུ་དང་ཐབ་བསུ་
སེར་འཕྲེང་བཅས་རྒྱུ་ཆར་འབྱོར། ཁོང་ལྷ་དམར་ཚང་གཙོས་ཚང་མས་ཉིན་ཤས་བཞུགས་དགོས་
ཞེས་ལྷ་ཚུགས་བྱས་མོད་སྐྱ་བེལ་དབང་གིས་དེ་ཉིན་ཅམ་དུ་བཞུགས་ནས་དཔའ་ཅིག་གི་དབང་
གནང་། ཁོང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཞལ་འཛོམས་གནང་ནས་འཕྲོས་
སྒྲེང་དམར། ཕྱི་ཉིན་དངས་པར་ཁོང་ཤན་དུ་ཕེབས། ར་ཐབ་སྒྲང་ནས་ཞིང་ཤན་ལྷ་ཆེན་གྱི་མདུན་ནས་
ཁོང་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཚོས་ལྷན་གྱི་བསྐྱི་བ་མཐའ་དག་བྱང་ཚུབ་དུ་བསྐྱོ་བའི་ཕྱིར་སྒྲ་སྒྲོབ་
ཐམས་ཅད་ནས་སྒྲ་མཚོད་དང་སྒོན་ལམ་གསུངས་ཤིང་རྒྱུ་ཆའི་དགེ་བཤེས་དག་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
གྱི་བགོ་སྒྲེང་བྱེད་བཅུག་སྟེ་དེར་ཞག་བཞུགས་གནང་། སྐྱ་ཞབས་གཟིམས་ཆེན་དང་བཙོན་འབྲས་
གཉིས་ལ་འབོད་མི་བྱང་བས་ཕྱིར་བཏོགས། ཕྱི་ཉིན་དངས་པར་ར་རྩེས་ཐབ་བསུ་བྱས། ཀ་མདོ་ནས་
བསུ་བ་སེར་འཕྲེང་དང་ཐོན་རྩིང་དང་རབ་བརྟན་གྱི་ར་ཞུས་སྒྲང་སྟེ་དགོན་པར་བབས། ཕྱི་ཉིན་དངས་
པར་ཟམ་པ་བརྒྱད་དེ་ཀྱ་རིང་བ་རྣམས་གྱི་བསུ་བ་དང་། དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤེ་སོ་སའི་ར་ཐབ་བཞེས། ཁོང་
འཇིགས་མེད་བསམ་གཏན་པའི་སྒྲོབ་མ་རྣམས་མཇལ་བར་བྱོན་སྟེ་ཁོང་ནས་ཡང་བསྐྱར་འཚམས་
ཞུས་ཕུལ་བ་སོགས་བཞེས། རྩར་ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་འབྲངས་སའི་མཚོད་རྟེན་ཆེ་བ་འཁོར་ལུག་དུ་
འདོམ་སོ་གཉིས་ཡོད་པ་ཞིག་བཞེངས་བྱུབ་པ་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་སྒོ་ནས་རབ་གནས་གནང་སྟེ་དགའ་
སྟོན་དུ་ཕྱག་གཅིག་སྒྲོར་མོ་བརྒྱ། ཨ་ཤུལ་དར་བཅས་བསྐྱེལ་ཏེ་དགོན་སྟེང་དུ་ཕེབས། དགོན་སྐྱི་
དང་ཁོང་རང་གི་ཚོ་བའི་ར་ཞུས་སྒྲངས། ནངས་པར་འདུལ་དང་ནང་ནས་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་

201

ལུང་བཅས་བསྟུལ། འོ་མ་ཆེ་མཁན་པོས་ཁྱས་ངོར་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་བཤད་ལུང་། ར་རྒྱའི་གྲ་
རིགས་ཤིག་གིས་ཁྱས་ངོར་དྲིལ་བུ་ལུས་དཀྲེལ་གྱི་དབང་། བཀ་དཀར་ཤེས་རབ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྩེས་
གནང་བསྟུལ། ཨ་མཚོག་མཚན་ཉིད་དགོན་གྱི་གྲ་བ་ཞིག་གིས་ཁྱས་ངོར་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་
མཚོའི་དབང་དང་དེའི་ཆོ་གའི་ལུང་། ལྷ་མ་དཀར་བོ་ཆང་གིས་ཁྱས་ངོར་འཛིགས་བྱེད་དམར་བོའི་
རྩེས་གནང་ལུང་བྲིད་བཅས། ལྷ་མོག་ཞིག་གིས་ཁྱས་ངོར་རྟ་མགིན་གསང་སྟུབ་ཀྱི་དབང་། བཀ་
ཅའི་རྩེས་གནང་བསྟུལ། དེའི་མཚམས་ནས་ལྷར་གྱི་ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་འཕྲོ་བཅུ་གཅིག་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ཉིན་གཉིས་ལ་གནང་། ཐུག་མཛོད་ཆེན་མོས་ཁྱས་ངོར་གསང་འདུས་དང་འཁོར་ཆེན་གྱི་དབང་
གནང་། ཆར་རྒྱུ་གྱིས་ཁྱས་ངོར་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་གཞུང་བསྐངས་ཀྱི་བཤད་ལུང་གནང་།
བཙུ་ལ་ལམ་བྲིད་ཀྱི་མཚུག་གྲུབ། བཅུ་དྲུག་ནས་ཉིན་གཉིས་ལ་མན་ངག་ལྷན་ཐབས་ཀྱི་ལུང་དང་
བཅུ་དགུ་ནས་གཞི་གསུམ་ཆོ་གའི་བཤད་ལུང་། ལྷ་མ་ལྷ་བཅུ་བའི་བཤད་ལུང་། འཛིགས་བྱེད་བསྟེན་
བྲིད་དང་དེའི་སྐོར་གྱི་ལུང་ཆང་མ། སྟོལ་མའི་བྲ་འབབ། དཔལ་ཅིག་ཞི་ཁྱོ་སྟུགས་སྟུབ། ཐུན་དྲུག་
ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་བྲིད་གནང་། ཉེར་གཉིས་ལ་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་བླངས་ཤིང་སོག་ལྷ་
གནང་། ཉེར་ལྷ་ཉེར་དྲུག་གཉིས་ལ་ལྷན་ཐབས་ཀྱི་འཕྲོ་གསུངས། དེ་ནས་ཉིན་ཤས་ལ་སྟུ་བསྟུན་
ཚུལ་བཞེས་པ་ལ་ལྷོང་ས་སྟུབས་མགོན་མཚོག་གིས་གསུང་བཀོད་གནང་སྟེ་ཆོགས་ཆེན་ནས་ཉིན་
གསུམ་ལ་སྟོལ་དཀར་སྟེང་བོ་བསྟུབས་པའི་མཚུག་ཏུ་འདུ་ཁང་ནང་ནས་བརྟན་བཞུགས་ལུལ་ཏེ་
དཔལ་རྩོམ་ཆོད་གཅིག་ལུལ་བ་སྟོང་རྟེགས་ལ་འཛིག་གནང་མཛད། ཕྱིའི་ནངས་པར་གྱི་རྩོར་གྲ་ཆང་
གིས་བརྟན་བཞུགས་ལུལ། སྟུ་བསྟུན་ཚུལ་བཞེས་པའི་གྲགས་པ་ཀུན་ཏུ་མཆེད་ནས་ཐམས་ཅད་སྟབ་
སྟབ་པོར་གྱུར་ཏེ་སྟུ་འབུམ་ནས་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསོལ་དཔོན་ཆེན་མོ་དང་ཡོངས་
འཛིན་སོགས་ཞབས་གས་ཆེ་རྒྱུད་དམག་མི་བཅས་མི་གངས་ཉི་ཤུ་ཕེབས་བས་གསེར་དཔལ་གོས་
ཐུག་བཅས་ལུལ་ཏེ་སྟུབས་མགོན་པཎ་ཆེན་གོང་མས་མདོ་སྟེང་དུ་བྱོན་འཕུལ་ལན་རྩ་དང་། དེ་
རྩེས་སུ་ཉིད་ཏུ་མང་གི་གཞི་ཐོག་ནས་ཀྱང་བཀའ་ཆོས་ཆེན་གྱིས་ཁྱེད་འབུལ་བཅས་གནང་བ་ཀུན་

སྐྱ་ཚོ་འདི་བར་གཟིགས་པར་ངེས་པར་རིང་དུ་འཚོ་ཞིང་གཞིས་དགོས་ཞེས་བྱ་བ་ནན་ཆེ་བ་ལུ་
བས། སྐྱ་རིམ་གྱིས་དྲངས་ངོས་ནས་བཀའ་ཚན་དུ་མ་གནང་ནས་རྩི་ལང་གི་འཇམ་དབྱངས་
ཀུན་གཟིགས་ཀྱི་སྒོར་སྐྱ་ལེགས་བྱུང་བྱུང་རྩིས་སྐྱ་མཚམས་བསྐྱམས་ཏེ་རྒྱན་གྱི་ཞལ་འདོན་ཐུགས་
དམ་ལ་གཞིལ་ཞིང་བཞུགས། ཎ དགྲང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་བ་རབ་རྒྱལ་གིང་པོ་བྱི་བའི་ལོ་ལ་གནམ་
ལོ་གསར་བཞད་ལ་ཚས་དཔལ་ཞིང་གི་སྤྲ་མ་ཚོགས་འདུ་དགའ་སྟོན་ལ་ཕེབས། ཚས་ལྷར་ཆེ་དབང་
གནང་། བྱིས་བ་པོ་མ་མང་བོ་ཞིག་བསྟེན་གནས་དང་དགེ་བསྟེན་ལ་བཀོད། བྱང་རྒྱད་ནས་སྐྱ་
ཕྱོགས་ཐལ་ཤུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷ་མོ་ཞབས་བྱུང་དཀར་བོ་སྐྱ་ཞབས་ཞུ་དམར་རིན་པོ་ཆེ། ཨ་ལོ་
རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱད་ཅུའི་བ་ཡར་ལ་དངོས་སྟེས་དང་ཆེའི་བུམ་སྐྱབ་སོགས་འབུལ་དུ་བྱོན་
བྱུང་། རྩ་བྱིར་ཆིང་ཕང་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་གིས་ཁྱེས་ངོར་སྒྲོལ་དཀར། དུར་ཁྲོད་བདག་པོ་རྣམས་ཀྱི་
རྩིས་གནང་། འདན་སྐུལ་སྐྱས་ཁྱེས་ངོར་ཆེ་དཔག་ལྟ་དགའི་དབང་། གཞན་གྱིས་ཁྱེས་ངོར་སྐྱབས་
འགྲོའི་བྲིད། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྟོང་བའི་བཤད་ལུང་། སྟོང་འཇུག་ཆེན་མོའི་ལུང་། ཟམ་ཆ་ཆང་།
ཅིན་དཀར་ཆང་། ཤར་བ་རྣམས་རེ་རེས་ཁྱེས་ངོར་ཆེ་དབང་གནང་།

སྐྱ་བ་གཉིས་པའི་བཅུ་གཅིག་ལ་ཁོང་གིས་ཤལོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་ལ་དཱལ་སྒོར་སྟོང་
དང་དཱལ་རྩི་ཆད་གསུམ། ཐུག་བྱུང་བཅུ་རྣམས་ལུལ། ཚུར་གོང་ས་མཆོག་གིས་བརྒྱད་ཅུའི་གྲ་སྟོན་
ལ་གདན་འདྲན་བསུ་བཀོད་རོལ་མོ་བཅས་བསྟེན་བཀུར་གཟབ་རྒྱས་གནང་བའི་སྟོང་དཱལ་རྩི་
ཆད་ལ། མཚུལ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཏེན་བཅས་ལུལ། ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚོགས་ཆེན་དང་རེ་ཁྲོད་བཞི་
སོགས་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྩ་བུ་དང་འབྱེད་དཱལ་སྒོར་གཅིག་དང་ཁོན་བཞི་རེ་ལུལ། ཚོགས་
ཆེན་དང་གྲྲ་ཆང་སོ་སོ་ནས་ཐེར་སྐལ་ལུལ། ཚས་བཙེ་ལུ་ཤལོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གིས་ཆེ་
དབང་ཁྱེས། དཱལ་རྩི་ཆད་གསུམ་ལུལ། ཉི་ཤུ་ནས་གཞན་གྱིས་ཁྱེས་ངོར་དུལ་བུ་ལུགས་ཀྱི་བདེ་
མཆོག་གི་ཕྱི་དཀྱིལ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་དང་དབེན་ས་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་གཙོད་དབང་། ཟབ་དོན་
གཙོད་དབང་རྣམས་གནང་། ཉེར་རྒྱུག་ནས་རྩ་བ་དགོན་སྟན་དང་ཐེ་དགའི་ཨ་ལགས་གཉིས་ཀྱིས་

ཞུས་ངོར་སྒྲ་མཚོ་དང་ཕྱག་ཆེན་སྒྲགས་པའི་བྲིད་བསྟུལ།

སྒྲ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཉིས་ནས་དམེ་ཤུལ་ཟུ་རྟོ་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་ངོར་ལམ་རིམ་རྒྱུ་དུའི་
བཤད་ལུང་ཉིན་བདུན་ལ་གནང་། དེ་ནས་ཞི་བ་ནམ་མཁའ་སྒོ་འབྱེད་ཀྱི་དབང་། མ་ཅིག་ཁྲོས་མའི་
དབང་། དབེན་ས་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གཙོད་དབང་། སྒྲོལ་དཀར་རྩིས་གནང་ནམས་དང་། གཏོར་མ་བརྒྱ་
ཅུ་དང་འཕོ་བྲིད་དཔའ་བོ་གཡུལ་འཇུག་གི་བྲིད་གནང་། ཆོས་ལྗེ་ནས་རྩེའི་སྤྲ་ཁང་གི་རྟེན་ནམས་
ལ་གསང་འདུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རབ་གནས་རྒྱས་པར་གནང་རྒྱུ་རྒྱུད་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་གདན་དྲངས་ཏེ་
རབ་གནས་རྒྱས་པ་དང་རྒྱུང་བཤགས་ཕྱག་མཚོ་དཔལ། བཙུ་བྱུག་ནས་ལམ་མཚོག་སྤྱིང་བོའི་བཤད་
ལུང་གནང་། ཉེར་ལྗེ་ནས་བདེ་ལམ་བྲིད་ཀྱི་དབུ་བཙུགས་ནས་གནང་། སྒྲ་སྒྱུང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར།
ཐུན་བྱུག་སྒྲ་མའི་ནལ་འཕྱོར་ནམས་ཀྱི་བྲིད། མཁའ་སྒྱུང་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གནང་།

སྒྲ་བ་བཞི་བའི་བཙུ་གཉིས་ནས་འཇིགས་བྱེད་བསྟེན་ཆེན་གྱི་བྲིད། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་
གྱི་ཐུགས་བརྒྱ། བེ་གུའི་ཆོས་བྱུག་གི་བྲིད། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་མདོའི་ལུང་། མཁའ་སྒྱུང་ཐུགས་བརྒྱ་
ནམས་བསྟུལ། ཆོས་བཙེ་ལྗེ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་ཆོགས་ལྗེ་ཕྱིའི་སྒྲོམ་པ་ལ་བཀོད། ཐེག་ཆེན་
གསོ་སྒྱུང་གི་སྒྲོམ་ལུང་གནང་།

སྒྲ་བ་ལྔ་བའི་ནང་ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་། རིམ་ལྗེ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་བཤད་ལུང་རྩོ་
ལག་བརྒྱུད་མ་དང་སྒྲགས་པ། ཉེར་ལྗེ་ནས་གཙོད་དབང་། བསྟེན་རྫོགས། ཐར་ཆེན་གྱི་ལུང་སོགས་
དང་བསྟེན་ཆེན་གྱི་བྲིད་གནང་།

སྒྲ་བདུན་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་སྤྱིང་དགེ་ལུན་སྤྲ་ཁང་ནང་དུ་སྒྲ་མི་སྟན་
གྱི་ཚོ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྒྲ་མི་ཚད་ཅུ་བཞུགས། ཆོས་གསུམ་ལ་སྒྲ་འབུམ་སྒྲ་མ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཞུས་ངོར་
རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྒྱུབ། དགའ་ལུན་སྤྲ་ཁང་མའི་བྲིད་བཅས་བསྟུལ། དེ་སྐབས་རྩེའི་སྤྲ་ཁང་དུ་ཉེ་བའི་
མས་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཕྱག་རྩོར་གྱི་སྒྲ་བཞེངས་ནས་བཞུགས། མཚོ་དགེ་སྒྱུང་མའི་སྒྲ་སྒྱུལ་ཁ་
ཤས་ཀྱིས་ཞུས་ངོར་ཆོ་དབང་། འཇམ་དཀར་རྩིས་གནང་། ཀུན་རིག་གི་དབང་སོགས་གནང་། རྩེ་

དགེ་ཨ་ལགས་ཀྱིས་ཁྱས་ངོར་བདེ་མཚོག་ཐུགས་བདུ། ཅ་ཡུ་སྐར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་ངོར་དམ་ཅན་
སྟོག་གཏད། རྩི་རམས་པ་སྐྱུ་ཤོད་པ་དགོན་མཚོག་རྒྱ་མཚོས་ཁྱས་ངོར་མཁའ་སྤྱོད་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་
ཁྲིད། ཤེལ་དགོན་པ་འགར་དཔའ་ཅིག་གི་དབང། འཛིགས་བྱེད་བསྟེན་ཁྲིད།

ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་བཅུ་དགུ་ལ་རེབ་གོང་ཨ་རོལ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱས་ངོར་དྲི་མེད་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་
དབང། ལུ་ཧྲེ་ཤིའི་གཙོད་དབང་གནང། ཟམ་ཆ་གསེར་བྲི་སྐྱུལ་བའི་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཨ་ལགས་
སྟག་གི་ཆང་སྟགས་ལྡེལ་བསྟེན་ཁྲིད་གནང། ཉེར་གསུམ་ནས་ཉེན་གསུམ་ལ་ཐུགས་ཀྱི་སྐྱུ་དོན་གྱི་
བཤད་ལུང་གནང། ཉེར་ལྔ་ནས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་གནང།

ཟླ་བ་དགུ་པའི་བཅུ་གཅིག་ནས་རིམ་པར་བྱ་བྱེད་མཁའ་འགོའི་སྐྱུན་སྟོག་གི་ཁྲིད། དམ་ཚོག་
རྩི་རྩེའི་བཟླས་པའི་ཁྲིད་དང་མཛོད་རྩེའི་ལུང་གནང། ལུག་མཛོད་མཁན་པོའི་སྐྱུལ་སྐྱས་ཁྱས་ངོར་
དཔའ་ཅིག་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་གནང། ར་བའི་སྒོ་མང་སྐར་བ་ཁ་ཤས་ལ་རིག་བྱེད་མའི་རྩེས་
གནང་དང་སྟན་གྲགས་ཆང་སྟགས་ལ་རྒྱལ་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གསུང་གི་བསྟེན་སྐྱབ་
ལས་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་སྟགས་གནང། ཨ་ལགས་གཞུ་ཤུབ་ཆང་གིས་ཁྱས་ངོར་མེ་དྲོག་བཅུད་ལེན།
དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ། འཕོ་ཁྲིད་དཔའ་བོ་གཡུལ་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད། འཇམ་དཀར་ལས་ཚོགས་
ཀྱི་ཁྲིད་གནང། རྒྱ་ཡག་སྐྱུལ་བའི་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ། བྱབས་ཁྱས་མཁན་པོ། ཁྲོས་ཏིང་སྟགས་མེ་ལྷ་གདན་
འདྲེན་པ་འབྱོར། ཉེར་གཉིས་ལ་བསྟེན་རྫོགས་དུ་མ་བསྐྱབས། དབེན་སའི་གཙོད་དབང་བསྐྱུལ། ཟླ་
བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་མཇུལ་གྱི་ཁྲིད་གནང། དེ་ནས་སྐྱུ་མཚམས་བཟུམས་ཏེ་རྒྱན་གྱི་
ཐུགས་དམ་སྒོམ་སྐྱབ་ལ་གཞོལ་བར་གྱུར། ༎ དགུང་གངས་གྲ་གཅིག་པ་རབ་རྒྱལ་མེ་པོ་ཁྲིའི་ལོའི་ཟླ་
བ་དང་པོའི་ཆོས་བཙེ་ལྷ་ལྷ་མོ་ཉེན་གྱི་ཤིང་བྱ་ཆང་སྟགས་བསྐྱབ་བྱ་དགུ་བསྟེན་པར་རྫོགས། ཆེ་
བ་ཆང་སྐྱུལ་སྐྱུ་རྒྱང་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང། བཅུ་བདུན་ནས་ལམ་གཙོའི་བཤད་ཁྲིད། ཐུན་དུག་ཟླ་མའི་
རྣལ་འབྱོར། འཇམ་དཀར་ཞི་ཁྲོ་ཐུགས་སྐྱབ། རྩི་སེམས་སྒོམ་བཟླས་ཀྱི་ཁྲིད་བསྐྱུལ། གུང་ཏུ་ཆང་
གིས་ཁྱས་ངོར་སང་གདོང་མའི་རྩེས་གནང། ཁྲི་བུར་དམེ་ཤུལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱས་

ངོར་ལམ་མཚོག་སྒྲིང་བོ། ལྷའི་བུམ་གཏེར། རྒྱལ་མཚན་ཐོད་འཁོར། མེ་ཏྲོག་བཅུད་ལེན་རྣམས་ཀྱི་
ཁྲིད་། ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་དཔའ་རིས་པ་ཆང་གི་སྒྲུལ་སྒྲུ་དང་། ཉང་ཆང་སྒྲུལ་སྒྲུ། བྲ་ཆང་
དགོ་བསྒྲུལ་སོག་པོའི་ཚུལ་བྲིམས་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲུས་ངོར་བྲུབ་རྒྱལ་ཆོ་དབང་གནང་། ཆོས་གཉིས་ལ་
ཐུགས་ཇི་ཆེན་པོའི་དབང་། ཆོས་གསུམ་ལ་ངོར་སེམས་སྒྲོམ་བསྐྱས་དང་ཐུན་དུག་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད། ཆོས་བཙུ་ལ་ལྟོང་ས་སྒྲུབས་མགོན་རིན་པོ་ཆའི་ཐུགས་བཞེད་བཞིན་མཚོད་ཏེན་
ས་སྒྲང་ནས་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་མཛད། ལྟོང་ས་སྒྲུབས་མགོན་རིན་པོ་ཆའི་གཙོས། ཁྲི་གདན་ཟུར།
སྒྲ་སྒྲུལ་དགོ་བཤེས་ཆེ་ལག་རྣམས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱང་མཛད། ཇི་ཉིད་ཀྱིས་གསོ་སྦྱང་གི་མདོ་གསུངས། སྒྱི་
ནས་བརྒྱད་སྟོང་བ་ཆར་གཅིག་གསུངས། ཆོས་བཅུ་བདུན་ལ་ཀུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་མཚོག་སྒྲུལ་
རིན་པོ་ཆེས་གདན་འདྲེན་ཁྲུས་པ་ལྟར་སྒྲུ་འབུམ་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་། ལམ་བར་བས་མདོ་དགོན་
ནས་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་ལྟ་གོན་དང་བཅས། ཀ་མདོ་དགོན་པར་ཤསྒྲུ་ལའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ལུང་
བསྐྱལ། ར་ཇི་ལྷེ་སྒྱི་ནས་ཁྲུས་ངོར་ཆར་འབབ་མཛད་པས་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཡིད་ཆོམ་པ་བབས། ཁིང་ཤན་
ལྟ་ཆེན་གྱི་མདུན་ནས་འགའ་ཞིག་གི་འདོད་མོས་ལྟར་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མའི་ལུང་། ལྷོ་ཆོ་དགོན་
པར་བཞུགས་གལ་ཐོག་དགོ་བཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཆོགས་སྒྲིང་བྲས་པས་ཐུགས་དགྲེས་པ་མཛད། འདུ་
ཁང་དུ་ལྷ་དམར་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་རིན་པོ་ཆེ་གཙོས་སྒྲ་བྲ་ཐམས་ཅད་ལ་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མའི་ཁྲིད་
གནང་། ཉིར་ལྷ་ལ་སྒྲུ་འབུམ་དུ་ཐུག་པེབས། འཇམ་དབྱངས་སྒྲར་བ་ནས་ལྟོང་ཆེན་མཚོག་སྒྲུལ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་མཇལ་འཕྲད་སྐབས་མཇལ་དར་ཅེ་སྦྱོད་གནང་སྟེ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་དགྲེས་
པའི་ཅེར་སོན་མཛད། སྒྱི་ཉིན་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་སྟོང་བཞུགས་གནང་། ཉིར་དགུ་ལ་སྒྲོབ་མ་རྗེས་
འཇོན་དང་ལུང་འགའ་ཞིག་བསྐྱལ།

ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་ས་ཆོག་མཛད། ཆོས་གསུམ་ནས་བྱང་ཐུབ་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད་
ཉིན་བཅུར་གནང་། ཆོས་བཅུ་གསུམ་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་བདག་འཇུག་བཞེས་ཏེ་ཆོས་བཅུ་བཞི་ལ་
སྒྲོབ་མ་སྟ་གོན་མཛད། བཙུ་ལ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་བྲིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན་

དང་བཅུ་དྲུག་ལ་དྲི་རྩེ་སྒོ་བ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱེད་ཏེ་མཁུག་ཏུ་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་ཆོས་པ་དྲུག་ཐུན་དུ་རོལ། ཤུལ་གཟིགས་པའི་ཆེན་མཆོག་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཆུ་ལ་གྱི་བཤད་
བ་ཡིད་འཕྲོག་པ་མཛད་པས་ཞལ་ནས་སྐུ་ན་ཏུ་ཅང་ཕྱ་བའི་སྐབས་མི་མང་གི་དབུས་སུ་བག་ཚ་བ་
མེད་པར་གསུང་གདངས་དང་སྟོབས་པ་མཐོ་བ་འདི་དམ་པའི་རང་རྟགས་ཡིན་པས་ཡ་མཚན་ཆེ་
ཞེས་དགེས་པ་ཆེར་མཛད། ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ཆོད་དབང་གནང་། ཨ་རིག་ཆན་དུས་ཁྱས་
ངོར་རིག་བྱེད་མའི་རྩིས་གནང་བསྐྱེད། ཆོས་བཅུ་དགུ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་ལྟ་ལ་ཆོགས་ཕྱ་མ་དགེ་
ཚུལ་དང་ཕྱི་ཉིན་བསྟེན་རྩིགས་བསྐྱབས། སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་ལྷང་ཀྱང་བསྐྱེད། ཉི་ཤུའི་ཉིན་རུ་ངན་ཨ་
ལགས་ཀྱིས་ཁྱས་ངོར་ཉུང་འདུས་ལ་འཛིགས་བྱེད་བསྟེན་སྐྱབ་སྐྱགས་མའི་ཁྲིད་གནང་། ཉེར་གཅིག་
ཉིན་མི་ཉུའི་དབང་གི་སྟོ་གོན་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་ཉེར་གཉིས་ནས་གཤེད་དམར་ལྷ་བཅུ་གསུམ་ནས་
བཟུང་རིམ་པར་གནང་བས་ལྷ་བ་བཞི་བའི་ཆོས་དྲུག་གི་ཕྱ་ངོ་ལྷ་མེད་སྟོར་གྲུབ། ཕྱི་ངོ་རྣལ་འབྱོར་
རྒྱུད་གྱི་དབང་གི་སྟོ་གོན་རྒྱུད་རྒྱུད་ལྟར་རིག་ལྟར་དང་། གནང་རྒྱུན་ལྟར་གཙུག་དགུ་ངོར་འཕྲེང་
ནས་ཚུར་བསྐྱར། དུག་ན་དྲི་རྩེ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་བསྟོར་བ་དང་། དྲུགས་རྒྱུང་བཅུས་བསྟོར་བའི་
དགྱེལ་འཁོར་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་རྒྱུང་རྒྱུད་དགྱེལ་འཁོར་བཅུའི་དབང་མི་ཉུའི་དགུས་སྐྱི་བྱར་
གཅིག་འབུས་གྱི་ཚུལ་དུ་ཐར་ཅེའི་དགྱེལ་ཆོག་དང་ཕྱེ་ཁྲིའི་གསུང་ལྟར་གནང་། ལམས་གསུམ་རྣམ་
རྒྱལ་ནས་སྐྱི་བཀའ་ལྟར་གནང་། བཅུ་གཉིས་བཅུ་གསུམ་ལ་སྐུ་འབྱུགས་ལྟ་བུ་བཞེས། བཅུ་བཞི་བཅོ་
ལྔ་ལ་བསྟེན་རྩིགས་གྱི་དབང་གིས་དབང་མ་གནང་ཀྱང་བུམ་པ་ཕུར་གཏོར་སོགས་མ་ཆག་པ་མཛད།
ཉིན་གཉིས་ལ་ལུ་མོ་ཞབས་དྲུང་དཀར་བོ་དང་ཨོར་དུ་སའི་ཞབས་དྲུང་སོགས་ཀྱིས་ཁྱས་ངོར་བསྐྱབ་
བྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཆོགས་ཕྱ་ཕྱིའི་བསྐྱབ་པ་ལ་བཀོད། བཅོ་ལྔའི་ཕྱི་ངོ་ལྷ་མཆོད་དུག་ཆེན་སྐྱགས་པའི་དབུ་
ཚུགས། ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་མི་ཉུའི་དགུས་ལ་ཁྱགས་ཏེ་ཉི་ཤུའི་ཉིན་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་རྩིགས་ཏེ་བྱ་
རྒྱུད་གྱི་སྟོ་གོན་མཛད། ཉེར་བཞིའི་ཉིན་མི་ཉུའི་དབང་ཡོངས་རྩིགས་གྱི་མཁུག་དུ་ཆོགས་ལ་རོལ།
ཨ་ལྷ་ཆང་དང་གསེར་རྟོག་ཆང་སོགས་ཀྱིས་ཁྱས་ངོར་ཉེར་ལྷ་ལ་དབེན་སའི་གཙོད་དབང་། ལྷན་

བརྒྱུད་གཙོང་དབང་ནས་མཁའ་སྒོ་འབྱེད། ཉེར་དྲུག་ལ་ཁྲིམ་ནག་གི་དབང་དང་གཙོང་བྲིད་ཀྱང་
རྒྱས་པར་བསྐྱལ། ཉེར་བདུན་ལ་སྦྱོང་རྒྱུད་ལྷག་མ་ལྟ་ཆེན་བརྒྱུད་དང་འཇིགས་བྱེད་དགུ་སྒྲོར་གྱི་
དབང་གཉིས། ལྷ་བ་ལྷ་བ་ཆོས་ནས་སྤྲོ་མཚོད་ཕྱག་ཆེན་སྤྲུགས་པའི་བྲིད་གྱི་མཚུག་གྲུབ།

ལྷ་བ་ལྷ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལ་དོ་རྩེ་འཕྲེང་བའི་དབང་གི་སྟོ་གོན་དང་དེའི་མཚུག་ཏུ་དམིགས་
བཅེ་མའི་རྒྱུ་ཆོག་དོན་རབ་གསལ་སྤྲེང་ནས་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྤྱབ་གྱི་བྲིད་ཀྱང་བསྐྱལ། ཆོས་བཅུ་
དགའི་ཉེན་དོ་རྩེ་འཕྲེང་བའི་དབང་གི་མཚུག་གྲུབ། དེའི་སང་བར་རྣམས་སུ་ཀ་ཐོག་སྤྱལ་སྤྱུ་དང་ལ་
མོ་ཕྱག་མཛོད་གཉིས་ཀྱིས་ཁྲུ་ངོར་ཐུགས་བཞེད་འབྲུབ་པའི་སྟོན་ཆོག་བཀའ་ཚུམ་མཛད། དྲགས་
པོ་སྒྲོམ་ཆེན་གྱི་ལམ་རིམ་ལེགས་གསུང་ཀྱན་གྱི་ཉིང་ཁུའི་ལུང་དང་། འདི་སྐབས་ཀྱན་གཟིགས་པའི་
ཆེན་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆའི་ཐོག་མའི་བཀའ་ཚུམ་ཆོགས་བཅད་གྱི་འགྲེལ་བའང་བཀའ་ཚུམ་
གནང་། འདི་སྐབས་འདི་གསུང་ཚུམ་མཛད་པར་དགོངས་ཏེ་སྐྱེ་ཏུ་བསྐྱམས་པ་ན་ཇ་སག་སྒོ་
བཟང་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བ་སོ་ལ་བསྐོས་པའི་དོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་རྒྱུགས་མཁྱེད་གང་
ཅམ་ཞིག་ཕུལ་བས་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བསམ་ནས། བདེ་སྟོང་དབྱིངས་སུ་གདེངས་པ་མ་ཉེའི་ཞལ་
ཞེས་སོགས་གྱི་མཚོད་བརྒྱུད་དེ་བྲིས་པ་ཡིན་ཞེས་ཞལ་ནས་དངོས་སུ་ཐེབས། ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་དང་ཉེར་
གཅིག་ལ་ཕྱག་ཆེན་གྱི་བྲིད་གནང་། ཉེར་གཉིས་ལ་སྤྱབ་ཐབས་རིན་འབྲུང་གི་རྩེས་གནང་གི་དབུ་
བཅུགས་ཏེ་རིམ་བཞིན་གནང་། དབུས་ནས་དྲུང་ཆེན་སྒོ་རྒྱུ་པ། ཤར་ཅེ་མཁན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་
འདྲན་དུ་འབྱོར་གདོང་། ཤུལ་གཟིགས་པའི་ཆེན་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷུང་དུ་གདན་སར་ཆེབས་
བསྐྱར་དགོས་ཚུལ་སོགས་གྱི་དོན་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཤུལ་དབང་མཆོག་དང་བོད་ཀྱི་བྲིད་སྦྱོང་
ལྷག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ། དགའ་ལྷན་གྲི་ལས་ཐོག་པ། བཀའ་ཕྱག་ལྷན་རྒྱས། ལྷ་མ་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆའི་
མཆོག་སྤྱལ་དང་གཞུང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་ཕྱག་ཡིག་རྣམས་དགེས་བཞིན་མཛད།

ལྷ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་སྤྱབ་ཐབས་རིན་འབྲུང་མཚམས་མཛད་དེ་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
དང་། པའ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱབ་དགྲེལ་གྱི་ལུང་བསྐྱལ།

209

མཚོག་གི་ཐུགས་བཞེད་ལྟར་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་མགོན་པོའི་བསྟོན་པ། ལང་ཉི་
ཐོག་ཐུས་ཁྱུས་ངོར་གླུ་དབང་རྒྱལ་བོའི་སྤྱིན་སྲེག་རྣམས་བཀའ་ཚུལ་མཛད། ཆོས་བདུན་དང་བརྒྱད་
གཉིས་ལ་ངལ་གསོ་མཛད། ཆོས་དགུ་ལ་ཨ་ཡུ་ཚང་གིས་ཁྱུས་ངོར་ནག་པོ་སྟོན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བདེ་
མཚོག་གི་དབང་། ཆོས་བརྩ་ལ་གྱི་དྲོར་ལྷ་དགུའི་དབང་དང་། ཕྱི་དྲོ་ལ་ཁ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་
པ་སོགས་ཉུང་འདུས་ལ་རྩེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཇིགས་བྱེད་ཅ་ལྷགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་། ཞལ་
བཞི་བའི་ཅ་ལྷགས་དང་འགྲེལ་བའི་དོན་བསྟོན་ཀྱི་ལུང་ཡང་གནང་། ཆོས་བརྩ་གཅིག་ལ་འདུས་པ་
ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལྷགས་ལྷ་བརྩ་དགུའི་དབང་། ཆོས་བརྩ་གཉིས་ལ་ལྷ་དྲོ་ཨ་ཡུ་ཚང་དང་གསེར་རྟོག་
ཚང་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱུས་ངོར་རྒྱལ་ཐང་ལྷགས་ཀྱི་གཙོད་དབང་། སུ་རྩེ་ཕྱེའི་ལྷགས་ཀྱི་གཙོད་དབང་། ཕྱི་
དྲོ་སྤྱིར་སྤང་ལྷགས་ཀྱི་རྟ་མགིན་གསང་སྦྱབ་ཀྱི་དབང་། ཆོས་བརྩ་གསུམ་ཉིན་གསང་བདག་འཁོར་
ལ་ཆེན་པོའི་དབང་གནང་། འདི་དེ་སྐབས་ཀྱི་དབང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་གནང་བ་ནི་ཐུགས་
དགོངས་ཟབ་པར་མངོན་ནོ། ཆོས་བརྩ་བཞི་བཙེ་ལྷ་གཉིས་ལ་འཇམ་མགོན་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་
པ་དགེ་ལུན་ལྷགས་རི་ལས་མི་འདའ་བའི་གསེར་ཆོས་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་གྱི་རྩིས་གནང་བྲིད་
དང་ལྷགས་ཏེ་གསུང་བཤད་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་བཅས་བཀའ་སྟོན་གསུམ་མ་གཏོགས་ཆ་ཚང་བར་གནང་།
བཀའ་སྟོན་གསུམ་སྤེལ་ལོར་གནང་བེན་སྦྱབས་འདིར་མ་གནང་། བཙེ་ལྷའི་ཕྱི་དྲོ་སྤང་སྟན་པས་
ཁྱུས་ངོར་གདན་ཁྱུས་སུ་ལེབས་པའི་བཀྱིས་སྟན་མཁན་པོ་སྟོ་བཟང་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། གསེར་ཁོག་
རྒྱད་པ་དག་དབང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བསྦྱབ་བྱ་ཉི་ཤུ་ཅ་གངས་བསྦྱབ་གཞི་ཡོངས་སུ་རྩོགས་
པའི་དགེ་སྟོང་གི་བསྦྱབ་པ་ལ་བཀོད། ལྷ་ཕྱིར་བསྟེན་རྩོགས་གནང་སྐབས་རྣམས་སུ་དད་ལུན་གྱི་རྒྱ་
མི་དགེ་བསྟེན་གྱི་རྩོམ་པ་བྱ་མཁན་མང་དུ་བྱུང་། ཆོས་བརྩ་དྲུག་ལ་སྟོལ་དཀར་འོད་ཟེར་དྲུག་ལྷགས་
གྱི་རྩིས་གནང་བུན་མོང་དང་བུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས། ཁོ་རྒྱལ་གཙུག་རྟོར་འབར་བ། སང་གདོང་
མ་གཙོ་འཁོར་གསུམ། སྤྱ་ཚད་པའི་ལྷགས་ཀྱི་དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མོ་བུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་
གྱི་རྩིས་གནང་བསྟུལ། གསང་འདུས་བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་དབྱ་བཙུགས། ཆོས་བརྩ་བདུན་ལ་གསང་

འདུས་དང་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཐུགས་བརྟ། འཛིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་མ་ཉིའི་གདན་
ཅན་དང་ཞལ་ཕྱག་ཡོངས་རྩོགས་ཡུམ་བཅས་ཀྱི་རྩིས་གནང་བསྟུལ། ཆོས་བཙུང་ལ་བདེ་མཚོག་
ཐུགས་བརྟའི་རྩིས་གནང་། ཕྱི་དོ་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་ཁྲིད། བྱང་ཕྱོགས་སྐྱེད་གཤའི་འབྲེན་
མཚོག་ཐུབ་བཟུན་མཚོག་སྤུལ་སྤུལ་བཟང་དམ་ཆོས་ཉི་མ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་ཤེབས་པ་ལ་ཐུགས་
བཞེད་དང་མཐུན་པར་ཐོག་མར་སྐྱབས་འགོ་དང་སྤང་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ཕྱན་ལྟ་བུ་
མའི་ལུང་སོགས་དང་། བདེ་མཚོག་བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་ཁྲིད་ནས་བཟུང་ཁོང་བའང་བཀའ་ཆོས་གསན་
བཞེས་མཛད་ཅིང་། སྒྲེར་གྱིས་བཀའ་ཆོས་འགའ་ཁྱབ་མཛད། ཆོས་བཅུ་དགུ་ལ་གསང་འདུས་བསྐྱེད་
རྩོགས་མཐུག་གྲུབ་ནས་བདེ་མཚོག་བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་དབུ་བཅུགས། ཕྱི་དོ་པཌ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་
རིན་པོ་ཆེས་ཁྱེད་དོར་ལཔཌ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་ཐུབ་བཟུན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བཞི་ལ་
དགེ་ཕྱན་བཟུན་པའི་བཀའ་སྤྱང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཆོས་རྒྱལ་ཡང་གསང་དུག་རི་ནག་པོའི་རྩིས་
གནང་བེད་བུམ་གྱི་ལུང་བཅས་དང་ཡུམ་ལྟ་མོ་འོད་ཆེན་འབར་མའི་རྩིས་གནང་བཅས་དགུས་
བཞིན་གནང་། ཉེར་གསུམ་ལ་ཕྱི་དོ་བསྐྱེད་རྩོགས་དང་ཕྱི་དོ་གྲུབ་རྒྱལ་ཆེ་ཁྲིད། ཉེར་བཞི་ལ་འཛིགས་
བྱེད་བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་ཁྲིད་མཐུག་གྲུབ་ནས་ཐུབ་བཟུན་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱེད་དོར་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
ཅ་ཆོག་གི་འགྲེལ་བ་སྟན་བཟུང་གསང་བའི་ལྡེ་མིག་གི་ལུང་བསྟུལ། ཉེར་ལྔ་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་རྣམ་
སྲས་བཀའ་བཙུང་ཕྱི་དོ་དང་། ཉེར་བཟུང་ལ་མགོན་བཀའ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་ལས་བར་ཆད་
ཀུན་སེལ་སོགས་བཞི་དང་། ཉེར་དགུ་ལ་སྒྲ་མགོན་དབྱེར་མེད་སོགས་དུག་གནས་གང་ལ་ལྟོང་ས་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྐྱེད་དོན་དུ་ཟེལ་དུ་རིབ་ཅམ་ཤེབས་དགོས་བྱུང་བར་བཞེན་ཕྱི་དོ་མགོན་
པོ་དབང་རྒྱལ་གྱི་རྩིས་གནང་གཅིག་བྱ།

སྒྲ་བ་བཟུང་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་མགོན་ལྗང་ཆེ་བདག་དང་མགོན་དཀར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་
རྩིས་གནང་ཡོངས་རྩོགས་བསྟུལ་རྟོ། །ཆོས་གཉིས་ལ་ཕྱི་དོ་དཔལ་ཕྱན་གྱུར་གྱི་མགོན་པོ་ལྟ་བུ་བཟུང་
མ་དང་། གྱུར་ཁྲོ་བཅུས་བསྐྱོར་བ་དང་དོ་རྩིས་ཐོག་ཆོང་མ་གཉིས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། ཕྱི་དོ་སྒྲོལ་དཀར་

ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་བཀའ་བབ་དགུ་ལྟན་གྱི་ཆོ་བྱིད་གཟབ་རྒྱས་བསྟུལ། ཆོས་གསུམ་ལ་ལྷ་དོ་ལུ་
བཀའ་རིན་པོ་ཆོས་ལྷན་རྒྱུ་རྩེ་སྤྱོད་ལྟན་གཏད། དམ་ཅན་མགར་ནག་གི་སྤྱོད་གཏད། ཕྱི་
དོ་སྤྱོད་ཆོས་ལ་སྤྱོད་དཀར་ཆོ་བྱིད་ཀྱི་མཁུག་གྲུབ། ཆོས་བཞི་ལ་ལྷ་དོ་ཨ་ལྷ་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆོས་
གསོལ་བ་བཏབ་པར་ཉུང་འདུས་ལ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཛིགས་བྱེད་ཅ་ལྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་
སྤྱོད་མའི་ལྷང་བའི་བཤད་ལུང་སྤྱོད་རྒྱས་དང་སྤྱོད་ཆོས་ལ་ཆེ་ཉིད་གསུང་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་གྱི་ཆོ་བྱིད།
ཀུན་མཁྱེན་བར་བའི་ཡི་དམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་གསེར་གྱི་དོ་ཆེ་ལ་བཏེན་པའི་ཆོ་བྱིད།
ཆར་ཆེན་གྱི་རྒྱན་འཁྱེར་སྤྱོད་ནས་ཆོ་བྱིད་ཞག་བདུན་མའི་བྱིད། ཆེ་ཉིད་གསུང་སྤྱོད་ནས་འཛིགས་
བྱེད་སེར་བའི་ཆོ་བྱིད། ལྷང་སྤྱོད་གསུང་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་རྒྱུད་ཆོ་བྱིད་བཅས་བསྟུལ། ཆོས་ལྷ་ལ་ལུ་
བཀའ་རིན་པོ་ཆོས་ལྷན་རྒྱུ་རྩེ་སྤྱོད་ལྟན་གཏད། ལྷ་ལྟན་གཟིགས་མཚོག་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆའི་གཙོས་སྤྱོད་ལྟན་གཏད་སྤྱོད་ལ་
མཁའ་སྤྱོད་མའི་བསྤྱོད་རྒྱུགས་བྱིད་ཀྱི་དབུ་གཙུགས་ཤིང་། ལྷ་ལྟན་གཟིགས་མཚོག་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
ཅན་དན་ར་བ་ནས་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་པར་མཛད། ཆོས་དྲུག་ལ་ལྷ་ལྟན་གྱི་བསྤྱོད་རྒྱུགས་ཀྱི་འཕྱོད་དང་སྤྱོད་
ཆོས་ལ་འཇམ་དབྱངས་དཀར་བའི་ལས་ཚོགས་ཀྱི་བྱིད་གནང་། ཆོས་བདུན་ལ་མཁའ་སྤྱོད་བསྤྱོད་
རྒྱུགས་དང་སྤྱོད་ཆོས་ལ་དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མའི་ལས་ཚོགས་ཀྱི་བྱིད་གནང་། ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཨ་ལྷ་
ཏོ་ཐོག་ལྷ། ཆ་ལྷ་ཏོ་ཐོག་ལྷ། གསེར་ཏོག་ཏོ་མོ་ཏོན་སྤྱོད་ཀྱིས་ལྷ་ལྟན་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་།
ཁྱད་པར་རྒྱ་ཡག་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆོས་ནན་ཆར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོར་རིག་བྱེད་མའི་བེའུ་
བུམ་གྱི་བྱིད། ཉིན་གུང་ཇ་སག་སྤྱོད་མ་ཨོ་ཡོན་སྤྱོད་བཟང་རྒྱལ་མཚན་པའི་གཙོས་ཞབས་གས་སྤྱོད་ནས་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་གཏུགས་དཀར་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་ལྟན་མཁུག་ཏུ་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཙོད་ཀྱི་
ལུང་སྤྱོད་འདོད་མོས་ལྟར་གྱི་རེ་བ་བསྐང་། ཆོས་དགུ་མཁའ་སྤྱོད་བསྤྱོད་རྒྱུགས་མཁུག་གྲུབ་ནས་
ཕྱི་དོ་བསྤྱོད་བྱིད་དང་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལུང་འགའ་ཞིག་གནང་། ཆོས་བརྒྱུ་ལ་ཞབས་ལྷ་བྱེད་ནས་ལྷན་
རྒྱུ་རྩེ་ཆོ་དབང་འཆི་མེད་དོ་ཆེ་ཉིད་སྤྱོད་ཤིང་བཀའ་དྲིན་ཏུ་བསྐྱུངས། ཕྱི་དོ་མི་ཉག་ཞབས་དྲུང་ལེགས་
བཤད་རྒྱ་མཚོས་ལྷན་རྒྱུ་རྩེ་ཆོ་བསྤྱོད་བརྒྱད་ཏུ་བ་དང་གཏམ་རྒྱུད་རིན་ཆེན་འཕྲིང་མཛོས་ཀྱི་ལུང་

གནང་། ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་སྐྱེ་འབྱུང་གཞུང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་འདྲུ་ཁང་ཆེན་མོར་གདན་དྲངས་ཏེ་སླ་མ་མཚོད་པ་དང་འབྲེལ་བར་མཁའ་འགྲོའི་བརྟན་བཞགས་ཆོགས་འཁོར་བཅས་རྒྱས་པར་མཛད། མཁན་པོ་ལས་ཐོག་པ་མཚན་སྟོག་མཁན་ཆེན་གྱིས་མཆུལ་བཤད་པ་ལྷན་ཤིང་དགེ་འདུན་མང་པོ་དང་ཕྱོགས་ནས་བཀའ་ཆོས་དོན་གཉེར་གྱིས་བྱོན་པའི་སླ་གྲ་ཐམས་ཅད་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་། ཆོས་བཅུ་གཉིས་ལ་འཇམ་དབྱངས་སྒར་བ་ནས་ཤུག་གཟིགས་པའི་ཆེན་མཚོག་གི་གཙོ་ཞབས་འབྲང་བ་ཐམས་ཅད་དང་ཆོས་ཉན་པ་རྣམས་བཅས་གྱིས་སླ་མ་མཚོད་པ་ཆོགས་འཁོར་བཅས་བརྟན་བཞགས་མཆུལ་འབྱུལ་བ་ཐོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སོགས་དངོས་འབྱུལ་རྒྱ་ཆེ་བ་བཅས་ཤུག་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རང་ཉིད་གྱིས་མཆུལ་བཤད་པ་གཟབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ། སྐྱ་ན་ཚོད་ཕྱ་ཡང་འཛིགས་པ་དང་བག་ཚ་བ་མེད་པར་གསུང་གི་གདངས་མཐོ་ཞིང་། སྐྱ་ཅིང་འཇེབས་ལ་ཆོག་གི་གཙོད་མཚམས་ལེགས་པ་སོགས་ངོ་མཚར་ཞིང་ཡིད་འཕྲོག་པ་མཛད་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་ནས་མཆི་མ་བྱུང་བ་དང་། ཡབ་རྩེ་དམ་པ་ཉིད་ཀྱང་ཐུགས་གཏིང་ནས་དགྲེས་པའི་ཉམས་ཆེན་པོ་མཛད། རང་སྤང་ལྟན་རྒྱས་ལབ་སྲས་གཉིས་ཆར་ལ་དཀར་སྟོ་རྒྱས་པར་བསྟར་ཐོག་ཤམ་ཆོག་སྐྱུལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལ་གསན་བཞེས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་ལ་ལེགས་སའི་མཇལ་དར་ཀྱང་སྐྱུལ། སྤང་ཡང་ཡབ་རྩེ་དམ་པ་ཉིད་ནས་ཁ་དར་ནང་མཛོད་ཅིག་ཤམ་ཆོག་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཐུག་ཏུ་སྐྱུལ་ནས་མཆུལ་གྱི་བཤད་པ་ལེགས་པོ་མཛད་པར་མ་ཟད་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ། འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གང་ཐད་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསོས་སུ་འགྱུར་བར་མཛད་དགོས་པར་མེདས་པ་ལ་ཞལ་བཞེས་ཀྱི་བཀའ་ལན་བཟང་པོ་གནང་། ཆོས་བཅུ་གསུམ་ལ་ཡབ་རྩེ་ཉིད་ནས་གཟིམས་རྒྱུང་མཇལ་ཁ་ལྷན་ཏེ་དབྱུང་རྫོང་དང་འབྲེལ་བར་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། དདུལ་རྟ་མིག་མ་བཙོ་ལ། གོས་བྱབ་ལ། ཐུག་བྱབ་ལ། བཞགས་གདན། རྒྱབ་ཡོལ། ཁྲི་ཁེབས། དཀར་ཡོལ་ཡུ་རིང་། ར་ནག་བྱབ་ལ། སོག་ར་བྱབ་ལ། སྟོས་བག་ཆ་ཉི་ཤུ་བུར་དུ་ཆོ་སྐྱ་གཅིག་གྲ་ཞབས་སྐྱུལ་དདུལ་རྟ་ཆོད་གཉིས། སེམས་བསྐྱེད་མཚོད་པའི་ཞལ་འདེབས་ལ་དདུལ་སྟོར་ཉིས་བརྒྱ་འབྱུལ་བར་མཛད་

ཅིང་། ལྷགས་སྒྲིན་བཞེས་སྒྲོ་ཡང་མཉམ་གནང་མཛད། བྱི་དྲོའི་ཆར་གཏམ་རྒྱུད་རིན་ཆེན་འཕྲེང་
མཛེས་ཀྱི་ལུང་རྫོགས་ནས་རྗེའི་གསང་རྣམ་སོགས་ལུང་ཕྱན་མང་པོ་སོ་སོའི་འདོད་མས་བཞེན་
གནང་། ཆོས་བརྩ་བཞི་ལ་ཐུབ་བཀུན་སྐལ་བཟང་དམ་ཆོས་ཉི་མ་མཚོག་གིས་ཁྱས་ངོར་མི་འབྲུགས་
པ་ལྟ་དགའི་དབང་། སྒྲོལ་དཀར་འོད་ཟེར་དུག་སྒྲགས་མ་སོགས་དང་། ཆོས་བཙུ་ལྷར་གསེར་གདུང་
ཆེན་མོར་མཚོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་སེམས་བསྐྱེད་མཚོད་པའི་ཆོ་གའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོན་སེམས་
དམ་བཅའ་ཅན་ལྷ་ཀུན་གཟིགས་མཚོག་དང་ཐུབ་བཀུན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སླ་བྲ་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་
ལྷག་ལ་སླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མཚོག་གི་ས་བོན་བརྟན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་དགོ་ཐུན་བསྐྱེན་
འབར་མའི་ཁྲིད་གནང་། སྐྱུ་འབྲམ་ནས་མགོན་པོའི་གཏོར་སྐྱབ་བཅུགས་པའི་ཐེབས་སུ་དདུལ་རྩོ་
ཚད་བརྩ་དང་དདུལ་སྒྲོར་བརྩ་འཛོག་པ་གནང་། ཆོས་བརྩ་དུག་ལ་ཐིག་ལེ་བརྩ་དུག་གི་དབང་།
ཆོས་བརྩ་བདུན་ལ་མཁའ་སྟོན་བྱིན་ཆུབས། དུར་ཁྲོད་བདག་པོའི་རྗེས་གནང་། བརྩ་ཅའི་ཁྲིད། ཆོས་
བཙུ་བརྩ་ལ་ཐུབ་བཀུན་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱས་ངོར་རྟ་མགིན་གསང་སྐྱབ་ཀྱི་དབང་དང་དེའི་རྗེས་
གནང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དྲང་ངེས་ཟིན་ཟིན་ཀྱི་ལུང་གནང་། ཆོས་བརྩ་དགུ་ལ་ཐུ་རྩོ་ལ་པུ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་མགོན་པོ་སྟོང་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱེད། རིག་བྱེད་མའི་བེུ་བུ་
ཀྱི་མཐུག་གྲུབ། བྱི་དྲོ་ཞལ་བཞི་བ་དང་ལྟ་མའི་རྗེས་གནང་བསྐྱེད། ཉི་ཤུ་ལ་རྒྱ་རའི་ལྟ་ཁྲིད་དང་
ལུང་ཁ་ཤས་གནང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་གི་དབུ་བཅུགས། བྱི་དྲོ་ལ་པུ་ཆེན་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ལ་དངོས་འབྲལ་མང་པོ་དང་ལྟ་དར་སྟོན་དུ་རིང་བ་བཅས་སུ། སྐྱུ་བ་བརྩ་དཔེ་ཉི་ཤེས་
གཅིག་ལ་སྐྱུ་འབྲམ་ནས་ཆེབས་བསྐྱེད་གནང་། དེ་སྐབས་ཀུན་གཟིགས་པུ་ཆེན་མཚོག་སྐྱུ་དངོས་
དང་། ར་སག་སླ་མ། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སོགས་ཞབས་ཁྱེ་ཆེ་ལག་རྣམས་འཇམ་དབྱངས་སྐར་
བར་ཐེབས་ནས་སྐྱུ་སྐྱེལ་མཛད་པ་སོགས་བཀུར་བཅོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། དེ་ནས་སླ་མ་ཆེ་ལག་མང་
པོ་དང་གོང་གི་ཞབས་ཁྱེ་ཐམས་ཅད། སོག་པོ་ལྷང་སོགས་ཆེབས་སྐྱེལ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་བཅས་བསམ་
གཏན་སྟོང་དུ་ཕྱག་ཐེབས། ཉི་ཤེས་གཉིས་ལ་ཐུ་རྩོ་སྐྱབས་འགོ་སོགས་ཀྱི་ལུང་དང་དེ་ཀའི་འདུ་ཁང་དུ་

དགེ་ལུན་བསྟན་འབར་མའི་ལུང་བསྟུལ་ཏེ་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་འགྲེད་དང་སྦྱི་འཛིག་ལ་དངུལ་
སྒོར་བརྒྱ་དང་དངུལ་ཏྲ་མིག་མ་གཅིག་གོས་འཕྲུག་ཇ་མར། གདན་སོགས་འཛིག་པར་གནང་། ཕྱི་
དྲོ་རྒྱུ་ཚར་ཕེབས། སྒོ་ལ་དཀར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྩིས་གནང་། དེའི་ཆོ་བྲིད། ལེགས་གསུང་ཀ་ལ་
ཕི་རྒྱའི་སྒྲ་དབྱངས་ཀྱི་ལུང་བཅས་བསྟུལ། ཉེར་གསུམ་ལ་ལྷ་དམར་སྒྲ་བྱང་དུ་ཕེབས་ནས་ལྷ་དྲོ་མེད་
གདོང་མའི་རྩིས་གནང་། ལོ་གྲོན་མའི་ལས་ཚོགས་ཀྱི་བྲིད། དམ་ཅན་སོག་གཏད། ཕྱི་དྲོ་དཔོན་ཚང་
ནས་ཆོ་དབང་འཆི་མེད་རྩི་རྩིས་ཤིང་བསྟུལ། རྒྱུ་ཚའི་དགོན་རྩིང་ལ་དངུལ་སྒོར་བཙོ་ལ། དགོན་
གསར་ལ་དངུལ་སྒོར་ཉེར་ལྔ་སྟབས་འཕྲུག་ལྷ་རྩིན་དུ་འཛིག་པ་གནང་། དཔོན་ཚང་ནས་ཞག་
བཞུགས་དང་དེའི་གཞི་གསར་ལ་རབ་གནས་གནང་། ཉེར་བཞིར་བྱ་བྱང་དུ་ཕེབས་པ་དང་མཉམ་
དུ་གསེར་གདུང་ཞིག་གསོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཨར་ཆོག་གསུང་རྒྱུའི་སྟན་གསན་ཕུལ་ནས་བདུད་རྩི་འབབ་
རྟགས་ཅིག་ཡོད་གསུངས། ཉེར་ལྔ་ལ་ཨར་ཆོག་གནང་སྟེ་བུམ་སྒོ་སྒྲངས་ནས་གཟིགས་རྟོག་མཛད།
ཞབས་ནས་བང་རིམ་གསུམ་ཅན་སྒྲངས་པའི་མཚན་མོར་བདུད་རྩི་བབ་པ་ཀྱན་གྱིས་མཛོང་། དེ་
ནས་ཨ་ར་པ་ཙ་ནའི་སྐབ་ཕྲག་དུ་ཞག་བྱུག་ཅན་བཞུགས། ཉེར་བྱུག་ལ་མཚོད་རྟོན་མདུན་དུ་རིགས་
གསུམ་སྦྱི་སྐབ་ཀྱི་རྩིས་གནང་བསྟུལ། ཉེར་བདུན་ལ་སྒྲ་མ་ཞིག་གིས་བྱས་དོར་ཆོ་རབས་རྩིས་འཛིན་
ཀྱི་སྒོན་ཆོག་གསར་ཅོམ་མཛད། ཉེར་དགུ་ལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྲགས་དམ་རྟོན་ཐུབ་སྒྲ། དངུལ་གྱི་གཞུང་
དེའི་ནང་དུ་གདུང་རུས་ཐམས་ཅད་རྩྭ་དང་པར་མཛད་ནས་མཚོད་རྟོན་གྱི་བུམ་ནང་དུ་བཞུགས་པར་
མཛད། ལྷ་ལྷ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ལ་རྩིས་གནང་ཀྱང་བསྟུལ།

ལྷ་བ་དགུ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ཉིད་རིན་པོ་ཆོས་གཙོས་ལྷ་ལྷ་ཉེར་ལྔས་རབ་གནས་རྟོ་ཐོག་མ་
གསུངས། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་མཁའ་ལ་འཇའ་ཚོན་ཤར་བ་དང་ཙན་དན་གྱི་སྒྲོང་བོ་ལ་མེ་རྟོག་
དཀར་བོ་སྦྱིས་པ་སོགས་དོ་མཚར་བ་མང་དུ་བྱུང་། ཆོགས་དབུས་སུ་དགའ་ལྷན་རྩི་བརྒྱ་མའི་བྲིད་
གནང་། མང་མང་གིས་སྒོ་ལ་དཀར་བརྟན་བཞུགས་ཕུལ་བར་མཇུག་ཁ་གནང་། དགེ་འདུན་རེ་རེ་ལ་
ཁོན་རེའི་སྦྱི་འགྲེད་ཕུལ། གསེར་གདུང་བཞེངས་ཐེབས་སུ་གསེར་གྲང་སུམ་རུ་སོ་གསུམ་དང་ལོ་ལྔ།

ཁོན་ཕ་བརྒྱ། གདན་དཀར་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ། དདུལ་ཏྲ་མིག་མ་གཉིས་བཅས་གནང་། ཆོས་གཉིས་ལ་བྱ་
ཁུང་ནས་ཆེབས་བསྐྱར་ཏེ་རྩ་རིང་མོ་བརྒྱད་ནས་ར་རྩར་ཕེབས། ཆོ་དབང་གནང་། སྡོན་དཔོན་པོ་ཆེ་
བ་ཞིག་གི་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་རྒྱུད་པོ་རབ་བརྟན་གྱི་འདུ་ཡུང་མ་བདེ་བས་འཕོ་བ་ཞུས་པར་རྗེ་ཉིད་
ཀྱིས་འཕོ་བ་གསུང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཁོ་དུས་ལས་འདས་པས་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་པར་གྱུར། དེ་
ནས་ཀ་མདོ། ལྷ་ཁང་སེར་བོ་རྣམས་བརྒྱད་དེ་རྩོམ་གྱི་ཆང་དུ་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཚན་
རྟེན་ཞིག་གསོས་གྱི་ཐེབས་སུ་འབྲུ་བྲེ་ཕ་བརྒྱ་དང་དདུལ་སྒོར་བརྒྱ་གནང་། ཆོས་བརྒྱད་ལ་སེར་ཆང་
དུ་འབྱོར། ཆོས་དགུ་ནས་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་གི་དབང་སྟོན་དང་བཅས་པ། འཇིགས་བྱེད་
བཞེན་ཆེན་གྱི་ཁྲིད། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ཡུང་སོགས་གནང་བ་དང་། བྱམས་སྐྱ་ལ་རབ་
གནས་མཛད། གོས་སྐྱ་བཞེངས་ཐེབས་ལ་དདུལ་སྒོར་ཉིས་བརྒྱ་དང་དགེ་འདུན་རེ་རེ་ལ་ཁོན་གཉིས་
དང་ཁ་དར་རེ་གནང་། དཀྱིལ་འཁོར་དགོན་གྱི་དགེ་འདུན་རེ་རེ་ལ་ཁོན་རེ་དང་ཁ་དར་རེ་གནང་།
ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་ཆེབས་གོང་དུ་བཞེངས་ཏེ་བརྒྱ་གསུམ་ལ་རང་དགོན་དུ་ཕྱག་ཕེབས་སོ།

སྐས་པ། རྣམ་དག་ཕྱགས་བསྐྱེད་སྡོན་ལམ་བརྒྱ་ཕྱག་གི། འབྲས་བུ་དུས་སུ་སྡོན་པའི་མཐུ་
དབུང་གིས། ཞྭ་གས་དུས་རྒྱུད་པའི་སྐྱག་ཆེན་རབ་བཙུག་སྟེ། རྒྱལ་བསྟན་པད་ཆལ་བརྟན་པའི་རོ་
མཚར་མད། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མཛད་བཟང་ལྔར་རྒྱན་བཞིན། རྒྱ་བོའི་རྒྱན་ལྔར་ཆད་མེད་ཁྱད་
པར་དུ། མཛད་མཚན་གསུང་གི་མཛད་པ་ལྷ་རྒྱུའི་རྒྱན། ཆད་མེད་བསྐྱལ་བས་ཐུབ་པའི་གདུང་
འཚོབ་གྱུར། ལྷང་མཐའ་མེ་ཡི་རྣོས་གར་པའ་ཆེན་དང་། བྱུང་བཀྱན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་ཡང་སྐལ་
མཚན། སྐལ་བཟང་དམ་ཆོས་ཉི་མ་ལ་སོགས་པའི། ཆེ་བའི་སྐྱ་སྐལ་ཀྱན་གྱི་གཙུག་གི་ནོར། ལྷ་སྐལ་
དགའ་ཆལ་གཉིས་པ་བྱམས་སྤྱིང་སོགས། ཆོས་ལྗེ་དུ་མར་ཞབས་སྐྱེས་འཁོར་ལོའི་རྩལ། བཀོད་དེ་
རྒྱ་འབྲས་ཐེག་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱིས། རྒྱེ་འགོ་དཔག་མེད་འཁོར་བའི་འདམ་ལས་དྲངས། གདུལ་
བྱ་དབང་རྣོན་བདེ་ཆེན་ས་ལ་བཀོད། དབང་འབྲིང་ཞི་བའི་བདེ་ལ་རྣམ་པར་བཀོད། མ་སྡོན་པ་
རྣམས་སྡོན་ལམ་ལ་བཀོད་དེ། སྐྱག་བསྐྱལ་ཁུར་ཆེན་ཅན་རྣམས་དབྱགས་དབྱང་མཛད། མདོར་ན་

ཟླ་བ་བཅུ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལ་གྲུབ་ཀྱིས་ཆོ་དབང་། གནེས་ནས་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷང་གི་ཁྲིད་
མེན་ཀྱས། ཆོས་བཞི་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་རབ་བྱུང་བཞི་ཙམ་བརྒྱབས། ཆོས་བཅུད་ལ་རྗེའི་ལྷ་ཁང་ནང་
དུ་དགེ་འདུན་པ་བཙེ་ལ་འཆོ་འབྲུལ་གང་བཟང་ངོས་རྒྱང་བཤགས་ལྷག་མཆོད་གསུང་བཅུག
ཆོས་དཔལ་ཞིང་དུ་དགེ་འདུན་རེ་རེར་ཁོན་གསུམ་དང་ཁ་དར་བཙས་ཀྱི་འབྱེད་གནང་། དེའི་སངས་
བར་ནས་རྒྱ་འབྲུམ་གྱ་རིགས་སྟངས་ལོག་ཅིག་གིས་ཁྱས་ངོར་འཇམ་དབྱངས་རྒྱུ་བ་ཆོག་ཕྱིན་ཐེག་དང་

བཅས་པ་གསར་ཚོམ་གནང་། དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷང་གི་བྲིད་ཀྱི་འཕྲོ་གསུངས་ནས་བཙོ་
མའི་ཉིན་མཇུག་གྲུབ། བཅུ་དྲུག་ལ་དགེ་འདུན་དར་རྒྱས་ཚང་སོགས་གཞུང་རྒྱགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཞུས་ངོར་རྒྱན་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ལྷང་གནང་། བཅུ་བདུན་ལ་འཇིགས་བྱེད་སྟོན་གོན་དང་རིགས་གསུམ་
སྤྱི་སྤྱེད་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྟུལ། ཆོས་བཙོ་བརྒྱད་ལ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་། བཅུ་དགུ་ལ་རྟ་མགིན་
ཀྱི་དབང་དང་མགོན་པོ་དང་བག་ཅེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྟུལ། ཉི་ཤུ་ལ་ཀུར་རིག་གི་དབང་དང་
ཆོས་རྒྱལ་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྟུལ། ཉེར་གཅིག་ལ་ལྷ་མོའི་རྗེས་གནང་། ཉེར་གཉིས་ལ་སྦྲན་ཆོག་ཆེན་
མོའི་ལྷང་གནང་། ཉེར་བརྒྱད་ལ་བརྒྱ་ཅའི་བྲིད། ཉེར་དགུ་ལ་འགྲུང་རོ་རྒྱུང་རྒྱས་ངོར་དམ་ཅན་
དང་ཅེ་འུ་དམར་གཉིས་ཀྱི་སྟོག་གཏད་བསྟུལ། དེའི་མཚན་མོར་མཚན་ལམ་དུ་རྗེ་ཉིད་སྤྱི་འབུམ་དུ་
བཞུགས་ནས་སྤོ་བཅུའི་སྤྱིན་སྟེག་ཅིག་གནང་བའི་མདུན་དུ་གྲོའི་སྐར་བའི་དཔོན་པོ་ཡོད་པ་ཤར་
གསུངས། གནམ་གང་ལ་ལྷ་གོང་ས་སྤྱབས་མགོན་མཚོག་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གཤག་ཏུ་ཕེབས་ནས་གསུང་
འཕྲོས་གནང་།

སྤྱི་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་གོང་ས་མཚོག་གིས་རྗེ་ཉིད་ལོར་འཛིན་པོ་བྲང་དུ་གདན་
འདྲེན་ཞུས་པ་བཞིན་ཕེབས་ནས་གནས་རྒྱུ་རྟེན་བབ་སྟེ་རྗེ་ཉིད་ལ་གསང་ལྷང་མང་བོ་ཞུས།
དེ་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་ལམ་དུ་གནས་རྒྱུ་བཅུན་ཁང་དང་དཔོན་ཚང་གཉིས་ལ་ཕེབས། ཆོས་གཉིས་
ལ་དདུལ་རའི་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་ཞུས་ངོར་འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་
རྗེས་ཀྱི་དབུ་བཅུགས། ཆོས་གསུམ་ལ་ཡང་གོང་ས་མཚོག་རྗེ་འདི་བའི་གཟིམས་གཤག་ཏུ་ཕེབས་
ནས་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་ཞིག་གསོས་ཀྱི་ཆེད་བཀའ་བཏོས་མཛད། ཆོས་ལྔ་ལ་
སྤྱབས་མགོན་མཚོག་དང་རྗེ་འདིས་གཙོས་ཁོང་རྣམ་པ་འགས་གདུང་མདུན་ནས་ཟན་བསྐྱར་བར་
བསྐྱར་གསོ་ལེགས་རྟགས་བབ། ཆོས་བདུན་ལ་སྤྱབས་མགོན་མཚོག་ཡང་བསྐྱར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གཟིམས་
གཤག་ཏུ་ཕེབས་པར་རྗེ་ཉིད་ནས་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་ཞིག་གསོས་ཀྱི་ཁུར་བཞེས་རྒྱ་ཞལ་གྱིས་བཞེས།
ཡོངས་འཛིན་མཁས་དབང་དཀོན་མཚོག་བསམ་འགྲུབ་ཚང་གིས་ཞུས་ངོར་སྟོན་དཀར་ཐུན་མོང་

མ་ཡིན་པའི་རྩིས་གནང་བསྟུལ། ཆོས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་དགྲ་དྲུག་ནས་སྐྱ་མཚམས་ལ་བཞུགས། ཉེར་
བཞེད་དགྲ་མོ་མཚན་ལམ་དུ་རྒྱུད་པ་ལྷ་ཚང་སྤྱོད་ཆོག་དུ་ཕེབས་པའི་གདུགས་གསུམ་ཡོད་པར་
སྤང་གསུངས། རྒྱུད་གྲངས་བྱ་གཉིས་པ་རབ་རྒྱལ་མེ་མོ་ཕག་གི་ལོའི་ལྷ་བ་དང་བོའི་ཆོས་གཉིས་
ལ་ཉེ་གནས་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ལ་རེབ་གོང་ཤར་ཚང་ལ་ཁོང་ཉིད་མཇལ་འདོད་ཆེ་ཞིང་། དེ་
ཀའི་ལྷང་ལྷང་བྲི་ཤིན་ཚང་ནས་ཡང་ཡང་གདན་འདྲེན་ཞུས་པར་བརྟེན་ལྷ་མོ་བདེ་ཆེན་ལ་དང་
བོར་བསྐྱོད་དུས་རྩི་བོ་དགོན་ཆེན་དུ་འགོ་འདུན་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྐབས་མི་ལམ་དུ་ལྷང་བ་སུམ་མདོ་
ཞིག་ན་ཁང་བ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ཁོ་བསྟན་འདུག ལྷང་ལྷང་བྲི་ཤིན་ཡང་དེར་བཞུགས་ཡོད་
པར་ལྷ་བ་ཞིག་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་འཐི་བཞེན་པ་གསལ་བར་མཐོང་ལ་རིམ་གྱིས་མི་གསལ་
བར་སོང་སྟེ་ཁོང་དང་ཐིག་གཉིས་ཀྱི་བར་བྲག་རྩོམ་ཞིག་གིས་ཆོད་པ་ཤར་གསུངས། བྲག་དེ་ཕྱིས་ཤེལ་
དགོན་ན་ཡོད་འདུག དེའི་སྐབས་མཇལ་མ་ཐུབ་གསུངས། ཆོས་བདུན་གྱི་དགོང་མོ་མཚན་ལམ་དུ་
སྐབས་མགོན་གོང་མར་ཁང་རྒྱང་ཞིག་གི་ནང་ནས་མཇལ་བར་ཐུགས་ཅུང་མ་དགུས་པའི་རྣམ་པ་
ལ་དག་པའི་རྩོམ་ཐེར་བའི་ལྷ་བ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཞིག་ལ་རིལ་བྱ་མང་བོ་གནང་གི་ཡོད་པར་ཕྱག་
མཇུབ་གྱི་བར་ནས་རིལ་བྱ་མང་བོ་འཐོར་བ་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་དུ་བབ། དེ་རྩིས་ཐུགས་དགུས་ཉམས་
མཛད་ནས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གསུང་འཕྲོས་གནང་བ་ཤར་གསུངས། ཆོས་བརྒྱད་ལ་ལྷ་ཀྱན་གཟིགས་
པའི་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཕྱག་ཡིག་ཕེབས་པ་ལ་ཐུགས་དགུས་པ་ཆེར་མཛད། ཉེར་ལྷའི་ཉིན་
སྤུ་བཀྱན་ཏེ་ཐོག་སྤྱོད་ཁོང་གི་གཟིམས་གཤག་དུ་ཕེབས་ནས་མཇལ་སྤང་ཞུས། ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་
གཅིག་ལ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཞབས་དྲུང་གིས་ཞུས་རྩི་འཇམ་ལུགས་ཆོད་བང་། ཆོས་གཉིས་ལ་
མི་གཡོ་བ་དཀར་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་རྩིས་གནང་བསྟུལ། མི་གཡོ་བའི་སྐབས་ཐབས་ཀྱི་ལྷང་། ཆོས་གསུམ་
ལ་རྒྱུད་སྟོད་དགོ་ཤིན་སྟགས་ཀྱིས་ཞུས་རྩི་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རྩོགས་སྟགས་ཀྱི་ཁྲིད་ཀྱི་འཕྲོ་
གསུངས། ཆོས་བརྒྱད་ལ་བྱ་ལྷང་གཞུང་ནས་གསེར་གདུང་ནང་དུ་བཞུགས་རྒྱུར་རྩི་ཉིད་ཀྱི་འདྲ་སྐྱ་
བཞེངས་པའི་གཟུངས་འཇུག་ལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གནང་། ཆོས་དགུ་ལ་འདྲ་

ཁང་ཆེན་མོར་ཞིག་གསོས་ཀྱི་ཆེད་བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བར་ལག་གི་སྒྲ་བསྐོས། ཆོས་བཅུ་
ལ་ཤིང་གཅོད་པའི་མགོ་ཚུགས། སྤུ་བཀྲན་རིག་པོ་ཆོས་ཁྱུས་ངོར་མཁའ་སྤྱོད་ལུས་དཀྱེལ་གྱི་བྱིན་
རྒྱལ། བཅུ་གཅིག་ལ་སྟོ་འབྱེད་ཐིག་བཏབ། ཇི་ཉིད་ཕེབས་ནས་ཆོ་ག་གསུངས། གདུང་མདུན་དང་
མགོན་ཁང་གཉིས་ལ་མཚོད་མེ་དང་ཁ་དར་ཕུལ་ཏེ་སྟན་གསན་ཕུལ། ཕྱིར་གཟིམས་ཁང་དུ་ཕེབས་
ནས་ཏེན་འབྲེལ་ལེགས་གསུངས། ཁྱོས་ནག་གི་རྗེས་གནང་བསྟུལ། ཆོས་བཅུ་གཉིས་ལ་ཞལ་གདོང་
སྟན་ཅན་དང་བག་ཅོད་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྟུལ། ཆོས་བཅུ་གསུམ་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ཆོ་དབང་བསྟུལ།
ཆོས་བཅོ་ལྔ་ནས་རྡོ་རམས་པ་བཀྲ་ཤིས་ཉི་མས་ཁྱུས་ངོར་དགའ་ལྡན་སྟོན་པ་བརྒྱ་མའི་བྲིད་གནང་། ཆོས་
བཅུ་བདུན་ལ་ལྷ་མོ་བདེ་ཆེན་ཞབས་དྲུང་དཀར་པོས་ཁྱུས་ངོར་ཞལ་གྱི་བཱེ་བུམ་གྱི་ལུང་གི་དབུ་
བཅུགས། ཆོས་བཅུ་དགུ་ལ་རྒྱུད་སྟོད་དགོ་ཤིན་གྱིས་ཁྱུས་ངོར་རྟ་མགིན་གསང་སྒྲུབ་དང་ཕྱག་རྡོར་
གདུམ་ཆེན། དམ་ཅན་སང་ཞོན་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྟུལ། འགའ་ཞིག་གིས་ཁྱུས་ངོར་རིགས་
གསུམ་སྟེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྟུལ། ཉི་ཤུ་ནས་སྤང་སོག་སྟོན་ལམ་གྱིས་ཁྱུས་ངོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དབང་། ཉིར་གཅིག་ལ་སྒྲུབ་པ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཀོད་ཀྱི་དབང་བཅས་བསྟུལ།
ཉིར་གཉིས་ལ་བདེ་ཆེན་ཨ་ལགས་ཤིག་གིས་ཁྱུས་ངོར་བསྟེན་རྗེས་དང་དགོ་ཚུལ་ཁ་ཤས་བསྒྲུབས།
ཉིར་བདུན་ལ་བཀྲ་ཤིས་ཉི་མས་ཁྱུས་ངོར་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་བྲིད་གནང་། ཟླ་བ་གཉིས་པ་
རྗེས་མའི་ཆོས་གཅིག་ལ་སྤང་སོག་ཅིག་གིས་ཁྱུས་ངོར་བརྒྱ་ཅའི་བྲིད་གནང་། ཆོས་གཉིས་ལ་གཅོད་
དབང་གནང་། ཆོས་བཞི་ལྔ་གཉིས་ལ་སྟོལ་དཀར་འོད་ཟེར་དུག་སྒྲགས། འཁོར་ཆེན། མགོན་པོ། ཆོས་
རྒྱལ་། ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། ལོ་གྲོན་མའི་ལས་ཆོགས་ཀྱི་བྲིད། ཆོས་བདུན་ནས་སྟོ་སྤྱོད་ཉི་
མའི་འོད་ཟེར་གྱི་བྲིད། ཆོས་བཅུ་གཅིག་ནས་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་ཞིག་གསོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྐྱེ་མཚམས་ལ་
བཞུགས་ཏེ་སྟོལ་མའི་མཚུལ་བཞི་བ་ཉིན་གསུམ། མགོན་པོ་གནས་རྒྱུད་གཉིས་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་གསུངས་
ནས་ཆོས་བཅུ་དུག་ལ་སྐྱེ་མཚམས་གོལ། ཆོས་བཅུ་བདུན་ལ་ལྷ་རྡོ་བེ་ལེན་སྟོ་བཟང་ཆོ་དབང་ཚང་
ཕེབས་ནས་ཉི་ཤུ་བས་མགོན་མཆོག་སྐུ་ཁམས་མ་བདེ་བར་ཡོད་པས་རྗེ་ཉིད་ངེས་པར་ཕེབས་དགོས་

ཞུས་པར་བརྟེན་ནོར་འཛིན་པོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གོང་ས་མཆོག་ལ་རྣམ་འཛིན་སྐྱབས་སྐྱོལ་སྤྲུལ་
ཞིང་དུག་རྩ་བ་གསུངས། ཉེར་གཅིག་ལ་དུར་བེད་སྒྲ་མ་བཀའ་འཇུག་བས་ཞུས་ངོར་འཛིགས་བྱེད་
སེར་བོའི་ཆོ་ཁྲིད་བསྟུལ། ཉེར་གསུམ་ལ་ལྷ་རྩོ་ནོར་འཛིན་པོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ནས་གདོན་ཆོགས་དགུ་
མ་དང་། དུག་རྩ་བ། ཆ་བཞི་རྣམས་གསུངས་ཏེ་ཕྱིར་ཕེབས། ཡང་གདན་འདྲེན་པ་ཡོང་ནས་ཕེབས་
དུས་ལ། གོང་ས་མཆོག་ཞལ་མ་འཆོ་བར་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་ཆར། ཉེར་བཞི་ལ་སྒྲ་བྲང་ནས་རྩེ་
ཉིད་གདན་བྲངས་པ་གཞིན་ཕེབས་ཏེ་དགོ་བཤེས་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་འཛིགས་བྱེད་བདག་
འབྱུག་གསུངས་ནས་སྤྲུགས་དགོངས་རྩོགས་པའི་ཞལ་འདོན་བསྟོ་སྟོན་གནད་སྟོན་དང་། དགོངས་
རྩོགས་ལ་འབྲུག་གཉིས། གོས་ཆེན་གཅིག་དཔལ་ཏྲ་མིག་མ་གཅིག་བཅས་འབྲུལ་གནང་མཛད། ལྷུར་
འབྱོན་གསོལ་འདེབས་སྒྲགས་ཚུམ་མཛད། ལྷ་བ་འདིའི་བཙུ་གཅིག་ནས་ཉིན་རེར་སྟོང་ལྔ་དང་། སྟོལ་
དཀར་གྱི་སྐྱེ་འདྲ་ཉེར་གཅིག་སྐབས་སྐྱེ་བདུན་རེ་ཕྱག་དཔར་གནང་རྒྱུའི་མགོ་ཚུགས།

ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་ལྷ་བས་མགོན་མཆོག་གི་སྐྱེ་གདུང་ཞུགས་ཕེབས་གྱི་མགོན་དུ་
གདན་བྲངས་པ་ལྷུར་ཕེབས་ནས་སྐྱེ་གདུང་བསྐྱེད་ཆོག་གསུངས། ཆོས་དུག་ལ་ལྷུར་གསེར་རྟོག་ཆང་
ནས་ཞུས་པའི་དུས་འཁོར་བསྟོན་པའི་འབྲེལ་བ་སྒྲགས་ཚུམ་གྲུབ། ཟམ་ཆ་རྟོ་ཐོག་སྐྱབས་ཞུས་ངོར་སྒྲ་
མའི་བཀའ་དྲིན་བྲན་པའི་གདུང་དབྱངས་གསུང་ཚུམ་གནང་། ཆོས་བདུན་ལ་དམ་ཆོས་ཀྱིས་ཞུས་
ངོར་སྐྱབས་འགྲོའི་བྲིད། ཆོས་བརྒྱད་ལ་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་ངོར་གྲུབ་རྒྱལ་ཆོ་དབང་། ཆོས་བཙུ་
གཅིག་ནས་རྩོ་རམས་པ་བཏུན་པ་དར་རྒྱས་དང་དམ་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་ཞུས་ངོར་སྒྲ་མཚོད་ཕྱག་ཆེན་
སྒྲགས་པའི་བྲིད། ཆོས་བཙུ་ལ་བསྟེན་རྩོགས་དུག་རྩ་ཅམ་དང་དགོ་ཚུལ་བཞི་བཙུ་བསྐྱབས། ཆོས་
བཙུ་དགུའི་ཉིན་མཆོན་ལམ་དུ་རྩེ་ཉིད་ཁང་བ་གཞན་ཞིག་ན་ཡོད་པར་ཉིད་གྱི་སྤྲུགས་ལ་སྐྱབས་
མགོན་སྐྱེ་འཕྲེང་བཞི་བ་ཡིན་སྟུམ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ལ་བཏུས་ན་ཡིན་མིན་མེ་ཤེས་པ་ལ་འདིར་ཤོག་
གསུངས་པས་སོང་བ་ན་དོན་ཆོན་གསུམ་གསུངས་ཏེ་གཅིག་བྲིས་གཞི་འདི་བར་རིགས་རྒྱད་དཀོན་
གི་ཡིན་ན་གསུངས། གཞན་གཉིས་ཁོང་གིས་མ་གསུངས། ཉེར་ལྔ་ལ་སྤྲད་སོག་ཅིག་གིས་ཞུས་ངོར་

བདེ་མཚན་ལྷ་མི་བའི་སྟ་གོན་དང་ཉེར་བྱུག་ལ་དེའི་དབང་། ཉེར་བདུན་ལ་བྱེད་ལྷ་ས་དགྲིལ་
གྱི་དབང་། ཉེར་བརྒྱད་ལ་ཞི་བ་ནམ་མཁའ་སྟོང་འབྱེད། ཉེར་དགུ་ལ་ཁྲིམ་ནག་གི་དབང་བཅས་
གནང་། སྤྱི་བྱང་ཕྱག་མཛོད་དང་བེ་ལེན་ཚང་། སྤྱི་བྱུག་མཁན་པོ་བཅས་ཀྱིས་ཁྱེད་སྤྱིར་ཡང་
རྒྱུད་སྟོད་ཚོགས་འདུས་ཁྱས་པ་བཞིན་ཤོག་ས་མཚན་གི་གསང་རྣམ་ལྡན་ཚུལ་གྱི་དབུ་བཅུགས།

ཁྱེད་པའི་ཚེས་བཞི་ལ་བརྒྱ་ཅའི་ཁྲིད། ཚེས་བྱུག་བདུན་གཉིས་ལ་རོམ་ཆེའི་མཁན་པོས་ཁྱས་
ངོར་གསོལ་མཚོད་དམ་ཅན་རོལ་མཚོ་ལྡན་ཚུལ་མཛད། ཚེས་བརྒྱད་ལ་གསང་རྣམ་ལྡན་ཚུལ་
བྱུག་སྟེ་ཕྱག་མཛོད་ཚང་ལེབས་ནས་ཡར་གདན་འདྲེན་ཁྱས། བཅུ་གསུམ་ནས་ལྷ་ཉི་ལྷུལ་བའི་སྐྱུས་
ཁྱས་ངོར་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷང་གི་ཁྲིད། བཅོ་ལྷའི་ཉིན་བསྐྱབ་བྱ་ལྷ་བཅུ་ལྟ་ཚོགས་ལྷ་ལྷའི་སྟོན་
པ་ལ་བཀོད། བཅུ་བྱུག་ནས་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་ཁྱས་ངོར་ཉི་ཁྲིད་དྲན་པ་བཞི་ལྟན་
གྱི་ཁྲིད་གཟབ་རྒྱས་གནང་། བཅོ་བརྒྱད་ལ་མཁས་དབང་ཡོངས་འཛིན་དཀོན་མཚན་བསམ་འགྲུབ་
པས་ཁྱས་ངོར་རྒྱ་རའི་ལྷ་ཁྲིད་དང་སྐྱབས་མགོན་མཚན་གི་གསང་རྣམ་དང་ལེགས་གསུང་ཀ་ལ་
པི་རྟའི་སྤྱི་དབང་རྣམས་ཀྱི་ལྷང་གནང་། བཅུ་དགའི་ནམ་མཁའ་ཅན་མཚན་ལམ་དུ་ཤོག་ས་
ཀུན་གཟིགས་པ་ཤ་ཆེན་མཚན་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེས་གསེར་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཞིག་ལྷུལ་ནས་ཁོང་ཉིད་ལ་
བརྟན་བཞུགས་འབུལ་བར་ཤར་གསུངས། ཉིན་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཐོན་དུ་སྐྱུ་གཟུགས་རུང་མ་བདེ་བར་ཡོད་
པ་ལྟགས་བསྐྱེད་མཛད་འཕྲིན་དེའི་མཐུས་ལྷུང་དུ་དྲངས་སོང་། དེའི་ཉིན་ཁྱེད་པོ་མེད་ཀྱང་གདན་
ས་འདིར་ཡོད་ན་ལེགས་གསུངས་ནས་བ་སའི་ལྷ་ཁྲིད་བསྐྱུལ། དེ་ནས་ཁྱེད་པོ་ཇིས་མ་ཚོས་ཀྱི་བར་ཇི་
རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ས་བོན་བསྐྱེགས།

ཁྱེད་པོ་ལྷ་བའི་ཚེས་གཅིག་ལ་ལྷེ་རུང་བ་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་ཁྱས་ངོར་བྱུག་རྒྱལ་ཚོ་དབང་བསྐྱུལ།
ཚེས་བཞི་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལྷ་ཅན་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ལྷུལ་ལ་བཀོད། ཚེས་བཅུ་གཅིག་ལ་སྟོལ་མ་ཉེར་
གཅིག་གི་རྗེས་གནང་དང་སྐྱབས་མགོན་མཚན་གི་གསང་རྣམ་གྱི་ལྷང་གནང་། ཚེས་བཅོ་ལྷ་ནས་
དཔའ་རིས་པ་ཚང་དང་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱས་ངོར་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད་གནང་བ་ཉེར་

གཅིག་ལ་གྲུབ། ཉེར་གཉིས་ལ་འཕོ་བྲིད་གནང་། ཉེར་བཞི་ནས་རྒྱུད་སྤྲུང་འདུས་སྤྱིས་ལྷས་ངོར་
ཆོས་སྦྱོང་རབ་གསལ་གྱི་ལུང་གནང་། ཉེར་བདུན་ནས་ལྷ་བ་བོ་དེའི་ངོར་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་
མཚོའི་བཤད་ལུང་གནང་། ཉེར་བརྒྱད་ལ་འདུ་ཁང་ཕུག་གི་བྱམས་མགོན་མདུན་གྱི་ཉེ་སྤྱོད་བརྒྱད་
གྱི་གཅིག་ཞིག་གསལ་གྱི་དབུ་བཅམས་ཏེ་གཟུངས་འབྲུག་ལ་བརྒྱད་སྟོང་བ་དང་ལ་པའ་ཆེན་སྐུ་གོང་
མའི་ཕུག་ནས་ཕེབས་པའི་རྟེན་འདུས་ལ་རྟ་བྱས་པའི་འཛིན་པར་པའ་ཆེན་དེ་ཉིད་གྱི་འབྲ་དཔར་
དང་། རྟེན་པའི་སྐུ་པའ་ཆེན་འདི་བའི་ཕུག་ཆ་དང་། ཁོང་རང་ཉིད་གྱི་ཕུག་ཆ་རྟེན་པའི་སྐུ་བཅས་
རྟེན་སྤྱོད་མང་བོ་བཞུགས་སུ་གསོལ།

ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་མཛུགས་གྲུབ། ཆོས་བཞི་ལ་
དཔལ་ལྷན་སྤྲུང་རྒྱུད་གྲུ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་ནང་ནས་གྲུ་ཚང་དེ་དང་སྟོབ་མ་བྱིངས་ནས་བརྟན་
བཞུགས་སུལ། ཆོས་དྲུག་ལ་གོང་ས་མཚོག་གིས་སུལ་བའི་རྩ་ཁོག་དང་སྟག་གི་གོང་མ་ཚང་གི་གསོལ་
རྟོག་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་གཏེར་རྩེས་ཀྱིས་བཀའ་རྟེན་མགོན་ཁང་བྱམས་པའི་ཁྲི་ནང་དུ་གཏེར་དུ་སྤྱོད།
ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་མགོན་ཁང་གི་མགོན་ཆོས་འཛིགས་གསུམ་བཞུགས་ས་སྟོར་ཆེད་རྟེན་དར་
སུལ་། ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ནས་གསོ་རིག་གཞན་པན་སྤྱོད་གི་འདུས་སྤྱིས་ལྷས་ངོར་རྩེའི་ལྷ་ཁང་ནས་རྟ་
མགོན་པའི་གར་དབང་གི་དབང་རྟ་གོན་དང་བཅས་པ། རྟ་མགོན་གསང་སྦྱོར། ལྷན་ལྷ། མི་འབྲུགས་
པ་རྒྱལ་གྱི་དབང་། རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྦྱོར། མགོན་ཆོས། འང་སྟོན་རྒྱལ་གྱི་རྩེས་གནང་བཅས་
བསྐུལ་བ་ཉེར་གསུམ་ལ་གྲུབ། ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ཁོང་རང་ཉིད་གྱི་ཕུག་དཔེ་བཀའ་
བརྟན་བཅོས་ཡོངས་རྫོགས། རྩེ་ཡབ་ལྷས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་ཚར་གཅིག་བཅས་ཀྱན་མཁུན་
གོང་མའི་སྐུ་གཏུང་མཚོད་རྟེན་གྱི་ཁྲི་ནང་དུ་བཞུགས། ཆོས་བརྒྱད་ལ་བསྐྱེད་བྱ་གསུམ་བསྟེན་རྫོགས་
བསྐྱབས། ཆོས་བཅུ་བཞི་ལ་སྤྲུང་སྟག་སྟོན་གྱི་མས་ལྷས་ངོར་མཁའ་སྦྱོང་བྱིན་རྒྱབས། བཅོ་ལྷ་ལ་སྐུ་
ལྷའི་སྟོག་གཏད། བཅུ་དྲུག་ལ་བདེ་མཚོག་དྲིལ་བུ་ལྷ་ལྷ། བཅུ་བདུན་ལ་བདེ་མཚོག་ལྷས་དགྱེལ། བཅོ་
བརྒྱད་ལ་མཁའ་སྦྱོང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད། བཅུ་དབུ་ལ་བོད་གཞུང་མི་དྲུག་ཅིག་གིས་ལྷས་ངོར་ཆོ་

དབང་། ཕྱི་དོ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་འཕྲོ་གསུངས། ཉེར་བརྒྱད་ལ་མཚན་ལམ་དུ་ཁོང་ས་ཕྱོགས་མི་ཤེས་པ་
ཞིག་དུ་བཞུགས་ཡོད་པར་བཟུང་ཆོད་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་གྱི་ལ་བསམ་དོར་སྐྱབས་མགོན་
ཡིན་སྟེ། ཞབས་ཁུ་འགའ་འདུག་ཀྱང་སྤྱིང་སྤྱུལ་སོགས་མིན་འདུག སྤྱུལ་སྤྱུ་དེ་ཉིད་ཏ་ཅང་ཆུང་
ཞིང་མཚོ་ཆེན་པོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཞིག་གི་ཁར་ན་བཟའ་དང་སྤྱུ་འདྲ་བ་བཞིན་པར་ཕེབས་
ཚུར་ཕེབས་བྱས་ནས་བཞུགས་འདུག མཚོ་དེའི་ནང་ན་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བའི་མཚོ་ལྷ་ལྷ་དབུས་དང་
ཕྱོགས་བཞིར་ཡོད། མཚོ་དེའི་རྒྱ་ཁྲོན་སྤྱུ་འབུམ་དང་སྤྱི་བྱང་གི་བར་གྱི་ས་ཁྲོན་ལྷ་བྱ་གྱེ་ཆེ་བའི་ནང་
དུ་འདོད་ཡོན་ལྷ་སོགས་མཐོ་དགའི་དཔལ་འབྱོར་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་གཏམས་འདུག མཚོ་དེ་
ལག་དུ་སྤང་ན་སྤང་ཆོག་ལ་བཞག་ན་བཞག་ཆོག་པ་ཞིག་ཟིན། ཁོང་གི་ཕྱགས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཡང་
སྤྱུལ་འབྱུངས་པ་ཨེ་ཡིན་སྟེ་ཡང་སྤྱི་བྱང་ལས་མ་སོང་བས་མིན་གྱི་རེད། ཅས་ཉེ་གནས་སྤོ་བཟང་
བཟུན་འཛིན་ལ་གསུངས། ཉེར་དགུ་ནས་འཆམ་པ་གྲ་ཆང་གིས་ཞུས་དོར་ལྷ་གོན་ཐོན་དུ་འགོ་བའི་
འཇིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་གི་དབང་། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་སྤྱི་བྱི་རྒྱུས་གནང་བཅས་ཉིན་གཉིས་ལ་བསྐྱུལ།

སྤྱི་བྱང་ལྷ་འོ་ཆོས་གཅིག་ལ་སྤྱད་སོག་སྤྱུ་ཉིད་པ་ཞིག་གིས་ཞུས་དོར་འཇམ་ཕྱགས་ཆེ་
དབང་། ལྷག་ཤིང་སྤོལ་མ་ཕྱི་ནང་གཉིས། ཆོས་གསུམ་ལ་མཐའ་སྤྱོད་མའི་ཕྱགས་བདུད་རྒྱུས་གནང་
བསྐྱུལ། ཆོས་བརྒྱུ་ལ་ཆོགས་ཆེན་མགོན་ཁང་དུ་ཕེབས་ནས་མགོན་ཆོས་འཇིགས་གསུམ་ལ་ན་བཟའ་
ལུལ་། འདྲུ་ཁང་ཅེའི་རྒྱ་ཕེབས་ཀྱི་དབུར་དོ་རྒྱུ་དང་བུམ་པ་བཙུགས། ཆོས་བཙུ་ལྷ་ལ་ས་གཞན་གྱི་གྲ་
བ་འགའ་ལ་བཞེན་རྫོགས་བསྐྱབས། ཉེར་གཉིས་ལའང་བསྐྱབ་བྱ་འགའ་ལ་བཞེན་རྫོགས་གཞི་སྤྱི་བྱ་
གནང་། སྤྱི་བྱང་ལྷ་འོ་ཆོས་གཅིག་ལ་ཀུན་མཁྱེན་སྤྱུ་འཕྲེང་ལྷ་འོ་སྤྱུ་གདུང་མཚོད་རྟེན་གསར་
བཞེངས་ལ་བཀྲ་ཤིས་སྟེ་མའི་སྟེང་ནས་རབ་གནས་ཉིན་གང་མང་གནང་། ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཐོས་
བསམ་སྤྱིང་ལ་གྲ་ཇ་བཏང་། འདི་ཡན་ལ་གྲ་ཇ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་བརྒྱད་བཏང་ཞེས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
མཚན་ལ་གསུངས། གྲ་ཆང་གཞན་ལ་ཡང་དེ་མཚུངས་ཡིན་པས་དེ་གཅིག་བྱ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་
བྱབ་། ཆོས་བརྒྱ་ནས་སྤོན་པ་གྲ་ཆང་ལ་སྤོན་གྱི་རྒྱུད་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་ལུང་གནང་། དེ་ཉིན་ནས་དགོ་

སྐྱུང་པ། མཁུན་དང་བཙེ་བའི་རྒྱུད་གི་ཤིང་ཏྲ་ལས། །དམ་ཚེས་བདུད་ཅིའི་ཆར་ཆེན་ཆད་
མེད་པ། །རིས་མེད་གདུལ་བྱའི་ཤེས་རྒྱུད་ཞིང་ས་ལ། །སྟོམས་པར་ཕབས་པས་བདེ་དགའི་ལོ་
ཏྲིག་བསྐྱུན། །ཐུགས་བསྐྱེད་དོན་ཞགས་རྣོན་པོས་ཉེར་བབྱང་བའི། །འཕྲིན་ལས་མེན་ཀ་ཡི་ངོ་
མཚར་གྱིས། །དབྱེད་ཐུན་སྒྲེ་བོ་ཡོངས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དག །ཡོངས་སུ་འདྲེན་པའི་འཕྱུལ་དེ་མངོན་
དུ་གྱུར། །ཀུན་མཁུན་སྒྲ་མ་དངོས་སུ་བྱོན་པ་བཞིན། །མདོ་ཐུགས་འཆད་སྒྲེལ་བསྟན་པའི་སྲོག་
ཅ་བབྱང་། །སྒྲ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སྦྱི་དང་བྲེ་བྲག་ཏུ། །གཙུག་ལག་གཙང་ཁང་རིན་ཆེན་རི་བོ་
བསྐྱུན། །རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་དོན་འཕྱུལ་མེད་ཨར་ཚོག་དང་། །རབ་གནས་གཏོར་མ་སྦྱིན་སྲིག་འཕྱུལ་
འཁོར་སོགས། །ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་ལས་ཀྱི་སྟོ་བྱེས་ནས། །ཐུབ་བསྟན་རྫོགས་ཐུན་གསར་བའི་དཔལ་
ལ་བཀོད། །ཅིས་སྒྲ་གོ་དོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྗེ་བཙུན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་

མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དང་པའི་བརྩོ་བཞད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་ནུ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས་བར་མ་ཆད་པར་མདོ་ལྷགས་དམ་ཚོས་གྱི་ཆར་པབས་པ་དང་། འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་
གཙང་ཁང་སོགས་བསྐྱུན་པའི་སྐྱ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པའོ། ༥ །།འཆིགས་སྟེད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
གྱིས་། །མཐའ་དག་རྒྱད་ལྟན་བསལ་དང་སྟན་ཅིག་དུ། །འཕྱིན་ལས་འོད་དཀར་འབར་བའི་གཟི་བྱིན་
གྱིས་། །སྤྱབ་བསྟན་གྱི་མཚོ་སྤེལ་བའི་མགོན་དེར་འདུད། །གང་གི་མཐུན་སྦྲང་མཛད་འཕྱིན་གྱི་མཚོ་
ལས་། །རང་སྟོ་ཀྱ་ཤའི་ཆེ་ལ་རུང་ཆགས་པ། །སྐལ་མཉམ་གྲོགས་པོ་དག་ལ་བསང་གཏོར་དུ། །སྐར་
ཡང་འབྲལ་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་ཞུགས་སོ། །

དེ་ནས་དེའི་ཐོན་ཞིག་ནས་ཕྱག་དཔེ་རྣམས་སྐྱ་གདུང་མཚོད་རྟེན་ཁྲི་ནང་དུ་བཞུགས་སུ་
གསོལ་བ་དང་། །སྐྱ་གསུང་ཕྱགས་རྟེན་རྣམས་ཀྱང་དགོན་པ་སོ་སོར་གནང་བཀའ་སོགས་གྱི་ཉམས་
དང་བཀའ་ཚོས་གསུང་བཤད་སོགས་ཀྱང་ལྷན་དང་མི་འདྲ་བས་ཡུན་རིང་མི་བཞུགས་པའི་རྣམ་པ་
ཡོད་ཀྱང་སྐྱ་བསྐྱུན་སོགས་ཡོད་པའི་མཛད་པ་མི་སྟོན་ཡང་ལོ་དེའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཟླ་དགྲེལ་
ཞིག་ནས་སྐྱ་བསྐྱུང་རུང་ཟད་བཞེས་པའི་རྣམ་པ་བསྟན། །ཟླ་དེའི་ཉི་ཤུའི་ཉིན་གྱི་ལྷ་རྩྱུར་སྦྲང་སོག་
རྣམ་རྒྱལ། རྩལ་ཁྲིམས་ཕུན་ཚོགས། དག་འདུན་གྱི་མཚོ་གསུམ་སྐྱ་མདུན་དུ་བོས་ནས་ངེད་ལ་ཡང་
སྤུལ་མེད་པའི་བཀའ་ཤོག་སྐྱབས་མགོན་གོང་མས་གནང་བ་སྐྱབས་མགོན་འདི་བར་ཕུལ་ཡང་རེ་
ཞིག་ཉིད་གྱིས་བསྐྱམ་ན་ཞེས་མ་བཞེས་པ་འདི་རེད་ཅེས་དེ་རྣམས་ལ་བསྟན་ཏེ་འཕྱོར་སྒྲ་བྲང་ཕྱག་
མཛོད་ལ་འབྲལ་དགོས་ཚུལ་དང་། །པའ་ཆེན་སྐྱ་ལྷ་ཕྱིའི་ཕྱག་ནས་འོངས་པའི་འབྲལ་བ་རྣམས་གོ་
རིམ་ལྟར་གྱི་ཡེ་གོ་བྱུར་གསལ་བཞིན་ཕྱག་དུ་འཕྱོད་ངེས་ཞིག་དང་གཞན་བྱ་གཞག་ཐམས་ཅད་
གསུང་བཀོད་མང་བོ་ཞིག་ཕེབས་པ་ལ་ཁོང་རྣམས་གྱིས་རུང་ག་དང་བཅས་དེ་འདྲ་གསུང་མི་ཉན་
ཞབས་བརྟན་གང་དགོས་བསྐྱབས་ནས་སྐྱ་གཟུགས་སྤུར་དྲངས་སྟོན་ཞབས་པད་བརྟན་གྱི་ཁོང་
མཁྱེན་ཞེས་ནན་ཆེར་བྱས་ནས་ཞལ་ལན་ཕྱིར་ཕེབས་ལ་ང་ལ་རང་དབང་ཡོད་ན་འདུག་འདོད་
ལོས་ཡོད་མོད་རང་དབང་མེད། །འོན་ཀྱང་སྐྱབས་མགོན་འདི་བས་མཚོད་རྟེན་ས་སྐང་ནས་སྒྲ་མ་

དགོ་བཤེས་དུ་མ་བཅས་བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱང་གནང་ཞིང་བརྒྱད་སྟོང་བ་གསུང་བཅུག་པ་ལ་དགོས་
པ་ཞིག་དང་རྒྱ་མཚན་རེ་ཡོད་རྒྱ་རེད་མོད་སོགས་དགོངས་གཞི་ཅན་གྱི་གསུང་མང་ཙམ་ཕེབས་
ནས་ཞབས་རིམ་སྐབ་ན་ཅི་ལུས་བསྐྱབ་ཆོག་གསུངས། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་རྟབ་རྟབ་པོར་གྱུར་ཏེ་སྒྲ་
བང་ཕྱག་མཛོད་གཙོས་ཞལ་སྒོ་བ་ཤན་པ་འགའ་སྐྱེ་མདུན་དུ་བཅར་ནས་སྤྱི་སྒྲེར་གྱི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་
གདུང་ལུས་དང་བཅས་ཞབས་པད་བརྟན་ཅིང་སྐྱེ་གཟུགས་སྤྱར་དངས་གནང་བ་ཉིད་མཆིན། ཞབས་
བརྟན་ཅི་འདྲ་དགོས་ནའང་སྐབ་ཅས་ཁྱས་པར་ཞལ་ནས་དགོན་འདིར་ལོ་རེ་བཞིན་རྒྱལ་འགོང་།
དམ་སྤྱི། བྱད་ཕུར་སོགས་རྩི་བྱ་རེད། དེའི་བསྐྱོག་ཐབས་ལ་གདུགས་དཀར། དམིགས་བཙེ་མ། སངས་
རྒྱས་བརྟན་འབར་མ་གསུམ་གལ་ཆེ་བས་སྐབས་གསུངས། སྒྲ་མ་གཞན་ལ་ཁྱས་པར་མཁའ་འགྲོའི་
བསུ་བསྐྱོག་སོགས་ཞབས་རིམ་མང་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་ཆོགས་ཆེན། གྲ་ཆང་སོ་སོ་སྒོ་བ་མ་རྣམས་བྱར་
འཆོགས་ཀྱིས་ཞབས་རིམ་སྐབ་པ་ལ་འབད། ཆོགས་ཆེན་གྱིས་བརྟན་བཞུགས་ཕུལ་བར་ཞལ་ལན་དུ་
ཀུན་མཆིན་མཆོག་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་གྱིས་གཙོ་བོ་དགོན་པ་འདི་ཡིན་ཚུལ་གསུངས་ནས་
སྒྲ་མ་དགོ་བཤེས་སུ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་བཞུགས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་འགྲིག་ལམ་ཀུན་སྦྱོང་སོགས་
ལ་ཀུན་གྱིས་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་དགོས་ཚུལ་སོགས་གསུང་གནད་ཅན་མང་དུ་ཕེབས་ཀྱང་དངོས་
གཞིའི་ཞལ་ལན་དེ་ཙམ་མི་གསལ། ཉེར་གཅིག་གི་མཚན་ལམ་དུ་སྦྱང་རྒྱུད་དབང་གི་སྟོན་གྱི་གྲ་
སྒྲིག་ཡང་ཡང་བྱས་ཀྱང་ལེགས་པོ་མ་བྱུང་བས་བཞག་ནས་ཉེ་གནས་ལ་བརྟེན་བའི་ཉམས་ཤར་
གསུངས། ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ཤྲ་རྩོར་གྱིས་སྒོ་བ་བྱིངས་ནས་སྒོ་ལ་དཀར་བརྟན་བཞུགས་ཕུལ་ཞིང་དེ་ནས་
བཟུང་ཞབས་བརྟན་ཉིན་མཚན་བར་མ་ཆད་པར་བསྐྱབས། ཉེར་གསུམ་ཤྲ་རྩོར་ཡང་ཆོགས་ཆེན་
གྱིས་བརྟན་བཞུགས་ཕུལ། བྱང་ཆོགས་ལ་གྲ་ཆང་དྲུག་གི་དགོ་འདུན་པ་རེ་རེའི་ཕྱག་ཏུ་ཁྲོན་གསུམ་
རེ་དང་ཁ་དར་དཀར་པོ་རེ་འབུལ་བར་མཛད། ཞལ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དགག་བྱས་སྟོང་བ་
ཡིན་ཆོངས་ལུས་ཀྱི་འཕྲུགས་འདི་ཡང་དེར་ཐལ་བས་མེད་པར་འགྱུར་གསུངས། ཉེར་ལྔའི་ཉིན་ཉེ་
གནས་དགོ་འདུན་མངགས་ཏེ་སྒོ་བ་མ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཆོས་ཞབས་བརྟན་སྐབ་རྒྱ་མཚན་བྱས་ན་

བཟང་། དེ་རིང་སྤང་བརྟགས་ནི་རེད། རྒྱ་ཚོ་ཡིན་ན་ལོ་འགོ་ཟུག་པ་ཡིན་པས་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་
ཞབས་བརྟན་མཚམས་བྱོས། རྒྱབས་མགོན་གོང་མས་སྐྱ་མི་སྟན་ན་ཆོ་སྟོང་སྟེ། །ཞེས་པ་དྲངས་ནས་
ཆོ་རིང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལྷ་ཕྱི་མང་བོ་བསྐྱེགས་པར་མཛད། ཇི་ཞང་སྟོན་པས་ཀྱང་འཇམ་ལྷགས་ཆོ་
ཆོག་སོགས་གནང་སྟེ་ཆོ་རིང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེགས་པ་སོགས་གྱིས་ང་ལ་སྟོན་མེད་ཐམས་ཅད་
ཐུགས་བདེ་མོ་གནངས་ཞེས་གསུངས་པེབས། ཨ། དགྲུང་གྲངས་གྲ་གསུམ་པ་རབ་རྒྱལ་ས་པོ་བྱི་བའི་
ལོ་ལ་སྐྱ་བ་དང་པོའི་ཆོས་གཅིག་གི་ལྷ་རྩྱུར་དཔལ་ལྷན་སྤྱད་རྒྱུད་གྲ་ཆང་གིས་བརྟན་བཞུགས་ལུལ།
དེ་རྟེན་ནས་སྟོབ་མ་རྣམས་གྱིས་བཀའ་འགྱུར་དག་ཆར་བསྐྱབ་པ་ཆོས་གསུམ་ལ་གྲུབ་སྟེ་ཇི་ཉིད་གྱི་
ཕྱག་རྩེས་སྟེང་ནས་འཆོ་འབུལ་གང་ཟབ་གནང་། ཀྱན་གཟིགས་པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆོས་གཙོས་ཆེ་མགོན་ཞབས་འབྲིང་བཅས་དང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་སྐྱ་འབུམ་
བྱམས་པ་སྤྱིང་ནས་བཟུན་པའི་གསལ་བྱེད་མི་ཉག་ཆང་གཙོས་འདུས་སྤྱི་བཅས་པེབས་ནས་ལ་པའ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཕྱག་ཡིག་བཅས་བཞུགས་དགོས་གྱི་ཞུ་བ་ནན་ཆེར་ལུལ། ཞལ་ནས་
པའ་ཆེན་འདི་བ་སྐྱ་གོང་མ་འབུལ་མེད་རེད། མདང་སྐྱ་གོང་མ་པེབས། ཁོང་གི་ཆོས་སྦྱོང་ཡང་མང་
བོ་པེབས། བྱུང་པར་བསྟེ་ཁབ་པ་པེབས་པ་མིས་གསུངས། ཇི་ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས་ངའི་ནད་གཞི་འདི་
རྒྱུན་དབང་གིས་རེད་ཅེས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཀྱང་རྒྱུན་ཅི་ཡིན་གསལ་ཁ་བརྟོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་
སྟམ་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་དང་། སྐྱ་འབུམ་གྱིས་དྲག་ཞན་ཀྱན་གྱིས་གདན་ས་པམ་ཚུན་གྱི་གནས་རྒྱུང་
སྐྱ་རྟེན་པམས་པ། ལྷ་མ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྟན་ཞུ་བ་སོགས་བཙོན་པ་ཏུར་བསྐྱེད་དེ་འབད་ཀྱང་
ཁོ་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཇི་ཉིད་དང་པའ་ཆེན་མཆོག་གི་གསུང་དང་། ཆོས་སྦྱོང་སྐྱ་
བབས་གྱི་ལུང་བཟུན་རྣམས་གྱི་བབ་ལ་དཔག་ན་དམ་སྤེའི་འབུལ་འདྲ། འོན་ཀྱང་ལྷ་མ་ཁོང་གི་ཞལ་
གསུང་ལ་ལྷ་སྐབས་མགོན་གོང་མར་སྐྱ་མི་སྟན་གྱི་ཆོ་དབང་ཞིག་ཞུས། རྒྱབས་མགོན་ཁོང་གི་ཞལ་
ནས་དེ་རིང་དོན་འགྲུབ་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་མར་ལོ་ཅིག་བྱིར་བས་མར་ནི་ཆོ་རྩེས་ཡིན། བྱེད་ཆོ་
རིང་རྒྱ་རེད་གསུངས་པ་དང་ཡང་སྐབས་ཤིག་བྱེད་གྱི་ཆོ་ཆད་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་བཞི་ཡིན་གསུངས་

བཞུགས་ཕུལ་བར་ཞལ་གསུང་ལེགས་པར་གནང་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞལ་མཇལ་གནང་། གཞན་
ཞབས་བརྟན་དམིགས་བསལ་ཅན་རྣམས་སྐབས་སྐབས་སུ་བསྐྱབས། ཟླ་དེའི་ཉེར་དྲུག་ལ་ལ་པཎ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྐུ་འབུམ་ལ་གདན་དྲངས་ན་ཉེས་སྦྱོན་མེད་ཚུལ་གསུངས་པ་བཞིན་
སྐུ་ཞབས་གསོལ་འདེགས་པའི་གཙུག་གདན་འདྲེན་པ་དུ་མ་འབྱོར། བཀ་ཉའི་བར་དུ་སྐུ་འབུམ་དུ་
འབྱོར་ན་སྐུ་ལ་སྦྱོན་མེད་ཅེས་ཆོས་སྦྱོང་བསྟེན་ཐབ་པ་བབ་ནས་གསུང་ཚུལ་བཅས་གདན་འདྲེན་ལྷ་
བ་ནན་ཆེ་མོད། བཀ་ཤེས་འབྱེལ་རང་གི་ཡིག་ཚང་གཙུག་ལྷ་ལྷ་ཐམས་ཅད་ནས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་
ཀྱི་བབ་སོགས་སྦྱི་སྦྱིར་གང་ལ་བསམ་ཀྱང་ཕེབས་འོས་མིན་ཚུལ་ཏུ་ཚུགས་མཐར་སྦྱོལ་གྱིས་ལྷས། རྩེ་
ཉིད་ནས་ཀྱན་མཁྱེན་གདུང་མདུན་ནས་ཟན་བསྐྱར་ན་ལོ་གོང་ས་པཎ་ཆེན་མཆོག་དང་གདན་ས་
པན་ཚུན་ལ་གཞོན་འགལ་མེད་ཚུལ་གྱི་གསུང་དོན་རྩེའི་ཆོག་གནང་། པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་ཡོངས་
འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་གཙུག་ཞབས་གསུང་རྣམས་དང་སྐུ་འབུམ་གྱི་མི་སྒྲ། ཟླ་བང་ཡིག་ཚང་དང་ལྷ་ལྷ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐུགས་འདུན་ཅེ་གཅིག་པས་ཟན་བསྐྱར་བས་བཀ་ཤེས་འབྱེལ་འདྲིར་བཞུགས་སྐུ་
བབས་ནས་བཞུགས་སྐུ་ཐག་བཅད། དེའི་སྐབས་ཤིག་དུ་ཡིག་ཚང་གི་མི་ཆེན་རྣམས་གཟིམས་ཁང་
སྦྱོར་ཕེབས་བསྐྱར་འདྲི་ལྷས་པར་ཐམས་ཅད་སྐུ་མདུན་དུ་ཤོག་གསུངས་པ་བཞིན་སྐུ་མདུན་དུ་
བཅར་བ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངའི་ལུས་རྒྱས་ཁོག་འདི་ལ་ཅིག་ལྟོས་གསུངས། དེ་ནི་དོན་ལ་སྐུ་མི་
བཞུགས་པའི་བད་བཏུན་འདུག

ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་བབ་རིམ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ་ཆོས་གཉིས་ནས་
གསུང་མི་འབྱོར། ཞལ་གྱི་མདངས་དབུགས་ཀྱི་སྐུ་བ་ཐུགས་དམ་གྱི་རིམ་པ་གང་ལ་བཏུས་ཀྱང་
བརྗོད་ལུལ་ལས་འདས། དེ་སྐབས་ཡང་བདེ་མཆོག་སྟོང་བོ་ཡི་གེ་བདུན་པ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་གསུང་
བའི་ཉམས་མདུན་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོར།

ལྷ་ཕྱིར་ཞབས་རིམ་བསྐྱབས་པ་ནི། གདན་ས་རང་ནས་གདུགས་རིང་ཤ་སྟག་འབུམ་གཉིས་སྟོང་
གསུམ་ཉེས་བརྒྱ། ཆོ་གཟུངས་ས་ཡ་དགུ་དང་བརྒྱད་འབུམ་ལྷ་ཁྱི་སུམ་སྟོང་། རྣམ་རྒྱལ་གཟུངས་རིང་

231

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡིག་བརྒྱ་འབྲམ་གཅིག་བརྒྱད་ལྟོང་བ་ཚར་བརྒྱ་དང་སོ་བདུན། ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོའི་གཟུངས་རིང་ཆེག་འབྲམ་བདུན་ཁྲི། ༡་རི་ནི་ས་བྱེ་བ་གཉིས་དང་ས་ཡ་བརྒྱད། བདེ་མཚོག་
ཀླང་བརྒྱད་ཁྲི། ཅ་ཐུགས་སུམ་ཁྲི། ཞོ་གསུམ་མ་སུམ་ཁྲི། ཤ་ས་ན་འབྲམ་གཅིག་བྱང་ཚུབ་ལམ་སྟོན་
ཚར་ལྔ་བརྒྱ། བཀའ་འབྱུང་དག་ཚར་གཅིག་བཅས་ཞབས་བརྟན་གཏོས་ཆེ་བ་སྟོན་གཞུང་གསུམ།
གྲ་ཚང་དུག་རི་ཁྲོད་པ་རྣམས་དང་སྟོབ་མ་བྱུང་འཛོགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ཐམས་ཅད་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་
གཟུགས་སྐྱུར་དྲངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནའང་རྗེ་ཉིད་ནས་ཐུབ་བརྟན་སྐྱེ་དང་ཡང་སྟོས་
དགོ་ལྟ་རིང་ལྷགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆེད་དང་མཁའ་ཁྱབ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་བསྟོར་བར་མཛད་པ་ནི་
གསུང་ལྔ་སྐྱེ་དག་ལས་གསལ་ཞིང་། བརྟན་བཞུགས་ཀྱང་ཡང་ཡང་ལུལ་ཀྱང་ཐུགས་དགོངས་གཞན་
དུ་གཏད་པ་བསྟོན་ཏུ་མེད་པར་སྟོབ་པ་གསུམ་པའི་ཆོས་བདུན་གྱི་ནམ་གུང་མ་ལོངས་ཅིམ་ལ་མཁའ་
སྐྱོད་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྱང་དུ་གཤེགས། རྗེ་ཉིད་ནས་ཐུར་ཞལ་གསུང་ལ་རབ་བྱང་ན་གདུང་ཞུན་ཕེབས་
ཚར་གྱི་བར་དང་མིན་ཡང་ཉིན་ཁ་ཤས་ལ་གསང་རྒྱ་གྱིས་ཞེས་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་གསུངས་པ་
བཞིན་ཉིན་གཉིས་ཅིམ་ལ་གསང་རྒྱ་བྱས། ཆོས་བརྟན་སྐྱེ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་བ་མ་ཏོག་ཏུ་བཞུགས་
སུ་གསོལ་ནས་མཚོད་ཆོགས་རབ་འབྲམས་སྟོས་ཏེ་རྒྱུད་ཐེ་གོང་འོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོའི་ཞལ་
བྱས་ནས་བདག་འཇུག་ལེན་པ་སོགས་ཆོ་ག་ཆོས་སྟོན། གཞུང་ཆེན་དུ་མ་སྟོར་བྱུང་། གྲ་ཚང་སོ་སོའི་
གདུང་མདུན་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དད་གདུང་ཐུགས་དུག་པོས་ཐུགས་དགོངས་རྟོགས་པའི་
ཐབས་ལ་ཉིན་མཚན་འཁོར་མར་བཙོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད། ཉིན་བདུན་གྱི་མཐར་རྒྱུད་ཐེ་ནས་གསུངས་
པའི་ཐུགས་དམ་གྲོལ་ཏུགས་རྣམས་ཏེ་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་བབ་པ་སོགས་བྱུང་། རྗེ་ཉིད་ནས་
དགུང་གངས་ལྔ་བརྒྱའི་ནང་ཞིག་ལ་དུར་སའི་གོང་དུ་ས་དབྱེད་གནང་སྟེ་ངོ་མཚར་བའི་ས་དཔོན་
པོ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ལ་ངོ་སྟོན་གནང་བའི་ས་དེར་ཆོས་བཙོན་ལའི་ནམ་མ་ལང་ཅིམ་ལ་སྐྱེ་གདུང་
གདན་དྲངས་ཏེ་བྱ་སྐྱེན་གནང་ཞིང་གདུང་རུས་རྣམས་ཞུགས་ལ་ལུལ་ནས་ཆ་ཚང་བ་བྱིར་ལ་གདན་
འདྲེན་ཞུས་པ་ལ་གྲ་ཚང་དུག་གིས་གདུགས་རྒྱལ་མཚན་མཚོད་པོ་ལ་སྐྱ་ཆོགས་བཅས་སེར་སྟེང་བྱས་

ཉེ་གཟིམས་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་མ་ཐག་གྲ་ཆོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གདུང་མདུན་དང་མཇལ་
ཁ་ལྟས། ཉེ་གནས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་རྩལ་རྣམས་ཚུད་མེ་འཛད་ཅིང་ཐུགས་དགོངས་རྩོགས་
ཐབས་སུ་དམིགས་ཉེ་ཆོས་ལྡེ་ཆེན་པོ་སྐུ་འབྱུང་བྱམས་པ་སྤྱིང་དང་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་གིས་གཙོས་
འབྲེལ་ཡོད་དགོན་ལྡེ་རི་ཁྲོད་ཆེ་ཆུང་བཞི་བཅུ་ཅུ་གྲངས་ལ་ཇ་ཐུག་འབྱེད་ཤོག་སོགས་བསྟེན་བཀུར་
གཟབ་རྒྱས་ལྟས། ལྷ་ཀྱན་གཟིགས་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཏ་ཆེན་མཆོག་གི་གཙོས་མདོ་སྤྱད་ཀྱི་སྒྲ་
སྒྲུལ་པལ་ཆེ་བར་བབ་དང་བསྟུན་ངོས་འབྱུང་ཆོན་གྲངས་བཅས་ཕུལ་བ་སོགས་ཐུགས་ཟག་མེད་ཀྱི་
དགོངས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་བཙོན་སྤྱར་སྤངས་པ་དང་། ཕྱག་
རྩལ་འཕྲོ་མ་དག་འདྲུ་ཁང་སྤྱིང་འོག་གི་བྱམས་བཅས་གསེར་ཆོན་གྱིས་སྤྱོད་པ་དང་རྩེ་ཉིད་ཞལ་
བཞུགས་དུས་བདག་ལ་ལ་རྒྱ་འབྲི་དགོས་ཀྱི་བཀའ་གསུང་སྤྱི་བོར་བབ་པ་བཞིན་གཙང་ཁང་དུ་ཁོང་
ཉིད་ཀྱིས་གསུང་བཀོད་བཞིན་ངི་མེད་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གཟུངས་སོགས་བྲིས་པ་དང་། འདྲུ་ཁང་སྤྱིང་
དུ་བཟང་སྤྱོད་སོགས་དང་། བྱམས་སུ་ཆོས་སྦྱོང་སོ་སོའི་ཐུགས་བཅས་འབྲི་བའི་ཞབས་འདེགས་ལྟ་
བའི་སྐལ་བ་ཐོབ། གཞན་ཡང་ཉེ་གནས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བཟང་གོས་ཀྱི་མཆོད་རྩལ་འདྲུ་ཁང་གང་
བ་ཕུལ་བ་དང་ཕྱག་རྩལ་འཕྲོ་མ་དང་གཞན་དད་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་སྤོན་དང་སྤྱོད་བདག་སྤོབ་མ་སོགས་
ཀྱིས་ཞལ་འདེབས་བྱུང་བའི་དདུལ་འབོར་ཆེན་གྱིས་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་ཆེ་བ་དདུལ་ཤོག་སྤབ་
རྟེན་མ་ཡིན་པར་དདུལ་པགས་ཤིན་ཏུ་འཐུག་པོ་སོགས་འགྲོ་སོང་གང་ཆེ་གནང་བ་དང་། བྱུར་སྤོས་
གཡང་ཁེ་སྤྱུ་མེན་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ཕྱ་རྒྱན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་བརྒྱན་ཉེ་གདུང་
རུས་དང་སྐུ་བལ་སོགས་གཟུངས་འཇུག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་སྤྱབ་གནང་ནས་གསོ་རིག་གཞན་
པན་སྤྱིང་གི་འདྲུ་ཁང་ཕྱག་གི་གཙང་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་དཀར་ཆག་ལོགས་སུ་ཡོད་དོ། །

སྤྱོད་པ། ཐུབ་པའི་བསྟེན་དང་འགྲོ་བའི་བདེ་སྦྱིད་དཔལ། །སྤྱོད་པ་མར་མེ་བཞིན་དུ་བྱུར་
པ་ན། །རྒྱལ་ཀྱན་འཕྲིན་ལས་ཡོངས་འདུ་སྤོན་པ་ལས། །རིན་ཆེན་ཆར་གྱིས་རྩོགས་ལྡན་གསུམ་བ་
བསྐྱུན། །དེ་ལྟར་འདེད་ཀྱི་འོད་པོ་ཆེ། །དུས་སུ་ཆུ་ལྷའི་པང་དུ་འཇུག་པ་བཞིན། །མི་རྟག་སྤོན་

མོའི་གདོང་ལལ་མི་སྤྲུག་གཟུགས། །འདི་འདྲ་འོ་ཞེས་སྟོན་ཕྱིར་འདའ་ཚུལ་བཞུན། །དེ་ཆོ་བཞུན་ལ་
དགའ་བ་ཡི། །དཀར་ཕྱོགས་སྟ་ཡི་ལལ་སྒྲ་བས། །ནག་པོ་ར་རིའི་དྲི་མ་བཟུང་། །ཤེས་ཐུན་མུ་ངན་ཁྱུང་
བུར་ཞུགས། །བཞུན་པའི་ཉི་མ་རྒྱབ་པོ་ཞེས། །མུ་ངན་སྒྲེ་ཐུགས་བསྒྲ་བཞིན་དུ། །འདྲེན་བྱེད་བྱང་ལས་
མུ་ཉིག་འཕོར། །ཤུགས་རིང་སྒྲ་ཡིས་རྒྱ་བ་འཛོར། །འོན་ཀྱང་གང་གི་ཐུགས་གསང་ལས། །བྱང་བའི་སྒྲ་
བ་བདུད་ཅིའི་རྒྱན། །ཐུགས་ཀྱི་ཡོལ་གོར་འབྱེལ་རྒྱམས་ཀྱིས། །ཐུགས་དམ་ཟབ་མོས་ཐུགས་དགོངས་
རྒྱུགས། །མཚོད་སྤྱིན་འོད་ཀྱི་ཅིད་དགའ་ཡིས། །ཉི་སྒྲ་སྐར་མའི་ཁེངས་པ་འཕྲོག། །མི་ཉག་དུན་པས་
རྒྱུད་བསྐུལ་ནས། །སྟོམ་སྒྱབ་ལས་ལ་བཙོན་པར་ཀྱུར། །སྒྲ་མའི་ཐུགས་དགོངས་སྒྱབ་པའི་བཞུན། །དྲི་
མེད་ལུགས་མཚོག་མཚོ་ཆེན་པོ། །རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག །འཆད་ཉན་བཤད་སྒྱབ་ལས་
ལ་གཞོལ། །ཞེས་སྒྲ་གོ་དོ་རྩེ་འཆད་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྩེ་བཅུན་འཇིགས་མེད་འཕྱིན་ལས་རྒྱ་
མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་རྒྱམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་བསྟོ་བཞད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་རུ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས་གཞན་པན་འབའ་ཞིག་མཇུག་ཅིང་སྒྲ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བཞུན་པའི་སྐྱ་
སྟེ་བཅུ་བདུན་པའོ། ། ༥ །།འཇིགས་ཆེན་བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ངོ་ལས་རྒྱལ་ཞིང་། །གཉིས་སྟེང་ཡེ་ཤེས་
བྱང་འཇུག་གོ་འཕང་བརྟེས། །འཕྱིན་ལུས་འོད་ཀྱིས་འཇུག་སྒྲིང་ཡོངས་ལ་བྱབ། །སྒྱབ་བཞུན་རྒྱ་མཚོ་
སྒྲེལ་ལ་སུ་མི་གྲས། །འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་རྒྱམ་ཐར་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། །བདག་སྒྲོ་བྱིས་པའི་ཡོལ་གོར་ཤོང་
མེན་ཡང་། །སྐལ་བར་ཐོབ་པའི་སྒྲ་ཅིའི་ཐུགས་པ་ཅམ། །ཆོ་མཇུག་དོན་ཡོད་བྱ་ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱ། །

གསུམ་པ་རྒྱམ་ཐར་སྤྱིའི་དོན་བསྐྱབ་བ་ནི། །མང་དུ་ཐོས་པ་ལུང་གི་ཡོན་ཏན། །ཚུལ་བཞིན་
བསྐྱབས་པ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེས་པའི་ཚུལ། །གཞན་དོན་དུ་དམ་ཚོས་འཆད་སྒྲེལ་བྱས་ཏེ་
བཞུན་པའི་ཐོག་བཟུང་བ་དང་གསུམ།

དང་བོ་ནི། །རྩེ་དགོན་མཚོག་འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་ལལ་ནས། །ཐོས་བསམ་སྟོམ་པས་ཤེས་
རྒྱུད་མ་སྒྱུངས་པར། །རྒྱམ་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཅི་ལྟར་འཕོབ། །ཁྲིངས་པའི་སྤྱན་པ་ཀུན་ཏུ་
སེལ་བའི་ཕྱིར། །ཐོག་མར་ཐོས་པའི་སྟོན་མེ་བསྟེན་པ་གཅེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྩེ་འདི་ཉིད་

སྐྱ་གཞོན་ཏུའི་དུས་ནས་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ལ་ཐུགས་བཙུན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་བསྟུས་ཟ། སློ་རྟགས།
 ཐུབ་མཐའ་རྩ་བ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། སར་བྱིན་མཐའ་དབྱེད་སོགས་གཞུང་དུ་མ་ཐུགས་འཛིན་
 གནང་། ཁོང་སྤྱིར་ཚོགས་ཆེན་ཁྲི་བུར་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཆེ་ལག་ཡིན་མོད་ནང་ཆེན་གྱི་འཛིན་བདག་སོགས་
 ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་བར་ཆད་དུ་དགོངས་ནས་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟོས་འདས་ཤྱུག་ཐུབ་པས་
 ཤྱུག་ཏུ་སྤྱེད་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བའི་རྣམ་ཐར་བདག་གིར་བཞེས། ཐུག་པའི་
 རྟོགས་པོ་སྤང་བྱ་ཞིང་། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཞེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཞེན་ནས་ཆོས་ཁོ་ན་ཉན་པ་མ་གཏོགས། ཆོ་འདི་བ་དོན་གཉེར་ཅན་
 དང་འགྲོགས་འདྲེས་མི་བྱེད་སྤྱོད་ཐག་རང་མགོ་ལ་དགྲིས་པའི་དཔེ་བཞིན་ཐོས་བསམ་ཁོ་ན་ལ་འབད་
 པས་སྤྱན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀུན་སྤྱོད་རང་དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱ་མཚོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་
 ལོག་ཟེར་མཁན་ཡང་བྱུང་། དེ་ལྟར་ཟླ་རྒྱུད་དཀྱུས་མའི་ལུགས་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་མི་འཛིན་དཔེ་སྟོན་ཅུ་
 ལ་རེ་། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྟོབ་གཉེར་གཤམས་རྣམས་སྤངས་ཏེ་སྐབས་སུ་གང་བབ་གྱི་ཐད་འཕྲུང་བུར་
 བཀོལ་བཅས་ཐུགས་འཛིན་དང་དཔེ་བྲིད་བྱ་བ། ཚོགས་ཆོས་ཟླ་འགྲིམས་ཏེ་ཚོགས་རྒྱགས་འབུལ་བ་
 དང་ཚོད་པ་བརྒྱར་ཤ་ཚོད་པ་གནང་། དེ་ཡང་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས། རང་ཉིད་ཐུགས་འདོད་པ་རོལ་
 དམའ་འབེབ་འདོད། །གཡོ་སྤྱོད་སྤྱོད་བ་ཆོག་རྒྱུ་དཔེ་སྟོན་ཅུ་ལ་ཞེས་ཅན། །དག་འབྱུང་སྤྱོད་ཚོགས་སྤྱོད་ཞིང་
 གཞན་རྒྱུད་ཐུག་ །དེ་ལྟའི་ཚོད་པ་འདི་ཡང་དཔུལ་བའི་རྒྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རང་གཞན་
 གྱི་སེམས་རྒྱུད་འདུལ་བྱེད་གྱི་ཐབས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཏེ་ཐོས་བསམ་ཆོས་སུ་འགོ་བར་མཛད་དེ་
 སློ་གོས་གྱི་པད་མ་རྒྱས་པར་ཐུར་པ་ནི། སློ་གོས་ལུས་སྟོབས་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་དུག་ཁྱོད། །ཐུབ་བཞུན་
 པསྤྱོད་རྒྱས་པའི་དགའ་ཚལ་དུ། །ཐོས་བསམ་ཀུན་དགའི་རོལ་ཅེད་མཐར་བྱིན་ཏེ། །ལྷང་རིགས་སྤྱོད་
 བའི་དབང་བོར་འཐུར་བར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྷང་རིགས་སྤྱོད་བའི་དབང་བོར་ཐུར་ཏོ། །དེ་
 ལྟར་མདོ་ཐུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ལ་སྤྱངས་པས་མཁས་པའི་དབང་བོར་ཐུར་ནས་འཆད་
 ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཐུར་སྤྱོད་སྤྱོད་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྩི་བཙུན་ལ་

བཟང་ཕྱབ་བཙུན་དབང་ཕྱག་གི་ཕྱགས་ལ་ཤིན་ཏུ་བབ་ཅིང་གསུང་ཚྭ་སྟགས་ལ་བཟུགས་བརྗོད་
མཛད་པ་ནི་དཔེར་ན་སྐྱབས་མགོན་ཁོང་གི་རང་རྣམ་ལས། ས་སྤྲེལ་ཏྱར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚས་བརྒྱད་
ལ་སླ་གོ་སླ་སར་ཚང་ནས་དོན་ཟབ་ཅིང་འབྲེལ་ཆགས་པའི་རིང་འཛིན་བཏན་གསལ་གང་ལེགས་
མཛད། ཅིས་དང་། དེར་སླ་གོ་སླ་སར་སྤྲེལ་བའི་སྐྱ་ཕེབས་པ་དང་གྲུབ་ཆེན་དུ་མའི་རྣམ་ཐར་ལས་
བཅུ་མས་པའི་གསུང་འཕྲོས་མང་དུ་འཕེལ་བས་སེམས་སྟོ། ཞེས་དང་། ཉེར་གསུམ་ཉིན་ནས་སླ་གོ་
སྤྲེལ་བའི་སྐྱ་དང་དགེ་བཤེས་འགའ་རེར་དམ་པ་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་ལས་བཅུ་མས་པའི་འཕྲོས་པ་
དྲོགས་དཔྱོད་མང་དུ་བྱས། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མང་། གཞན་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
མང་བོ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ནས་མདོ་ཐུགས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཚས་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་གསན་ནས་ཟབ་
རྒྱས་གདམས་པའི་གཏེར་མཛོད་དུ་གྱུར་ཏོ། ༥ །གཉིས་པ་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་པ་རྟོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་བརྟེས་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་གདམས་པའི་མཛོད་དུ་གྱུར་པ་ན། ཟླ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་ལས། སྟོང་
དང་སྟོང་ཁྱེར་དག་ལ་དགའ་སྟོང་ལ། །རྟག་ཏུ་ནགས་ཁྲོད་དབེན་པ་བསྟེན་པར་གྱིས། །བསེ་རྩ་ལྟ་
བུར་རྟག་ཏུ་གཉིས་མེད་བྱོས། །རིང་བོར་མི་ཐོགས་ཏིང་འཛིན་མཚོག་ཐོབ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་དུ་བྱོན་པར་ཆས་པའི་སྐྱབས་སུ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་གི་བཀའ་ཐག་
རིང་དུ་ཕེབས་པ་བཤོལ་ཏེ་རི་ཁྲོད་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཚྭ་གསུམ་དག་པ་ཉམས་
ལེན་གྱི་མཐེལ་དུ་བཟུང་ནས་དེ་དང་འབྲེལ་བར་གསང་ཐུགས་རྩྭ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་
ཉམས་ལེན་སྟངས་བོར་བཟུང་ཏེ་སྐྱབ་པ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བས་མེ་ལ་ཤིང་བསྐྱར་པ་དང་དེ་ལ་མར་
ཁུ་བསྐྱར་པ་བཞིན་དུ་ཉམས་དང་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་མཆེད་ཅིང་འབར་ཏེ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དུ་
མའི་སྐྱའི་ཞལ་མཐོང་། གསུང་གིས་དབུགས་དབྱུང་། ཕྱགས་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དང་གཅིག་དུ་འབྲེས་
ནས་འཇིག་རྟེན་ལྷ་མི་ཡོངས་ཀྱི་མཚོད་གནས་དམ་པར་གྱུར། རྒྱལ་སྤྲུལ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་
ལས། སྟོང་སྟོབས་ཐུན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིས། །བསྐྱབ་ན་མི་འགྲུབ་གང་ཡང་མེད། །དཀའ་ཡང་བརྟགས་
པ་མ་དོར་ན། །རི་བོ་རྣམས་ཀྱང་ཐལ་བར་རྒྱུག །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱགས་བཞེད་སྐྱོན་གྱིས་གྲུབ་

པ་ཡིན་ཏེ་ལྷང་སྒྱུ་རོལ་བའི་རྩེ་རྩེའི་ཞལ་ནས། ཐོས་བསམ་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་ཞིང་། གཞུང་ལྷགས་གདམ་པར་ཤར་བ་ཡིས། མཉམ་འཇུག་རིགས་པའི་ལམ་སྟེན་བཞུགས། འདྲི་ཉིད་ལ་ནི་མཁས་པ་ཟེར། ཉོན་མོངས་དཔལ་ནི་ཚོགས་པ་དང་། རང་དང་གཞན་རྒྱུད་འདུལ་བར་རུས། ལྷ་སྒྲོམ་འབྲུལ་བཤུག་གཏོངས་དང་ལྷན། འདྲི་ཉིད་ལ་ནི་གྲུབ་པ་ཟེར། མཁས་པས་གྲུབ་པ་མ་བཅོམ་ཞིང་། གྲུབ་པས་བཅུན་པ་མ་བཅོམ་པར། བཟུན་ལ་པན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ། རྒྱུས་བྱ་དམ་པ་ཞེས་བྱ་ཟེར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་འཛོམས་པའི་ངེས་པ་དོན་གྱི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། ༥ གསུམ་པ་གཞན་དོན་དུ་དམ་ཚོས་འཆད་སྟེལ་གནད་སྟེ་བཟུན་པའི་སྟོག་བཟུང་བ་ནི་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་ནས། ལྷང་བྱེད་གྱི་བདག་པོ་ཏུ་བདུན་དབང་། ཁོ་རང་མཐོང་ཆེ་བ་མ་ལགས་ཏེ། འདི་སྒྱེ་འགོ་མི་ཡི་བསོད་ནམས་ལས། དགྲུང་མཐོན་པོའི་དབྱིངས་སུ་ཤར་བ་ཡིན། རང་སྟོང་གོས་གཙང་མའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས། རྒྱུད་ཡོན་ཏན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱས་པ་ན། ཁོང་འགོ་བ་ཀུན་གྱི་གཙུག་ན་མཛེས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་ན་སྟེན་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་མཆེད་ཅིང་འགོ་བ་ཀུན་གྱི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར། དེའི་ཆོ་བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་པའི་རྒྱུས་བྱ་དམ་པ་ཉིན་སྐར་ཅམ་དུ་གྱུར་ནས་ཉག་སྤ་བ་གྱུར་པ་ན་རྩེ་བཅུན་འདྲི་ཉིད་དམ་ཚོས་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་དགོངས་ནས་གོང་ས་སྒྲུབས་མགོན་སྐུ་འཕྲེང་བཞི་བ་དང་། རྩེ་ཞང་སྟོན་བཟུན་པ་རྒྱ་མཚོ། སྟོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱ་མཚོ་སྟོགས་ཀྱིས་བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་སྟོང་སྟེལ་བའི་ཁུར་ཆེན་རྩེ་འདི་བ་ལ་གཏད། རྩེ་རང་ཉིད་ཀྱང་བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེལ་བའི་ཕྱགས་དགོངས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ་རྩེ་བསྐལ་བཟང་སྤུབ་བཟུན་དབང་ཕྱག་གི་ཞལ་ནས། འཛིགས་མེད་སྟོབས་བཅུའི་དབང་ཕྱག་ཙང་ཁ་བའི། འདྲི་མེད་ལྷགས་བཟང་བཤད་སྒྲུབ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས། སྟེལ་བའི་ཕྱགས་དགོངས་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་ཟབ་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ནས་ཕྱོགས་ཀུན་ནས་དམ་ཚོས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྒྱེ་པོ་དུ་མ་པརྟེའི་མཚོ་ལ་

ངང་བ་བཞིན་དུ་འདུས་པ་ལ་མདོ་དང་སྒྲགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཐང་མར་བརྒྱུ་ཏེ་བསྟན་པ་རིན་
པོ་ཆེ་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས་འོད་སྟོང་སྒྲོས་པ་བཞིན་གསལ་བར་མཛད་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པའི་ཞལ་ནས། མཁས་པ་གར་བཟུང་བསྟན་པའི་འོད་སྟོང་དང་། །བསྟན་འགྲོའི་ཕན་
བདེའི་འོད་སྟོང་ཅིག་ཅར་དུ། །བཞད་པའི་ཉིན་བྱེད་དབྱར་གྱི་སྒྲིང་བཞི་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་གྱི་མཚོའི་ཞལ་ནས། དེ་ཡི་རྒྱལ་ས་ཆོ་རབས་མང་བོ་ཞིག །གཞན་
ཕན་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་གྱི་གཏམ་བཞིན་དུ། །ཆོག་དང་དོན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཆེས་བཟང་བའི། །ལག་རྩེས་
བསྐལ་བའི་བར་དུ་གཞིག་ཏུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོག་དང་དོན་གྱི་ལག་རྩེས་འཆད་ཅོད་
ཚུམ་གསུམ་ལས། འཆད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཆོས་རྒྱུན་སྤེལ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དམ་ཆོས་གང་འཆད་
ཀྱང་ཆོག་སྒྱུར་ལེགས་ཤིང་ཆོག་ཅག་སོགས་གཏན་ནས་མེད་པར་ལྷང་དང་རིགས་པའི་རྒྱབ་སྒྱུར་
དང་འབྲེལ་བར་ཤར་ཤར་གསུང་ཞིང་བསྟན་པའི་ཐ་མ་ལ་གང་ཕན་དང་གདུལ་བྱའི་ཤེས་རྒྱུད་དང་
འཆམ་པར་ཆོག་དོན་ན་བར་སྐྱེལ་མཁས་པས་བཀའ་ཆོས་ལ་ཐེངས་ཁ་ཤས་སོང་མཆམས་སྟོབ་མ་
ཕལ་ཆེར་གྱི་རྒྱུད་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ལྷག་གེར་སྐྱེས་ནས་འགའ་ཞིག་རི་ཁོད་དུ་སྒྲོམ་སྒྱུབ་
ལ་བསྟེགས་པ་དང་། རི་ཁོད་དུ་མ་བསྟེགས་ཀྱང་ཤེས་རྒྱུད་མངོན་གསལ་དུ་དུལ་ནས་སྟོབ་གཉེར་
ལ་གཞོལ་བ་དང་སྟོམ་པ་གོང་མ་ལེན་པ་དང་མཆམས་བསྟེན་བསྒྱུབ་ལ་གཞོལ་བ་སོགས་མང་བོ་
བྱུང་། ཐ་ན་འོ་ལགས་སོ་ཞེས་པའི་གདངས་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐལ་ལྷན་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ངེས་འབྱུང་
དང་བྱང་སེམས་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བུས་པ་མིག་མཐོང་ལག་བེན་དུ་ཡོད་དོ། ། ༥ །ཚུམ་པ་ལེགས་བཤད་
གྱི་ཐང་བ་སྤེལ་བ་ནི། སྟོད་འཇུག་ཆེན་མོའི་མཆན་འབྲེལ་དང་བཟང་སྟོད་འབྲེལ་བ། ལམ་རིམ་
བསྐྱས་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ། ལེགས་བཤད་སྟོང་བོའི་བེན་བྲིས། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྟོང་བོའི་འབྲེལ་བ་
སོགས་མདོ་ཕྱགས་གྱི་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་དང་། རིག་བྱེད་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས། འཁོར་ཆེན་རྫོགས་རིམ་
དང་། །འཇམ་དཔལ་གསང་ལྷན་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་སོགས་བྲིད་ཡིག་དང་ཆོ་ག་རྒྱས་བསྐྱས་ལྷ་ཆོགས།
གཞན་ཡང་དཀར་ཆག་དང་འཕྲིན་ཡིག་གི་སྟོར་སོགས་གསུང་ཚུམ་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་ནི་མདོ་ལས།

དོན་བཟང་བོ། ཚིག་འབྲུ་བཟང་བོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བརྗོད་བྱ་བསྐབ་གསུམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་དོན་
མ་རྣམ་ཡང་དག་པ་དང་། རྗོད་བྱེད་སྟན་པ་གིས་བརྒྱན་པས་རྣ་བར་འཛེབས་ཤིང་ཉན་སྟོན་བ།
དུས་དང་བསྟན་པའི་ཉེ་བར་མཐོ་བ་ཤ་སྟག་གོ། ཞིགས་དུས་འདིར་བཤད་སྐབ་ཀྱི་བསྟན་པ་རིམ་
གྱིས་ཉམས་ནས་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་དག་གི་རིམ་པ་ཆད་ལ་ཁད་གྱུར་པའི་སྐབས་དེར་
སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དཔེ་མཁུན་དང་སྟོན་བསྐངས་ཏེ་དགྲུང་གྲངས་མཐོན་པོར་
སྐབས་པའི་སྐབས་སྲུང་བར་མ་ཆད་པར་དམ་ཚས་འཆད་སྟེལ་གནད་སྟེ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་
སྟོན་བཟུང་ངོ་། ཁྱེད་ལྟར་བཤད་སྐབ་བྱུང་གིས་རྒྱལ་བསྟན་བསྐངས་པའི་འབྲས་བྱར་བརྒྱད་འཛིན་ཀྱི་
སྟོན་མ་རིམ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་ནི། སྟོན་དཔོན་དཔལ་པོས། སྟོན་མ་དགེ་བའི་མེ་ཏོག་གིས། བཟང་པོའི་
ཤིང་ཁྱོད་བརྒྱན་གྱུར་པ། ཁྱེད་ཀྱི་ཤིང་ནི་མེ་ཏོག་གིས། བརྒྱན་པ་ལྟ་བུར་མཛེས་པ་ལགས། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་མ་བཟང་གིས་མི་ལང་བ་གནམ་གྱི་སྐར་མ་དང་ས་ཡི་དྲེག་པ་ལྟར་ཡིན་པས་
གྲངས་འཛིན་མི་ཐུབ་མོད། འོན་ཀྱང་རང་གིས་ཤེས་ཚད་ཆེ་ལོང་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་ན། སངས་རྒྱས་
བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ལྔ་པ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སྐྱེ་འཕྲིང་ལྷ་ཕྱི་གཉིས། ལྔ་ཀུན་མཁུན་
སྐྱེ་འཕྲིང་ལྷ་བ། ཐུབ་བཀུན་མཚོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ། ཁྱི་ཆེན་གྲུང་ཐང་སྐྱེ་འཕྲིང་དུག་པ། ཁྱི་ཆེན་ཟམ་
ཚ་སྐུལ་བའི་སྐྱེ། ཁྱི་ཆེན་ཏོར་ཚང་སྐུལ་བའི་སྐྱེ་སྟེ་གསེར་ཁྱི་རྣམ་གསུམ། ལུང་ལས་ཀྱིས་མཐོ་བ་སྐྱ་མ་
དཀར་པོ་མཚོག་སྐུལ། རྒྱལ་མཐན་ཆེན་སྐུལ་བའི་སྐྱེ། སྐྱ་མང་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྐུལ། བདེ་ཐང་མཐན་
ཆེན་ཡང་སྐུལ་སོགས་གདན་སའི་མཐན་སྐུལ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་གདན་སའི་སྐུལ་སྐྱེ་བརྒྱ་ཕྱག་
ཡོད་ངོ་།

གདན་སའི་ཚས་བརྒྱད་འཛིན་པའི་མཐས་པའི་དབང་པོ་རགས་རིམ་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་ན།
པ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡོངས་འཛིན་མཐས་པའི་དབང་པོ་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ། རྒྱབས་
མགོན་སྐྱེ་འཕྲིང་དུག་པའི་ཡོངས་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་རྩེ་དཀོན་མཚོག་བསམ་འབྲུབ། པརྩེ་
ཏ་ཆེན་པོ་རྩེ་ལྷ་མོའི་ཚུལ་ཁྱིམས་སོགས་དབང་ལུང་མན་དག་གི་བརྒྱད་འཛིན་དུ་མ་དང་། གདན་

སའི་དགོ་བཤེས་བགྲང་ལས་འདས་པ། དབུས་གཙང་ཕྱོགས་ནས་ལཔ་ཆ་ཆེན་མཚོག་སྤུལ་རིན་པོ་
ཆའི་ཡོངས་འཛིན་དདུལ་ཚུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མཚན་ཞབས་མཁན་པོ་སོགས་ཞབས་གས་ཆེ་ལག་
ནམས་དང་གཞན་ཡང་མང་། སྐྱེ་འབུམ་བྱམས་པ་སྤྱིང་གི་ཨ་ཡུ་དུ་ཐོག་ཤུ། གསེར་ཏྲ་མོ་མོ་ཏྲ། རྒྱ་
ཡག་རིན་པོ་ཆེ། རྒྱ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལུང་ལས་ཀྱིས་མཐོ་བའི་སྤྱིས་སྤུལ་དུ་མ་དང་། ལཱ་མོ་བདེ་
ཆེན་གྱི་ཞབས་དྲུང་དཀར་བོ་སོགས་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆེན་དུ་མ་དང་། རྫོ་ཆའི་ལྷ་དམར་རིན་པོ་ཆེ་
སོགས་དང་། སྤུལ་སྤུ་དགོ་བཤེས་ཆེན་པོ་གྲགས་རྒྱུ་པ་སོགས་སྤྱ་ཤུ་ཐམས་ཅད་དང་ཁམས་ཕྱོགས་
ནས་ཀྱང་བྱར་མང་ཀུན་བྱལ། ལབ་མཁན་ཆེན་སྤུལ་སྤུ་སོགས་དུ་མ་དང་། བཟུན་པའི་སྤྱིན་བདག་
སའི་དབང་ཕྱག་དུ་གྱུར་པ་ཡབ་རྒྱལ་བོ་མགོན་པོ་དོན་འབྱུང་དང་། དཔང་བློ་ལེན་ཡུམ་སྤྱུལ། སོག་
པོ་མང་རྒྱལ་བོ་ཡུམ་སྤྱུལ། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤོན་ནང་སོ་སོགས་མང་བོ་ཞིག་ཡོད། འདི་དག་ནི་
བདག་གིས་མཐོང་ཐོས་སུ་གྱུར་པའི་ནང་ནས་ཆེ་ལོང་ཅམ་ཞིག་བཟོད་པ་ལགས། བདག་གིས་མཐོང་
ཐོས་སུ་གྱུར་པའང་ཚང་མ་བཟོད་ཀྱིས་མི་ལང་ངོ་།

འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱིས། ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་ཅི་འཚལ། སྤྱེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་
འཁུམས། སྐྱེ་རེངས་ཤར་བའི་གཟི་བཟིང་གྱིས། བསྐྱེད་ཀུན་གྱི་འོད་ཟེར་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
སྤོབ་མ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་འཛོམས་བཟུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་སྐྱོང་སྤུལ་གསུམ་བྱེད་པའི་སྤོབ་མའི་
ཕྱོགས་ཀུན་བྱལ་པས་སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆའི་ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་ལས་གོ་རུས་སོ། མདོར་ན་སྐྱེ་ཆེ་གང་
བོར་སྤྱི་ཆེན་གྱི་རྩིག་ཤོམ་མཁས་པའི་འགྱུང་བག་སོགས་མེད་པར་རི་ཁྲོད་པ་དཀྱུས་མའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་
སྐྱེ་ཆེ་འདྲའ་བ་གནང་སྟེ་གཟིམས་ཁང་ཡང་ཤུ་ཁང་རྟིང་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཞུགས་ནས་བཟུང། དེ་
ལ་ཁོང་བཞུགས་སའི་ཁང་མིག་ནང་དུ་ངོ་པན་སྤྱོད་རགས་མ་ཞིག་ལས་མེད་མོད་སྟོང་དུ་འདམ་ཞལ་
བྱས་ནས་ངོར་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་བཞེས་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་ཚྩོད་པ་ཚྩོད་ལན་བྱེད་པའི་དཔེ་རིས་བྱིས། མ་
ཁང་གི་རྩིག་པའི་སྤྱོད་མོར་ཞལ་བ་བྱས་ཏེ་སེམས་གནས་དགུའི་དཔེ་རིས་བྱིས། ཆབ་གསང་སའི་འབྲུམ་
གྱི་སཔ་ལ་ཞལ་བ་བྱས་པའི་ངོ་ན། སྤྱོད་བཅས་ཤད་པོ་ཁོ་རྩིག་རྩིག་རི་ལྟར་ཆེ་བུང་། སྤྱོད་མེད་ཤན་

མོ་ཡི་རྩལ་ན་རོ་དང་མཚུངས་སོ། །ཞེས་བྲིས་པའི་སྤྲོད་དུ་རྒྱ་དང་པོ་དང་རྒྱ་མོའི་གཞུགས་རིས་བྲིས་
འདུག ཁོང་ལ་ཕྱག་རྩལ་ཆར་ལྟར་བབས་ཀྱང་གཟིམས་གཤག་ལ་ཤིང་ལེབ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཞིག་
གསོ་མི་བྱེད་པར་འདམ་ཞལ་ཁོ་ན་བྱས། ཕྱག་རྩལ་བྱུང་ཚད་གོང་དུ་ལྷུས་པ་ལྟར་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་
རྟེན་བཞེངས་པ་དང་གཏོང་སྒོ་དང་གཏོང་ཐེབས་སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཁོ་ནར་འགྲོ་བར་གནང་བ་
སོགས་བསྐྱང་གིས་མི་ལངས་ཤིང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་། ཟླ་རྒྱུང་དཀྱུས་མ་ཞིག་གིས་འབྲུལ་བ་ཁ་དར་
གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་འདོད་ཆོས་གང་ལྷུས་གནང་བ་སོགས་སྤྲོད་རྩེའི་རང་མདངས་བྱི་རོལ་དུ་
མངོན། བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ལས། མཐོ་ལ་ཕྱག་དོག་མི་མཛད་ཅིང་། དམན་ལ་རྩན་ཅན་མི་
མཛད་ལ། མཉམ་ལ་འབྲན་པ་མི་མངའ་བས། ཁྱོད་ནི་འཛིན་རྟེན་གཙོ་བོར་གྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་དམན་ས་བཟུང་བས་ཀུན་གྱི་ཚེ་མོར་སྦྲེབས་སོ། །

སྤྲུལ་པ། འཛིན་པ་བྲལ་སྟོབས་བརྩེ་དཔལ་མངའ་གཞོམ་སྤྲོད་ཡེ་ཤེས་ཚེ་བརྒྱ་ཡིས། སྤྲིབ་
གཉིས་སྤྲིན་སྤྲིས་བཅོམ་པའི་འཕྲིན་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འགོངས། འགྲོ་འདྲན་ལྷས་ལ་གཞོལ་
བས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཡོངས་སུ་བསྐྱམས། རྒྱལ་བལྟན་པད་ཆལ་གཉིན་གཅིག་དེ་ལ་སྤྲུལ་ཡང་
ཕྱག་བཞུད་དོ། དཔག་མེད་དུས་ནས་སྐྱུ་བཞིའི་རྒྱལ་ཐབས་ལ་ནི་དབང་འཕྱོར་ཞིང་། ལྷ་ཆོགས་
སྤྲུལ་བའི་སྒྲོལ་གར་ཅིར་ཡང་སྟོན་པས་ཞིང་ཁམས་གང་། དཔག་མེད་འགྲོ་བ་འདྲན་པའི་འཕྲིན་
ལས་འོད་ཀྱིས་རྩོམ་འཛིན་བྱས། དེ་ལྟའི་བྱུང་བ་འཕགས་ཆེན་གྱི་ནི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཡུལ། ཐུགས་
བསྐྱེད་ས་བོན་དུས་སུ་སྤྲིན་པས་ཞིང་འདིར་སྐྱུ་ཡི་སྟོན་པ་རབ་དུ་འབྱུངས། རྒྱལ་ཆེན་སྤྲོད་པའི་
ཁོ་ལག་རབ་དུ་རྒྱས་ཏེ་གཞན་པན་གྱི་བ་བསལ་ཀུན་ལ་སྤྲུལ། ལྷང་དང་རྟོགས་པའི་མེ་རྟོག་མཛེས་
པའི་འཛུམ་ཞལ་སྤྲིགས་དུས་བལྟན་པའི་དབྱིད་དུ་སྤྲིན། ཞིགས་གསུང་དྲི་བསུང་མངར་བོས་རྒྱུད་
པའི་རིམས་ནད་མཐའ་དག་བསལ་བའི་གྲགས་པ་འབར། དེ་ལྟའི་གྲགས་སྟན་ལྟ་ཡི་རྩ་བོ་ཆེ། སྤྲུལ་
རྩན་རྣམས་སད་དག་གིས་བསྐྱལ་བ་ན། ཟུམ་དང་རྒྱ་ཆེའི་སྐྱ་དབྱངས་དཔག་མེད་ཀྱིས། སྤྲོད་འགྲོ་དཔག་
མེད་མ་རིག་གཉིད་ལས་བསྐྱངས། དེ་ལྟའི་དགོ་མཚན་བྱུང་བ་ན། ལྷ་བདོའི་དུས་ཀྱི་མེ་ན་ཀ་རྩོགས་

ཕན་གསར་བའི་གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས། བཞིན་གྱི་མེ་ཏྲིག་ཅིར་ཡང་བཞད། རབ་ཏུ་དཀར་བའི་འོད་
དཀར་ཅན། རབ་ཏུ་དགེས་པའི་དགེས་ཞལ་འཇུག། རབ་དཀར་ཀུན་དའི་དགའ་ཚལ་ལ། རབ་
ཏུ་ཕྱག་པས་དགོ་མཚན་རྒྱས། ལེགས་གསུང་འོད་སྟོང་སྟོས་པ་ན། ལེགས་པའི་དགོ་མཚན་པས་
འབུམ། ལེགས་པར་བཞད་པའི་དགའ་སྟོན་ལ། ལེགས་བཤད་དོན་གཉེར་བྱང་བ་འདུས། དགོ་བ་
བཅུད་ཀྱི་རོ་མུང་བས། དགོ་བའི་ལུས་སྟོབས་ཀུན་ནས་རྒྱས། དགོ་ཕན་བཟུན་པའི་དགའ་ཚལ་
ལ། དགོ་བཅུད་སྐྱ་དབྱངས་སྟན་པོས་བྱུང། ཟབ་རྒྱས་སྟོན་པའི་ཐུགས་དགོངས་ཟབ། ཟབ་གསལ་
གསུང་གི་དགོངས་དོན་ཟབ། ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་སྐྱ་མཚོག་ཟབ། ཟབ་གསུམ་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་
ཟབ། སྐྱ་ཚོགས་འོད་ཅན་ཤར་གྱི་རིར། དཀར་འོད་དང་བཅས་ཤར་བ་ན། མ་བཟོད་མཚན་མའི་
འཁུན་སྐྱ་ཅན། ཟུང་ན་ཁུང་བྱར་གཉིད་དུ་ཡུར། ཡང་དག་དཔྱོད་པའི་འདབ་སྟོང་ཅན། རབ་ཏུ་
དགའ་བའི་འཇུག་དཀར་ངོས། ཉི་མའི་ཟེར་ལ་འབྱང་བའི་བཅུད། རྩ་མ་ར་ཡི་གསོས་སུ་སྒྲིབ། འགྲོ་
རྣམས་བཀའ་པས་གདུངས་ཏེ་ཆོ་སྤོང་འདོར་བའི་ཉེན་དང་འཕྲད་པ་ན། འདོད་དགའི་ཆར་ཆེན་
པབ་སྟེ་དབུལ་བའི་ཐུག་བཟུལ་རྣམ་པར་བཅོམ་པ་བཞིན། བཟུན་པ་རིན་ཆེན་ལྔ་བའི་ཐུག་གིས་
གཡོགས་ཏེ་སྒྲུང་མེད་གྱུར་པ་ན། གང་གི་ཐུགས་རྗེའི་འོད་སྟོང་སྟོས་པས་དགོ་ཕན་བཟུན་པའི་ཆོ་
སྤོང་བཟུང་། ཁེས་ལྷ་གོ་དོ་རྗེ་འཆང་ཁེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་རྗེ་བཙུན་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་
གྱི་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་བརྒྱ་བཞད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་
ལུ་ཁེས་བྱ་བ་ལས་རྣམ་ཐར་སྤྱིའི་དོན་བསུ་བའི་སྐྱ་སྟེ་བཅོ་བཙུད་པའོ། ༥ རྒྱས་པ། ལྷ་མའི་བྱིན་
རྒྱལ་དྲོད་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་མཐུས། རྣམ་དཔྱོད་པརྟེན་ཏེ་བསུང་མངར་བོ་ཡིས། དམ་པའི་བྱང་བ་
ངོ་མཚར་འབུམ་ཕན་དག དད་ཕན་དད་པའི་ལམ་དུ་ལེགས་པར་བསྐྱལ། ཉིན་འབྲེལ་བཅོ་བཙུད་
མེ་ཏྲིག་རབ་རྒྱས་པའི། ལུས་ཀྱི་སྟོན་ཤིང་འཁྱོག་པོ་མ་འབྲེལ་གོང་། འདི་འདྲའི་ལས་ལ་ཞུགས་པའི་
སྐལ་བ་དེ། ལྷ་མ་ལྷ་ཡི་བྱིན་མཐུ་ལས་གཞན་ཅི། འགའ་ཞིག་དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྟོང་དམག་ལས་ལ་
སོགས་བརྗོད་པ་ལ། རྣམ་ཐར་དང་ནི་རྟོགས་བརྗོད་ཅིས་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས། དེ་ལྟའི་སྟོ་

སྐར་གཏམ་ལ་རྣམ་ཐར་རྟོགས་བརྗོད་མིང་གིས་ཅི། །བདག་ནི་རང་གཞན་འཁོར་བའི་མཚོ་ལས་ཐར་ལ་རྣམ་ཐར་འདོད། །རྣམ་ཐར་སྐད་དོད་མུགྱི་ཞེས་པ་རྣམ་པར་ཐར་ལ་འབྲུག །མདོ་ལྷགས་གཞུང་ཆེན་ལས་བཤད་ས་དང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་དག །འིམ་པར་ཐོབ་པའི་གཏམ་ལ་རྟོགས་བརྗོད་ཅེས་སྟེ་མཁས་ལ་གྲགས། །འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་འཛོལ་ཉྒྱུ་སྟོང་ཅིང་གསོད་དུང་ཁྲིམས་གཅོད་དག །བརྗོད་པར་རྟོགས་བརྗོད་ཅེས་པའི་སྐུ་འདི་སྐྱེན་པོའི་གཏམ་ཉིད་དོ། །འདི་ན་རྣམ་ཐར་ས་བོན་ཡང་དག་ལ་ནི་བཅོས་བསྐྱང་མེད། །སྐྱོ་སྐར་གཏམ་དང་ཕྱོགས་རེས་ཉྒྱུ་ཉྒྱུ་གཏམ་གྱི་སྦྱར་བ་མེད། །གཞན་གྱི་དག་རྒྱུན་གང་ཐོས་བརྗོད་ཤ་མ་བཅད་བསྐྱེད་པ་མེད། །མེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་དག་རྣམ་ཐར་ཉི་མ་གཞོན་ཅུ་ཡིན། །འོན་ཀྱང་བདག་ཉིད་སྐྱེས་སྐྱང་སྟོ་གོས་དམན་ཞིང་མོངས་གུར་པས། །མ་དག་མ་ཚང་ར་རིའི་དྲི་མ་ཆགས་པ་གང་མཆིས་པ། །སྤྲུལ་ལ་ཆགས་ཤིང་མཁས་པའི་སྟོ་གོས་ག་བྱར་རྒྱས་། །དག་པར་བཀྱ་བའི་ཚུལ་དེ་ལ་ནི་བདག་ཉིད་སྟོང་ནས་རེ། །དེ་ལྟར་འབད་པའི་དགོ་བ་འོ་མའི་རྒྱན། །རང་གཞན་དུས་གསུམ་དགོ་བ་བདུད་ཅིའི་མཚོར། །ཡོངས་སྟེ་འབྲས་ཏེ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། །དབྱར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་བཞིན་དུ་རྒྱས་གུར་ཅིག །སྲིག་བཅད་བརྗོད་པའི་གསེར་བཞིན་ཡོངས་དག་པའི། །སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་རིན་ཆེན་མཚོད་སྟོང་ཆེ། །ཡོངས་སྟེ་དར་བའི་འོད་ཆེན་ཉི་མའི་རྒྱས་། །འཛིག་རྟོན་ཁམས་ཀྱན་རབ་དུ་གསལ་གུར་ཅིག །དེ་ཡི་མཐུ་ལས་སྤྲུལ་མ་ཞེས་པའི། །མིང་བཅས་དམིགས་མེད་དབྱིངས་སྟེ་ཐུབ་གུར་ནས། །སྤྲུལ་བཀྱ་ཤིས་མ་ཡི་རྒྱ་ཞལ་གྱིས། །ཡོངས་པའི་འཛིག་རྟོན་མཐའ་དག་བརྒྱན་གུར་ཅིག །

ཅས་སྐྱོ་གོ་དོ་རྩི་འཆང་ཞེས་ཡོངས་སྟེ་གྲགས་པ་རྩི་བཅུན་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་རྣམ་ཐར་ཐར་བ་དད་པའི་བསྟོ་བཞད་པའི་བདེན་གཏམ་ཉི་མ་གཞོན་ཅུ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ལྷར་བཀྱ་ཤིས་འབྱུལ་གྱི་དགོ་བཤེས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོས་རྣམ་ཐར་གྱི་ས་བོན་སྤྲུལ་དག་ཅིག་བྱིན་པས་དེ་འཕྲལ་རྩི་མ་འདོད་ཅན་སྐྱེས་ཀྱང་རེ་ཞིག་བཞག །དེ་རྩིས་རབ་གནས་མེ་ཡོས་ལོར་ཕན་རྩི་སྟོ་མང་སྐར་དུ་ཡོད་སྐབས་ཤིག་གཟིགས་པའི་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཚོག་གིས་ཁྲི་ཆེན་གྱང་ཐང་མཚོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱད་རྣམ་ཐར་

ཇེ་བཙུན་བསམ་གཏན་གྱི་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་གསུང་འབྱམ་པོད་དང་བོ་བཞུགས་སོ།

གྱི་ས་བོན་དང་ལྷ་རེག་དྲི་མ་མེད་པ་སྲིད་དུ་རིང་བ་བཅས་སྤྱི་བོར་བསྐྱལ་ཏེ་རྣམ་ཐར་ཕྱིས་ཤིག་ཅེས་པའི་
བཀའ་ལུང་གསེར་གྱི་མེ་ཏྲོག་སྤྱི་བོར་ཕབས་པས་བདག་ཀྱང་སྐལ་བ་བཟང་སྐྱམ་པའི་སློ་སྦྱིས་ཏེ་དང་དུ་ཐངས་
ནས་སླ་མ་མཚོག་གི་གསུང་ལས་སྦྱིས་པའི་སློབ་བུའི་ཐ་ཤལ་བསམ་གཏན་གྱི་མཚོ་མི་འཇིགས་དབྱངས་ཅན་
དགའ་བའི་སློ་གྲོས་སུ་འབོད་པས་ལོ་དེ་ཀའི་ལོ་མཇུག་ནས་དབུ་བརྩམས་ནའང་བར་སྐབས་སུ་ཚོགས་འདུ་ཆེ་
ཆུང་དང་ཚོས་བཀའ་འཆད་སྟེལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་རྣམ་གཡེང་གི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་འདུ་ཕྱང་བདེ་
མིན་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ལོ་གཅིག་འགྲང་འགོར་བུང་ཡང་རབ་གནས་ས་འབྱུག་ལོའི་ཏྲར་ཆེན་བཅུ་བའི་དམར་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོགས་པ་གཉིས་པ། རྒྱལ་བ་སློ་བཟང་གཤགས་པའི་གདུང་མཚོད་ཀྱི་དུས་ཆེན་ཉིན་མཇུག་རྫོགས་པར་
སྤྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་ཤེས་བཙོན་ཕུལ་དུ་བུང་བ་སྤུལ་བའི་སྐྱ་བསམ་གཏན་བཞུན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ནོ། །

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

विवदकवनिशकवयथागमइत्यवमद्वितियमतद्वयादस्य
 विवदकवनिशकवयथागमइत्यवमद्वितियमतद्वयादस्य
 मदनसुतेयगामराजःसुप्रहममृतेसुममृदमृदये।

246

༡༡། །བསྐྱེད་བཟང་རྣམ་འབྱོར་བཞི་བའི་བསྐྱེད་པ་ལ། །མཁུན་པའི་དཔལ་དང་བཅེ་བའི་
འབྱོར་བ་ཡིས། །ཆོ་རབས་ཀུན་ཏུ་རབ་བཟང་གོམས་པའི་མཐུས། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་བརྟེན་ལ་དུས་
ཀུན་འདུད། །བསྐྱེད་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་འཕྲིན་ལས་དཔལ། །རབ་འབྱོར་གསུང་གི་མཛད་པ་
བཟང་བོ་ཡིས། །སྟན་བརྒྱུད་སྤེལ་བའི་མཛད་པ་མཆོག་དེ་ལ། །སློ་ཐུན་ཀུན་གྱིས་བསྟོད་བསྟགས་རོལ་
མོ་འབྲོལ། །བསྐྱེད་བཟང་སངས་རྒྱས་བཞི་བ་ཤུག་ཐུབ་ཀྱི། །མདོ་སྟགས་བསྐྱེད་པའི་དཔལ་ལ་དབང་
འབྱོར་བའི། །འགྲོ་བའི་མ་རིག་ཐུན་སེལ་སྤང་བའི་མཛད། །བཤེས་གཉེན་ཉི་མ་བཟང་བོར་གུས་
པས་འདུད། །བསྐྱེད་བཟང་བྱེ་བར་བསྐྱབས་པའི་མཛད་བཟང་དཔལ། །རབ་ཏུ་འབྱོར་བའི་མཛད་པ་
བཟང་བོ་དག །སྦྱོ་བོ་བདག་འདྲའི་བཛྲེད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས། །འོན་ཀྱང་དམ་པའི་བཀའ་བཞིན་
ཅུང་ཟད་བཛྲེད། །

དེ་ཡང་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་བདག་པོ་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྒྱུ་འཆང་ཆེན་པོ་ལྟེ་
བཅུན་བསྐྱེད་བཟང་དཔལ་འབྱོར་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་རྒྱ་ཐིགས་ཅན་
ཞིག་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐལ་བར་སྤངས་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཅན་ཞིག་བཛྲེད་པ་ལ། །རྒྱུ་འཆང་འཁྱུངས་
པའི་ཡུལ་ནི། ཡུལ་མདོ་སྟག་ཀྱི་དོན་སྤེལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིན་པ་ཞེས་པའི་ཡུལ་ཚོའི་ནང་དུ་རྒྱུ་འཆང་མའི་
འཁྱུངས་གཞིར། ཡབ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་དང་། ཡུམ་ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སྟ། རབ་ཆོས་རྒྱ་ཏྲ་ལོའི་ཉོར་ཆུ་
བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཙུ་ལ་སྦྱོར་བཅུ་མས། །ཁོང་འཁྱུངས་པའི་ལོའི་དགུན་ཆུ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་
ནང་རྒྱ་སྟོའི་སྟོང་མེ་ཏོག་སེར་ཆེན་ཆེན་པོ་ཞིག་འཁྱུངས། །གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སྟགས་སྟོང་རྒྱུ་
དབང་དུ་གྱུར་ཏེ་སེམས་ཅན་ཉམ་ཐག་པ་མཐོང་ན་བཤུམ་པར་མཛད། །སྤང་བོ་སྟགས་ལ་སྤང་རྒྱས་
ཡག་པོ་མ་བྱིན་ཆོ། །སྟག་ཏུ་སོང་ནས་བཤུམ་བསྟན་པ་དྲན་གསུངས། །གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སྟགས་
སྟོང་རྒྱུ་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ་སྟོང་རྒྱུ་འཆང་མའི་རང་མདངས་སྦྱོ་རོལ་ཏུ་མདོན་པར་གྱུར། །དེ་ལྟ་བུའི་
བྱིས་པ་ལ་མཚན་པ་ཞིག་འཁྱུངས་ཡོད་པ་སྦྱབས་མགོན་སྦྱོ་འབྲེང་བཞི་བ་བསྐྱེད་བཟང་ཐུབ་བསྐྱེད་
དབང་ཐུག་གིས་གསན། །ཁོང་གི་ཡོངས་འཛིན་དོན་སྤེལ་ལྷ་རམས་པ་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སྟགས་རྒྱུ་

ཆེན་པོའི་སྤྱལ་བ་ཡིན་པས། ཁོང་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡོན་རྒྱ་རེད་གསུངས་ནས། དགུང་གྲངས་བཞིའི་སྟོང་རྩ་
ཐེག་ལྷ་རམས་པ་བཏུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྤྱལ་དུ་ཐུགས་ཐག་བཅད། ལྷ་བང་བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་
དུ་གདན་སར་བཀོད་དེ། རྒྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མདུན་ནས་དགེ་བཤེན་དགེ་ཚུལ་གྱི་
ཐོམ་པ་བཞེས་ཏེ་བསྐལ་བཟང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་མཚན་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་ལྷ་ངན་
ལས་འདས་པའི་བར་ཚུལ་བྲིམས་མིག་འབྲས་ལྷར་བསྐྱང་བས། ཀུན་གྱིས་བཅུན་པ་མཚོག་གི་ཆོད་དུ་
བཅེ་། བྱ་དགེ་རབ་འབྱམས་པ་ཞེས་པའི་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་དགེ་མན་དུ་བཤེན་ཏེ། དགུང་ལོ་བཅུ་
གཅིག་སྟོང་བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཚོགས་ཞུགས་གནང་སྟེ། རྒྱབས་མགོན་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བཏུན་
དབང་ཐུག་མཚོག་གི་རང་རྣམ་ལས། རབ་ཆོས་ཐུ་འབྲུག་ལོའི་ཏོར་ལྷ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་བཅུ་
གཅིག་ཉིན། ཁོ་བོའི་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་བཏུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱལ་བའི་སྤྱིའི་ཚོགས་ཞུགས་
ལ་གྲལ་མཚམས་སོགས་ཀྱིས་བཀྱར་བཅོས་སྤུལ། ཞེས་དང་། ལྷ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་བཅུ་བདུན་
ཉིན། ཡོངས་འཛིན་མཚོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་གྲུ་ཞུགས་པའི་ངོ་སྟོན་ཚོགས་ཆེན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་
མི་བཞུགས་ལྷབས་བདག་ལ་བྱས། བཅོ་བརྒྱད་ལ་གསོལ་དཔོན་མཐན་པོ་ཆོང་ལ་སྤྱལ་བའི་རྒྱ་རིན་
པོ་ཆེར་འབུལ་རྒྱའི་རྒྱན་འཇུག་གི་དཔེ་ཆ་ཞིག་ཁྱེད་ཤོག་ཅེས་པར་ཁོང་ནོར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དཔེ་
ཆ་ཞིག་ཐུག་དུ་བྱུང་། དེ་འཕྲལ་ཁོ་བོའི་སེམས་ལ་ཐོན་སྤྱོད་གོང་མ་དེ་ཉིད་ནས་ང་རང་ལ་སྟོ་མང་
རྣམ་འགྲེལ་ལ་དེ་ཅུ་ཚོད་པ་མེད་ལྟམས། ཁོ་རང་ནས་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་ལ་ཐོས་བསམ་ཡིད་ཆོམ་པ་
ཞིག་བྱེད་རྒྱ་མ་བྱུང་བས། རྒྱེ་བ་རྗེས་མ་ཆོར་རྣམ་འགྲེལ་ལ་འབྲེལ་རེ་འཛིག་ཐུབ་རྒྱའི་རྒྱབས་འཇུག་
མཛད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་རིང་རྒྱན་འཇུག་བཙལ་ཡང་དེའི་ཆོབ་དུ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་
རྟེན་པ་ལེགས་སྟུང་པ་བྱུང་ནས་སྤྱལ་སྤྱི་ཆོང་ལ། ཡང་དཔེ་ཆ་དེ་ཀ་ཐུག་དུ་སྤུལ། ཞེས་གསུངས། དེ་
ནས་ཚོགས་སུ་ཞུགས་ཏེ་སྟོ་འཛིན་དང་ཚོད་པ་དུར་ཐག་པ་གནང་། ཆོས་གྲུ་ཞུགས་པའི་ཆོ་གཞན་
ལ་ཤགས་འབྱེད་གྱི་ཚོག་ངན་བཤད་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་དགེ་ཆ་སྟེག་པའི་ཆོག་རྒྱབ་སོགས་
གཏན་ནས་གསུང་བ་མེད་པར་ཞི་ཞིང་དུལ་བས་རང་ཉིད་དམན་སར་བཟུང་སྟེ་གཞན་ལ་བཀྱར་

བའི་བརྒྱལ་ཁྱེད་ཁོ་ན་མཛད།

ཡང་སྐྱེས་པའི་བའི་རང་རྣམ་ལས། ཉེར་གཉིས་ལ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྐྱལ་བྱོན་
ནས། གཞུང་རྒྱལ་སྤྱོད་ལོར་སོང་གཤིས་རྒྱན་འཇུག་གི་ལུང་ཁྱེད། དེད་ཀྱིས་དགོས་སོགས་ཆོས་
བཞིའི་རྟགས་གསལ་འགའ་ཁོང་ལ་སྤུལ། ཞེས་གསུངས། ཆོགས་ཆོས་ཟླ་འགྲེལ་སྟེ་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་
ཞོར་ལ། ལྷ་སྐྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱེས་པའི་བ། སྒོ་མང་རིན་པོ་ཆེ་སྟོབ་བཟང་ཚུལ་
ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། དམེ་ཤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ། དཔལ་མང་སྐྱལ་སྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་
སོགས་སྒྲ་མ་དུ་མ་བཞེན་ནས་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་གསན། ཡི་དམ་དང་སྟག་ལྷ་
དུ་མའི་བཞེན་སྐྱབ་ལ་གཞིལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཐོག་ལྷ་མའི་བཞེན་མཚམས་ལ་བཞུགས་སྐབས།
དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་ནམ་མཁའ་ནས་བྱོན་ཏེ་མི་མགོའི་སྤྱོད་བ་རྟིང་བ་དེ་ཁོང་ལ་སྤུལ། ཁོང་གིས་མི་
མགོའི་སྤྱོད་བ་གསར་བ་ཞིག་སྤུལ་བ་མིས་གསུངས། དགུང་གཤམ་ཉི་ཤུ་བ་ལྷགས་སྤང་ལོའི་ཟླ་བ་
དགུ་བའི་ཉེར་གཉིས་ཉིན། གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་སྐྱེས་པའི་བ་བསྐྱེད་བཟང་ཐུབ་བཞེན་དབང་
ལྷག་གི་མདུན་ནས་བཞེན་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་ཉི། བསྐྱེད་བཟང་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ་ཞེས་མཚན་གསོལ།
བཞེན་པར་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་ཉི། ལྷང་བ་སྟེ་ལྷ་མིག་གི་འབྲས་བུ་ལྷར་བསྐྱེད་། གཞན་ཡང་ཐུགས་ཀྱི་
གཞུང་མཐའ་དག་ལ་སྐྱེད་ཤིང་། རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་རྩ་དང་། ལས་བཞིའི་སྐྱོན་
ཐིག་གི་ཐིག་རྩ། ཆོས་སྐྱོང་སོ་སོའི་སྟོག་འཁོར་སོགས་ཀྱི་ཐིག་རྩ། ལྷའི་ཐིག་རྩ་སོགས་ཐིག་རྩ་མཐའ་
དག་ལ་སྐྱེད་ཤིང་བྱང་ཚུབ་པར་གྱུར། སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་རང་རྣམ་ལས། ཡོངས་འཛིན་སྐྱལ་
སྐྱེད་པར་བྱེད་དམ་བཅའ་མཐར་བྱེད་པའི་མཇལ་འཕྲད་ལ་འོང་ཐོག་ལྷགས་བཞིན་ཀ་ར་སོགས་སྤུལ།
ཡོངས་འཛིན་ཆང་སྒོ་མའི་བྲིས་བསྐྱོད་བཞག་བྱས། སྒོ་མེད་གོན་གྲོང་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་
སྐྱལ་སྐྱེད་ཡིན་ཞིང་བྲིས་ཐོག་མ་ལགས་པས། བརྩེ་བཀྱར་སོགས་ལ་རེམ་དགོས་ཀྱི་བཀོད་བྱུང་ཡི་གེར་
སྤྱོད་ཞེས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒོ་མེད་གསང་ཐུགས་བདེ་ཆེན། དཔྱད་དག། ཨ་མཚན་ཆོས་དཔལ་ཞིང་།
ཁོ་ཆེ་གུར་སྐར། མཛོད་དགེ་སྐར་གསར་སོགས་ཀྱི་བྲིས་རིམ་པར་བཞུགས། སྐབས་གང་དུ་ཡང་ཆོས་

མིང་གི་དབང་ཆ་ཐམས་ཅད་དགོ་ཤིང་ལ་ཕུལ་ནས་རང་འདོད་ཕྱ་མོ་ཚམ་མི་བྱེད། དགོ་ཤིང་ལ་
ཐུགས་བཅན་ཞིང་ཞིབ་ཆ་ཆེ་བས། དགོ་ཤིང་ཆོང་གི་བཀའ་ལྟར་དགོན་ཐེ་སོ་སོར་ཁྱེད་བཞུགས་
སྐབས་ཆོས་མིང་གི་འགྲིག་ལམ་ལེ་ཤོར་མེད་པར་གནང་། སྐབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་
བཀའ་ཤོག་ལ་སོགས་པ་གནང་སྟེ། ཁོང་གི་བཀའ་ལྟར་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སོག་ཡུལ། ཉལ་ཉ་དང་། སོ་
ཉིད། ཆ་ཉར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ། ཏུས་འཁོར་དབང་མོ་ཆེ་སོགས་ཆོས་བཀའ་ལྟར་ཆོག་པའི་སྒོ་ནས་
དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་བའི་ས་བོན་བསྐྱུན་པར་མཛད། རི་བོ་ཆེ་ལྷར་ཕེབས་
ནས་མཇལ་སྒྲོར་རྒྱས་པ་གནང་སྟེ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བསྟེན་མཚམས་ལ་བཞུགས། དེར་སྒྲ་མོ་
ཤ་མ་ཉ་བསྐྱབས། ཉལ་ཉ་ནས་བཀའ་འགྱུར་སོགས་སོག་ཡུལ་ནས་དཔེ་ཆ་པོ་ཏི་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་
ལྷས། དགོ་འདུན་གྱི་ཐེ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་དང་དབྱལ་སྤངས་ལ་སྦྱོར་གཏོང་མཛད། གདན་ས་རང་དུ་
ཆོམས་ཆེན་དང་བདེ་ཡངས་མད་དུ་བྱུང་བ་བསྐྱུན་ཏེ་དབྱལ་གྱི་མཚོད་རྟེན་དང་། དབྱལ་གྱི་ཀུན་
དགའ་ར་བ། དབྱལ་གྱི་སྒྲོལ་དཀར་གྱི་སྐྱ་སོགས་བཞེངས་པ་དང་། གསེར་བྱངས་ལས་གྲུབ་པའི་རྩེ།
ཀུན་མཁྱེན། གནས་བརྟན་བརྒྱ་ཕྱག་སོགས་བཞེངས་ཏེ། ཀུན་དགའ་ར་བ་སྤྱུས་ཚད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
པའི་ནང་དུ་ལེགས་པར་བཞུགས། བཀའ་བསྟན་འགྱུར་སོགས་མདོ་དབྱུང་གི་གསུང་འབུམ་སོགས་
དཔེ་ཆ་ཡོད་ཚད་ལྷས་ཏེ་པོ་ཏི་སྟོང་ཕྱག་དུ་མ་བཞུགས་སུ་གསོལ། གནས་བརྟན་བརྒྱ་ཕྱག་དང་། མ་
ཅིག་ལ་བསྒྲོན་གྱི་འཁྱུངས་རབས་སོགས་ཐང་སྐྱ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་བཞེངས་ཏེ་གོང་གཤམ་དང་ཐང་
ཏོག་སོགས་ཤིན་ཏུ་སྤྱུས་ལེགས་པ་བཞེངས། སྐབས་མགོན་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱག་
གིས་མཛད་པའི་ཁོང་གི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་གྲུ་ཡངས་པའི་འཁོར་ལོ་
དབྱེད། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་སྤེལ་བའི་དཔལ་ཡོན་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉལ་ཉ་
ནས་བཟུང་སྟེ། སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་དུས་དགོ་སོགས་སུ། མི་ཏ་རྩོར་འབྲེང་སོགས་ཆོས་བཀའ་བར་མ་ཆད་
པར་གནང་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་དགོ། སེར་བོ་དགོན། བྲག་ར་དགོན། ལྷག་ཆ་སྐར། ཤིས་ཚང་སྐར་སར། ཞ་
མཚོག་དགོན་ཆེན། མཛོད་དགོན་དགོན་སྐར་གསར་རྩིང་སོགས་སུ་ཡང་ཡང་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་

ཆོས་བཀའ་བར་མ་ཆད་པར་གནང་། ཨ་མཚན་དགོན་ཆེན་དང་ཤིས་ཚང་སྐར། རྩོམ་སྲིག་ནས་
ཀྱང་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ཡང་གནང་། རྒྱབ་སྐྱོར་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པས་རྒྱུད་རྩོད་གསར་
ཚུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྒྱུད་རྩོད་འདུ་ཁང་ལྷན་ལེགས། གཙང་ཁང་དུ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་
བྱམས་ཆེན་ཐོག་སོ་བཀལ་བ་བཞེངས། རྒྱུད་རྩོད་གསར་ཆེན་དོན་རྒྱུ་ལོ་ཁྲི་ལྔ་དུག་བཅུགས།
སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གནས་བརྟན་བཅུ་དུག་སྲིག་སྐྱབ་རྒྱ་མང་བོ་བཞེངས། རབ་རྒྱལ་ཤིང་སྒྲེལ་
ལོར་ཆོགས་ཆེན་ཁྲིར་བཅུགས་ཏེ་གདན་རབས་ཀྱི་གཉིས་པ་རེད་ཟེར། ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་ཆོས་སྤྱི་
ཀྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གནང་། དགོ་འདུན་མང་གིས་བརྩོད་ཐུགས་ཀྱི་རོལ་མོ་
འཁྲོལ། ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཆེན་མོར་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་སྤེན་རྒྱ་དུ་མ་དང་རྒྱལ་མཚན་
ཆ་གཅིག་སྒྲིབ་འཇགས་གནང་། ཆོས་གྲུའི་འཛིན་གྲ་གདུགས་ཀྱི་ཆོགས་གྲུར་ནང་དུ་གདུགས་དང་
པ་དན་སྤྱུས་ལེགས་ཆོགས་གྲུར་གང་བ་བཞག་གོང་ས་རིན་པོ་ཆེར་དངུལ་གྱི་མཚན་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱིས་
དངོས་འབྱུང་བཏགས། ཁྲིའི་སྐབས་སུ། དེ་ལྟར་ཨ་ལགས་སྐང་ཁ་ཚང་གིས་ལྷ་ཁང་བཞེངས་གྲུབ་ཅིང་
དང་། ཏ་མགོན་གྱི་སྐྱེ་རྒྱུ་ཟངས་ལས་གྲུབ་པ་སྤྱད་སྲིག་ནས་ལྷགས་ཏེ་ལྷ་སྤྱིག་མ་ཐུབ་པར་བྱས་པ།
ཁོང་གིས་ལྷ་བསྐྱེགས་མཛད་དེ་མཚམས་ཀྱན་གཟེར་གྱིས་མནན། གཟུངས་འཇུག་ལ་སྲིགས་པ་ཁོང་
གིས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྐྱབས། སྤེན་མནན་གྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱབ་པའི་སྐབས། རྒྱབ་སྐྱོར་མགོན་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པའི་ཞལ་ནས། བྱིད་ཅག་གི་སྤྱིས་དཀར་གྱི་སྒྲོར་རྩ་མོང་ཞིག་བཏགས་འདུག་གསུངས། དམ་
སྤྱི་ཞིག་ཡོད་པ་རྩ་མོང་གི་གཟུགས་སུ་བཀྲག་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ཁོང་གིས་ཕྱག་བཏུར་ཏེ་གཟུངས་
འཇུག་ཐུལ། ཏ་མགོན་གྱི་སྐྱེ་ལ་ཆོན་འབྱུང་བ་དང་སྐྱན་དབྱེ་བ་སྲིགས་ཁོང་གིས་ཕྱག་བཏུར་ཏེ་
གནང་། རྩོམ་ཉིན་པའི་སྒྲོལ་གྲ་གྲ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་བཞེངས། རང་དུ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་
བྱམས་པ། གཟུངས་འཇུག་ལ་སངས་རྒྱས་འོད་སྤྱང་གི་ཆོམས་སྲིགས་རྟེན་སྐྱབས་མ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་
ཡོད་པ་བཞེངས། ཨ་མཚན་དགོན་དུ་རྣམ་རྒྱལ་མའི་ལྷ་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་གསར་
བཞེངས་དང་། ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་བྱམས་སྐྱོ་ཐོག་ཚད་ཅན། དུས་

252

ནས་ཞབས་ཐང་གིས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་མཇལ་སྐྱོར་ལ་ཕེབས། སྐབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
དབུས་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་སྐབས་གདན་འདྲན་ལ་ཕེབས། དེའི་སྐབས་སུ་གྲ་ས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་
དང་། ས་སྐྱ་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་སོགས་སུ་སྤྲོ་མ་དང་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀྲར་སྤྲོ་ན་
མེད་པ་ཞུས། ཅེ་ཤོད་ཀྱི་བཀའ་འབྱུང་སོགས་དཔེ་ཆ་པོ་ཏི་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་གདན་དྲངས། དེའི་སྐབས་
སུ་ལྷ་མོའི་སྤྲོ་མ་ཆོ་ལ་མཇལ། མཆོ་ནང་ནས་རྒྱུད་ནག་འཛུབ་མ་ཞིག་གཟིགས། ལྷ་མོ་མཐོང་ལ་ཁད་
ཡིན་ཀྱང་མཐོང་མ་ཐུབ་གསུངས། རྒྱལ་པོ་ལྷག་ཐག་པར་རྒྱུ་ཏས་གསུང་བསྐྱར་ལྷར། རྒྱུ་ཤིས་རབ་རྒྱ་
མཆོའི་གསུང་འབྲུམ་སོགས་མདོ་སྤྲད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་འབྲུལ་བྱ་མཛད། དཔུ་དགེའི་བྱིར་ལན་
གཉིས་ཕེབས། བྱི་དང་པོའི་སྐབས། ཀུན་རིག་གི་སྐྱོར་ལྷ་དང་། འཇམ་དཀར་རྒྱུ་གནད་སོགས་རྒྱུ་
གནད་འགའ་ཞིག་དང་། འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད་སོགས་ལྷང་ཁ་ཤས་གནད་། གྲ་བ་ལྷང་ཤས་
ཤིག་གིས་ལོག་སྐྱབ་བྱས་པར་ཆོས་སྐྱོང་སྤྱང་མའི་བཀའ་ཆད་མདོན་སུམ་དུ་བཞུན། བྱི་གཉིས་པའི་
སྐབས་སུ་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་བྱིད་སོགས་བྱིད་འགའ་ཞིག་དང་། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་
དབང་སོགས་དབང་དང་རྒྱུ་གནད་དུ་མ་གནད་། ལྷ་མོ་ལྷག་གི་ལོར་སྤྱར་ཡང་དགོན་པའི་གདན་
འདྲན་ཞུས་ཏེ་ཕེབས་ནས། དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནད་སྟེ། སྤྲོ་བ་བརྒྱད་པའི་བཅུ་བཞི་ལ་ལྷ་གོན།
བཙུ་ལ་བྱིས་པ་ལྷར་འབྱུག་པའི་དབང་། བཅུ་དྲུག་ལ་གོང་མ་གོང་ཆེན། བཅུ་བདུན་ལ་དོན་རྒྱལ་
དཔོན་གྱི་དབང་། ཤིང་སྤྱེལ་ལོའི་ས་ག་སྤྲོ་བའི་བཙུ་ལ་རབ་གནས་ཆེན་མོ་བཅུགས། དེ་ལྷར་ལོ་ངོ་
གཉིས་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་བཀའ་མང་པོ་གནད་། མེ་པག་ལོར་སྐབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
སྐྱོ་ཕྱིང་ལྷ་བ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པའི་ཚུལ་བཞུན་པའི་སྐབས། གདུང་བཞུ་པའི་དང་
གདུང་ཁང་རི་ལྷར་བསྐྱབ་པར་ཞལ་བཀོད་ཀྱི་ལྷར་བཞེས་པ་གཙོ་བོའི་གསུ་སུ་བཞུགས། སྐྱ་གདུང་
རིན་པོ་ཆེར་དབྱལ་གྱི་གདུང་ཏེན་བཞེངས་པར་གསེར་སྤང་ཏེ་ཤུ་ལྷལ་བར་བཤད། སྤྲོ་ལང་སེར་སྐྱ་
ཀུན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ས་བྱི་ལོར་དཔུ་དགེ་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོའི་དགོན་འདིར་ཕེབས་
ཏེ་ལོ་ངོ་གཉིས་ལ་བཞུགས་ནས། མི་ཏྲ། རྩོམ་འབྲེང་། སྐྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་སོགས་དབང་རྒྱུ་

གནང་དུ་མ་དང་། འགྲེལ་བ་བཞི་སྟགས་ཀྱི་བཤད་ལུང་སོགས་ལུང་བྲིད་དུ་མ་གནང་། འདིའི་སྐབས་
སུ་བཀའ་ཚོས་ལ་བཞུགས་མཁན་སླ་གྲ་ཚང་མ་ལྟེ་དཔོན་བཅས་དང་། རྩོགས་གཞན་ནས་ཕེབས་
མཁན་སྟག་ཚ་རིན་པོ་ཆེ། ཡོངས་འཛིན་ཐེ་བོ་དགེ་བཤེས་དོན་འགྲུབ་ཚང་སོགས་ཡོད་ལ། བསོད་
གྲགས་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་ལྟེ་འདིའི་ཁྲིར་བཞུགས་སྐབས་ཡིན་པས་ཁོང་ཡང་བཀའ་ཚོས་ལྷ་བའི་གྲས་
སུ་ཡོད། རྩ་ཕྱི་གཉིས་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སྦྱོང་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་བསྐྱབས། དེ་རྩེས་གདན་ས་བཟ་
ཤིས་འབྲེལ་དུ་ཕྱག་ཕེབས། ས་མོ་སྤང་གི་ལོའི་སྟོན་ཁར། སླ་བྲང་ས་ཆར་གྲུང་དམག་སྟེབས་ཉེ་བའི་
སྐབས་ལྷར་གཏམ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས། སླ་བྲང་དང་ནང་ཁག་ཆེས་མང་བོས་ནོམ་རྩེས་གནས་སྟོར་དང་།
སླ་གྲ་མང་བོ་ཉེན་བྱོལ་གྱིས་དགོན་པར་སྟོད་བཟོད་མི་ཚུགས་པའི་ཁ་འབྲུགས་བྱུང་བས། སླ་ཕྱི་ནས་
གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སྐུ་ཁོག་ཏུ་སྟུན་བྲངས་ཏེ་བརྟག་ལན་དུ། སྟོན་མེད། ཡོངས་འཛིན་
ཚང་ལ་ཕྱགས་གཏོད། ཅས་སླ་ཚང་ཚོགས་པའི་དབུས་སུ་གསུངས་ནས། སླ་བྲང་དགོན་པས་བྱ་བ་ཆེ་
ཆུང་ཐམས་ཅད་ཁོང་ཉིད་ལ་གཏད་དེ་རིམ་གྱོ་སྟུབ་པ་དང་། གྲུང་ཁན་ཏང་གིས་དགོན་པ་ལ་སྟོན་
མི་འབྲུག་ཚུལ་གསུངས། ཨ་ཁྱོེ་ཚང་བོས་བྱོལ་གྱི་ནམ་པས་ཨ་མཚོག་སྐར་དུ་ཕེབས་འདུག་པ། ཁོང་
ལ་གསུང་བརྟག་ཁྱེས་པས། བོས་བྱོལ་བྱས་པའི་མི་ཐར། གྲུང་ཁན་ཏང་ལ་འགོ་བརྟགས་ན་ལེགས་
ངོ་ཤར་གསུངས། གདན་ས་རང་ནས་སྐལ་ལྷན་འགའ་ཞིག་ལ་དབང་བཀའ་མན་ངག་འགའ་ཞིག་
གནང་། སྟག་ཚ་སྟུལ་བའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་ཚྲོམ་པ་ཕོག་གཞན་ཡང་དགེ་ཚུལ་
སྦྱོང་ཁ་ཤས་བསྐྱབས། བདག་ཀྱང་ལས་གྲར་ཐེངས་ཁ་ཤས་ཞུགས། ལྷགས་པོ་སྟག་གི་ལོར་ཨ་མཚོག་
དགོན་གྲོང་གིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ། དགོན་ཆེན་དུ་ཕེབས་ནས། མི་ཏུ་བརྒྱ་ཙུ རྩ་རྩེ་འཕྲེང་བ་
སོགས་དབང་བཀའ་མང་བོ་གནང་། གཞན་ཡང་མཛོད་དགོའི་སྐར་གསར་རྩིང་སོགས་སུ་ཕེབས་
ནས། སྐལ་ལྷན་ནམས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཆོམ་པར་མཛད། ལྷགས་མོ་ཡོས་ལོར་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་
སྟུལ་སྐུ་གདན་སར་སྐུར་འབྱོན་གྱི་ཆེད་དུ་རིམ་གྱོ་ཞུས་ཡང་ཡིན། ལོ་དེའི་རྩྱུར་བཅུ་གཅིག་པའི་
ཆོས་ལྷ་ནས། ཀུན་མཁྱེན་འདི་བའི་སྐུ་རྩ་མཚོ་སྟོན་ཀླང་ཚ་ཁོ་ཆེའི་ཨ་ལགས་ཚང་གི་སྐར་དུ་རྒྱན་

བཞུགས་གནང་ཞིང།

ཐུ་མོ་འབྲུག་གི་ལོ་ནི་རྟོག་ཟུག་གཉིས་པའི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན། ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་སར་འགོད་པའི་བར་དུ་སྤུལ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེར་ཞབས་སྤྱི་ཞུས་ཏེ་ཐབ་ཚང་སོ་སོ་ཙམ་ལས་སྟོན་དུ་བཞུགས། ལོ་འདིར། པེ་ཅིན་དང་། ལན་གྱུ་བར་གྱི་ཚུགས་ལམ་གྱུ་བ་པའི་སྟོན་ཐོག་དུ། ལྷ་སྤྱི་གཞུང་བཞིའི་སྤྱོད་ཚབ་དུ་ལན་གྱུར་ཕེབས། ཡང་ལོ་འདིའི་སྟོན་མཚུགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གོ་སྤྱོད་གཏོས་ཆེ་བ་ཞིག་དངས་ཏེ། ལྷ་ས་བཟང་སྤྱི་ནང་ཆེན་ཁག་སྤྱོད་མཐའི་སྤྱོད་ལང་རྣམས་ཀྱི་བྱམས་སྐོར་བཅས་སུ་བཞག་སྐབས། མི་ལ་ལའི་འཆལ་གཏམ་བཤད་སྟབས། ཡོངས་འཛིན་འཇམ་པའི་དབྱངས་རྩེ་དགོན་མཆོག་བསམ་འབྲུག་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱོད་ནས། ཡོངས་འཛིན་ཆང་ལ་བཟ་མ་འདི་འདྲ་མང་པོ་དངས་པར་བཟ་མཁན་ཞིག་འོང་ངེས་ཆོད་འདུག་ན། ལྷ་མ་གྱུ་ཆང་ལ་ཉེན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐུགས་བརྟག་ཞུས་པར། ཐུགས་སྟོད་སྟོད་གནང་ཆོག་འོང་གིས་བརྟག་པ་ལྟར་ན་སྟོན་ཅི་ཡང་མེད་གསུངས་པ་བཞིན། སྤྱི་ནས་ཀྱང་གནས་སྐབས་བདེ་བར་གནས་པ་བྱུང་། བདག་པེ་ཅིན་ནས་རང་དགོན་དུ་འབྱོར་སྐབས། ཐུ་མོ་སྤུལ་གྱི་ལོར། ཡང་གྱུ་ཆང་གིས་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས། ལྷ་བ་དགུ་བའི་ཉེར་གཉིས་ཉིན་དགོན་འདིར་ཐུག་ཕེབས། སྤྱི་ཉིན་གྱི་མང་གིས་བརྟན་བཞུགས་སུལ། བདག་གིས་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་བཤད་པ་ཞུས། དེ་ནས་རི་བོ་འཛོལ་སྤྱོད་ཕེབས་ནས་སྤྱོད་མ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་བསྟོན་མཆོམས་ལ་བཞུགས། ལྷ་མཆོད་རྩེས་ནས་གྱུ་ཆང་མང་ལ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་། ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་། ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་། སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་། གཞི་གསུམ་ཆོ་གའི་བཤད་ལུང་། ཐུགས་བྱིན་ལྷབས་ཀྱི་བཞིན། ཐུན་དུག་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བཞིན། བདེ་ལམ་གྱི་བཞིན་རྒྱས་པ། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་བཞིན། དགའ་ལྡན་འཕྲོ་བཞིན་སོགས་བཞིན་རྣམས་དང་། ལྷ་ས་ཐང་ཡི་དམ་སྤྱོད་སྐོར་གྱི་ལུང་། རྩམ་དཀར་གཏེར་སྤྱོད་ལོར་བཟང་མཛོད། ལུང་རྒྱན་ལུང་འདེབས་དང་བཅས་པ་ཆ་ཆང་གི་ལུང་། བཟ་གིས་སྤྱོད་པའི་ཐུགས་སྤྱོད་པོད་གཉིས་ཀྱི་ལུང་། བྱམས་ཆོས་སྤྱོད་ལུང་། རྩེ་གཙོད་པའི་ལུང་། མཁན་པོ་དག་དབང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོས་མཛོད་པའི་དཔལ་

དོ་རྒྱུ་འཇིགས་བྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་ཚོ་ག་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲོ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་ཉིང་
དེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མེན་སྟབས་གཅིག་ཏུ་ལེན་ཚུལ་དང་དེའི་ཟུར་འདེབས་
སྒོ་མང་སྒོ་བཟང་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་། བྱིས་པ་སྒྲོར་ཞིག་ལ་བསྟེན་གནས་
ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་སོགས་དག་གིས་ཁྱས་ངོར་དབུ་མ་
གསར་བ་ཡན་ཆད་ལ་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྒྱུས་ཀྱི་བྲིད། རི་བྲོད་དབང་པོ་ཨ་ཁུ་
ཆོས་གཤམ་གྱིས་ཁྱས་ངོར། ལྷ་རོ་ཆོས་རྒྱལ་དང་ནི་གུའི་ཆོས་རྒྱལ་གི་བྲིད། སྤྱིན་སྟེག་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་
མཚོའི་བྲིད། དེའི་བར་དུ་ང་ཞི་མུ་སྒོན་གྱིས་ཁྱས་ངོར། ལྷ་མ་ཤེས་ལ་ཕྱག་རྒྱ་འཁོར་ཆེན་གྱི་
དབང་། བར་ཞིང་སྤུལ་སྤྱིའི་ཁྱས་ངོར། བདག་དང་སྤུལ་སྤྱི་གཉིས་ལ་ལྷ་མོ་ཤ་མ་ཆའི་ཟུར་བཀའི་རྒྱུ་
གནད་། སྤུལ་སྤྱི་ལ་ཤ་མ་ཆའི་ཚ་ཀ་གནད་། བདག་ཅག་ལྷ་མ་ཤེས་ལ་འཇིགས་བྱེད་གཞི་བསྟེན་
ཆེན་མོའི་བྲིད་གནད་། བདག་གིས་ཁྱས་ངོར་རྒྱུད་སྤེ་སོ་སོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་ཚ་དང་། ལས་
བཞིའི་སྤྱིན་སྟེག་གི་ཐིག་ཚ་དང་ས་བདག་སྟོ་འཕྱེད་ཐིག་དང་མཚོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་ཐིག་ཚ་རྣམས་
ཕྱག་བྲིད་གནད་། གདུགས་དཀར་རྒྱལ་མཚན་འཁོར་ལོའི་ཕྱག་བྲིད་གནད་། རྩ་ཕྱིར་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་
ཕྱག་ལྷག་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་བསྟེན་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སོགས་ དེ་ནས་འཇམ་དབྱངས་མགོན་པོ་ནས་
བརྒྱད་པའི་གཙོད་དབང་ནས་མཁའ་སྒོ་འབྱེད་དང་ཁྲོས་ནག་གི་དབང་། ཞི་བ་ལམ་ཟབ། ཁྲོས་ནག་
གི་ཚོ་ག་གདན་སོག་གཅིག་བྱ་མ། ཤཏ་བདུན་མ། གདོན་ཆོགས་དབུ་མ། དཔལ་མང་བརྗེ་ཏའི་གསུང་
གི་གཙོད་གཞུང་སྒོ་གོས་མིག་འབྱེད་དང་། བདུད་གཙོད་རལ་གྱི་སོགས་དང་། ལྷ་ག་ཨ་ཁུའི་གསུང་
གི་གཙོད་ཀྱི་འདུལ་དཀར་ནག་གི་ལུང་སོགས་བསྐྱེལ། སྒོ་བ་མ་སྒྲོར་ཞིག་ལ་གཙོད་ཀྱི་འདོན་རྟ་
དབྱངས་སོགས་ཉིན་ཤས་ལ་བྲིད། ལྷ་བ་གསུམ་པར་ཟུང་ཆུ་ནས་གདན་འདྲེན་བྱུང་བ་ལྟར། དེ་
ཕྱོགས་སུ་ཆེབས་ལ་བསྐྱར་ཏེ། སེར་པོ་དགོན་ནས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནད་། གཞན་ཡང་དབང་
དང་རྒྱུས་གནད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་གནད་སྟེ། དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་འགྲོ་རྣམས་ལ་ཐར་
བའི་ས་པོན་བཞག་ རབ་རྒྱལ་ཤིང་རྟ་ལོའི་ལྷ་བ་བཞི་བ་ནས་དགོན་འདིར། བདེ་གསང་འཇིགས་

གསུམ་གྱི་དབང་། འཇིགས་བྱེད་དཔལ་ཅིག་ཕྱག་རྒྱའི་འཁོར་ཆེན། ཏྲ་མགིན་གསང་སྒྲུབ། སྒྲོལ་མ་རྩོ་
རྩོ་རྣལ་འབྱོར་མ་ལྟ་ཉེར་ལ། དྲགས་པོའི་སྒྲན་བརྒྱད་བདེ་མཆོག་ལྟ་ལ། གསང་འདུས་འཇིག་རྟེན་
དབང་ཕྱག་ལྟ་བུ་དག། ཆོ་དཔག་ལྟ་དག། གདུགས་དཀར་ལྟ་མང་དང་། ལྟ་བུ་བདུན་མ་བྱད་
གྲོལ་དང་བཅས་པ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་གྱི་རྩིས་གནང་ཆ་ཆང་། ལྷ་མ་དབུ་མ་བའི་གསུང་གི་
འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་གྱི་ལུང་། སྤྱིང་ཁྱགས་མ་གཏོགས་པའི་མགོན་བཀའ་བུ་གསུམ་ཆ་ཆང་།
སངས་ཀའོང་གཙོ་འཁོར་གསུམ། འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་སངས་། རྩོ་རྩོ་མཁའ་ལྷིང་ནག་པོ། ལྷིང་ནག་མའི་སྤྱི་
གྲི། འཇམ་དབྱངས་ནག་པོ། ལེགས་ལྷན་མཆོད་གསུམ། རིག་བྱེད་མ་རྣམས་གྱི་རྩིས་གནང་རྣམས་
གནང་། བཞི་བའི་ཆོས་བཙོ་ལཱའི་ནངས་པར་གྲ་ཆང་དང་སེར་སྒྲ་ཡོངས་ལ་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱང་
གནང་། དེའི་ཉིན་གསོ་སྦྱང་གི་མགོན་དུ་ལེབས། དེའི་ཉིན་ཨ་འཕུར་སྒྲ་མས་སྤྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་གྲ་
ཆང་ལ་མང་འབྱེད་དང་། ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གནས་བཅུའི་སྒྲོ་ནས་བརྟན་བཞུགས་སུ། དེའི་ཆོ་
བདག་རྩོ་རྩོ་སྦྱོར་དཔོན་བྱས་ཏེ་བརྟན་བཞུགས་གྱི་བཤའ་པ་རྒྱས་པ་ཁྱུས་པས་ཐུགས་མཉེས། དེ་ནས་
སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་པ་གནང་། དེ་སྐབས་རྒྱལ་ཁོས་འབྲུལ་ཆེན་བཏེགས་ཏེ་བདག་གིས་མཛུལ་གྱི་
བཤའ་པ་ཁྱུས། དགོན་གྲོང་ཀུན་དང་འདུན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། དམུ་དགའི་ཐེ་སོ་སོ་དང་སྒྲེར་གྱི་བྱིས་
ཆང་མང་བོས་གདན་འདྲེན་ཁྱུས་ཏེ། འདོད་མོས་གྱི་ཆོས་དང་རིམ་གྲོ་སོགས་བསྒྲུབས། རང་ཉིད་གྱིས་
ཁྱུས་ཆོད་གྱི་འབྲུལ་བ་སྤུལ་བ་རྣམས་དབུལ་དཀར་ཁལ་བུ་གཅིག་ལྟ་ཅམ་འདུག དམུ་དགའི་འོར་
བས་གདན་འདྲེན་ཁྱུས་པ་ལྟར། ཉོར་ལྷ་བྱག་པའི་ནང་། ལྷ་འཕྱེད་ཐེག་དང་རྒྱགས་བརྟན་ལྟ་བུས་
བཏང་། སྒྲོན་མོ་ལུང་ནས་དུས་འཁོར་དབང་མོ་ཆེ་གནང་བ། ལྷ་བ་བྱག་པའི་ཉི་ཤུའི་ཉིན་ལྟ་གོན་
དང་། ཉེར་གཅིག་ཉིན་བྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་། ཉེར་གཉིས་ཉིན་གོང་མ་གོང་ཆེན། ཉེར་
གསུམ་ཉིན་རྩོ་རྩོ་སྦྱོར་དཔོན་གྱི་དབང་དེའི་སྐབས་སུ་དམུ་དགའི་དགོན་གྲོང་དང་། ཨ་མཆོག་ཆེ་བ་
སོགས་དབང་ཉན་མཁན་སྒྲོང་ཕྱག་ཁ་ཤས་འདུས། མཇུག་ཏུ་དཔལ་ལྷན་དང་བོ་མའི་ལུང་གསུངས།
དེའི་སྐབས་ཤིག་ཆོ་དབང་ལྟ་གཅིག་བྱས་གཅིག་གི་དབང་དང་། གདུགས་དཀར་མཆོག་གྲུབ་མ་

སོགས་ཀྱི་ལུང་གནང་། མཚུག་ཏུ་འཛུབ་ཆ་ཅུང་ཟད་བྱུང་། ཁོང་གི་ཞལ་ནས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གྱི་མཚུག་འཛུབ་ཆ་ཅུང་ཟད་འབྱུང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་གསུངས། འོར་བའི་ཐེའི་ནང་ཅུང་ཟད་མ་འཆམ་པས། དེའི་དོན་དུ་གཞི་ཚང་སྒྲུལ་བའི་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རེད་གཉིས་ཟླ་བ་བྱས་ཏེ་ཉིན་གཅིག་ལ་རིག་བྱེད་མའི་སྒྲུབ་པ་མཛད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་བདག་གིས་གྲོད་བཤད་པས་ལེགས་འགྲིག་བྱུང་། དེའི་སྐབས། ལྷ་རམས་པ་དགོན་མཚོག་བཟུན་འཛིན། གཞི་ཚང་སྒྲུལ་བའི་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་རེད་གསུམ་གྱིས་ཁོང་ལ་རྣམ་ཐར་གྱི་ཚུམས་སྒྲུལ་བྱས། གསོལ་ཏྲོག་གི་ཞོའི་ནང་བུ་རམ་བཏབ་པ་དེའི་ནང་ནས་ཁ་གཟར་གང་རེ་གནང་སྟེ། རེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་འདི་འདྲ་ཞིག་རེད་ཅེས་གཙོ་བོ་ཁ་ཤས་གསུངས། དེ་ནས་དམུ་དགོན་ནས་བཏྲེགས་ཏེ་མཛོད་དགོན་ལྷག་ཆ་སྐར་དུ་ཕྱག་ལེབས། དེ་ནས་རྩྭ་རྩེ་འབྲང་བའི་དབང་སོགས་དབང་བཀའ་དུ་མ་གནང་། དེ་ནས་བཏྲེགས་ཏེ་ཤིས་ཚང་སྐར་སར་དུ་ཕྱག་ལེབས། དེ་ནས་གདན་ས་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་དུ་ཕྱག་ལེབས་ཏེ། ཟླ་ཚང་ལ་མང་འགྲུད་ཉིན་ཆག་གཅིག་གིས་བསྟེན་བཀྲར་བྱས། གདན་ས་ནས་སྐལ་ལྷན་སྐྱེས་བུ་ཉུང་ཤས་རེ་ལ། གསང་ལྷགས་བཀའ་རྒྱ་མ་སོགས་ཆོས་བཀའ་ཅི་རིགས་གནང་། ཤིང་ལྷག་ལོའི་རྟོར་ལྷ་གཉིས་པ་ཕྱི་མར། རྒྱལ་དབང་བཙུ་བཞི་བ་མཚོག་གདན་འདྲེན་བྱ་བར་ལན་གྲུར་ལེབས། རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་བྱང་དུ་ལེབས་ནས། ཆོགས་ཆེན་བཙུགས་ཤིང་དུ་ཕྱགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་དབང་གནང་བས་དབང་གཤམ་དུ་བཞུགས། དེ་རྩེས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བཙུགས་ཤིང་དུ་དུས་འཁོར་ལྷན་སྐྱེས་གནང་སྐབས་ཀྱང་སྒྲོབ་མའི་གས་སུ་བཞུགས། རྒྱལ་དབང་གིས་གསུང་བཏྲག་གནང་བར། དགོན་པའི་ཕྱོགས་བཞིའི་རི་སྐང་ས་བཀྲ་གང་ལེགས་སུ་ས་བཙུད་བུམ་གཏེར་ཅི་ཕུབ་ལྷས་གསུངས་པའི་བུམ་པའི་བཙོ་དབྱིབས། ཆེ་ཆུང་། རྩེས་སྒྲུབ་། དར་འཆིང་། རི་མོ་སོགས་ཡོད་ཆོད་ཁོང་གིས་གཙོ་བོའི་ཕྱགས་འགན་བཞེས་ནས་ནམ་ལངས་ས་བུབ་དུ་སྐྱ་ཆོགས་ཆེན་པོའི་ཏ་ལམ་ལྷ་བ་ཕྱེད་དང་ལྷག་ལ་འབད་བ་གནང་ཞིང་། ཐ་ན་ཕྱོགས་གཤམ་གཡོན་གྱི་རི་སྐང་དུ་མར་ལེབས་ཏེ་མཚུག་གྲུབ་པར་མཛད། བཙོས་བསྐྱར་གྱི་ཐོན་འཛུབ་ཆ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྐབས། སྐྱ་བྱང་ཡིག་ཚང་གིས་གསུང་བཏྲག་བྱས་པས། ཁོང་གི་ཞལ་ནས་ངས་རྒྱན་དུ་

བརྟག་པ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། འཇུག་ཆ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། འོན་ཀྱང་ད་ལྟོ་སྤྱི་གོགས་འདི་བསྐྱོག་རྒྱ་མེད། སེམས་
ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཤིག་རེད་གསུངས་ནས་ཁ་དར་གྱི་སྤྱིང་ལ་ཁོང་གིས་ཁ་དར་ཞིག་བཅས་ཕྱིར་
ཕུལ་། གཙོ་བོ་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་གི་བདག་པོ་རེད། ཁོང་ལ་ཁྱུས་ཞེས་གསུངས། རབ་རྒྱལ་ས་
བྱི་ལོའི་ཟླ་བ་དྲུག་པར། མཚན་སྒྲོགས་སྤུལ་སྤྱད་དང་། བསོད་གྲགས་ཚང་སོགས་སྤྱད་གི་སྤུལ་སྤྱད་
མ་ཞིག་དང་། མི་ཆེན་འགའ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་ལན་གྱུར་དངས་ཏེ་སློབ་གསོ་ཁང་དུ་བཞུགས་
བརྟག་དེའི་སྐབས་སུ་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་གཞན་དག་གིས་བཤད་དོན། དེ་དུས་ཉིན་མཚན་མེད་པར་
ཁོང་དཀྱིལ་གྱང་གིས་བཞུགས། སྤྱི་རྒྱུ་གྱང་ལ་བསྟེན་ཅན་ལས། སྤྱི་སྒོར་པལ་ནས་གཟིམ་པ་ཡེ་མི་
གནང་། བཞེས་པའང་ཆེས་ཉུང་དུ་རེ་ནམ་རྒྱན་མང་ཉུང་ཚད་འདྲ་འདྲར་བཞེས། སྤྱི་ལ་སྤྱང་ཟུག་
དང་། ཐུགས་ངལ་གྱི་རྣམ་པ་གཏན་ནས་མེད། ལ་ལས་ཨ་ལགས་ཚང་། ང་ཚོ་ཐར་དུས་ཤིག་ཨེ་ཡོད་
ཁྱུས་ཆོ། ཁོང་གིས་འདི་ནི་སྤྱིར་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་ལས་དབང་ཞིག་ཡིན་པས། སོ་སོའི་སྤྱོད་བསམས་ལ་
རག་ལས། ལྷག་པར་རང་རེའི་དགོན་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་འབྱོར་བ་རྒྱས་སོང་བ་དེ་མ་འགྲིག་ཀུན་
མཁྱེན་གོང་མས་འབྱོར་བ་རྒྱས་ན་མི་བཟང་གསུངས་ཡོད་པས། དེ་གནས་ཚུང་གི་འཕྱལ་གྱིས་མེད་
པར་གཏོང་ངེས། བྱེད་ཆོས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་སྦྱོང་རེའི་གཏོར་བུ་འཕྱིན་བཅོལ་བཏོན་པས་
པན་མི་ཐོགས། རང་གང་ལ་དད་པའི་སྤྱི་མའི་གསོལ་འདེབས་ཅི་ཐུབ་ཐོན་གསུངས། ཟླ་བ་དགུ་པའི་
མཇུག་ནས་འདྲི་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་། ཁོང་ལ་ཚ་འདྲི་གཏན་ནས་མ་བྱས། སྐབས་འགར་སྐབས་འགྲིག་ཆོ།
ཁོང་གི་གཙུང་འོན་པོ་རྒྱ་མཚོ་གྲགས་པས་ཞབས་བསིལ་རེ་ཕུལ་ཏེ་བཞུགས། ས་བྱི་ལོའི་ལོ་མཇུག་དུ་
སྤྱི་འཆམ་ཞིག་བཞེས་ཚུལ་བཞུན། དེའི་སྐབས་ལས་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་སྤྱན་ཁང་དུ་སྤྱེལ་གྲབས་བྱས།
ཁོང་གིས་སྤྱན་ཁང་དུ་མི་འགྲོ་གསུངས། བཅོན་ཤེད་ཀྱིས་ཐུགས་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་བྱ་བ་ཀལ་
སྐབས། ཁོང་གིས་སྤྱི་བྱར་དུ་འཕོ་བ་གནང་སྟེ། དེ་ལྟར་དགུང་གངས་དོན་བདུན་བཞེས་པའི་སྐབས་
སུ་གདུལ་བྱ་རྒྱ་རྒྱུ་ཏེ་མཇོང་པའི་ཐ་མ་སྤྱི་བྱ་བ་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བཞུན་ཏོ། །

བསོད་གྲགས་ཚང་གིས་གཙོའི་ཁོང་རྣམ་པས་སྤྱི་གདུང་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཁྱུས་ཏེ། སྤྱི་གདུང་

ཕྱེ་ཕུང་དུ་སྤྱུལ། ལོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཉེ་གནས་འགའ་ཞིག་སོང་དུས་སྐྱེ་གཏུང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་
འདུག དེ་ནས་སྒྲ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་བྱུགས་ལ་ཕུལ། སྤྱིར་དོ་རྗེ་འཆང་འདི་ཉིད་བསྐལ་བ་
དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྔོན་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྐྱེ་ཆེ་འདིར་དག་སྦྱོང་དཀྱུས་མའི་ལྷགས་
ཀྱིས་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་མཛད་ཚུལ་ནི།

མཁས་པའི་མཛད་པ་ནི། གཞུང་བཀའ་པོད་ཆེན་པོ་ལྟ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་སྦྱངས་
པའི་འབྲས་རྟགས་སུ་མདོ་སྡུག་གྱི་གཞུང་གང་ལ་ཐུག་ཀྱང་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། དཔེར་ན་
རྟགས་གསལ་གཏོང་ཚུལ་དང་། སྡུག་གྱི་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན། མཚོད་པ་བཤམས་ཚུལ། གཏོར་མའི་
བཅའ་བཤམས་སོགས་ཞིབ་ཅིང་སྤྲ་བ་དང་ཐེག་དང་དཀྱིལ་འཁོར། ཐ་ན་ཆོས་སྦྱོང་སོ་སོའི་སྟོན་
འཁོར་འབྲི་བ་སོགས་མ་འདྲེས་པར་ཞིབ་ཅིང་སྤྲ་བ་མཐུན་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་དང་གཏོར་གདན་
སོགས་ཕྱག་བཟོ་ཁོ་ན་གནང་བ་ལྟ་བུས་པ་བཟང་ཤོས་ཀྱིས་བྲིས་པ་ལས་ལྟག་ཅིང་། ཁ་བྱང་གི་ཡི་གེ་
སོགས་ཡིག་གཟུགས་ལེགས་ལ་དག་ཆ་སོགས་ཡ་མཚན་པ་ཡོད་དོ། །ཐ་ན་དབྱངས་རྟ་སོགས་ཀྱང་
གསུངས་སྐད་སྟན་ཅིང་འཛེབས་ལ་ཞིབ་ཅིང་སྤྲ་བ་སོགས་མཐུན་པའོ། །

བཙུན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། རྗེས་པ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཚམས་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བ་དག་ལེགས་པར་
བསྦྱངས་ནས། སྐྱེ་འཁོར་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆགས་སྤང་གི་རྟོག་པ་སྤྲ་མོ་ཙམ་ཡང་
སྐྱེ་བ་མཐོང་མ་སྦྱང་ཟེར་ཞིང་། གཟུར་གནས་མཁས་པ་དག་གིས་ཐུན་མོང་སྤང་ཆོད་ལའང་དགྲ་
བཅོམ་པ་རེད་ཟེར་དོ། །

བཟང་བོའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་བྱ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་། བསྟན་འགྲོ་ཁོ་ནས་དོན་ལ་
དགོངས་པ་ལས་རང་དོན་དུ་འཁོར་གཡོག་དང་། གཞིས་ཀ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་སོགས་གཏན་ནས་མེད།
འཆད་ཚིང་ཚིམ་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་ནས།

འཆད་པའི་ཕྱོགས་ལ། དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་བྲིས་བཞུགས་སྐབས་དང་བཀའ་ཆོས་སོགས་ཀྱི་སྐབས།
ཆོག་ཏུ་ཅང་མང་བ་མ་ཡིན་པར། ཆོག་སྦྱོར་ལེགས་ཤིང་གོ་བདེ་ལ། གདུལ་བྱའི་སྒོ་དོར་འཆར་སྤྲ་བ་

སོགས་དང་།

ཚུད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། གཙོ་བོ་གཞུང་ཚིག་འབྲེལ་བ། ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྱུ་བ་བྱེད་དང་ལྷན་
པ་འཕེན་པ་ལས། གཞན་ལ་ཁྱད་གསོད་དང་བྱར་བ་སོགས་གཏན་ནས་མེད་པར་རྟགས་གསལ་
འབྱམས་སྒྲས་པ་གཏོང་བས། གཞན་རྒྱད་ལ་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དང་།

ཚུམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྟན་དངགས་ཀྱི་ཚིག་སྒྱུར་དང་ལྷན་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་། ཆོ་རབས་
རྩེས་འཛིན་གྱི་སྟོན་ཚིག་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། བསང་ཡིག་དཀར་ཆག་དང་བཅའ་ཡིག་སོགས་ཀྱི་
འགོ་མཇུག་གི་ཚུམ་སོགས་སྟན་ཁོང་འདེབས་པ། གཞན་ཡང་གསུང་ཚུམ་མང་མོད། ཁོང་གིས་ཕྱག་
བྲིས་ལས། རྒྱུད་ཡིག་མེད་སྟབས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིག་མཁན་མེད་པས་བོར་བསྐྱུག་ཏུ་མང་བོ་སོང་།
མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱགས་རྒྱད་ལ་མངའ་བས། ཆོས་ཚིག་བཞི་ཙམ་གྱིས་པན་པ་
རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བ་ནི། མ་རབས་རྒྱུད་གྲོང་བོ་འགའ་ཞིག་གིས་ཞལ་མཐོང་གསུང་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་
ཀྱང་དད་པ་ཙན་ཡ་རབས་སུ་གྱུར་པ་ཤིན་ཏུ་མང་།

གཞན་ཡང་གཞི་བདག་དང་སྟོན་འདྲེ་གདུག་པ་ཙན་བཟུལ་བ་ནི། དཔེར་ན། དམུ་དགེར་བྱིས་
ཆང་ཞིག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོན་བསྟེན་པ། སྟོན་བདུད་ཏུ་བབ་སྟེ་འཁྱུ་ཐོག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སྟོན་འདྲེ་
དེ་ཉིད་བྱིས་ཆང་དེ་ལས་བཀར་ཏེ། རྟེན་ཐང་དང་མདའ་དར་སོགས་ཁོང་གིས་བྱིར་སྟབས། བྱིན་
ཆད་བྱིས་ཆང་དེ་ལ་སྟོན་འདྲེའི་གཞོད་པ་མེད་པར་གྱུར། གཞན་ཡང་། སོག་པོ་རྩ་བ་བཟེར་བའི་ཐེ་བ་
དེ་ལྟར་གྲ་ཆང་དང་རྩུང་ཟད་མ་མཐུན་པའི་སྟབས་ཀྱིས་ཐེ་བ་ཡོངས་ལ་རིགས་རྒྱད་འཛིན་པའི་བྱ་
མེད་པར་གྱུར་སྟབས། ཁོང་གདན་འདྲེན་ལྷས་ཏེ་རིམ་གྱོ་བསྐྱབས་ནས། དེང་བྱིན་ཆད་རིགས་རྒྱད་
ཡོད་དོ་གསུངས་པ་སྟོན་དེང་སང་རིགས་རྒྱད་མང་བོ་འཕེལ། གྲ་ཆང་ལ་བྱད་ཕྱར་ཞིག་གི་སྟབས་
ཀྱིས། དགེ་བཤེས་དག་ལ་གཟའ་ནད་བྱུང་སྟེ་པལ་ཆེར་འདས། དེའི་དོན་ཁོང་ལ་ལྷས་པས། ཕྱག་རྒྱར་
འཁོར་ཆེན་གྱི་ཅུ་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུང་འཁོར་ས་གནད་གཉིས་ལ་བཞག་པས་གཟའ་ནད་དེ་ཟད་ཀྱིས་ཆད།
དགོན་པ་ལ་དག་ཆེན་པོ་གསུམ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ལ་ལྷས་པས། རིག་བྱེད་མའི་སྒྱུ་བ་མཆོད་

ཅིག་བཅུགས། དེ་མ་ཐག་དག་དེ་རྒྱུ་མཉམ་དབང་དུ་འདུས་ཏེ། དགོན་པའི་ཞབས་འདེགས་མཁན་དུ་
གྱུར། སྐབས་ཤིག་ལྷུང་བ་འདི་ལ་སྤྱོད་པའི་འབྱུང་དོགས་ཡོད་པས། རྒྱ་གར་གླ་མང་བོ་ཐོན་གསུངས།
དེའི་རྩིས་སྤྱུ་ལྷུང་བ་དེ་ལ་མཛོ་ནད་ཁ་ཤས་བྱུང་། དེའི་རྩིས་སྤྱུ་ཁོང་ཕེབས་ཏེ། ལྷུང་དཀར་ནག་གི་
རྩིས་གནང་སོགས་གནང་བས་མཛོ་ནད་ཅད་ཀྱིས་ཆད། ལྷུང་ཁོང་ལ་ལོག་སྤྱུ་བྱེད་པ་འགའ་ཡོད་
པ་དག་ལ་བྱམས་སྟེ་རྩིས་ཀྱི་རང་མདངས་ཕྱི་རོལ་དུ་མཛོན་ཏེ་རྩིས་སྤྱུ་བཟུང་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
དད་ལྡན་གྱི་སློབ་མར་གྱུར། ཕྱིར་མི་ཐོག་པའི་རྟགས། ཅུ་མི་མཛོན་དང་མདུད་པ་མེད། ཁྱེད་གསུངས་
པ་ལྟར། དགྲའ་ལོ་བདུན་ཅུའི་ནང་སྟེབས་ཀྱང་། སྤྱུ་ལྷུང་གྱི་ཅུ་མི་མཛོན་པ་དང་། སྤྱུ་ལྷུང་ཡང་ལ་
ཕེབས་བདེ་བ་སོགས་དར་མ་ལྟར་ཡོད་པས་ཡ་མཚན་དུ་ཡོད་དོ།

ཁོང་གིས་རྒྱུན་གྱིས་ཉམས་ལེན་ནི། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ། དུས་འཁོར། ཀུན་རིག་སོགས་
ལྷག་པའི་ལྷ་དུ་མ་ལ་བསྟེན་པ་ཆད་ལྡན་བཏང་སྟེ། དེ་དག་གི་བདག་འཇུག་རྒྱུན་དུ་གསུངས། དུས་
རྒྱུན་དུ་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྟོད་ལ་མི་གཞིས་པར་རྒྱལ་འབྱོར་ལ་བཅོན། སྐབས་ཤིག་ཁྱེད་ལྷ་མོ་བཞེངས་
པ་ཤིན་ཏུ་ལྷ་འདུག་ཞུས་པས། ལྷ་མ་ལངས་པའི་བར་དུ་བདག་འཇུག་ཆར་བདུན་འགོ་གྱིན་འདུག་
གསུངས། སྐབས་ཤིག་གྲུ་བ་ཞིག་ལ་བྲ་པལ་དུ་བཅུག་པས། ཁོང་ལ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་
མཚོད་རྟེན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། བཅུ་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་འདུག་ གཅིག་ད་དུང་མཐར་མ་ཕྱིན་
འདུག་ དེ་ནས་ང་ལ་ཉམས་ལེན་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་ལ་སྟོབས་གསུངས་པས། བྲ་བས། རི་ལྷའི་རྩེ་མོ་ལ་
ལྷ་ཁང་ལྷ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་ཁང་བཞི་ལྷགས་པར་མཐར་ཕྱིན་འདུག་ ལྷ་ཁང་གཅིག་མཐར་ཕྱིན་གྲུ་བས་
འདུག་ཟེར། ཁོང་གིས་ཅང་མི་གསུང་ཡང་བདག་གིས་བསམ་པར། རྩིགས་རིམ་གྱི་རིམ་པ་ལྷའི་དང་
བོ་བཞི་མཐར་ཕྱིན་ནས། རིམ་པ་ལྷ་བ་མི་སློབ་པའི་བྱུང་འཇུག་གི་མཚམས་སྤྱོད་པས་པ་ཞེ་ཡིན་སྟེ།
དེ་ནས་ཁོང་གིས། བསོད་གྲགས་ཆང་ལ་གཅིག་སྟོབས་གསུངས་པས། བསོད་གྲགས་ཆང་ལ་གསེར་གྱི་
རྒྱ་ཕིབས་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་དགོན་པའི་ནང་དུ་ཕེབས་མ་ཐུབ་ན་སྤྱོད་གོགས་ཆེ་བ་བབ་ཟེར། རྩིས་
སྤྱུ་ཁོང་ལ་ངས་དེ་ཅི་རེད་ཞུས་པས། དགོན་པ་དེ་བཟུང་ཤིས་རྒྱུན་པོ་རེད། དེར་ཕེབས་མ་ཐུབ་ན་སྤྱོད་

གཤམ་ཆེ་རྒྱ་རེད་གསུངས། ཕྱིས་སུ་དེ་བཞིན་བྱུང་། དེའི་འཕྲོར་ཨ་ལགས་རིགས་གྲུ་ལ་གཅིག་པོ་བས་
གསུངས་པས། མཆོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བྱ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་འབབ་ཟེར། རྩེས་སུ་ངས་དེ་ཅི་ཡིན་ཞུས་
པས། བྱ་ནི་མཆོ་ནང་དུ་ཡུན་རིང་མི་སྡོད་པར་འཕུར་འགྲོ་བ་རེད་མོད་གསུངས། ཕྱིས་སུ་དེ་བཞིན་
བྱུང་། དེའི་སྡོན་དུ་བཟླ་ཤིས་རབ་བཏན་དུ་མཆོམས་ལ་ཡུན་རིང་བཞུགས། དེའི་རྩེས་སུ་རིགས་གྲུ་
དང་ནང་ཆེན་ཁ་ཁ་སོ་སོ་བྱས། ཁོང་གི་ཡོན་ཏན་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པས། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐལ་བར་བརྗོད་ཀྱང་ཟད་དུ་མེད་པ་ཡིན་མོད། བདག་གིས་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་
ཁུ་ཐིགས་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་འདིས་ཀྱང་བཤེས་གཉེན་དམ་པས་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག

སྤྱིས་པ། ཕྱགས་བསྐྱེད་ས་བོན་གྱུང་བོ་སྤེན་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སྦྱོང་པའི་ཡོངས་འབྱུང་འུའི་ཁོ་ལག་
རྒྱས་། རྒྱ་བཞིའི་འབྲས་བུ་གཡུར་དུ་བ་བ་ཡི། དཔག་བསམ་སྡོན་པ་དུས་ཀྱན་སྦྱི་བོར་འཛིན། ཆོགས་
གཉིས་རིན་ཆེན་སྤང་ཆར་བསགས་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེ། ཉུབ་ཀྱིས་འཕྱང་
བའི་སྒོ་སྒོ་བས་མི་མངའ་ཡང་། ཁུ་ཐིགས་ཙམ་ཞིག་དགུས་པའི་མཆོད་པར་འབུལ། བདག་ཅག་སྒོས་
བཅས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། བཤེས་གཉེན་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་ལ། ཁོངས་སུ་སྦྱོང་པའི་
སྐལ་ལྷན་རིགས་གྱུར་ནས། བྱང་ཆུབ་སྦྱོང་པ་གྱུར་དུ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག ཆེས་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྒྱུ་འཆང་
ཆེན་པོ་ལྟེ་བཅུན་བསྐལ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་བཟང་བོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དད་པའི་དཔལ་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་བ་
འདི་ནི། གཞི་ཆང་སྤུལ་བའི་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེས་སྒོ་མ་དད་ལྷན་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲ་རེག་དྲི་མེད་དང་དངོས་
སྤྱིས་བཅས་ཡང་ཡང་བསྐལ་དོར། ལྟེ་སྤྱང་པ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོ་མི་འཇིགས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་སྒོ་
གོས་སུ་འབོད་པས། དཔྱད་དག་བཟླ་ཤིས་འཁོར་ལོའི་དགོན་གྱི་རང་གཤག་བསྐལ་གསུམ་ཞོར་བའི་བང་མཛོད་
དུ་རབ་གནས་ལྷགས་ལྷག་ལོའི་ཆོ་འཕྲུལ་སྒྲ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩོགས་པ་གཉིས་པའི་ཉིན་སྤར་བའི་ཡི་གེ་བ་
ནི་སྤྱིག་འཛིན་དབང་བོ་དག་སྤང་ཤིས་རབ་རྒྱ་མཆོའོ། །

རྩེ་བཅུན་བསམ་གཏན་གྱི་མཆོ་དཔལ་བཟང་བོའི་གསུང་འབྲུམ་པོད་དང་བོ་བཞུགས་སོ།

སྐྱེ་འབྲམ་གསེར་གདུང་ཆེན་མོ་ཟེར་ཞིང་། གནས་དེར་དགོན་སྡེ་ཆགས་པ་རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་
མཚོས་སྐྱེ་འབྲམ་བྱམས་པ་སྤྱིང་ཞེས་མཚན་གསོལ་ཏེ་བདག་གིར་བཞེས་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་
ད་ལྟའི་བར་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་བཞིན་པའོ།

གནས་དེར་སྐྱེ་འབྲམ་པའི་ཚུལ་ནི། ཤར་ཕྱོགས་རིག་པའི་དཔལ་པོ་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་
ཆེན་ཞེས་གྲགས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་གནས་དེའི་ཕུར་དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རིམ་
གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བཞིན་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་མཚན་ལམ་དུ་དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་
ཀྱིས་ཞལ་ཡང་ཡང་བསྟན། ཞལ་དངོས་སུ་མཇལ་འདོད་ཀྱི་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབས་པས། རྗེ་རྗེ་
འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སང་པོད་ད་མཚམས་ལུང་བ་འདིའི་མདོར་འོང་གིས་གསུངས། ཕྱི་ལོ་རབ་
བྱུང་དུག་པའི་མེ་མོ་བྱའི་༡༣༥༥ལོར་ཡབ་སྐུ་འབྲམ་དགེ་དང་ཡུམ་ཤིང་བཟའ་ཨ་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་
སྐས་སུ་འཇམ་དཔལ་ཞི་ཁྲོའི་སྐུལ་བ་རྗེ་སྤྱི་མ་འདི་བ་སྐྱེ་འབྲམ་དུ། དེའི་སྐབས་སུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་
སྒྲ་ཆོགས་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོར་ལྟོ། །དེ་ནས་དགུང་ལོ་གསུམ་བཞེས་ཆོ་གམ་བ་རོལ་བའི་
རྗེ་རྗེ་ལས་ཡོངས་རྗེ་གསེར་དགེ་བསྟན་གྱི་སྡེ་པ་བཞེས། མཚན་ཀུན་དགའ་སྦྱིང་བོ་གསོལ། དེའི་ཆོ་
རོལ་བའི་རྗེ་རྗེས་གཞོན་ལུ་འདི་ཉིད་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱུང་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཚུལ་
རོལ་བའི་རྗེ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལམ་ཡིག་ལས་གསུངས། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བྱུང་འདི་
ང་ལ་ཕུལ་ཅིག་གསུངས་པ་ལྟར་ཡབ་ཀྱིས་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་ལ་ཕུལ། ཆོས་རྗེའི་མདུན་ནས་
སྒྲིག་བསྐྱབས། རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ ཀྱི་རྗེ་རྗེ། ཕུག་ན་རྗེ་རྗེ་སོགས་ཀྱི་དབང་
བསྐྱར། གསང་མཚན་དོན་ཡོད་རྗེ་རྗེ་བཏགས། ཡི་དམ་དང་རྗེ་བོ་རྗེ་སོགས་མནལ་ལམ་དུ་ཡང་
བྱོན་ནས་བྱིན་གྱིས་སྐབས། དགུང་ལོ་བདུན་བཞེས་ཆོ་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་།
མཚན་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་གསོལ། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་པའི་ཞལ་ལས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་
ཆོས་མང་བོ་གསན།

དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་བཞེས་པའི་ཆོ། དེ་སྐབས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གནས་ཡུལ་

ནི་དབྱས་གཙང་ཡིན་ལ། ཁོང་རང་ཉིད་དམ་པའི་ཆོས་འཛུལ་བ་ལ་དཔའ་ཞིང་བརྟུལ་ཤིང་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་གཤིས། དེང་དུས་དང་མི་འདྲ་བར་ལམ་ཐག་རིང་བའི་དཀའ་བ་བརྒྱ་
ཕྱག་ལ་མི་འཛེམ་པར་དབྱས་གཙང་དུ་ཕེབས་བཞེད་ཀྱི་ཕྱགས་དགོངས་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པ་འབྲུངས་
ཤིང་། སླ་མའི་བཀའ་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲི་ཁུང་ཐེལ་གྱི་འབྲུལ་བ་དང་འགྲོགས་ནས་
དབྱས་ཕྱོགས་སུ་བཞུད། ཐོག་མར་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་མོ་སྤང་གི་ལོའི་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་འབྲི་ཁུང་
དཔལ་གྱི་ནགས་ཁོད་དུ་འབྱོར། འབྲི་ཁུང་ལྷན་ལྔ་རིན་པོ་ཆེའི་དུང་ནས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
དང་། ཕྱག་ཆེན་ལྔ་ལྔ་ནས་ལ་སོགས་པ་གསལ། དེ་ནས་བདེ་བ་ཅན་ནས་སླ་མ་འཇམ་རིན་པ་སོགས་ཀྱི་
ལྷན་ལྔར་བྱམས་ཆོས་ལྡེ་ལྔ་སོགས་པར་བྱིན་སྐྱོར་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་
དགའི་ཐོག་ཏུ་གསང་སྤྱད་དང་བདེ་བ་ཅན་སོགས་སུ་གྲ་སྐྱོར་མཛད། གཙང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཞུ་བྱ། ས་སྐྱ། ལ་
སྟོན་བྱང་། འདར་བཟང་ལྡན། ངམ་རིང་། རྩོ་ནང་། བོ་དོང་། ལྷར་ཐང་། ཉང་སྟོན་སོགས་སུ་བྱོན་ནས་
སླ་མ་དུ་མའི་མདུན་ནས་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་དུ་མར་གསལ་སྦྱང་མཛད་ནས་ཆོས་ལྡེ་དུ་མར་གྲ་སྐྱོར་
མཛད། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་རིད་མདའ་བ་ཆེན་པོའི་དུང་ནས་མདོན་པ་མཛོད་དང་དབྱ་ཆད་སོགས་
མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་གསལ། དེ་སྐབས་ཤིག་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཟབ་མོ་ཕྱགས་ལ་
འབྲུངས་པ་དང་། སྤིད་པའི་བདེ་འབྱོར་མཐའ་དག་མི་ཉྱག་ཅིང་། ལྷ་མའི་བསྐྱེད་བྱིད་དང་འདྲ་བར་
རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཕྱགས་ལ་འབྲུངས། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་མཛོད་
ལ་གཟིགས་རྟོགས་མཛོད་པས། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གཞུང་ལྷགས་དང་རིགས་པའི་སྒོལ་ལ་དད་པ་
ཤུགས་དྲག་པོ་འབྲུངས་ཤིང་། དད་པའི་སྤྱ་ལོང་གཡོས་ཏེ་ལྷན་ཆབ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བ་ཞིག་
བྱུང་།

གཞན་ཡང་མཁས་པ་དུ་མ་ལས་ཐ་སྟད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱད་དང་། ལྷན་ཅིས། ལྷན་ངག་ཐེབ་
སྐྱོར་སོགས་ལ་སྦྱང་བས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་མ་བྱོན་སངས་རྒྱས་གསུམ་པ་ཁ་ཆེའི་པར་
ཏ་བསོད་སྟོམས་པ་ཆེན་པོ་བློ་གྲོལ་པའི་མཁན་གྱིས། ཆོགས་ཆེན་པོའི་མཁན་པོ་དཀའ་བཞི་བ་ཚུལ་

ཁྱིམས་པས་མཁན་པོ་མཛད། ཚོགས་པ་བྱི་རྒྱུད་བའི་མཁན་པོ་གནས་བཏན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་
ཤེར་མགོན་པས་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མཛད། བྱི་རྒྱུད་བའི་དབུ་མཛད་ཚྲོམ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྩི་རྩེ་
གསང་སྟེ་སྟོན་པ་མཛད་ཅིང་། ཚོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་སློང་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པ་བྲངས་ཚང་བས་དད་
པའི་དགེ་འདུན་མཛད་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཚྲོམ་པ་ཡང་དག་པ་བཞེས་ཏེ། ལྷག་པ་ཚུལ་
ཁྱིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལྷ་འོ་ཚུ་བོས་བྱགས་རྒྱུད་ཀྱི་བུམ་བཟང་ཉེ་བར་གཏམས་
ཤིང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཡོན་གནས་གཅིག་བྱར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་རྩེ་རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ལྷ་ལས་གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་གསན་ཏེ་གསང་
འདུས་ལ་སྤྱང་། སླ་མ་དམ་པ་རྟོགས་ལྡན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། གོང་གསུམ་སྟེ་ཆེན་པ་ཚས་ཀྱི་དཔལ་
བདེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱུང་བོ་ལྷས་པ་སོགས་ལས་དུས་འཁོར། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་སོགས་དང་། མི་
ཏུ་རྩོར་བྱེད་སོགས་སྤྱི་བྱར་གྱི་ཚས་དཀའ་དབང་དང་། རྩེས་གནང་བྲིད་མན་ངག་ཚོ་གའི་ལག་ལེན།
དབྱངས་རྟ་ས་གསུམ་སོགས་གསང་ལྷགས་རྒྱུད་སྟེ་བོད་དུ་གྱུར་རོ་ཅོག་གསན་པ་མ་ཟད། སྤྱང་བཙུན་
སླ་ན་མེད་པ་གནང་། ལྷག་ལྷ་དུ་མའི་བསྟེན་མཚམས་ལ་བཞུགས་ཏེ་སྤྱབ་པ་མཐར་ཐོན་པར་མཛད།
སླ་མ་དབུ་མ་བ་ལ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཞལ་གཟིགས་ནས་གསུང་གི་བདུད་རྩི་སྤྱང་བ་ལྷར་
ནས་ཡོད་པས། རྩེ་འདི་བར་ཞལ་དངོས་སུ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གནང་བའི་ཚྲོན་དུ་སླ་མ་དབུ་མ་
བས་ལོ་རྩི་མཛད་དེ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་རྩེ་འདི་བ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཚས་སྐོར་
སོགས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་ཆེས་མང་བོ་གནང་། བྱིས་སུ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་
ཞལ་དངོས་སུ་གཟིགས་ཏེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཛད་ནས། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་སོགས་
གདམས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསན། རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལེགས་པར་སྤྱངས་
པའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་དབང་གིས་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པར་
ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་རི་རྩེད་ཅིག་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་། ཚོ་འདིའི་རྟེན་བཀུར་དང་། ལྷན་
བྲགས་དང་། འཁོར་དང་། འདུ་འགོད་བུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། བདག་ཉིད་གཞན་ལས་ཁྱུང་པར་

དུ་འཕགས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་དྲི་ཙམ་ཡང་མ་འདྲེས་པར་གཅིག་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཐུགས་རང་དབང་མེད་པར་འཕྲོགས་ཏེ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ལ་མངོན་པར་འབྱུངས་སོ། །

དེ་ནས་རྩི་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་དང་། ཐུགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་པར་རིམ་ལྡེའི་གོ་རིམ། དྲང་ངེས་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གི་དྲི་བ་མཛད། དོགས་པ་ཆོད་པའི་ཆེད་དུ་བཀལ་ཞིང་བརྟགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དྲི་བ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོར་མཛད་དོ། །དེའི་ཆོ་རྩི་འདིའི་ཐུགས་ལྷལ་ནའང་ཁས་ལེན་ཅིང་མེད་ཅིང་གང་ཡང་རང་ལྷགས་ལ་བཞག་པ་མེད་པར། གཞན་ངོ་འབའ་ཞིག་ལ་སྐྱེལ་བའི་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་དེ་ཅུང་ཐུགས་ལ་བདེ་བར་ཡོད་པས། བདག་གི་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་འདི་ཐལ་རང་གང་གི་ལྟ་བ་ཡིན་ཞུས་པས། གང་གི་འད་མིན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་མང་བོ་གསུངས་སོ། །

དེའི་ཆོ་གཞན་ཡང་རྩི་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་ཞལ་ནས། ད་ཕྱིན་ཆད་སྐྱུ་མ་དང་ཡི་དམ་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་པ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ། སྤར་བསགས་ཀྱི་ཐིག་ལྷུང་སྦྱོང་ཞིང་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱེལ་བའི་བསགས་སྦྱང་ལ་འབད་པ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་དོན་ལ་ཞིབ་དུ་དབྱེད་པ་གསུམ་སུམ་སྐྱེལ་དུ་གྱིས་ལ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཉམས་སྦྱོང་ལོངས་དང་། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་ལ་མི་འབྱུལ་བའི་ངེས་པ་རྟེན་པར་འགྱུར། ད་ལྟ་ནས་བཤད་པ་བྱས་ཀྱང་ཕན་འདོགས་ལྟར་སྤང་ལས་མི་འོང་བས། རེ་ཞིག་བྱ་བལ་བྱས་ཏེ་དབེན་པ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་སྦྱིང་བོར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱལ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱལ་བ་དང་། རྩི་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་ཚུལ་འདི་ལེགས་པར་དགོངས་ནས་བྱ་བལ་མཛད་ཅིང་། དབེན་པ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་སྦྱིང་བོ་མཛད་པ་ལ་ཐུགས་ཐག་བཅད་དོ། །

དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གྲག་པ་ལ་སྦྱོར་མོ་སྦྱིང་ནས་ཐུག་བཏེག་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དཀར་བ་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ་དང་། རྟོགས་ལྷན་བྱང་སེང་བ། གནས་བརྟན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། གནས་བརྟན་

བཟང་སྐྱོང་བ་ལྟེ་དབུས་པ་བཞི། སླ་མ་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚོ། དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་
གྲགས། དགེ་བཤེས་འཇམ་དཔལ་བཟླ་ཤིས། དགེ་བཤེས་དཔལ་སྐྱོང་ལྟེ་མདོ་སྨད་པ་བཞི་དང་བཅས་
པ་འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་ཕྱག་ཕྱིར་བྲིད་དེ། འོལ་ཁར་བྱ་བྲལ་ལ་ཕེབས། ཐོག་མར་
བསགས་སྐྱང་གནད་ཆེ་བར་དགོངས་ཏེ། དཔོན་སྟོབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོབས་བཞི་ཚང་བའི་བསགས་
སྐྱང་ལ་ཤིན་ཏུ་འབྲས་པར་མཛད། རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་ཀྱང་། ལྷང་བཤགས་བརྒྱ་ཕྱག་དང་བཅས་
པ་དང་ཕྱག་སོར་ཅེ་མོ་རྣམས་སེར་གར་སོང་གི་བར་དུ་མཚུལ་འབུལ་བ་སོགས་དཔག་པར་དཀའ་
བའི་བཙོན་པ་དྲག་པོ་མཛད་ཅིང་། མདོ་སངས་རྒྱས་པལ་བོ་ཆེ་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་
པ་སྒྲབས་པོ་ཆེ་རྣམས་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལ་གཟིགས་རྟོག་ཞིབ་པར་མཛད་དོ།

བྱ་བྲལ་ལ་མ་བྱོན་པའི་གོང་ཉིད་ནས་དེ་བར་དུ་དབྱད་པ་ནར་མར་མཛད་ནའང་མཐར་
ཐུག་པའི་གནད་ལ་མི་བདེ་བ་གཏན་ནས་ལོག་པའི་ངེས་པ་འདྲེན་མ་ཐུབ། གནས་དེར་སླ་མ་དང་
རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་ཤིང་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་འདེབས་པ་དང་། རིག་
པས་དབྱད་པ་ཞིབ་ཏུ་མཛད་པས་བྱིན་གྱིས་བསྒྲབས་པའི་མཚན་མ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་བྱང་། སྟོབ་
དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བུ་ལེ་ཏེ་ལེགས་པར་གཟིགས་པས་ཀྱང་མཚམས་སྦྱར་
ཏེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྦྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལྷ་བའི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་དང་དགག་བྱའི་མཚམས་འཛིན་
སོགས་ལ་ལྟར་དང་མི་འདྲ་བའི་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་འཁྱུངས་ཤིང་། མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་
གཏད་ཐམས་ཅད་ཞིག དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཐའ་གཞན་དུ་དོགས་པའི་སྟོ་འདོགས་ལྷག་མ་
མེད་པར་ཚད་པར་གྱུར་ཏེ་སྟོན་པ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་དྲངས་པ་ཟབ་མོ་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གསུངས་པའི་སྟོ་ནས་བསྟོད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྙིང་བོ་ཞེས་བྱ་བ་
མཛད་དོ།

དེ་ལྟར་རྩེ་བཙུན་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་བསྐལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྟོན་རོལ་ནས་སངས་
རྒྱས་ཟེན་ཀྱང་ཐུན་མོང་གི་སྤང་ངོར་ལྟར་མི་རྟག་པ་དང་། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་

ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འབྲུངས་པ་དང་། དེ་རྩིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དག་པར་ཐུགས་རྒྱུད་
ལ་འབྲུངས་ཤིང་། ད་ལན་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པ་ཐུགས་ལ་འབྲུངས་ཏེ་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བོ་ཆེ་རྒྱུད་། ཅ་
ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ནམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེ་རྒྱུད་གི་ལྷག་མཐོང་གི་
སྐབས་སུ་ལྟ་བུ་ནམ་པར་དག་པ་གཏན་ལ་ཕབས་པས། བོད་ཀྱི་མཁས་དགུ་པལ་མོ་ཆེ་སློབ་མར་གྱུར་
ཏེ། ཞབས་རྒྱལ་སྤྱི་བོར་སྤངས། སློབ་མར་མ་གྱུར་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་ཀྱང་འཕྲིན་ཡིག་ལ་སོགས་
པའི་ལམ་ནས་བསྟོད་བཟླགས་ཆེར་མཛད་དོ། །རྩྱུ་རྩྱུ་དང་ཕའ་ཕའ་ཀྱིས་བསྐྱར་བེར་བ་ནི་བདུད་ཀྱི་
གཏམ་མོ། །

དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་ལམ་སྤྱང་སྟོན་དུ་སོང་ནས་གསང་ཆེན་རྒྱུད་ཟླ་རྒྱ་མཚོའི་ཉམས་ལེན་ལ་ཅེ་
གཅིག་དུ་གཞོལ་བས། ཐུགས་ལམ་གྱི་སྒྲིང་བོ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འབྲུངས་
པའི་ཆེ་རྒྱུད་ཐུག་མཚོག་གཉིས་དང་ཨ་ལྷ་ཡ་ཀ་ར་དང་། བཀ་པོ་སྟོད་པ་སོགས་པའི་གྲུབ་མང་བོས་
ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། དཔལ་རྩོུ་རྩོུ་འཇིགས་བྱེད་དང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་ཡི་དམ་དཔག་དུ་མེད་
པས་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གིས་དབྱགས་དབྱུང་། དེར་བརྟེན་གསང་ཐུགས་ཀྱི་བཟན་བཅོས་ནམ་
པར་དག་པ། གསང་ཐུགས་ལམ་རིམ་དང་། རིམ་ལྷ་གསལ་སྟོན། ཐུས་དོན་ཀུན་གསལ་སོགས་ཐུགས་
ཀྱི་གཞུང་ཤིན་དུ་མང་བོ་མཛད། གནམ་ཅེ་ཟིང་དུ་ཆོས་རྩི་ནམ་གསུམ་ཞལ་འཛོམ་ཏེ་བཟན་པའི་
གཞི་མ་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་དག་ཐེར་མཛད། གནས་གཞན་དུ་བྱང་སེམས་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཐོས་པ་དམ་
ཆོག་ལ་དག་ཐེར་མཛད་དེ་སྟོམ་གསུམ་གྱི་གཞུང་མཛད། དབྱས་གཙང་གི་ཆོས་ཟླ་དང་གནས་ཆེན་
ནམས་སུ་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་དུ་མའི་བཤད་པ་ཡོད་པས། ཆོས་ཉན་དགེ་འདུན་པ་སྟོང་ཕྱག་
མང་བོ་འདུས། སློབ་མ་མཁས་ཆེན་བཟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེལ་བའི་སློབ་མ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་བོ་ཡོད་པ་
ནམ་ཐར་ལྟར་ལ། གསང་ཆེན་རྒྱུད་ཟླའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་སྟེབས་
པའི་སློབ་མ་བཟང་ལས་འདས། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཟད་རྩོད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། དབྱས་
གཙང་གི་ཆོས་ཟླ་ཆེ་ལག་ནམས་སུ་གྲ་སྐྱར་མཛད་པས་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་ཡིད་རང་

དབང་མེད་པར་དྲངས་ཏེ་བསྟོད་བསྐྱགས་གྱི་རོལ་མོ་དགོལ། ཚུམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་
གྱི་རིམ་པ་ཆེ་ཆུང་སོགས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་བགོད་པའི་མདོ་ཐུགས་གྱི་ལེགས་
བཤད་ལེ་ཚན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་མས། ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་གསར་ཚུགས་དང་། དགའ་ལྷན་རྣམ་
པར་རྒྱལ་པའི་སྤྲིང་བཏབ། སྟོབ་མ་དང་ཡང་སྟོབ་རྣམས་གྱིས་དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགེ་ལྷན་
པའི་ཆོས་སྤེལ་ཆེ་ཆུང་དུ་མ་བཏབ་སྟེ་ནོར་འཛིན་བྱ་མའི་སྟོབ་གང་བར་བྱས། རྩེ་བཅུན་གྱི་སྟོན་ལམ་
དང་ཐུགས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོད་བལ་བོ་དང་རྒྱ་གར་ནས་བཟུང་། སྤང་རྒྱ་མཚོའི་མཐའི་བར་
དུ་ཞུ་སེར་བསྟན་པས་ཡོངས་སུ་བྱབ་པོ།

གཞན་ཡང་བསྐལ་བ་དཔག་དུ་མེད་པའི་ཕྱ་རོལ་ནས་རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱི་སྦྱན་ལྷ་སྟོན་ལམ་
བཏབ་པའི་མཐུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ཆང་ལོ་ལྔ་བའི་ཞལ་ནས། སྟོ་ཆེན་རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱི་སྦྱན་ལྷ་
ཅུ། །བཟང་བོའི་སྟོན་ལམ་སྐབས་ཆེན་གྲུབ་པའི་མཐུས། བྱགས་པའི་སྟོ་ཆེན་གྲུབ་བསྟན་འགྲོ་བའི་
དཔལ། སྟོ་བཟང་བྱགས་པའི་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། བཞི་དང་རྩེ་འདི་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་ཤེས་
རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤྲིང་
བ་བཅུ་མས་པས་མཁས་སྟོན་གྱི་དང་རྒྱལ་བ་རི་བོ་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ཆང་ལོ་ལྔ་བའི་ཞལ་ནས།
ཁྱེད་སྟོའི་ཉི་མ་གཞོན་ནུའི་དུས་ཀྱི་ཆོ། མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་པད་ཆལ་རྒྱས་མཐོང་ནས། བདག་སྟོ་
ཁེངས་པའི་ཀུ་མུད་ལྷག་པར་བྱས། ཟབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། བཞི་དང་།
བོད་འདིར་ཆོག་དོན་ལ་མཁས་ཤིང་གཞུང་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་སྤིང་མཐའ་ཙམ་དུ་གྱུར་པའི་
སྐབས་སུ་རྩེ་འདི་ཉིད་བྱོན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ཆང་ལོ་ལྔ་བའི་ཞལ་ནས། བྱང་ཕྱོགས་འདི་ན་ཆོག་ཙམ་
བྱང་བའང་དགོན། དོན་ལ་སྟོ་འདོགས་ཆོད་པ་དེ་བས་དགོན། བསྟན་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་
སྤིང་མཐའ་ཙམ། འདི་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་ཁྱེད་ལ་སྤྲིང་ནས་འདུད། བཞི་དང་། ལྷང་རིགས་གཉིས་
ཀ་ལ་བལ་དུ་སོང་བས་བསྟན་པ་འཛིན་པར་སྟོན་པ་མང་བོ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ལྷང་རིགས་གཉིས་
ཀའི་སྟོ་ནས་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་རྩེ་འདི་ཉིད་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ཆང་ལོ་

ལྷ་བའི་ཞལ་ནས། ལ་ལ་རིགས་བྲལ་ལྟངས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་འཛིན། ། ཁ་ཅིག་ལྟངས་བྲལ་རིགས་པ་ལྟར་
 ལྟངས་ཅམ། ལྟངས་རིགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱིན། ལེགས་པར་འབྱེད་པ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་
 འཛལ་ལོ། ཁྱེས་དང་། འདུལ་བ་དང་ལྷགས་གཉིས་ཆ་གང་ལྟར་འགལ་བར་འཛིན་པའི་དུས་སུ་
 བཏུན་པ་མཐའ་དག་འགལ་མེད་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྩི་མོ་མ་འདི་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ཆང་ལོ་
 ལྷ་བའི་ཞལ་ནས། ཁ་ཅིག་འདུལ་བ་གཙོ་བོ་བྱས་གསང་ལྷགས་སྤོང་། གཞན་དག་ལྷགས་ལ་མས་སྤོངས་
 འདུལ་བ་འགོག་རྒྱལ་བའི་བཏུན་པ་མཐའ་དག་འགལ་མེད་དུ། རྩིགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་མཁས་
 ཁྱོད་ལ་འདུད། ཁྱེས་དང་། མདོ་ལྷགས་གཉིས་ཀ་རེས་འཛིན་ཏུ་སོང་བའི་སྐབས་སུ་མདོ་ལྷགས་
 མཐའ་དག་བྱ་བཞི་ལམ་དུ་འབྱེད་པའི་རྩི་མོ་མ་འདི་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ཆང་ལོ་ལྷ་བའི་ཞལ་ནས།
 མཚན་ཉིད་མཚན་བཟུང་གསང་ལྷགས་བཟུང་ཆོས་དང་། ལྷགས་ཀྱིས་ཁེངས་ནས་མཚན་ཉིད་ཁ་
 བཤད་ཅམ། མདོ་ལྷགས་མཐའ་དག་མ་ཆང་རྩིགས་བྱང་དུ། འགྲོ་ཐབས་མེད་པར་གཟིགས་པ་ཁྱོད་
 ལ་འདུད། ཁྱེས་དང་། ཁ་ཅིག་ལྷ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་འགལ་བར་སྤྱོད་ཅིང་། རྩི་མོ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་
 སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་གྲོགས་སུ་ཤར་བའི་ཚུལ་འདོམས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ཆང་ལོ་ལྷ་
 བའི་ཞལ་ནས། ལ་ལ་སྤྱོད་པ་ཞིབ་མས་ལྷ་བ་འགོག་ ཁ་ཅིག་ལྷ་བ་མཐོན་པོས་སྤྱོད་པ་འདོར། ལྷ་
 སྤྱོད་ཕན་ཚུན་གྲོགས་སུ་ཤར་བ་ཡི། འདོན་དུ་ལྷག་པར་འདོམས་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད། ཁྱེས་དང་། བཤད་
 རྒྱུ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་ལྟངས་རྟོགས་ཀྱི་བཏུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ཆང་
 ལོ་ལྷ་བའི་ཞལ་ནས། འགའ་ཞིག་བཤད་པ་གཙོ་བོ་བྱས་སྒོ་མ་ལ་སྤོང། ལ་ལ་སྒོ་མ་གྱིས་ཆོག་འཛིན་
 ལྟངས་ལ་སྤོང། བཤད་རྒྱུ་གཉིས་ཀས་ལྟངས་རྟོགས་དམ་པའི་ཆོས། འཛིན་ཚུལ་གསལ་མཛད་ཁྱོད་
 ལ་གུས་པས་འདུད། ཁྱེས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་དོ་རྩི་ཐེག་པའི་ལམ་མཐའ་དག་རྩི་མོ་མ་འདི་ཉིད་གཅིག་
 ལྟས་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ཆང་ལོ་ལྷ་བའི་ཞལ་ནས། མདོ་ལྷགས་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་
 དོ་རྩི་ཐེག་ རྒྱུ་ལྷེ་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་སྤོང་མེད་དོན། རིམ་གཉིས་མཐའ་དག་ཁྱད་པར་སྤྱུ་ལྟས་
 ལ། རྩིན་མེད་ལེགས་བཤད་གཏེར་ཆེན་ཁྱོད་ལ་འདུད། ཁྱེས་དང་། དེ་ལྟར་བཏུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་

ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་དེ་བཟླན་པའི་བདག་པོར་གྱུར་ལྟ་བུ་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀྱར་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ཆང་ལོ་ལྷ་བའི་ཞལ་ནས། མདོར་ན་ཐུབ་བཟླན་མཐའ་དག་མ་ལུས་པ། །བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱིས་ཆེས་ཆེར་གསལ་མཛད་པ། །གངས་ཅན་འདི་ན་བཟླན་འཛིན་མཐའ་དག་གིས། །ཏྲག་ཏུ་བཟླགས་པར་འོས་པ་བྱོད་ལ་འདུད། །ཅིས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་སྤར་བྱོན་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་མཐའ་དག་གི་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་འཕྲོག་སྟེ་ཕལ་ཆེར་སློབ་མར་གྱུར་པ་དང་། དངོས་སུ་ཆོས་འབྲེལ་མེད་པ་དག་གིས་ཀྱང་བསྟོད་བཟླགས་ཀྱི་རོལ་མོ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བཟླགས་སོ། །

ཞེས་པ་འདི་ནི་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་བོད་ཡིག་ཚོམ་སྐྱུར་ཅུས་ཀྱིས་ཐག་རིང་ནས་འཕྲིན་ཡིག་གི་ལམ་ནས་བསྐུལ་བ་ལྟར་ལྷ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་མི་འཛིགས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་སྒོ་གོས་སུ་འབོད་པས་སྐྱུར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་ཤེས་བཙུན་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་སྐུལ་བའི་སྐྱབས་མ་གཏན་བཟླན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ནོ། །

॥

༡༢། རྩོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡོངས་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྩེ་བརྩུན་
དགོན་མཆོག་བསམ་འབྱུང་དཔལ་བཟང་བོའི་སྐུ་བསྟོན་
ཆ་ཅ་མ་བརྗོད་པ་རྒྱད་མང་རང་གདངས་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། ཆེས་དགོན་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་བསྟན་མཆོག ། ལྷག་བསམ་སྟོབས་ཀྱིས་ལེགས་
བབས་རང་གཞན་གྱི། ལེགས་ཆོགས་སྟུན་གྱིས་འབྱུང་མཛད་ཁྱེད་ཉིད་ནི། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་གཙུག་
གི་རྒྱན་དུ་བསྟེན། ཁྱེད་ཉིད་བསྐལ་བ་དཔག་མེད་སྟོན་རོལ་ནས། ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཐམས་ཀྱིས་ལ་
འཛེགས་ཏེ། བྱང་འཇུག་འཆི་མེད་དཔལ་ལ་དབང་འབྱོར་ཡང་། གཤུལ་བྱའི་དོན་དུ་པའ་ཆེན་ལྷ་
པ་བབས་། རྩེ་འདིར་ཀུན་མཁྱེན་བསྟན་པའི་བང་མཛད་གྱི། ལེགས་བཤད་འབྲས་བཟང་ཐང་མལ་
བདལ་དོན་དུ། གསུམ་ལྷན་དུར་སྒྲིག་འཛིན་པའི་ཚུལ་བབས་ནས། རིས་མེད་འདུས་པའི་སྐལ་ལྷན་
ཆོགས་རྣམས་བསྐྱེད་སྤྱོད། མཐུན་སྡེ་དུ་ཡང་སྒྲིབ་དུ་མར་ཡང་། གོམས་པའི་བག་ཆགས་འཇུག་པོ་
རབ་སང་དེ། གཞུགས་ཀྱི་ཉིད་ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་གྲུང་། བྱུགས་འདོད་པསྒྲའི་མཆོ་ལ་ལག་ལྷན་
བཞེན། བཀྲ་ཤིས་གཡས་སུ་འཁྱེད་པའི་འོ་མའི་མཆོར། ལེགས་བཤད་མཁྱེན་རྩེ་བརྩུན་པའི་གྲུང་
བྱུགས་ཏེ། ལེགས་བཤད་འདོམ་ལ་གཞུག་པའི་རྣམ་དཔྱད་གྱིས། མཁས་དགའི་ཡིད་གྱི་བརྟན་པ་
དབང་མེད་སྟོགས། ལེགས་བཤད་སྐུ་ལ་འགྲན་པའི་ལྷ་བཟའ་བ། ལྷ་པོ་གཞུགས་པ་མཐའ་ཡས་སོགས་
བསྟེན་ནས། དབྱེ་ཚད་པར་བྱེན་སོགས་ལ་ལེགས་སྐྱེད་པས། ལྷན་པའི་གཞུགས་པ་གཡུ་འཇུག་སྐད་
ལ་འགྲན། དབྱངས་ཅན་བད་སྟོད་དཔྱེད་མེ་ལོང་སོགས། ལྷན་མོང་རིག་གནས་ཀུན་ལ་སྟོ་གོས་
གྱི། རྩོ་རྩེ་པ་སྐུ་ཆོགས་འོད་ལ་འགྲན་གྱུར་པས། པའ་ཆེན་ཨ་ཁུ་སྐྱེ་ཏིའི་མཆེད་ལྷར་གྱུར། ལྷར་
སྐད་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་འཆང་བྱ་ལ། རྟོན་བྱར་ཞེན་པའི་འཆང་ཉན་མ་ཡིན་པར། གང་ཐོས་རྒྱུད་
ལ་སྟོར་བའི་ཉམས་ལེན་གྱིས། རང་རྒྱུད་བསྐྱེད་གསུམ་ཞོར་བྱའི་མཛད་དུ་གྱུར། ལྷགས་འདུས་སྟོབ་

མ་དག་ལ་བཀའ་པོད་ལྟེ། །མཚོན་པའི་ལེགས་བཤད་སྐྱེས་བཟང་རབ་སྒྲེལ་བས། །ལྷང་རིགས་དཔའ་
རྩལ་འཛིན་ཁིང་ཉམས་ལེན་ལ། །གཞིལ་བའི་སྒྲོབ་དང་ཡང་སྒྲོབ་བགྲངས་ལས་འདས། །རྩི་རྩེ་འཆང་
ཆེན་ཨ་རྒྱའི་མཚན་ཅན་དང་། །མ་ཉིའི་ཞབས་སོགས་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་ལས། །ཟབ་རྒྱས་གདམས་
པའི་བདུད་རྩི་རབ་སྒྲངས་པས། །ཐུགས་རྒྱུད་མདོ་ལྷགས་བདུད་རྩིས་མེར་གྱིས་གཏམས། །རྒྱུད་ཐེ་བཞི་
ཡི་ཚོགས་ཐུགས་འཛིན་དང་། །ཕྱག་ལེན་དངོས་གཙང་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། །བསྐྱེད་རྩོགས་
ཁྲིད་ཡིག་སོགས་དང་མན་ངག་བཞིན། །མདོ་ལྷགས་ཉམས་ལེན་ཀུན་ལ་རྩེ་གཅིག་གཞིལ། །ཐུགས་
རྒྱུད་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་བྱམ་པ་བཟང་། །ལྷང་རྩོགས་དམ་ཚོས་བདུད་རྩིས་གཏམས་པ་ན། །སྐྱབས་
མགོན་ཀུན་གཟིགས་ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་ཆེས། །བཀའ་ལྷང་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་རབ་འཛོམ་ཏེ། །ཁྲིད་ལ་རྩི་རྩེ་
འཛིན་པའི་བྲི་འཕང་ལ། །དབང་བའི་སྒྲོབ་དཔོན་གོ་གནས་སྤྱིན་ནོ་ཞེས། །སྤང་སྤྱད་གསེར་མདོག་ལྷ་
རེག་ཏེ་མེད་བཅས། །བསྐྱེལ་ནས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་ཏོ། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དབང་
དང་རྩེས་གནང་དང་། །རྒྱལ་བའི་ཚོས་བཀའ་འཇུག་རོ་ཅོག་ལ་སོགས། །ལྷང་ཁྲིད་མན་ངག་བདུད་
རྩིའི་ཆར་པབ་སྟེ། །སྐལ་ལྷན་མང་བོ་སྤྱིན་གྲོལ་ལམ་ལ་བཀོད། །སྐྱབས་མགོན་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་འབྱེང་
དྲུག་པ་ཡིས། །སྤྱིབ་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤྱིན་གྱིས་ལེགས་གཟིགས་ནས། །ཡོངས་འཛིན་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་
ལེགས་བཞེས་ཏེ། །ཡང་དག་དམ་ཚོས་བདུད་རྩིའི་བསྐྱོ་སྐལ་བཞེས། །སྤྱིན་གྱི་ཉི་ཟླ་སྤྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
པའི་ཚོ། །སྤྱིན་རས་གཟིགས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་བཞེས་པས། །གཞི་བསྟེན་དཀྱིལ་ཅན་སྤྱིབ་སྐྱབས་
སྤྱིན་གསལ་ཁིང་། །རྒྱུད་གཤམས་ཚུན་གྱི་སྤྱི་རྣམས་གསལ་བར་ཐོས། །ཚོས་ཀུན་བདེན་པའི་སྟོང་བར་
གཟིགས་པ་དང་། །བདག་པས་གཞན་གཅེས་སྒྲོམ་པའི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས། །ཐུགས་ལ་འགྲན་བཞིན་ཡོད་
པའི་འབྲས་ཉིགས་སྟུ། །དམ་ཚོས་འཆད་དང་དཔེ་གཟིགས་གསུང་འཕྲོས་དང་། །སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་
རྣམ་ཐར་གསུང་སྤྱིང་དང་། །གཡུལ་འབྲུག་ཐུ་གེ་སོགས་གྱིས་ཡུལ་ཁམས་དང་། །སེམས་ཅན་མནར་
ཚུལ་གསན་ཆོ་འདྲེན་བྱེད་ལས། །བདུད་རྩིའི་རྒྱན་ཐིགས་ཐར་ཐར་འབབ་པར་མཐོང་། །སྤྱི་མཐུན་
ལས་གྱི་མེ་སེམ་འབྲས་མཐོང་ཆོ། །དེ་ནི་ཆོ་སྲོག་འདི་དང་བལ་གུར་ཀྱང་། །དཀོན་མཆོག་བདེན་པའི་

ཆོས་དང་ལས་འབྲས་ལ། ཡིད་ཆེས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་འབྲལ་གསུངས། མི་བསུན་བསྐྱང་སྟེད་
ཆར་སྤྱོན་འཐེབས་པའི་ཆོ། བཀའ་གདམས་མེས་པོ་དག་གི་རྣམ་ཐར་བཞིན། རྩོད་སྤྱང་རྩུན་འགེབས་
གདོང་གཡོགས་དང་བྲལ་བས། མི་བཟོད་ཡ་ང་དྲག་པོའི་ར་བར་ཚུད། འོན་ཀྱང་ཐུགས་ལ་དགའ་
བདེ་རབ་འཕེལ་ཏེ། རྟོགས་མེད་ནས་བཟུང་ལུས་སྟོག་གུངས་མེད་དོར། འོན་ཀྱང་བསྟན་འགྲོའི་
དོན་ལ་བཏང་བ་མེད། བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཆོས་སྡེ་འདིའི། སྐྱ་སྟོབ་ཆོས་སྡེའི་ཆོས་སྤྱི་དོན་
གྱི་ཕྱིར། ལུས་སྟོག་གཏོང་རྒྱ་བྱུང་ན་ཡིད་རབ་སྟོ། ཞེས་སྟགས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་མཛད་སྟེད་
ལ། སྐྱེ་བོ་པལ་བས་ཡི་རང་ཙམ་ཡང་དགའ། སྐྱེ་སྟོག་འདོར་དགོས་ཐོས་ཆོ་འཆར་མེད་པར། མ་
ཟད་རྒྱལ་སྐྱེས་སྤྱོད་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་། བོ་རྟེ་ས་རྩ་པད་མའི་ངང་ཚུལ་དང་། མ་ཏི་ས་རའི་རྣམ་
ཐར་བདག་གིར་བཞེས། རྟེ་རྩེས་ཆེ་ལམ་དུ་ཡང་བདག་ཉིད་ལ། སྐྱང་དོར་བྱ་བྱེད་ལུང་དུ་སྟོན་
པར་མཛད། རྟེ་ལྟར་ཁྱོད་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཟེག་མ་ཙམ་ཞིག་དད་པའི་རྟེན་དུ་སྐྱངས། རྟེ་
ལྟར་བཞེད་པའི་རབ་དཀར་དགེ་བ་འདིས། ཆོ་རབས་ཀྱན་རུ་མགོན་ཁྱོད་གཙུག་བསྟེན་ནས། ཞལ་
གདམས་བཅུད་ཆེན་བཏུང་བས་ལུང་རྟོགས་གྱི། ལུས་སྟོབས་རྒྱས་ཏེ་སྐུ་བཞིའི་ས་ཐོབ་ཤོག།

ཅས་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡོངས་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྩེ་བཅུན་དགོན་མཆོག་བསམ་འགྲུབ་
དཔལ་བཟང་བོའི་སྐུ་བསྟོན་ཆ་ཙམ་བཞེད་པ་རྒྱད་མང་རང་གདངས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི།
གང་གི་ཞལ་སྟོབ་གྱི་ལྷ་ཐ་ཤལ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་མི་འཇིགས་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་སྟོ་གྲོས་སུ་
འབོད་པས་དད་པས་མཆོམས་སྦྱར་ཏེ་སྐྱས་པའོ། །

འཆོ་བྱེད་གཞོན་ནུས། སྐྱུ་པ་གོས་དཀར་བོ་གོན་པ། མི་གོས་དཀར་བོ་གོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྐྱར་ཏེ་རྒྱལ་བོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཞུགས་པ་མཐོང་ནས། གཞན་དག་ལ་དྲིས་པ། འདི་སྐུ་རེད། དེ་དག་
གིས་སྐྱུ་པ་རེད་ཟེར། འཆོ་བྱེད་གཞོན་ནུས་བསམས་པ་བདག་གིས་སྐྱུ་པ་དབྱེད་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ་
ནས། དེ་པའི་གས་དུ་སོང་སྟེ། ལྷ་གནང་བར་མཛོད་ཅིག་བདག་གིས་སྐྱུ་པ་དབྱེད་བསྐྱབ་ལགས་
སོ། ། ཁེས་ཞུས། རྒྱལ་བོས་སྐྱུ་པ་ལ། བྱོད་རྒྱལ་བོའི་སྐུ་ལོན་ན་སྐྱུ་པ་དབྱེད་ཀྱིས་ཅི་བྱ། འཆོ་བྱེད་
གཞོན་ནུས། རྒྱལ་བོའི་བྱས་ནི་བཟོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་བཀྱི་ལགས་སོ་ཞུས་པས། པས་བྱ་གལ་
ཏེ་དེ་ལྷ་ན་སྐྱུ་པ་ཤིག་ཅེས་བཀའ་ཐོབ་སྟེ་དེས་སྐྱུ་པ་དབྱེད་སྐྱུ་པ་པར་བཅུམས་ཏེ་བསྐྱབ་པ་ན་སྐྱུ་
པ་དབྱེད་ལོ་བས་ནས་མཐས་པར་གྱུར་ནའང་། དེས་ཀླད་པའི་ཐོད་པ་དབྱེ་བའི་དབྱེད་མ་ཤིས། དེས་
ཡུལ་རྩོམ་འཛོག་ན་སྐྱུ་པའི་རྒྱལ་བོ་རྒྱུན་ཤིས་ཀྱི་བྱ་ཁེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་དེས་ཀླད་པའི་ཐོད་པ་འབྱེད་
པའི་དབྱེད་ཤིས་སོ། ཁེས་ཐོས་ནས། དེ་ཡབ་རྒྱལ་བོའི་བྱང་དུ་སོང་སྟེ་སྐྱུ་པ་ལ། ལྷ་རྩོམ་འཛོག་དུ་
མཆིའོ། རྒྱལ་བོས་ཅི་ཞིག་གི་ཕྱིར། དེས་ཡུལ་དེ་ན་སྐྱུ་པའི་རྒྱལ་བོ་རྒྱུན་ཤིས་ཀྱི་བྱ་ཁེས་བཀྱི་བ་
མཆིས་ཏེ། དེས་ཀླད་པའི་ཐོད་པ་འབྱེད་པའི་དབྱེད་འཆོལ་བས་དེ་སྐྱུ་པ་དབྱེད་མཆིའོ། རྒྱལ་བོས་སྐྱུ་པ་
བྱ་བྱོད་འདིས་འཆོའམ་ཟེར། དེས་ལྷ་ཡང་ན་ནི་དབྱེད་མི་བསྐྱབ། ཡང་ན་ནི་ལེགས་པར་བསྐྱབ་པར་
བཀྱིའོ། རྒྱལ་བོས་གལ་ཏེ་དེ་ལྷ་ན་སོངས་ཤིག་ཅེས་དགོངས་པ་བསྐྱུལ་ནས་ཡུལ་རྩོམ་འཛོག་གི་རྒྱལ་
བོ་པ་སྐྱུ་པ་སྐྱེད་བོ་ལ་ཡི་གེ་སྐྱེདས་པ། བདག་གི་བྱ་འདི་སྐྱུ་པ་དབྱེད་སྐྱུ་པ་རྒྱུན་ཤིས་ཀྱི་བྱའི་བྱང་དུ་
འོང་གིས། འདིའི་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་བྱོད་ཀྱིས་སྐྱུར་ཅིག་ཅེས་བྲིས།

འཆོ་བྱེད་གཞོན་ནུ་རིམ་ཀྱིས་ཡུལ་རྩོམ་འཛོག་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་བོ་པ་སྐྱུ་པ་སྐྱེད་བོས་ཀྱང་
སྐྱེདས་ཡིག་བསྐྱགས་ཏེ་རྒྱུན་ཤིས་ཀྱི་བྱ་ལ་གཏད་ནས། རྒྱལ་བོའི་བྱ་འདི་བྱོད་ཀྱི་བྱང་དུ་ཆེད་དུ་
འོངས་ཀྱིས་འདི་ལ་སྐྱུ་པ་དབྱེད་སྐྱུ་པ་ཤིག་ཅེས་བསྐྱོས་པས། རྒྱུན་ཤིས་ཀྱི་བྱས་འཆོ་བྱེད་ལ་སྐྱུ་
པ་དབྱེད་སྐྱུ་པར་བྱེད་པ་ན། སྐྱུ་པ་དཔོན་དེས་ཉུང་ཟད་ཅིག་བསྐྱུར་ཀྱང་འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་བྱང་པར་དང་
བཅས་པ་ལོ་བས་སོ། རྒྱུན་ཤིས་ཀྱི་བྱའི་ཀྱང་དུ་སྐྱོད་པ་ནི་གང་གི་ཆོ་ནད་པ་ལྟར་འགོ་བའི་ཆོ་བམ་

ཟེའི་ཁྱེའུ་ཞིག་ཁྱིད་དེ་སོང་ནས་ནད་པ་ལ་བཟུང་ཏེ་དེས་སྒྲན་འདི་དག་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྒྲས་ནས་
སྒྲོར་བྱུང་ངོ་། །འཚོ་བྱེད་ཀྱི་བསམས་པ། འདི་ནི་མཁན་པོས་ཉེས་ཏེ། གལ་ཏེ་འདིས་སྒྲན་འདི་དག་
ཟོས་ན་དེང་ཉིད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་ཏེ། མཁན་པོས་བཟུན་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཕྱིས་ཐབས་ཤིག་
བྱའོ་སྟུང་ནས། དེ་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་བྱ་དང་སྒྲན་ཅིག་དུ་སྒྲོར་བྱུང་ཡང་སྒྲར་ནད་དུ་ཁྱེགས་ཏེ། མཁན་
པོས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུང་ངོ་། །ཁོ་བོས་སྒྲན་བཟུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མ་ཕྱིན་པར་འདི་དང་འདི་
དག་བྱིན་ཅིག་ཅེས་ཟེར་རོ། །ནད་པ་དེས་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་སོས་པར་གྱུར་ཏོ། །

ཇི་ཙམ་ཉི་མ་གཞན་ཞིག་ན་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་བྱ་ནད་པ་དེའི་ཁྱིམ་དུ་སོང་ནས། ན་བ་ཇི་ལྟར་སོས་
པར་གྱུར་པ་དྲིས་ནས། སང་ཡང་སྒྲན་དེ་ཉིད་བྱིན་ཅིག་ཟེར། ཁྱིམ་མི་དེ་དག་གིས་ལྷ་མ་ལགས་སམ།
འོན་ཏེ་སྐད་ཀྱིས་བཟུན་པ་ལགས་ཞེས་ཁྱེས། སྒྲན་པས་ཅི་བདག་གིས་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་བཟུན་ཏམ་ཟེར།
དེ་དག་གིས་སྒྲས་པ། འདི་དག་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བཟུན་ཏོ། །འདི་དག་ནི་འཚོ་བྱེད་ལ་
འཕྲིན་སྤྲོངས་པ་རེད་ཟེར། དེས་བསམས་པ། བདག་གིས་ཉེས་ཀྱིས་འཚོ་བྱེད་ནི་ཤེས་རབ་ཅན་ཡིན་
ནོ་སྟུང་ནས་སྒྲས་པ། འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་བཟུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱིན་ཅིག་ཟེར། དེ་ནས་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་
བྱ་འཚོ་བྱེད་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་པས་དེ་གང་དུ་འགྲོ་བ་དེར་འཚོ་བྱེད་ཁྱིད་དོ། །བམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་གཞན་
རྣམས་ཀྱིས་སྒྲས་པ། མཁན་པོ་ཁྱོད་རྒྱལ་བོའི་བྱའོ་སྟུང་ནས་འདི་ལ་ནི་སྒྲོ་བས་སྟོན་པར་མཛད་
ཀྱི། བདག་ཅག་ལ་ནི་མི་མཛད་དོ་ཟེར། མཁན་པོས་སྒྲས་པ། འཚོ་བྱེད་ནི་ཤེས་རབ་ཅན་ཡིན་པས་
ངས་བཟུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་གིས་རྣམ་པར་འབྱེད་རུས་ཀྱི་ཁྱོད་ཅག་གིས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་
ཟེར། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲས་པ། མཁན་པོས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན། མཁན་པོས་གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ངས་ཁྱོད་ཅག་
གིས་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲས་ནས་དུས་གཞན་ཞིག་ན། མཁན་པོས་བམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་
རྣམས་ལ་མི་རེ་རེ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྩིས་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གི་རིན་ཤིས་ཤིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་རྩིས་གཞན་ཞིག་
ཆེ་གོ་མོའི་རིན་ཤིས་ཤིག་ཅེས་དེ་རྣམས་ཚོང་འདུས་སུ་བཏང་། འཚོ་བྱེད་ལ་འང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་རྩིས་
ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གི་རིན་ཤིས་ཤིག་ཅེས་བསྟོན། དེ་ཐམས་ཅད་ཚོང་འདུས་སུ་བྱིན་ནས། བམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་

རྣམས་ཀྱིས་མཁན་པོས་ཇི་སྐད་བཟླ་ན་པ་ཁོ་ནའི་རིན་དྲིས་ཀྱི་གཞན་མ་དྲིས་སོ། །འཛོམས་ཀྱིས་ཀྱང་
ཇི་སྐད་བཟླ་ན་པ་བཞིན་བྱས་ནས་བསམ་པ་གཤམ་ཏེ་མཁན་པོས་རྩལ་གཞན་གྱི་རིན་འདྲི་བར་བྱས་
ན་བདག་གིས་ཇི་སྐད་བཟླ་དཔར་བྱ། ཐམས་ཅད་དུ་རྩལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིན་དྲིའི་སྒྲུབ་ནས་དྲིས་
སོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཁན་པོའི་དྲུང་དུ་སོང་ནས། མཁན་པོས་ལྷན་ཇི་སྐད་བཟླ་ན་པའི་རྩལ་དེ་
དག་གི་རིན་སྒྲུབ་སོ། །རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་བྱས་མ་བཟླ་ན་པའི་རིན་དྲི་བར་བརྩམས་ཏེ། བྲམ་ཟེའི་བྱེད་ཞིག་
ལ་རྩལ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གི་རིན་ཇི་ཅམ། དེས་སྒྲུབ་པ་མ་འཛལ་ལགས་སོ། །

འཛོམས་ལ་དྲིས་པ་དང་དེས་རྩལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིན་སྒྲུབ་སོ། །རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་བྱས་སྒྲུབ་པ།
བྲམ་ཟེའི་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་སམ། དེ་དག་གིས་ཐོས་ལགས་སོ་ཟེར། ངས་འཛོམས་ནི་ཤེས་རབ་
ཅན་ཡིན་ཏེ་ཅུང་ཟད་བཟླ་ན་པ་ཡང་དེ་ལ་རང་གིས་རྣམ་པར་འབྱེད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་དེར་ནི་
དོན་ཡིན་ནོ། །གཞན་མཁན་པོས་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་བྱའོ་ཞེས་དེ་རྣམས་ལ་སྒྲུབ་པ། ཐང་ཤིང་ཅན་
ཀྱི་རིང་དོང་ལ་སྒྲན་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་བྱེད་ཏེ་ཤོག་ཅིག དེ་དག་ཐང་ཤིང་ཅན་གྱི་རི་ལ་དོང་ནས།
གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲན་མ་ཡིན་སྒྲུབ་པ་གང་དང་གང་བཏུས་སོ། །འཛོམས་ཀྱིས་བསམ་པ་སྒྲན་མ་
ཡིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་སྒྲུབ་ནས། དེས་འདམ་བུ་མདའ་རྒྱུ་རྩ་བ་དང་། ཇོའི་དུམ་བུ་ཞིག་
སྒྲངས་སོ། །ཇི་ཅམ་ན་དེ་དག་ལམ་གྱི་བྱེད་ན་སྒྲེབས་ཆོ། ལྷགས་རྩེ་མོ་ཞིག་གི་མཁན་ན་ནས་ཞོའི་བྱམ་
པ་དང་ལྷུ་མཚུང་(འོ་མ་དང་དར་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིགས་མ།)བྱེད་ཏེ་རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་བྱའི་དྲུང་དུ་འགོ་
བ་དང་འཕྲད། འཛོམས་ཀྱིས་གང་དུ་འགོ། ཅས་དྲིས་པས། དེས་ཞིབ་པར་སྒྲུབ། འཛོམས་ཀྱིས་གནས་
དེ་ཉིད་ན་ཡོད་པའི་སྒྲན་ཞིག་སྒྲངས་ནས་དབྱེད་བྱས་པས། དེ་མོད་ལ་སོས་པར་གྱུར་དོ། །དེ་དག་ལ་
བསྐྱེས་ནས་སྒྲུབ་པ། ཞོའི་བྱམ་པ་དང་ལྷུ་མཚུང་འདི་ཁྱོད་སྒྲོམས་ཤིག འཛོམས་ཀྱིས་ལྷུ་མཚུང་
སྒྲངས་ཏེ། ཞོའི་བྱམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་པར་བྱིན། ལྷུ་མཚུང་དེ་བྱེད་ཏེ་སོང་བ་ལས་ཇི་ཅམ་ན་བྲམ་ཟེའི་
བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་དབྱུས་ན་སྒྲང་བོ་ཆེའི་རྩལ་ཞིག་མཐོང་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་བརྟག་
པར་བརྩམས་པ་དང་། འཛོམས་ཀྱང་འོངས་ནས་སྒྲུབ་པ། འདི་ཅི་ཡིན། སྒྲང་བོ་ཆེའི་རྩལ་སོ། །འཛོམས་

བྱེད་ཀྱིས་འདི་སྒྲུང་བོ་ཆེའི་རྩེས་མ་ཡིན་གྱི། འདི་ནི་སྒྲུང་མའི་རྩེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མིག་གཤམ་པ་
ཞར་བ་དེ་རིང་ཁོ་ནར་སྒྲུང་བོ་ཆེའི་ཕུ་གུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཞོན་པ་ནི་བྱད་
མེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མིག་གཤམ་པ་ཞར་བ་སྦྱུམ་མ་དེ་རིང་ཉིད་དུ་བྱ་པོ་བཙའ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུས། ཅི་ཙམ་ན་དེ་དག་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་བྱའི་དྲུང་དྲུ་འོངས་ནས་གང་གིས་གང་བྱེད་
དེ་འོངས་པའི་རྩེས་དག་བཟུན་ཏོ། །རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་བྱས་སྒྲུས་པ། བྲམ་ཟེའི་བྱེད་དག་འདི་ཐམས་ཅད་
ནི་སྦྱན་ཡིན་ཏེ། ཆེ་གོ་མོ་འདི་ནི་ནད་ཆེ་གོ་མོ་ལ་པན་པའི་སྦྱན་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་
ཀྱང་འདི་དང་འདིའི་སྦྱན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུས་ནས། འཚོ་བྱེད་ལ་དྲིས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་བྱེད་ཏེ་འོངས།
འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲུས་པ། མཁན་པོ་ཐམས་ཅད་སྦྱན་ལགས་ཏེ། སྦྱན་མ་ལགས་པ་ནི་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་
སོ། །འོན་ཀྱང་བདག་གིས་འདམ་བུ་མདའ་རྒྱུའི་རྩ་བ་དང་། རྩོམ་བུ་དང་ཕྱུམ་རྩུང་ཅིག་འཚལ་
ཏེ་མཆིས་སོ། །

འདི་དག་ཅི་ལ་དགོས་ན། སྤྱི་པས་(སྤྱི་པ་ར་ཅ།)ཟེན་པ་ལ་འདམ་བུ་མདའ་རྒྱུའི་རྩ་བའི་
དྲུང་པས་བདུག་གོ། །ཕྱུམ་རྩུང་ཀྱིས་ནི་སྦྱན་པར་བགྱེད། རྩོམ་བུ་ནི་སྦྱན་པའི་དྲུས་ན་ཞོའི་
བྲམ་པ་འཆག་པར་འགྱུར་རོ་ཟེར། (ཞོ་ལེགས་པར་འཆག་བྱེད་ཀྱི་རྩེས་ཤིག་ཡིན་ནས།)རྒྱན་ཤེས་
ཀྱི་བྱ་འཇུག་པ་དང་། བྲམ་ཟེའི་བྱེད་ནམས་ཀྱིས་སྒྲུས་པ། མཁན་པོ་འདི་གཅིག་བྲམ་འདི་ལྟར་སྦྱུམ་
མམ་། བདག་ཅག་མཆི་བ་ན་ལམ་གྱི་དབུས་སུ་སྒྲུང་བོ་ཆེའི་རྩེས་ཤིག་མཐོང་བ་ན་འདི་བ་སྒྲུང་མའི་
རྩེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མིག་གཤམ་པ་ཞར་བ་སྦྱུམ་མ་དེ་རིང་ཁོ་ནར་སྒྲུང་བོ་ཆེའི་ཕུ་གུ་འབྱུང་བར་
འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཞོན་པ་ནི་བྱད་མེད་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མིག་གཤམ་པ་ཞར་བ་སྦྱུམ་མ་དེ་
རིང་ཉིད་དུ་བྱ་པོ་བཙའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མཆིའོ། །རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་བྱས་དྲིས་པ་འཚོ་བྱེད་བདེན་ནས།
མཁན་པོ་མད་དོ། །

དེ་བ་སྒྲུང་མའི་རྩེས་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་ཤེས། དེས་སྒྲུས་པ། མཁན་པོ་བདག་ནི་རྒྱལ་བོའི་རིགས་
ལས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ལགས་ན་ཅི་སྟེ་མ་འཚལ། སྒྲུང་བོ་ཆེའི་རྩེས་ནི་རྒྱུམ་མོ། བ་སྒྲུང་མའི་རྩེས་ནི་

རྒྱུ་རིང་ངོ་། མིག་གཡས་པ་ཞར་བ་ནི་ཇི་ལྟར་ཤེས། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་རན་འཆོའ་ཞིང་མཆིས་པ་
ལགས་སོ། གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་ལེགས་པ་དག་ཐོས་ནས་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་སོང་བའི་དོན། སྐྱུ་མ་མ་ཇི་
ལྟར་ཤེས། ཀླང་གཉིས་གཞོན་ཅིང་མཆིས་པས་སོ། རྟེན་ཁོ་ན་འབྲང་བར་འགྱུར་བ་(བཅའ་བ།)ཇི་
ལྟར་ཤེས། གཅིན་བེུ་སྐབས་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བས་སོ། རྟེན་བོ་ཆེའི་སྐུ་གུ་པོ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་
ཤེས། ཀླང་བ་གཡས་པ་ལྷག་པར་གཞོན་ཅིང་མཆིས་པས་སོ། རྟེན་ལ་བྱུང་མེད་ཞོན་པ་ཇི་ལྟར་ཤེས།
བབས་ནས་ཀླང་བའི་བར་དུ་གཙུག་པ་ལས་སོ། རྟེན་ཡང་མིག་གཡས་པ་ཞར་བ་ཇི་ལྟར་ཤེས། གཡོན་
ཕྱོགས་སུ་མེ་རྟོག་འབྱུང་ཞིང་མཆིས་པས་སོ། །

དེ་ཡང་སྐྱུ་མ་མ་ཇི་ལྟར་ཤེས། དེའི་ཀླང་བའི་རྟེན་བ་པལ་ཆེར་གཞོན་ཅིང་མཆིས་པས་སོ། རྟེན་
ཁོ་ནར་བཅའ་བར་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་ཤེས། གཅིན་ལྷན་ལྷན་དང་བཅས་ཏེ་འབྱུང་བ་ལས་སོ། རྟེན་
ལགས། གཡ་ཏེ་མཁན་པོ་སྐྱུགས་མི་ཆེས་ན་མགོན་པོ་དེ་གནས་པའི་ཕྱོགས་དེར་བཅའ་བའི་བྱེད་
འགའ་ཞིག་བཟླ་བ་མངག་དུ་གསོལ། མཁན་པོས་བཅའ་བའི་བྱེད་ཞིག་བཏང་ནས་ལྟར་བཟུག་པས།
འཆོ་བྱེད་ཇི་སྐད་སྐྱུས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏོ། རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་བྱས་བཅའ་བའི་བྱེད་རྣམས་ལ་སྐྱུས་པ། བཅའ་
བའི་བྱེད་དག་བྱེད་ཅག་གིས་ཐོས་སམ། འཆོ་བྱེད་ནི་དེ་འདྲ་ཤེས་རབ་ཅན་ནོ། འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་ལྟང་
པའི་ཐོད་པ་འབྱེད་པའི་དབྱུང་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་སོ། །

ཇི་ཅམ་ན་མི་ཞིག་ལྟང་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་ནས་རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་བྱའི་དབྱུང་དུ་སོང་སྟེ་སྐྱུས་པ། རྒྱུན་
ཤེས་ཀྱི་བྱ། བདག་ལ་དབྱུང་མཛོད་ཅིག་དེས་སྐྱུས་པ། ཀྱེ་ནད་ཇེ་དེ་རིང་དོང་རྟོགས་ལ་སྐྱེ་བ་དག་ལྟ་
གོན་གྱིས་ཤིག་དང་སང་བདག་གིས་ཁྱོད་ལ་དབྱུང་བྱའོ། འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་དེ་ཐོས་ནས་ནད་པ་དེའི་ཕྱི་
བཞིན་དུ་སོང་སྟེ། ཀྱེ་ནད་ཇེ་བདག་གིས་ཅུང་ཟད་བསྐྱབས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་
ཅན་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན། བདག་གིས་ལྟང་པའི་ཐོད་པ་དབྱེ་བ་མ་བསྐྱབས་ཀྱིས། སང་ཁྱོད་ལ་
དབྱུང་བྱེད་པའི་སྐབས་ཇི་ལྟར་བྱེད་བཟླ་དགོས་པས། བྱེད་ཀྱིས་བདག་དབེན་པ་ཞིག་དུ་ཞོག་དེས་
སྐྱུས་པ། དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། རྟེན་རྟོག་དུ་འཆོ་བྱེད་ཁྱིད་དེ་བྱིས་ཀྱི་ཕྱོགས་དབེན་པ་ཞིག་དུ་བཞག

དེ་ནས་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་བྱ་འོངས་ནས་མི་དེ་དོང་དུ་བཅུག་ཞེ་ཐོད་པ་དབྱེ་བའི་དབྱེད་ཀྱིས་ཐོད་པ་ཕྱེ་
ནས་སྐམ་པས་ཐིན་བྱ་དེ་ལེན་པར་བརྩམས་པ་ན་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས། མཁན་པོ་གཟུ་ལུམས་སུ་མ་ལེན་
རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་དང་ཉིད་དུ་འགྲུམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཁེས་སྦྱས་པས། མཁན་པོས་འཚོ་བྱེད་འོངས་
སམ། མཁན་པོ་བདག་མཆིས་སོ། །མཁན་པོས་སྟག་ཆགས་འདི་རི་ལྟར་སྦངས་པར་བྱ་བར། འཚོ་བྱེད་
ཀྱིས་མཁན་པོ་སྐམ་པ་ཆ་བར་མཛད་དེ་རྒྱབ་དུ་རིག་ནས་རྒྱང་ལག་འཁུམ་པར་གྱུར་བ་དང་དེ་ནས་
བོར་ཅིག་ཅེས་སྦྱས་པ་ལྟར་བྱས་པས་ནད་པ་དེ་སོས་པར་གྱུར་དོ། །རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་བྱས་སྦྱས་པ། འཚོ་
བྱེད་ཁོ་བོ་ཤིན་དུ་མགྲུ་བར་གྱུར་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱིས་བྱས་བྱོས་ལ་ཤོག་ཅིག་དང་ཁྲད་པའི་ཐོད་པ་འབྱེད་
པའི་དབྱེད་སྦྱིན་མོ། །འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་བྱས་བྱས་ནས་འོངས་པ་དང་དེས་དེ་ལ་ཁྲད་པའི་ཐོད་པ་འབྱེད་
པའི་དབྱེད་བྱིན་ནས་སྦྱས་པ། འཚོ་བྱེད་བདག་ཅག་ནི་འདིས་འཚོ་བ་ཡིན་ཀྱིས། ལུལ་འདིར་བྱེད་
ཀྱིས་མ་བྱ་ཞིག་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་བྱ་ལ་མཁན་པོ་དེ་ལྟར་བགྱེད་ཟེར་ནས་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་བྱ་
ལ་ཕྱག་བྱས་ནས་རྒྱལ་བོ་པད་མའི་སྒྲིང་བོའི་དུང་དུ་སོང་ཞེ་ཕྱག་བྱས་ནས། བདག་གིས་སྦྱོན་དབྱེད་
བསྐབས་ལགས་ཀྱིས་མཆོའོ། །ཁེས་སྦྱས། དེའི་ཆོ་རྒྱལ་བོ་པད་མའི་སྒྲིང་བོ་དང་མི་མཐུན་པ་མཐའ་
འཁོབ་པ་སྐྱབས་པེས་བྱ་བ་དག་ཅིག་ཡོད། རྒྱལ་བོས་སྦྱས་པ། འཚོ་བྱེད་བདག་དང་མི་མཐུན་པ་
མཐའ་འཁོབ་པ་སྐྱབས་པེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད། བྱེད་ནི་ཤེས་རབ་ཅན་དང་རྒྱས་པ་ཅན་ཡིན་པས་རེ་
ཞིག་དེ་ཕོ་ལ་ཕྱིར་སོང་ཞིག་ཟེར་བ་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་སྦངས་པ་དང་། རྒྱལ་བོ་དེས་དབྱེད་
གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་བོ་བསྐྱས་ཏེ་བཏང་བ་ལས་དེས་མཐའ་འཁོབ་པ་སྐྱབས་པེས་དེ་རྣམས་པལ་
ནས་གཏེ་བོ་བཟུང་དབྱེད་སྦངས་ཏེ་སྦྲར་བདེ་བར་འོངས་ནས་བྱིར་ཏེ་འོངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་
བོ་ལ་ཕུལ་བ་དང་། དེ་ཤིན་དུ་དགའ་ནས་བྱ་དགའ་གནང་བ་དག་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་བྱ་ལ་
ཕུལ་དོ། །

དེ་ནས་འཚོ་བྱེད་འགོ་བར་བརྩམས་ཏེ་རིམ་གྱིས་གྲོང་ཁྱིམ་བཟང་བྱེད་དུ་ཕྱིན་ནས་དེ་ཉིད་དུ་
དབྱར་གནས་ཏེ། འབྲུང་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ཅེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་བསྐབས། གྲོང་ཁྱིམ་བཟང་

བྱེད་ནས་ཆས་ཏེ་འགྲོ་བའི་ཆོ་ལམ་དུ་མི་ཞིག་གིས་ཤིང་ཁུར་གཅིག་འཁུར་ནས་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་འབྱུག་
པ་དེའི་རུས་པ་དང་པགས་པ་ཁྲག་དང་ཚ་དང་བཅས་པ་མཐོང་བ། འཛོམས་བྱེད་ཀྱིས་མཐོང་ནས། དེ་
ལ་སྤྲོས་པ། གྲེ་ནང་རྩེ་ཅི་ཞིག་གིས་གནས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར། དེས་སྤྲོས་པ། བདག་གིས་ཀྱང་
མི་ཤེས་ཤིང་ཁུར་འདི་ཁྱེར་ནས་བདག་གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་གྱུར་ཏོ། །འཛོམས་བྱེད་ནི་ཤིང་བརྟག་
པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་པས། གྲེ་ནང་རྩེ་ཤིང་ཁུར་འདི་འཛོང་ངམ། དེས་འཛོང་། རིན་རི་ཅམ། ཀར་ཤ་
པ་ཏ་ལྷ་བརྒྱའོ། །འཛོམས་བྱེད་ཀྱིས་དེ་ཉིས་ནས་བལྟས་པ་ན། ཤིང་དེའི་ནང་འབྱུང་བོ་ཐམས་ཅད་དང་
བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ནོར་བུ་མཐོང་། དེའི་མཐུ་ནི་འདི་འདྲ་སྟེ། གང་གི་ཆོ་ནད་པའི་མདུན་དུ་
བཞག་པ་དེའི་ཆོ་མར་མེ་བྱིས་ན་ཡོད་པའི་རྩིས་བཞེན་དུ་ནད་དེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་སྤང་ངོ་། །དེ་རིམ་
ཀྱིས་ལྷ་དུམ་ལ་རར་བྱིན་པ་དང་། དེ་ན་མི་བྱེས་འབྱུང་འཇལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་གཞུང་ནས་བྱེས་
མགོ་ལ་བསྐྱུན་པ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱིས་མཐོང་ནས་སྤྲོས་པ། གྲེ་ནང་རྩེ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱེད། དེས་བདག་
གི་ཁྲིའད་པ་ལྟག་པར་གཡའ་བོ་བེར། ལྷུང་ཤོག་བལྟའོ་ཞེས་དེས་དེ་བསྐྱུལ་ནས་ཁྲིའད་པ་ལ་བལྟས། དེ་
ནས་འཛོམས་བྱེད་ཀྱིས་འབྱུང་བོ་ཐམས་ཅད་དང་བར་བྱེད་པའི་ནོར་བུ་དེ་ཁྲིའད་པའི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་
དང་རི་ཅམ་ན་སྤྲོན་གྱི་མེད་ཅིག་སྤང་ངོ་། །གྲེ་ནང་རྩེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྲིའད་པ་ན་སྤྲོན་གྱི་མེད་ཡོད་དོ། །དེས་
འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བཀའ་གཉིས་ལ་གཏུགས་ཏེ་སྤྲོས་པ། བདག་ལ་དབྱུང་མཛོད་ཅིག་ འཛོམས་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་
སྤངས་ཏེ་བསམས་པ། མཁན་པོས་རི་རྒྱུད་བསྐྱུན་པ་དེ་བཞེན་དུ་དབྱུང་བའོ་སྟེ་ལྟོས་ནས་དེ་ལ་སྤྲོས་པ།
གྲེ་ནང་རྩེ་རེ་ཞིག་དེ་རིང་དོང་རྟོགས་ལ་སྤྲོ་བ་དག་སྟོན་གྱིས་ཤིག་དང་སང་དབྱུང་བའོ། །དེས་དེ་
བཞེན་སྟོན་གྱིས་ འཛོམས་བྱེད་ཀྱིས་དེའི་ཕྱི་ཉིན་འོངས་ནས་དེ་དོང་དུ་བཅུག་སྟེ་ཁྲིའད་པའི་ཐོད་པ་
འབྱེད་པའི་དབྱུང་ཀྱིས་ཁྲིའད་པའི་ཐོད་པ་བྱེས་ནས་སྐམ་པ་ཆ་བས་སྤྲོན་གྱི་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་རེག་པ་
བྱས་ཏེ་དེས་རྒྱུ་ལག་འཁུམ་པ་དང་སྐམ་པས་སྤངས་ཏེ་བོར་བས་སོས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེས་འཛོམས་བྱེད་
ལ་ཡོན་ཀར་ཤ་པ་ཏ་ལྷ་བརྒྱ་བྱིན་པ་དང་དེ་ཡང་རང་གི་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་བྱ་ལ་བསྐྱར་རོ། །

དེ་ནས་འཛོམས་བྱེད་ལུ་ལ་རོ་ཏེ་ཏ་ཀ་ཞེས་བྱ་བར་བྱིན་པ་དང་། ལུ་ལ་དེ་ན་སྟེད་མོས་ཆལ་ཡོད་དུ་

འོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་སོང་ནས་བསྐད། དེར་མི་དམུ་ཚུའི་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་སྤྲན་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཐབས་མ་རྟེན་པར་སྤངས་པ་ཞིག་ཡོད། འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་དེ་ལ་དྲིས་པ། ནང་རྗེ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་
འདི་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར། དེས་འཚོ་བྱེད་ལ་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་དག་སྤྲས་པ་དང་། འཚོ་བྱེད་
ཀྱིས་དེ་ལ། ལ་ལུག་གི་ས་བོན་མར་བྱང་བའི་དར་བར་བཏགས་པ་འཕྱང་དུ་བཙུག་སྟེ་དབྱང་བྱས་
པས་སོས་པར་གྱུར་ཏེ། མི་དེས་ཀྱང་འཚོ་བྱེད་ལ་ཀར་ཤ་པ་ཏ་ལྡ་བརྒྱ་བྱིན་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་གི་
སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་བྱ་ལ་བསྐྱར་རོ།

དེ་ནས་འཚོ་བྱེད་རིམ་ཀྱིས་བཅོམ་བཞག་ཏུ་བྱིན་ནས་བཅོམ་བཞག་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ཤིང་ཞིག་
གི་དྲུང་དུ་ངལ་གསོ་ཞིང་འདུག་གོ། ཇི་ཅམ་ན་གྱང་ཀྱིས་གྱུང་གཅིག་བརྒྱབས་ནས་དེའི་ནང་ཁྲོལ་
རྣམས་འབྲུགས་ནས་དེ་ཤིའོ་ཞེས་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲུབ་ཏུ་ངོ་། །དེ་ནས་འཚོ་བྱེད་ལངས་ཏེ་རོའི་དྲུང་དུ་
སོང་ནས། དེ་གར་གནས་པའི་མི་དག་ལ་དྲིས་པ། ཤེས་ལྡན་དག་འདི་ཅི་ཞིག་ དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲས་པ།
གྱུང་ཀྱིས་གྱུང་བརྒྱབས་པས་ཤི་བ་རེད། འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་སྤྲས་པ། ཞོག་ཅིག་དང་བཞུད། དེ་རྣམས་ཀྱིས་
བཞག་པ་དང་དེ་ནས་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་འབྱུང་བོ་ཐམས་ཅད་དང་བར་བྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུ་ལྡན་པར་
བཞག་ནས་བཏགས་པ་ན། ཇི་ཅམ་ན་ནང་ཁྲོལ་རྣམས་འབྲུགས་པར་བྱས་པ་མཐོང་ནས་སྒྲུག་མའི་
སྤྱབས་སུ་སྤྲན་གྱི་ཕྱི་མ་སྒྲུགས་ཏེ་བྱས་པ་དང་ཕྱི་མས་ནང་ཁྲོལ་ལ་རེག་ནས་སོས་པར་གྱུར་ཏེ། ཀྱུང་
དེས་ཀྱང་འཚོ་བྱེད་ལ་ཀར་ཤ་པ་ཏ་ལྡ་བརྒྱ་བྱིན་པ་དང་། འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུན་ཤེས་ཀྱི་བྱ་ལ་
བསྐྱར་རོ།

བཅོམ་བཞག་ན་ཁྱིམ་བདག་ཅིག་གི་རྒྱུང་མ་གཟུགས་དང་ལང་ཚོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེའི་མོ་མཚན་དུ་སྤྲོན་འབྲུག་དུག་པ་ཅན་ཞིག་གྲུབ་ནས། དེ་དང་ལྟན་ཅིག་དགའ་མགུར་
སྦྱོང་པ་ཐམས་ཅད་ཤི་བས། དེ་ནས་དེ་དང་དགའ་ཡང་ལྟན་ཅིག་དགའ་མགུར་སྦྱོང་པར་མི་བྱེད་
དོ། །བྱུང་མེད་དེས་སྤྲན་པ་འཚོ་བྱེད་དེར་འོངས་སོ་ཞེས་ཐོས་ནས་དེ་དེའི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ་སྤྲས་པ།
འཚོ་བྱེད་བདག་ལ་བློ་ནད་མཆིས་ཀྱིས་དབྱང་མཛོད་ཅིག་ འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་དེ་མཐོང་ཞིང་སྤྱ་བའི་ཚིག་

ཐོས་ནས་ཐབས་དྲན་ཏེ་སྤྲོས་པ། ཁྱོད་ཀྱིས་དམ་ཞིག་བཅའ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། བདག་དང་ལྷན་ཅིག་
དགའ་མགུར་སྤྱད་ན་དབྱང་བྱའོ། །དེས་སྤྲོས་པ། གཡར་ཆ་ལགས་སོ། །འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་སྤྲོས་པ། ཁྱོད་ཀྱི་
ནད་ལ་ཕན་པའི་དབྱང་གཞན་ནི་མེད་དོ། །བདག་ལས་ཕངས་པ་གཞན་མེད་པས་དེས་ཁས་སྦངས་
སོ། །དེ་ནས་འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་མ་སྤྲོན་མོར་བྱུང་སྟེ་བཟོ་བཅོས་བྱས་ནས་མ་མཚན་གྱི་སྒྲོར་ཤིའི་དུམ་
བྱ་ཞིག་བཞག་པ་ལས། དེ་ནས་སྤྲོས་བྱ་དེ་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་དེས་དེ་སྦངས་ནས་བོར་ཏེ་སོས་པར་
གྱུར་ཏོ། །དེ་འདྲིང་པའི་འདྲིང་ཆགས་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པས་འཆོ་བྱེད་ལ་བད་ཞིག་སྤྲོས་པ་དང་འཆོ་
བྱེད་ཀྱིས་རྩ་བ་གཉིས་བཀག་སྟེ་སྤྲོས་པ། ཁྱོད་ཁོ་བོའི་སྤྱིང་མོ་དང་འབྲས་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་དབྱང་དེ་ཡིན་
པས་ཁོ་བོས་དེ་ལྟར་བྱས་པར་ཟད་དོ། །བྱད་མེད་དེས་ཀྱང་འཆོ་བྱེད་ལ་ཀར་ཤ་པ་ཏ་ལྔ་བརྒྱ་བྱིན་པ་
དང་། དེ་ཡང་རྒྱན་ཤེས་གྱི་བྱ་ལ་བསྐྱར་རོ། །

དེ་ནས་འཆོ་བྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བོ་ཡ་ཟུ་ནའི་འབྲམ་དུ་བྱིན་པ་དང་དེས་དེ་ན་མི་རོ་ཞིག་ཡོད་
པ་དེའི་རྟིང་བའི་ཕྱོགས་ན་རྒྱས་པའི་བྲང་ཡོད་པ་ཉ་རྣམས་ཀྱིས་དྲངས་པ་ལས་དེའི་མིག་འབྱེད་པ་
དང་འཇུག་པ་མཐོང་ནས། འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་དེ་ཐམས་ཅད་བརྟགས་ཏེ། ཇི་ལྟར་རྒྱས་པ་དང་ལོང་མོ་
ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་གྱི་འབྲེལ་ཐབས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འདུག་གོ་སྟུང་ནས། དེ་རིམ་གྱིས་ཡངས་པ་
ཅན་དུ་བྱིན་པ་དང་། ཇི་ཅམ་ན་གྱུད་ཀྱིས་གྱུད་གཅིག་ལ་ཐལ་མོས་བསྐྱུན་པས། མིག་གི་འབྲས་བྱ་
འཕགས་པ་དང་། འཆོ་བྱེད་དེའི་དྲུང་དུ་སོང་ནས། དེའི་རྟིང་བའི་རྒྱས་པའི་བྲང་ནས་དྲངས་པ་དང་
སྐར་ཚུད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེས་ཀྱང་འཆོ་བྱེད་ལ་ཀར་ཤ་པ་ཏ་ལྔ་བརྒྱ་བྱིན་པ་དང་། འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་
རང་གི་ཕུ་བོ་གཞོན་ནུ་འཇིགས་མེད་ཀྱི་མ་ཨར་མ་སྦྱང་མ་ལ་བྱིན་ནོ། །

ཡངས་པ་ཅན་ན་མི་ཞིག་གི་རྩ་བར་སྤྲོས་གྱི་མེད་ལྷགས་ཏེ། དེར་དེ་ལས་ཕུ་བྱ་ལྔ་བརྒྱ་བྱུང་ནས་
དེ་རྩ་བའི་ནད་ཀྱིས་ཉེན་པར་གྱུར་ནས་འཆོ་བྱེད་ཀྱི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ་སྤྲོས་པ། དབྱང་མཛོད་ཅིག་འཆོ་
བྱེད་ཀྱིས་བསམས་པ། ལྷར་ནི་བདག་གིས་མཁན་པོས་བསྐྱུན་པའི་ལས་བྱས་གྱི། ད་ནི་རང་གི་སྒྲོས་
བྱའོ་སྟུང་ནས། དེས་མི་དེ་ལ་བསྒྲོ་བ། ཀྱི་ནང་རྗེ་སོང་ལ་ལོ་མའི་སྤྱིལ་བོ་བྱོས་ཏེ་རས་སྤོན་པོས་གཡོག་

ལ་དེའི་ལོག་ཏུ་རྩ་ཞིག་ཞིག་སྟེ་ས་ཡང་རྩོན་པོར་གྱིས་ཤིག མི་དེས་རི་སྐད་བཟུན་པ་བཞིན་ཐམས་ཅད་བྱས་སོ། དེ་ནས་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་མི་དེ་ས་ལ་བསྟལ་ནས་ས་དེར་རྒྱས་ཆག་ཆག་བཏབ་ནས། དེ་ནས་རྩ་བརྟུང་བ་དང་སྟོན་བྱ་གྱི་མེད་ཀྱིས་དབྱར་གྱི་དུས་ལ་བབ་པོ་སྟམ་ནས་ཕྱིར་བྱུང་ངོ་། འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་དེའི་རྩ་བའི་བྱུང་དུ་ཤ་དུམ་བྱ་ཞིག་བཞག་པ་དང་། དེ་སྐར་ཡང་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཕུ་གུ་རྣམས་ཁྱིད་དེ་བྱུང་ནས་ཕུ་གུ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཤའི་དུམ་བྱ་ལ་ཆགས་པ་དང་། དེ་ནས་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་དེའི་མོད་ལ་ཤའི་དུམ་བྱ་བོར་བ་དང་མི་དེ་སོས་པར་གྱུར་ཏོ། མི་དེས་ཀར་ཤ་པ་ཉ་ལྔ་བརྒྱ་བྱིན་པ་དང་། དེ་ཡང་འཇིགས་མེད་ཀྱི་མ་ལ་བྱིན་ནོ།

འཚོ་བྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་བོ་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོས་འཚོ་བྱེད་རིམ་ལོངས་པ་ཐོས་ནས། དེས་གཞོན་ནུ་མ་སྦྱིས་དག་ལ་བསྟོན་བ། བུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཕུ་བོ་ལོངས་ཀྱིས་བསུར་སོང་ཞིག དེ་བསུར་ལོང་བ་དང་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་མ་སྦྱིས་དག་བསུར་ལོངས་པ་ཐོས་ནས་དེས་བསམས་པ། གལ་ཏེ་བདག་གིས་དེས་བསུར་ལོངས་པ་རང་གིར་བྱས་ན། དེ་ནས་རྒྱལ་བོར་གྱུར་པ་དེའི་ཚོ་བདག་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ནས། དེ་སྐར་ལོག་སྟེ་སྟོ་གཞན་ཞིག་ནས་ཞུགས་སོ། །

དུས་གཞན་ཞིག་ན་འཚོ་བྱེད་སྟེ་བོའི་ཚོགས་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཏེ་གཡེང་ཁིང་སོང་བ་དང་། ཇི་ཅམ་ན་བམ་ཟེ་ཞིག་མིག་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་ནས་འཚོ་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་དུ་སོང་སྟེ་བདག་ལ་སྟུན་སྟོན་ཅིག་འཚོ་བྱེད་ཚོག་པ་ཟ་བས་རྣམ་པས་ཐལ་བ་ཐོབ་ཅིག་སྟུས། དེ་བྱུང་བོ་ཞིག་ཡིན་པས་མིག་ལ་ཐལ་བ་བཏབ་པ་དང་སོས་པར་གྱུར་ཏོ། མིག་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་གཞན་ཞིག་འཚོ་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་དུ་འགོ་བ་དེ་ལྟར་གྱི་བམ་ཟེ་དེས་མཐོང་ནས་དྲིས་པ། གྱེ་ནང་རྗེ་གང་དུ་འགོ། དེས་རིམ་གྱུར་པ་སྟུས་པ་དང་། བམ་ཟེ་དེས་སྟུས་པ། ཁྱོད་ལ་འཚོ་བྱེད་ཅི་དགོས། འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་ལ་གང་བཟུན་པ་དེ་ཁྱོས་ཤིག དེ་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་ནས་དེས་མིག་ལ་ཐལ་བ་བཏབ་པ་དང་ལོང་བར་གྱུར་ཏོ། དུས་གཞན་ཞིག་ན་རྒྱལ་བོ་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོའི་སྟེ་བོར་པོ་ལ་མིག་བྱུང་སྟེ། དེས་སྟོན་པོ་རྣམས་ལ་བསྟོན་

བཤེས་ལྡན་དག་སྐྱེན་པ་རྣམས་ཁྱེད་ཅིག་སློན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེན་པ་རྣམས་བཀྱག་པ་དང་། རྒྱལ་
བོས་སྦྱས་པ། ཤེས་ལྡན་དག་ངའི་སྤྱི་བོར་སོལ་མིག་བྱང་བ་ལ་དབྱད་བྱོས་ཤིག དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱས་
པ། ལྷ་སྐྱེན་པ་ཆེན་པོ་འཆོ་བྱེད་མཆིས་ན་བདག་ཅག་གིས་བགྱི་བ་ཅི་འཆོལ། རྒྱལ་བོས་སྦྱས་པ། ཤེས་
ལྡན་དག་འཆོ་བྱེད་ཁྱེད་ཅིག དེ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྱག་པ་དང་། རྒྱལ་བོས་སྦྱས་པ། འཆོ་བྱེད་དབྱད་
བྱོས་ཤིག འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་སྦྱས་པ། ལྷ་དམ་ཞིག་བཅའ་སྟེ། གལ་ཏེ་ལྷ་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱས་བགྱིད་
དུ་གནང་ན་བགྱིད། རྒྱལ་བོས་དེ་བཞིན་ཀྱིས་ཤིག་གསུངས་པས། དེ་ནས་འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་སྦྱ་རུ་རའི་
སྤྱོད་བསྐྱས་ཤིང་སྤྱིན་པར་འགྱུར་བའི་རྩལ་དག་བཏབ་ནས་སྤྱིན་པར་འགྱུར་བའི་རྩལ་རྣམས་དང་
བསྐྱེས་པའི་ཁུ་བུམ་པ་ལྷ་བརྒྱ་སྒྲགས་ནས་སྤྱིན་པ་དེ་ཆོ་ན་མ་ཆོར་བར་སྦྱ་གྲིས་རེག་པར་བྱས་པ་
དང་རྒྱལ་ཏེ། འཆོ་བར་འགྱུར་བའི་རྩལ་དག་བཏབ་སྟེ་འཆོ་བར་འགྱུར་བའི་རྩལ་རྣམས་དང་བསྐྱེས་
པའི་ཁུ་བུམ་པ་ལྷ་བརྒྱ་སྒྲགས་པ་དང་། མ་དེ་རྣམས་སོས་ཤིང་པགས་པ་སོར་ཆུད། སྒྲ་ཡང་མཉམ་
པར་གྱུར་ཏོ། ཉིན་གཅིག་རྒྱལ་བོས་སྦྱས་བྱས་མ་ཐག་སྦྱས་པ། འཆོ་བྱེད་དབྱད་བྱོས་ཤིག དེས་སྦྱས་པ།
ལྷ་རེ་ཞིག་བཤོས་གསོལ་ཅིག རྒྱལ་བོས་བཤོས་གསོལ་ནས་འཆོ་བྱེད་དབྱད་བྱོས་ཤིག འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་
ལྷ་བགྱིས་ལགས་སོ། གྲེ་ཡིད་མ་ཆེས་ནས་ལག་པས་བྱུགས་ན་ཕྱོགས་གང་ན་ཡང་མ་ཡོད་པ་མ་ཤེས།
མེ་ལོང་སྤངས་ཏེ་བལྟས་ན་ཡང་མ་མཐོང་། བཅུན་མོ་ལ་བྱིས་ན་དེས་ཀྱང་ཕྱོགས་གང་ན་མ་ཡོད་
པ་མ་ཤེས་སོ། རྒྱལ་བོ་མཆོག་ཏུ་ངོ་མཆར་སྦྱེས་ནས་སློན་པོ་རྣམས་ལ་སྦྱས་པ། ཤེས་ལྡན་དག་འཆོ་
བྱེད་སྐྱེན་པའི་རྒྱལ་བོར་དབང་བསྐྱར་ཅིག མེ་ལོང་བ་དེས་རྒྱལ་བོ་ལ་སྦྱས་པ། ལྷ་ཅི་སྦས་ལ་བྱམས་
པས་སམ། འོན་ཏེ་སྐྱེན་ལ་མཁས་པས་དབང་བསྐྱར་བར་མཛད། རྒྱལ་བོས་སྦྱས་པ། སྐྱེན་ལ་མཁས་
སོ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ལགས་ན་འདིས་བདག་ནི་སོས་པར་མ་བགྱིས་སོ། འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་སྦྱས་པ། གྱེ་
ནང་རྩེ་བདག་གིས་ཁྱོད་མཐོང་ཡང་མ་མཐོང་ན་སོས་པར་ལྷ་ག་ལ་བྱས། དེས་སྦྱས་པ། དེ་ནི་མད་ལ་
འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ལ་བཟུན་པ་དེས་བདག་ལ་བཟུན་ཏོ། ཅི་ཞིག་བཟུན། ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གི་མིག་
ལ་ཐལ་བ་བཏབ་པར་སོས་པ་དེས་བདག་ལ་བཟུན་པ་ལྟར་བྱས་ནས་ལོང་བར་གྱུར་ཏོ། འཆོ་བྱེད་

ཀྲིས་སྤྲུལ་པ། དེའི་ཁམས་ཀྱང་གཞན་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་གཞན་ཡིན་གྱིས། ད་ནི་འདི་དང་འདི་
དག་བྱོས་ཤིག་དང་སོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་སོས་པར་གྱུར་པ་དང་རྒྱལ་བོ་ལ་སྤྲུལ་
པ། ལྟ་འདི་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་བོར་དབང་བསྐྱར་བར་མཛད་དུ་གསོལ། དེ་ནས་འཆོ་བྱེད་སྤྲུང་བོ་ཆེ་ལ་
བསྐྱོན་ནས་དཔལ་གྱི་འབྱོར་བ་ཆེན་པོས་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་བོར་དབང་བསྐྱར་རྟོ། །

ཡང་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ན་བྱིས་བདག་ཅིག་ཡོད་པ་སྤྲུལ་ནད་ཀྲིས་ཐེབས་ནས། སྤྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྲིས་དབྱུང་བྱས་ཀྱང་མ་སོས་པས་སྤྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྲིས་སྤངས་པ་དང་། དེའི་བསམ་པ་ལ། འཆོ་
བྱེད་ཀྱི་བྱུང་དུ་འགྲོ། དབྱུང་ཅིག་བྱས་ན་ལེགས། གལ་ཏེ་མ་བྱས་ན་བདག་ཉིད་འཆིའོ་སྟམ་ནས། དེ་
འཆོ་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་དུ་སོང་ནས། འཆོ་བྱེད་བདག་ལ་དབྱུང་མཛོད་ཅིག་འཆོ་བྱེད་ཀྲིས་སྤྲུལ་པ། ཀྱི་
ནང་རྗེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་ནི་རྟེན་པ་དགའོ། །དེས་བསམས་པ། འཆོ་བྱེད་ཀྲིས་ཀྱང་སྤངས་ན་འདི་ལ་
ཅི་བྱར་ཡོད། དུས་ལ་བབ་ཀྲིས་བདག་ནི་འཆིའོ་སྟམ་ནས། དེ་དུར་ཁྱོད་དུ་སོང་། དེ་ན་རོ་སྒྲིག་པའི་
མེ་འབར་བར་ནེའུ་ལེ་གདུག་པ་ཞིག་དང་སྒྲིག་ཆགས་གོ་ན། ཅན་དན་ཞེས་བྱ་བ་འཐབ་སྟེ་མེར་སྤྲུང་
བ་དང་དེ་བཞེན་པས་ཉེན་པས་དེ་གཉིས་སོས་ཏེ། དུར་ཁྱོད་དུ་ཆར་བབ་པའི་ཆུ་འབྱུང་བ་འབྲུངས་
ནས་དུར་ཁྱོད་དང་ཏ་ཅང་མི་རིང་བ་ཞིག་ན་གནག་ལྟས་ཡོད་པ་དེར་སོང་སྟེ། ཀོ་དུའི་ཆན་དང་
མར་ཕྱང་བའི་ཞོ་འབྲུངས་པས་སྤྲུལ་རྟོལ་ཏེ་ཡར་ལྷོན་མར་འབྲུས་ནས་(སྐྱུགས་བཤལ།)སྤྲུལ་རྗེ་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་གྱུར་རྟོ། །

དུས་གཞན་ཞིག་ན་བཙུན་མོ་ལྷས་འཕགས་མའི་འདོམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཕོལ་མིག་
བྱུང་ངོ་། །དེས་རྒྱལ་བོ་ལ་སྤྲུལ་པ་དང་རྒྱལ་བོས་འཆོ་བྱེད་ལ་བསྐྱོ་བ། མ་ཡར་མོ་ལ་དབྱུང་བྱོས་
ཤིག་དེས་ཁས་སྤངས་ནས། ཟན་བྱས་ཏེ་མ་མ་ལ་བྱིན་ནས་ཁྱོད་འདི་ཉིད་དུ་སྤྲུང་ཅིག་དེས་དེ་ལྟར་
བསྐྱུང་པས་ཟན་གྱི་ཐོག་དུ་ཕོལ་མིག་གི་རྗེས་ཡོད་པས་འཆོ་བྱེད་ཀྲིས་ཕོལ་མིག་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་དེ་
ཤེས་ནས་ཕོལ་མིག་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བའི་རྩས་དག་བཏབ་སྟེ། སྤྲིན་པར་ཤེས་པའི་སྐབས་སུ་ཟན་གྱི་
ནང་དུ་གཙག་བྱ་སྤྲུལ་ཏེ་མ་མ་ལ་བསྐྱོ་བ། ཁྱོད་འདིའི་ཉིད་དུ་འདི་ལྟར་སྤྲུང་ཅིག་བཙུན་མོས་དེ་

བཞིན་བྱས་པས་གཙོག་བྱས་པོལ་མིག་ལ་རེག་མ་ཐག་རྒྱུ་རྟོ། །དེ་ནས་འཛོམས་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་དང་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་དག་བཏབ་པས་སོས་པར་གྱུར། དེ་ནས་འཛོམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དུ་སོང་བ་དང་རྒྱལ་པོས་སྐྱེས་པ། འཛོམས་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱིས་མ་ཡར་མོ་ལ་དབྱེད་བྱས་སམ། ལྟ་བུའི་སྐྱེས་སོ། །ཁྱེད་ཀྱིས་སྐྱེན་མོར་ཕུད་དེ་མ་བཟུང་གང་། ལྟ་མ་བཟུང་སོ། །རྩི་ལྟར་བྱས། དེས་རྩི་ལྟར་གྱུར་པ་རྣམས་སྐྱེས་པ་དང་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ཏུ་ངོ་མཚར་སྐྱེས་ནས། སྐྱེན་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱེས་པ། འཛོམས་ལམ་གཉིས་པར་སྐྱེན་པའི་རྒྱལ་པོར་དབང་སྐྱུར་ཅིག་མི་སྐྱེན་ཅན་ལ་འཛོམས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱིས་སྐྱེན་རྟེན་པར་དཀའ་འོ་ཞེས་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱེས་པ། ལྟ་ཅི་སྐྱེས་ལ་སྐྱེས་པའི་སམ། འོན་ཏེ་སྐྱེན་ལ་མཁས་པས་དབང་བསྐྱུར་བར་མཛད། རྒྱལ་པོས་སྐྱེས་པ། སྐྱེན་ལ་མཁས་པས་སོ། །དེས་གལ་དེ་དེ་ལྟར་ལགས་ན་འདིས་བདག་ནི་སོས་པར་མ་བཟུང་སོ། །འཛོམས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ། གྱེ་ནང་རྩི་ངས་ཁྱེད་ལ་དབྱེད་ནི་མ་བྱས་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ངས་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱེན་ནི་རྟེན་པར་དཀའ་འོ་ཞེས་སྐྱེས་སོ། །དེས་སྐྱེས་པ། བདག་གི་སྐྱེན་རྩི་ལྟ་བུ་དག་ཡིན། འཛོམས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ། གལ་ཏེ་ལྷ་བ་མར་གྱུ་ངོ་ཚོས་བཅུ་བཞི་ལ་མི་སེར་སྐྱེ་ཞིག་ཤི་ནས་དེ་དྲུང་ཁྱེད་དུ་སྐྱེས་པ་ན་ནེ་ལེ་གདུག་པ་དང་སྐྱོག་ཆགས་གོ་རྟོ་ཅན་དན་འཐབས་ནས་མེར་སྐྱུང་བ་དང་དེ་གཉིས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐོས་ལ་དྲུང་ཁྱེད་དུ་ཆར་བབ་ཏེ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དེ་འཐུངས་ལ། ཀོ་དྲའི་ཟས་ཐོས་ཤིང་མར་སྐྱུང་བའི་ཞོ་འཐུངས་ན་དེ་ལྟ་ན་ཁྱེད་སོས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་གིས་དེ་ལ་བསམས་ནས་སྐྱེན་རྟེན་དཀའ་འོ་ཞེས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་སྐྱེས་པ། ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་ཤེས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཐོས་སོ། །དེ་ནས་མི་དེ་དགའ་བར་གྱུར་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱེས་པ། ལྟ་འདིས་སྐྱེན་པའི་རྒྱལ་པོའི་རྩི་ཐོགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱུར་དུ་གསོལ། ལམ་གཉིས་སུ་སྐྱེན་པའི་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱུར་ཏོ། །

གང་གི་ཆོ་མི་དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་ལྟས་བྱིན་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་དག་བསྐྱེད་ནས་པ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤོང་བོ་སྐྱོག་དང་བུལ་བར་བྱས་པ་དེའི་ཆོ་མ་སྐྱེས་དག་སྐྱེན་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པར་གྱུར། དེས་སྐྱེན་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེས་པ། ང་ལ་དབྱེད་ཀྱིས་ཤིག་སྐྱེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ། ལྟ་ལྟའི་གཅེན་སྐྱེན་

པའི་རྒྱལ་བོ་སླ་ན་མེད་པ་འཚོ་བྱེད་འདི་མཆིས་བཞིན་དུ་བདག་ཅག་གིས་དབྱེད་བགྱིད་པ་རྩོག་ལ་
ཐོགས་རྒྱལ་བོས་སློན་པོ་རྣམས་ལ་སྤྲས་པ། ཤེས་ལྡན་དག་འཚོ་བྱེད་ཁྲག་ཤོག དེ་རྣམས་ཀྱིས་བཀུག་
པ་དང་། འཚོ་བྱེད་ང་ལ་སློན་ནད་བྱུང་གིས་དབྱེད་བྱོས་ཤིག །ལྷ་བགྱིའོ། འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་བསམས་པ།
རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་སློན་རྩོལ་བར་འགྱུར་རྟེ། ལྷག་པར་དགའ་བའམ། ལྷག་པར་ཁྲོས་པས་ཡིན་ན་སེམས་
ཅན་གདུག་པ་ཅན་འདི་ལྷག་པར་དགའ་བར་ག་ལ་འགྱུར་གྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྲོས་པར་བྱའོ་
བསམས་ནས་སྤྲས་པ། ལྷ་དམ་ཞིག་བཅའ་དགོས་རྟེ། གལ་ཏེ་གཞོན་ནུ་འཆར་བྱེད་བཟང་བོའི་ཤ་
གསོལ་པ་ལྷ་ན་དབྱེད་བགྱིའོ། འཆར་བྱེད་བཟང་བོ་ནི་རྒྱལ་བོ་མ་སྤྲེས་དགའ་ཁོ་རང་གི་བྱའོ། རྒྱལ་
བོས་ཐོས་ནས་ཁྲོས་རྟེ་སྤྲས་པ། ལེགས་སོངས་ནི་པ་སློག་དང་བྲལ། ཁྲོད་ཀྱིས་ཀྱང་འཆར་བྱེད་བཟང་
བོ་སློག་དང་སློལ། ང་ཡང་ནད་ཀྱིས་ཤི་ནས་ཁྲོད་ནི་རྒྱལ་བོར་འགྱུར་མོད། དེས་སྤྲས་པ། ལྷ་དབྱེད་ནི་
འདི་ལགས་རྟེ། གཞན་ཀྱིས་སོས་པར་རྩོམ་ཐོགས་ལགས་སོ། བདག་དང་འབྲ་བའི་ཕངས་པ་མེད་
པས་རྒྱལ་བོས་ཁས་སྦངས་སོ། ཇི་ནས་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་གཞོན་ནུ་འཆར་བྱེད་བཟང་བོ་རྒྱན་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་རྒྱལ་བོ་ལ་ཕྱལ་རྟེ། ལྷ་གཞོན་ནུ་འཆར་བྱེད་བཟང་བོ་ལ་ལེགས་པར་གཟིགས་
པ་དེ་ལྷར་མཛད་དུ་གསོལ། ཕྱིས་གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཇི་ནས་དེ་ལྷར་བཞུན་ནས་བྱིས་དུ་བྲིད་
ནས་བཞག་གོ། ཇི་ནས་འཚོ་བྱེད་ཤའི་དོན་དུ་བསེལ་བའི་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ་སོང་བ་ལས་བསེལ་
བའི་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་ནི་རོས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་པས་དེ་ནས་རོའི་ཤ་སྦངས་རྟེ་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཁྱད་པར་
དག་དང་གཡོས་བྱས་ནས། རྒྱལ་བོའི་བྱོལ་བབ་པའི་དུས་སུ་བཞུགས་སོ། ཇི་ནས་མ་སྤྲེས་དགས་ཤ་
ཁྲའི་སོར་བ་སྦངས་ནས་ཟ་བར་གཟས་པ་དང་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་འཕྲོགས་ནས་སྦང་དུ་བཞུན་རྟེ་ཐིག་
ཅན་ཁྲོད་ཀྱིས་པ་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་སློག་དང་བྲལ་ལ་བྱའི་ཤ་ཡང་ཟ་བར་བྱེད་དམ།
དེས་རྩམ་ནས་སྤྲས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྷ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གསལ་ཅེས་མི་བཟོད་པ་དྲག་པོ་སྤྲེས་པས་དའི་
སློན་རྩོལ་ནས་ཡར་སློན་མར་འབྱས་རྟེ། ཁ་ནས་ཁྲག་དང་བཅས་པར་བྱུང་བ་དེ་ཁོ་རང་གིས་མཛོང་
ནས་བརྒྱལ་རྟེ་ས་ལ་འབྱེལ་རྟོ། ཇི་ནས་ཆུ་གཏོར་ནས་དབུགས་སྦར་བྱུང་བ་དང་ཁྲུས་བྱས་རྟེ་འཕྲོད་

པའི་ཟས་བྱིན་པས་སྒོན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་གྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་གཞོན་ནུ་འཆར་བྱེད་བཟང་
བོ་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་བྲིད་དེ་རྒྱལ་བོའི་དྲུང་དུ་སོང་ནས་རྟེན་བཞུགས་ལ་གཏུགས་
ཏེ་སྤྲོས་པ། ལྷ་གཞོན་ནུ་འཆར་བྱེད་བཟང་བོ་འདི་ལགས་ཏེ། བདག་སྟོན་ཆགས་སྟོན་སྤྱར་ཡང་སྟོན་
དང་བུལ་བར་བབྱེད་མི་སོད་ན་གཞོན་ནུ་ལྷ་སྤྲོས་ཀྱང་ཅི་འཆོལ། འོན་ཀྱང་ཐབས་འདིས་ལྷ་འཆོ་
བར་འཁྱུར་བས་བདག་གིས་ཐབས་བཤམས་པར་བབྱིས་པས་སོ། །རྒྱལ་བོ་མཆོག་དུ་ངོ་མཚར་སྤྲོས་
ནས། སྒོན་པོ་རྣམས་ལ་བསྟོན་པ། འཆོ་བྱེད་སྤང་བོ་ཆེ་ལ་བསྟོན་ནས་དཔལ་གྱི་འབྱོར་བ་ཆེན་པོས་
ལན་གསུམ་པར་ཡང་སྤྲོན་པའི་རྒྱལ་བོར་དབང་བསྐྱར་རྟོ། །

དེ་ནས་འཆོ་བྱེད་དྲེགས་པ་སྤྲོས་ནས་བདག་དང་མཉམ་པའི་སྤྲོན་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། བདག་ནི་ལྷས་ཀྱི་དབྱུང་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སེམས་ཀྱི་
དབྱུང་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ལྟ་སྟོན་མོ། །དུས་གཞན་ཞིག་ན་འཆོ་བྱེད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
སྤྲོན་ལྡར་སོང་བ་ལས་དེ་དྲེགས་པའི་སྤྲོམས་པས་བདེན་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
དགོངས་པ། སྤྲོན་པའི་རྒྱལ་བོ་འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་པ་མ་མཐོང་
བར་གྱུར་སྟམ་ནས། དྲེགས་པའི་སྤྲོམས་པ་ལས་གྱུར་པ་གཞིགས་ནས། དེའི་དྲེགས་པ་སྤང་བར་བྱའོ་
སྟམ་ནས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྲོན་པའི་རྒྱལ་བོ་འཆོ་བྱེད་ལ་བཀའ་སྤྲུལ་པ། འཆོ་བྱེད་
ཁྱོད་ཀྱིས་རིའི་རྒྱལ་བོ་གངས་ཅན་མཐོང་ངམ། བཅུན་པ་མཐོང་ལགས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་སྤྲོན་པའི་རྒྱལ་བོ་འཆོ་བྱེད་བྲིད་ནས། རིའི་རྒྱལ་བོ་གངས་ཅན་གང་ན་བ་དེར་གཤེགས་
པ་དང་། དེ་ནས་སྤྲོན་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་སྒོན་མེ་བཞིན་དུ་འོད་འབར་བ་ཡོད། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་སྤྲོན་པའི་རྒྱལ་བོ་འཆོ་བྱེད་ལ་འདི་རྟེན་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏེ། འཆོ་བྱེད་སྤྲོན་ཅི་ཅམ་འདོད་པ་
ལོངས་ཤིག དེ་སོང་ནས་སྤྲོན་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་དག་སྤངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྲོན་ལྡར་
འོངས་སོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། འཆོ་བྱེད་སྤྲོན་འདིའི་མིང་ཅི་ཡིན། དེས་གསོལ་བ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆེ་གོ་མོ་ལགས་ཏེ། ཚོ་ག་འདིས་ནད་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ཞི་བར་འགྱུར། འདི་ནི་ཆེ་གོ་
མོ་ཞིག་ལགས་ཏེ་ནད་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་རབ་དུ་ཞི་བར་འགྱུར་ལ། གཞན་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཡང་མི་ཤེས་
སོ། །མ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། འཚོ་བྱེད་འདི་ནི་ཆེ་གོ་
མོ་སྟེ་ཚོ་ག་ཆེ་གོ་མོས་ནད་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་རབ་དུ་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡང་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ཅེས་བྱའོ།
དེ་ལྟར་རེ་རེ་བཞིན་གསུངས་པས་འཚོ་བྱེད་ཀྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤོང་དབྱེད་ཀྱང་
མཁུན་ལགས་སམ། ཞེས་ཞུས་པས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཚོ་བྱེད་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། འཚོ་
བྱེད་སྤོང་བྱུག་རྩེ་འབྱེན་པ་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྷན་པ་དགོས་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། ནད་ལ་མཁས་པ།
ནད་ཀྱན་ནས་སྦྲོང་བ་ལ་མཁས་པ། ནད་བྱུང་བ་སྦྲོང་བ་ལ་མཁས་པ། སྤངས་པ་ཕྱིས་མི་འབྱུང་བ་ལ་
མཁས་པ་འོ། །

དང་བོ་ནད་ལ་མཁས་པ་ནི། ནད་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བུ་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་
པ་འོ། །གཉིས་པ་ནད་ཀྱན་ནས་སྦྲོང་བ་ལ་མཁས་པ་ནི། ནད་འདི་ནི་རྒྱུ་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་
བའམ། མཁྱིས་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའམ། བད་ཀན་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའམ། བདག་ལས་
གྱུར་བའམ། གཞན་ལས་གྱུར་བའམ། འདུས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ཞེས་ཤེས་པ་འོ། །གསུམ་པ་ནད་བྱུང་
བ་སྦྲོང་བ་ལ་མཁས་པ་ནི། ནད་འདི་ནི་མིག་སྟོན་ནམ། སྒྱུ་མཉེའམ། སྒྱུག་སྟོན་ནམ། བཀྱ་སྟོན་ནམ།
སྒྲར་སྒྱགས་པའམ། དུ་བས་བདུག་པའམ། ནན་རྩིའི་ལས་ཀྱིས་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་
པ་ཤེས་པ་འོ། །བཞི་བ་ནད་སྤངས་པ་ཕྱིས་མི་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་ནི། ནད་འདི་ལ་ནི་འཕྲོད་པའི་
ཚོ་ག་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་སྤངས་ན་ཕྱིས་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཤེས་པ་འོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྷན་པ་ཡང་བྱུག་རྩེ་འབྱེན་
པ་སྤོང་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཚོ་བྱེད་བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་འཕགས་པའི་བདེན་
པ་འོ། །འདི་ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་བའོ། །འདི་ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་འགོག་པའོ། །འདི་ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་
འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་རྩེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་

མཁུན་རྟོ། །འཆོ་བྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་སྦྱེ་བའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐལ་རྣམས་སྤང་བའི་
སྤྲུལ་མཁུན་རྟོ། །ཁྱ་བ་དང་། ར་བ་དང་། འཆི་བ་དང་། ལྷ་དན་དང་། སྦྱེ་ཐུགས་འདོན་པ་དང་། སྤྲུག་
བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འབྲུག་པའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐལ་རྣམས་སྤང་བའི་སྤྲུལ་
མཁུན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཆོ་བྱེད་གཞིན་ལུང་ལྷན་མོང་གི་མིག་རྩལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་
དང་བྲལ་བ་སྦྱེས་སོ། །

སྤྲུལ་པ། སྤྲ་རགས་རིམས་ནད་འཛོམས་པའི་སྤྲུལ་མཆོག་གིས། སྦྱེ་འགྲོའི་བྲུག་རྩུ་མཐའ་དག་
རབ་བཅོམ་ནས། །གཏན་བདེའི་བདུད་ཅི་སྤྲུལ་མཆོག་ལ་རོལ་བའི། །སྤྲལ་བ་མཆོག་ལ་སྦྱོད་པ་ཨེ་མ་
མཛད། །

ཅས་པ་འདི་ནི་འཆོ་བྱེད་གཞིན་ལུང་གསུང་འཆོབ་དམ་པ་སྤྲུལ་པ་བཟླན་ཁོས་བསྐྱལ་ངོར་ཐ་
སྟོད་པ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཆོས་འདུལ་བ་ལུང་ལས་བདུས་པ་ཡིན་ལ། གསར་བྱ་རྣམས་ཚིམ་ལྷགས་
སྤྲུལ་མཆོག་ལ་རྒྱས་མངའ་ཆེད་ཆོག་སྦྱོར་འདུལ་ལུང་བཞིན་བྱས་སོ། །

༢༡། གཡུ་ཐོག་གསར་རྟིང་གི་རྣམ་ཐར་བཞུགས་སོ།

༢༡། །བཞི་བརྒྱ་ཙུ་བཞིའི་ནད་རིམས་དབྱེངས་སུ་དག་པའི་ཚོས་སྐྱ་ཀུན་གསལ་མཛེས་
མའི་ངོས། །ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གཟུགས་སྐྱ་མཚན་མོའི་མགོན་པོ་རྒྱ་སྐར་ཐང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་
མཛེས། །གཞན་ཡང་ཕྱིན་ལས་ཉི་མ་འབར་བས་སྐྱེ་རྒྱའི་དགེ་ལེགས་ཟུ་གུ་རྒྱས་མཛད་པ། །བེའུ་རྩ་
ཡི་འོད་དང་དབྱེར་མེད་གུ་རུའི་ཞབས་རུལ་ཏྲག་ཏུ་སྤྱི་བོར་འཛིན། །གསོ་རིག་གཙུག་ལག་ཐང་
བས་སྐྱེ་རྒྱའི་གདུངས་པ་སེལ་མཛད་པའི། །སྤུང་གི་དཔལ་མོ་དྲང་སྟོང་མཁས་པ་བརྒྱད་པར་བཅས་
པ་ཡི། །བཀའ་དྲིན་འོར་བུའི་ཕུང་བོ་ས་ཆེན་འདི་ལ་རབ་སྦྱངས་པ། །འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་འོར་
འཛིན་བུ་མོ་འདི་ཡི་ཁུར་དུ་སྤྱེ། །ཁུད་པར་གཡུ་ཐོག་པ་ཞེས་གྲགས་པའི་ལྷ་རྩེ་ཆེན་པོ་ཉིད། །ཐུགས་
རྒྱུད་ལུང་རྟོགས་འོར་བུའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཡོངས་གཏམས་ཤིང་། །ཕྱིན་ལས་འོད་སྟོང་འབར་བས་
འགྲོ་བའི་གདུངས་པ་སེལ་མཛད་པ། །བརྒྱད་པར་བཅས་ལ་སྟིང་ནས་མི་གུས་དཔྱད་ཐུན་སུ་ཞིག་
མཆིས། །དེ་ཡི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཚོ་ལས། །ཐུན་མོང་མཛད་པ་འོར་བུ་དཔྱ། །རང་སྟོབས་པས་ཐེགས་
ཙམ་ཞིག །སྐལ་མཉམ་འགའ་ལ་གཟིགས་མོར་འགྲེམས། །

དེ་ལ་འདིར་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཞེས་གྲགས་པའི་གསོ་བ་རིག་པའི་གནས་ལ་སྐྱ་
དྲིན་ལྷག་པར་ཆེ་བའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་རང་སྟོབས་དཔག་ཚོད་ཙམ་
ཞིག་འབྲི་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གཡུ་ཐོག་གི་གདུང་འདི་ལ་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་དང་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་
གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་རིམ་པར་འཆད་པ་ལ། འདི་ལྟར། རྩོན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ལྷ་ཐོ་
ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱི་དུས་སུ། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་བོ་རྩ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བྱ་བེ་བྱེ་དགའ་བྱེད་ཅས་
པ་ཡོད། བྲམ་ཟེ་དྲིལ་བཟོ་མ་ལ་བུ་མོ་བེ་ལྷ་དགའ་མཛེས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱིས་པ་མ་ལ་
གནང་བ་ཞུས་ཏེ། བྲམ་ཟེ་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤུང་པ་མཁས་པ་ཆེས་སྟན་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་
ཡོད་པའི་དྲུང་དུ་སྤུང་གི་རིག་པ་སྟོབ་དུ་བྱོན་ཏེ། གསོ་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་བོ་ལ་སྦྱངས་པས་

མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་གཉིས་ཐོགས་པོར་གྱུར་ཏེ་རྒྱ་གར་ཤར་རུབ་དང་། རྒྱ་ནག་ལི་ཡུལ། བལ་
ཡུལ་རྣམས་སུ་བྱོན་ནས་འགོ་བ་མང་བོ་ལ་སྦྱོན་དཔུང་གིས་པན་བཏགས་ཤིང་། གཞན་མང་བོ་ལ་
གསོ་བ་རིག་པ་བསྐྱབས། སྐབས་ཤིག་ཏུ་ཁོང་གཉིས་བོད་དུ་བྱོན། ཟླ་ཁྲི་ཅིག་ཏུ་སླེབས་པས། ལུ་མོ་
ཞིག་གིས་བུད་མེད་དར་མ་ཞིག་ཁྱར་ནས་སྒྲོ་ཕྱིར་བསྐྱལ་སོང་། སྦྱོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་སྒྲོར་བསྐྱལ་
ནས་ཅི་བྱེད་ཅེས་དྲིས། ལུ་མོ་ན་རེ། འདི་ངའི་མ་ཡིན་མོད་ནད་པ་རེད་ཟེར། སྦྱོན་པས། ཕྱིར་མ་ཡིན་
ཞིང་དགོས་སུ་ནད་པ་ཡིན་པས་སྒྲོར་མ་འདོན་ནད་དུ་ཞོག་གསུངས་པས། ལུ་མོ་ན་རེ་མ་ཡིན་ཀྱང་
ངེད་རྣམས་ལ་ནད་དྲི་ཕོག་ཅིང་བྱིས་ལྷ་མི་མཉེས། ངེད་བོད་རང་གི་ཨ་ལུགས་(གོ་མས་ལུགས།) ཡིན་
ཟེར་རོ། དེ་ནས་སྦྱོན་པས་བྱེད་བོད་ལ་ནད་གསོ་བ་བོའི་སྦྱོན་པ་ཡོད་དམ། ཞེས་དྲིས་པས། ལུ་མོས་
ནད་བྱུང་ན་ཟས་ཀྱི་ཆོད་འཛིན། རྩ་གསར་བ་ལ་མར་བཞུས་ནས་བཏང་བས་རྩ་ཁ་བསྐྱམས་ཤིས་
ཅོམ་ཡོད། ནད་གསོ་བ་བོའི་སྦྱོན་པ་པ་མ་ཡོད་ཟེར། ཡང་སྦྱོན་པས་དྲིས་པ། བྱེད་བོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་
ནད་པ་ཡིན་ཆོད་སྒྲོར་འདོན་ནམ་གསུངས་པས། ལུ་མོ་ན་རེ། ལུ་ཆ་ན་ན་པ་མས་སྒྲོར་མི་འདོན། པ་
མ་ན་ན་བྱ་ཆས་ཕྱིར་འདོན་བྱས་པས། སྦྱོན་པའི་ཕྱགས་ལ་བོད་མཐའ་འཁོབ་རེད། ལུགས་ངན་འདི་
འདྲ་འདྲག་སྟམ་དུ་སྟོང་རྗེ་ཆོད་མེད་པ་སྟེས་ནས། ལུ་མོ་ལ། བོད་ཡུལ་འདི་ཕུན་པའི་སྤིང་དུ་འདྲག་
མི་རྣམས་ཕྱགས་ལས་སྒྲུབ། པ་མ་ནད་པ་སྒྲོ་ཕྱིར་འབུད་པ་ག་ལ་རུང་། པ་མ་ནི་བསྟོན་བཀྱར་དང་
མཆོད་པའི་གནས་ཡིན་མ་ནད་དུ་བྱེད། ངེད་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོན་དཔུང་བྱེད། ངེད་གཉིས་ཀྱིས་བོད་
འདིར་གསོ་དཔུང་གི་རིག་པ་སླེལ་རྒྱ་ཡིན། བྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་དྲིལ་བསྐྱགས་ཀྱིས་གསུངས་པས། ལུ་
མོས་མ་དང་། སྦྱོན་པ་གཉིས་ནད་དུ་གདན་དྲངས། མ་ལ་ནད་གཡོག་སྦྱོན་པ་གཉིས་ཀྱི་ངག་ཉར་
བྱས། སྦྱོན་པ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ལ་སྦྱོན་དཔུང་བྱས་ནས་དྲག་དེ་ནས་བྱ་མོ་དེས། བོད་ན་ནད་གསོ་བའི་
སྦྱོན་པ་གཉིས་རྒྱ་གར་ནས་ཕེབས་འདྲག་ཅེས་དྲིལ་ཆེན་པོ་བསྐྱགས་སོ། །

དེ་ནས་སྦྱོན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོན་དཔུང་གིས་པན་བཏགས་པ་དང་གསོ་རིག་སླེལ་བས་སྦྱོན་
གཤམ་རྒྱས་སྟབས། བོད་རྒྱལ་ལྷ་མོ་མོ་རི་གཉན་བཅན་གྱིས་གསན་ནས་སྦྱོན་པ་གཉིས་པོ་བྱང་ཡུམ་

བྱ་ཆ་སྒྲིལ་དུ་སྦྱར་དངས། བསྟེན་བཀྱར་སྒྲ་ན་མེད་པ་བྱས། བོད་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་དགོས་པའི་
ཞུ་བ་ཕུལ་བ་སྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། རྒྱལ་བོའི་སྲས་མོ་ལྷ་ལྷམ་ཡིད་ཀྱི་རོལ་ཆ་སྟེན་པ་
བེ་བྱི་དགའ་བྱེད་ལ་ཕུལ་ནས་སྟེན་པའི་ཡུམ་དུ་བཞེས། ལྷ་ལྷམ་ཡིད་ཀྱི་རོལ་ཆ་ལ་སྲས་དུང་གི་ཐོར་
ཅོག་ཅན་འབྲུངས་སོ།

སྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་རེག་པ་ཅའི་མདོ། འཚོ་བ་ཟས་ཀྱི་མདོ། སྦྱར་བ་སྟེན་གྱི་མདོ། གཏར་སྟེག་
དབྱེད་ཀྱི་མདོ། མ་ཆས་བཟོའི་མདོ་རྣམས་དང་། ཅ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་ཁོག་དབྱགས་དབྱེད་ལག་
ལེན་དང་བཅས་པ་གནང་སྟེ་བོད་ཡུལ་དུ་གསོ་རེག་གི་བསྟེན་པ་སྟེལ། ལོ་ཤས་ལ་བཞུགས་ནས་སྦྱར་
བྱ་གར་དུ་ཕེབས་སོ། བྱིས་སུ་བེ་བྱི་དགའ་བྱེད་ཀྱི་སྲས་དུང་གི་ཐོར་ཅོག་ཅན་ཡང་སྟེན་པ་མཁས་
པར་གྱུར་ཏེ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་དང་། དེའི་སྲས་ཁྱི་གཉན་བཟུང་བཅན་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་སྟེན་མཛད། ཁྱི་
གཉན་བཟུང་བཅན་གྱི་སྒྲ་ཆའི་སྦྱང་དུ་དུང་གི་ཐོར་ཅོག་གི་སྲས་སྟོ་སྟོས་ཆེན་པོས་སྒྲ་སྟེན་མཛད། སྟོ་
སྟོས་ཆེན་པོའི་སྲས་སྟོ་སྟོས་མཚུངས་མེད་ཀྱིས། ཁྱི་གཉན་བཟུང་བཅན་གྱི་སྲས་འབྲོང་གཉན་ལྗེའི་
སྒྲ་སྟེན་མཛད། སྟོ་སྟོས་མཚུངས་མེད་ཀྱི་སྲས་སྟོ་སྟོས་རབ་གསལ་གྱིས་འབྲོང་གཉན་ལྗེའི་སྲས་ལྷག་
རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་སྒྲ་སྟེན་མཛད། སྟོ་སྟོས་རབ་གསལ་གྱི་སྲས་སྟོ་སྟོས་རྒྱལ་མཛོད་ཀྱིས། ལྷག་རི་
གཉན་གཟིགས་ཀྱི་སྲས་གནམ་རི་སྤོང་བཅན་གྱི་སྒྲ་སྟེན་མཛད། སྟོ་སྟོས་རྒྱལ་མཛོད་ཀྱི་སྲས་སྟོ་སྟོས་
བཤེས་གཉན་གྱིས་ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྒྲམ་པོའི་སྒྲ་སྟེན་མཛད། སྟོ་སྟོས་བཤེས་གཉན་གྱི་སྲས་འདྲེ་
རྩེ་བྱ་གར་བཟོ་ཡིན་ལ། འདིས་རྒྱལ་བོ་གྲང་རྩ་གྲང་བཅན་དང་། མང་སྤོང་མང་བཅན་གྱི་སྒྲ་སྟེན་
མཛད་དོ། རྒྱ་གར་བཟོ་གྱི་སྲས་ཁྱུང་བོ་དོ་རྩེས་འདུས་སྤོང་མང་བོ་རྩེའི་སྒྲ་སྟེན་མཛད། ཁྱུང་བོ་དོ་
རྩེའི་སྲས་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཡིན་ལ། འདི་བས་རྒྱལ་བོ་མེས་ཨག་ཆོས་དང་དེའི་སྲས་ཁྱི་
སྤོང་ལྗེ་བཅན་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་སྟེན་མཛད། ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལ་སྲས་འབྲམ་མེད་། དཔལ་འབྲམ།
དགའ་དགའ་གསུམ་ཡོད་པས། ལུ་ཏིག་བཅན་པོ། ལུ་མེ་བཅན་པོ། ལུ་ཁྱི་བཅན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་སྟེན་
མཛད། སྲས་གསུམ་པ་ལ་སྲས་སྲ་ལུ་ཞེས་སམ་གཡུ་ཐོག་འགོ་མགོན་དུ་གྲགས་པ་འབྲུངས། དེས་

མངའ་བདག་ཁི་རལ་དང་སྤང་དར་གྱི་ཁ་སྒྲན་མཛད། འགོ་མགོན་གྱི་སྤྱི་གཡུ་ཐོག་ཐོ་སྤྱི་གྱིས་
 མངའ་བདག་འོད་སྤང་གི་ཁ་སྒྲན་མཛད། ཐོ་སྤྱི་གྱི་སྤྱི་གཡུ་ཐོག་བྱམས་པ་བྱགས་རྩེས་མངའ་
 བདག་དཔའ་འཁོར་བཅན་གྱི་ཁ་སྒྲན་མཛད། གཡུ་ཐོག་བྱམས་པ་བྱགས་རྩེ་དཔལ་གྱི་སྤྱི་བྱམས་པ་
 དཀོན་མཆོག་ལེགས། དེའི་སྤྱི་བྱམས་པ་བདེ་ལེགས་ཡིན་ལ། འདི་ཡན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་དག་ལ་གཡུ་
 ཐོག་རྟིང་མ་བ་ཟེར་ལ། གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་བ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྒོ་གྲོས་བཤེས་གཉེན་ཡན་གྱི་ལ་
 རྒྱས་ཞིབ་པར་མི་སྤང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དེ་དག་གི་སྒྲུབས་སུ་བོད་རང་གི་ཡི་གེའི་ཐོག་ནས་ཡི་
 གེ་འབྲི་བའི་སྒྲིལ་མ་དར་བའི་སྤྱི་བྱམས་ཀྱིས་མཁས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་ལྷགས་ལ་སྤྱང་རྒྱུ་དང་
 མཛད་པ་རིམ་ལྔར་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་གསལ་ཆ་མེད། འདི་དག་མ་ཟད། གནམ་རི་སྒོང་བཅན་ཡན་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་རྒྱས་གསལ་མེད་དོ།

ཆོས་རྒྱལ་སྤངས་བཅན་སྐམ་པའི་དུས་སུ་སྒོན་པོ་ཐོན་མི་སམ་སྟོ་ཤེས་བོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་
 གསར་བསྐྱེད་གནང་སྟེ་བདེ་སྟོན་པའི་གཞུང་བཙུགས། དེ་ནས་སམ་སྟོ་ཤེས་བོད་ཀྱི་མཆན་བྱ་
 རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་ལས་ཆོས་དང་རིག་པའི་གནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱུར་མགོ་བཙུགས་
 སོ། །དེ་ཕྱིན་ཆད་བོད་རང་གི་ཡི་གེ་འབྲི་བའི་སྟོན་དར་བས། གཡུ་ཐོག་གཞུང་རྒྱུད་འདྲེ་རྗེ་རྒྱ་གར་
 བརྗེ་ཚུན་ཆོད་ནས་ལོ་རྒྱས་ཅུང་ཟད་གསལ་བོ་ཡོད། བོད་རྒྱལ་གཞུང་རབས་ལའང་སྤངས་བཅན་
 སྐམ་པོ་ཚུན་ནས་ལོ་རྒྱས་ཅུང་ཟད་གསལ་བོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་རྩི་རིང་གི་ཡི་གེ་
 དང་། གཞུག་ལག་ཁང་གི་ཡི་གེ་སོགས་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ལས། དེའི་སྟོན་གྱི་བསྐྱུར་ཡིག་དང་། རྩི་
 རིང་གི་ཡི་གེ་དང་། མཆོད་རྟེན་དང་སྐུ་འདྲ་སོགས་ཀྱི་གཟུངས་གཞུག་གི་ཡི་གེ་ལྟ་བུའང་མཐོང་རྒྱ་
 མེད་དོ། །འོ་ན་དེའི་སྟོན་གྱི་སྐུ་པ་དག་གིས། སྐུ་རྩི་ལྟར་སྐྱུངས་པ་རེད་ཟེར་ན་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་ཡི་
 གེ་སོགས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཡི་གེའི་སྟེང་ནས་བསྐྱབས་པར་མངོན་ཏེ། སྐུ་པ་བོ་བྱེད་གཤམ་བྱེད་
 དང་བོ་སྐྱོད་གཤམ་མཛེས་མ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པ་རྩའི་མདོ་སོགས་བོད་ཀྱི་སྟོན་མ་ལ་གནང་བ་སྟེ་
 བསྐྱབས་པ་ལས་བསྐྱུར་བའི་གཏམ་མེད་པས་ཤེས་སོ། །

འདྲེ་རྗེ་རྒྱ་གར་བཟོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསོ་བ་རིག་པ་སོགས་ཚས་དང་རིག་གནས་མང་བོ་ལ་སྦྱངས་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་སྟོང་ལུང་སྦྱིད་སྤྲ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་བཞུགས་ནས། འགོ་བ་ནད་པའི་དོན་མཛད། ནད་པ་གང་ཡོད་ཀྱི་སར་ཕེབས་ནས་གསོ་དབྱུང་མཛད། དཔལ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱང་བས་སྟན་གཤམ་ཀྱིས་བོད་ཡུལ་ཁྱབ། ཕྱགས་ཀུན་ནས་བསྟེན་བཀུར་དང་འབུལ་བ་རྒྱ་ཆེན་བྱང་། གཡུ་མང་བོ་འབུལ་བ་བྱང་བ་ཁང་ཐོག་ཏུ་བཀུ་ཡོད་པ་ལྷག་རྗེ་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས། མཁས་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལ་གཡུའི་ཐོག་འདུག་གོ་ཞེས་བསྒྲགས་པས། དེ་ནས་བཟུང་མཁས་པ་གཡུ་ཐོག་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེ་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེ། བདུད་རྩི་སྤྲ་རྒྱབ་དང་མགོ་ཐིག་རིན་ཆེན་གནད་འགྲེལ་སོགས་སྤྲ་དབྱུང་ཀྱི་གདམས་པ་འཚོལ་ཕྱིར་རྒྱ་གར་ལ་བྱོན། ཁོང་དང་པོར་སྟོ་ཕྱགས་དཔལ་གྱི་རི་བོར་བྱོན་ནས་སྤྲ་རྒྱབ་དང་མཇལ་གསེར་སྤང་སྟོང་ཕུལ་ནས་མགོ་ཐིག་རིན་ཆེན་གནད་འགྲེལ་ཞུས་པས་རྩ་འགྲེལ་ཆ་ལག་ཁ་སྟོང་དང་བཅས་པ་གནད་དོ། །དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཡུལ་པད་མའི་སྤྱིང་ཞེས་བྱ་བར་ཕེབས་ནས་སྤྲ་པ་མཁས་པ་སུ་ཡོད་བཅའ་བས། ཚོང་འདུས་ཤིག་ཏུ་བྲམ་བེ་བེལ་དང་གཟེ་བརྩེད་ཆེ་བ་ཞིག་དང་འཕྲད། དེས་བྱོད་གང་ནས་འོང་། དོན་དག་གང་ལ་འོང་ཞེས་བྲིས་པ་ལ་ལོ་རྒྱས་རྒྱས་པར་ཞུས། ཁོང་སྤྲ་པ་བི་བྱི་ཞེས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་འདུག་པས། དེ་ལ་བདུད་རྩི་སྤྲ་རྒྱབ་སོགས་ཞུས་ནས་གནད་། དེ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་མང་བོའི་མདུན་ནས་སྤྲ་རིག་སོགས་གཞུང་ལྷགས་མང་བོ་སྦྱངས་ནས་མཐར་རང་ཡུལ་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་བཅད་པོའི་སྤྲ་མོ་དགའ་སྟོང་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་སྤྲས་གཡུ་ཐོག་བྱང་བོ་དོ་རྗེ་འབྱུངས་སོ། །

བྱང་བོ་དོ་རྗེ་དེ་ཡང་དད་བཙོན་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཞིང་། ཡབ་ཀྱི་བྱང་ནས་རིག་པའི་གནས་སྦྱི་དང་བྱང་པར་སྤྲ་རིག་ལ་སྦྱངས་པས་ན་སྤྲ་མོ་ནས་ཀྱང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ནས། ནད་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་སར་སོང་ནས་སྤྲ་དང་དབྱུང་བྲས་ནས། དེའི་དུས་སྤྲ་ཁང་མེད་གཤིས། སྤྲ་པ་རྣམས་ནད་པ་གང་ཡོད་ཀྱི་སར་འགོ་དགོས་པས། དེའི་མིང་ལ་ནད་པ་བསྐྱོར་བེར། ཁོང་གིས་ངལ་དུབ་བྱང་དུ་བསད་ནས་ནད་པ་བསྐྱོར་སྟབས། ཉམས་སྦྱང་ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་པ་ཐོབ་ལྟེ། ཁོང་གིས་

ཡབ་ལ་ཁྱུས་པའི་གསུང་མགྲུང་དུ། སྤྲོ་བའི་རྒྱལ་བོ་སྦྱེས་མཆོག་སྤྱལ་བའི་སྤྱ། བྱིད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེས་
གསོ་རིག་སྦྱི་ཁོག་ཕུབས། བདག་སྦྱོས་སྤངས་པས་མན་ངག་འདོད་རྒྱ་འབྱུབ། སྤྱབ་ཐབས་ཟབ་མོས་
ནད་རྣམས་དངོས་སུ་མཐོང་། རྣལ་པ་བསྐྱར་བས་སྤྱོད་བ་ལག་ལེན་རྟོགས། ཁེས་དང་།

དྲེགས་མེད་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནད་པ་བསྐྱར། ཁལ་དུབ་བྱུང་དུ་བསང་ནས་ནད་པ་
བསྐྱར། བྱོགས་ཆ་ཉེ་རིང་མེད་པས་ནད་པ་བསྐྱར། མི་ངོ་ནོར་ངོ་མ་བཏུས་ནད་པ་བསྐྱར། ཁེར་སྒྲ་
འདུ་འཛི་མེད་པས་སྤྲོ་བའི་བཏང་། ཁེས་དང་། སྤྱོད་མེད་ཁ་ཏ་བྱེད་ན་སྤྲོ་བ་འབྱུལ། ཆ་གང་
སྤེབས་ལ་མི་མཁས་སྤྲོ་བ་འབྱུལ། བསེལ་བྱོད་བྱོགས་ལོག་བྱེད་ན་སྤྲོ་བ་འབྱུལ། ཟས་དང་སྦྱོད་
ལམ་མི་མཐུན་སྤྲོ་བ་འབྱུལ། ཁ་དམར་གཏར་སྤོག་མི་ཤེས་སྤྲོ་བ་འབྱུལ། ཆོག་དང་ཉམས་ལེན་
འཛི་ལ་ན་སྤྲོ་བ་འབྱུལ། འུག་ཆུ་ཆང་ལ་དགའ་ན་སྤྲོ་བ་སྦྱོ། གཡོ་སྦྱ་སྤོག་ལ་དགའ་ན་སྤྲོ་བ་
སྦྱོ། མཐོ་འཇུག་དན་ལ་དགའ་ན་སྤྲོ་བ་སྦྱོ། བྱེད་མེད་གཡེམ་ལ་དགའ་ན་སྤྲོ་བ་སྦྱོ། རྟོན་མེད་
བསྐྱར་ལ་དགའ་ན་སྤྲོ་བ་སྦྱོ། སྤྲོ་བ་སྦྱོར་སྤེབས་ལ་མི་བརྟེན་སྤྲོ་བ་སྦྱོ། ཁེས་གསུངས་སོ། །

ཡབ་ཀྱང་ཐུགས་དགུས་ནས། བྱ་བྱང་བོ་དོ་རྗེ་ལ་མགྲུང་གསུངས་པ། བྱ་སྦོ་སྦོ་བས་ཆེ་ཞིང་ཤེས་
རབ་ལྡན། ལང་ཆོ་གཞོན་ཡང་སྦོ་གོས་ལྡན། གསོ་དབྱུང་བཏུན་པའི་སྐྱོར་ཁྱུགས་ནས། བསེལ་བྱོད་
ཆ་གང་སྤེབས་ལ་མཁས། གཏར་སྤོག་ཆ་ཆས་བཟོ་ལ་མཁས། ཆ་གང་ནད་ཀྱི་སྐད་རྟེན་ཞིང་། མཁས་
ཤིང་མཁས་པར་གྱུར་པའི་བྱ། རྟེན་གསོ་དབྱུང་བཏུན་པ་སྤེལ། བྱ་བྱོད་སྦྱེས་པ་པ་ཡི་དཔལ། ཁེས་
སོགས་གསུངས། དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་བྱང་བོ་དོ་རྗེས་རྒྱ་བཟའ་ཆོས་ཀྱི་སྦོ་ལ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་སྤྱས་
གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཁེས་བྱ་བའི་མཁས་ཆེན་སྤྲོ་བ་གསུངས་ཅན་དེ་འབྱུངས་སོ། །

དེ་ཡང་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་འདི་ཉིད། བོད་རྒྱལ་བྱི་སྦོང་སྤེ་བཙན་དང་དགུང་མཉམ་
ཡིན་པ་དང་དགུང་རྟིང་ས་པོ་སྤེལ་ཡིན། ཁེས་རྣམ་ཐར་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་ལས་གསུངས་
མོད། བྱི་སྦོང་འབྱུངས་ལོ་ལའང་དེབ་ཐེར་རྣམས་སུ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ལ། དེབ་ཐེར་མཁས་པའི་
དགའ་སྦྱོན་ལས། ཡིག་ཆང་ཤས་ཆེ་བར་སྤྱགས་པོ་རྟ་ལ་འབྱུངས་པ་དང་འཐད་པའི་བྱོགས་བྱེད་པ་

མང་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་ལོ་༡༧༠༥ཡིན་ནོ།

དེས་ན་ལྷགས་རྟ་ལོའི་སྤྱེལ་སྒྲའི་ཆོས་བཙུ་ལ་སྐྱབས་ལྷན་མས་པར་གསུངས། དེ་ནས་དགུང་ལོ་གསུམ་ལོན་ཆེ། ཡབ་ཀྱིས་སྒྲོག་ཡིག་བསྐབས། ཆོགས་མེད་པར་མཐུན། ཡབ་ཀྱི་མདུན་ནས་གསོ་དབྱང་གི་གཞུང་ལག་ལེན་དང་བཅས་པ་ལ་སྤྱངས་པས་མཁས་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཡབ་ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་ལ། ངའི་བྱ་འདི་ན་ཆོད་འདི་འདྲ་ཆུང་ཡང་། ཡི་གེ་དང་སྒྲན་སོགས་ལ་འདི་འདྲ་མཁས་འདུག་ཆོད་གཞོན་སྟབས་ཞབས་འབྲིང་ཞིག་བཞག་ནས་ནད་པ་བསྐྱར་དུ་གཏོང་དགོས་དགོངས་ནས། བྱ་ལ། ད་འགོ་བ་ནད་པའི་དོན་དུ་སྒྲན་རྒྱལ་ཐོགས་ལ་འགོ་དོན་མཛོད་གསུངས་ནས། སློབ་མ་དགེ་བ་རྩི་རྩེ་བྱ་བ་ཞབས་འབྲིང་བར་བསྐྱོར་ཏེ་ནད་པ་བསྐྱར་ཞིང་འགོ་བ་ནད་པའི་དོན་བྱེད་དུ་བཅུག་གོ། དེ་ནས་སྐུ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་ནད་པ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ནད་ལས་ཐར་བར་བྱས་པས། སྒྲན་སྒྲ་གཉིས་པ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཞེས་སྟན་གསུངས་རྒྱས་སོ།

དགུང་ལོ་བཅུ་བཞེས་པའི་ཆེ། རྒྱལ་བོ་མེས་ཨག་ཆོས་ཀྱིས་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་སྟན་གསུངས་གསན་ནས། ཆོས་སྒོན་ཏ་རག་ཁ་ཞེས་པ་གདན་འདྲན་ལ་བཏང་། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་རྒྱལ་བོའི་བཀའ་བཞིན་བྱོན། རྒྱལ་བོ་ཡབ་སྐུ་གཉིས་བྱས་བྱང་ཏི་རྒྱལ་གཉེན་མཁར་བྱ་ལ་སོགས་པ་བོད་ཀྱི་སྒྲན་པ་རྣམས་དང་ཚོད་དུ་བཅུག་དེའི་སྐབས་སུ། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས། བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཚོད་པ་བྱེད་པ་ལ། །དཔང་བོ་ཐུབ་པའི་སྒྲན་པ་བོད་ན་མེད། །བདག་ནི་གསོ་དབྱང་གྱི་མཚོའི་པ་རོལ་སོན། །དྲིས་པའི་ལན་ལ་བརྟུགས་མེད་ལན་ཡང་འདེབས། །གསོ་དབྱང་ལག་ལེན་ནམ་མཁའི་ཐོག་དང་འདྲ། །གང་ལ་བརྟུབ་ཀྱང་ཐོགས་བརྟུགས་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ཡི་ཚོད་ལན་འདེབས་མཁན་སུ་ཡིས་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ནས་བཅུད་པས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་ཏེ། རྒྱལ་བོ་ཡབ་སྐུ་ཁོང་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས། བྱི་སྒྲོང་ལྷེ་བཙན་གྱི་སྒྲ་སྒྲན་དུ་དབང་བསྐྱར། བོད་ཀྱི་སྒྲན་པ་མི་དགུ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀུར་སྟོན་ཞིང་སློབ་དཔོན་དུ་གྱུར་ནས་གདམས་ངག་ཞུས་སོ།

དེ་ནས་ཉེན་ཞིག་བསམ་ཡས་སུ་མི་ཞིག་ན་ནས་ཡོད་པའི་ཆེ། བྱང་ཏི་རྒྱལ་གཉེན་མཁར་བྱ་ལ་

སོགས་པའི་སྤྲན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོས་གང་བྱས་ཀྱང་མ་ཕན་པ་ཞིག་ཡོད། དེའི་ཆོ་རྒྱལ་བོ་འཁོར་
 དང་བཅས་པ་ཆེབས་ཆགས་ལ་བྱོན་པའི་སྤྲན་པ་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲན་པ་རྣམས་
 ཡོད་ཆོ། རྟན་པ་དེ་མི་ཞིག་གིས་བྱུང་ནས། རྟན་པས་རྒྱལ་བོ་ལགས་བདག་ནི་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར། སྤྲན་
 པ་སྤྲན་བཅོས་ཀྱང་ཕན་པའི་སྐབས་མ་རྟེན། རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་བཟུང་བས། རྒྱལ་བོ་
 ར་རེ། གཡུ་ཐོག་པ་གཡུ་ཐོག་པ་གསུངས་པས། མཁས་པ་གཡུ་ཐོག་པས་རྩ་ཞིག་གཟིགས་ཏེ། རྒྱལ་
 བོ་ཆེན་པོ་མི་འདིའི་རྟན་གསོ་བར་འདོད་ན། རྒྱལ་བོའི་ཆེབས་པ་དེ་བདག་ལ་གཡུ་ཐོག་པ་སྤྲན་
 པས། རྒྱལ་བོས་ཀྱང་ཆེབས་བཤོལ་ནས་ཆེབས་པ་གཡུ་ཐོག་པ་ལ། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་ཆེབས་པ་
 བཅེབས་ནས། རྟན་པའི་ལག་པ་ལ་ཐག་པ་བཏགས་ཏེ་བྱུག་གིས་བཟུང་ནས་ཆེབས་རྒྱུག་བྱས་སོ། །དེ་
 རས་རྟན་པ་སོས་པས་རྒྱལ་བོ་ཡ་མཚན་པར་གྱུར་ནས། རྟན་གྱིས་གདུང་བ་ལ་རྟ་བརྒྱུགས་པས་གང་
 ལ་ཕན་གསུངས་པས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་གསུངས་པ། མི་འདིའི་ཆེབ་མ་དང་སྒོ་བ་འབྱར་བར་
 རྟ་བརྒྱུགས་པས་ཆེབ་མ་དང་སྒོ་བ་ཕྱལ་ནས་རྟན་ལས་ཐར་བ་ལགས་སོ་གསུངས། རྒྱལ་བོ་འཁོར་
 དང་བཅས་པ་ཡ་མཚན་པར་གྱུར་ནས། རྒྱལ་བོས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཆེབས་པ་སྤྲན་དང་བཅས་
 པ་གནང་ངོ་། །དེ་ནས་སྤྲན་པ་གཡུ་ཐོག་པ་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཆེབས་པ་སྤྲན་དང་བཅས་པ་ཡབ་
 ཡུམ་གཉིས་ལ་སྤུལ་སྟོ། །

ཡུལ་དེ་ན་སྤྲན་པ་ཀུན་རྒྱུག་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། སྤྲན་པ་དེས་གཡུ་ཐོག་པ་ཡབ་སྤུལ་ལ་ཆགས་
 རྒྱང་གི་རྣམ་པ་ཞིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དེའི་རྒྱུན་བྱས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲན་པ་ལ། ངས་རྟན་
 པའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སྤྲན་པ་སྤྲན་པོ་འདིས་ཐེག་ཆབ་ཆེན་པོ་བསགས་པ་རྟིང་རེ་རྩེ་དགོངས་ནས་
 བཞུགས་ཡོད་པའི་ཆོ་སྤྲན་པ་དེའི་བྱ་མོ་བཙུན་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་མཚན་སྲིན་ལངས་ནས་ཆགས་
 པས་ཐྱོས་ཏེ་ལ་སྤྲན་པ་ཆེན་པོ་མཚན་མར་བརྒྱངས་པས་རྩ་བ་ཆད་དེ་མཚན་མར་ལུས་པས་མོའི་མཚན་
 མའི་སྲིན་བྱ་ཁྲོས་ནས་འཆི་ལ་སྤྲན་པ་ཆེན་པོ་མཚན་མར་བཞུགས་ཏེ། པ་སྤྲན་པའི་ལ་སྤྲན་པོ་ཐབས་གང་བྱས་ཀྱང་མ་ཐོན། བྱ་
 མོ་མ་དང་བཅས་པས་པས་ཕན་པའི་སྐབས་མ་མཆིས། གཡུ་ཐོག་པ་ཡབ་སྤུལ་གདན་འདྲེན་ཟེར་བས།

པ་ན་རེ། ལྷ་མོ་ཤི་ནའང་ཐོག་ཀླན་པ་བྱ་མི་འབོད་ཟེར་རོ། །དེ་ནས་མ་ལུ་གཉིས་ཀྱིས་པ་ལ་དབང་
མེད་པར་གཡུ་ཐོག་པ་ཡབ་སྲས་གདན་དྲངས་པས། ཡབ་ཀྱིས་ཟུར་གྱི་གཏམ་རྣམས་ཐོས་པས་མ་
གཤེགས་ཤིང་སྲས་ལ་ཡང་བཤོལ་བཏབ། སྲས་གཡུ་མགོན་གྱིས་ཡབ་ལ་ཁྱུས་པ། ནད་པ་དང་སྦྲན་པ་
ནད་གཡོག་སོགས་འཁོར་གྱིས་ལོག་སྐྱབ་མི་བཟོད་ན་སྦྲན་པས་སྦྱིང་ཇི་བསྐྱོམས་ནས་ནད་པའི་དོན་
བྱེད་པ་དང་རྒྱབ་འགལ་མིན་པ་མི་ཡོང་། གཞོད་ལན་དུ་པན་འདྲོགས་དགོས་པར་འདུག་སྟུང་ནས།
ཡབ་ལ་མ་ཉན་པར་བྱོན་པས། ལྷ་མོ་དེའི་པ་ན་རེ། བདག་གི་ལྷ་མོ་འདི་བྱ་ལས་སྟག་པས། འདི་བྱེད་
ཀྱིས་འཆོས་ཤིག་ལྷ་མོ་ལ་གང་རི་བའི་བྱ་དགའ་བྱེད་རང་ལ་འབྲལ་ཟེར། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་བྱེད་
རང་གིས་བཅོས་མ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་གསུངས་པས། བདག་གིས་བཅོས་གང་ཤེས་བྱས་ཀྱང་མ་པན་
ཟེར་། དེ་ནས་གཡུ་མགོན་གྱིས་དུ་ཚྭ་སྐྱར་ནས་སྦྲ་ལ་བཏབ་པས་སྦྱིད་པ་བྱུང་བས་ལ་ཕུག་ཐོན་རྟོ། །དེ་
ནས་མངལ་གྱི་མིན་བྱ་འབྲུགས་པ་ལ་སྦྲན་དབྱེད་གནང་ནས་ལྷ་མོ་ནད་ལས་གྲོལ་རྟོ། །དེ་ནས་ཀུན་
རྒྱལ་པ་ཡིད་ཆེས་ནས་ཕུག་འཆོལ་ཞབས་སྦྱི་བོར་སྦྲངས་འབྲལ་བ་མང་བོ་ཕུལ་རྟོ། །དེ་ནས་ཀུན་རྒྱལ་
པ་ན་རེ། བདག་ལ་མན་ངག་ཁྱེ་ཟེར་བས་མན་ངག་ཉམས་ཡིག་གནང་ངོ། །

གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་དགྲུང་ལོ་བཙུ་ཅམ་བཞེས་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ་རྒྱལ་བོ་ཁྱི་སྒོང་ལྷེ་བཙན་
ཀྱིས་སྦྱན་བསྐྱང་བ་ལ་གཡུ་ཐོག་པ་སྦྱན་དྲངས། གཡུ་མགོན་གྱིས། རྒྱལ་བོའི་སྦྱན་བསྐྱང་བ་ལས་
ཆབས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོང་བ་འདུག་ཏེ་འཕོངས་ལ་རྩ་སྦྱེ་བར་གདའ་ཁྱུས་པས། རྒྱལ་བོས། གཡུ་ཐོག་པས་
ཐབས་མཛོད་གསུངས། གཡུ་ཐོག་པས། རྒྱལ་བོའི་ཕུག་གིས་ཞབས་འཕོངས་ཀྱི་རུས་པ་འཕུར་ན་པན་
གསུངས། རྒྱལ་བོས་གཡུ་མགོན་གྱི་གསུང་ལྟར་མཛོད་པས་མིག་ནད་དྲག་དེའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱལ་བོས་
ལག་པས་རྒྱན་དུ་སྦྱར་འཕུར་བའི་གོམས་གཤིས་ཆགས་པས། རིམ་གྱིས་མིག་ལ་གཞོད་ནས་མིག་ནད་
བྱུང་། ལག་པས་འཕོངས་འཕུར་བས། ལག་པ་མི་གཙང་སྟུང་ནས། མིག་ལ་མ་རེག་པས་མིག་ནད་
རིམ་གྱིས་དྲག་པའོ། །

ཡང་སྐབས་ཤིག་རྒྱལ་བོའི་ཆོམས་བསྐྱང་བས་མཁས་པ་གཡུ་མགོན་གྱིས་གསུངས་པ། རྒྱལ་བོའི་

ཡ་ཀན་གྱི་དགྱིལ་དུ་འཛོམ་བ་སྐྱེས་ནས་གཏམ་གསུང་མི་སྤྱབ་པ་ཡོང་བྱས་པས། རྒྱལ་བོས་གསུངས་
པ་དྲུག་འཛོམ་བ་མི་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་གསུངས་པས། འོ་ན་རྒྱལ་བོ་རང་གི་ལྷགས་ཀྱི་ཆེ་མོས་ཡ་ཀན་
ཕུར་ཅིག་ཞུས་པས། རྒྱལ་བོས་དེ་ལྟར་མཛད་པས། ཆོས་ཀྱི་བ་དྲངས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཆོས་ས་
ཅུང་ཟད་མི་བདེ་བ་ལ་ལྷགས་ཀྱིས་རྒྱན་དུ་རྟེན་སྤྱད་བྱས་པས་ནད་དེ་རྩེ་ཕུར་སོང་། ལྷེས་ཀན་ལ་
འཕུར་དགོས་བྱུང་ནས་སོ་ལ་རྟེན་གཏུག་མ་བྱས་པས་རིམ་དྲངས་བྱུང་།

གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞེས་པའི་ཆོ། རྒྱལ་བོ་ཁྱི་སྤང་ལྷེ་བཙན་གྱིས། རྩྱགས་
རིགས་ཀྱི་སྤྲན་པ་དགུ་སྟུན་དྲངས་ནས། མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཡུ་ཐོག་པ་དང་ཚྭ་པ་མཛད་པས། རྒྱ་
ནག་གི་སྤྲན་པ་སྟོང་གསུམ་ན་རེ། བོད་ན་སྤྲན་པ་ཡོད་དམ་ཟེར་བས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས། རྒྱལ་
བོ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་རིང་གི་སྤྲན་པ་དྲུང་གི་ཐོར་ཅོག་ཅན་ནས་བཟུང་ཁྱི་སྤང་ལྷེ་བཙན་རིང་
གི་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཁོ་རང་ཡན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཙུང་བས། རྒྱ་གར་གྱི་སྤྲན་པ་ན་རེ། རྒྱ་
གར་དྲུག་ཀྱི་ནག་བལ་ཡུལ། ལི་ཡུལ་སོགས་ལ་གསོ་བ་རིག་པའི་བཀའ་བབ་ཚུལ་གང་ཡིན་གསུངས་པས།
གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་འདི་སྐད་གསུངས་སོ། །རྒྱ་གར་གྱི་ལྷགས་ལ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ། རྒྱ་ནག་གི་
ལྷགས་ལ་འཁོར་འདས་ཅིས་ཀྱི་རྒྱུ། བལ་བོའི་ལྷགས་ལ་འཁོར་འདས་བཟོའི་རྒྱུ། ལ་ཆེའི་ལྷགས་
ལ་རྩལ་སྤྱོར་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུ། སོག་པོའི་ལྷགས་ལ་ནད་ཕྱིར་འདྲན་པ་གཏར་ཁའི་རྒྱུ། གར་ལོག་
གི་ལྷགས་ལ་ནད་བསྐྱེད་པ་མའི་རྒྱུ། ཏ་ཟེག་གི་ལྷགས་ལ་ནད་གསོད་པ་དུག་བཙོས་ཀྱི་རྒྱུ། ཁྱི་
ཀྱི་ལྷགས་ལ་རྒྱ་དབྱུང་ཟླ་བསེལ་གྱི་རྒྱུ། ཟ་ཉོར་གྱི་ལྷགས་ལ་ནད་སྤྱད་པ་རྩལ་རྩའི་རྒྱུ། གོ་སར་གྱི་
ལྷགས་ལ་ནད་འདེད་པ་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུ། འང་ཁྱུང་གི་ལྷགས་ལ་ནད་ཕུར་དུ་འདེད་པ་བཤལ་གྱི་རྒྱུ།
ཨོ་རྒྱུན་གྱི་ལྷགས་ལ་ནད་གཉན་དུ་འདྲན་པ་སྐྱུགས་ཀྱི་རྒྱུ། བོད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ནད་གསོ་བར་བྱེད་པ་
གཉན་པོ་བཞི་ལྟན་གྱི་རྒྱུ། གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་ལྷགས་ལ་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པ་དུགས་ལུས་བྱུགས་
གསུམ་གྱི་རྒྱུ། ཐགས་བཟང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ལྷགས་ལ་ནད་བཅིང་བ་དེ་བ་ཆེངས་ཀྱི་རྒྱུ། ཆངས་པ་
སྤྱིའི་ལྷགས་ལ་གསོ་དབྱུང་འབུམ་གྱི་རྒྱུ། འཕགས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལྷགས་ལ་སྤྱགས་རྩེ་

རང་གོལ་གྱི་རྒྱུ། དང་ཐོང་གི་ལྷགས་ལ་ཅ་ར་ཀ་ལྷེ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱུ། བྱི་བའི་ལྷགས་ལ་དབང་ལྷག་
ཆེན་པོའི་རྒྱུ། རང་བའི་ལྷགས་ལ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་རྒྱུ་དོ། །གསུངས་པས། ཡང་བལ་བོའི་
སྤོན་པ་ན་རེ། མཁས་པ་སོ་སོའི་ལྷགས་ལ་དུ་ཡོད་ཟེར་བས།

ཡང་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་འདི་སྐད་གསུངས་སོ། །ཚྭགས་རིགས་ཀྱི་སྤོན་པ་མི་དགའི་ལྷགས་ནི་
འདི་ཉི་མ། དང་བོ་ནི་རྒྱ་གར་ཤན་ཏིང་གར་རྣའི་ལྷགས་ལ་ལུས་སྤྱི་གསོ་བའི་ཡན་ལག་བདུད་ཅིའི་
རྒྱ་རྒྱུ། རྒྱ་ནག་གི་སྤོན་པ་སྟོང་གསུམ་གང་བའི་ལྷགས་ལ་བྱིས་པ་གསོ་བའི་ཡན་ལག་རྒྱུད་དབྱེད་ཉི་
མའི་འོད་ཟེར། མ་རྒྱ་དེ་བའི་ལྷགས་ལ་མོ་ནད་གསོ་བའི་ཡན་ལག་རྒྱུ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར། ལྷ་མ་བུད་
རྣའི་ལྷགས་ལ་གདོན་ནད་གསོ་བའི་ཡན་ལག་རྩྭ་རྩེ་ཆེ་པ་ལམ། བལ་བོའི་སྤོན་པ་ད་ན་ཤྱི་ལའི་ལྷགས་
ལ་རྒྱས་པ་གསོ་བའི་ཡན་ལག་གནད་ཀྱི་མཚུབ་ཚུགས། ཁ་ཆེའི་སྤོན་པ་ཁྲ་ན་བཟླའི་ལྷགས་ལ་དུག་
ནད་གསོ་བའི་ཡན་ལག་རྩས་སྤུལ་གྱི་འབྱུར་འགོས། སོག་པོའི་སྤོན་པ་ན་ལ་ཤན་དེར་བའི་ལྷགས་
ལ་རྒྱས་པ་གསོ་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ། འོ་བོའི་སྤོན་པ་ཁྲོམ་རྩ་ཅིའི་ལྷགས་ལ་རོ་ཅ་གསོ་
བའི་ཡན་ལག་དགའ་བདེ་འཕེལ་བྱེད། བྱ་གུའི་སྤོན་པ་སེང་གེ་འཕེལ་བྱེད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་བཅོའ་བ་
ཐིག་གི་ཡན་ལག་རོ་བཀྲ་འཕུལ་གྱི་མེ་ལོང་། ཁྲོམ་རྒྱལ་ལུ་རྩེ་ཐེ་ཁྲོམ་གྱི་སྤྲས་བཅོན་པ་ཤི་ལ་ནའི་
ལྷགས་ལ་ཐོམ་གྱི་དབྱེ་བ་དུག་ལ་སོགས་པ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བོད་ཀྱི་སྤོན་པ་མི་དགའི་ལྷགས་ནི་འདི་ཉི་མ། བི་བྱའི་ལྷགས་ལ། བི་བྱའི་བོ་ཏ་ཁ་སེར། ལྷག་
པའི་ལྷགས་ལ། ལག་ལེན་གསལ་སྟོན། ཆེར་རྩེའི་ལྷགས་ལ། ཆེར་རྩེའི་ཟེན་ཐིག་བྱང་ཏིའི་ལྷགས་ལ།
གདམས་ངག་གསེར་བྱེ་དང་དབྱལ་བྱེ། མི་ཉག་གི་ལྷགས་ལ། རྩོད་ཆེན་མོ། གཡུ་ཐོག་པའི་ལྷགས་
ལ། གཡུ་ཐོག་བྱ་དོན་ཉམས་ཡིག་བྲིད་ཡིག་རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད། གཉའ་བའི་ལྷགས་ལ། འབྲེལ་
བ་རྩི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྱོས་པ་དབང་གི་རྒྱལ་བོ། རྟོད་སྤོན་གྱི་ལྷགས་ལ། རྟོད་འབྲེལ་གཟི་འོད་འབར་
བ། མཐའ་བཞིའི་ལྷགས་ལ་བསྟན་བཅོས་ལམ་གྱི་སྟོན་མེ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་།
ཁ་ཆེའི་སྤོན་པ་དང་། སོག་པོའི་སྤོན་པ། བྱ་གུའི་སྤོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩི་བ་བྱས་པ་ལ་ལན་ཐོགས་པ་

མེད་པར་བཏབ་པས། རྩོགས་རིགས་ཀྱི་སྤྲན་པ་དགུ་ན་རེ། བོད་ན་འདི་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་མཆོག་དམ་པ་
བཞུགས་པ་ཡ་མཚན་གསུངས་ནས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་ལུལ་རྟོ། རྩོན་བསགས་
སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་རབ་རྒྱས་ཤིང་། །འགོ་བ་མགོན་མེད་རྣམས་ཀྱི་མགོན་གཅིག་བྱ། །བོད་ལུལ་
ལུན་པ་སེལ་བའི་ཉི་མ་མཆོག། གཡུ་ཐོག་ཆེན་པོའི་ཞབས་ལ་བྱག་འཛལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་
ཞབས་སྤྱི་བོར་སྤངས་ཏེ་སྤྲ་མར་བཞེན་རྟོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་བོ་འཁོར་དང་བཅས་པས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་
པོ་རྒྱལ་ཏེ། རྩོགས་རིགས་ཀྱི་སྤྲན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱག་བྱས་པ་མཐོང་ནས་ངོ་མཚར་ཞིང་དད་པར་
གྱུར་རྟོ། །

དེ་ནས་རྩོགས་རིགས་ཀྱི་སྤྲན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱ་ནག་གི་སྤྲན་པ་ན་རེ། གཟའ་བྱི་བྱ་
གསུམ་ཀྱི་བཅོས་ཐབས་བྱིང་གྱིས་བདག་ལ་གནང་དུ་གསོལ། གསུངས་པས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས།
བྱ་བྱི་གཟའ་གསུམ་གདུག་པ་ཆེ་བས། དེ་དག་བཅོས་བྱེད་མི་ཉན། འཇམ་བཅོས་བྱེད་དགོས་མོད།
དེའི་སྐབས་ཐབས་ངེད་ཀྱི་མི་ཤེས་བྱིང་གྱིས་གདམས་པ་སྟོལ་གསུངས་པས། རྒྱ་ནག་རྟོང་གསུམ་གང་
བས་གཟའ་བཅོས་སློག་གི་འཁོར་ལོ། བྱ་བཅོས་མཚན་གྱི་འཁོར་ལོ། བྱི་བཅོས་སྤྱི་བྱིའི་འཁོར་ལོ་སྟེ།
འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ལུལ་རྟོ། །

དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་བཞེས་པའི་ཆེ་རྒྱ་གར་ལ་འགོ་རྒྱ་ཐག་བཅད་
ནས་གསེར་མང་བོ་བཅལ་ཏེ་བསྐྱབས། རྒྱལ་བོ་ལ་སོགས་པས་བཞོལ་བཏབ་ཀྱང་མ་ཐེབས་པར་
གསེར་སྤང་བརྒྱ་འབུལ་བར་བྱིར་ནས་རྒྱ་གར་ལ་བྱོན། བལ་བོར་སླེབས་ནས་བལ་བོའི་སྤྲན་པ་རྟོན་
ཤིང་ལ་ཏ་དང་མཇལ། ཁོང་གིས་སྟེ་ལེན་དང་བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་མཇོང། བལ་བོ་རྣམས་ལ་འདི་བོད་
ཀྱི་སྤྲན་པ་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་རེད་གསུངས་པས། བལ་བོའི་ནད་པ་མང་བོའི་དོན་དུ་བལ་ལུལ་དུ་
ཅུང་ཟད་བཞུགས་དགོས་བྱུང་། བལ་བོའི་སྤྲན་པས་ཆད་པ་སྟོས་བཅོས་དང་རྩམ་ཅ་སྟེ་བའི་མན་
ངག་རྣམས་སྐྱེས་སུ་ལུལ། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་པས། བལ་བོ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་མཚམས་རི་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་
བར་ལོ་རྩ་བ་བེ་རོ་ཅན་རྒྱ་གར་ནས་ཚུར་ཕེབས་པ་དང་མཇལ། ལོ་རྩ་བ་ན་རེ། གཡུ་ཐོག་པ་གང་ལ་

འབྱོན་ཟེར། བདག་རྒྱ་གར་ལ་གསོ་རིག་གི་གདམས་ངག་ལེན་དུ་འགྲོ་བྱས་པས། ལོ་ལྔ་བ་ན་རེ། བྱེད་
རྒྱ་གར་ལ་འབྱོན་ན། བཤེན་ཅན་དྲ་དེ་བ་ལ་སྒྲན་རིག་གི་གདམས་ངག་བྱེད་པར་ཅན་ཡོད་པས་
དེ་ལོངས་ཟེར། དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་རྒྱ་གར་ལ་བྱོན་ཏེ། ལོ་ལྔ་བའི་གསུང་ལྟར་བཤེན་ཅན་དྲ་དེ་
བའི་དུང་དུ་བྱོན་ཏེ། གསེར་སྒང་ཉི་ཤུ་ཙུལ་ནས་གདམས་ངག་བྱས་སོ། དེ་ནས་བཤེན་ཅན་
དྲ་དེ་བས་གཡུ་ཐོག་པ་ལ་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་གདམས་པ་མང་བོ་གནང་། སྒར་
ཡང་གསེར་སྒང་ཉི་ཤུ་ཙུལ་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་སྐོང་བྱས་པས། རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་སྐོང་ལྟ་ཏིག་ཕྱིར་བ། རྒྱུད་
ཀྱི་དཀར་ཆགས་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་གནང་། དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་ཕེབས། བྱི་སྐོར་ལ་བྱིན། དེ་ན་
མཛེ་མོ་རྒྱུད་ལག་ལ་བ། མིག་འབྱེབས་ཤིང་ར་ལིང་སྐྱེས་པ། ཤ་སྒྲོན་ཤ་འཛོར་གྱིས་གང་བ། མགོ་བོ་
སྒྲིན་ནད་གྱིས་བཏབ་པ། རྒྱུད་འབྲུགས་པ་དང་། བར་བད་ཀན། རྒྱུད་གང་བས་བྱེད་པ། ཆོགས་རྣམས་
རྒྱ་སེར་གྱིས་ཁིངས་ཤིང་། ལྷས་སྐྱེ་དུ་རྒྱས་བཟུང་བ། ལ་སྐྱགས་ནས་སྒྲ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གཟིགས་པས།
བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིང་རྗེ་རྣམས་དེ་བ་ཞིག་སྐྱེས་ནས། ལྷ་མ་དང་རྩ་ལ་གསོལ་འདེབས་དང་བཅས་
མཛེ་མོ་ལ་སྒྲན་དཔྱད་བྱས་པ་ཡུན་མི་རིང་བར་མོ་ནད་ལས་ཐར། མཛེ་མོ་ལྷས་སེམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ལས་གོལ། དེ་ནས་ཁོང་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་དུ་ཕེབས། མཁས་པ་ཆེན་པོ་མེ་དབང་ཞེས་བྱ་བའི་དུང་དུ། ཨ་
ཙ་རའི་ཕྱེ་སྐོར་བྱི་ནང་གསང་གསུམ། རྒྱུད་འགྲེལ་སྒྲིང་དང་ཙ་གཅིག་དམར་འདེད་བརྒྱ་དང་བཙོ་
བརྒྱད། རོ་བཀ་འཕྲུལ་གྱི་མེ་ལོང་། བྱང་ཁོག་གསང་དབྱེ་མཚུབ་བཙུགས། ཐུར་དཔྱད་གནད་གྱི་ཕྱེ་
མིག་མངོན་ཤེས་གནད་གྱི་འཕྲུལ་འཁོར། གསང་ཐིག་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ། མན་ངག་པན་བྱེད་གོད་
བྱེད་བསམ་ལས་འདས་པ། དཔན་ཆོགས་ཀྱི་མན་ངག་རྩིས་ལས་འདས་པ་རྣམས་བྱས་ཤིང་སྤངས། ཡོན་
དུ་གསེར་སྒང་ཉི་ཤུ་ཙུལ་། དེ་སོགས་ལྷ་མ་དུ་མ་བཞེན་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ལོ་གསུམ་ལ་བཞུགས།
བྱེད་བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས། ལམ་བར་དུ་པར་བྱོན་རྒྱུར་བྱོན་དུ་བཞུགས་པས་ལོ་གཅིག་འགོར་སོང་
གསུངས། དེ་ནས་གདམས་ངག་གི་སྐོར་མཛོད་མང་བོ་བྱས་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་པས། རྒྱལ་བོ་ཤིན་ཏུ་
མཉེས་ནས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་གར་ལ་བྱོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་བྱེད་འཁོར་བའི་ལོ་རྒྱུས་དྲིལ་ཆེན་

པོ་བསྐྱགས་སོ།

ཡང་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་བཞེས་པའི་ཚེ། གསེར་མང་པོ་བསྐྱམས་ནས་རྒྱ་གར་
དུ་ཐེངས་གཉིས་པ་བྱོན། རྩར་གྱི་སློབ་དཔོན་པཎ་ཆེན་ཅན་དྲ་དེ་བའི་དུང་ནས་གདམས་པ་མང་
པོ་ཐོབ། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་མི་ཉི་ཅན་དྲ་དེ་བ་དང་རྩར་གྱི་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་མེ་དབང་གི་
མདུན་ནས་བྲིད་ཡིག་བརྒྱ་ཙུ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་ནས་སྤངས། རྒྱ་གར་དུ་ལོ་གཅིག་བཞུགས། ལམ་བར་
ལ་རྩ་བ་བརྒྱད་འགོར། ཕྱིར་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་རྩར་བཞིན་ནད་པ་ཤིན་དུ་མང་པོ་ནད་ལས་གྲོལ་
བར་བྱས་པར་མ་ཟད། བུ་སློབ་དམ་ཚིག་ཅན་དང་དད་བཙོན་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྤྲོད་
དཔུང་གི་མན་ངག་རྣམས་མ་ཕྱས་པར་བཟུན་ཅིང་། རྒྱ་དུ་གྱི་ཕྱི་སྐོར་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ། སློབ་
དཔོན་གྱི་གསུང་ལྟར་ཁ་བསྐྱངས་ནས། ཕྱི་རབས་གྱི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཡི་གེར་བཀོད། བོད་གངས་
ཅན་དུ་གསོ་དཔུང་དར་ཁིང་རྒྱས་པར་གནང་ཁིང་། འཕྲིན་ལས་ཏ་ཅང་རྒྱས་བཞིན་པའི་ཚེ། ཕྱིར་
ནག་ཕྱོགས་ཕྱག་དོག་ཅིང་། བྱད་པར་སློན་པོ་སྤང་ལྷ་ཅན་བྱ་བས་བོད་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོན་
པའ། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་བཙོན་དུ་བཅུག་དེ་རྩིས་སློན་པོ་སྤང་ལྷ་ཆོ་ལས་འདས་པ་ལ། མི་རྣམས་
གྱིས་གཡུ་ཐོག་པས་མཐུ་བྱས་ཟེར་ནས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་སློ་ཁ་ཁྲའི་ཡུལ་དུ་སྤྱུགས་སོ།

དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་སློ་ཁ་ཁྲའི་རྒྱལ་བོ་མེ་ཙུ་ཡོ་ཁུར་ཟེར་བ་ཞིག་འདུག་པའི་གམ་
དུ་སླེབས། སློ་ཁ་ཁྲ་ལ་མི་ཤ་ཟ་བའི་སྒོལ་ཡོད་པས། རྒྱལ་བོ་མེ་ཙུའི་སེམས་ལ། མི་འབྱམས་འདྲིའི་
གཟུགས་ཕུང་རྒྱས་འདུག་པས་བསད་ནས་ཤ་ཟ་དགོས་བསམས་ཏེ། གཡུ་ཐོག་པ་ལ། ཁྱོད་ས་ཕྱོགས་
གང་ནས་ཡིན། དོན་གང་ལ་ཡོང་། ལས་སུ་གང་ཤེས། མིང་ལ་གང་ཟེར། རེད་གྱི་ས་འདི་ཤིན་དུ་རྩལ་
པས་དོ་རྩལ་ཡོད་པ་སང་རྩལ་མེད་ཟེར་བས། གཡུ་ཐོག་པས་རྩར་གྱི་ལོ་རྒྱས་རྣམས་ཞིབ་པར་བཤད།
བྱད་པར་དུ་ཁོང་གིས་ང་མི་སྒྲིག་གསོ་བ་པོ་ཡིན། སྒྲིག་སྟེར་གྱི་བདུད་རྩིང་ལ་ཡོད་བྱས་པས། ཁོ་ན་
རེ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ང་ལ་ན་ཚ་ཡོད་པས་རྩ་ལ་སྟོས་ཟེར། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་ད་ལྟ་རྩ་ལ་ལྟ་
བའི་དུས་མིན། སང་ཉིན་རི་མཐོ་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་བཟུའོ་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། རུང་ཟེར་ནས་ཕྱི་

ཉིན་འགྲམ་པ་གཡས་སུ་རམ་བཅུག་གཡོན་དུ་བཅག་བཅུག་ཅ་གནད་སྐྱད་པས་བསྐྱམས་ནས་ད་ཅ་
ལ་སྟོན་ཟེར། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་ཁོའི་བྱ་བ་དང་བསམ་པ་ཚང་མ་ཤེས་ནས། རྒྱལ་བོ་ད་ལྟ་བུ་སྐྱུང་
མི་མངའ་ཡང་བྱིད་མི་ཤ་ཟ་འདོད་པ་རེད་གསུངས། ཡང་གཡུ་ཐོག་པས་གསུངས་པ། གློ་ཡི་རྒྱལ་
བོ་མ་ཅ་བྱིད། མི་ཡི་ཤ་ཁྲག་ཟ་འདོད་ཕྱིར། རྩུན་དང་གཡོ་ཡི་ན་རྩུན་བྱེད། བྱིད་ཀྱི་ལུང་པ་སྟོ་
ལུང་དེ། །རམ་དང་བཅག་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་། ཅ་རྣམས་ཚ་ཞིང་མི་བདེ་བ། ཅ་གནད་བསྐྱམས་པས་
འབུགས་པ་ཡིན། །ང་ངོ་བྱིད་ཀྱི་མ་ཤེས་ན། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཟེར། མཁས་པ་ཀུན་གྱི་
གཏུག་ས་ཡིན། ཆོ་སྟོག་སྟེར་བའི་ཆོ་སྟོག་ཡིན། ཁྲིམ་སྟོགས་གསུངས་པས། ཁོ་ན་རེ། བྱིད་ཀྱི་ཤ་ཁམ་
རེ་དང་ཁྲག་ཐིགས་རེ་གཏོང་དགོས་ཟེར་ནས། འཁོར་རྣམས་བསྐྱལ་ཏེ་གསོད་གྲབས་བྱས་སྐབས།
ལ་ལས་གསོད་མི་རུང་ཟེར། ལ་ལས་གསོད་དགོས་ཟེར་བ་སྟོགས་ནང་མི་འཆམས་པ་བྱུང་ནས། ཁོ་
ཆོའི་ནང་ཁུལ་དུ་གསོད་མས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཁོང་གི་སེམས་ལ་ང་ལ་མི་སྟོག་འཆོ་བ་དང་གཞོད་ལན་
དུ་པན་འདོགས་པའི་དམ་བཅའ་ཡོད་པས། ད་ཟུག་རྩུ་ཅན་འདི་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་དགོས་
དགོངས་ནས། རྣམ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྩར་སོང་ནས་སོ་སོར་སྐྱོན་བྱགས་པ་སྟོགས་སྐྱོན་དཔྱད་བྱས་པས།
ཆང་མ་ནད་ལས་གྲོལ་དོ།

ཡང་རྒྱལ་བོ་ངན་པ་དེས། གཡུ་ཐོག་པ་འདི་དེས་པར་གསོད་དགོས་སྟམ་ནས་འཛིན་མི་པོ་ཉ་
མངགས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་བྱོལ་བས། པོ་ཉ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟེན་པས་བྱིར་ལོག་དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་
པ་ཆེན་པོའི་སྐྱགས་དགོངས་ལ། ཡུལ་འདི་ནི་འདི་འདྲ་བའི་མཐའ་འཁོབ་ཅིག་ཏུ་འདུག་དམཐའ་
འཁོབ་ཆོས་ལ་འབྱུག་བྱིར་ན་རྣམས་འཆི་རྣམས་ཞེན་མེད་ཆགས་བྲལ་ཞིག་བྱ་དགོས་དགོངས་ནས། གློའི་
རྒྱལ་བོ་ལ་བཙུན་མོ་ཁ་བྲ་མཛེས་ལྡན་ཟེར་བའི་གཤིས་རྒྱུད་འཇམ་ཞིང་རང་བཞིན་བཟང་བ་ཞིག་
ཡོད་པའི་རྩར་སོང་ནས། ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བྱས་པས། བཙུན་མོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དད་པར་བྱུར་
ནས། ཁོང་པོ་བྱང་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཆོས་བྲུས། གསེར་སྒང་ལྗང་བརྒྱུལ། བྱ་བ་དེ་སྟོན་པོ་ཁ་བྲ་
ནག་པོ་བྱ་བས་ཆོར་ནས། རྒྱལ་བོ་ལ་བཙུན་མོ་ཁ་བྲ་མཛེས་ལྡན་མ་དང་གཡུ་ཐོག་པ་གཉིས་ལུས་

འབྲེལ་བྱས་འདུག་ཅེས་ཞུས་ནས། གཡུ་ཐོག་པ་དང་བཅུན་མོ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་དུ་རས་ཀྱིས་བཅིངས་
ཏེ། ཁཛེ་ནག་ཅ་རྒྱབས་ཅན་ཞེས་པའི་ནང་དུ་བསྐྱར་དྲོ། །

གཡུ་ཐོག་པ་དང་བཅུན་མོ་གཉིས་ཅ་རྒྱབས་ཀྱིས་པ་ལོལ་དུ་འཕངས་ནས་མ་ཤི་བར་རེ་ཞིག་
འགོ་དོན་བྱས་ཏེ། སྐབས་ཤིག་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་བཅུན་མོ་པོ་བྱང་དུ་བསྐྱལ། རྒྱལ་བོས་གཡུ་
ཐོག་པ་མཛོས་མ་གཞོད་པ་ཆོར་ནས། སློན་པོ་ཞིག་ཁྲིད་དེ་གཡུ་ཐོག་པ་འཛོལ་དུ་སོང་། གཡུ་ཐོག་
པ་དང་འཕྲད་དེ་འཐབ་པས། གཡུ་ཐོག་པ་མ་ཐུབ་པར། གཡུ་ཐོག་པས་རྒྱལ་སློན་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་
ནས་བཟུང་སྟེ་ས་ལ་དུད་ཅིང་ས་ལ་བཅད་པས་ཏེ། ཁཛེ་ནག་ཅ་རྒྱབས་ཅན་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱར་དྲོ། ཞེས་
བཤིགས་མོ་མཛད་པས། ཁོ་གཉིས་སྐྱག་སྟེ། གཡུ་ཐོག་པ་ལྟེ་སྤུལ་བ་འདུག རྒྱ་གསུང་ཐུགས་དང་
འགལ་བ་མཐོལ་ཞིང་བཤགས། ད་ཁྲིད་ཀྱིས་གང་གསུངས་བཞིད་པས་བདག་རྒྱལ་སློན་གཉིས་སྟོག་
གི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱབས་ཞུས་པས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས། འོ་ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་
སུ་འགོའམ་གསུངས་པས། རྒྱལ་སློན་གཉིས་ན་རེ། བདག་ཅག་འཁོར་བཅས་ཆོས་སྒོར་འབྱུག ཅི་
གསུངས་དང་དུ་ལེན་པའི་བོ་(མནའ)ལུལ་དྲོ། །

དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་པོ་བྱང་དུ་སྐྱུན་དངས། རྒྱལ་སློན་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་བཀུར་སྟེ་གྱ་
འོམ་པའི་ཞབས་དྲོག་བྱས་ནས་ཆོས་ཞུས་པས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ། འཆི་
བ་མི་ཏྲག་པ། ལས་རྒྱ་འབྲས། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་གསུངས་ནས། དམ་པའི་ཆོས་དར་
ཞིང་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་སྟན་པ་བོད་དུ་ཐོས་སོ། །དེའི་ཆོ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སློན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བཀྲོས་
ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་གདན་འདྲེན་པའི་མི་གཉིས་སྟོ་ཡུལ་དུ་བཅུངས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཡུ་ཐོག་
པ་ཆེན་པོ་གདན་དངས་ཏེ། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་རང་ཡུལ་དུ་ཕེབས་སོ། །

དེ་ནས་རྒྱལ་བྱ་སངས་ལེགས་ཀྱིས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་པོ་བྱང་དུ་གདན་དངས། ཟ་ལོག་ཁྲི་
དགུ་བཅེགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆའི་འབྲུལ་བ་མཛད་ནས་བསྟོད་པ་
ལུལ་དྲོ། །དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་བཞེས་པའི་ཆོ་ཡང་རྒྱ་གར་ལ་སོང་ནས་

ལྷུ་མ་གསན་པའི་གདམས་ངག་ལེན་དགོངས་ནས་གསེར་སྤང་སྟོང་བསྐྱམས་ཏེ་གར་དུ་ཐེངས་གསུམ་པ་བྱོན། བལ་བོར་ལྷ་བ་དུག་བཞུགས་པས་བལ་བོའི་ཡེ་རང་གྲོང་ན་བམ་ཟེ་གཉིས་གར་ལ་གདམས་པ་འཚོལ་བ་ལ་འགྲོ་བེར་བ་གཉིས་དང་མཇལ་ཏེ་ཁོང་གཉིས་དང་བཞེབས་ནས་བྱོན། གར་ལུབ་ན་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་དང་ལྷན་པ་སྤྱ་བ་ཡོད་གསུངས་པས། བམ་ཟེ་ན་རེ། པརྩེ་ཏ་དཔལ་ལྷན་ཚས་སྟོང་བྱ་བ་ན་ལེན་དྲ་ན་བཞུགས་བེར་བས། གཡུ་ཐོག་པ་ན་ལེན་དྲ་ཅ་བྱོན། པརྩེ་ཏ་དཔལ་ལྷན་ཚས་སྟོང་ལ་གསེར་སྤང་ལྷ་བཅུ་ལྟལ་ནས། གྱི་རྩོ་རྩེ་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་དང་མ་རྟུ་མ་ཡ་སོགས་ཚས་དང་གདམས་པ་མང་བོ་བྱས། དེ་ནས་པད་མ་སྤྱངས་པའི་སྟེང་ཚལ་དུ་ཕེབས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་པ་མ་ཏས་ཏེ་ལ་གསེར་སྤང་ལྷ་བཅུ་ལྟལ་ནས་དམ་ཚས་རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་གསང་སྟགས་རྟིང་མའི་སྟོར་རྣམས་བྱས། མཁའ་འགྲོ་མ་སེང་གདོང་ཅན་ལ་མཁའ་འགྲོ་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་ཚས་སྟོར་རྣམས་བྱས། ཡོན་དུ་གསེར་སྤང་བརྒྱ་ལྟལ། པརྩེ་ཏ་རིག་པའི་བྲ་བྲག་ལ་གསེར་སྤང་བཅུ་ལྟལ་ནས་རིག་པའི་གནས་བཙེ་བརྒྱད། རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་རིག་གནས་བྱི་ནང་མཐའ་དག་བྱས། བམ་ཟེ་ས་ར་ཏ་ལ་གསེར་སྤང་བརྒྱ་ལྟལ་ནས་ཕྱག་གྱི་ཆེན་པོ་བདའི་སྟོར། དབུ་འབས་བྱང་འཇུག་རྩོགས་ཕྱག་བྱང་འཇུག་རིག་པའི་རལ་སྟོར་ལྷ་རྣམས་བྱས་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་གཞུང་སྟེས་ལ་གསེར་སྤང་བརྒྱ་ལྟལ་ནས་སྐར་ཅིས་རི་བོ་རྩལ་འབེབས། བྱ་ཅིས་འཁོར་འདས་གཏན་འབེབས་ལ་སོགས་པ་ཅིས་ཀྱི་རྣམ་གངས་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་བྱང་པར་འབས་ཅིས་ཤིང་རྟའི་སྟལ་འབྱེད་བྱས། མཁས་པ་མེད་བང་ལ་གསེར་སྤང་བརྒྱ་ལྟལ་ནས། གསོ་དབྱེད་འབུམ་པ། རྒྱུད་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་། བཟླན་བཙོས་སོ་མ་རྩ་ཇ་ཆ་ལག་ཁ་སྟོང་དང་བཙས་པ་རྣམས་བྱས། པཎ་ཆེན་ཅན་དྲ་དེ་བ་ལ་གསེར་སྤང་བརྒྱ་ལྟལ་ནས་དྲང་སྟོང་སྟན་བརྒྱད་དང་བཟླན་བཙོས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་རྣམས་བྱས། གཞན་ཡང་སྟེས་བྲ་ཚད་ལྷན་ལ་གསེར་གྱི་འབུལ་བས་མཉེས་པར་མཇོད་ནས། བན་བྱེད་གནོད་བྱེད་འབྲེས་པའི་གདམས་པ་གནད་ལྷན་ཤིན་དུ་མང་བོ་བྱས་སོ།

དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་ལྷ་ཆེན་པོ་ཞིག་དུ་བྱོན། དེ་ན་ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་པརྩེ་ཏ་སྤྲ

བ་ཟླ་མེད་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ན་རེ། དེད་གཉིས་ཚྦད་པ་བྱེད། བྱོད་རྒྱལ་ན་ང་བྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་
ང་རྒྱལ་ན་བྱོད་ངའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཤིག་ཟེར་བས། རུང་གསུངས་ནས། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཚྦད་པ་བྱས་
པས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་ནས་རྒྱལ་རྩ་བདུན་བརྩུངས་པས། བོད་རྒྱལ་རྩ་བདུན་པར་གྲགས།
དེ་ནས་སྤྱོད་བ་ཟླ་མེད་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་སློབ་མར་གྱུར་ཏེ། ཕྱག་ཕྱིར་ཁྲིད་ནས་རྩོམ་གཞན་དུ་
བྱོན་པས་མཁས་པ་མེད་བང་དང་མཇལ་ནས་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཞུས་པས། མཁས་པ་མེད་བང་
མཉེས་ནས། སྤྱོད་བ་ཟླ་མེད་ང་ལ་ཕུལ་ཅིག་གསུངས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཕུལ་ནས་ནང་བའི་
བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པས། པརྟེ་ཏ་སྤྱོད་བ་ཟླ་མེད་ཟེར་བའི་མཁས་པ་ཚྦད་བལ་ཅིག་བྱང་བར་གྲགས་
སོ། །དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་བོད་ལ་ཆས་བྱོན་པས་ལམ་བར་ཞིག་ཏུ་པ་དམ་པ་དང་མཇལ།
གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་དམ་ཆོས་སྤྱུག་བསྐལ་ཞི་བྱེད། དཀར་ནག་ཁ་གསུམ་གྱི་མཁུང་སྤྱད། རྟེན་
འབྲེལ་བརྒྱུད་ཅུ་རྣམས་ཞུས་ནས་བོད་དུ་བར་ཆད་མེད་པར་ཕེབས་སོ། །རྒྱ་གར་དུ་ཐེངས་གསུམ་པ་
འདིའི་སྐབས་རྒྱ་གར་དུ་ལོ་བཞིར་བཞུགས་གསུངས་སོ། །

དེ་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཡུ་ཐོག་པ་རྒྱ་གར་ནས་ཕྱིར་འཁོར་བའི་དགའ་སྟོན་དུ་ཡོན་བདག་
བྱ་སློབ་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་འདུས་ནས་ཆོགས་འཁོར་བཤམས། གཏང་རག་ཕུལ་བའི་ཆོགས་གལ་དུ་
ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་ཚུལ་དང་གཞན་ལ་མེད་པའི་གདམས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་ལོན་ཚུལ་
རྣམས་གསུངས་པས་བྱ་སློབ་དང་ཡོན་བདག་དང་ཆང་མ་དད་ཅིང་ངོ་མཚར་བར་གྱུར། བོད་ཀྱི་
རྒྱལ་བོ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་ནས་དྲགས་ཀོང་བྱང་གསུམ་གཡུ་ཐོག་ལ་ཕུལ་ཏོ། །དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་
ཆེན་པོས། མཁས་པ་མེད་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་སློབ་རྣམས་ལ་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ཉན་བཤད་མཛད།
སྟིང་བོ་དོན་གསུམ་གྱི་མན་ངག་རྣམས་མཚན་ལ་འཆད་ཉན་མཛད། སློབ་མ་བྱང་ཆུབ་རྩོམ་སྤྱོད་མ་
འཇམ་དཔལ་མེད་གོ། སྤན་པ་དགོན་མཆོག་མིང་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཞུས་ངོར་སྤན་ཨ་ཏུ་ར་བྱང་ཚུལ་
རོ་རུས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་དཔོན་སློབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱགས་བཞེད་ལ་དདུལ་ཆུའི་
སྤྱབ་པ་ཞིག་བྱོལ་སྟེ་ནས། དཔལ་ལྷན་འབུམ་མེད་དང་། དབུས་པ་ཕྱག་གཙང་བདེ་ལ་སོགས་པའི་

སློབ་མ་ཁ་ཡར་ཀོང་བོའི་དདུལ་ཁུ་ཁྱུང་སྒྲོད་མ་ལེན་དུ་བཏང་བས། ཀོང་བོའི་སྤང་བོ་ཆེའི་དདུལ་ཁུ་
ཁལ་ལྷ་བཅུ་དང་ལྷ་ལོན་པ་ལ། རྩེ་འདུལ་ལྷགས་འདུལ་བཙོ་བཟུ་སྟགས་མཛད་ནས། དཔོན་སློབ་ལྷ་
བརྒྱ་ཚམ་བལ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་དོན་ལ་བྱོན། དེར་རྒྱ་གར་གྱི་པརྩེ་ཏ་ཉི་མ་རབ་གསལ་དང་མཇལ་ནས་
ཡི་གེ་དང་རྩེའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཀལ་བརྟག་མཛད་པས། གཡུ་ཐོག་པ་རྒྱལ་སྟབས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་
སྟན་པ་གསལ་གྱིས་བྱལ། དེ་ནས་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་བོ་འཕྱུ་ཏ་རི་འབམ་ནད་གྱིས་ཐེབས་པ་ལ་དདུལ་ཁུའི་
སྒྲོར་ལྷེ་དང་རྩ་རྩོ་བསྐྱེད་པའི་གདམས་ངག་མཛད་པས། རྒྱལ་བོ་བསྟན་ལས་གྲོལ་ནས་མུ་ཏིག་ཁལ་
ཉི་ཤུ་རྩ་ལྷས་མགོ་བྱས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མ་ཕུལ། རྒྱལ་བོས་ཁྱེད་འདུལ་ཁུའི་ལས་སྒྲོར་རྒྱས་
པར་གསུངས་སོ།

དེ་ནས་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཕྱིར་སྟོན་པར་ཐེབས། རྩོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མུ་ཏིག་གི་རྒྱན་བཀོད་པའི་
འཕན་རྒྱ་ཏ་དུན་ལས་གྲུབ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལ་མུ་ཏིག་ཁལ་བཅུ་བཀོད་ནས་ཕུལ། འཕགས་པ་རང་
བྱོན་ལ་མུ་ཏིག་ཁལ་ལྷ་བཀོད་པའི་འཕན་ཕུལ། མ་ཅིག་དཔལ་སྟོན་ལ་མུ་ཏིག་ཁལ་གཅིག་བཀོད་པའི་
འཕན་ཕུལ། ལྷ་ས་ན་ཡོད་པའི་མི་ལྷ་སྒྲོང་ཚམ་ལ་ཆང་ཚུགས་ཟླ་བ་གཅིག་བཏང་ངོ་།

དེ་ནས་ཡེར་བར་ཐེབས་ནས་ཨོ་རྒྱན་ཕུག་དུ་ཞག་འགར་བཞུགས་ནས་འགྲོ་དོན་བྱས། དེ་
སྐབས་བལ་བོའི་རྒྱལ་བོ་ཏ་རྟ་ཅུ། གང་བ་ཐུར་བབས་གྱིས་ཟེན་ནས། གདན་འདྲན་པ་བྱུང་བས།
དཔོན་སློབ་རྣམས་བལ་བོར་ཐེབས། བལ་བོའི་སྟན་པ་ཤི་རི་སིང་ཏ་དང་མཇལ། རྒྱལ་བོའི་རྩ་ལ་སྟན་
པ་གཉིས་ཆར་གྱིས་གཟིགས་པས་གཡུ་ཐོག་པས་གསུངས་པ། རྒྱལ་བོའི་ནད་འདི་བྱེད་བལ་བོས་ཆད་
པར་འཛིན། དེད་བོད་གྱིས་གང་བར་འཛིན་ཏེ། འདི་ལ་ལྷར་ལན་ཚུ་མ་བཏང་བས་ཐུར་དུ་འཁྱུས་པ་
ཡིན། ད་ལན་ཚུ་ཆེ་ཁྱུང་རན་པ་བཞེན་གསུངས་པས། བལ་བོའི་སྟན་པ་ན་རེ། ལན་ཚུ་ནི་ནད་ཀུན་
ལ་མི་འཕྱག་སྟེ། དུག་བཞི་དང་བལ་བོའི་སྒྲོད་ལམ་དགོས། དུག་བཞི་ནི་ལན་ཚུ་ཅུས་པའི་དུག་ཆང་
ཤ་ཡི་དུག་ཉི་མ་པགས་པའི་དུག་བྱད་མེད་ལུས་བྱངས་ཀྱི་དུག་སྟེ་དུག་བཞི་སྒྲོང་རུས་ན་བདེ་སྟོབས་
འཕེལ། ནད་པ་ཐུར་དུ་འཚོ་བེར་ཞིང་། ཐུབ་བྱེད་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་གསུངས་ཏེ། དུག་

བཞི་སྔོང་དགོས་པའི་སྐབ་བྱེད་མང་བོ་བཏོད། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་དེའི་ལན་དུ་འདི་ལྟར་གསུངས་
 ཏེ། རྒྱུས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གི་དངོས་བསྟན་དེ་འདྲ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་དགོངས་པ་དགོངས་
 གཞི་སྒྱུར་བཏང་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པས། ངའི་གདམས་པ་ལག་ལེན་འདི་ཡིན་ཏེ་
 ཉོན་ཅིག་ནད་གཞི་གང་དང་གང་ལ་ཡང་། འདྲུག་བཞི་སྔོང་བར་གསུངས་པ་དེ། རྒྱུར་བཏང་བཤད་
 པའི་དབང་དུ་བྱས། དམིགས་བསལ་ལག་ལེན་འདི་ལྟ་སྟེ། འབྲུག་མཁྱིས་རྒྱ་བྱས་ཆ་བ་རྒྱང་བ་ལ། རོ་
 རི་ཆ་རྒྱུར་ལན་ཆ་མངར་བ་སྤང་། ཁ་བ་བསྐྱབ་བ་དུས་ཀྱན་བསྟེན་པར་གསུངས། བླེ་སྐྱམ་རོ་དང་ཆ་
 བ་བསྟེན་དྲགས་ན། ཁྲོད་པ་གཞི་འཛིན་འབྲུག་མཁྱིས་སྟོན་ནད་སྟེ། བད་རྒྱུང་རྒྱ་བྱས་གང་བ་རྒྱང་
 བ་ལ། རོ་རི་ཆ་རྒྱུར་ལན་ཆ་མངར་བ་བསྟེན། ཁ་དང་བསྐྱབ་བ་དུས་ཀྱན་སྤང་བར་གསུངས། ཡང་
 རྒྱབ་གང་དང་བསལ་རྒྱལ་བསྟེན་དྲགས་ན། རོ་བའི་མེ་འཆི་སྐྱན་དང་དུམ་ཁུ་སྟེ། བད་རིགས་སྒྱི་
 ལ་ལན་ཆ་བསྟེན་ཚུལ་ནི། གང་ནད་རྒྱང་བར་ལན་ཆ་ཆ་གསུམ་གྲོ། ཁྲོ་གང་འབྲེས་ན་ལན་ཆ་རྟ་ལ་
 བསྟེན། བད་མེད་པ་ལ་སུམ་གཉིས་གྲོ་བ་ཅས། དེ་ལས་ཐལ་ན་ཆ་བ་རྒྱན་པོར་སྟེ། ལན་ཆ་མེད་ན་
 གང་བ་རྒྱན་བྱར་སྟེ། དེ་ཕྱིར་ལན་ཆའི་བསྟེན་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་དང་། ལན་ཆ་རྩས་པའི་དུག་
 དུ་གསུངས་ལགས་ཀྱང་། ལན་ཆས་རྩས་ཆག་སྒྱུར་དང་ཁེར་སྐྱེས། ཞེས་སོགས་དུག་བཞིའི་སྒྱུར་
 བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་གདམས་པ་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་གསུངས་པས། སྐན་པ་སྟེ་རི་སིང་ཏ་དང་
 པར་རྒྱུར་ནས། མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཡུ་ཐོག་པ་ལ་བྱུག་བྱས། སྤར་འབྲན་སེམས་འཆང་ཞིང་ཆགས་
 སྤང་གི་སྟོན་སྟེ་ཚོད་པ་བྱས་པ་ལ། འགྲོད་བཤགས་བྱས་ཤིང་གདམས་ངག་མང་བོ་ཞུས་པ་དང་།
 གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་མེས་པོ་དང་བཅས་པ་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཞུས་སོ། །

དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་ཉིན་མཚན་དབྱེར་མེད་དུ་འགྲོ་བ་ནད་པའི་དོན་བྱས། སྐབས་
 ཤིག་གཡུ་ཐོག་པ་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་ཀྱི་འཕྲུལ་དགོན་པར་ཕེབས་ནས་རེ་ཞིག་བཞུགས། དེར་
 འགྲོ་བ་མང་བོ་ནད་ཀྱི་འཇིགས་པ་ལས་སྟོབ་པར་མཛད། ཀྱང་བོ་དོན་ཡོད་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བྱ་
 མོ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་དྲུང་ནས། བྱི་དུག་གི་བཅོས་ཐབས་བྱེ་མ་རེག་གཙོད་དུ་བྱགས་པ་གསན་

དེ་ནས་གཞུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་སྐུར་ཕེབས་ཏེ། འཇམ་དབྱངས་སྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ན་སྟོན་པ་
ཡོན་ཏན་དཔལ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་དེའི་མདུན་དུ་ཕེབས་ནས། སྐུར་བའི་སྤང་བ་ལ་སོགས་

པའི་མན་ངག་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་ལྷན་སོ། །དེ་ནས་རྩྱུར་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་དུ་སྤྲོན་པ་དགོན་མཆོག་
རྒྱལ་མཆོན་དང་མཇལ་བས་ཁོས་ཆེབས་པ་སྤྲོ་འཁོར་ཚང་མ་ཞིག་དང་གསེར་སྤང་བཞི་ཡུལ་ཏེ་
གདམས་པ་ལྷན་པས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་བདུད་རྩི་བྱམ་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད་གཞུང་མན་ངག་དང་
བཅས་པ་རྒྱས་པར་གནང་། དེ་ནས་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཀྱིང་བོར་བྱོན། ཀྱང་བོའི་སྤྲོན་པ་ཁམས་
གསུམ་ཟེལ་གཞོན་གྱིས་ཆེབས་པ་སྤྲོ་འཁོར་ཚང་མ་གཅིག་དང་ཡུག་བརྒྱ། གོས་ཡུག་ལྷ། ར་སིག་བརྒྱ།
གསེར་སྤང་བཅོ་བརྒྱད་རྣམས་ཡུལ་ནས་སྤྲོབས་འཇུག་ལྷན། དེ་ནས་དཔོན་སློབ་རྣམས་རྒྱ་ནག་དུ་རི་
བོ་རྩེ་ལྷ་བསྐྱོར་དུ་ཕེབས། ལམ་དུ་གངས་ཆར་སོགས་ཀྱིས་དཀའ་ཆོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་། རི་བོ་རྩེ་ལྷར་
སྤྲོན་པ་དང་སྤང་མཉུ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྤྲོར་བའི་ཕྱིང་བ་དང་། བྱང་ཁོག་དོན་འགྲེལ་ལ་སོགས་པའི་
གདམས་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་མང་པོ་གསན་ཏེ། ཕྱིར་བོད་དུ་ཕེབས། ཡང་གཡུ་ཐོག་པ་དཔོན་སློབ་བྱ་
ཡུལ་དུ་ཕེབས། བྱ་ཡུལ་གྱི་མཇལ་མི་དམན་བཅུན་བྱ་བའི་བུད་མེད་སྤྲོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སློབ་མ་
རྣམས་ལ་སྤྲོན་དབྱེད་ལ་སོགས་པའི་གདམས་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྟུལ། དེ་ནས་དཔོན་སློབ་རྣམས་དུགས་
པོར་བྱོན། སྤྲོན་པ་སྤྲོན་གྱུ་དོ་རྩེ་རྩེད་པས་པམ་པར་བྱས་ཏེ་རྩེས་སུ་བཟུང་། དེ་ལ་སོགས་པའི་སློབ་
མ་རྣམས་ལ་སྤྲོན་ལ་སོགས་པའི་གདམས་པ་མང་པོ་གནང་ངོ་། །

གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་དགྲུང་ལོ་ཞེ་ལྷ་བཞེས་སྤབས་རྒྱུད་བཞི་གཏེར་ནས་སྤྲོན་དངས། རྒྱུད་གྱི་
ཆ་ལག་ལ་སོགས་པའི་གསོད་དབྱེད་གྱི་དཔེ་རྒྱུད་གྱི་ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་མང་
བོ་བཅུམས། དེ་ནས་དགོང་ལོ་དྲ་ལྷེས་པའི་དུས། སློབ་མ་བདེ་བ་དཔལ་ལྷན་ཕྱིར་བྱིད་ནས་
ཀྱང་བོར་བྱོན། དེར་སློབ་མ་སུམ་བརྒྱ་ཅམ་འདུ་བ་བྱུང་། དེ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་བཞི་ཆ་ལག་ཁ་སྐོང་དང་
བཅས་པ་གནང་བས། སྤྲོན་པ་འབུམ་རམས་པ་བྱ་བ་ལྷ་བཅུ་ཅམ། སྤྲོན་པ་རབ་འབུམས་པ་བྱ་བ་ལྷ་
བཅུ་ཅམ་བྱུང་། སྤྲོན་པ་དཀའ་བཅུ་བ་བྱ་བ་བརྒྱ་ཅམ་བྱུང་ནས་དགྲུང་ལོ་དུག་རྩེ་ལྷའི་བར་ཀྱང་
བོར་བཞུགས་སོ། །

སྤྲོན་པ་འབུམ་རམས་པ་བྱ་བའི་གཞུང་ཚད་ནི། རྒྱུད་བཞི་རྩ་འགྲེལ་ཆ་ལག་ཁ་སྐོང་མདོ་

བྱང་། རྩོགས་རིགས་ཀྱི་སྒྲན་པ་དགུས་བསྐྱར་བའི་གསོ་དབྱེད་ཀྱི་དཔེ་རྣམས་དང་། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མི་དགུས་མཛད་པའི་དཔེ་རྣམས་དང་། འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བཟླན་བཅས་སོ་མ་རྩེ་དང་། ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་བདུད་ཅིའི་བྱམ་པ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྟོང་བོ་བསྐྱས་པ། དྲང་སྟངས་དཔལ་ལྷན་འཕྲིང་བས་མཛད་པའི་དྲང་སྟངས་སྟན་བརྒྱད། ཁ་ཆེའི་པ་རྩེ་ཏ་ལྷ་དགས་མཛད་པའི་ཚིག་དོན་ལྷ་ཟེར་སོགས་ཀྱི་ཅ་འབྲེལ་ཁ་སྐྱོང་ཆ་ལག་རྣམས་སློལ་ཐོན་ཞིང་། དེ་དག་གི་དོན་ལག་ལེན་དུ་སྒྲིལ་ཤེས་པ་ལ་བྱའོ།

སྒྲན་རམས་པ་བྱ་བའི་གཞུང་ཚད་ནི། རྒྱུད་བཞི་ཅ་འབྲེལ་ཆ་ལག་ཁ་སྐྱོང་མདོ་བྱང་། བོད་ཀྱི་མི་དགུས་མཛད་པའི་གདམས་པ་དང་། བཟླན་བཅས་སོ་མ་རྩེ་དང་། བདུད་ཅིའི་བྱམ་པ་ཅ་འབྲེལ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའོ། སྒྲན་པ་དཀའ་བཅུ་བའི་གཞུང་ཚད་ནི། རྒྱུད་བཞི་ཅ་འབྲེལ་ཆ་ལག་ཁ་སྐྱོང་མདོ་བྱང་དང་བཅས་པའོ།

སྒྲན་པ་བསྐྱས་ར་བའི་གཞུང་ཚད་ནི། ཅ་བཤད་བྱི་གསུམ་ཅ་འབྲེལ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་བྱའོ། རྒྱུད་བཞི་ཆ་ལག་རེ་ཙམ་ཐོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་གྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐུག་པ་སློལ་བ་དང་། བང་ཆེན་པ་དགོས་པར་གདའ། དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་དཔོན་སློབ་དར་ཅེ་མདོར་བྱོན་ཏེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་འགོ་བ་མང་བོའི་སློག་བསྐྱབས། དེ་ནས་དཔོན་སློབ་སྟོང་ཙམ་གྱིས་ཀོང་བོའི་སྒྲན་ལུང་བྱ་བར་སྒྲན་གྱི་དགོན་པ་རྩ་ན་སྐྱག་བྱ་བ་བཏབ་སྟེ། སྒྲན་པའི་རིགས་སུ་གྱུར་བའི་བྱ་བལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བཤད་ཉན་གྱིས་སློལ་འདོགས་གཅོད་པ་བྱུང་ངོ་། གནས་དེར་སྒྲན་ལྷ་མཆོད་བརྒྱད། དྲང་སྟངས་རིག་འཛིན་བརྒྱད་པར་བཅས་པ་དང་། དར་བྱེད་ཀུན་ཏུ་གྲགས་པའི་སྒྲན་པ་རྣམས་དོ་ལ་རང་བྱོན་དུ་ཡོད་པའི་ཉེན་འབྲེལ་གྱིས་གནས་དེར་འབྲེལ་བ་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲན་བསོད་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་དོ་རྩེ་མཚོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་ལ་སྐས་འབུམ་སང་། དཔའ་འབུམ། དགའ་དགའ་གསུམ་འབྲུངས། སྐས་གསུམ་ཡང་རིམ་གྱིས་མཁས་པར་གྱུར། སྐབས་ཤིག་ནས། གཡུ་ཐོག་པ་

ཆེན་པོས། གཙང་འདི་ས་ངན་པས་ཆས་མི་འབྱོར་རང་ཡུལ་དུ་འགྲོ་དགོས་གསུངས་ནས་བསྐབ་བྱ་
འདི་ལྟར་གནང་། བྱིད་རྣམས་རང་འདོད་ཁོག་འགྲས་སེར་སྣ་ངན་གཡོ་བོར་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཀྱི་གཞི་བབྱང་། འགྲོ་བ་དད་པའི་བྱ་བ་དོན་དུ་གཉེར། མཐོ་འགྲོགས་དང་ཁེ་ཆོང་མི་བྱེད་པར་ངག་
སྟོང་མཐའ་ནས་སྟོངས། མི་ངོ་ཟས་ལ་མི་ལྟ་བར་ནད་ལ་པན་པའི་སྤྲན་དབྱང་མཛོད། ཕྱགས་ཆ་ཉེ་
རིང་སྟོངས་ལ་ཀུན་ལ་བྱབ་པའི་སྤྲན་པ་མཛོད། བདག་བབྱང་གི་གནས་མི་བརྟེན་པར་རྒྱལ་ཁམས་
ཕྱགས་མེད་འགྲིམ་ལ་ནད་པ་ཕྱགས་མེད་ལ་སྟོས། ཆེ་བཙན་གྱི་སྒྲ་སྤྲན་མ་བྱེད་པར་སྤྲང་བོ་བཙེ་བས་
སྟོངས། བག་ཆང་ཕྱགས་སུ་མ་འདོད་པར་དཀར་གསུམ་སྟོ་ལ་བརྟེན། ཏྲ་བེལ་བཞོན་པ་སྟོངས་ལ་
ནད་པའི་བྲན་དུ་རྒྱགས། མི་ཤེས་ཤེས་པར་མ་སྟོམས་ཀྱས་ཀྱང་སྟོབ་གཉེར་མཛོད། མི་སྟོག་ཆད་ལེན་
མ་བྱེད་མི་ཤེས་པ་ངོས་ལོངས། སྒོ་གསུམ་ཆོས་ལ་འབྱངས་ལ་བྱི་མའི་ལམ་སྣ་བྱངས། གསུངས་ནས་
སྟོབ་མ་བརྒྱ་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་སུ་ལོག། རང་གི་སྤྲས་གསུམ་ལ་གསོ་
དབྱང་གྱི་བཀའ་གཏང་དེ། ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོས་བཏང་ནས། བྱི་མའི་དོན་ཆེན་སྐྱབ་པ་ལ་
ཉེན་མཚན་གཡེལ་མེད་དུ་བཞུགས་སོ། །

དེ་ནས་སྐབས་ཤིག་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས། སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་གངས་ཏེ་སེ་བསྐྱར་དུ་འགྲོ་
གསུངས་པས། སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཤོལ་བཏབ་ཀྱང་མ་ཐེབས་པར་གངས་ཏེ་སེར་གནས་བསྐྱར་ལ་
ཕེབས། བོད་ཀྱི་གངས་ཏེ་སེ་རི་བོ་བཞི་མཆོ་དང་བཅས་པ་བསྐྱར་ནས་ལ་སྟོད་བརྒྱུད་དེ་བལ་བོར་
ཕེབས། འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་བསྐྱར་ཏེ་ལ་སྟོད་བལ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་མང་བོར་ཕེབས་ནས།
འགྲོ་བ་མང་བོའི་སྟོག་བསྐྱབས། དེ་ནས་འོན་ལྗང་དོའི་ལྷ་ཁང་དུ་ཕེབས། དེར་རྒྱལ་བོའི་སྒྲ་སྤྲན་
འཛིན་པ་བཞི་ཡོད་པས། དེ་རྣམས་ཀྱིས། ཅའི་རྒྱལ་སྟོན་སྤྲས་དང་བཅས་པ་ངོས་འཛིན་ལྷགས་ཤིག་
ཞུ་ཟེར་ནས་ང་སོག་གཅིག་ཡོན་དུ་ཡུལ་བ་ལ། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས། ཅའི་རྒྱལ་བོ་ལྷེ་ལ། ཅའི་སྟོན་
བོ་ལྷེ་དུག ཅའི་བཙུན་མོ་ལྷེ་དག། ཅའི་སྤྲས་ལྷེ་བཅུ། ཅའི་ལས་བྱེད་ལྷེ་བཅུ། ཅའི་ཁོལ་མོ་ལྷེ་གཅིག
ཅའི་དམག་མི་གངས་ལས་འདས་པ། དྲངས་མ་དང་རྒྱང་ཐིག་ལེ་རྒྱ་བའི་ཅའི་གཙོ་མོ་གསུམ། ཅའི་

འཁོར་ལོ་བཞི། ཚུའི་པོ་བྲང་ལྔ་རྣམས་ཡོད་དོ་གསུངས་ནས་ཚུའི་སྟོང་ཐུན་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།

དེར་མི་མགོ་བོ་ཚལ་བར་ཆག་པ་ཞིག་སྟོན་འོངས་པས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས། འདི་རྩ་བུའི་
ནད་པ་ལ་གསོ་དཔུང་བྱས་ཀྱང་ཕྱགས་པན་ཐོགས་པར་དཀའ་གསུངས་ཀྱང་། ནད་པ་ན་རེ། བདག་
མི་འགྱོད་པ་ལ་གང་ལ་གང་དགོས་མཁྱེན་མཁྱེན་ཟེར། ཁོང་གིས་སྟན་པ་གཞན་དང་སྟོད་དོ་
གསུངས་པས། སྟན་པ་གཞན་གྱིས་དོན་མེད། བྱེད་རང་གི་ལག་ཏུ་འཆི་ཟེར། དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་
པོས་དུས་དྲུབ་སོགས་གང་ལ་གང་འཚམས་ཀྱི་བཅོས་མཛད། བྱུང་པར་སེང་ཕྱག་དོད་པ། གྲང་མེད་
འདོན་པ། རུས་མཐོང་དབྱེ་བ། གྲང་པ་བསྟོམས་པ། ལྷ་བ་འགྲུགས་པ། གོ་ཁའི་འཛིབས་ཆང་། ཀྱང་
གི་ཐེམ་བུ་ལ་སོགས་ཏེ་རུས་ཆག་རྩ་སྟགས་ཀྱི་གདམས་པ་མཛད་ནས། གྲང་རུས་རྩ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་
ཐམས་ཅད་སངས་ནས་ནད་པ་མཁར་བ་ལ་ཆགས་ཅིམ་དུ་ཡོད་དུས། ནད་པའི་སྟོད་པ་ལོག་པས།
གཟའ་ནད་ཐོག་ནས་བལ་འདབ་ལྟར་ལོབ་པ་དང་། རེངས་པ་དང་། ཁ་སྒྲ་མིག་གསུམ་ཡོ་ཞིང་། ཁ་
ཚུ་མི་ཐུབ་པ། གཏམ་ཐེབ་པ། ལུས་ཐོ་མི་ཐུབ་པ་བྱུང་སྟེ། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་སྟན་དངས་པས། འདི་
མགོ་སྟོན་མིན་གཟའ་ཐོག་པ་རེད་གསུངས་ཀྱང་། ཆང་མས་མགོ་སྟོན་དུ་ཐག་བཅད། ཁོ་ཆོ་འཕྲོས་
སོ། གྟོ།

ཡང་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་ནད་པ་མགོ་ནད་ཡོད་པ་ཞིག་སྟན་པ་གང་གིས་བཅོས་ཀྱང་མ་
པན་པ་ཞིག་ལ་བཅོས་མཛད་པས། མགོ་ནད་ལས་གྲོལ་ཏེ་སྟོར་བ་བྱེད་པའི་ཆོ། ཟས་ལོག་བྱུང་ནས་
པོ་བ་ན་བའི་ཆོ། མཁྱིས་སྐྱུགས་བཏང་བས་ཟས་དང་ནད་གསོན་པོར་ཐོན་ནས་ཡོད་པའི་ཆོ། ཡང་ཚུ་
བཟིས་པས་ཚུ་གསང་བཟོས་པས་ནད་ལས་གྲོལ་ཀྱང་བྱུངས་ཀྱིས་མ་ཐུབ་པར་ནད་པ་ཆོ་དུས་བྱས་པ་
ལས། ལུའུ་དེའི་མི་ཞིག་གིས་ནད་པ་སྟེལ་མི་དགོས་ན་གཡུ་ཐོག་པ་གདན་དངས་ཟེར་བ་སོགས། གཡུ་
ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱར་བ་འདེབས་པ། ཁོང་གིས་ཐོས་ནས་གསུངས་པ། ཚུ་ཚུན་གྲངས་མང་ན་རྩེ་
བུ་ཚུ་ཚུན་གྱི་ལག་ཏུ་ཆག་ནད་པ་ཀུན་སོས་ན་གདན་ཐོག་ཏུ་ཕྱར་མི་ཆགས། ཏྲ་ཞོན་གྲངས་མང་ན་
ཏྲ་ས་བདེབས་པ་ཡང་ཡོད། ཏྲ་ལ་ཆག་པ་ཡང་ཡོད་གསུངས། ཁོ་དེ་རུབ་མོ་འབྲུ་ལོག་ལངས་ནས་འཆི་

གྲགས་ཡོད་པས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་གདན་འདྲེན་དུ་ཡོང་ནས་། བྱ་སྒྲོབ་རྣམས་ཀྱིས་ངེད་དཔོན་
 སྒྲོབ་རྣམས་ཕྱིན་ན། རྟ་པ་སྟེལ་མ་བྱེད་ཟེར། ཁོ་ཤི་ནས་ཤི་ཟེར་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཁྱས།
 ཁོའི་ཆུང་མ་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་སོང་ནས། བཟོད་པ་བཞེས་ལ་ནད་པ་སྟོག་ལས་བསྐྱབ་
 དུ་གསོལ་ཁྱས་པས། གཡུ་ཐོག་པའི་བྱ་སྒྲོབ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་པ་ཁོང་ལ་བསྐྱར་བ་བཏབ་པས་འབྱོན་
 མི་འཆལ་ཁྱས་པས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། སྤྱིར་སྤྲོད་པས་ཁོ་འཛིན་བྱས་ན་དམ་ཆོག་དང་
 འགལ། སྒྲོས་ནད་པའི་སེམས་བསད་ན་མི་བཟང་གསུངས་ནས་བྱོན་ཏེ་ནད་གཡོག་ལ་སེམས་གསོ་
 མཛད། རྟ་དེ་ལ་ཕན་པའི་སྤན་སྒྲ་ཅི་བདུན་པ་དང་། ཆོག་ཐུབ་ཁཏེ་ཁ་གཉིས་ལྷག་སྟོང་གནད་།
 དེའི་ཉིང་དུ་བཤལ་སྤན་བསྤན་ནས་སྤྲངས། སྤན་ནས་སྤན་གྱིས་དྲངས། ཁོང་ཙམ་ལ། རྟ་པ་དྲོད་ལ་
 སྤྱིར་ནས་པོ་བ་ཁུ་རྒྱུ་གྱིས་ལུང་། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་སྤང་ཐབས་ཀྱིས་རིགས་ཆ་གང་མེད་པར་ཆང་མ་
 བསལ་ཏེ། རྟ་པ་དེ་ནད་ལས་གྲོལ། དེ་ནས་ནད་དེ་ལས་ཐར་བའི་གཏང་རག་དུ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་
 ལ་ཆེབས་པ་སྒྲ་སྤྲོད་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཞིག་དང་ནས་ཁལ་བརྒྱ་རྣམས་སྤལ་ནས་འཁོར་དང་བཅས་པ་
 ལ་བཤགས་པ་སྤལ་དོ། །

དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་ནད་པ་ཞིག་ལ་རྩ་གཟིགས་པས། རྟ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷར་སྤན་པ་
 ལུ་བཞེན། སྤན་གང་ཟོས། རྟ་འདི་གང་དུ་ངོས་བཟུང་གསུངས་པས། རྟ་པ་ན་རེ། བདག་གི་ནད་
 འདི་མ་ཁྱུ་བ་ཡིན་ཟེར། ལོ་གཅིག་ལྷ་བ་ལྷ་ཙམ་སོང་། སྤན་པ་འཕྲད་ཆད་ཀྱི་ལག་ནས་སྤན་ཟོས། ལྷག་
 པར་བདག་གི་ནད་འདི་ལ་རྒྱས་ཡོད་པའི་སྤན་པ་བསམ་འགྲུབ་འཕེལ་བྱ་བ་ཞིག་ཡུལ་འདི་ན་ཡོད་
 ཟེར་རོ། །

དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་སྤན་པ་དེ་པོས་ནས། རྟ་པ་འདིའི་ནད་གང་རེད་ཅེས་དྲིས་
 པས། ཁོ་ན་རེ། དང་པོ་མ་ཁྱུ་བའི་རྒྱ་བྱས་ད་ལྟ་སྤན་དམ་རྒྱ་སོང་བ་འདྲ་ཟེར་བས། གཡུ་ཐོག་པ་
 ཆེན་པོས་དེ་མ་རེད། རྟ་འདི་ཆད་པ་འདྲེས་པ་རེད། ད་ལྟ་ཆད་གཞུག་མ་ཆད་པ་རེད། ཟས་དང་
 སྤྱོད་ལམ་ལོག་པས། ད་ཆ་རྒྱུ་འགྲོ་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་བཅོས་ཐབས་གང་བྱེད་ཟེར། གཡུ་ཐོག་

པ་ཆེན་པོས། ཚ་ཆུར་གྲང་ཆུར་བསྐྱར་གྲང་ཆུ་གཏན་ལ་འབེབ་གསུངས་པས། ཁོས་ཚ་ཆུ་གསོ་མི་བྱེད།
གྲང་ཆུ་གསོར་རུང་ཟེར་བས། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་རྒྱད་ཀྱི་དངོས་བཟླན་དེ་འདྲ་ཡིན་ཀྱང་ཆུའི་
འཕྲུལ་འཁོར་བྱས་ན་གསོ་བྱེད་པར་འགྱུར་གསུངས་ནས། ཆུའི་མན་ངག་བདུན་ལྔ། གོ་རིམ་ངེས་
པའི་དབྱེད་ལ་སོགས་པ་མཛད་པས་ནད་ལས་གྲོལ་བས། སྤར་གྱི་སྤྲན་པ་བསམ་འགྲུབ་འཕེལ་གྱིས།
ཁྱོད་ནད་ལས་གྲོལ་བ་ངའི་སྤྲན་གྱི་དྲིན་ཡིན་པས་ང་ལ་གཏང་རག་དགོས་ཟེར་བས། ནད་པ་ན་རེ།
ང་ནད་ལས་གྲོལ་བ་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་དྲིན་ཡིན། ཁྱོད་ལ་གཏང་རག་མི་ཡོང་བྱས་པས། ཁོ་ཁྱོས་
ཏེ། ལས་མཁའ་འགྲོས་བྱས་པ་དངོས་གྲུབ་འབལ་མོ་ལ་མི་ཡོང་། ནད་ངས་བཅོས་པས་དྲིན་གཙོ་གཡུ་
ཐོག་པ་ལ་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཟེར། གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་ནད་པ་ལ། སྤྱིར་སྤྲ་རྩེ་འདི་མེད་ཐབས་མེད་
པའི་མི་ཡིན་པས། ཁྱེད་ཀྱི་ནད་ངེད་ཀྱིས་གསོས་པ་ཡིན་ཡང་། གཏང་རག་ཁོང་ལ་ཕུལ་ཅིག་གསུངས་
པས། ནད་པས་ཀྱང་བཀའ་དང་དུ་སྦྲངས་ཏེ། སྤྲན་པ་བསམ་འགྲུབ་འཕེལ་ལ་གཏང་རག་སོགས་བྱ་
དགའ་ཆེན་པོས་མཉེས་པར་བྱས་སོ།

དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་སྤྲན་པ་བསམ་འགྲུབ་འཕེལ་ལ་འདི་སྐད་གསུངས། སྤྲན་པ་འཚོ་
བྱེད་བསམ་འགྲུབ་འཕེལ། འདོད་ཆགས་དང་རང་འདོད་མ་ཆེ་བར། ཁྲིལ་ཡོད་དང་ངོ་ཚའི་གདན་
ལ་བཞུགས། ཁྲི་སྤང་དང་ཕྱག་དོག་མ་ཆེ་བར། འདད་པ་དང་མོས་པའི་གཡང་གོས་གྲོན། གཏི་ལྷག་
དང་ལེ་ལོ་མ་བྱེད་པར། བཙུན་འགྲུས་དང་བག་ཡོད་ཀྱི་སྐར་རགས་ཆེངས། འདྲུལ་དང་སེར་སྤྲ་མ་
ཆེ་བར། བྱམས་པ་དང་སྤྲོད་རྩེའི་རྒྱུ་ཆ་ཐོགས། གཡོ་སྐྱེད་གཞོགས་སྤྲོད་མ་བྱེད་པར། འཇིག་
འབྱུང་དང་ཤེས་རབ་རྟ་ལ་ཞོན། འཇན་གཡོ་དང་བག་མེད་མ་བྱེད་པར། འདྲན་འཛིན་དང་སྐྱོ་ཤས་
ཅི་རིགས་མཛོད། གཏང་རག་དང་བྱ་དགའ་ལ་མ་སེམས་པར། བཅན་སེམས་དང་གཞན་སེམས་བྱ་
ར་ཐོངས། མི་སྒོག་ལ་ཚད་ལེན་མི་བྱེད་པར། མན་ངག་ལ་སྒོལ་བ་གདེང་ལྡན་གྱིས། ཁྲིམ་སོགས་
གསུངས་པས། སྤྲན་པ་བསམ་འགྲུབ་འཕེལ་དད་པ་སྦྱེས་ཏེ་ཕྱག་ཕུལ་ཐབས་སྤྱི་བོར་སྦྲངས་སོ།

གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉེ་ཤུ་བཞེས་པའི་ཚོ། བྱ་དང་སྒོལ་མ་རྣམས་ཀྱིས།

གདམས་ངག་གནད་དང་ཕྱན་པ་ཞིག་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་གནད་དུ་གསོལ་བྱས་པས། གཡུ་ཐོག་
པ་ཆེན་པོས་གསུངས་པ། དེའི་བསམ་པ་ལ་ང་རང་ལ་གང་ཡོད་ཀྱི་གདམས་ངག་ཁྱུངས་ལོ་རྒྱུས་དང་
བཅས་པ། བྱེད་རང་རྣམས་ལ་བྱིན་ཆར་བའི་ལྷགས་ཡིན། ང་མི་ཤར་དལ་དུ་ཆུགས་གསུངས་པས།
སྤྲས་གཡུ་ཐོག་འབུམ་སང་གིས་འདི་སྐད་བྱས་སོ། །བདག་ཅག་རྣམས་ལ་ཐུར་ཡང་གདམས་ངག་གི་
དགོར་མཛོད་ཁ་བྱེས་ནས་ཐང་མར་བརྒྱུད་ཀྱང་དུང་ཡིད་མ་ཆོམ། ད་དགུང་ལོ་ཡང་བརྒྱ་དང་ཉི་
ཤུ་བཞེས་འདུག་རིག་འཛིན་དྲང་སྟོང་དཔའ་བོ་མཁའ་འགོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་དཔོན་དུ་ནམ་འཕྱོན་
མི་ཤེས། ད་གདམས་ངག་གི་ལྷག་མ་བདག་བྱ་སྟོབ་རྣམས་ལ་གནད་འཆལ་ཞེས་བྱས་སོ། །དེ་ནས་
གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་རྒྱ་དཀར་ནག་བལ་བོ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མན་ངག་གི་
རྟིང་བོ་བསྐྱས་པ། གཡུ་ཐོག་ཉམས་ཡིག་མཐོང་བ་དོན་ཕྱན་བྱ་སྟོབ་རྣམས་ལ་གནད་དེ་ནས་དགུང་
ལོ་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྗེའི་བར་དུ་བྱ་སྟོབ་རྣམས་ལ་གདམས་ངག་གི་དགོར་མཛོད་གང་ལ་གང་དགོས་
གནད་ཞིང་། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྗེའི་ཐོག་སྤེལ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བཅོ་ལྗེའི་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་དུས་
མཚུངས་སུ་སྐྱུ་གཤེགས་སོ། །

གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྩོམ་ཀྱི་སྐོར་ནི། རིག་གནས་བྱི་ནང་ཞེས་པའི་གཞུང་ལ་ལེའུ་སོ་
གསུམ། ལྗེ་སྐོར་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་ལ་ལེའུ་ང་ལ། རིག་པའི་གནས་མཆོག་བཅོ་བརྒྱད་འབྲེལ་བ་ཁ་
སྐོང་དང་བཅས་པ། རྒྱུད་འབྲེལ་སྟོང་རྩ་གཅིག་ལ་ལེའུ་སྟོང་དང་སུམ་བརྒྱ། མན་ངག་པན་བྱེད་དང་
གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཕན་ཤིན་ཏུ་མང་བོ། དམར་འདེད་ཀྱི་མན་ངག་ལ་ལེའུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བརྒྱ།
རོ་བཀ་འཕུལ་གྱི་མེ་ལོང་ལ་ལེའུ་ཉེར་ལ། བྱང་ཁོག་གསང་དབྱེ་ལེའུ་བརྒྱད། ཐུར་དབྱེད་གནད་ཀྱི་
ལྗེ་མིག་ལ་ལེའུ་སོ་ལ། མངོན་ཤེས་གནད་ཀྱི་འཕུལ་འཁོར་ལ་ལེའུ་བཅོ་ལ། གསང་ཐིག་རིན་ཆེན་
སྟོན་མེ་ལ་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད། ནག་རྩིས་འཁོར་འདས་གཏན་འབེབས་ལ་ལེའུ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ། འབྲས་
རྩིས་ལ་ལེའུ་ཉེར་ལ། དཀར་རྩིས་རི་བོ་རྩལ་འབེབས་ལ་ལེའུ་དུག་ལྷ། རྒྱུད་བཞིའི་ཐེམ་ཡིག་གཤམ་པ་
གསལ་བྱེད། རོ་བྱང་། རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་སྐོང་། དཀར་ཆག་ཆ་ལག་མེ་རྩ་མདོ་ཆོད་ནག་པོ། གཏར་ཁ་ལག་ལེན་

འབྲུགས་མེད། གྲེན་འདྲན་ལྷགས་ཀྱས་ཉ་འཛིན། སྤར་འབེབས་རི་བོ་རབ་སྒྲིལ། ཉམས་ཡིག་མཐོང་བ་
དོན་ལྡན། བྲིད་ཡིག་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཅིག་ནད་པ་ལ་གཅེས་པ་སྟོག་འཚོ་དཔལ་སྦྱེད་ཀྱི་གདམས་པ།
གཞན་ཡང་སྤན་ཆོགས་མན་ངག་གི་གཞུང་སྤན་མང་བོ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་མང་
བོ་མཛད་གསུངས་སོ།། ཎ །

གཉིས་པ་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་
བ་ལ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། བྱམས་པ་བདེ་ལེགས་ཡན་གྱི་གཡུ་ཐོག་གི་གདུང་རྒྱད་ལ། གཡུ་ཐོག་
རྟིང་མ་ཞེས་གྲགས། དེ་ནས་གཡུ་ཐོག་ཉི་མ་འོད་ཟེར། བད་མ་དོ་རྩེ། གུ་རུ་དོ་རྩེ། གངས་ཅན་མཁས་
པ་དང་ལྔ་བོ་འདི་གསང་ལྷགས་ལྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ལ་མཁས་ཤིང་ཉམས་སྤྲེལ་མཁན་ཡིན་ལ། ལྷག་
པར་གངས་ཅན་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གསང་ལྷགས་གསར་རྟིང་དང་གསོ་དབྱེད་སྦྱི་ལ་ཤིན་ཏུ་
མཁས་པར་གྲགས་ཀྱང་། འདི་ལྔའི་རིང་ལ་བདུད་ཅི་སྟན་སྟབ་དང་སྟན་ཐོང་སོགས་རྒྱབ་ཅིང་། གཡུ་
ཐོག་གསར་མའི་མགོར་བྱུང་བའི་རུས་རྒྱུད་ཅོམ་ལས་གསར་མ་དྲི་མ་མེད་པ་མ་ཡིན་གསུངས། དེའི་
རྒྱ་མཚན་ཡང་འདི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་སྟོན་ལྟན་པ་ལྔ་དར་དང་ལྔ་དར་གྱི་མཁུག་ཏུ་བྱུང་བའི་གཡུ་ཐོག་
གི་གདུང་རྒྱུད་རྣམས་ལ་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་དང་། བྱི་དར་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་གཡུ་ཐོག་གི་གདུང་
རྒྱུད་རྣམས་ལ་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཟེར་ལ། སྤང་དར་མས་ཆོས་དང་རིག་གནས་ཀྱན་བསྐྱབས་ཏེ།
ཆོས་བྱས་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་བསྐྱབས་པའི་རྩིས་ནས། ཆོས་དང་རིག་གནས་གང་ལའང་སྟོབ་གཉེར་
བྱེད་པའི་སྟོལ་རེ་ཞིག་རུབ། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་པའང་ཤིན་ཏུ་ཉམས་དམས་
པར་གྱུར། དེས་ན་ཉི་མ་འོད་ཟེར་སོགས་ལྔ་བོ་འདི་ལྔ་དར་དང་བྱི་དར་གྱི་མཚམས་སམ་བྱི་དར་གྱི་
མགོ་ཅོམ་ལ་བྱུང་སྐབས། གསོ་བ་རིག་པའི་བྲིད་རྒྱུན་དང་ལག་ལེན་གྱི་རྒྱུན་པལ་ཆེར་ཆད་ཀྱང་དར་
སྟོལ་གཏོང་མ་ཐུབ་པའི་སྐབས་ཀྱིས། གཡུ་ཐོག་གསར་མའི་འགོར་བྱུང་ཡང་རུས་རྒྱུད་འཛིན་པ་ཅོམ་
ལས་གསར་མ་དྲི་མ་མེད་པ་མིན་ཞེས་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བཤད་དོ།

དེས་ན་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ནི། སྤར་གྱི་གཡུ་ཐོག་རྟིང་མའི་མཁས་ཆེན་ལྔའི་མཚན་སྤར་གསར་

མའི་སྐབས་ཀྱི་མཁས་ཆེན་ལྔ་ལ་རིམ་བཞིན་གསོལ་བ། གསར་མ་འདྲེ་རྗེ་བཟླ། གསར་མ་བྱུང་བོ་དོ་
རྗེ། གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ། གསར་མ་འབྱུང་མེད་། གསར་མ་སྤྲུལ་དོ་རྗེ་གྲགས་ཏེ་ལྔ་ལ་ཟེར་
ལ། དེ་ལྟའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཡིན་ནོ། །

གཡུ་ཐོག་རྟིང་མ་འདྲེ་རྗེ་བཟླ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱིམ་གཞིས་སྟོང་ལུང་སྟེང་སྒྲ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་ཡོད་
ལ། གསར་མ་འདྲེ་རྗེ་བཟླ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱིམ་གཞིས་ཉང་སྟོང་སྟོ་བཞི་རེ་ཐང་ཞེས་པར་ཡོད། དེའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་འདི་བའི་མཚན་ལ་ནང་སྟོང་སྟོ་བཞི་རེ་ཐང་བ་ཡང་ཟེར་རོ། །གསར་མ་འདྲེ་རྗེ་བཟླ་
འདི་ནི། གངས་ཅན་མཁས་པའི་སྤྲས་སུ་སྤྱུ་འབྱུངས་ཏེ། གཞོན་ནུ་ཉིད་ནས་ཡི་གེ་དང་རིག་པའི་
གནས་ལ་སྦྱངས། རྫོགས་ལ་ཞིང་སྟེས་བྱ་དམ་པའི་དང་ཚུལ་དང་ལྡན་པས། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་དགོས་
བྱུང་ལ་དམིགས་ནས། རྟིང་མ་འདྲེ་རྗེ་བཟླ་གྱི་མཚན་གསོལ་ཏེ། གསར་མ་འདྲེ་རྗེ་བཟླ་དུ་གྲགས།
ཁོང་ནར་སོན་ནས་སྤྲན་དབྱེད་གྱི་རྒྱུད་པ་ཆད་པ་དག་སྤར་གསོ་བར་དགོངས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱོན་
ནས། སྤྲན་ཐོང་དང་བདུད་རྩིའི་སྤྲན་སྦྱབ་སོགས་གསན། གཞན་ཡང་མཁས་པ་དུ་མའི་མདུན་ནས་
གསོ་དབྱེད་སོགས་གསན་པ་མཐའ་དག་རང་གི་སྤྲས་གསར་མ་བྱུང་བོ་དོ་རྗེ་ལ་གནང་། གསར་མ་
བྱུང་བོ་དོ་རྗེ་ནི་རིག་གནས་བརྩེ་ལ་མཁས་ཤིང་། བྱུང་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐེལ་
དུ་མཇུག་པའི་མཁས་བྱུང་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེས་སྟན་གྲགས་རྒྱས་ཤིང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེའི་
སྤྲས་ལ་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་འབྱུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་བའི་རྩོམ་པ་མའོད་ལྡན་ཞེས་བྱ་
བ་ཤེས་རྒྱུ་དུ་ལ་ཞིང་བྱམས་རྟིང་རྗེ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། དབྱར་ཟླ་ར་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་འབྱུངས།
བྱིས་པའི་དུས་ཡབ་བྱུང་བོ་སོགས་ཀྱི་མདུན་ནས་ཡི་གེ་སོགས་ལ་སྦྱངས། དགྲང་ལོ་བརྒྱུད་ནས་བཟུང་
རིག་པའི་གནས་ཀྱན་དང་བྱུང་པར་དུ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་མན་དག་དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱངས་
ཤིང་། ལུལ་དུ་ཕྱོན་པར་མཁུན་པས་གཞོན་ནུ་ཉིད་ནས་ཀྱང་སྤྲན་གྲགས་དང་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས། ཁོ་བོ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོ་ཡིས། ཁོ་བརྒྱུད་ལོན་ནས་སྤྲན་དབྱེད་
སྦྱངས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གངས་ཅན་ཁོད་ཀྱི་གཡུ་ཐོག་མགོན། །འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་རྗེས་

བཟུང་བས། རྒྱ་དང་གཏན་ཚིགས་སྒྲིལ་བ་དང་། བཟོ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་ཡི། ཚིག་དོན་ཀུན་ལ་
མཁས་པར་གྱུར། ཅིས་གསུངས་སོ།

ཇི་འདི་དགུང་ལོ་བཅུ་བཞིས་པའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ། དགེ་བཤེས་རོག་ལྷོན་ཞེས་པ་དབུས་ཕྱོགས་
སུ་གྲ་སྐོར་ལ་འབྱོན་མཁན་ཞིག་ལམ་བར་དུ་ཞབས་འབམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་གསར་མ་གཡུ་ཐོག་པ་
ཆེན་པོའི་དྲུང་དུ་ལྷོན་པར་བྱོན་པ་ལ་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་གཟིགས་ནས་སྒྲན་བྱས་པས་ཁོང་སྒྲན་
ལས་གྲོལ་ཏེ། དགའ་བཞིན་དུ་དབུས་ལ་བྱོན། ལོ་གཉིས་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཡང་དགེ་བཤེས་རོག་ལྷོན་
ལ་ཚུ་ནད་ཤིན་ཏུ་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་བས། སྒྲན་པ་ཁ་ཤས་ལ་གཏུགས་ནའང་དྲག་སྐྱེད་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་
བ་ལ་དབུས་པ་དར་བྱགས་ཀྱི་སྒྲན་པ་ཐོས་ཏེ། དེའི་དྲུང་དུ་བྱིན་ནས་འཕྲོད་བཞེན་བགྱིས་པས་ནད་
ལས་གྲོལ། དེ་ནས་ཁོང་ལ་གཡུ་དྲག་དམར་ནམ་མཁའ་གསལ་བྱ་བ་ནས་ཁལ་སྤོང་རི་བ་ཞིག་ཡོད་པ་
དེ། དབུས་པ་དར་བྱགས་ལ་སྤུལ། གསོ་དབྱེད་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཁྱེད་ནས་རྒྱུད་བཞི་ཁྱེད་པས། དབུས་པ་
དར་བྱགས་ཀྱིས་རོག་ལྷོན་ལ་རྒྱུད་བཞི་མན་ངག་གཞུང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གནང་ཞིང་། གཞན་
ཡང་སྒྲན་དབྱེད་ཀྱི་མན་ངག་མང་བོ་གནང་། དེ་ནས་དགེ་བཤེས་རོག་ལྷོན་ལོག་བྱོན་པས་ཡར་ལམ་
གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོས་ལྷ་སར་རྒྱུང་འབམ་བཅས་པའི་དྲིན་དྲན་པ་དང་། རྒྱུད་འདི་གཡུ་ཐོག་པ་ལ་
སྤུལ་ན་པན་པ་རྒྱ་ཆེ་བར་དགོངས་ནས། སློབ་ཞི་རེ་ཐང་དུ་བྱོན་ཏེ་གཡུ་ཐོག་པར་རྒྱུད་འདི་གཞུང་
འགྲེལ་མན་ངག་དང་བཅས་པ་སྤུལ། དེ་ནས་རྒྱུད་འདི་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་སོགས་གསོ་དབྱེད་སྤྱི་
དང་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་པའི་ཐད་ནུས་ལ། གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དང་རོག་ལྷོན་གཉིས་
ཀྱིས་ཚོད་པ་མཛད་པས་རོག་ལྷོན་རྒྱལ་བས་གཡུ་ཐོག་པས་རྒྱུད་འདི་ཁྱེད་པར་བཙུན་པར་གཟིགས་
ཏེ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས། རོག་ལྷོན་ལ་རྟ་སྐ་སྐབ་དང་བཅས་པ་ཞིག་དང་ཡུམ་རྒྱས་པ་འབུམ་
གྱི་གཙོ་བྱས་པའི་འབུལ་བ་གྲ་ལོམ་པ་སྤུལ། རེ་ཞིག་ཆིག་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་གྲོལ་བ་མ་མཛད་པར་རྗེ་
ཉིད་རང་གིས་ཟབ་བཞེས་སུ་མཛད། འདིའི་སློན་དུ་གཡུ་ཐོག་གཏུང་རྒྱུད་གསར་མ་ལ་རྒྱུད་བཞིའི་
མན་ངག་གཞུང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྒྱན་ཆད་འདུག་གོ།

དེ་ནས་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཕེབས་པའི་ཆེ་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་ནས། ཐོག་མར་ཀྱ་དའི་ཡུལ་
དུ་གཙོ་མོ་དཔལ་ལྷན་སྤེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལྷང་ལོ་ནག་པོའི་རྒྱུད་གསལ། ཡུལ་འཁོར་མོ་འཇིག་
དུ་ཕེབས་ནས། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ། སོ་མ་རྩ་ཇ། བན་པའི་མདོ། དེན་ཆེན་སྤངས་པ། ཀྱ་ལུང། དེག་པ་
ཅ་མདོ། ཐོག་སློབས་རྒྱུ་ཀ་རྣམས་གསལ། སིང་ག་ལའི་སྤིང་དུ་ཕྱིན་ནས། ཟླ་བེར་དཀར་ནག་བདུད་
ཅི་བྱམ་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་རྣམས་གསལ། རྒྱལ་བོའི་ཁབ་དུ་དཔའ་བོའི་བཟླན་བཅོས་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པ། འབྲུངས་དཔེ་ཆེ་རྒྱུད་། རྩོམ་གཤམ་པ་རྣམས་གསལ། གསེར་སྤིང་དུ་ཕྱོན་ནས་བྱང་སྤོང་
ཕྱོགས་ཀྱི་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྤོང་གི་རྒྱུད། ཉི་ཟླ་ཁ་སྤྱོད་གི་རྒྱུད། ཤ་ཁག་འཆོ་བ་སྤིང་རྩེ་མེད་པའི་
རྒྱུད། ཐོག་ཆགས་སློལ་བའི་རྒྱུད། སློལ་མ་འབྱུང་རྒྱུད། གསེར་སོགས་དེན་པོ་ཆེའི་བཅོ་རྒྱུད། གོ་གའི་
འདབ་མའི་རྒྱུད། འཇམ་དཔལ་ཡབ་ཡུམ་གི་རྒྱུད། བསེ་སློམ་གི་རྒྱུད། དཔའ་བོ་འཆིང་འགོལ་གི་རྒྱུད།
རོ་བགའི་ལེའུ། རོ་བག་སེལ་བུ། འབྱུང་བ་སོ་སོའི་རྒྱུད། ཅ་མདོ་ཆེན་མོ། ཉིང་བོ་བཟླན་པའི་རྒྱུད། ལུས་
གི་རྣམ་བཞག་བདུད་ཅི་ཐེམ་ཡིག་རིག་པ་ཅ་དབྱུད། རྒྱ་ཡི་སྤྱོད་རྒྱུད། ལུ་ཁ་ཤ་བགའི་རྒྱུད་བམ་པོ་སུམ་
བརྒྱ་པ། ཀ་ལའི་ཆལ་དུ་ལྷ་མོ་བདུད་ཅི་མ་ཞེས་པ་དང་མཇལ་ནས། ལུས་ལན་སྟོར་གསུམ་དང་། མ་
ཅི་འཆི་མེད་བཅད་འབྱོར་རྣམས་གསལ། སྤར་ཡང་བེ་རྟའི་ཡུལ་དུ་ལྷ་མོ་བདུད་ཅིའི་མདུན་ནས་
གསོ་དབྱུད་གི་གཞུང་སློལ་མ་སྟོར་གསུམ་སོགས་གསལ་ན། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ཐོག་བོད་དུ་ཕྱིར་
ཕེབས་ནས། བྱ་སློབ་དུ་མ་བཟུས་ཏེ་འགོ་བའི་དོན་མཛད་དོ། །

དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞིར་སླེབས་པའི་ཆེ་ཡང་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་ནས་བྱང་སྤོང་ཅ་ར་ཀ་སོགས་
པ་རྩེ་ཏ་དུ་མའི་མདུན་ནས་གདམས་པ་མང་བོ་ཐོབ། སྤར་གི་སློབ་དཔོན་མོ། གཙོ་མོ་དཔལ་ལྷན་སྤེང་
བའི་མདུན་ནས། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བསེལ་བེར་གི་གནད་དང་། རྒྱུད་རིགས་དྲུག་ཅུ་ཅ་ལྷ་སོགས་
གསལ་ནས། སྤར་ཡང་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ། ལུས་ཅན་དུ་མ་ན་བ་དང་འཆི་བའི་སྤྲུག་བཟུལ་ལས་ཐར་
བར་བྱས་པ་དང་། སློབ་མ་སྤྱོད་བ་སོགས་ཀྱིས་འགོ་དོན་བར་མ་ཆད་པར་གནང་བས། ཅོད་བྲལ་གི་
མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཞེས་མཚན་སྟན་གི་གདུགས་དཀར་བོས་གངས་ཅན་

གྱི་སྒྲིངས་ཡོངས་སུ་མཛོལ་བར་བྱས་སོ། །གཞན་ཡང་གསར་མ་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་གྱི་གར་དུ་ཕེབས་
ཏེ་མུ་ཉེགས་གྱི་སྟོན་པ་ལྔ་བརྒྱ་ཚད་པས་པམ་བར་བྱས་པ་དང་། ཡང་གྱི་གར་སྟོ་བྱོགས་དཔལ་གྱི་
རིར་ཕེབས་པ་དང་། སྐབས་ཤིག་ཨོ་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པ་དང་། ཡང་གྱི་གར་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བོ་
ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མཚོད་གནས་མཛད་པ་དང་དོ་ཇི་གདན་དུ་པཱེ་ཏ་མང་བོའི་ཚོགས་དཔོན་མཛད་
པ་སོགས་ལྔ་ཕྱེར་གྱི་གར་དུ་ལན་དྲུག་བྱོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་རང་གི་གསུང་ལས། གྱི་གར་འཕགས་ཡུལ་
ལན་དྲུག་བསྟོར། །མ་དུ་རྩ་ཇོའི་མཚོད་གནས་བྱས། མུ་ཉེགས་སྟོན་པ་དྲེགས་པ་ཅན། །དཔོན་སྟོབ་ལྔ་
བརྒྱ་རིགས་པས་བཅོམ། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་བྱ་བ་བྱས། །དོ་ཇི་གདན་དུ་སྟེབས་པའི་ཚོ། །པཎ་ཆེན་
མང་བོའི་ཚོགས་དཔོན་བྱས། །མཁས་པ་འཚོགས་པའི་གཙུག་རྒྱུ་ཡིན། །རང་འདོད་མི་ཤེས་དང་
གཏམ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ནས་གསར་མ་གཡུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་ཀྱིས་འགོ་དོན་གྱི་ཆེན་པོ་གནང་ཞིང་
བཞུགས། སྐབས་ཤིག་དཔོན་སྟོབ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གཙང་གི་ཚོང་འདུས་མགུར་མོར་བཅད་པོ་ཇོ་དར་
ཡབ་གས་རྣམས་ཀྱིས་སྟུན་དངས། དུས་དེར་སྟོན་དང་། སྟེའི་བཤད་པ་མཛད། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་
རབ་ལ་ཁྲི་ཀ་བརྒྱམས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཨོ་ཏེ་ཡོ་གའི་བྲིད་བསྐྱེདས་པའི་ཚོས་གཞིས་ལྔ་བ་
ལྔ་ལ་བཏེག། དེ་རྣམས་ལེགས་པར་ཚར་ནས་དགའ་སྟོན་གྱི་ཉིན་བཅད་པོས་ཚོགས་གྱི་མཚོད་པ་གྱི་
ཆེན་པོའི་དྲུང་དེར་གསེར་བྱེ་ཆེན་གཅིག་དབུལ་བྱེ་གཉིས། ཆེབས་པ་ངང་བ་བྱུང་གཤོག་གི་འགོ་བྱས་
པའི་ཆེབས་པ་ལྔ། ཆེབས་རོལ་དྲུག་ཇ་སིག་དགུ། ཚོས་ལྷང་། མཛོ་གཡག་འབྲེ། གོས་ཡུག་དར་ཡུག་མན་
ཏི་ཡུག་ཀ་དན་གྱིས་གཙོས་པའི་འཇམ་སྤྱུག་བྱབ་ཡོངས་རེ་རེ་བཞིན་དགུ་ཚན་རེ་ཡུལ། ཟ་འོག་ཡུག་
གཉིས། གཡུ་དམར་ཉི་མ་ཁྲོམ་གཤོག་སྤྲས་མོ་ལྷ་མཛོལ་མའི་མགུལ་དུ་བཏགས་ནས་ཡུལ། ལྷ་སྟོབ་
སྟེ་ལའང་གཏང་རག་བསྟེན་བཀྱར་སོ་སོར་གྲལ་འབྱེད། སྟེ་འབུལ་སྟུན་སྟུམ་ཚོགས་པ་དང་བཅས་
གཏང་རག་གི་དགའ་སྟོན་ལྔ་ན་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་དཔོན་སྟོབ་སྟུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་སྟེད་གོང་དུ་རྒྱལ་བོ་

ལྷ་བཙུན་གྱིས་སྤྱད་དངས་ཤིང་། ཟླ་བ་བཞིའི་མཆོད་གཞིས་གཏེགས་པས། བདུད་ཅི་སྤྱན་སྤྱབ་སོགས་
མཛད་ཅིང་། དེར་འབྲལ་བ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་བྱང་ཡང་། སྤྱགས་དེའི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་སྤྱན་
དངས་ནས་སོ་སོར་གང་དང་གང་ལ་འདྲིས་པའི་སྤྱགས་དམ་མཛད་པར་གསོལ་ཞིང་། འག་མང་
བོའི་བར་དུ་བསྟེན་བཀྱར་ཕུན་སྲུལ་ཆོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་མཛད། སྤང་བོ་དང་ནད་གྱིས་མནར་བའི་
ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་ལ་འང་ཟང་ཟིང་གི་དངོས་བོ་གང་ལ་གང་འདོད་དང་། ཁྱད་པར་སྤེན་གྱི་སྤྱན་པ་
ཟླ་བས་པོ་ཆེའི་སྒྲོ་ནས་དབྱགས་དབྱང་བར་མཛད། རོ་བོ་རང་བྱོན་ལ་ཏི་བཟང་བོའི་དྲུང་དྲུང་སྒྲོར་
མི་ཤོང་བ་ལྷ་བྱའི་མཆོད་པ་སྤུལ་ནས་སྤྱགས་སྒྲོན་མཛད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གཡུ་ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་ལྷ་བྱའི་སྤྱགས་རྩམ་
མཛད་པ་ནི། བརྒྱད་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྟིང་བོ་བསྐྱས་པ་དང་། དཔལ་བོའི་སྟིང་བོ་བསྐྱས་པའི་མདོ་
གནས་གྱི་འགྲེལ་བ་མཐོང་བའི་མེ་ལོང་། ཚ་དབྱུད་རིག་པ་རང་གསལ་སྤྲེ་ཆོན་ལྷ་བ། ལག་ལེན་མདོ་
ཆུང་། མན་ངག་ཤོག་དྲིལ་སྒྲོར་གསུམ། རྒྱུད་ཆུང་བ། ཉམས་ཡིག་བྱ་དོན་མ་རྣམས་མཛད། ཁྱད་པར་
དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི་འདི་ཉིད་གསོ་དབྱུད་ཀྱན་གྱི་ཡང་ཅེར་གཟིགས་ནས་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་
སུ་ལྷས་ཅན་ཀྱན་གྱི་སྤྱི་ལོར་དུ་སྤྲེལ། སྐད་གསར་བཅད་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་ནས་གསེར་མཆན། རོང་
མཆན་གཉིས་བཏབ། རྒྱུད་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་མན་ངག་ཁ་སྒྲོང་དང་བཅས་པའི་གོ་ཆོད་དུ་ཆ་ལག་
བཙུང་བཅད་ལེགས་པར་བསྐྱིགས་ནས་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྤྱགས་སྤྲེལ་དམ་པ་སྤུལ་སྟོན་ཡེ་ཤེས་བཟུང་ལ་
གདམས་སོ། །གཞན་ཡང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་གསལ་བྱེད་མདོ་སྤྱགས་གྱི་གསུང་རབ་དུ་མའི་དགོངས་
འགྲེལ་རྩམ་པར་མཛད་དོ། །

རྗེ་འདི་ལ་བྱ་སྒྲོབ་གངས་ལས་འདས་པ་བྱུང་བའི་གཙོ་བོ་ནི། ལུལ་རུ་མཆོམས་སུམ་པའི་བྱར་
སྤྱོད་པ་ཡེ་ཤེས་བཟུང་ཞེས་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་འབས་རུལ་ལོ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྟེན་ཏེ་ལྷས་ལོངས་
སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཉེས་པར་བྱས་ཤིང་ཅི་གསུང་བཀའ་བཞིན་དུ་དུས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་གཡེལ་
བ་མེད་པར་སྤྱབ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་། ལྷ་སྤྱན་ལེབ་སྟེ། འབལ་སྤྱན་ཉི་མ། སྟོན་པ་ཨ་ཆོས། ཤ་

རམ་ཉི་མ་དཔལ། གཡུ་ཐོག་བསོད་ནམས་སང་གོ། དགེ་བཤེས་རོག་ཁྱུང་སོགས་མཁས་པ་མིང་དང་
དོན་མཐུན་པ་སྤུས་བརྒྱུ་ཉེ་བ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དགྲུང་ལ་བདུན་
ཅུ་དོན་དུག་བཞེས་པའི་ཆོ་བ་སྒྲོབ་ནམས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཞལ་གདམས་དུ་མ་གནང་ནས་སྐྱ་ཆེའི་
འཕེན་པ་བཏང་ངོ་། །གཡུ་ཐོག་གསར་མའི་ལོ་ཆོགས་སོགས་དར་མོ་སྤྲན་རམས་པས་མཛད་པའི་
རྣམ་ཐར་དུ་མི་གསལ་ཞིང་། རྩེ་སྤྱིད་ཀྱིས་བེ་སྒྲོན་དུ། རྟིང་མ་ནས་མི་རབས་བཅུ་གསུམ་ལྔ་ཕྱི་ཉ་ལམ་
འབྲོམ་སོགས་དང་དུས་མཚུངས་གསུངས་ཤིང་། མར་མི་དང་དྲགས་པོ་སྣ་རྩེའི་རྩེས་སུ་བྱུང་བ་འདྲ་
སྟེ། ཁོང་གི་གསུང་སྒྲིབ་སྐབས་དེ་དག་གི་སྒྲོས་བྱུང་འདུག དེས་ན་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་སྟོད་ཅུ་
ཞིག་ཨེ་ཡིན་སྟུམ་མོ།

སྤྱིས་པ། མད་བྱུང་བརྒྱད་པ་གངས་ཀྱི་རི་བོ་ལས་འོངས་པའི། གསོ་རིག་བདུད་ཅི་གང་གྲུའི་
རྒྱུ་བཟང་འབབ་པ་ཡིས། སྐྱེ་འགྲོའི་ཕྱི་ནང་གདུངས་པའི་དུམ་ཀུན་བསལ་ཏེ། །དང་སྒྲོང་ཆེན་
པོའི་གདན་ལ་ཡོངས་སུ་འཁོད་གྱུར་ཅིག ། གནའ་བོའི་ཤེས་རབ་རལ་གྱི་ཡིས། ཀུན་མོངས་དབྱ་
བོ་བསད་པའི་ཁྱག ། དམར་བ་བྱ་ཅུའི་མདངས་ལྡན་འདིས། །དེང་དུས་འདིར་ཡང་དགེ་ལེགས་
སྐྱེན། །མགོ་སྐྱེས་དུང་ཉར་དཀར་བ་དང་། །ཆབས་ཅིག་དཀར་བའི་བསམ་སྦྱར་གྱིས། །དོན་ལྡན་
སྤྱ་བའི་རོལ་ཅིང་ལ། །དགའ་བའི་ལྷགས་དམར་སྒྲོག་ཞགས་འཕེན། །སྒྲོག་ཞགས་འོད་ཀྱིས་སྤང་བ་
ཡིས། །སྤྱག་པོའི་སྤྱག་ཆེན་ཡོངས་བསལ་ཏེ། །དགེ་ལེགས་ལམ་ཆེན་ལེགས་མཛོད་ནས། །བདེ་ཆེན་
གྲོང་ལ་སྒྲིབ་གྱུར་ཅིག།

ཅས་གཡུ་ཐོག་གསར་རྟིང་གི་རྣམ་ཐར་འདི་ནི་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་མི་འཇིགས་དབྱངས་ཅན་
དགའ་བའི་སྒོ་ཐོས་སུ་འབོད་པས། གཞན་དག་གིས་བསྐྱལ་མ་ནན་ཆེ་བའི་ངོ་མ་བསྒྲོག་པར། གཡུ་
ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་རྟིང་མའི་རྣམ་ཐར་གཟི་བརྗིད་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ཅས་བྱ་བ་དང་། གཡུ་
ཐོག་གསར་མ་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་རྣམ་ཐར་དར་མོ་སྤྲན་རམས་པས་མཛད་པ་ལས་སྤུན་མོང་གི་
མཛོད་པ་ཅུ་བདུས་ཏེ་བསྐྱེགས་པ་ཡིན་ལ། རབ་རྒྱལ་ལྷགས་སྤྱེལ་ལོའི་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༠དབྱུ་གྱ་རྒྱ་བའི་

དམར་ཕྱོགས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་བོར་དབུ་བཅུགས། སྒོན་དུག་ལྷ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་བཟང་བོ་དང་
བོའི་ཉིན་མཇུག་རྫོགས་པར་བྲིས་པའོ། །

རྩེ་བཅུན་བསམ་གཏན་གྱི་མཆོ་དཔལ་བཟང་བོའི་གསུང་འབྲམ་པོད་དང་བོ་བཞུགས་སོ།

१॥ खदीवकादर्शनमख्यवृत्त

ॐ । स्रग्द्विपग्नदक्षरुखस्युत्रिह

ॐ । रद'गी'पुद'व'वर्द्ध'प'रद'गण'प'पु

कंठस्थितविक्रमिमा॥

गंठस्थितविक्रमिमा ।

दर'प'वेस'पु'व'वर्द्ध'प'पु

ॐ । वतंगावाङ्मितां वतिवंगीवतं वीयाव वानि वंगुतावह
वहंगावाङ्मितां वतिवंगीवतं वीयाव वानि वंगुतावह
ॐ । वतंगावाङ्मितां वतिवंगीवतं वीयाव वानि वंगुतावह

༡༧། བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བརྟན་པའི་བདག་པོ་དང་། ཟབ་རྒྱས་གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན་བྱམས་འཇམ་དབྱེས།

[illegible]

ཤིང་རྟ་ཆེ་གཉིས་ལ་སོགས་འཕགས་པོད་གྱི། །པར་བྱུང་བཀའ་དྲིན་ཅན་རྣམས་ལྷག་གི་ཡུལ།

བཞིན་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ། དབྱར་སྐྱེས་རྩ་གསང་སྟོང་ལྟར་ཆེར་སྒྲོགས་པའི། རྣམ་ཐར་ཚུལ་ལ་ཁོ་བོ་ཡིད་
མ་ཆེས། དམ་པའི་སྟིང་ལ་འཛིགས་པ་བྱིན་བྱེད་པ། དྲུག་གསུམ་ཆང་གིས་རབ་ཏུ་སྒྲོས་པ་ཡིས། རྫོས་
གར་མངོན་པར་བསྐྱར་ཀྱང་ཚུལ་བསྟན་ཞེས། ཡོལ་བའི་ཕག་ཏུ་འཆེལ་ལ་བདག་མི་དད། མདོ་རྒྱུད་
དམ་པའི་གཞུང་དང་བསྟན་པ་ན། མངོན་མཐོའི་འབྲས་བཟང་བསྐྱར་པའི་ས་བོན་ཀྱང་། རྣམ་པར་
ཐུགས་མོད་འོན་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་དུ། རྫོམ་ཞིང་གསལ་བར་སྒྲོག་ལའང་བདག་མི་མགྲ། བག་མེད་
སྒྲོན་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཆོགས་ཀྱང་། ཐེག་མཆོག་གསང་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་ཞེས། བྱ་བུའི་
རྣམ་ཐར་ཚུལ་ལའང་བདག་མི་མོས། ཞེས་དང་། ཀུན་གཟིགས་ལྷ་བ་ཆེན་པོས། རྒྱ་བཏགས་སྒྲེང་མའི་
མི་གཙང་ཡུང་བོའི་ལུས། སྒྲ་དོན་སྟན་འགྱུར་རིན་ཆེན་བྱན་སྤྱད་ནས། རྩུན་གྱི་གར་བསྐྱར་ལྷེ་བདེའི་
བརྗོད་པ་ལ། སྟིང་བོར་རྫོམ་ཡང་ཨེ་རྩྭ་ཡི་འབྲས། ཞེས་དང་།

དང་དུས་སྒྲོ་གསུམ་མི་དགའི་དོ་ར་ན། བྱ་བུའི་གར་མཐན་ཚུལ་འཆོས་གོས་གྱོན་པའི། ཆེར་
རྫོམ་མང་བོའི་རྣམ་ཐར་འཁྱོག་བོའི་ཆོག། མཐོང་ཆོ་དཔྱད་ལྟན་པལ་ཆེར་བསྟིང་ཆོག་སྤྲ། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་སྟོགས་བསྟོན་པ་དང་། གཞན་སྟོགས་སྤང་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་བཏགས་
དང་། སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་དག་འབྲལ་སྤྲ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་མ་ཟད་ཉེས་དམིགས་ཏ་ཅང་ཆེ་བས་
དགག་བྱ་ཆེ་མོད། རྣམ་ཐར་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མ་རེ་རང་གིས་མ་བྲིས་ན། གཡུང་སྟོན་དོ་
རྩི་དཔལ་བཟང་གི་གསུང་ལས། སྒྲོ་བ་མའི་བཅུམས་པའི་རྣམ་ཐར་པལ་ཆེར་ནི། ཆེ་བརྗོད་དཀའ་
པས་ལྷ་མ་ཐོག་པོར་གཏོང་། དེས་ན་རང་གིས་རང་གི་རྣམ་ཐར་ནི། རྫོ་སྐྱར་སྤངས་ནས་མདོར་
བསྐྱུས་ཡི་གེར་བཀོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། རང་གི་བྱུང་བ་དང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་འཛིག་
ཏེན་གྱི་འགྱུར་བ་བཅས་བརྗོད་ན། ཕྱིས་སུ་ལོ་རྒྱུས་བཏག་དབྱེད་བྱེད་པ་ལའང་མཁོ་བའི་སྐབས་སྤིང་
པས་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་ལ་ཞུགས་སོ།

དེས་ན་བདག་སྐྱེ་སའི་ཡུལ་དམུ་དགེ་ཞེས་པ་དགེ་བཅུ་ཆང་བའི་ཡུལ་དང་སང་བྱང་རྒྱ་རྫོང་གི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་ས་ཡུལ། སྟོད་མངའ་རིས་སྐྱར་གསུམ་གྱི་ས་གངས་དང་

གཡའི་ར་བ་ཡོད་པས་རྩིང་དང་འདྲ། བར་དབུས་གཙང་རུ་བཞི་ཡོད་ས་བྲག་དང་རྩེ་འཐབ་པས་
ཡུར་བ་དང་འདྲ། སྤང་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ས་འདི་ནགས་དང་ནའི་རྩྭ་ལོན་ཡིན་པས། བདག་སྐྱེ་ཡུལ་འདི་
ནགས་ཚལ་གྱི་ས་ཡིན་ལ། འདི་ནས་རྟ་པོའི་ཉིན་ལམ་གཅིག་ཙམ་བཞུལ་བས་ནའི་རྩྭ་ལོན་སུ་སྤེབས།
ན་འདམ་ཆེ་མོད་སྤང་རྩྭ་ལོན་རྩེ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་ལྟ་བུས་ཆེ་བ་སོགས་འབྲོག་སྡེ་ཆགས་
ཡོད། དུམ་དགའི་ཡུལ་འདི་བོད་ཡུལ་ཡིན་མོད། ཐང་རྒྱལ་རབས་དར་བའི་སྐབས་སུ། ཐང་དམག་
གིས་བོད་མི་མཐའ་འདེད་བྱས་ཏེ་ཐང་དམག་གིས་བཟུང་བའི་མཁར་ཤུལ་ཡོད། བོད་ཀྱི་ལྷ་བཙན་
པོའི་དམག་གིས་ཐང་དམག་མཐའ་བསྐྱོད་བཏང་བའི་རྩེས་སུ་རིམ་གྱིས་བོད་མི་དག་འདུས་ཏེ་ཡུལ་
ཚོ་ཞིག་ཆགས། ཡུལ་དེའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཨ་ཞིག་སྒྲིམ་ཁང་ཟེར་བའི་བྲག་ཁུང་ཞིག་ཡོད། དེའི་ནང་
དུ་ལྷར་བོན་པོའི་ཨ་ཞིག་གི་རི་ཁྲོད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་འཕྲོ་རྟེན་དུ་ར་ལྷག་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དུམ་
དགའི་རྒྱན་རྒྱ་རྩམས་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲོག་བྱས་ལྟ་བུས། བོན་པོའི་ཨ་ཞིག་དང་སྤང་ཞིག་ཟླ་བསྐལ་གྱིས་
དམོད་མོ་བྱས་ཀྱང་དུམ་དགའི་ཡུལ་སྡེ་རྩམས་རེ་དར་དུ་སོང་གཤིས། དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་རྩམས་ཀྱིས་དེ་
ལ་དམོས་ན་དགའ་འདུག་ཟེར་ནས། དམོད་དགའ་ཞེས་པའི་མིང་ཆགས། དེང་སང་ཡང་བྱང་རྩེ་ཕྱོགས་
ཀྱི་མི་རྩམས་ཀྱིས་དམོད་དགའ་ཞེས་འབོད། འོན་ཀྱང་འབྲོག་ཕྱོགས་སུ་སྤྲ་གདངས་ཤུགས་དྲག་པའི་
རྒྱན་གྱིས་བརྒྱ་འབྱར་ཏེ། དུམ་དགའ་ཞེས་གྲགས། དུམ་ཐག་ལྷ་ཡིས་བཟུང་ཞིང་དགའ་བཅུ་ཡུལ་ལ་ཆང་
བའི་དོན་ཡིན་ཞེས་དང་སང་ཆང་མས་དུམ་དགའ་ཞེས་འབོད་པ་དང་། ལ་རྒྱས་སོགས་སུ་དེ་བཞིན་
བྲིས་འདུག་ལ་དེ་ལྟར་འབྲི་བཞིན་ཡོད།

ཡུལ་དེ་ལ་སྡེ་བ་བཙུག་ཡོད་པའི་སྡེ་བ་དང་པོ་འབྲོག་སྡེ་ཡིན། ཕུགས་ཐོག་ལ་ལོར་ཟེར་
སྐབས། ཕུགས་ཐོག་འཕྲོ་བའི་སྡེ་བ་དེ་ལ་ལོར་བ་རུ་ཟེར། ང་རང་སྐྱེ་ཡུལ་ནི་དགོན་པའི་འོག་གི་སྡེ་
བ་སོག་པོ་རུ་ཟེར་བའི་རྫོང་སྡེ་དང་པོ་དེ་ཡིན། དེད་ཀྱི་སྐྱེ་བྱིམ་ནི་གྲོང་སྤང་ཅེས་པའི་བརྟེན་གྲོང་
སྤང་ཆང་ཟེར་བའི་བྱིམ་ཆང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་ལ། ཁང་འགམ་དུ་གྲུ་རུ་སྤྲིའི་འཁོར་ལོ་
ཞིག་ཡོད་ལྟ་བུས། གྲོང་སྤང་འཁོར་ལོ་ཆང་ཟེར། གྲོང་སྤང་ཆང་གི་མི་རྒྱུད་ནི་དཔའ་འཛངས་བརྟུལ་

པོད་ཅིག་ཡིན་ཡང་འབྱོར་བ་འབྲིང་ཙམ་ཞིག་ཡིན་འདུག དེད་ཀྱི་མ་རྒྱུད་ནི་ཐལ་ཚང་ཞེས་པའི་
མི་རྒྱུད་ལ་དགོ་བཤེས་བྱུང་ཆུང་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་གྲགས་པའི་སློ་མང་དགོ་བཤེས་ཏྲ་ཚག་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་ཡུལ་དབྱས་སུ་སྐད་གྲགས་ཆེ་བ་དེ་སོགས་དགོ་བཤེས་དུ་མ་བྱུང་བའི་
མི་རྒྱུད་དང་། རྒྱལ་རོང་སློམ་ཆེན་པའི་ཡང་སྤུལ་ཁེ་ཚང་སླ་མ་འཇམ་དབྱངས་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་
ཞེས་གྲགས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཉིས་འཛོམ་གྱི་སླ་མ་དེའི་ཚ་བུ་བསོད་དར་དང་དགོ་བཤེས་ཐལ་སླ་
མ་སློ་བཟང་ཆོས་ལུན་དཔལ་བཟང་པོའི་སྤང་མོ་གཉིས་བཟའ་སླ་བསྐྱེགས་པ་ལ་ངའི་མ་ཨ་ཚེ་སྤྱེས་
པ་ཡིན་འདུག ངའི་ཕ་ཆུན་ནི་ཆོས་དད་ཆེ་ཞིང་མི་བདེན་པ་བདེན་སྤྱབ་ཅིག་ཏུ་བརྩི། མིང་ལ་དགོ་
འདུན་སྐྱབས་ཟེར་ཞིང་། གཅེས་འབོད་བྱས་ཏེ་ཨ་དགོན་ཟེར། གྱོང་སྤྲད་ཚང་ཡིན་སྟབས་གྱོང་དགོན་
ཞེས་གྲགས། ཡི་གེ་ཤེས་པས་རྒྱུ་གཅོད་སོགས་ཁ་ཏྲོན་དང་། རྒྱལ་སློར་སྤྱང་གནས་སོགས་ལ་འབད་
འབྱངས་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན། མ་ཆུན་ཡང་དད་པ་ཅན་མ་ཅི་དུང་ཕྱར་གཅིག་སྟག་བཏྲོན། དུང་
སོ་གསུམ་སྤྱེས། ཁྱིམ་ཚང་ཕྱག་པོ་མིན་ལ་ཏ་ཅང་དབུལ་བོ་ཡང་མིན་འདུག་དཔལ་མགོན་འཕགས་
པ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས། ཏ་ཅང་ཕྱག་པོའི་ཁྱིམ་དུ་མི་སྤྱེ་ཞིང་། ཏ་ཅང་དབུལ་བོའི་ཁྱིམ་དུ་མི་སྤྱེ་བར། །བར་
མ་དག་གི་ཁྱིམ་དུ་སྤྱེ་བར་ཤོག ། ཅེས་སློན་ལམ་གནང་བ་བཞིན། བདག་རབ་བྱུང་བཙུ་ལའི་ཤིང་
པོ་སྟག་གི་ལ་སྤྱེ་ལོ་༡༧༥༩ཏྲར་ལྷ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཡར་ངོ་ཞིག་ལ་ཁྱིམ་དེར་བཙས་ཟེར། དེ་སྐབས་
ཨ་ལགས་བར་ཞིང་ཚང་ཟེར་བའི་སླ་མ་བགྲེས་པ། ལུང་བཟླན་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དགོན་གྱོང་ཀུན་
གྱིས་ཚད་མར་འཛིན་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་ང་རང་སྤྱེ་བའི་སྐབས་བྱིད་ཚང་གི་ཁྱིམ་དུ་གོས་ཆེན་
གྱི་འབོལ་གདན་སེར་བོ་ཞིག་བཏིང་། ཡོལ་བ་སེར་བོ་ཞིག་ཀྱང་བརྒྱབ་འདུག་པ་མིས་གསུངས་ཐལ་
ཟེར། བདེན་པ་ཡིན་མིན་མ་ཤེས་དེ་སྐབས་དེད་ཀྱི་ཡང་ཞིང་ཐལ་དགོ་བཤེས་མཚན་བརྗོད་པར་
དཀའ་བ་ལྟེན་སློ་བཟང་ཆོས་ལུན་དཔལ་བཟང་པོ་ཨ་མཚོག་མཚན་ཉིད་དགོན་གྱི་ཁྱིམ་བཞུགས་
སྐབས་ཡིན་གཤིས། ཁོང་གིས་ཨ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལ། ངའི་ཚ་
མོ་ལ་བུ་ཞིག་སྤྱེས་ཡོད་ཀྱིས་སྤྱགས་ལ་འདྲོགས་པར་བྱ་ཞེས་བྱས་པས་བུ་རྒྱུང་ང་ལ་བྱིན་རོགས་

གསུངས། སྐྱེ་འགོའི་བྱ་ཡིན་སྟབས་འབུལ་ཐག་མི་ཚད་ལྷན་པར། བྱིད་ཀྱི་ཚ་མོ་དེ་ལོ་གཞོན་ཡིན་
 སྟབས་ད་ཅུང་བྱ་ལྷག་ཡོད་རྒྱ་རེད་འདི་ང་ལ་བྱིན་རོགས་གསུངས་མོད། བ་མ་སོགས་ཨེ་འཐད་ཅི་
 ཤེས་བསམ་ནས་འབུལ་ཐག་མི་ཚད་ཅེས་ཞལ་ནས་གསུངས། བདག་བྱིས་པ་ཡིན་དུས། གཟུགས་བདེ་
 མོ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་བྱིས་མཚེས་དང་བཟའ་མེ་ཉེ་འབྲེལ་སོགས་ཀྱིས་གཅེས་ཤིང་པང་ནས་འཁྱར་
 བ་ལས་གྲོས་གོ་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཉལ་མ་དགོས་འདུག མ་ཟན་གྱིས་ཁྱར་ནས་མགོན་ཁང་ལ་བསྐྱོར་
 བ་མང་པོ་བྱས། བྱིས་པའི་དུས་ན་ཅིང་མའི་སྟབས། འཆད་ཉན་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་པ་ཤ་སྟག་བཅེས་པ་
 དྲན་འདུག ཅུང་ཟད་ནར་སོན་ནས་སྟུགས་འཚོ་བ་དང་། ཞིང་འདེབས་དུས་མཛོ་སྒྲ་འབྲིད་པ། རྩོན་
 ཞིང་བརྒྱ་དུས་བམ་པོ་འགེལ་བ་སོགས་བྱིས་ལས་གང་ཐུབ་བྱས། ལོ་བརྒྱད་དགུ་ལོན་དུས། མའི་པ་
 ཟན་ཨ་མེ་བུ་བསོད་དར་དང་། མའི་མྱིང་པོ་དགོན་མཚན་བདེ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་སླ་མ་རྣམས་ལ་གསུང་
 བརྟག་ལྷན་པར་བྱ་རྒྱུ་འདི་ལྷ་བ་བྱེད་དགོས་གསུངས་ཟེར་ནས་ལྷ་བ་བྱེད་རྒྱ་བྱས། དེ་སྟབས་ཡང་
 ཨ་ཞང་སླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་མཚན་མཚན་ཉིད་དགོན་གྱི་བྲི་བཟུར་ནས། དམུ་དགའི་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་
 ལོའི་དགོན་གྱི་ཁྲིར་བཞུགས་ཡོད། ཁོང་གི་མདུན་ནས། ཀ་ཁ་སློབ་པའི་འགོ་བཟུང་སྟེ་ཞང་པོ་བདེ་
 ཆེན་དང་། བ་ཟན་གྱི་རྩུང་ནས་སྒོག་དང་སྒྱབས་འགྲོ་རྒྱུང་བཤགས་སོགས་བསྟུང་། རང་ལོ་བརྩ་
 གཅིག་ཐོག་བདེ་ཚང་བྲི་ཟན་སློབ་ཟུང་བསྟན་པའི་ཉེ་མའི་མདུན་ནས་དེད་སོགས་བྱིས་པ་བརྩ་རབ་
 དུ་བྱུང་སྟེ་དགོ་རྩལ་གྱི་སྒྲུལ་པ་མཐོས། བདག་གི་མིང་ལ་སློབ་ཟུང་བསམ་གཏན་ཞེས་གནང་། དེ་
 མཚུངས་དམུ་དགའི་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོའི་དགོན་གྱི་ཆོས་ལྷ་དང་ཚོགས་ལ་ཞུགས། དམུ་དགའི་བཀྲ་
 ཤིས་འཁོར་ལོའི་དགོན་ནི། རྩེ་ལོ་སློབ་མ་ལྔ་ཚར་བཞིའི་ནང་ཚན། ཚ་ཁོ་བ་ངག་དབང་གྲགས་པའི་
 དཔལ་གྱིས་སྟག་འདེབས་མཛོད། རྩེ་སྤྱ་སྟོང་སྟོར་སྐྱེ་འབྲེང་གསུམ་གྱིས་རིམ་པར་བསྐྱུངས། དེ་རྩེ་སྤྱ་
 དགོན་པ་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་ལ་ཕྱལ་ཏེ། འབྲེལ་བ་བཞི་སྟགས་གནང་ནས་རྒྱུད་ལྷ་
 བཅུགས། དེ་བྱིན་སླ་བྲང་གི་དགོན་ལག་དུ་གྱུར། ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་འབྲེང་གསུམ་པ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་
 མཚོའི་དུས་སྤྱ་མཚན་ཉིད་བཅུགས། འཛོན་ལྷ་བརྩ་གསུམ་བྱས། ང་རང་ཚོགས་ཞུགས་སྟབས་ལྷ་བ་

ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད། དགེ་བཤེས་བཟང་པོ་དུ་མ་དང་། རྒྱ་ལྷ་བ་འདོན་རྟ་དབྱངས་ལ་མཁས་པ་དུ་
མ་ཡོད། དུག་སྒྲོར་དང་སྒྲོམ་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་མཁན་མི་ཉུང་བ་རེ་བཞུགས་འདུག་ཏེ་
སྒྱ་ཏི་སྒྱུད་ངན་ཅན་ཡང་འགའ་ཞིག་འདུག། བདག་ཁ་དོག་དཀར་དམར་ནས་ཞུགས་ཏེ། ཅི་བཞག་
སོགས་འཛིན་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་། ཅི་བཞག་ཤོག་གུ་སྒྲ་རིང་དོ་བྱེད་ཅམ་ལས་མི་ཟེན། བག་ཆགས་རྩང་
ཟད་ཡོད་པས། ཡ་རབས་དང་འཆད་ཉན་ལ་དགའ་བ་ཅམ་ལས་བཟང་སྒྱུད་དང་ངན་སྒྱུད་འབྲེས་
མའི་ནང་འཁོར་བའི་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཚོར་གཡེང་། དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་དགོན་མཚན་དགེ་འདུན་
ཚང་དགེ་ཤན་དུ་བསྟེན་ནས་དཔེ་ཁྲིད་ལ་འགོ་ཁུལ་བྱས། ཨ་ཞང་སྤྲ་མ་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་ནས་
རིགས་གསུམ་གཅིག་སྒྲུབ་གྱི་རྗེས་གནང་། འཇམ་དཀར་རྗེས་གནང་སོགས་དང་། དྲག་པོ་གསུམ་
འབྲེལ་གྱི་རྗེས་གནང་འཇིགས་བྱེད་བརྒྱ་གསུམ་མ་དང་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་དབང་། ཀུན་རིག་གི་
དབང་། རྟ་མགིན་ཡང་གསང་གི་དབང་དང་། བཀའ་སྤྱང་རྣམས་གྱི་རྗེས་གནང་སོག་གཏད་སོགས་
བཀའ་ཚོས་དུ་མ་ཐོབ། བསྐྱུས་ལྷ། སྤྱབ་མཐའ་རིན་འབྲེང་། སྤྱབ་མཐའ་རྩ་བ། ས་ལམ་རྣམ་བཞག་
སོགས་སྒོ་འཛིན་བྱས་ནས་རྒྱགས་སྤྲ། ལྷ་ཚང་མདོ་ལྷགས་བྱང་འབྲེལ་ཡིན་མོད། སྒོ་འཛིན་མི་བཟང་
སྟབས། རྒྱུད་ཕྱོགས་ནས་འདོན་ཆ་མང་བོ་སྒོ་འཛིན་མ་སྟབས། ཐིག་དང་གཏོར་མ་བཅའ་བཟོ་སོགས་
རྩང་ཟད་བསྐྱབས། ཨ་ཁུ་སྒོ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་ཞུ་བའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གི་མདུན་དུ་རྒྱན་
པར་སོང་ནས། ཡི་གེ་དཀར་ནག་དང་དག་ཡིག་སོགས་རྩང་ཟད་སྤྱངས། ཁོང་ངན་ལྷགས་དང་མཐུ་
བྱད་སོགས་ལ་མཁས་པས་རྩང་ཟད་རེ་བསྐྱབས། གཏེ་བོ་འགའ་རེས་བདག་ལ་བརྟམས་གཅོ་བྱས་པར།
ཨ་ཁུ་སྒོ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་གྱི་དག་བཀོད་རྩར་དམ་ཅན་བསྐལ་བས་རྟགས་མཚན་ལྷུང་དུ་ཐོན་ཏེ་ཁོ་
རང་ཚོ་ལྷ་ཚང་འདི་དང་ཁ་འབྲལ་དགོས་བྱུང་།

རང་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་ཐོག་སྒྲུབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྗེ་བཅུན་སྒོ་བཟང་འཇམ་
དབྱངས་ཡེ་ཤེས་བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་བོ་དམུ་དགེར་ཞལ་བསྐྱར་གནང་། ཁོང་
གི་ཞལ་ལྷ་ལས་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་རྗེས་གནང་དང་། ལྷང་དུ་མ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་བྱུང་།

འཛིན་གྱི་རྟགས་རིགས་ལ་སྒྲིབས་སྐབས་ཞང་བོ་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོའི་རྒྱུ་
གནང་དང་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་དང་བཅས་པ་ཞུས་ནས། མི་ལམ་སོགས་རྟགས་མཚན་ཡག་པོ་
རེ་ཞེ་ཡོང་སྟམ་པའི་རེ་དོགས་དང་བཅས། བསྟེན་མཚམས་ལ་གྲོགས་པོ་གཉིས་དང་བཅས་བསྟན་
དེ་དཔལ་པོ་འབྱུ་རྒྱག་འབུམ་ཕྱག་རྒྱག་བསྐྱེད་ཁ་བསྐྱོང་སྦྱོན་སྒྲིག་བཅས་བསྐྱབས། རྟགས་མཚན་ཅི་
ཡང་མ་ཐོན། འོན་ཀྱང་སྒོ་འཛིན་རེ་བཟང་ལ་སོང་སྟེ་ཅི་བཞག་ལྷ་རྡོའི་སྦྱོར་སྦྱང་རེ་ལ་ཤོག་གངས་
སྒྲ་རིང་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཟེན་པ་བྱུང་། དེ་མཚུངས་རྟགས་གསལ་གྱི་གོ་བ་ཡང་རེ་བཟང་ལ་དགའ་
རབ་སོང་འདུག་རྒྱ་ཞིག་བྱུང་ནས་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་རི་ཁྲོད་མཚོ་ལྷོ་མ་ཟེར་བར་སོང་ནས་སྒྲ་
རོ་རྒྱག་ལྟག་ལ་བསྟན་དེ་ཕྱག་མཚོད་དང་སྐྱགས་དམིགས་བཅེ་མ་དགའ་རབ་བཏོན། རྩོན་དམུ་
དགོར་གྱི་བ་དྲུང་ན་ཡིན་ཟེར་མཁན་ལྷགས་པ་རྩུན་མ་ཞིག་སྒྲིབས་ནས། མིག་འགྲོལ་སོགས་ངན་
ལྷགས་འགའ་ཤེས་པས། ཁྲོད་སྟོན་གྱི་གཉིན་ཚན་རྒྱ་ཚང་ཟེར་བ་ཞིག་གི་བྲིམ་དུ་རྒྱ་མི་ཚོང་བ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེའི་དདུལ་འཁོར་ཆེན་ཞིག་ལྷགས་པ་དེས་བརྒྱས། རེད་ཀྱི་ཨ་མུ་སོགས་སྦྱོན་བཞི་ཡོད་པ་
ར་མདར་སོང་ནས་ལྷགས་གན་བཟུང་སྟེ་བཙོན་ལས་སྒྲ་དགུ་བཏང་ནས་དདུལ་སོགས་བརྒྱས་རྩེས་
ཚུར་སྒྲངས། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ལྷགས་མཁན་ཁོས་ལ་སྦྱེའི་ཁ་ཟེར་སའི་རྒྱ་མིག་ཞིག་གི་ནང་དུ་མཁན་
གཏད་བརྒྱབ་པ་རེད་ཟེར། མི་རབས་ལ་ས་བདག་སྐྱ་གཉན་གྱི་ནད་ཐེབས་ཀྱིན་ཡོད། བདག་ལའང་
མི་ལམ་དུ་སྐྱུལ་སོགས་མིས་པ་དང་། དེར་བསྟེན་སྐྱ་ནད་ལྷ་བྱ་བྱུང་གི་འདུག་ཨ་ལགས་བར་ཞིང་
ཚང་ལ་གསུང་བརྟགས་ཞུས་པར་དྲག་པོ་སྐྱམ་འབྲེལ་ཐོན་གསུངས། དེ་ནས་ཐུབ་བཀུན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་
མའི་གསུང་གི་སྐྱབ་ཐབས་སྟེང་ནས་སྒྲ་གཅིག་ལྟག་ལ་དྲག་པོ་སྐྱམ་འབྲེལ་གྱི་བསྟེན་མཚམས་ཁ་སྐྱོང་
སྦྱོན་སྒྲིག་བཅས་བསྐྱབས། སྐ་མ་འདྲེས་མདོའི་སོག་ཚང་སྒྲ་མ་ཉེ་འབྲེལ་ཡིན་སྟབས་སྤར་རེད་ཅག་
གི་གམ་དུ་རྒྱན་དུ་ཐེབས་བཞིན་ཡོད་པས། སྐབས་ཤིག་ཁོང་གིས། དགོ་ཕྱག་འདྲིའི་རིམ་གྱོ་ལ་གནས་
བརྟན་ཕྱག་མཚོད་ཅིག་ཐོན། ཁོ་རང་གིས་གསོ་སྦྱོང་དུར་ཐག་གིས། ཐུབ་དུས་ཤིག་ལ་འཛིགས་ཕྱེད་
ཀྱི་བསྟེན་མཚམས་ཤིག་ལ་སྟོན་གསུངས་པ་དྲན་ནས་རི་ཁྲོད་མཚོ་ལྷོ་མ་ནས། རི་ཁྲོད་པ་ཨ་ཁུ་བསམ་

གཏན་ཁ་བ་ཟེར་བའི་སྤྲོ་མ་སྐྱེ་བྱེད་ཅན་དེའི་སྐྱབ་གྲོགས་གནང་ནས་འཇིགས་བྱེད་དཔལ་ཅིག་དང་
ཆོས་རྒྱལ་བྱི་སྐྱབ་སྤྲུགས་མའི་བསྟེན་མཚམས་སྦྱིན་གྲེག་དང་བཅས་པ་བསྐྱབས། དེ་རྗེས་དཔལ་ཅིག་
དང་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་སྤྲུགས་པའི་མཚམས་གཅིག་ལ་བསྐྱད། དེ་རྗེས་ཡང་དཔལ་ཅིག་གི་
མཚམས་གཅིག་ལ་བསྐྱད།

རང་ལོ་བཅུ་དགའི་ཐོག་གཞུང་རྒྱགས་སྤྱད། བསྐྱས་ཟླ་དང་། རྫོ་རྟགས་སོགས་ལ་ཅུང་ཟད་
སྦྱངས་པས་སྤང་གཞི་ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་ཐོག་པར་བྱིན་གྱི་དབུ་ནས་སྦྱངས་པས། འཛིན་གྱའི་ནང་
ནས་ཅུང་ཟད་བཟང་བའི་གས་སུ་སྤྲུགས། དེ་ནས་འཛིན་གྱའི་སྦྱོར་དཔོན་དུ་བསྐྱོས། དཔྱིད་འཛིན་ཟླ་
གཏུགས་སྐབས་དགེ་ཆུན་རིན་པོ་ཆེས། བརྒྱད་ཉིད་དོན་བསྐྱས་ནས་བཤད་པའི་ཉིད་ཉིད་ཉིད་
ཡིན་མིན་སོགས་ཀྱི་རྟགས་གསལ་བསྐྱིགས་པ་དང་། ཞང་བོ་སྤྲོ་མ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་
རྒྱ་འགྲེལ་ཡིན་མིན་སོགས་ཀྱི་རྟགས་གསལ་བསྐྱིགས་པ་འཕངས་པས་རྟགས་གསལ་ལེགས་པར་སོང་
པས་སྤྲོ་མ་རྣམས་པ་ཕྱགས་དགེས་པ་བྱུང་། བྱི་ཉིན་ཁས་ལེན་འཛིན་སྐབས་ཁས་ལེན་ཤོར་བ་ཆེན་པོ་
རང་མ་བྱུང་ཞིང་དགེ་བཤེས་རྣམས་གོ་བ་ཆགས་འདུག་ཅིས་གསུང་གི་འདུག་ཟེར། དེ་སྐབས་
ཤིག་། སྤྲོ་བྱང་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྗེ་ཆེ་འཆང་ལ་རྗེ་བསྐལ་བཟང་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ་དཔྱུ་དགེ་
བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོའི་དགོན་གྱི་བྱིར་ཕེབས། ཁོང་གི་མདུན་ནས་ཅི་བཞག་དང་ལམ་རིམ་ཉན་པ་
ལས་གཞན། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ། དུག་རྗེར་འཁོར་ཆེན། རྟ་མགིན་གསང་སྐྱབ་སོགས་དབང་
དང་རྗེས་གནང་མང་པོ་ཞིག་ཐོབ། སྦྱིར་ཟླ་བ་འགའ་ཞིག་གི་སྦྱོད་ངན་དང་བདག་གིས་ཀྱང་བརྟམས་
གཙུག་ཅུང་བ་སོགས་ཀྱི་འཁོར་བའི་ཕྱག་བསྐྱེད་གྱིས་ཡིད་སྤྲོན་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཟླ་ས་ཆེན་པོ་ཞིག་
ལ་སོང་ནས་སྤྲོ་བ་གཉེར་རེ་བྱེད་རྒྱ་བྱུང་ན་སྤྲོ་མ་པ་རྒྱན་དུ་བྱུང་བ་དང་། ཁོང་ཨ་ཞང་སྤྲོ་མ་རིན་པོ་
ཆེས་གསུང་འཕྲོས་སྐབས་སྤྲོ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་འཆང་ཉན་ལ་བསྐྱེད་བརྗོད་ཡང་ཡང་བྱེད་
ཀྱིན་འདུག་པས་ཡིད་བྱངས་ཏེ། སྤྲོ་བྱང་དུ་འགྲོ་འདུན་ནར་མར་བྱུང་ནའང་ཐབས་མ་འགྲིག་ དེ་
རྗེས་རྒྱལ་ཁོ་སྤྲུལ་སྐྱེ་དང་བཟང་ས་བྱས་ཏེ་ཁོང་གི་པ་ཡུལ་མཛོད་དགེ་བཞག་སྤྲོ་མ་ཡིན་གཤིས་ཁོང་

པ་ཡུལ་ལ་འགོ་དུས་བདག་གྲ་བ་བྱས་ནས་རྒྱ་ཚའི་ཆུ་ཁོལ་ལ་སོང་སྟེ། དེ་ནས་སྐྱ་བྱང་ལ་འགོ་རྒྱ་
བྱས་མོད་ཁོང་སྟོ་འབྱུར་ནས་འགོ་མ་བྱལ། དེ་དུས་ཁོང་ཨ་ལགས་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྒྱ་འཆང་དམ་
དགོན་སྐྱ་བྱང་ལ་ཕེབས། ལམ་ཞོར་ལ་སྟག་ཚ་དགོན་དུ་ཕེབས། དེ་སྐབས་བདག་ཁོང་གི་མདུན་དུ་
སོང་ནས་སྐྱ་བྱང་དུ་སྟོབ་གཉེར་ལ་འགོ་ཆེད་གསུང་བཟྱག་ཞུས། བདག་ལ་ཤོ་ཐེངས་གཅིག་འཕངས་
ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་ཞིག་བསྐྱབ་ན་སྟོབ་གཉེར་ལ་སོང་ན་ལེགས་གསུངས། རྒྱ་ཁོ་སྐྱུལ་སྐྱུལ་ཤོ་
ཐེངས་ཁ་ཤས་འཕངས་ནས་ཏྲ་མགྲིན་བསྟེན་པ་ཐོན་གསུངས། དེ་ག་ནས་བྱུག་རྩི་འཁོར་ཆེན་དང་
བདེ་མཚོག་དྲིལ་བྱ་ལྷ་ལཱའི་དབང་དང་སེང་གཤོང་གཙོ་འཁོར་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་གནད་སོགས་ཐོབ།
དེ་ནས་བཞག་ཕྱོམ་ལ་སོང་སྟེ། བཞག་ཕྱོམ་གྱི་དགོན་པ་ཁང་སར་ཉེན་ནས་འཇམ་དབྱངས་དཀར་
བོའི་བསྟེན་མཚམས་ཤིག་བཏང་། དེའི་བྱ་ལ་རྒྱ་མཐོ་སྐྱུལ་སྐྱུལ་པ་ཡུལ་ལ་འགོ་བཞུགས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་
སྐྱ་བོས་བྱོལ་གྱིས་བཞག་ཕྱོམ་དུ་སོང་། ཁོའི་ཡུལ་བས་སྐྱུལ་མ་མངགས་ཏེ་དེད་གཉིས་སྐྱ་བྱང་དུ་
སོང་། ཁོང་ཨ་ལགས་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྒྱ་འཆང་གི་ནང་ཆེན་གྱིས་ཁང་བ་དང་བཅའ་ལག་གཡར་
བ་སོགས་གནད་། སྐྱ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་མད་བྱང་ཐོས་བསམ་སྒྲིང་གི་ཆོས་གྲུ་ལ་འཛིན་གྲུ་དོན་
བདུན་ཅུ་ནས་ཞུས། དེ་སྐབས་སྟེ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོགས་ཆེན་སྟེ་བ་རེད། མཁས་དབང་ར་ལུག་ཅུང་
གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཆེན་མཁས་པའི་དབང་ལྱུག་རྒྱ་དཀོན་མཚོག་བསམ་འབྲུབ་ཅེས་མཚན་
ཡོངས་སྐྱ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་དགོན་ཅན་དུ་བསྟེན། མཆེད་གྲོགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་དཔེ་
བྲིད་ལ་ཏུར་ཐག་བྱས། དཔེ་འཛིན་སྟོར་སྐྱུང་སོགས་ལའང་དེ་མཐུན་བྱས། སྐར་དམུ་དགོན་ནས་བསྐྱུས་
གྲུ་སྟོ་ཏྲགས་སོགས་ཅུང་ཟད་སྐྱུངས་མོད། རིགས་ལམ་ལ་དེ་ཅུ་ཞིག་ཡིད་ཆོས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་
བས་། གྲོགས་པོ་འགས་ཀྱང་འཛིན་གྲུ་མར་བབ་ནས་སྟོ་ཏྲགས་སོགས་ལ་སྐྱུངས་ན་བཟང་ཚུལ་སོགས་
བཤད་པས། འཛིན་གྲུ་བསྐྱུས་ཆེན་དུ་བབ། དེའི་སྐར་ལོ་དམུ་དགོན་དམར་དམག་ཡོང་། གོ་མེན་ཏང་
གིས་དམར་དམག་བཀག་འགོག་བྱེད་མཁན་གྱི་དམག་དམུ་དགོན་དགོན་པར་བབ། དམར་དམག་
སྐྱེབས་སྐབས་འགོག་མ་བྱུབ་པར་དགོན་པའི་ནང་དུ་འདུག་ས་མེད་པར་བྱེད་དགོས་སྟུམ་ནས་

དགོན་པ་མེལ་སྟེགས་སྟེ་ཕྱིད་ཅམ་ཆོག་ཕྱིད་ཅམ་ལྷས་པའི་ནང་དུ་མའོ་ཙོ་དྲུང་སོགས་དམར་དམག་
རྒྱལ་གྱིས་མི་སེར་གྱི་འབྲུ་རིགས་ཐོས་ཏེ་སྒྲ་བ་གཅིག་གཉིས་ཅམ་ལ་བསྐྱད། དགོན་གྲོང་ཀྱན་བརྒྱལ་
དེའི་ཕྱི་ལོ་ཡང་དམར་དམག་སྐོར་ཞིག་ཐོན། ཤོས་ཤིང་ཆན་གྱི་དམག་རེད་ཟེར། མི་མཐོང་ཆོད་
བསང། འབྲོ་ཐུབ་མཁན་རྒྱལ་སྐོར་ལོ་ལོ་ན་དང་བྱིས་པ་མང་པོ་བསང། དེད་གྱི་བྱིས་ནས་ཀྱང་པའི་
མ་ཆན་ལོ་ལོ་ན་ལོ་བདུན་ཅུ་ཅན་ཞིག་དང་། སྤང་མོ་བྱིས་པ་ཞིག་སྟེ་གཉིས་བསང་འདུག དེར་བརྟེན་
ཟླ་བ་དུ་མ་སྒྲ་བྱང་དུ་བོས་འོང་ནས་ཟླ་སར་ཞུགས། མཛོད་དགོ་ཕྱོགས་སུ་ཡང་དམར་དམག་གིས་
བཅོམ་སྟབས། རྒྱ་མཐོ་སྤུལ་སྤྱིའི་པ་ཡུལ་ནས་དེད་གཉིས་ཕྱིར་ཡོང་དགོས་ཟེར། སྤུལ་སྤྱི་ཕྱིར་ལོག་
བདག་ལ་ཤུ་ཚུགས་གྱིས་འབྲོ་དགོས་ཟེར་ཡང་སྟོབ་གཉེར་ལ་ཡོང་བ་ཡིན་སྟབས་ཕྱིར་ལོག་ན་དོན་
མེད་སྟམ་ནས་མ་སོང་། ཁོ་རང་སྟོབ་གཉེར་ལ་འདོད་པ་ཆེར་མེད་པས་ཕྱིར་ལོག་པ་རེད།

དེ་ལོ་དབྱར་ཐོག་ ༡) པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོ་བཟང་ཆོས་གྱི་ཉི་མ་དགོ་ལེགས་རྒྱལ་
རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་སྒྲ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་དུས་འཁོར་དབང་མོ་ཆེ་སོགས་བཀའ་
ཆོས་འགའ་གནང་། མཇལ་བ་བྲི་ཕྱག་མང་པོ་འདུས། དེ་སྐབས་རི་ཕིན་དང་འཇར་མན་གྱི་དམག་
གིས་འཇམ་སྤིང་དམག་འབྲུག་གཉིས་པ་སྟོང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་འདྲ། དབྱར་གནམ་ལྷ་གོང་
དུ་ཉོ་སྟོང་དུ་སོང་། ཅམ་པ་སྟེ་གང་དང་མར་དོག་གཅིག་རྟེད་པ་འཆོ་རྟེན་བྱས་ནས་རི་ཁྲོད་ཡིད་
དགའ་ཆོས་འཛིན་དུ་སོང་སྟེ་གཞུང་རྒྱགས་གཤར་སྤངས་བྱས་ཏེ་དགུན་གཞུང་རྒྱགས་སྤྲད། སྐབས་
མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྩི་འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་
ཞལ་ལྷ་ལས་རྒྱན་འཇུག་གཉིས་དང་མདོ་གདུགས་སྟོལ་མ་སོགས་གྱི་ལུང་ཐོབ། སྐབས་མགོན་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ལྷ་ལྷན་ཕྱོགས་ཅིབས་སྟོད་གོང་དུ་ཟླ་ཆོང་ལ་ཆོ་དབང་གནང་བ་བདག་གིས་ཀྱང་
ཐོབ། སྒྲ་བྱང་སྤིང་ནས་འབྲུམ་ར་སྟེ་འདུག་ས་ཁང་རྒྱང་རེ་རྟེད་མོད། ཁང་བདག་ལ་གཡོག་བྱེད་
དགོས་པས་དཔེ་ཆ་ལྷ་རྒྱར་གཞོན། དེའི་སྐབས་ཞང་པོ་བདེ་ཆེན་གྱིས་བདག་ལ་ཁང་ངན་ཞིག་ཉོས།
དེར་བསྐྱད། དེའི་སྟོན་རྟགས་རིགས་གསར་ཚོད་ཡིན་པས། རྟགས་རིགས་སྐོར་དང་རྒྱལ་འབྲེལ་རྒྱུ་

ཆེན་རིགས་པའི་གྱི་མཚོ་ལ་སྤྲུག་རྩལ་བྱས་ནས་བཏུས། དེས་ཆ་ཡང་དགའ་རབ་སོང་། རྩོན་རྟགས་
རིགས་གསར་ཚོད་སྐབས་འཛིན་གྱི་ནང་གི་བཟང་གས་སུ་ཆུད། དེ་ནས་སྐྱ་བྲང་བཟུ་ཤིས་འབྱེལ་
དེར་རིགས་པ་སྤྲུ་བའི་གས་སུ་ཆུད་ཅིང་ན། དམུ་དགེ་བསམ་གཏན་ཞེས་པའི་མིང་དེ། སྤྲུ་ས་དེར་
གས་ཅིང་བྱུང་། ཕྱིས་སྤྲུ་ས་གཞན་དག་ཏུ་འང་མིང་དེ་ལྟར་འབོད་པ་བྱུང་ངོ་། །དགེ་ཆན་རིན་པོ་ཆེ་
ཡང་ཐུགས་དགེས་འདུག་ཕྱིས་སུ་ཁོང་གིས་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་ཆེན་སྒོ་ལ་བཟུང་ཡོད་པ་ཨེ་ཡིན་གསུངས།
མིན་དེས་ཆ་ཡག་པོ་བཏང་བས་ཐད་ཀ་ཐད་སོར་བཤད་རྒྱ་ཡོད། གཞན་གྱིས་སྒོ་ལ་བཟུང་འདུག་
བསམ་པ་རེད་ལགས་ཞུས། ཁོང་གིས་ངས་ཀྱང་རྟགས་རིགས་གསར་ཚོད་སྐབས་རྟེན་ཆེན་ལ་དེས་ཆ་
ཡག་པོ་བཏང་བས་དེད་ཀྱི་འཛིན་གྱི་གསར་ཚོད་ལ་ཕན་ཐོགས་སོང་གསུངས། འཚོ་བ་སྐྱོ་བོ་ཡིན་
ཡང་། རྩོ་གོས་ལ་གྱོང་བསྐྱར་ཏེ་སྒོ་བ་གཉིས་ལ་འབད། དགུན་གནམ་ལ་གོང་མའི་ཁོག་ཏུ་རྩོ་སྒོང་དུ་
སོང་། དཔྱིད་བདག་འཛིན་གྱི་སྐྱོར་དཔོན་ལ་བསྐོ་བཞག་གནང་། དབྱར་ཐོག་རིགས་གྱི་སྐབས་
རྩོན་གསུམ་སྤུལ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་སྒོ་རིག་གི་ཚོགས་སྐོང་བྱས། རྩོན་ཀ་དོན་བདུན་ཅུ་གསར་ཚོད་
ཡིན་པས། ས་ལམ་དོན་བདུན་ཅུ། སྐབས་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱིད་སོགས་ཀྱི་དཔེ་བེད་ཞུས། དཔེ་
ལྟས་ཡང་དགའ་རབ་བྱས། གསར་ཚོད་མཚན་ཐུད་སྐབས་ཀྱང་རྟགས་གསལ་གཏོང་བ་དང་། ཁས་
ལེན་གང་ཆ་ནས་ཡག་པོ་བྱུང་། དཔྱིད་འཛིན་གྱི་གཏུགས་དགོས་པས། བདག་སྐྱོར་དཔོན་ཡིན་
གཤིས་ཐོག་མར་ལངས་ཏེ་འཕྲོས་དང་ས་བཅད་བཏོན་ཏེ་རྟགས་གསལ་གཏོང་དགོས། དགེ་ཆན་
རིན་པོ་ཆེས། བདག་ལ་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་མཚན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བོ་རེ་རེ་
ལ་རྒྱལ་ཤས་ཞེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་གསལ་བསྐྱེགས། ལངས་སྐབས་བདག་ལ་སྐད་
རྩོན་པོ་ཞིག་ཡོད་པས། འཕྲོས་དང་ས་བཅད་ལགས་པོ་བཏོན་པས་དགེ་འདུན་རྣམས་ཐུགས་དགེས་
འདུག་རྟགས་གསལ་ཡང་ཡག་པོ་སོང་། རྩོན་ཚོས་འཁོར་གསར་ཚོད་བྱས་མཐར། རྩོ་སྤྲུགས་སུ་
བསོད་སྒྲོམས་ལ་སོང་། ལམ་བར་ཁ་བ་ཆེ་ཞིང་རྐང་བ་ན་བ་སོགས་དགའ་ལས་ཆེན་པོ་བྱུངས། རས་
དགའ་རབ་ཅིག་རྟེན་པ་འབྱེར་ཐབས་བྲལ་བས་བཙོང་ནས་རིན་དུལ་སྐྱོར་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པ་དེས་

345

རང་ལོ་ཉེར་བདུན་ཐོག་ས་ག་ལྷ་བའི་བཙེ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་ཕྱག་ཡོད་པའི་གྲངས་སུ་རྩེ་
འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་ལྷ་ལས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས། དེ་མ་ཐག་དགེ་ཤུན་རིན་པོ་ཆེ་
ལ་དགེ་སྤྱོད་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལྷས་ཏེ་སྤྱང་ཁྱལ་བྱས་མོད། དངོས་གཙང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་རིམ་གྱིས་
དཀའ་ཡང་བཤགས་སྒྲོམ་སོགས་ལ་རེས་པར་བྱས། འཛིན་གྱ་གཞུང་གོང་དུ་སྡེབས་ཡོད་པས་ཐལ་
ཐེང་དང་ཟུར་བཀོལ་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཀུན་གཞི་སོགས་ལ་དཔེ་བྲིད་དང་ལྷ་རྟོག་གང་ཐུབ་བྱས།
འཛིན་གྱ་གཞུགས་སྐབས་དགེ་ཤུན་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱབ་མཐའ་ལེགས་པོ་ཞིག་གནང་མོད། བདག་ཁྱབ་
མཐའ་ལ་གོ་བ་ཞན་ཞིང་། རྣམ་གྲངས་བརྟེན་པ་ལ་མི་དགའ་བས། སྤར་ལོ་ལྷ་བྱའི་སྒྲོ་སང་ངེ་མ་
བྱུང་ཡང་། དེ་ཉིད་སྟོན་མ་དགོས། བདག་སྦྱོར་དཔོན་ཡིན་སྐབས་ཚོགས་ཆེན་གྱི་བ་ཨ་ལགས་ནི་གྲུ་
ཆོང་ཡིན་ལ། ཁོང་པར་བྱིན་སྐབས་བརྒྱད་སོགས་ཅི་བཞག་ཐམས་ཅད་ཐུགས་ཐོག་ལ་ཡོད་གཤིས་
ཅི་བཞག་མང་པོ་འཆད། བདག་གིས་ཀྱང་ཆོས་མཚམས་རེ་ལ་ཆོས་ཐོག་རྩེས་མའི་ཅི་བཞག་ཆ་
ཆོང་སྒྲོ་འཛིན་བྱས། བྱང་དུས་ཀྱི་སྦྱོར་སྦྱང་རེའི་སྐབས་ཤོག་གྲུ་མདའ་ཆོད་མ་གཉིས་རེ་ལེགས་པར་
ཟེན། དགེ་ཤུན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་དང་བྱང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་
པོ་གཉིས་གྲང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་མཆན་དང་སྒྲགས་ནས་དཔེ་བྲིད་གནང་བ་ཐོབ། དེ་སྐབས་ཤིག་
ནས་དགེ་ཤུན་རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་འབྱུང་གི་ལུང་གསན་པར་ཕེབས་སྐབས་དཔེ་བྲིད་ཐུགས་མི་ཁོམ་
པས། རྩེ་བཅུན་ལམ་ཞེས་གྲགས་པའི་དགེ་བཤེས་ཆེན་པོ་ལ་སྤར་ནས་རྒྱས་ཡོད་གཤིས་ཁོང་ལ་དཔེ་
བྲིད་བྱས། ཁོང་ལ་ན་བཟའ་རྟོང་བཙེམ་བྱེད་པ། མི་གཏོང་བ། རིལ་མ་ལེན་པ། ན་བཟའ་ཆོམས་པ།
དཔེ་ཆ་བཙལ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་གཡོག་ལེགས་པོ་བསྐྱབས། དཔེ་བྲིད་ལ་རྩུར་ཐག་བྱས་པས་བདག་
ལ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས། དེ་སྐབས་ཤིག་ནས། ཁོང་གྲང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས། ཁོང་ཨ་ལགས་རིན་པོ་
ཆེ་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་དོན་གྱི་སྤྱད་དུ་མཚན་ནས་སྒྲོས་ན་ལྷེ་འཛིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་
རྒྱ་མཚོ་ལས། ཐུབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་། ཐུབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ། སྤར་ཐང་བརྒྱ་ཅ། བ་རི་བརྒྱ་ཅ། རྩེ་རྩེ་
ཐེང་བ། མི་ཏྲ་བརྒྱ་ཅ་སོགས་དང་། དཔེན་ས་བཀའ་འབུམ་སོགས་ཀྱི་ལུང་དུ་མ། ཏྲ་ཆོང་གསེར་

ཁྱི་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱས་ངོར། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་བོའི་གསུང་འབྲུམ་སོགས་ལུང་དུ་མ།
གཞན་ཡང་སྒྲན་པའི་འདུ་ཁང་ནང་ནས། སྒྲན་སྒྲ། མི་འབྲུགས་པ། ཏྲ་མགིན་གསང་སྒྲུབ། ཏྲ་མགིན་
པསྒྲ་གར་དབང་རྣམས་ཀྱི་དབང་། སྐུ་འཕྲེང་བཞི་བའི་གསུང་གི་དེའི་དཀྱིལ་ཚོག་གི་ལུང་སོགས་
དང་རྒྱུད་པའི་འདུ་ཁང་ནས་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་སོགས་དབང་བཀའ་དུ་མ་ཞིག་ཐོབ། ཐོབ་
ཡིག་སྟོར་བས། འགའ་ཞིག་བརྗེད་འདུག དེ་ནས་འཛིན་གྲ་སྐབས་དང་བོར་སྒྲིབས། དྲང་ངེས་སོགས་
ཐལ་འཕྲེང་བྱར་བཀོལ་ལ་དགའ་རབ་བཞུས། འཛིན་གྲ་གཏུགས་སྐབས་དྲང་ངེས་མཆན་གྱི་སེམས་
ཅམ་པའི་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཏྲ་གས་གསལ་བཏང་། ཏྲ་གས་གསལ་ཤིན་ཏུ་
སོང་། འཛིན་གྲ་སྐབས་བཞི་བར་སྒྲིབས་སྐབས། ཐལ་འཕྲེང་མཐའ་དཔྱད་དང་སྟོན་སྟོ་འཛིན་བྱས།
སྐབས་བཞི་བའི་གསེར་འཕྲེང་དང་སྒྲགས་ནས་བཞུ་ཏྲ་གས་བྱས། འདི་ལོ་རིགས་གྲུའི་སྐབས་སྐབས་
བཞི་བའི་ཚོགས་སྒྲིང་བྱས། དྲང་ངེས་སྟོར་ལའང་ཞིབ་ཏུ་བྱས། བསམ་གཟུགས་ལ་ཆེར་བཞུ་མ་ཐུབ།
འཛིན་གྲ་གཏུགས་སྐབས། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དོ་རྩེ་གནས་བདུན་གྱི་ཐད་ནས་ཏྲ་གས་གསལ་བཏང་། སྐར་
ཉིན་ཁས་ལེན་འཛིན་སྐབས་སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཤེབས། རིགས་ལུང་བ་དུག་ཅམ་ལངས་
ཡང་ཁས་ལེན་ཤོར་བ་ཆེར་མ་བྱུང་། དགེ་བཤེས་རྣམ་པས་སྐབས་བཞི་བའི་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་
ཡག་པོ་བྱུང་གསུང་གིན་འདུག་ཟེར། དམ་བཅའ་ཐོན་རྩེས། ཨ་ཁུ་སྟོན་ལམ་ཆང་གི་མདུན་དུ་བཅར་
བས། ཁོང་གིས་འོ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐྱིང་དགེ་ལོན་འདུག་ཁྱེད་ལ་པར་ཕྱིན་གྱི་གོ་བ་ཆགས་འདུག་ཟེར་
གྱིན་འདུག་གསུངས། དེ་ནས་དགུན་པར་ཕྱིན་དམ་བཅའ་འཛིན་དགོས་པས་དཔེ་ལྷས་ལ་འབད།
དེ་ནས་པར་ཕྱིན་དམ་བཅའ་འཛིན་པའི་སྐབས་སྟོར་དཔོན་དང་སྒྲ་མ། དབུ་མཛད་གསུམ་གྱིས་
དམ་བཅའ་འཛིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆུ་བོ་བསལ་ཚོག་པས། ངས་སྤུ་རད་པ་བཀྲ་ཤིས་དོ་རྩེ་བདམས།
ཨ་ལགས་སྟན་གྲགས་ཆང་གིས་རྩ་བ་དཀོན་མཆོག་བདམས། དབུ་མཛད་རོང་བ་མགོ་ཁྲ་ཟེར་བ་
དེས་ཏྲ་ཆང་ཆོས་ལུན་ཟེར་བ་བདམས། དམ་བཅའ་དངོས་གཞིའི་སྐབས་བདག་སྟོར་དཔོན་ཡིན་
གཤིས་དཀའ་རམས་འཛིན་གྲར་དམ་བཅའ་འགྲོ་དགོས། ཏྲ་སྒྲ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་

དགོངས་མོ་སྒྲ་བ་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་རྒྱ་བཙུན་སྐྱེ་ཤིང་གྱི་དམ་བཅར་འདུག་དགོས། དཀའ་རམས་
སྐྱོར་དཔོན་བཞེངས་ནས། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྤེལ་གཞན་ཡང་ནི། །དང་དོན་ཉིད་དུ་ལྷང་འདིས་
གསལ་བར་བྱེད། །ཅིས་པའི་དབུ་གངས་ཏེ་དབུ་མ་དང་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་བོ་བསྐྱར་བའི་རྟགས་
གསལ་ཡག་ཐག་ཚད་བཏང་། སྒྲ་བོ་ཡང་ངེས་ཆ་ཆེ་བས་ངེད་གཉིས་ཀྱི་ཁས་ལེན་ཤོར་ཆ་བས་ཆེན་པོ་
མ་བྱུང་། ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་ཁའི་ཆོས་གྲུའི་སྐབས་སྐབས་བཞི་བའི་བཀལ་ལན་སྐབས་ནས་རྟགས་གསལ་
བཏང་། ཨ་ཁུ་ལྷ་མོ་ཆང་སོགས་དམ་བཅར་ཐོན་ཟེན་གྱི་དགེ་བཤེས་མང་བོ་ཕེབས་ནས་རྟགས་
གསལ་བཏང་། བདག་ལ་ངེས་ཆ་ཡོད་གཤིས་དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་། གུང་ཆོགས་ཆོས་གྲུ་ཡར་
ཆོགས་ལ་ཡུན་རྒྱུང་བས་རྟགས་གསལ་མང་བོ་མ་གནང་། གུང་ཆོགས་ཆོས་གྲུ་མར་གྲོལ་ནས་ཁ་དོག་
དཀར་དམར་ནས་བཟུང་སྟེ་འཛིན་གྲུ་རེར་ཆོས་རྒྱན་རེར་དམ་བཅར་བཞག། བདག་ལ་དམ་བཅར་
ཡག་པོ་བྱུང་བའི་གྲགས་སྐམ་ཞིག་ཀྱང་བྱས། དམ་བཅར་ཆར་རྒྱུ་ཁོང་ཨ་ཁུ་སྟོན་ལམ་ཆང་གི་སྐྱེ་
མདུན་དུ་མཇལ་བས། ཞལ་ནས་པར་བྱིན་དམ་བཅར་ཡག་པོ་བྱུང་། དངས་ཁྱོད་ལ་དབུ་མ་ཞིག་
ཁྲིད། དབུ་མ་གལ་ཆེ་གསུངས། དེ་ནས་འཛིན་གྲུ་དབུ་མ་གསར་བར་སྐྱེབས་པས་ཁོང་གི་མདུན་ནས་
དབུ་མ་ལྷང་རིགས་སྟོན་མེ་ཁྲིད།

དེ་རྒྱུ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས། པ་ཡུལ་ནས་པ་ཆན་སྐྱེབས་ཏེ་ད་ལན་ངེས་ཅན་དུ་པ་ཡུལ་
ལ་ལན་ཅིག་འགོ་དགོས། ལོ་ངོ་དགུ་ལ་པ་ཡུལ་དུ་མ་སྐྱེབས། མ་ཆན་གྱིས་ཁྱོད་དྲན་ནས་རྟག་པར་
མིག་མཆི་མས་གང་འདུག་ཟེར། ངེད་གྱིས་སྟོབ་གཉེར་གྱི་འཕྲོ་བསྐྱར་ནས་འགོ་མི་འདོད། འོན་ཀྱང་
ཡུལ་སྟོགས་དང་ཉེ་འབྲེལ་སོགས་གྱིས་ཁ་ཏ་བྱེད་པས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར། ཨ་ཁུ་སྟོན་ལམ་ཆང་
གི་མདུན་དུ་སོང་ནས་དེ་ལྷགས་ཞུས་པས། རེ་ཞིག་ཅང་མི་གསུང་བར་གཟིགས་ནས་བཞུགས། དེའི་
འཕྲོར་ཨ་ཏ་བོ་ངས་ཁྱོད་ལ་བར་ཆད་ཅིག་ཐོན་ཡང་བསམ་གསུངས། དེ་ནས་པ་ཡུལ་དུ་མི་འགོ་ཀ་
མེད་བྱུང་ནས་ལམ་བར་དུ་ཞག་ཉི་ཤུ་ཙམ་གངས་འགོར།

སྐྱོར་བདག་སྒྲ་བུ་འབྱོར་ནས་འཛིན་གྲུ་མར་མ་བབ་གོང་དུ། རུབ་ཅིག་མི་ལམ་དུ་ཁང་

བའི་ནང་སྤྱལ་མང་བོ་ཞིག་ཐོན་པ་མིས། ཕྱི་ཉིན་ཆོས་གྲུ་ཅི་བཞག་ཉན་དུ་འགྲོ་སྐབས་ལྷག་ཅུས་
 ཆལ་ཆོགས་ཤིག་གི་ཐོག་དུ་སྤོས་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཐོ་བཏོད། དེ་ནས་ཆོགས་ཆོས་གྲུ་འགྲོ་
 མ་ཐུབ་པར་བཟད། སྤེ་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བཟན་ཉི་མའི་གསུང་གི་དྲག་པོ་སུམ་འབྲེལ་གྱི་ཆོ་གའི་
 རྟེན་ནས་བསྟེན་པ་བསགས། རུབ་ཅིག་མི་ལམ་དུ་ཁྱུང་གི་ཕྱག་རྒྱ་བྱས་ཏེ། བྱང་ཕྱོགས་ནས་ཁྱུང་སྤྱན་
 དྲངས་པས། ཐང་དཀར་ལྷ་བུའི་བྱ་ཆེན་པོ་མང་བོ་ཞིག་འཕུར་ཡོང་ནས་ས་ཐམས་ཅད་གང་བ་མིས།
 ཡང་རུབ་ཅིག་བདག་རེ་རྟེན་ཅིག་དུ་བཟད་ཡོད་པར། རེ་གཤམ་དུ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་།
 རྒྱ་གནས་ཆེན་པོ་སྤྱལ་གཟུགས་འདོམ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་སྟམ་པ་མདོག་དམར་སྐྱ་ཞིག་འདུག་དེ་
 སྐབས་རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རེ་ཅི་ནས་ཁྱུང་ནག་པོ་ཞིག་འཕུར་ཡོང་ནས། རྒྱ་གནས་དེ་བདས་ནས་འཛིན་
 གཤམ་བྱས། བདག་གི་སེམས་ལ་ཁྱུང་འདིས་རྒྱ་གནས་དེ་གསོད་ཀྱིན་འདུག་སྟེང་ཆེ་བསམ་པ་སྐྱེས་
 བྱུང་། དེ་རྗེས་མ་ཆེན་དེ་ཡང་མུར་དུ་དྲག་སོང་། དེ་སྔོན་སྐབས་སྐབས་སུ་སྤྱལ་རེ་མིས་དུས་མ་སྟོན་
 རེ་ཡོང་ལ། དེ་ནས་རྩང་བཟད་དགའ་རྩ་སོང་། དེ་རྗེས་ཡང་རུབ་ཅིག་དེད་ཀྱི་མལ་སར་སྤྱལ་ཞིག་
 ཉལ་འདུག་དེད་ཀྱིས་ཡི་དམ་ཕྱག་རྒྱར་བསྐྱེད་དེ་སྟེང་ཀ་ནས་མེ་འོད་སྟོས་པས། ཁོ་ཁང་བའི་བྱ་ཅོག་
 བརྒྱད་ནས་བྱིར་སོང་། སྤྱལ་ལུས་ཆོན་གཅིག་གི་མཚམས་ནས་ཆོགས་ཡོད་པ་ལྷ་བུ་ཞིག་མིས། ཕྱི་ཉིན་
 གྲུ་ཆོང་གི་རྒྱ་རགས་ལས་སར་འགྲོ་དགོས་གཤིས། སོང་སྐབས་སེམས་རྒྱང་བྱེད་དགོས་སྟམ་སྟེ་གཡོ་
 སྐྱེ་གང་ཐུབ་བྱས་མོད། རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ལག་པའི་མཐིག་མར་ཆོན་གང་ཙམ་དུ་གདུབ་ཀོར་
 གྱི་ཚུལ་དུ་སྒྲངས་ནས་ན་ཟུག་རྩང་བཟད་བྱུང་། འཛིན་གྲུ་མར་བབ་རྗེས་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་
 བསྟེན་མཚམས་ལ་ཐངས་ཁ་ཤས་བཟད། སྐབས་ཤིག་མཁན་པོ་དག་དབང་དགེ་ལེགས་ཆོང་རྗེ་དག་
 དབང་ཐུབ་བཟན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་གི་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་སྤྱང་གནས་ཆོ་གའི་རྟེན་ནས་
 སྤྱང་གནས་མཚོག་བརྒྱད་དང་འབྲེལ་བསྟེན་མཚམས་སྤྱིན་ཤིག་དང་བཅས་བསྐྱབས། ཟླ་འཛིན་དང་
 འབྲེལ་བར་སྐབ་འདོན་ཁ་ཤས་བྱས། ལོ་རེ་བཞིན་འཆམ་ལྷགས་མཁར་བའི་མཚམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 འཇིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་གི་བསྟེན་པ་རེ་བཏང་སྟེ་སྤྱིན་ཤིག་ཀྱང་དེར་ཁྱགས། འཚོ་བ་སྟོ་བོ་འདུག་

350

བཅུ་ཕྱིན་སྟེག་བཅས། དེ་སྐབས་ཚུམ་ཁ་ཤས་བྲིས་ནས་ཁོང་ལ་ཕུལ་བས་ཐུགས་དགེས། ཨ་ཁང་ལྷ་
མ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཕུར་བའི་གཏོར་དབང་ཞིག་ཞུས་ཀྱང་དཔེ་མ་རྟེན། གཟའ་ཉི་མ་མཇུང་གང་མའི་
རྗེས་གནང་ཞུས། མཁན་པོ་དག་དབང་དགེ་ལེགས་ཚང་དག་དབང་ཐུབ་བཞུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་
གི་འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོའི་རྒྱུང་གནས་ཚེ་གའི་ལྷང་། རྩི་གུང་ཐང་བཞུན་པའི་སྟོན་མའི་གསུང་
གི་འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོའི་བསྟོད་སྟོན་རྒྱ་མཚོའི་ལྷང་སྟགས་ཞུས། འདུག་རིང་ལ་ཁོང་ལ་བཞུན་
བཀྱར་གང་ལུས་ཞུས། འཕྲོས་པ་དང་དོགས་གཅོད་དུ་མ་བྱས། ཞལ་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་དཔེ་ཆར་ཡག་
པོ་བཞུས་འདུག ཁྱེད་པར་སྐབས་བཞི་བ་དང་དྲུང་ངེས་ལ་ཡག་པོ་བཞུས་འདུག ད་པར་ལྷ་བྱང་དུ་
སོང་ནས་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས་དགོས་གསུངས། ལམ་གྲོགས་མ་རྟེན་པར་པ་ཡུལ་ནས་ལྷ་བ་བརྒྱད་
འགོར་སོང་།

དེ་ནས་ལྷ་བྱང་དུ་ཕྱིར་ལོག་ནས་དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མའི་བཞུན་པ་ཞིག་བཏང་། ཕྱིར་སྟེག་
དང་བཅས་པ་ཁོང་ཨ་ལགས་ལྷ་ཁོ་རྩི་རྩི་འཆང་གི་གསུང་ཐོག་ནས་བཏོན། དེའི་སྐབས་སུ་མི་ལམ་
དུ་གདོང་སྤེའི་བྲག་རི་མཐོན་པོ་ཞིག་གི་ཁར་མཚོ་ཞིག་ཡོད་ལ་དེ་འཕྱར་ནས་ཐ་ལྷབས་ཀྱིས་ཉི་མ་
ཡང་སྒྲིབ་བཞིན་ཡོད་ལ། བདག་གི་སེམས་ལ་ལྷང་མཚུག་དུ་མི་སྤེའི་ན་ཐམས་ཅད་ཐུ་ལྷབས་ཀྱིས་
འདྲེད་འགོ་རྒྱ་རེད་མ་བཟང་སྟམ་པ་ཤར། ཅིའི་ལྷས་ཡིན་མ་ཤེས། དེ་ནས་སྟན་དག་ཞིག་བསྐབ་ན་
ཚུམ་ཨེ་ཡོང་སྟམ་ནས། དབྱངས་ཅན་མའི་བསྟོད་པ་ཞིག་བཅུམས། གཞན་གྱིས་ཚུམ་ཡག་པོ་འདུག་
ཟེར་། ཡང་འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོའི་བསྟོད་པ་ལེན་གསུམ་ཅན་ཞིག་བཅུམས། ཚུམ་ལ་དྲས་རྒྱག་
མཁན་ངོ་ཤེས་ཤིག་ཡོད་པ་ལ་བཞུན་པས། ཡིག་སྟོན་འགའ་ཞིག་ཕྱད་པ་ལས་ཚུམ་ལ་དྲས་རྒྱག་
རྒྱ་མ་རྟེན་འདུག དེ་ནས་ཀྱ་རེའི་ཚུལ་གྱིས་ཚུམ་འབྲི་བ་དང་། ཡིག་བསྐར་སྟགས་ཚོགས་བཅད་དུ་
སྒྲིབ་པ་མང་བོ་བྲིས་པས། ཚུམ་ཤར་ཤར་ཐོན་པ་ཞིག་བྱང་། དེའི་སྟོན་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་ལ་མཇལ་བ་
དང་། ཁོང་ཨ་ཁུ་ཁང་བཅུན་བཞུན་པ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་གི་ལམ་རིམ་སྐོར་དཔར་ནས་བཞུས་པས་
དད་པ་དང་ངེས་འབྱུང་སྤྱི་མི་རེ་སྟེས་ཏེ་མིག་ནས་མཆི་མ་བྱུང་ཞིང་གསོལ་བ་བཏབ། ལུ་བ་ཅིག་མི་

ལམ་དུ་འདུ་ཁང་ནང་དུ་སོང་ནས་འཛིགས་མེད་གྱི་མཚོའི་འདྲ་སྒྲུར་མཇལ་བས། གསུང་བྱོན་ཏེ་ཤོ་
ལོ་ཀ་གཅིག་གསུངས་མནལ་སད་དུས་ཚིག་རྒྱུ་བཞི་བོ་སྟོ་ལ་ཤར་རེ་ཐོན་འདུག རང་དོན་ཡག་པོ་
རེད་སྟེ། དེ་དེ་བོ་སོང་རྗེས་བརྗེད་འདུག ཡང་སྐབས་ཤིག་མི་ལམ་དུ། ང་སྟག་ཚང་ལྷ་མོའི་ཤར་
ཚུགས་ཀྱི་རི་མཐོན་པོ་ཞིག་གི་ཁར་བཟུང་ཡོད་ལ། བར་ལྷ་མོའི་ཡུལ་དུ་བཞུགས་པས། ལྷ་མོའི་གསེར་
ཁྲི་དགོན་གྱི་གོ་སར་གསེར་གྱི་མཚོད་རྟོན་ཆེན་པོ་བརྗེད་ཆགས་པ་ཞིག་འདུག དེའི་འོད་ཀྱིས་ལྷང་
བ་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་བར་འདུག རེ་ཞིག་ནས་མཚོད་རྟོན་གྱི་འོད་རིམ་གྱིས་ཉམས་ནས་ཐུན་
ནག་འཐིབ་སྟེ་ནག་ཐིབ་ཀྱིས་སོང་བ་མིས། བྱིས་སུ་ལྷ་མོའི་གསེར་ཁྲི་ཚང་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་
སུ་ཐིམ་པའི་གཏམ་ཐོས་པས། དེར་བཞུགས་པ་ཡིན་རྒྱུ་རེད་སྟེ་སོང་། ཡང་རུབ་ཅིག་མི་ལམ་དུ།
མཚོད་རྟོན་དཀར་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གྲུ་བ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྒྲུར་འདུག་མོད། རེ་ཞིག་ནས་མཚོད་རྟོན་
འབྲེལ་སོང་བ་མིས། འོགས་པོ་ཆོས་བསྟེ་ཚང་དགོངས་པ་རྗེས་སོང་། བྱེད་ཀྱི་མི་ལམ་དེར་བཞུགས་པ་
རེད་ཟེར་བ་བྱུང་། སྦྱིད་ཐང་སྐལ་སྦྱུ་ལ་གཞུང་རྒྱགས་སྦྱོང་དུ་བཅུག སྟོབ་གཉེར་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་བ་མི་
འདུག་པས་ཕར་རང་ཡུལ་དུ་འགྲོར་བཅུག ཁང་བ་ཡང་བཙོང་དུ་བཅུག བདག་གཞན་གྱི་བྱམས་ར་
ཞིག་ཏུ་སྒྲོར་ནས་རིག་གནས་ལ་སྦྱངས་དགོས་ཤར་ནས། ཉིན་གཅིག་བྲ་ཕབ་མཁན་དེ་གདན་དྲངས་
ནས། དེད་ཀྱིས་མིག་འཕྲུལ་སྟགས་སྦྱུ་མ་སྟོ་ཆོགས་ཤིག་སྟོབ་འདོད་པས་ཇི་འདྲ་ཞེས་དྲིས་པས། ཟམ་
པ་སྟེད་ཆད་ཅིག་བབ་འདུག་མི་བཟང་ཟེར། འོ་ན་རིག་གནས་ཤིག་བསྐྱབ་ན་ཞེས་དྲིས་པས། རལ་
གྱི་འོད་འཆར་བ་ཞིག་བབ། ཤིན་ཏུ་ལེགས། འོ་ན་ཀྱང་རལ་གྱི་འོ་ཆེ་ལ་སེར་ཁ་ཕྱ་མོ་ཞིག་འདུག་མོད།
འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེའི་གསོལ་འདེབས་ཡོན་ཏན་དཀྱེལ་འཁོར་མ་བཏོན་ན་སྒྱུན་མེད་པ་ཤར་
འདུག་ཟེར། ཡང་ངས་རིག་གནས་བསྐྱབ་ན་ལས་འབྲེལ་ཡོད་སའི་སྟོབ་དཔོན་དེ་གང་ན་འདུག་
དྲིས། ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གི་ཤར་ཚུགས་སུ་ཡོད་ལ། དགྲང་གངས་ལྗོངས་ཐུ་བཅུ་དུག་ཐུ་ཡར་མར་ཞིག་
རེད། རྟོགས་པ་མཐོན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། མཇུག་འཕྲིན་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པར་སྟོན་གི་མེད་པ་འདྲ་
སྟེ། པར་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ། ཤེལ་གྱི་མཚོད་རྟོན་ཞིག་འདུག་སྟེ། པར་ཆེན་འདཔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་

མཚོད་རྟེན་ཅུང་ཟད་བདུམ་སྟེ་འདུག་ཟེར། རྩི་སྤྱོད་དེ་གྱི་བསམ་པར། དེ་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྟ་མོའི་
 རྒྱལ་ཁྲིམས་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་ཆེའང་། དགུང་གྲངས་ཐོད་ཐུག་ཀྱང་གཟིམ་ཁང་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་
 གི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་མེད་པས་ཐོད་མི་ཐུག་ཁོང་ཨ་ལགས་རྒྱ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ། དགུང་གྲངས་དང་
 ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ཐོད་ཐུག་ཀྱང་མཚོད་འཕྲིན་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་
 པར་སྟོན་བཞིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་ཆེན་ཁྲིའི་བཞུགས་ཡོད། དབང་བཀའ་ཚོས་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་བཞིན་
 པས། ཐོད་མི་ཐུག་བསམ་ནས་གང་ཡིན་ངེས་པ་མ་རྟེན། ཕྱིས་སུ་ཚོགས་ལ་སོང་ནས་དུས་འཁོར་
 སྤྱི་བ་གྲལ་ཞིག་ནས་དུས་འཁོར་བ་འགའི་གྲལ་མཐར་བསྐྱེད། དེའི་ཉིན་གྲལ་གྱི་གྲལ་འགོར། སྤྱ་ཤར་
 དབུ་ཆེ་ཞིང་དབུ་སྐྱ་ཅུང་ཟད་དཀར་བ་ཞིག དེ་མཚོད་བ་ན་སེམས་ལ་དགའ་ཞིང་ཡིད་དང་བ་
 ཞིག་བྱུང་། མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་དུས་འཁོར་བ་དེ་ལ། གྲལ་མགོའི་ཨ་ཁུ་དེ་སུ་རེད་ཅེས་དྲིས་པས། འོ་
 དེ་ཨ་ཁུ་ཨོ་འབྲེལ་ཚང་ཟེར་བའི་མཁས་ཆེན་དེ་རེད། ཁོང་དཔལ་ལྷན་ལྟ་མོའི་དུས་འཁོར་གྱ་ཚང་
 ལ་གནང་བའི་གྲ་རྒྱུན་རེད། ལྷ་དུས་འཁོར་ལ་གྲ་རྒྱུན་ཉུང་སྐབས་ཤིག་ཏུ། སྐབས་མགོན་སྐྱ་བོ་
 བཞི་བ་བསྐལ་བཟང་ཐུབ་བཞུན་དབང་ཕྱག་ཚང་ལ་ཁུས་པར། ལྟ་མོའི་བསྐང་བཤགས་འབུམ་ཐོན་
 གསུངས། བསྐང་བཤགས་འབུམ་སྐྱབ་ཚར་བའི་རུབ་མོ། དགེ་བསྐལ་གྱི་མི་ལམ་དུ་བྱུང་མེད་རྒྱུ་ཅན་
 ཞིག་གིས་གྲ་ཕྱག་ཅིག་བྲིད་འོངས་ནས་འདི་བདག་གིས་ཟེར་བ་མིས། ཕྱི་ཉིན་ཐོས་བསམ་སྤྱིང་ནས་
 འདི་བ་དུས་འཁོར་ལ་ཁུགས་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ནས་ངོ་སྟོན་ལ་བྲིད་ཡོང་བ་རེད། དགེ་བསྐལ་གྱིས་མདང་
 མིས་པའི་བན་ཕྱག་དེ་རེད་ཟེར། དེ་ནི་དཔལ་ལྷན་ལྟ་མོའི་དུས་འཁོར་ལ་གནང་བའི་གྲ་རྒྱུན་རེད་
 ཟེར། ཁོང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་བ་ཐོས་འཕྲལ་སྤྱ་མར་བཞེན་སྐྱམ་པའི་སྒོ་སྟེས། དེ་རྩི་ཁོང་
 ཨ་ལགས་ཡོངས་འཛིན་དོ་རྩི་འཆང་གི་མདུན་དུ་སོང་ནས། ངས་ཨ་ཁུ་ཨོ་འབྲེལ་ཚང་གི་མདུན་ནས་
 རིག་གནས་སྒོ་བ་བསམ་གྱིན་འདུག་སྟེ་ཨོ་འབྲེལ་ཁུས་པས། དེ་བཟང་ཨོ་འབྲེལ་ཚང་ལ་ངས་བཅོལ་
 གསུངས་ནས་ཁོང་གིས་བཅོལ་རྒྱ་བྱས། དེ་ནས་དགེ་ཤར་རིན་པོ་ཆེ་རྩི་དགོན་མཚོག་བསམ་འགྲུབ་
 ཚང་ལ་དེ་ལྷགས་ཁུས་པས་བཟང་གི། ཨོ་འབྲེལ་ཚང་གི་མདུན་ནས་ངས་ཀྱང་། དབུངས་ཅན་སྐྱ་རྟེན་

གི་བྲིད་ལན་གཉིས་སུ་ཁྱེས་པ་ཡིན། ཁོང་ལ་ཁྱོད་ངས་བཅོལ་ནའང་ཚོག་གསུངས་ཞེས་བཀའ་བྲོལ།
དེ་ནས་ཁོང་ཨ་ལགས་ཡོངས་འཛིན་རྩི་རྩེ་འཆང་གིས་བཅོལ་བདམས་གནང་ནས་བཟུང་། སློབ་
དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་པ་རྩེ་ཏེ་རྩི་ཨོ་འབྱུང་བ་འཇམ་དབྱངས་ལེགས་བཤད་གྱི་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་
ཞབས་ལ་གཏུགས། སུམ་རྟགས་དང་དབྱངས་ཅན་སྒྲ་རྒྱུ་གི་རི་མོའི་མཚུབ་བྲིད་རྩི་རྩེ་གས་པར་ཁྱེས།
ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོའི་བྲིངས་སྒྲུབ་དང་སྐད་གཉིས་ཤན་སྒྲུབ། ཤེས་བྲི་
མཁའ་དབྱངས་མའི་གྱུ་དཔེ་མ་རྟེན་པར། བོད་སྐད་ཀྱི་རྟེན་ནས་སྤྲི་ཏར་བསྒྲུབ་བ་དང་། ཡེ་རྫུ་མའི་
བྲིངས་སྒྲུབ། ཏུ་རེ་བྲིངས་སྒྲུབ། ཏེ་ཁྱེ་བྲིངས་སྒྲུབ་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་བྲིད། གཞན་ཡང་སྟན་ངག་དབྱངས་
ཅན་དབྱེས་སྒྲའི་མཚུབ་བྲིད་བཤད་ལུང་སྒྲགས་མ་དཔེ་བཟོད་ཀྱང་འཛིག་བཞེན་བྲིད། དགོ་ཤན་
རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་དབྱུ་མ་དང་མཛོད་ཀྱི་དཔེ་བྲིད། དགོ་བཤེས་གཞན་ཞིག་གི་མདུན་ནས་
མཛོད་ཀྱི་བྲུབ་མཐའ་ཅུང་ཟད་སྒྲུངས་ཡང་བྱང་ཆུབ་པ་ཞིག་མ་ཐུབ། ལྷ་མོའི་ཚུལ་བྲིམས་པ་ཞེས་
ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་པ་རྩེ་ཏེ་ཆེན་པོ་དེ་བའི་མདུན་ནས་ལྷུ་ལྷུ་སྒྲག་རིང་སོགས་དང་། ཁོང་གི་
གསུང་གི་ནག་ཅིས་ཀྱི་རྩེ་ལ་འབྲེམས་དང་། འབྲས་བཤད་གཉིས་ཀྱི་བྲིད་ལེགས་པར་ཐོབ། རྒྱུད་རྩིད་
པའི་འདུ་ཁང་ཕྱག་ཏུ་ཁོང་ཨ་ལགས་ཡོངས་འཛིན་རྩི་རྩེ་འཆང་གི་བཀའ་གསུང་བཞེན་བདེ་གསང་
འཇིགས་གསུམ་གྱི་སྒྲགས་རྣམས་གསེར་གྱི་ལྷུ་བྲིས་པ་ད་ལྷ་ཡང་ཡོད་འདུག་རང་ལོ་སོ་གཉིས་
ཐོག་སྒྲ་བྲང་ཕྱག་མཛོད་དཔལ་མང་ཆང་ནས་ཨ་མཚོག་དགོན་པའི་འདུ་ཁང་དུ་ལྷུ་འབྲི་བར་
ཚོགས་བཅུགས། དེ་སྐབས་ཨ་མཚོག་དགོན་རྒྱུད་པ་གྲ་ཆང་གི་ཨ་ཁུ་འཇམ་དབྱངས་རྩ་ཕྱག་ཟེར་བ་
རོགས་སྒྲུབ་ལ་ཚོགས་བཅུགས་ཁོང་ཕྱགས་རྒྱུད་ལེགས་ཤིང་གྱུ་ཅིས་ཀྱི་རི་མོ་ལ་བྱང་ཆུབ་པས་ཁོང་
གི་མདུན་ནས་གྱུ་ཅིས་ཀྱི་རི་མོ་ཆ་ཆང་བསྐབས། ཁོང་གི་འདོད་མོས་བཞེན་སྟན་ངག་དང་སྒྲའི་རི་
མོའི་མཚུབ་བྲིད་ཕུལ། ཨ་མཚོག་དགོན་དེའི་གྲ་བ་ཁ་ཤས་ལ་དག་ཡིག་དང་སུམ་རྟགས་བྲིས་སོགས་
བྲིད། དེ་བྱིན་ལོ་རེ་བཞེན་གྱུ་ཅིས་ཀྱི་ལོ་ཐོ་ཉི་ལྔ་གཟའ་འཛིན་བཅས་ཕུད། དཔྱད་དགའ་ཡང་བསྒྲུབ།
དེ་ནས་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཨོ་འབྱུང་བའི་ཞལ་ལྷ་ལས། རིགས་ལྡན་མཚོད་པའི་འོད་སྣང་ཆ་ཆང་

གེ་མིང་ཁྱེད། དགེ་མཚན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་ལྟེ་དཀོན་
མཚན་བསམ་འཇུག་དཔལ་བཟང་བོའི་མདུན་ནས། དགེ་བཤེས་ཁྱེད་ཅུ་ཙུ་གྲངས་ཤིག་དང་མཉམ་
དུ་འདུལ་བ་མདོ་རྩེ་བཤད་ལུང་དཔེ་བྲིད་དང་རྒྱགས་རྒྱ་བ་གཅིག་ལྟག་གི་རིང་ལ་ཐོབ།

རྒྱལ་མཁོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྒྱ་བྱེད་ལྔ་བ་༡༩་བཙན་སྒོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ཡེ་ཤེས་
 བཏྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཡུལ་དབྱས་ནས་རང་དགོན་དུ་སེབས་ཆེས། ལྷ་ཚང་སོ་སའི་
 འགྲིག་ལས་སོགས་ལ་དག་ཐེར་གནང་བ་དང་དུས་མཚུངས་སྒྲ་བྱང་བྱབ་བཏྟན་སོ་བྱང་དུ་ལྷ་ཚང་
 སྒོ་བ་ལྷ་ཞིག་བཙུགས། ཕྱིས་སྤྱོད་མེན་ཏང་གི་སྒོ་བ་གསེས་ཕུའུས་བདག་བྱས་དེ་སོག་བབ། མིང་རྒྱ་སྐད་
 ལ་སྒྲ་མ་གྱི་ཉེ་བཤེ་ཤོ་ཟེར། སྒོ་བ་ལྷ་དེར་སྤོང་བཙན་སྐམ་པའི་སྒོས་གར་བཙུགས། སྒོས་གར་འཇུགས་
 རྒྱལ་མཁོན་གྱི་སོག་མའི་འོག་དུ་བཀའ་ཤོག་སྒྱུར་ཏེ། སྒོས་གར་འདི་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། ཁང་སར་
 རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། རྒྱུ་ཕྱེ་བྱེད་པག་མོ་ལྷ་བ་བྱང་ཚུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་
 བསྐྱར་བའི་རྒྱུ་རོལ་དུ། གཉལ་ནས་འོང་བའི་སྒོས་གར་ཆོགས་པ་ཞིག་གིས་སོ་བྱང་སྤེ་གདོང་དུ་
 སྤོང་བཙན་སྐམ་པའི་སྒོས་གར་གཟིགས་འབུལ་ཁུས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལྷན་གྱིས་ལྷ་བ། རྒྱལ་དབང་
 བཙུགས་པ་བྱབ་བཏྟན་རྒྱ་མཚོས་སྒོས་གར་གཞན་ལས་སྤོང་བཙན་སྐམ་པའི་སྒོས་གར་འདི་ལ་
 གཙོགས་སྤྱེད། ཅེས་ཡོངས་འཛིན་ཁང་སར་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཤོག་
 རྒྱུར། མི་བཟུན་བསྐྱང་སྤྱོད་གྱིས་བཏྟན་པ་བཙན་ནས་སྐར་གསེ་བའི་སོག་མར་དགོན་མཚོག་གི་སྤྱ་
 བསྐྱགས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཚན་སྒོགས་པ་ལ་སྒོས་གར་འདི་དང་སྤོང་སྒྱུང་གཉིས་
 ཚོས་སྤེ་སྤྱད་དུ་སྒྱུར་ཏེ།

རྒྱལ་ཁོར་བདག་སློབ་ལྷ་དེའི་དགེ་ཆུན་དུ་བསྐྱོས། དཔེ་ཆ་སློབ་གཉེར་བྱེད་རྒྱ་ལ་གཞོན་སྐུལ་དུ་
སེམས་སྤྱད་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་སྐབས་སློབ་ལྷ་དེར་རྒྱ་ཡིག་ཀྱང་སློབ་རྒྱ་བཙུགས་པས་རྒྱ་ཡིག་བསྐྱབ་
ནས་དམག་ལ་འདེད་རྒྱ་རེད་སོགས་ཀྱི་སྐྱུར་འདེབས་བྱེད་མཁན་ཡང་བྱུང་བདག་ཀྱང་སྒྲིངས་ཤིང་
མགོ་ཡང་བས། ཐོག་མར་བྱ་བ་དེར་མི་དགའ་བ་བྱུང་། ལྷག་མཛོད་དབལ་མང་ཆང་ལ་ཁྱུ་ནས་

དགོངས་པ་ཁྱས་ཀྱང་དགོངས་པ་མ་ལོན། དེ་རྩེས་སྐྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཁོང་གི་ཞལ་
ནས་། ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གསུང་གནང་སྟེ། དེང་དུས་གསར་བརྗེ་ཟེར་བ་དེ་འཇམ་སྒྲིང་འདིར་ཆུའི་
རྒྱབས་བཞིན་ཡོང་གིན་ཡོད། མི་རང་རང་འདྲ་བ་སྡོན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྲོ་ཁ་གདན་ཁ་འདི་
འདྲར་སྐྱེས་ན། དུལ་ཁམས་སྤྱི་སྒོས་གཏོང་ཉན་རྒྱ་མ་རེད་བསམ་ནས། བསམ་པ་ཡར་བསམ། སྤྱད་
པ་ཡར་འཁལ་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་། ཐང་ན་གཉའ་ལ་རྟ་བཞོན་དང་ཁ་འདྲ་འདྲ། མགོར་ཆུ་བྲངས་
དང་ཁ་འདྲ་འདྲ་བཤད་གི་ཡོད་ནི་རེད། བྱིད་རྣམས་པ་སློབ་མ་ཚོ་ཡིན་ན་ཡང་ངས་བརྒྱ་པོའི་གྲུབ་
གི་བསལ། བརྒྱད་པོའི་གྲུབ་གི་བདམ་ནས། རིག་གནས་ཡག་པོ་རེ་ཞེ་སློབ་སྦྱོར་དུ་རེ་བ་བྱས་པ་ཡིན་
པས་། རེ་བ་ཅན་ལ་རེ་ཐག་ཅིག་མ་གཅོད། ཁོང་ཨ་ཁུ་བསམ་གཏན་ཡང་། ཚོས་འཇིག་རྟེན་གཉིས་
ཀར་རྣམས་དཔྱོད་ཆེ་བ་ཡིན་གཤིས་དགོ་ཆན་དུ་བསྐྱོ་བཞག་བྱས་པ་ཡིན། བྱིད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཙེ་
བཀྱར་དང་གསུང་བཙེ་དགོས། ཞེས་སོགས་གསུངས། རྒྱན་པར་གསུང་བཤད་སྐབས། བཟན་པ་རིན་
པོ་ཆེ་སྦྱུམ་ཟད་ཀྱི་མར་མེ་ལྷ་བྱར་གྱུར། ཐབས་གང་ཡོད་ཀྱིས་རྩུང་རེ་ཡིན་ནའང་གནས་སྐབས་པའི་
ཕྱིར་འབད་པ་ཡིན་གསུངས། བདག་ཆབ་སྲིད་སྟོགས་ལ་རྒྱས་མེད་ལ། ཡིག་ཚང་སོགས་དང་མི་ཆེན་
དཔོན་ཆེན་ལ་སྐྱག་ཉམས་གྲས་ཐོལ་སོགས་ཆེར་མི་ཤེས་མོད། ཁོང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་བདག་
ལ་ཐུགས་ཤིན་དུ་དབྱེས་པས་གོང་འོག་གང་གི་ཡང་བཀའ་བཀྱོན་སོགས་བྱུང་མ་ཕྱིང་། སློབ་གྲུའི་
འཇིན་གྱ་ཆན་པ་ལ་སྦྱོར་རྟགས་དང་སྦྱོར་དག་སོགས་བྲིད་ཁུལ་བྱས། ཐོག་མར་ཐོག་སྐལ་དགོ་ཆན་
དཀྱུས་མ་རྣམས་ལ་དདུལ་སྒྲོར་བྱུག་ཅུ་རེ་འབབ། རྩེས་སོར་རྒྱ་མི་དཔོན་དན་རྣམས་ཀྱིས་ཉམ་སྒོས་
བྱས་ཏེ་རྩེ་ཉུང་རྩེ་ཉུང་ལ་སོང་ནས་དདུལ་སྒྲོར་བཙེ་ལཱའི་བར་བབ། རབ་རྒྱལ་མེ་བྲི་ལོའི་དབྱར་
ཐོག་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་གནང་སྟེ། ད་ལོ་མཐའ་བ་སོགས་ལྷ་སྤེལ་གོང་འགབ་ཚང་མའི་དབྱར་གྱི་ཤིང་
སྒོང་ལྷ་འདུས་ཚལ་མགོར་འགྲོ་དགོས་ཞུས་པ་བྱིངས་དང་ཁོང་ཡང་ཕེབས་རྒྱ་གསུངས་ནས་
ཚལ་མགོའི་ཐང་ཆེན་དུ་དགའ་སྦྱོན་ཆེན་པོ་བྱས། དེང་སྐབས་འདི་ལས་སྦྱག་པའི་སྤྱིད་པོ་ཡོང་རེ་
སྐྱན་གསུངས། བསང་ཁོག་གི་ལྷ་སྤེལ་རྟ་རྒྱག་ཀྱང་དེར་བྱས། མདའ་ཚེད་པོའི་ཚེད་སོགས་ཚེད་མོ་

སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱི་འབྲན་བསྐྱར་བྱས། ཁོང་གིས་མང་ཚོགས་ལ་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་སོགས་ཀྱི་ལུང་གནང་། ཟེ་ལེན་སློབ་བཟང་ཆོ་དབང་སོགས་སྟིང་འཛིན་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་མི་སྣ་ཡང་ཕེབས་འདུག སྤྱི་དང་བོ་གར་སོགས་ཀྱི་འབྲན་བསྐྱར་ལ་བྱ་དགའ་གཏོས་ཆེན་བྱིན། དེད་ཅག་སློབ་གྲུའི་དགོ་ཤན་རྣམས་ཀྱང་མགོན་འབོད་གནང་། དེ་ལོ་ཡར་མར་ལ་ཁོང་ཨ་ལགས་ཡོངས་འཛིན་དོ་རྩི་འཆང་གི་མདུན་ནས་རྩིས་གནང་སོགས་བཀའ་ཆོས་ཁ་ཤས་ཐོབ་མཚམས་བསྟེན་སྐྱབ་ཀྱང་ཁ་ཤས་བྱས། དེ་ལོའི་ལོ་རྒྱུང་ནང་དུ་ཉིན་དུ་མར་སློབ་གྲུས་རྣམ་ཐར་གཤམ་སྐྱབ་བྱས། ཁོང་གིས་དཀའ་རམས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ལ་མཚོད་སྐྱབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་དུ་བཅུག ཁོང་གིས་ད་ལོ་ལོ་གསར་རྒྱུང་སྐབས་རྣམ་ཐར་ལན་བདུན་འཆམ་དགོས་གསུངས། གཤམ་སྐྱབ་གི་མཚུག་དུ་འཆམ་གོས་སོགས་མན་བས་སྟེ་ལན་གཅིག་འཆམས། མེ་པག་ལོའི་སྟོན་ལམ་སྐབས་ལན་ལྔ་འཆམས། དེ་ལོར་ཏོར་ཁྲ་གཉིས་པར་ཁྲ་བཤོལ་ཡོད་པས། བཤོལ་ཁྲའི་ནང་མུའུ་བཀུན་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་པས། ཁོང་ལ་སྤྱན་འབུལ་ལན་གཅིག་ལྷུས་ཏེ་ལན་བདུན་སོང་། གཤམ་སྐྱབ་གི་སྐབས་བདག་ལ་ནོར་འཛིན་པོ་བྱང་སྐྱབ་པའི་དགའ་སྟོན་གྱི་བདེ་ཐོ་ཞིག་གིས་ནས་སྤྲོ་དཔར་རྒྱུ་དཔར་རྒྱུ་ཆོས་གངས་འབྲི་མི་དགོས་གསུངས། ཉིན་གཅིག་བདག་ལ་གསོལ་སྟོན་ཞིག་གནང་ནས་དབྱེས་པའི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཞིག་བསྟན། མུའུ་བཀུན་རིན་པོ་ཆེས་སློབ་གྲུར་དཔལ་སྟོར་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ་གནང་བ། བདག་ལ་སྟོར་མོ་འདི་ཆོ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁྱེད་རྩིས་སོར་ཁོམ་དུས་ཏུ་ཅག་གིས་དལ་མོ་བྱས་ནས་ཟ། ཟ་རྒྱ་ཡོད་ན་ཟ་ཤེས་རྒྱ་རེད་ཅེས་བཞད་མོ་དང་བཅས་ཏེ་བདག་གི་ལག་དུ་གཏད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་མུའུ་བཀུན་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱིར་ཕེབས། བདག་གིས་སྤྱི་མདུན་དུ་མཇལ་འཕྲད་ཅིག་ལྷ་སྟམ་སྟེ། སོང་ནས་སྤྱི་མདུན་པ་ལ་སྟོན་གསན་ལྷུར་བཅུག ཞལ་ནས་དེ་རིང་སྤྱི་ཁམས་རྒྱང་མི་བདེ། རྩིས་ནས་མཇལ་འཕྲད་དང་གསུང་སྟོན་བྱེད་གསུང་གིན་འདུག་ཟེར། དེའི་སྟོན་ཞིག་ནས་བདག་གི་མི་ལམ་དུ་ཉི་མ་གཟས་ཟེན་པ་ཤ་སྟག་མིས། སེམས་ལ་ངས་ས་རིས་སྐྱངས་ནས། ཉི་ཁྲ་གཟའ་འཛིན་གིས་པ་དེའི་སྐབས་ཨེ་ཡིན་སྟེ། ཁོང་གིས་མེ་ཏོག་བཞེས་ཏེ་མེ་ཏོག་གིས་ཐར་བ་ཡིན་ཡང་། ཡང་དེའི་སྐབས་མེ་ཏོག་བཞེས་འདུག་ཟེར་གྱིན་འདུག ཞག་བདུན་

པའི་ཉིན་བདག་རང་གཤག་ཏུ་ཡོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་རྫོགས་སོང་ཞེས་པའི་སྐད་ངན་དེ་
ཐོས་འཕྲལ་སེམས་སྟག་གིས་གཅིག་བྱར་མིག་ཚུ་མང་བོ་ཞིག་བཏོན། མཐར་ཅུང་ཟད་གཉིད་ཡུར་
བ་ལྷ་བུའི་ངང་མི་ལམ་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ངའི་ཐད་དུ་ཕེབས་འདུག་ཞལ་ནས། བྱོད་ཀྱིས་ཆེ་ཆེ་བྱེད་རྒྱ་
ཅན་པོ་མ་བྱེད་གསུང་གིན་འདུག་ངའི་སེམས་ལ་ཅི་ཡིན། སློབ་ཟླ་བ་རྣམས་ལ་ཆེ་བཅའ་གྱི་རྣམ་པ་
མ་སྟོན་ཅན་པོ་ཞི་ཡིན་སྟེ། ངས་ཁོང་གི་ཞལ་དུ་བལྟས་པས། ཞལ་ཅུང་ཟད་སྐང་ཡོད་པ་ལྷ་བུའི་
ཉམས་འདུག ངས་བྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་སྟག་ཅིག་འདུག་སྟེ། ཞལ་ཅུང་ཟད་སྐང་འདུག་ཟེར་
བཞིན་དུ་སྐད་ཆེན་པོ་བཏོན་པས་གཉིད་སད། སྐས་འབོག་ཀྱང་སྟོན་ཆ་རེ་འདུག དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་
ཞག་བཅུ་བཞིར་གདུང་མཇལ་ཡོད་པས་གདུང་མཇལ་དང་མཚོད་འབུལ་དགོ་སྟབས་སྟགས་བྱས།
སློབ་ཟླའི་སྐོར་མོ་མཚོད་རྟེན་ཞལ་འདེབས་སུ་བྱུལ། ཁོང་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་ཕྱི་ཉིན། ཡིག་ཆང་
གིས་སློབ་ཟླའི་དགོ་ཆུན་ཐམས་ཅད་བཟུས་ཏེ། ད་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་མ་བཞུགས་པའི་ལྷ་བས་ཀྱིས་སློབ་
ཟླ་ཡང་འཐོར་དགོས་གསུངས་ནས་སློབ་ཟླ་གཏོར། དགོངས་རྫོགས་ཆར་རྩིས་ཕྱག་མཛོད་ཆང་ནས་
བདག་ལ་རྩོ་རམས་པའི་མདུད་པ་གནང་། ཁོང་ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེ་ལྷེ་འཇིགས་མེད་འཕྲིན་ལས་
རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོས་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གི་གཙང་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་ཆོན་ཅི་བྱགས་པའི་
སྐབས། དགོ་ཆུན་རིན་པོ་ཆེར་བརྒྱུད་ནས་བདག་ལ་ལ་རྩུ་འབྲི་དགོས་གསུངས། དགོ་ཆུན་རིན་པོ་ཆེའི་
གསུང་བཀོད་ལྟར། ངས་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་ཐུགས་ལ་རྩུར་བྲིས་ཏེ་བྱུལ་ནས། བྱོད་ཀྱི་བྱགས་ལ་
འབབ་ན་ངས་འབྲི་བྱས་པས། ལོས་འབབ། མི་འབབ་རྒྱ་ཅི་ཡོད་གསུངས། གདུང་མདུན་ལ་བྲི་མེད་
རྣམ་གསུམ་གྱི་གཟུངས་བྲིས་གསུངས་པ་བཞིན་བྲིས། དེ་རྩིས་འདུ་ཁང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཆོན་བྱགས་
སྐབས་དཔོན་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་བྱགས་དགོངས་བཞིན་དུ་འདུ་ཁང་ཐོག་ལ་ལ་རྩུ་བཟང་སྟོད་སྐ་
སྟོ་ཏའི་སྐད་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཆ་ཆང་བྲིས། རྒྱ་ཐོག་མའི་འོག་ཏུ་ཁོ་བཅུའི་ཐུགས་དང་བྱམས་ཀྱི་མཐའ་
སྐོར་དུ་ཆོས་སྟོང་སོ་སོའི་ཐུགས་བྲིས།

དོན་བརྒྱུད་ལོར་བདག་སྒྲ་བྱང་དུ་སོང་སྐབས་ལ་རྩུ་ཆ་ཆང་ཡོད་པས་ཅུང་ཟད་གཞོན་དུས་

བྱེས་པ་དེ་ཅུང་ཟད་ལེགས་སྒྲམ་པ་བྱུང་། ཀྱེད་མོར་བདག་སོང་སྐབས་འདྲུ་ཁང་ཆེན་མོས་མེ་
 བཞེས། འབྲམས་ར་མ་ཆོག་པར་ཡོད་མོད། བསྐྱར་གསོ་བྱེད་སྒྱུ་འེ་ག་སྒྲིག་གིས་གཏོར་གྱིན་འདུག ཀ་
 བར་གཅིག་གི་ལ་རྩ་དཔར་བརྒྱབ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱིས་ནས་དཔར་བའི་ལ་རྩའི་མ་ཡིག་ཐོག་
 ཏུ་དཔར་ཡོད། འོན་ཀྱང་ངས་བྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཁ་བྱང་མེད། སློབ་གྲུང་དག་གན་བྱེད་པའི་སྐབས་
 ཅིས་གཞུང་ཞིག་ཀྱང་བྱིས་མོད་བྱིས་སུ་དཔེ་སྟོར། པ་ཡུལ་ནས་མ་གན་སླེབས་ཏེ། ཟླ་ངོ་བྱུག་ལ་ཕྱག་
 སྐྱོར་སོགས་དག་སྦྱོར་ཡག་པོ་བསྐྱབས། རྩོམ་མས་པ་བྱས་ནས་ལོ་གཉིས་དང་ཟླ་བ་བརྒྱད་སོང་བའི་
 མཆོམས་ལ་ཟླ་བ་དུ་གྱུང་ཐུན་ཏང་སླེབས། དགོན་གོང་ཀུན་གྱུང་ཐུན་ཏང་ལ་མེ་དགའ། གོ་མེན་
 ཏང་གི་མེ་སྒྲུ་འགའ་ཞིག་བློས། འགའ་ཞིག་ལག་ཏུ་ཤོར་ནས་འཐབ་ཚོད་བྱས། ཟླ་བ་དུག་མཛོད་
 སོགས་ཁོ་གོར་བློས། ཕྱག་མཛོད་ལ་ཨ་ཁུ་དར་རྒྱས་བཞག མང་ཆོགས་ཀྱིས་ད་རུང་གོ་མེན་ཏང་ལ་
 རེ་བ་བྱེད། བདག་ཀྱང་གོ་མེན་ཏང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཕོག་ཟན་ཡིན་གཤིས་བཅིངས་གྲོལ་ཆོགས་ཆེན་ཟེར་
 བ་འཆོགས་དུས། རོགས་ལས་ལ་ཤོག་ཟེར་ནས་སོང་། ཆོགས་འདུ་གྲོལ་ཉིན་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞིག་
 བྱས་སྐབས་ཆོགས་འདུ་དེར་རོགས་ལས་ལ་འགོ་མཁན་བོད་མི་ཁ་ཤས་ལ་ཡི་གེ་སྦྱར་འདུག བདག་
 ཀྱང་དེའི་གས་སུ་ཡོད། དུས་དགའི་བར་ཞིང་སྤུལ་སྤྱོད་བཟུ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་ཆོགས་ཁྱགས་གནང་ནས་
 ངའི་གམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་དང་རེབ་ཅིང་བསྐྱན་པ་ངེད་གསུམ། ཡོངས་འཛིན་རྩོམ་ཆེ་འཆང་གི་གསུང་
 བཀོད་བཞིན་སྟོན་ཁ་གནས་དན་འདུག་སོགས་སུ་མཇལ་སྐྱོར་ལ་སོང་། དན་འདུག་དང་ལྷ་ལྷང་
 དཔལ་རྩོམ་གྱི་སྒྱུ་བ་ཕྱག དྲི་མེད་ཀུན་ལྷན་གྱི་སྒྱུ་ཆབ་མཆོ་སོགས་ལ་མཇལ་ནས་སྟོན་ལམ་ཡག་པོ་
 བཏབ། དན་འདུག་དང་། སྒྱུ་བ་ཕྱག་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྩོམ་ཆེ་འཆང་གི་གསུང་བཀོད་བཞིན་འཇམ་
 དབྱངས་དཀར་བོའི་སྒྱུ་བ་ཐབས་སོགས་བཏོན་ནས་ཉིན་ཁ་ཤས་ལ་བསྐྱད། ཕྱིར་འོང་ནས་འཛིགས་
 བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་བསྟེན་པ་སྟེན་ཐོག་དང་བཅས་པ་དང་། ཁོ་བོ་འདོད་རྒྱལ་དམར་བོའི་བསྟེན་
 པ་སྟེན་ཐོག་བཅས་བསྐྱབས། དེའི་སྟོན་རྩོམ་མས་པ་ཡིན་སྐབས་སོགས་སུ་སློབ་མ་མང་ཅམ་འདུས།
 རྒྱལ་འབྲེལ་དང་ཡར་བྱིན་སྐྱོར་གྱི་དཔེ་ཁྱིད་དང་རིག་གནས་སྐྱོར་ཡང་དཔེ་ཁྱིད་མི་ཉུང་བ་བྱས།

ཡོངས་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་ཤེས་དགོན་མཚོག་བསམ་འབྲུབ་
དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་ལྷ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་མཚོད་པ། འགྲེལ་བ་བཞི་སྟུགས། འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་
འོད་གྱི་བཤད་ལུང་། སྟགས་རིམ་ཆེན་མོ། རིམ་ལྷ་གསལ་སྟོན་སྟགས་གྱི་ལུང་། དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་
མའི་ཁྱིད། ཆོ་གཅིག་ཉམས་ལེན་གྱི་ཁྱིད། ལྷགས་བྱིན་ཆུབས། ཐུན་དྲུག་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། འཇམ་
དབྱངས་ཞི་ཁྱོ་སྟགས་སྒྲུབ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟགས་གྱི་ཁྱིད། མགོན་པོའི་བཀའ་བརྒྱ་གསུམ་དང་
ས་སྒྱའི་གསེར་ཆས་བརྒྱ་གསུམ་རྣམས་གྱི་རྗེས་གནང་སྟགས་བཀའ་ཆས་དང་དཔེ་ཁྱིད་མང་པོ་ཞིག་
བཀའ་དྲིན་དུ་བསྟུལ་བ་ཐོབ། རྩོན་སྒྲོད་སྟག་ཕུ་རད་དང་ཉལ་ཉ་སྟགས་ལྷ་རུ་སྒྱའི་དམག་གིས་གྲུང་
ཁན་རང་ལྷགས་བརྒྱགས་ཏེ་བཅོས་བསྒྱུར་བྱས། སྤྱ་བ་ཐམས་ཅད་བཟུང་ཞིང་དགོན་པ་ཐམས་ཅད་
མེད་པར་བཏང་། དཔོན་པོ་དང་ཅུང་ཟད་འབྱོར་ལྷན་ཡན་ཆོད་བཅོན་དུ་བརྒྱགས་ང་བའི་འཐབ་
ཆོད་དང་འབྲུག་ཆོད་ཐོག་ཟུ་གེ་བྱང་དུ་བརྒྱག་པ་སྟགས་གྱི་གཏམ་ཕྱོགས་ཀྱན་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱུན་
གྱིས་བོད་མི་ཀྱན་གྲུང་ཁན་ཏང་ལ་སྟགས་ཅིང་། གོ་མིན་ཏང་ལ་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད། སྒྲ་བྲང་དགོན་
གོང་དུ་འང་ཕྱོགས་གཉིས་གྱིས་ཏེ་ཁ་འབྲུག་དང་། གཏམ་འབྲལ་མང་པོ་བཤད་གྱིན་ཡོད་ལྟམས་དུས་
མི་བདེ་བ་བྱུང་། སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཡང་སྟུལ་སྟགས་བརྟག་གཙོད་
རྒྱུང་གོང་གས་རྣམས་ཁ་མི་འཆམ་ཞིང་། འགའ་ཞིག་གིས་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྟགས་
བརྟག་གཙོད་དགོས་ཟེར། འགའ་ཞིག་གིས་པཎ་ཆེན་གདན་སར་བཀོད་མེད་ལྟམས་མི་འགྲིག་པས་
རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་སྟགས་བརྟག་གཙོད་དགོས་ཟེར། གསེར་ཁྱི་རྣམ་གསུམ་དབང་ཆེ་བས་སྐྱ་གོང་མ་
རྣམ་གཉིས་ཡང་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་སྟགས་བརྟག་བཅད་པས་ལེགས་ལམ་བྱུང་། གདན་སར་མ་
འཁོད་ཀྱང་། ཁོང་ཨ་ལགས་སྒྲ་ཁོ་རྩོ་རྩོ་འཆང་གི་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྲུལ་བ་མེད་པས་གཟིགས་
ཏེ་ཐག་བཅད་པ་དབུས་གཙང་སྟགས་བྱི་ནང་ཀྱན་གྱིས་ཁས་སྦངས་ཟེན་པས། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་
སྐྱ་འབྲམ་ནས་གདན་འདྲེན་བྱ་དགོས་ཟེར་ཞིང་། གདན་འདྲེན་པ་མངགས་མོད། པཎ་ཆེན་ནང་
མ་སྦང་གི་མི་དྲག་ཁ་ཤས་གྱིས་སྒྲ་བྲང་གི་མི་དྲག་སྐྱ་དྲག་རྣམས་ནང་མཐུན་པོ་བྱུང་ཡོད་མེད་ལ་

དོགས་པ་ཚོས་ནས་ཕེབས་རྒྱ་ཁས་མ་སྒྲངས། བདག་སྒྲ་བྲང་དུ་བྱེད་ཆ་ཆེ་བས་འདུག་མི་འདོད་
 པ་བྱུང་། དགོན་པའི་ཚོགས་ཆེན་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལས་སྡེ་འགའ་ཞིག་དང་། རྫོང་གི་དཔོན་
 ཆེན་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཁྱོད་ལན་གྱུར་སོང་ནས་བྱ་བ་རེ་སྐྱབ་ན་བཟེར་བ་བྱུང་། བདག་ཀྱང་རྣམ་
 གཤེད་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་ས་རྣམས་སུ་ཉལ་མོར་འགོ་འདོད་སྟེ། དེའི་སྐབས་
 སུ་གྲང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་བདག་འབོད་པ་གནང་སྟེ། གསོལ་རས་གནང་། སྤྱི་སྤེར་གྱི་དོན་དང་། རིག་
 གནས་དང་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཀྱི་གསུང་འཕྲོས་མང་པོ་གནང་། བདག་རྒྱ་ཡུལ་དུ་འགོ་རྒྱ་བྱེད་བཞིན་
 པའི་སྐབས་ཤིག་དུ་ཡང་གྲང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱ་མདུན་དུ་བོས་ནས་སྤར་བཞིན་གསོལ་རས་དང་།
 གསུང་འཕྲོས་གནང་། ཞལ་ནས་ཁྱོད་དེད་ཅག་གི་སྟོ་རྒྱུད་ཞབས་གས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་གྱིས།
 ཁྱོད་ལ་བྱུང་ཆེན་མཁན་པོའི་གོ་ས་སྟེར། ཁྱོད་འདིར་འདུག་མི་འདོད་ན་སྟོང་ཕྱགས་སུ་སོང་ན་ཚོག་
 གསུངས། བདག་གིས་སྟོང་ཕྱགས་སུ་འགོ་མི་འདོད། རྒྱ་ཡུལ་དུ་འགོ་འདོད་ཚུལ་སོགས་ཞུས། ཁོང་
 གིས་རྒྱ་ཡུལ་དུ་འགོ་ན་པེ་ཅིན་དུ་སོང་ན་བཟང་། ངའི་ཆབ་བྱས་ནས་མའོ་ཀྲུའི་དང་ཀྲུའི་ཅུང་བེ་
 ལེན་ལ་འཆོམས་ཞུ་བ་བྱས་ནས་སོང་ན། དམིགས་བསལ་གྱི་བཟུ་རྟོགས་ཡོད། འགོ་སློ་ཆང་མ་ངས་
 གཏོར་གསུངས། འགོ་རྒྱ་སྒྲ་མ་ལ་ཞུ་དགོས་མོད། ཁོང་ཨ་ལགས་ཡོངས་འཛིན་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཨ་མཚོག་
 དགོན་གྲོང་གིས་གདན་འདྲན་ཞུས་ནས་དེར་ཕེབས་ཏེ། རྟོ་རྟེ་འཕྲེང་བ་དང་མི་ཏུ་བརྒྱ་རྩ་སོགས་
 གནང་གིན་འདུག། དགོ་རྟོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་རྟོ་རྟེ་འཆང་དགོན་མཚོག་བསམ་འགྲུབ་
 དཔལ་བཟང་པོ་རྒྱ་མིག་བརྒྱ་རྩ་འགྲིམ་དུ་ཕེབས། ཁོང་ཨ་ལགས་སྟོན་ལམ་ཆང་རྟོར་ཆང་ཅག་ཅག་སྤར་
 གྱི་དགོ་རྟོ་དུ་ཕེབས། དེའི་ལུལ་དུ་བདག་གི་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། བཅ་ཆེན་གྱི་ལའི་
 མཚན་ཅན་ཏེ་ཨ་ལགས་སྟོན་ལའི་ཚུལ་བྱིམས་ཆང་གཅིག་བྱ་བ་ཞུགས་ཡོད་སྟབས་ཁོང་ལ་ཞུ་དགོས་མོད།
 ཁོང་ནི་རྒྱ་མི་ལ་གཏན་ནས་ཐུགས་མི་དགེས་ཤིང་། བཟུན་པའི་དགྲ་པོ་ནི་རྒྱ་མི་འདི་དག་རེད་
 གསུང་གིན་འདུག་པས་ཞུ་རྒྱུར་སྐྱག་མོད། མི་ཞུ་མཐུ་མེད་པ་བྱུང་སྟེ། སྒྲ་མས་བཀའ་མ་གྲོལ་ན་བྱ་
 བཞག་འགོ་འདུག་གང་ཡང་ལམ་འགོ་མི་ཁོང་བས་པོ་ཆོད་བསྐྱེད་དེ་ཞུས་པས། ཞལ་ནས་འགྲིག་གི་

ཁྱོད་གྱི་ནང་དུ་སོང་ན་པན་ཅ་གི་ཅིག་གི་ཐོགས་ཡོང་གསུངས་ནས་བཀའ་གྲོལ། ཇིས་སོར་སྐྱ་མདུན་
དུ་བཅར་སྐབས། ཡང་ཞལ་ནས་ཁྱོད་གྱི་ནང་དུ་སོང་ན་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་
མདུན་ནས་ཐུགས་ཤིག་བྲིད་ཨི་ཐུབ་ལྟོས། ཁོང་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཡོན་ཏན་
མང་བོ་བཟོད་པ་དང་། ཆོ་རབས་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས། ཁོང་གིས་དགེ་
བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལ་བཅོལ་དམ་གྱི་ཕྱག་ཡིག་ཀྱང་བསྐྱར། བདག་གིས་ཁོང་ལ་ཆོ་དབང་འཆི་
མེད་རྩི་རྩེའི་སྒྲིག་ཤིང་བྱས་པས། དགྲེས་བཞིན་དུ་གནང་། གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་ནས། ཡག་པོ་བྱང་སླ་
མའི་བཀའ་ཡང་གྲོལ། ཆོ་དབང་བྱས་པ་ཡང་བཟང་། གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཆོ་རིང་དགོས་གསུངས།

དེ་ནས་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་སླ་བྲང་དུ་གསོལ་སྟོན་བཤམས་ཏེ། བདག་ལ་ཕྱག་མདུད་ལྟ་
དར་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཆོགས་བཅད་གསུང་བཞིན། རྩོམ་མཇུག་དཔལ་གཞོན་ནུའི་བྱང་ཆེན་མཁན་
པོའི་མཚན་བཏགས་གནང་བ་ཡིན་གསུངས། གྲུང་ཐང་བཟླས་པའི་སྟོན་མའི་ཕྱགས་དམ་གྱི་རྟེན་
སྟོལ་མའི་སྐྱ་མདུན་དུ་བྲིད་དེ་བྱ་ཅག་གིས་བཟླས་འགྲོའི་དོན་ཅི་རུས་བྱེད་རྒྱ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་
གསུངས། དེ་ནས་ཁོང་གིས་བདག་ལ་སོག་ཆས་ཆ་ཆང་ཁོང་གིས་ནབ་བཞིན་པའི་གོས་ཆེན་ཁ་
འཇའ་སེར་བོ་གནང་། འགྲོ་ཆས་སྒྲོར་སུམ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་དང་། མཚམས་ཁྱུ་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་གྲར་ཀུམ་
དང་སླ་ཅི་འཁོར་ཆེན་བཅས་དང་། སྐད་བརྒྱུར་ལ་ཡིན་ཅི་ཡོན་ཟེར་བའི་རྒྱ་མི་ཞིག་མངགས། ཁོང་
གི་ཆེབས་པ་ང་ལ་བཞོན་ཏར་འགོད་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་སྐྱེལ་མ་བཅས་གཏེར་ལུང་བར་དུ་བྱིན།

དེ་ནས་བཞོན་པ་སོགས་སྐྱས་ཏེ་ཀ་ཅི་མཁར་དུ་སླེབས། དེ་གར་ཡ་ཏན་ཀྱང་གཙོ་འཛིན་བྱས་
ནས་ཆོགས་འདུ་ཞིག་འཆོགས་ཡོད་པར་དེར་བྱགས་ནས་ཆོགས་ཆེན་ཐོག་གཏམ་ཁ་ཤས་བཤད། དེ་
ནས་སྐྱངས་འཁོར་ལ་བཟུང་ནས་ལན་གྲར་སླེབས། དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཡང་དེ་
གར་ཕེབས་འདུག་པས་ཞལ་མཇལ། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས་ཡི་གེ་བསྐྱར་ཏེ་སློབ་མ་ཞིག་བཅོལ་དམ་བྱས་
ཡོད་པ་དེ་ཁྱོད་ཨི་རེད་གསུངས། རེད་ལགས་བྱས་པས་དེ་ནས་བཟུང་ནང་མི་ལྟ་བུར་གྱུར། ཀན་སུ་བྱ་
ཞིང་ཆེན་གྱི་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྤའི་ཀྱང་སྐན་མེན་ཟེར་བ་ཡིན་པ་ལྟར་ནས་ངོ་རྒྱུང་ཟད་

ཤེས་པས་སྒྲེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་གནང་། ཁ་ཤོ་ཅའི་གོ་གྲང་ཐང་ཚང་གི་ཚོང་བ་བྱེད་རྒྱ་བྱས། དངུལ་
སྒོར་ཁྲི་བཞི་ལག་ཏུ་བཞག་ནས་ལྷ་སར་མངགས་གྲུབ་བྱེད་ཆེད་དེ་འཁོར་བཅས་ལ་མེ་མདའ་ཉི་
ཤུའི་འཛིན་ཡིག་སྤངས། ཐེལ་ཞིག་ཀྱང་བཅོས་ནས་སྤྲད་བསྐྱར་ཡིན་ཅི་ཡོན་ཡར་འགོ་རྒྱ་བྱས། རབ་
རྒྱལ་ལྷགས་སྟག་ལོར་རང་ལོ་སོ་བདུན་ཐོག་༡༧༥༠དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཤིན་ཅང་གི་དཔོན་
ཁ་ཤས་དང་མཉམ་དུ་གནམ་གྱུར་བཞུགས་ནས་བེ་ཅིན་དུ་སོང་། ཐོག་མར་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་
སོགས་དང་། དེད་ཀྱང་མགོན་ཁང་སྒྲེ་ལེན་ཁང་དུ་བཞུད། དེ་སྐབས་ལས་བེ་ཏན་ཀྱང་དབྱང་མི་
རིགས་དོན་བྱེད་ཏུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྱུ་རིན་དང་ཀྱང་དབྱང་འཐབ་ཚྭ་གས་གཅིག་གྱུར་བུའི་བུ་
ཀྱང་གཅིག་ཚྭ་གས་ཡིན་ལ། ཨོ་ལན་རྒྱའི་མི་རིགས་དོན་བྱེད་ཏུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྱུ་རིན་གཞོན་
པ་དང་། ཡང་ཅིན་རིན་མི་རིགས་དོན་བྱེད་ཏུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་གཞུང་ལས་ཐེན་གྱི་ཀྱུ་རིན་ཡིན་
སྟབས། དེ་རྒྱམས་རྒྱན་པར་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེའི་གམ་དུ་འོང་ནས་གོས་མོལ་དང་སྒོ་འདྲི་བྱེད་
བདག་རིག་གནས་ལ་དགའ་བས་སྒོབ་བྲུ་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་རྒྱ་ཡིག་དང་དབྱིན་ཡིག་ཅིག་སྒོབ་སྟེང་
འདོད། འོན་ཀྱང་ཡང་ཅིན་རིན་གྱིས། ཁྱོད་ལས་བྱེད་པ་བྱས་ན་དེད་ཅག་ལ་མཁོ། ད་དུང་སི་ཁོན།
ཤས་ཁམས། བོད་སྤྱོདས་རྒྱམས་བཅིང་འགོལ་མ་བཏང་། བོད་ཡིག་གི་ལས་དོན་གལ་ཆེ་ཟེར་བྱུང་།
དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེས་ངེས་པར་ཁས་ལོངས། ལས་བྱེད་པ་བྱས་ནས་བཟུན་འགྲོའི་དོན་ཅི་རུས་རེ་
བྱེད་དགོས་གསུང་སྟབས་ཁས་སྤངས་ནས། མི་རིགས་དོན་བྱེད་ཏུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་སི་བཞི་ཡོད་
པའི་གསུམ་པའི་ནང་དུ་སྟོར། དེ་གར་དོ་རྩེ་ཆོ་བཏྱན། སུན་བཟ་སོགས་ཡོད་པས་སྟབས་བདེ་བྱུང་།
དེ་གར་ཡིག་བསྐྱར་བ་སུན་བཟ་དང་། རྒྱ་མི་ཁ་ཤས་ཡོད། ཏང་མེན་ཤན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ཡང་
དེད་གྱིས་གོང་ལ་ཞུས་ནས་ལས་ཁུངས་དེ་གར་བཀོད་སྒྲིག་བྱས། དེར་མི་དམངས་རྒྱན་དཔར་སོགས་
ཡི་གེ་བསྐྱར་བ་དག་ལ་ཞུས་དག་བྱས་ནས་བཞུད།

རབ་རྒྱལ་ལྷགས་ཡོས་༡༧༥༡ལོར་གྲང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དེ་གར་ལྷ་སྒོར་ལ་ཕེབས། དེ་རྗེས་
པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཁོར་བཅས་ཕེབས་ཏེ། ཐོག་ཆགས་ར་བའི་རུབ་ཚྭ་གས་གྱི་ཁྲན་

བཀའ་ལོས་ཟེར་བའི་པོ་བྲང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་བཞུགས། བདག་ཀྱང་དེར་སྤོས་ཏེ་སྡེ་ལེན་འབྲེལ་གཏུགས་པ་བྱས། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཡག་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཕེབས་ཡོད་པས་སླ་བྲང་སྦྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྦྱལ་བྱགས་བརྟག་གཅོད་རྒྱའི་དོན་སྐོར་ཁྱེས་པར་ཞལ་ལན་ཡག་པོ་གནང་། དེ་ལྷགས་འཕྲིན་ཡིག་ལམ་ནས་གྲང་ཐང་རིན་པོ་ཆེར་ཁྱེས། ང་སོད་སོགས་བོད་ཀྱི་འབྲམ་མི་རྣམས་ཀྱི་གར་ནས་ཆུ་ཐོག་བརྒྱད་པེ་ཅིན་དུ་འབྱོར་ཏེ་བོད་ཞི་བའི་བཅེངས་འགོལ་གྱི་ཆེངས་ཡིག་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་པ་ཐག་བཅད། ཆེངས་ཡིག་དཔར་ཁྱེས་ཀྱི་ལས་དོན་ལའང་ཁྱེགས་དགོས་བྱུང་།

རབ་རྒྱལ་ཆུ་འབྲུག་༡༧༥༢ལོ་རང་ལོ་སོ་དགའི་ཐོག་ཕུང་ཁམས་ཡང་མི་བདེ་ཞིང་། ས་ཡུལ་ནས་པ་མ་སོགས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་དུ་ཡོང་དགོས་ཚུལ་གྱི་འཕྲིན་ནན་ཆེར་བྱུང་བར་བརྟེན་ནས་ལས་ཁུངས་ལ་དགོངས་པ་ཁྱེས་ཏེ། པེ་ཅིན་ནས་ཏན་ཁོའི་བར་མེ་འཁོར་བརྒྱད། དེ་ནས་ཁུང་ཆེན་བར་དུ་ཆུ་ཐོག་གྲ་གཟིངས་བརྒྱད། དེ་ནས་རྒྱངས་འཁོར་དུ་བསྐྱད་ནས་ཁྲིན་ཏུར་འབྱོར། འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་སྦྲིལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་སྡེ་ལེན་བཟང་བོ་བྱས་ཏེ། བཀའ་ཤན་ནས་རྒྱངས་འཁོར་མེད་སྟབས་དཔའ་ཀན་ཟེར་བའི་འབྲོག་ལ་བསྐྱད་ནས་བྱང་ཆུ་རྫོང་དུ་འབྱོར། ལམ་དུ་ཞག་བཅུ་གཅིག་འགོར། དེ་གར་ཞག་ཤས་ངལ་གསོས་ཏེ། ལྷ་ལག་རྟ་ཟམ་ལས་རང་ཡུལ་དུ་འབྱོར། པ་མ་སོགས་བདག་ལ་ངོ་འཕྲད་པས་དགའ་སྡོ་སྦྱིས་ཤིང་བདག་གི་གཙུང་དགོ་སྤོང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དབུས་མཇལ་དུ་སོང་བ་བཀྲ་ཤིས་རྩུན་པོ་ནས་གཤེགས་པ་གསར་དུ་ཐོས་པས་སེམས་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱེལ་ཡང་སྦྱོང་བས་དགའ་སྟུག་འདྲིས་མའི་ངང་དུ་གནས། སླ་བྲང་གི་ཨ་ལགས་རིགས་ལྷ་ཆང་དམུ་དགའི་བྲི་བ་ཡིན་པས་ཁོང་རང་ཉིད་དང་ལྷ་ཆང་གི་འགོ་བྲིད་ནས་བསྟེན་བཀྲར་སླ་ན་མེད་པ་གནང་། བྱང་ཆུ་རྫོང་གི་ཏང་གི་ལྷ་ཡོན་རྩུན་ཁང་གིས་མངགས་བཅོལ་ལྷར་དམུ་དགའི་རང་སྦྱོང་སྤྲིད་གཞུང་བཙུགས། ང་རོ་འབྲུག་རྒྱལ་ཀླུ་རིན་དང་སྒོ་མང་སླ་མ་དང་ནོར་བའི་འགོ་ཕུར་གཉིས་ཀླུ་རིན་གཞོན་པ་དང་། ཆོ་བཞིའི་འགོ་བ་རྣམས་ལྷ་ཡོན་དུ་བསྐྱོས། ཆོགས་འདུ་དུ་མར་ཁྱེགས་ཏེ་མངགས་བཅོལ་ལྷར་བྲིལ་བསྐྱགས་དུ་མ་བྱས། འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་དགའ་མ་ཞེས་ཡིད་ལ་མེ་འབབ་པ་བྱུང་། ལོ་དེའི་རྩྭ་མཇུག་ཏུ་ར་ཕྱག་

མཁའ་འགྲོའི་རྫོང་ཆེན་དུ་སོང་ནས། རི་སྤོང་དབང་བོ་གནས་བརྟན་ཆོས་གྲགས་ཚང་ལ་བརྟེན་ནས་
ཟླ་ངོ་དྲུག་ལ་བཟང་། ས་ཁུ་འཕྲོད་ལ་ཁམས་དྲངས་པས་ལུས་ལ་ནད་གཞི་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟག་མེད་
དྲངས། ཏྲ་མགིན་གསང་སྒྱུབ་ཀྱི་བསྟེན་མཚམས་སྦྱིན་སྲེག་དང་བཅས་པ། བསྟེན་པ་འབྲུམ་ཕྱག་ཉི་ཤུ་
འགོ་བ་བྱས། སྤར་ཡང་ཐུབ་བཀུན་གྱིས་གསུང་ལྟར་སྒྱུབ་པ་ལ་འདུག་ལུ་བྱས། ཞང་བཅུན་བཟླན་
པ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་གི་སྒྱུབ་ཐབས་སྟེང་ནས། ཉི་མ་ཕྱས་བའི་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོལ་ལྡང་གི་མཚམས་ལ་ཟླ་བ་
གཅིག་ལ་བཟང་། ལ་སྟོང་གི་སྦྱིན་སྲེག་བཅས་ཏུ་རི་འབྲུམ་ཕྱག་བཅུ་སོང་། གཞན་ཡང་ཞང་བཅུན་
པའི་གསུང་གི་སྟེང་ནས་མི་ཏའི་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་བསྟེན་པ་སྦྱིན་སྲེག་དང་བཅས། བདག་འཇུག་
ཀྱང་ཉིན་ཤས་ལ་བརྟོན། གནས་བརྟན་ཆོས་གྲགས་དང་མཉམ་དུ་གདུགས་དཀར་གྱི་བསྟེན་མཚམས་
སྦྱིན་སྲེག་བཅས་བསྒྱུབས། གཅོད་ཀྱི་སྒྱུབ་མཚོན་དུ་ལྷགས་ཏེ་དབུ་མཛོད་བྱས། དེ་གར་འདུག་རིང་ལ་
ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོ། རྟོང་མཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་སོགས་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟ་སྟོན་བྱས་
པས། རྒྱུད་ཅུང་ཟད་ཐོན། སྤང་མོ་བདེ་མཆོག་རྒྱུད་ཀྱང་དེ་གར་འོང་ནས་ཅུང་ཟད་བཟང་དེ་བོད་
ཡིག་བསྒྲུབས། གནས་སྟོར་ལའང་ཐེངས་གཅིག་སོང་། གནས་བརྟོན་ཅིག་ཀྱང་བཅུ་མས། རྟེན་བུ་ལ་
རྒྱ་སྒྲུལ་༡༧༥༥ལོ་རང་ལོ་བཞི་བཅུ་འེ་ཐོག་ཀྱན་གཟིགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་མ་ལྟེན་བཅུན་སྟོན་བཟང་
འཇིགས་མེད་ཐུབ་བཟླན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དཔལ་བཟང་བོའི་གསུང་ཤོག་འབྱོར་ཏེ། ལྷ་རམས་པ་དགོན་
མཚོག་བཟླན་འཛིན་དང་། དེད་གཉིས་དམུ་དགོ་བཟླ་ཤེས་འཁོར་ལོ་དགོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དགོ་གན་
དུ་བསྟོན་བཞག་གནང་། དེ་ནས་གསུང་ཤོག་འབྱོར་བ་དང་དགོན་པར་སོང་ནས་བར་ཞིང་ནང་ཆེན་
ནང་བཟང་། དགོ་བཤེས་འགའ་ལ་ལེགས་བཤད་སྟེང་བོའི་བཤད་ལུང་དང་སྒྲགས་ནས་དཔེ་བྲིད་
རྒྱས་པ་བྱས། དེ་ནས་འཛིན་གྱ་སོ་སོར་དཔེ་བྲིད་གང་ཐུབ་བྱས། ལས་སྡེ་རྣམས་དང་གྲོས་བསྐྱར་བྱས་
ཏེ། ཟླ་བཅང་ནས་ཁོང་ཨ་ལགས་ཡོངས་འཛིན་རྩི་རྩི་འཆང་གདན་འདྲེན་ལུས་པར། སྟོན་མཇུག་དུ་
འདི་ཕྱོགས་སུ་ཅིབས་བསྐྱར་གནང་། གྲྭ་ཚང་གིས་ཅིབས་བསྐྱར་སེར་འབྲེང་བཅས་དགོན་པར་ཕྱག་
ཤེབས། ཕྱི་ཉིན་གྲྭ་མང་གིས་བརྟན་བཞགས་ཤིག་ཕུལ། བདག་གིས་བརྟན་བཞགས་ཀྱི་བཤད་པ་ལུས།

ལྷ་མཚོད་རྗེས་ནས་བཟུང་གྲ་ཚང་ལ། ལམ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བཤད་ལུང་། སྤྱབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་
བཤད་ལུང་། གཞི་གསུམ་ཆོ་གའི་བཤད་ལུང་། ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད། ལུགས་བྱིན་ཆུབས། ཐུན་
དུག་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་གྱི་བྲིད། ལུགས་ཕྱོགས་པོད་གཉིས་ཀྱི་ལུང་། བྱམས་ཆོས་ཟེ་ལའི་ལུང་། སྤྱོད་
འབྲུག་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བྲིད། མཁའ་སྤྱོད་མའི་
བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བྲིད། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་བྲིད་དང་། དགའ་ལྡན་འཕོ་བྲིད། ལྷ་རྩ་ཆོས་དུག་
དང་ནི་གུའི་ཆོས་དུག་གི་བྲིད་སྟོན་དང་། ལུང་མང་པོ་གནང་། རྟེན་རབ་རྒྱལ་ཤིང་རྟ་ཀླུ་ལོ་ལོ་ལོ་
རྟོར་ལྷ་བཞི་བ་ནས། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ། དུག་རྩོར་འཁོར་ཆེན། རྟ་མགིན་གསང་སྤྱབ། སྤྱོད་
མ་རྩོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ། གསང་འདུས་འཛིག་རྟོན་དབང་ཕྱག་ཆོ་དཔག་ལྷ་དགུ། གདུགས་དཀར་ལྷ་
མང་དང་ལྷ་བརྒྱ་བདུན་མ་གཉིས་བྱད་གྲོལ་དང་བཅས་པ། ལྷག་ཕུ་སྤྱོད་མ་སྟོན་གྱི་དབང་དང་
མགོན་པོའི་བཀའ་བརྒྱ་གསུམ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྐོར་གྱི་རྗེས་གནང་དང་། ལྷ་མ་དབུ་མ་བའི་
གསུང་དང་བཅས་པའི་ལུང་། རིགས་གསུམ་གཅིག་སྤྱབ་དང་། འཇམ་དཀར་སྟོན་གྱི་རྗེས་གནང་དུ་
མ། གཞན་ཡང་གཙོད་དབང་སྟོན་བཀའ་ཆོས་དུ་མ་གནང་། བཞི་བའི་བཙེ་ལའི་ཉིན་ཐེག་ཆེན་
གསོ་སྤྱོད་གནང་། ཨ་འཕུར་ལྷ་མས་སྤྱོད་བདག་བྱས་ནས་གྲ་ཚང་གིས་གནས་བཅུའི་ཕྱག་མཚོད་
དང་འབྲེལ་བརྟན་བཞུགས་ཕུལ། བདག་གིས་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་བཤད་པ་རྒྱས་པ་ཞིག་ཕུལ་བས་
ཐུགས་དགུས། ཁོང་གི་མདུན་ནས་ཐེག་རྩ་རྣམས་ལྷགས་བསྐྱབས། བདག་གིས་རྩོར་མས་པ་སངས་རྒྱས་
དང་། ཨ་ལགས་གཞི་ཚང་ཚང་སྟོན་འགའ་ཞིག་ལ་སྐར་རྩིས་དང་ནག་རྩིས་སྟོན་བྲིད། རིགས་
ལྷན་མཚོད་པའི་མེ་དྲོག་ཅེས་པའི་ཉི་ལྷ་གཟའ་འཛིན་གྱི་རྩིས་གཞུང་དེ་བཙུམས། གཞན་ཡང་ས་
བདག་རྩོ་འབྲེའི་ཐེག་རྩ་མཐའ་དབྱེད་བཅས་བཙུམས། ཨ་ལགས་རིགས་གྲ་ཚང་དང་། ཨ་ལགས་ཁ་
བྱ་སྤྱལ་སྤྱོད་སྟོན་ཉི་ཤུ་སུམ་ཅུ་ཞིག་ལ་རྩོ་འབྲེའི་ཐེག་བྲིད། དེ་སྐབས་ཤིག་ལ་སྤྱོད་མའི་བརྟོད་པ་
ཆོག་རིང་ཅན་ཞིག་བཙུམས། དེ་རྗེས་ཁོང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་མཚོད་པ་གནང་། རྒྱུ་ཁོས་འབུལ་
ཆེན་བཏེགས་ཏེ་བདག་གིས་སྤྱབས་འབྲུག་ལུས། ལྷ་ལྷ་བའི་བཙེ་ལའི་ཉིན་དུས་དགེ་ལོ་ར་བས་ལུས་

དོར་སྟོན་མོ་ལྟང་ནས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་གནང་། དེ་སྐབས་བདག་དང་། ལྷ་རམས་པ། རྒྱལ་ཁོ་
གསུམ་གྱིས་རུས་རྒྱན་སྤྲུལ། སྤྱབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་དང་གདུགས་དཀར་སོགས་ཀྱི་ལྟང་གནང་།
ཉིན་ཞིག་བདག་དང་། ལྷ་རམས་པ། གཞི་ཚང་སྤུལ་སྤྱོད་གསུམ་སྤྱོད་མདུན་དུ་སོང་ནས་རྒྱལ་ཐར་
ལུས་། གསོལ་ཞོ་བཞེས་འཕྲོའི་ནང་ནས་ཁ་གཟར་གྱིས་བཅུས་ཏེ། དེ་ཅག་གི་ལག་མཐེལ་དུ་གནང་
སྟེ་ཁོང་གི་རྒྱལ་ཐར་རགས་བཟུས་ཤིག་གསུངས། དེའི་སྟོན་ཞིག་དུ་བདག་ལ་ཁྱོད་གྱིས་འཇིགས་བྱེད་
དཔལ་ཅིག་གི་བསྟེན་པ་ཉི་ཤུ་ཐོངས། དེ་ནས་བཀའ་ཚམས་ས་འདོན་དོ་འདོན་གྱིས་གསུངས། རྩིས་
སོར་སྤྱོ་གོགས་བྱུང་སྐབས་སེམས་ལ་སྒྲ་མས་ཏེན་འབྲེལ་བ་སྒྲིགས་པ་ཡིན་རྒྱུ་རེད། བཀའ་ཚམས་འདོན་
རྒྱུ་ཞིག་གང་ན་ཡོང་བསམ། འོན་ཀྱང་ཆོ་མཚུག་འདི་ལ་མང་བོ་ཞིག་འདོན་རྒྱུ་བྱུང་བ་འདི་ལྟང་
བསྟེན་པར་ངེས་སྟེ། དེ་རྩིས་བྱུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འབྱེལ་གྱི་བྲིས་བསྐྱོས་ཡོད་པ་
ཐོས་འཕྲལ་རོགས་པ་གཉིས་བཅས་སྟོད་ཀྱི་ཨ་མཚོག་དུ་སོང་ནས་ཁ་དར་ཕུལ། གསུང་སྟོས་རྒྱས་པར་
གནང་། སྟོན་མཚུག་དགོན་ནས་སྟག་ཕུ་སྟོལ་མའི་བསྟེན་པ་རྒྱས་པར་བཏང་། སྤྱིན་སྟག་ཕུལ། དེའི་
སྐབས་མི་ལམ་དུ་དགོན་མཚོག་བསྟན་འཛིན་ཟེར་བའི་གྲུ་བ་ཞིག་གིས་ཆོང་རར་མི་ཤ་ཆབ་ཆ་ཆེན་
བོ་ཞིག་བཤམས་འདུག་པ་ལ་བདག་གིས་གི་སྒྲངས་ནས་མི་ཤ་དུམ་གཅིག་བཅད་དེ་ཟ་བ་ཆིས། ཡང་
ཁོང་རིན་པོ་ཆེ་དཔྱད་དགར་བཞུགས་སྐབས། བདག་གིས་ཕུག་དོར་འཁོར་ཆེན་གྱི་བསྟེན་པ་བཏང་།
སྤྱིན་སྟག་ཆར་ནས་སྤྱོད་མདུན་དུ་སོང་ནས་མཇལ་བར། ཁྱོད་བསྟེན་མཚམས་ལ་བསྐྱེད་པ་ཤིན་དུ་
ལེགས་གསུངས། ཡང་སྐབས་ཤིག་ཁྱོད་རྒྱལ་འཛོམས་ཀྱི་མཚམས་ལ་སྟོད་གསུངས་ནས་བྱུང་ཐང་
བསྟེན་པའི་སྟོན་མའི་གསུང་གི་རྒྱལ་འཛོམས་ཁོ་ནག་གི་ཆོ་ག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལྟང་གནང་བས་
བདག་གིས་བསྟེན་མཚམས་སྤྱིན་སྟག་བཅས་བཟུབས། ཡང་ཁྱོད་རི་ཁྱོད་མཚོ་ལྷོ་དུ་སོང་ལ་ཏ་
མགྱིན་ཡང་གསང་གི་མཚམས་ལ་སྟོད་གསུངས་པ་བཞིན་སོང་ནས། ཡང་གསང་གི་མཚམས་ལ་
བསྐྱེད་སྐབས་མི་ལམ་དུ་མི་རོ་ཆེན་བོ་གཉིས་བཤམས་ནས། ནང་ཆོ་སྤྲུགས་ཏེ་མི་ཉི་ཤུ་ཙུང་བཤམས་ཤིག་
ལ་ཟས་སྟོན་དྲངས་པ་ཆིས། ཡང་དེ་སྐབས་ཁང་བོ་སྒྲ་མ་དོ་རྩི་འཆང་གིས་གསུང་འཕྲོས་གནང་སྟེ།

ཏྲགས་གསལ་འགའ་ཞིག་གི་ཁས་ལེན་གྱི་རྒྱན་སྒྲ་བྲང་གི་གསུང་རྒྱན་འདི་འདྲ་ཡིན། དཔྱད་དགའི་
ཁས་ལེན་གྱི་རྒྱན་འདི་འདྲ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་མིས། ཡང་རྒྱབ་ཅིག་བདག་ས་འོག་གི་ཐུན་བྲང་གི་
ལམ་དུ་འགོ་བར་ལག་དུ་ལག་འཛིན་སྟོག་སྟོན་ཞིག་ཡོད་པ་ཆེར་མི་གསལ་སྟབས། མཐེ་བོང་གིས་
གསལ་བྱེད་འཛིན་ཏྲིག་མནན་ཀྱང་རྗེ་གསལ་ལ་མི་འགོ། བསམ་པར་ལམ་འགོ་ཚད་འདུག་དེས་ཚག་
བསམས་བྱུང་བ་ཞིག་མིས། སྤྱིར་བདག་གི་མིག་མི་གསལ་བས་དེའི་རིམ་འགྲོར་མཚམས་དེར་འདུག་
བཅུག་པ་ཡིན་ལ། ད་བར་དུ་མིག་ཆེར་མི་གསལ་ཡང་རང་འགོ་ཐོན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེའི་ལྷན་ཡིན་
ནམ་སྟམ། ལོ་དེའི་དགུན་ཐོག་བྱང་ཆུའི་རྫོང་དུ་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ལ་སོང་། དེ་ལོ་ལྷ་ཕྱིར་འཇིགས་
བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་མཚམས་ལ་ལན་ལྔར་བསྐྱད། རྒྱན་ལྔན་དཔེ་བྲིད་བྱས། ལྷ་མང་ཐུགས་
དགུས་པ་བྱུང་། ཎ རབ་རྒྱལ་ཤིང་མོ་ལྷག་ལོར་རང་ལོ་ཞེ་གཉིས་ཐོག་༡༧༥༥ལྷ་གཉིས་པར་ལྷ་རྒྱལ་
སྤྱིང་ནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་འབོད་མི་གཉིས་ཐོན། ད་འགོ་རན་འདུག་བསམ་ནས་ལྷ་རྒྱལ་སྤྱིང་དུ་སོང་།
ལྷ་གསུམ་པའི་ཚོས་གཅིག་ནས་བདག་ལ་རིག་གནས་ཁྲོའི་ཁྲོའི་ཀྱང་གཞོན་པ། བར་ཞིང་སྤྱལ་སྤྱུ་
བྲིད་ཡོད་པས་དེ་ལ་དུང་ཡིག་ཁྲོའི་ཁོ་ཀྱང་གཞོན་པའི་གོ་གནས་གནང་། མིང་ཀྱང་གསར་འགྱུར་
ཁང་དུ་སྟོས་ཏེ་བོད་ཡིག་གསར་འགྱུར་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་འགན་གཅིག་སྟོགས་བགྱིས། དེར་འགོ་བྲིད་
ཚའོ་ཤུའུ་ཀྱང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་བདག་ལ་ཤིན་དུ་དགའ་བས་བསྟེན་བཀྱར་བཟང་བོ་ཐོབ། ཁམས་
པ་ལོ་ཕན་ཟེར་བ་དེ་གར་ཡོད་པ་སྟོགས་པོ་བཟང་བོར་གྱུར། ལྷ་བ་དུག་པར་རང་ཡུལ་དུ་ཡོང་ཞེ་
ཚོགས་ཚོས་གྲུར་སོང་། རིགས་གྲུའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཉིན། བཅོས་བསྐྱར་བྱས་ནས། བསྟན་པ་རེ་ཞིག་
ཉམས་རྒྱ་ཡིན་མཆིའང་སྤར་དར་བའི་སྟོན་ལམ་སྟམ་དུ་སེམས་སྟོ་བའི་ངང་ནས་སྟོན་ལམ་བཏབ།
དབྱར་གནས་གོལ་ནས་སྤར་ཡང་ལྷ་རྒྱལ་སྤྱིང་དུ་སོང་ཞེ་བར་ཞིང་སྤྱལ་སྤྱུའི་ན་བར་འབྲས་ངན་
ཞིག་བྱུང་བ་དང་། ཞབས་ཁྱ་ཆོ་དབང་གི་ལག་པའི་གྲུ་མོར་སྤང་འབུར་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པས་སྤྱིད་
གཞུང་གིས་རོགས་སྐྱོར་འོག་བྲིན་དུར་སོང་ནས་བཤའ་བཅོས་བྱས་པས། ཆོ་དབང་གཏན་དུ་གྱུ་
སོང་། སྤྱལ་སྤྱུ་ཡང་རེ་ཞིག་དུག་ནས་ལྷ་རྒྱལ་སྤྱིང་དུ་ཡོང་ནས་རེ་ཞིག་བསྐྱད། དགུན་པ་ཤར་པོ་ནད་

369

སྒྲིང་སྒྲིང་གཞུང་འབར་ཁམས་སུ་སྒྲོས་སྒྲུབས་བདག་ཀྱང་འབར་ཁམས་སུ་སྒྲོས། དེ་སྐབས་ཤིག་མི་
ལམ་དུ་དུག་སྒྲུལ་ཆེན་པོ་ཕྱ་ཕྱང་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་སྐྱེུ་ཁུང་ནང་ནས་ཡོང་སྟེ། ངའི་མགོ་ཁ་ནང་དུ་
བརྩལ། ངའི་ལག་དྲུ་གི་གྲག་ཅིག་ཡོད་པས། དེས་ཁོའི་ཁ་ཤ་སྐྱེས་གཤགས་ཏེ་མགོ་ནས་བཀོག་ཁོ་
གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར། རྩབ་ཅིག་ཡང་སྒྲུལ་ཆེན་པོ་འདྲོམ་གསུམ་བཞི་ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་འོང་བར།
ངའི་ལག་དྲུ་གི་ཕྱང་ཞིག་དང་ཐོ་བ་ཞིག་ཡོད་པས་གི་ཕྱང་སྐར་བཞག་ནས་ཐོ་བས་བརྒྱབ་པ་སྐྱེ་
བཅད་ནས་ས་ལ་ཕྱུང་། བཏུས་པས་ཤིང་གིས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་པ་མིས། དེ་ཕྱིན་སྒྲུ་སྒྲོན་
སྐྱེས་ཀྱིས་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཕྱུང་སོང་སྟེ། དགོན་པ་ཐམས་ཅད་བཅོས་བསྐྱར་བྱས་པའི་གཏམ་དག་
ཐོས་ཤིང་། གསར་འགྱུར་ཐོག་ནས་ཀྱང་མཐོང་བས་སེམས་གདུང་བའི་སྒྲུག་བསྐལ་མྱོང་། ལྷ་བརྩ་བ་
ནས་བཀའ་བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་རྩ་མ་གཅིད་དགོས་ཞེས་པའི་ལས་འགྲུལ་ལངས། ལྷ་ངོ་གསུམ་ལ་
ལས་འགྲུལ་བྱས་གཟན་ཤམ་གྱོན་བཞེན་ཆོགས་འདུར་ཞུགས་མོད། ལས་ཀའི་བསྐྱར་བཀོད་པའི་
གངས་སུ་འགྲོ་མ་དགོས། ༥ རབ་རྒྱལ་ས་མོ་པག་གི་ལོ་རང་ལོ་ཞེ་དུག་ཐོག་༡༧༥༧ལྷགས་རྟིང་གི་ལོ་
སར་ནས་གཟན་ཤམ་མི་འཕུད་ཀ་མེད་བྱང་། ལོ་དེའི་སྤྱི་ལྷ་ལྷ་བར་པེ་ཅིན་དུ་རྒྱ་བོད་ཤན་སྐྱར་ཆོག་
མཛོད་དང་། མའོ་ཅོ་རྩུང་གི་གསུང་ཚིམ་གཅིས་བསྐྱས་དེབ་དང་བོ་བསྐྱར་བར་ཞུས་དག་བྱེད་དུ་
ཤོག་ཟེར་དེར་སོང་། རྒྱུ་སྤྱི་ཆོ་བཏྲན་ཞབས་བྱང་ཆོང་པེབས། ཁང་མིག་གཅིག་གི་ནང་དུ་མཉམ་དུ་
བསྐྱད། ཁོང་ཐུགས་རྒྱུད་འཇམ་ཞིང་བོད་རང་གི་རིག་གནས་ལ་ཤ་ཞེན་ཆེ་བས་ངེད་གཉིས་ཡིད་
མཐུན་པོ་བྱང་སྟེ། ཟ་མ་ཟ་བ་དང་། འབྲམས་འབྲམས་ལ་འགོ་བ་སྐྱེས་མཉམ་འགོ་མཉམ་འདུག་
བྱས་པས་སྦྱིད་པོ་བྱང་། ལྷ་དགུ་བའི་ཆོས་སུམ་རུའི་ཉིན་རྒྱལ་ཁབ་དབུ་བརྟེས་ནས་ལོ་བརྩ་འཁོར་
བའི་དགའ་ལྷོན་ཆོགས་འདུར་ཞུགས་ཤིང་། བརྩ་བའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་ལྟ་མའི་གཟིགས་སྟེགས་
སྟེང་དུ་སོང་ནས་ལྟ་མོར་གཡེང་། རྩབ་མོར་བྱང་མཚོའི་དཀྱིལ་རིའི་ཆེའི་མཚོད་རྟེན་ཐད་དུ་སོང་
ནས་སྒྲོག་མའི་མེ་རྟོག་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ལྟ་མོར་བཞུགས། དེ་ནས་མེ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཁྱིན་རྩར་སྐབས།
ཁྱིན་རྩ་ནས་སྒྲོབ་རྩུང་ཆོག་མཛོད་བཟོ་བར་ཞུགས་ཏེ་ལྷ་གཅིག་ལ་བསྐྱད། དེ་ནས་འབར་ཁམས་སུ་

སྤེབས་ནས་ཁང་བོ་དང་མ་ཆན་གཉིས་འབར་ཁམས་སུ་གདན་དྲངས། མ་ཆན་སྤང་མོ་བདེ་མཆོག་
 གྱིད་ཀྱིས་རྩ་བར་གདན་དྲངས། ཁང་བོ་དཔེ་གམ་དུ་ཆོ་དོ་བཅུར་བཞུགས་ཏེ། བདག་གིས་བསྟེན་
 བཀུར་ཅི་རུས་ཞུས་མོད། འོན་ཀྱང་མཚོང་སྟོང་གི་ནམ་ངན་དང་འཕྲད་པས་བསྟེན་བཀུར་ཡིད་
 ཆོམས་པ་ཞིག་བྱེད་མ་ཐུབ། ༥ རབ་རྒྱལ་ལྷགས་པོ་བའི་༡༩༥༠ལོའི་ཉེར་ཟླ་དང་བོའི་བཅུ་གསུམ་
 ལ་ཁོང་དགུང་ལོ་རེ་བཞིའི་ཐོག་སྐྱེ་གཤེགས། གསང་བའི་ལམ་ནས་དགོ་སྒྲོལ་ཅི་རུས་བསྐྱབས། དེ་
 སྐབས་རྒྱལ་ཅིག་གི་མི་ལམ་དུ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་སོང་བར་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་མདུན་སྐོར་
 སྤེབས་ནས་བཞུགས་པས། ཕྱགས་སུ་མ་ཅུ་རེ་ཡོད་པ་འདྲ་བའི་ཁང་ཅེགས་མང་བོ་ཡོད་པ། སྤང་ལམ་ཆེ་
 ཞིང་སྤངས་འཁོར་ཆེན་པོ་འགོ་བཙུང་བྱེད་པ་ཞིག་འདུག་མདུན་སྐོརའི་ནང་གི་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་
 འཕྱལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
 མཚན་དང་། དབལ་མང་ཚང་རྒྱལ་གཉིས་བཞུགས་ནས་ཚུར་ཕེབས་བཞིན་ཡོད་ལ། བདག་གི་རོགས་
 ལ་དམུ་དགོའི་གཞི་ཚང་སྤུལ་སྤུལ་ཡོད་པ་འདྲ་བར། རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཇལ་དགོས་མོད། དབལ་མང་ལ་
 མི་མཇལ་སྟམ་པ་ཡིད་ལ་ཤར་བ་མྱིས་མཚམས་མནལ་སད། དེ་རྗེས་སྒོ་མང་སྐར་དུ་མཇལ་བ་ལ་
 བཞུགས་སྟམ། ལོ་དཔེ་དབྱར་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་རྩ་བོ་དང་མ་ཆན་ཡོད་མར་ཁམས་
 སངས་ལ་སོང་ཆོ་གཅིག་དང་བྱེད་ལ་བསྐྱད། དགོན་པ་གྲོལ་ནས་འཁོར་ཁང་ནང་དུ་དཔེ་ཆ་པོད་དུ་
 མ་འཕངས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་པོད་ཁ་ཤས་སྤངས། མར་རྒྱར་གྱོ་རྩམ་སོགས་འཁོར་ཆེན་ལག་ཡོང་
 བྱང་སྐབས་འཚོ་བ་ལ་ཕན་ཆེན་པོ་ཐོགས། དེ་ནས་ཡུལ་ཁམས་ལ་སུ་གོ་བྱུང་བ་དང་། ལས་འགུལ་གྱི་
 མནར་གཅོད་བར་མ་ཆད་བར་བྱུང་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྟོབ་སྟེས་ཏེ། ཅོག་ཅིའི་རྒྱལ་ཁང་ནང་ནས་དཔེ་
 ཆ་མང་བོ་གཡུར་ནས། དཔེ་ལྟ་དང་འབྲེལ་བཀའ་གདམས་སྟོབ་སྟེས་སྐོར་ལ་སེམས་རུང་ཟད་འབྲེས་
 པར་བྱས། མིག་རྒྱ་འདོན་བཞིན་གསོལ་བ་བཏབ། ཡིག་བརྒྱ་འབུམ་ལ་ཉེ་བ་བཏོན། ཐུང་བཀུན་
 གསུང་སྟེང་ནས་རིག་བྱེད་མའི་བསྟེན་པ་འདོན་སྐབས་རྒྱལ་རེ་བཞིན་མི་རོ་ཤ་སྟག་མིས། སྐབས་
 འགར་མི་ཤ་རུང་ཟད་རེ་ཟ་ཞིང་། མའི་མགོ་རུས་གྱི་མགོ་འཕྲེང་བསྐྱིག་པ་ཡང་མིས། ༥ རབ་རྒྱལ་

ལྷགས་མོ་སྤང་གི་ལོ་༡༩༦༡དང་། རྒྱ་པོ་ལྷག་གི་ལོ་རང་ལོ་ཞི་དགའི་ཐོག་༡༩༦༢ལ་སྤུ་ལེན་བཟོ་
བཅོས་རིང་ལྷགས་ལ་དགག་གཏོང་གི་ལས་འགུལ་ཆེན་པོ་ལངས། ཉིན་བཞིན་དགག་གཏོང་ཚོགས་
འདུ་འཚོགས། མི་རྒྱལ་ལ་མུ་གེའི་སྤང་ནད་བྱུང་། ལྷགས་གིར་ཤི་བའང་ཡོད། ཎ རབ་རྒྱལ་རྒྱ་མོ་
ཡོས་ཀྱི་ལོ་༡༩༦༣རང་ལོ་ལྷ་བཙུང་ཐོག་མ་རྒན་འབར་ཁམས་སུ་བསུས་ཏེ་བསྟེན་བཀུར་བྱས།
འབར་ཁམས་མཁན་པོའི་མདུན་ནས་དགེ་བསྟེན་བསྐྱབ། རབ་རྒྱལ་ཤིང་པོ་འབྲུག་གི་ལོ་རང་ལོ་ང་
གཅིག་ཐོག་༡༩༦༤ལོའི་ལྷ་བཞི་བར་མ་རྒན་རང་ཡུལ་དུ་སོང་། རང་ཡུལ་ནས་ཀྱང་དགེ་སྦྱོར་ལ་
འབད་པས། མ་ཁི་དུང་ཕུར་ལྷག་བཏོན། དུང་སོ་གསུམ་སྟེས། ཎ རབ་རྒྱལ་ཤིང་པོ་སྐྱལ་གྱི་ལོར་རང་ལོ་
ང་གཉིས་ཐོག་༡༩༦༥དུས་ངན་ནམ་ངན་མཚུག་བསྐྱེལ། ཟས་གོས་སོགས་གང་ཐད་ནས་མོད་ཉི་ལེར་
སོང་། བྱིན་དུར་སོང་ནས་ཞག་ཁ་ཤས་བསྐྱད། འོན་ཀྱང་སྦྱི་ཚོགས་རིང་ལྷགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་དང་།
ཞི་དག་བཞིའི་ལས་འགུལ་སོགས་བར་མ་ཆད་པར་བྱུང་བས་དུས་བདེ་འཇམ་ཞིག་མིན་ལ། ཎ རབ་
རྒྱལ་མེ་པོ་རྟའི་ལོར་རང་ལོ་ང་གསུམ་ཐོག་༡༩༦༦ལོའི་སྦྱི་ལྷ་དུག་པར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཞེས་
པའི་གོད་ཆག་ཆེན་པོ་དེ་བསྐྱངས། སྦྱི་ལྷ་བཙུ་བར་དམར་སྤང་དམག་ཅིས་པས་ཁུལ་སྤིང་གོས་ཁང་
ནས་ངེད་ཅག་མི་ལྷ་བཟུང་ནས། བཅའ་ལག་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་སྟོགས། ཁྱོམ་སྐོར་ལ་བྱིད། འཐབ་
ཚོད་བྱས་མོད། སེམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་མ་ལྟོང་། འཁོར་བ་རང་གི་རང་བཞིན་རེད་སྟམ་ནས། མི་རྟག་
པ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཅུང་ཟད་རེ་སྐོམ་ཁུལ་བྱས། ལུར་ལམ་རིམ་སྒོ་སྦྱང་སོགས་ལ་བཞུས་
པ་ཅུང་ཟད་ངོ་འཕྲོད་པ་བྱུང་། དེ་རྗེས་སུ་མཐུད་ནས་མི་མང་པོ་བཟུང་། ཁུལ་སྤིང་གོས་ཁང་ནས་
ཀྱང་མི་བཙུ་བདུན་བཅོ་བརྒྱད་ཅིག་བཟུང་། དེ་སྐབས་བྱབ་ཅིག་དགེ་རྒན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཚོས་གོས་སྐྱམ་སྦྱར་མནའ་ནས་ནས་བཞེངས་འདུག་པ་ལ་མཇལ་བ་ཆིས། སྦྱིས་སུ་
དགེ་སྦྱོར་ཅུང་ཟད་འཕེལ་བའི་རྟགས་ཡིན་འདུག ཁྱོམ་སྐོར་ལ་འགོ་བའི་སྐབས། ཚོས་གོས་སྐྱམ་སྦྱར་
གྱོན་དུ་བཙུག་རེ་ཁྱོད་ལྷ་ཅིག་ཅིག་མགོ་ལ་བསྐྱོན། རྒྱབ་དུ་འཇམ་སྤྱད་བཟང་གསུམ་གྱི་དཔེ་ཁུར་དུ་
བཙུག་ ཕྱག་པ་གཡས་གཡོན་དུ་བཀའ་གདམས་སྟེགས་བམ་གྱི་ཤོག་གངས་ཁ་ཤས་རེ་བཏགས། ལག་

ཏུ་ཕྱིར་བཞག་དང་ཐོ་བོའི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཏུ་ཕྱིར་བཞག་ནས། ཁ་འབོད་སྒྲ་ཚོགས་ཏུ་
 དེར་གྱི་ངང་ཏུ་དེད། དེད་གྱི་སེམས་ལ་དགའ་སྒྲ་ཞིག་སྒྲིམ་ཏེ། མཐུར་ཞིག་འཐེན་འདོད་ནས། ལུས་
 ལ་ཏུར་སྒྲིག་གི་གོས་ཤིག་གསོལ། བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་གིས་རྒྱན་ཞིག་གསོལ། ལུག་ཏུ་
 བཀའ་གདམས་གྱི་སྒྲིགས་བཅ་གཏད། མགོ་ལ་སྒྲེ་རིང་གི་ལྷ་ཞིག་བསྒྲོན། ཞེ་མ་དེ་རིང་གི་སྒྲིང་པ་
 ལ། ཞེས་སོགས་གང་ཤར་ཐོལ་བྱུང་ཏུ་སྒྲིམ་པ་དང་། མར་གྱུར་འགྲོ་བའི་ཐིག་སྒྲིབ་སྒྲིག་བསྒྲུལ་
 ཀུན་། རྩི་ལུས་ད་ལྟ་བདག་ལ་སྒྲིན་པ་དང་། བདག་གི་བདེ་དགོ་གཞན་ལ་བཏང་བ་ཡིས། འགྲོ་
 ཀུན་བདེ་དང་ཐུན་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལ་བས། ཞེས་ཁོ་ཚོའི་ཁ་འབོད་དང་སྒྲགས་ནས་སྐད་གསང་མཐོན་
 བོར་བསྒྲགས་པས། སྐབས་འགར་ཁོ་ཚོས་མི་ཐོས། སྐབས་འགར་ཐོས་ཀྱང་རྒྱ་མི་ཚོས་དོན་མི་གོ་བར།
 འདིས་ལོག་སྒྲིང་གི་ཁ་འབོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་འདྲ་ཟེར་ནས། བོད་སྒྲིག་སྐད་མེད་རེ་བྲིད་འོང་ནས།
 འདིས་ཅི་ཟེར་ཉོན་ཟེར་མོད་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱ་མི་དང་འདྲ་བར་ཅི་ཟེར་ཏེ་གོ་གི་མི་འདུག་མཛོད་ན་
 འདི་དག་ཐམས་ཅད་དགོ་སྒྲིང་གི་བོག་འདོན། ལྷ་མའི་བྱིན་རྒྱལ་རེད་སྟེ། ལྷ་གཅིག་ཅུ་མ་ནས། རྩི་
 འགག་འཕོ་གྱུར་ཞིག་ཏུ་དམ་པོ་ཏེ་བཏས་ཟེར་བའི་ཅུ་ལག་སྒྲོན་ཐོན་གྱི་ནང་ཏུ་ཞིང་ལས་ལ་དེད།
 དེ་གར་ལས་ཀ་ལྷེ་ཞིང་ཐོག་མར་ཟས་གྱིས་མི་འདང་བས་དཀའ་ངལ་བྱུང་། ཏེ་ཤ་སོགས་ལག་ཏུ་
 གང་བྱུང་ཟ་དགོས་བྱུང་། པ་ཡུལ་ནས་སྤང་མོ་ཆེ་བས་སྒྲོར་ཉེ་ཤུ་རྩ་པ་ལྷག་མ་གང་། མར་རྒྱ་མ་དོ་
 བསྐྱར་བ་འཕྲོད་པས་སྒྲིག་འཚོའི་གསོས་སྒྲན་ཏུ་གྱུར། དེར་མཐུད་སྤང་མོ་བདེ་མཚོག་སྒྲིང་གྱིས་རྩི་བ་
 རས་སྒྲོར་མོ་དང་། ཟ་ཡིག་རྩི་མར་སོགས་རིམ་པར་བསྐྱར་བས་འཚོ་བའི་ཐོག་གི་དཀའ་ཆོགས་
 རིམ་པར་བསལ། དེ་གར་ལོ་གཅིག་དང་ཉེན་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ངལ་རྩི་བྱས། རྩི་དེ་ནས་རབ་རྒྱལ་མེ་མོ་
 ལྷག་གི་ལོ་རང་ལོ་ང་བཞིའི་ཐོག་༡༩༤༧འབར་ཁམས་སུ་འོང་ནས་སྒྲོབ་སྒྲིང་དང་ངལ་རྩི་ལ་འབྲེས་
 མའི་ངང་ཏུ་སྐབས་འགར་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ངན་སྒྲིམ་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་དཀའ་ཆོགས་ཤིན་
 ཏུ་ཆེ། སྐར་ལྷ་གོ་ཡང་བྱུང་། དེ་སྐབས་བདག་གི་མི་ལམ་ཏུ་སྒྲིག་མའི་རྩི་བཅས་ཤིག་གི་ནང་ཏུ་མི་རོ་
 ཞིག་བཏུམ་ཡོད་པ། དེ་སྒྲིག་དགོས་པ་རེད་ཟེར་བ་ཐེངས་ཁ་ཤས་ཆིས། དེ་ཆིས་པའི་བྱི་ཉེན་འཁུབ་ཆ་

ཆེ། རོ་དེ་སླེག་པ་ནི་འཐབ་ཚྭ་དེག་པའི་ངོ་ཡིན་འདུག་སྟེ། རུབ་ཅིག་མི་ལམ་འདྲ་བའི་འབྲུལ་
སྤང་ལ་ཉལ་བྱིའི་མཚུག་དུ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ལངས་འདུག་གཟུགས་རི་བཞིན་མི་གསལ་ཡང་། ལྷས་ལ་
དཀར་རིལ་ལེ་རེ་ཡོད་འདུག་དེས་ཟེར་བ། རོ་སླེག་མི་དགོས་ཚུའི་ནང་དུ་འཕངས་ཚར་ཟེར་བ་བྱུང་།
སེམས་ལ་དཔལ་ལྷན་སྟོ་མོའི་འཕྲིན་ལས་རེད་འཐབ་ཚྭ་དེག་རྒྱ་མ་རེད་བསམ། ཡང་ལས་འགུལ་
དེའི་མི་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་ཞིག་འགོབས་ཨེ་ཐུབ་སྟེ་ཡོད། ང་ལ་ཡང་དོགས་པ་དེ་སླེབ་ཡོད་སྐབས་
ཡང་། མི་ལམ་དུ་སྤང་མོ་འབྲིང་བོ་འདྲ་བའི་བྱད་མེད་ཅིག་གིས། ཀ་བ་ཞིག་གི་ངོར་དབྱང་ཡོད་པའི་
ལྷ་ཞིག་ཡོད་པ་སྤངས་ནས་ཚུ་ཆེན་ནང་དུ་འཕངས་པ་མིས། སེམས་ལ་དེ་ཡང་དཔལ་ལྷན་སྟོ་མོའི་
འཕྲིན་ལས་ཡིན་རྒྱ་རེད་ལྷ་འགོབས་མི་ཐུབ་པ་འདྲ་བསམ། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་བདག་ལ་སྤང་
འགོལ་གྱི་བསམ་འཆར་མང་བོ་ཞིག་བཤད། འགོ་བྱིད་པ་འགས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་དགོས། མ་སྤངས་
ན་ནག་ཉེས་རི་ཆེ་ཡིན་ཟེར། བདག་ལ་སེམས་དཀར་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་མ་
སྤངས་ན་མི་བཟང་རྒྱ་རེད་ཟེར། ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད་སྐབས། རུབ་ཅིག་མི་ལམ་དུ་དགོ་
ཆུན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཕེབས་ནས། གཞན་གྱིས་ཅི་བཤད་ཐམས་ཅད་
ཁས་མ་ལེན། ལེན་ཅོང་མེན་གྱིས་ཀྱང་ཅི་བཤད་ཁས་སྤངས་པས་གཡམས་ཕྱོགས་པའི་ལྷ་གྱོན་དགོས་
བྱུང་གསུངས་པ་མིས། ཡི་གེ་བྲིས་ཏེ་དེ་དང་དེ་ངས་མི་དྲན་ཞེས་ཕུལ་བས་སྟོན་མ་བྱུང་། ཡང་དེའི་
རྗེས་ཤིག་དུ་མི་ལམ་དུ་སྟོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ཨོ་འབྱུལ་བ་ཕེབས། དེད་ཀྱི་ཉལ་བྱིའི་ཐོག་དུ་བཞུགས།
དེད་ཀྱིས་བྱས་པར། དེད་ཅག་གིས་ལས་སྐལ་རི་འདྲ་བྱས་པར། ཕྱག་གི་ཡག་པོ་ཡོང་གི་ཡ་གསུངས།
ངས་ཕྱག་གིས་གསུངས་ཚུལ་ལ་བལྟས་ན། གནས་སྐབས་དཀའ་ཆོགས་རེ་ཡོད་པ་ཨེ་རེད་བྱས་པས།
ཁོང་གིས་ཏཱ་ཏཱ་ཏཱ་གསུངས། དེའི་མཚམས་ལ་གཉིད་སད། རེ་ཞིག་གོ་བ་མ་ལོན་ཡང་། ཏཱ་ར་སྟོལ་
བ་ལ་འཇུག་ལ་དེ་ལ་མོ་སྟེན་ལྷུ་བ་བྱེན་པས། སྟོལ་མ་ཞེས་པ་ཡིན་པས་སྟོལ་མ་ཐོན་གསུངས་པ་ཡིན་
འདུག དེ་རྗེས་ཡང་ལས་འགུལ་གྱི་འཇུབ་ཆ་བྱུང་ཡང་། ཇི་བཙུན་སྟོལ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་
སྟོན་མ་བྱུང་། ཡང་སྐབས་ཤིག་སྤང་མོ་འདྲ་བ་རྒྱ་ཐེར་གྱི་གོས་གྱོན་པ་ཞིག་ཡོང་སྟེ་སྟོད་པོར་བཟུང་།

375

ཁང་གི་ནང་དུ་མའོ་ཙེ་ཏུང་གསུང་ཙོམ་སློབ་སྦྱང་འཛིན་གྲ་ཟེར་བ་ཞིག་བཙུགས་ནས་བོད་ཡིག་
བཅས་བསྐྱར་བྱེད་དགོས་ཟེར་ནས། བོད་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་གཞུང་ལུགས་དགྲུགས་ཏེ་ཅེ་མེན་འདི་
མེན་ཞིག་བཟོས། གནད་བསུས། ཟེར་བ་ཞིག་བསྐྱགས་ཏེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་བོད་ས་ཁུལ་ཡོད་དོ་ཙག་ཏུ་
བཀྲམ། བོད་ཡིག་གི་ཚགས་དཔར་དང་དུས་དེབ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་གང་ཡིན་མེ་
ཤེས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། གནད་བསུས། དེའི་རྩིས་སྤྲོ་འབྲངས་ནས་སྤྲོ་ཉགས་ཤིག་ཀྱང་བརྩམས་ནས་སི་
ཁོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར་ཡང་བཏབ། དེ་ལ་དགག་པ་ཞིག་བརྩམས་ཡོད་པ་མཚུག་
ཅུང་ཟད་མ་གྲུབ་ཀྱང་གང་ཚར་བ་དེ་ཁོ་ཚོ་ལ་བཟུན་ནས། ལན་ཁྱེར་ཤོག་ཅེས་དགག་ཡིག་ཁོ་ཚོའི་
ལག་ཏུ་བཞག འོན་ཀྱང་ལན་ཚོག་གཅིག་ཀྱང་མ་འོང་། དེ་ནས་བདག་ལ་འགན་བཞག་ཏེ། ཨ་ཁུ་
འཛིགས་མེད་དང་ཨ་ཁུ་བསམ་འབྲུབ། སློན་ལམ་གསུམ་སྒྲ་བྲང་ནས་བྲངས་ཤོག་ཟེར་བ་བཞིན་པེ་
ཅིན་ནས་ལན་གྱར་སོང་། རུབ་བྲང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོས་བོས་པ་ལྟར་སོང་ནས། ཉེན་བྱེད་ལ་
བཤད་པ་བྱས། བོད་དོན་གནད་བསུས་ལ་དགག་པ་བཏང་། རྒྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཟེ་ལེན་སློ་
བཟང་ཆེ་དབང་རྣམ་གཉིས་ལ་ཞལ་མཇལ། གསུང་འཕྲོས་གནང་བའི་བསྐལ་བ་ཐོབ། དེ་ནས་གཙོས་
ལ་རང་སྦྱོང་ཁུལ་ཡོད་སར་སོང་ཞེ་ཡོང་དོན་སོགས་བརྗོད་བཀའ་ཤོག་བཟུན། རིགས་སྦྱོར་གནད་ཏེ་
སྒྲ་བྲང་དུ་སོང་། ཨ་ཁུ་འཛིགས་མེད་སྐྱེ་ན་མཐོ་ཞིང་ནད་ཡོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དཔེ་བྲིད་གནང་
གིན་ཡོད་པས་མ་བྲིད། ལན་གྲུའུ་ནས་སྒྲིང་ཚང་བྲིད་ཟེར་མོད་སྐྱེ་ན་སྒྲིན་པས་མ་བྲིད། བསམ་འབྲུབ་
དང་སློན་ལམ་གཉིས་བྲིད་ནས། དེད་ཅག་གི་རང་སྦྱོང་ཁུལ་བརྒྱད་དེ་བྲིན་ཏུར་སོང་། བོད་རྒྱ་ཆོག་
མཛོད་ཆེན་མོ་བཟོ་རིགས་བྱས། ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུག་སྟོང་ཙོམ་ཞིག་བཟོས་མོད། རྩིས་སོར་ཆ་ཚང་མ་
བཞག་ལ་བཞག་པའང་འབྲེལ་ལོག་ཁ་ཤས་ཀྱང་ཡོད་ཆོད་འདུག་ཞོར་ལ་བསམ་འབྲུབ། རྒྱ་མཚོ་
གཉིས་ལ་སྐྱེ་བྲིད། དབྱར་ཐོག་རྩ་བར་སོང་ཞེ་ཁུལ་དེའི་བསྐྱགས་པུའུས་འགོ་བྲིད་འོག་རང་སྦྱོང་
ཁུལ་གྱི་དུས་མུང་སློབ་སྦྱོང་འཛིན་གྲ་དང་བོ་བཙུགས་སྤྲོ་ཉགས་བསྐྱབས། སློ་གསལ་འཇུག་རིགས་
བརྩམས། དེ་རྩིས་སྤྲོ་ཉགས་རྩ་བའི་ཆོག་འབྲེལ་དེ་བརྩམས། དགུན་སྐར་བྲིན་ཏུར་སོང་ནས་ཆོག་

མཛོད་ཀྱི་ལས་དོན་དང་དཔེ་བྲིད་བྱས། མིང་གོས་ཚོགས་འདུ་སོགས་ལ་ཞུགས། དེ་ལོར་བདག་རང་
སྦྱོང་ཁུལ་མིང་གོས་ཀྱི་ཀུའུ་ཞི་གཞོན་པར་བདམས། ༥ རབ་རྒྱལ་ས་མོ་ལུག་གི་ལོ་རང་ལོ་རེ་དུག་
༡༩༧༩་དགུན་དཔྱིད་ལྷར་ལྷར་བོད་རྒྱ་ཚོགས་མཛོད་ཀྱི་ལས་ཀ་དང་སློབ་མ་ཁ་ཤས་ལ་སྤྱོད་དང་སྤེལ་
སྦྱོར་སུམ་ཉགས་སྟན་དག་སོགས་བྲིད། རང་གིས་སྒྲོར་ཕུད་དེ་སྤྱོད་མཆན་ཆེན་མོ་དང་། བོད་མཁས་
སྟན་དག་གི་གབ་ཆོག་གི་དཔེ་བཛོད་འགེལ་བ་དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་དོན་རྗེའི་གསུང་དཔར་བརྒྱབ།
སྤྱོད་མཆན་དང་ཨ་མཚོག་ཆང་དཀོན་མཚོག་བཟུན་པ་རྒྱ་མཚོའི་སྤེལ་སྦྱོར་འགེལ་བ། མཚམས་སྦྱོར་ལྷ་
པའི་བྱིངས་སྤྱབ་ཆར་ཉིས་བརྒྱ་དཔར། དཔྱིད་ཉོར་ལྷ་བཞི་བར་སྤྱང་ཆེན་འབྱིང་རིར་སོང་། ལྷ་ཁང་
སོ་སོར་སྤྱོད་དང་སྦྱོན་ལམ་རྣམས་ལྷ་སོགས་བཏོན། བཙོ་ལྷའི་ཉེན་རི་ཆེར་སྤེལས་སྤྱོད་དང་
སྦྱོན་ལམ་སོགས་བཏོན་ཞག་གཉིས་ལ་བཟུང། སྦྱོན་ལམ་ལེགས་པར་བཏབ། གནས་བཟོད་ཅིག་ཀྱང་
བཅུམས། སྤྱིན་གྱི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནས་རིམ་གྱིས་ཉེ་ཟེར་སྦྱོར་པའི་ལྷ་མོར་བཟུང། བསམ་འགྲུབ་སོགས་
ཀྱིས་ལྷའི་སྦྱོན་མེ་ཡང་མཐོང་འདུག་དབྱར་ཐོག་རྩ་བར་སོང་ནས་ཁུལ་དྲིལ་བསྐྱགས་ཕུའུས་འགོ་
བྲིད་འོག་རང་སྦྱོང་ཁུལ་གྱི་དུས་ཕུང་སློབ་སྦྱོང་འཛིན་གྲ་ཐངས་གཉིས་པ་བཙུགས། མང་མང་ལ་
སུམ་ཉགས་ལྷར་ལོ་ལས་ཟབ་པ་དང་། སྒྲོར་ཞིག་ལ་སྤྱོད་བྲིད། སྤྱོད་གསལ་དགའ་སྦྱོན་བཅུམས། དགུན་
ལྷར་བཞིན་བྲིན་ཏུར་སོང་ནས་ཚོགས་མཛོད་ཀྱི་ལས་ཀ་དང་དཔེ་བྲིད་བྱས། ལོ་མཇུག་ཞིང་ཆེན་མིང་
གོས་ཚོགས་འདུར་ཞུགས། ༥ རབ་རྒྱལ་སྤྱགས་སོ་སྤེལ་ལོ་རང་ལོ་རེ་བདུན་༡༩༨༠ལོ་སྤྱི་ཟླ་དང་བོར་
པེ་ཅིན་དུ་མི་རིགས་གྲངས་ཉུང་སྐད་ཡིག་གི་ཆོན་རིག་གོས་བཟུར་དུ་ཞུགས། ཉིན་བཅུ་གཉིས་རིང་
ལ་རྩོད་སྤོང་བཀྲིས་མཐར་གནད་བཟུས་ཟེར་བ་ཡིག་ལོག་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་དེ་རང་སྦྱོགས་རྣམས་
པར་རྒྱལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གསར་འགྱུར་དང་དུས་དེབ་ཐམས་ཅད་བོད་རང་གི་རིགས་པའི་གཞུང་
ལུགས་ཐོག་ཏུ་བབ། བོད་རང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་མང་གཞི་ལ་གཞོད་སྦྱོན་ཆེན་པོ་བྱུང་གིན་ཡོད་པ་
ལེགས་པར་བསལ་བས་ཕན་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་ངོ་། །དགུན་ལྷར་བཞིན་ཚོགས་མཛོད་ཀྱི་ལས་ཀ་དང་།
དཔེ་བྲིད་མང་པོ་བྱས། གནད་བཟུས་ཀྱི་དགག་ཡིག་མཐའ་དབྱེད་ཟེར་བ་དེ་བོད་རྒྱ་ཚོགས་མཛོད་

ཁང་གིས་སྐྱུམ་དཔར་བརྒྱབ་ནས། ཚོག་མཛོད་ཁང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཡོངས་ལ་ཚར་གཅིག་བྲིད། ཇ་བ་
ནས་སྐྱུམ་དཔར་བརྒྱབ། རྩེས་སོར་ལྷ་ས་ནས་སྐྱུམ་དཔར་ཐེངས་གཉིས་བརྒྱབ། ཀན་སྟོ་གསར་འགྱུར་
ཁང་ནས་ཀྱང་དཔར་ལེགས་པོ་ཞིག་བརྒྱབ། ས་བྱབ་དོ་བྱབ་བྱུང་། བེ་ཅིན་ནས་དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་
འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ཡི་གེ་འབྱོར་ཏེ། བཟུགས་བརྫོད་ཀྱི་མེ་ཏྲག་བསྟོད་ཚོག་སོགས་བྱུང་། དེ་ནས་ཞོར་ལ་
སྟོ་གསལ་རིགས་སྟོ་བཅུམས། དབྱར་འབར་ཁམས་སུ་འོང་ནས་རིག་སྟོབ་ཅུས་ཀྱིས་འགོ་སྟོ་བཏང་ཆེ།
ཡིག་སྟོངས་སེལ་བའི་སྟོབ་དེབ་དང་སྟོབ་ཆུང་སྟོབ་དེབ། དེབ་དང་པོ་ནས་བཞི་བའི་བར་བཅོས།
གཡུ་ཐོག་གསར་རྟིང་གི་ལོ་རྒྱུས་བཅུམས། ༥ རབ་རྒྱལ་ལྷགས་མོ་བྱ་ལོ་རང་ལོ་རེ་བརྒྱད། སྤྱི་
ལོ་༡༩༥༧ལོའི་དགུན་ཤར་བཟུན་དང་ཤར་གྱི་གཉིས་ལ་རྒྱག་བྲིས་འདོན་ཚུལ་བསྟུང་། དུམ་དགོ་དགོན་
པའི་དོན་དུ་ཡི་གེ་དུ་མ་འཕངས། སྤྱི་ལོ་གཉིས་པ་ནས་སོ་བོད་ཤན་སྐྱར་ཚོམ་པའི་འགོ་ཚུགས། རང་
སྟོང་བྱལ་དུ་ཆོས་ལུགས་མི་སྣའི་ཆོགས་འདུ་འཆོགས། ཆོགས་འདུའི་ཐོག་དུ་ཆོས་ལུགས་སྲིད་ཅུས་ལ་
གཡོན་སྐྱུང་གི་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས། ཡིག་ཆ་ཞོར་འབྲུལ་ཅན་བཅོས། བདག་ཁྱིན་ཏུར་ཞིང་ཆེན་སྲིད་
གོས་རྒྱུན་ལས་ཆོགས་འདུར་སོང་། དེའི་སྐབས་ཞིང་ཆེན་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ཤུའུ་ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་བཞུགས་མོལ་ཆོགས་འདུ་འཆོགས། དེའི་སྐབས་བདག་གིས་བྱལ་ནང་གི་ལས་ཀ་
ཞོར་འབྲུལ་ཅན་ནམས་ཐེར་འདོན་བྱས། སུ་མཐུད་ནས་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གོས་དང་། མི་དམངས་
འཐུས་མིའི་ཆོགས་ཆེན་འཆོགས། དེའི་སྐབས་དུམ་དགོ་དགོན་པ་འཆོགས་ཆོག་པ་ཐག་བཅད་པར་
མ་ཟད། ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་རིག་གནས་བདག་སྟོང་བྱེད་རྒྱུར་ཐག་བཅད་དེ་དོ་ཡིག་འཛོག་རྒྱ་བྱས།

སྤྱི་ལོ་ལྷ་བའི་ལྷ་མཆུག་ལ་མཛོད་དགའི་རྩོད་གིས་བཅུགས་པའི་སྟོང་བཅར་འཛོན་གྱ་བཞག་
ཚོམ་སྟོབ་གྱ་འབྲིང་བའི་ནང་བཅུགས་ཏེ་སྟོམ་མ་ཉེར་དུག་ལ་སྟོ་བྲིད། དེ་ནས་ཉོང་ཡོན་དུ་འོངས་
ནས་རང་སྟོང་བྱལ་གྱི་དུས་ལྷང་སྟོབ་སྟོང་འཛོན་གྱ་ཐེངས་གསུམ་པ་སྤྱི་ལོ་བདུན་པའི་ཆོས་འགོ་
ནས་བཅུགས་ཏེ་དབྱངས་ཅན་དབྱེས་སྐྱ་དང་བོད་མཁས་དཔེ་བརྫོད་སྟོ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་འཆུག་
ངོགས་སྐྱགས་ནས་བྲིད། སྟོ་གསལ་འཆུག་ངོགས་སུ་ཉུགས་རྩ་བའི་ཆོག་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་སྤྱི་

ཟླ་དགུ་བའི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་པར་བྲིད། བཅུ་བདུན་ཉིན་རྩ་བར་འགོ་ཞོར་ལ་མཚན་ཉིད་དགོན་པར་
སོང་། རྩ་བར་སོང་ནས་ངལ་གསོའི་ཞོར་ལ་སྟན་འགྲེལ་ཡང་གསལ་སྤང་མཛོད་བཅུ་མས་པ་དང་
བོད་དུ་རིག་གནས་དར་ཚུལ་ཡང་བཅུ་མས། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་དང་སྐྱ་སྦྱར་བམ་གཉིས་ལས་སྤི་
བོད་གན་སྦྱར་གྱི་ཤོག་ལྗེ་དུ་མ་བྲིས། ཎ རབ་རྒྱལ་རྒྱ་པོ་བྱི་ལོར་རང་ལོ་རེ་དགུ། ཟླ་ལོ་༡༧༥༥ལོའི་ཟླ་
ཟླ་གསུམ་པའི་བཅུ་དགུའི་རྒྱབ་མོ་ནས་སློབ་བྱ་ཉི་ཤུ་སྟོར་ལ་རང་གཤག་དུ་སྟན་འགྲེལ་ཡང་གསལ་
སྤང་མཛོད་ཟླ་ཟླ་བཞི་བའི་ཆེས་སུམ་རུའི་རྒྱབ་མོའི་བར་བྲིད། དེ་ནས་ས་ལམ་དང་གྲུབ་མཐའ་རིན་
ཆེན་འཕྲུང་བ་ཆ་ཚང་། སློ་གསལ་རིགས་སྟོ་སོགས་བྲིད། ལྷ་སའི་སྟན་ཅིས་ཁང་གིས་བོས་པ་སྟར་
སྟོ་བཟང་དོན་འགྲུབ་རིགས་པར་བྲིད་ཏེ་ཟླ་ཟླ་དྲུག་པའི་ཆེས་གཉིས་ཉིན་གནམ་གྱར་ལྷགས་ཏེ་ལྷ་
སར་སླེབས་ནས་གྲུང་གོ་གནམ་རིག་སྟར་ཅིས་གྱི་ཚོགས་འདུར་ལྷགས། སྟར་ཅིས་མཐུན་ཚོགས་གྱིས་
མིང་འཛིན་ཚོགས་གཙོ་གཞན་པར་བདམས། སྟན་འགྲེལ་ཡང་གསལ་སྤང་མཛོད་བྲིད། དུས་འཁོར་
གོ་ལ་འབྲི་བཀོད་དང་མགོ་མཇུག་གི་ཚོམ་དང་སྟར་ཅིས་གྱི་གཞུང་ཆ་ཚང་ཞིག་བཅུ་མས། གཙང་
དང་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་མཇལ་སྟོར་རྒྱས་པ་བྲིས། ཐུབ་བསྟན་དམ་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་སྦྱོད་འཇུག་
ཆེན་མོ་དང་ལེགས་བཤད་སྟེང་བོའི་བཤད་ལུང་བཏོན། ལས་ཁུངས་མང་བོར་སོང་ནས་བཤད་པ་
བྲིས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐོག་ཁང་ནས་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་ནང་མཇལ་ལྷགས། པཌ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་གསུང་བཤད་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོའི་སྐབས་ཚོགས་འདུར་ལྷགས། རྒྱ་ཁྱེའི་གོས་བཟང་སོགས་
དཔེ་ཆ་མང་བོར་མཇལ། ཐུབ་བསྟན་དམ་པའི་ཞབས་བཏོན་གསོལ་འདེབས་བཅུ་མས། གཙུག་ལག་
ཁང་དང་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་ལ་མཇལ་ཏེ་འབྲེལ་འཛིག་བྲིས་པ་དང་། བཟ་ཤིས་ལྷན་
པོ་བརྒྱད་ས་སྦྱར་སོང་། ས་སྦྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལ་ཞིབ་མཇལ་བྲིས། དེ་ཀྱི་བོད་ཡིག་སློབ་
འབྲིང་གི་ནང་དུ་སོང་སྟེ་བཤད་པ་བྲིས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟེང་གི་ཏ་ལའི་ལོ་མར་བྲིས་པའི་རྒྱ་
དཔེ་མང་བོར་མཇལ་བས། རང་རེའི་སླ་བའི་གྱི་བྲིད་རྒྱན་གྱི་ལྷ་རྩི་བཞིན་འདུག དེ་ནས་དང་
ཐུན་མང་ཚོགས་མང་བོའི་རེ་བ་བསྟོད་། ཕྱིར་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོར་ལྷགས་ཏེ་ལྷ་ཁང་སོ་སོར་མཚོད་

མཇལ་རྒྱས་པ་བྱས། དེ་ཀའི་མིང་གོས་ཁང་དང་སྤུ་ཁང་གསར་བའི་ནང་དུ་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་
འདུ་འཚོགས། མིང་དང་རིག་གནས་སྐོར་གྱི་གཏམ་བཤད། སྔ་བྲང་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོར་མཇལ་
བའི་སྐབས་ཡང་ཐོག་གི་རྟེན་འགངས་ཅན་མང་པོ་སྟེ། དགེ་ལུན་སྤྱལ་བའི་སྒྲིགས་བཅ་བཞུགས་སའི་
ཤོ་ཀ་ལེ་སོགས་ལ་མཇལ། བཟླ་ཤིས་ལྷན་པོའི་དགོན་གཞུང་ནས་བསྟེན་བཟུར་བཟང་པོ་ཐོབ། མར་
ལམ་ལྷ་ལུར་མཇལ་སྐབས་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་སྟག་ཡོད་པ་ལ་ཞིབ་མཇལ་དང་། ས་སྐྱ་པའ་ཆེན་
བསྟེན་པར་རྒྱུགས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་བའི་རྩ་གཞུང་ལ་མཇལ། དེ་ཀའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྟེན་བཟུར་བཟང་པོ་གནང་། དེ་ནས་སྟོ་ཁར་མཇལ་སྐོར་ལ་སོང་། སྔ་བྲང་ཡུམ་བྲ་སྒྲ་སྒྲ་དང་།
ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་བང་སོར་ཡང་མཇལ། སྟོ་ཁ་ནས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་འདུང་ཅུས་ཀྱི་
སྐྱ་རང་བྱོན་བཅུ་གསུམ་ལ་མཇལ། གཞན་ཡང་སྟོབ་དཔོན་པདྨའི་ལྷགས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུ་དང་བསེལ་བག་
སོགས་རྟེན་འགངས་ཅན་མང་པོར་མཇལ། སྔ་ཏུ་ལར་མཇལ་སྐབས་དེ་ཀའི་བདག་གཉེར་ཁང་གིས་
གསོལ་སྟོན་ཞིག་ཀྱང་གནང་སྟེ། གསུང་བཤད་ཅིག་གནང་དགོས་ཞེས་ཞུས་པ་ལྟར་བཤད་པ་ཞིག་
ཀྱང་བྱས། དེ་ལྟར་སྒྲ་རོ་བཞིར་བཟང་ནས་སྟེ་སྒྲ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་འཁོར་གནས་གྱུར་ཞུགས་ཏེ་
ཐིན་ཏུར་སྟེབས། དེ་གར་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་འཕྲད་བྱུང་། སྟོ་
རུབ་མི་རིགས་སྟོབ་གྱུར་ཐངས་གཉིས་སོང་ནས་རིག་གནས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་ལྷགས་ཀྱི་སྟོག་ཐབས་
ཤིག་ཁོང་། སྟེ་སྒྲ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྒྲ་མཇུག་ཏུ་འབར་ཁམས་སུ་སྟེབས། སྟེ་སྒྲ་བཅུ་གཅིག་པའི་སུམ་
ཅུའི་རུབ་མོ་ནས་མི་ཁ་ཤས་ལ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོའི་བཤད་ལུང་ཤོག་བྲ་བཅོ་ལྔ་ཅུ་བཏོན། སྟེ་སྒྲ་
བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་མི་རིགས་གངས་ཀྱང་དང་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་མི་སྤྱད་ཅུ་ལྷག་གི་སྟོར་ཚོགས་
པའི་ཚོགས་གཙོ་བྱས་ཏེ་རང་རྒྱལ་གྱི་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་དགུའི་གོང་ཁྲིའི་ཆེ་ཁག་རྣམས་སུ་སྟོ་
སྟོར་བྱས། ཏུང་ཏེ་ནས་སྟེ་ལོ་སར། བཞག་སྟོན་སྟོབ་འབྲིང་གི་དགེ་སྟོབ་ཡོངས་དང་མཛོད་དགའི་
བོད་སྤུ་ཁང་གི་མི་འགའ་ལ་ཡིག་བསྐྱར་སྟོན་ཚོག་གིས་བརྒྱན་པ་རེ་སྟོང་སྟེ། ༩ རབ་རྒྱལ་རྒྱ་མོ་པག་
གི་ལོ་རང་ལོ་བདུན་ཅུའི་ཐོག་སྟེ་ལོ་༡༩༥༩ལོའི་སྟེ་གཉིས་པར་ཞིང་ཆེན་མིང་གོས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་

འདུར་ཞུགས། ཚོགས་ཚུང་དང་ཚོགས་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་གཏམ་བཤད། བསམ་འཆར་གནད་ཅན་
 དུ་མ་ཞིག་བཤད། སྤྱི་ཚུ་གསུམ་པར་པེ་ཅིན་དུ་སོང་། གྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གནའ་ཡིག་སློབ་
 སྤྱིང་འཛིན་གྲར་སྟན་ངག་ཡང་གསལ་སྤང་མཛོད་བྲིད། དེ་སྐབས་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གྲོས་ཚུ་
 ཡོན་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་ལྔ་བ་འཚོགས། དེ་སྐབས་བདག་སྤར་ཡང་རྒྱན་ལས་ཀྱི་ཡོན་ལ་བདམས་
 འདུག དེ་མཚུངས་རང་སྤྱིང་ཁུལ་གྲོས་ཚུ་སྐབས་བདུན་པ་འཚོགས་ནས་བདག་སྤར་ཡང་གྲུ་ཞི་
 གཞོན་པར་བདམས་འདུག གནའ་དུས་ཞེ་ཉི་ཟེར། དེང་སང་བྲིན་ཏེ་ཤན་ཟེར་བར་མཇལ་སྒྲོར་ལ་
 སོང་། བསམ་ཡས་དང་། བཀྲ་ཤིས་རྒྱན་པོ། བོ་དྲ་ལ། བདེ་མཚོག་པོ་བྱང་། འཇམ་དབྱངས་སྟེ་ཁང་
 སོགས་སུ་མཇལ། ཡུལ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞིའི་ཡ་གྲལ་ཡོན་ལ་དབང་ཕྱུག་གི་ཉེན་བྲག་རྩོ་སྤྱི་ཞིང་མཁེགས་
 པ་ཁང་བཅེགས་བཅུ་ཕྱག་དུ་མ་ལས་སྟག་པའི་མཐོ་དམན་ཡོད་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་མཚན་མའི་
 དབྱིབས་ཡོད། གནས་དེར་ཞག་བདུན་བཟུང་དེ་མཇལ་སྒྲོར་བྱས། གཞན་ཡང་རང་བསྐལ་སྟོང་བོར་
 བཞུགས་པའི་མཚོད་ཉེན་ཆེན་པོ་ཡོད། རྒྱ་ཡིག་གི་བསམ་ཡས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ནང་དུ་བྲི་སྤྱོད་ལྗེ་
 བཅུན་རྒྱ་བཟང་ལས་འབྲུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད། པེ་ཅིན་དུ་ཚྭ་ངོ་བཞིར་བཟུང་། པེ་ཅིན་ནས་
 ཡར་ཡོང་ཞོར་ལ་དྲ་བྱང་གོང་བྱིར་དུ་སོང་ནས་བྲག་ལ་བསྐོས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐུ་
 ཆེ་ཆུང་མང་བོ་ཡོད་པར་མཇལ། གཞན་ཡང་གོང་བྱིར་དུ་སྟེ་ཁང་དུ་མ་ལ་མཇལ། དེ་ནས་རི་བོ་ཅེ་
 རྩེ་སོང་སྟེ་ཉེན་བདུན་ལ་བཟུང་ནས་མཇལ་སྒྲོར་བྱས། དེ་ནས་མེ་འཁོར་བརྒྱུད་ལན་གྲུར་གྲུང་
 ཐང་རིན་པོ་ཆའི་གཟིམ་ཤག་དུ་བབས། དེ་ནས་སྐུ་འབྲུམ་དུ་སོང་ནས་དུག་པའི་སྟོན་ལམ་འཆམ་
 དང་བཅས་པ་སོགས་དང་གསེར་གདུང་སོགས་ལ་མཇལ། དེ་ནས་སྤྱི་བྱང་དུ་སོང་སྟེ་མཚོད་མཇལ་
 དང་དགོ་འདུན་རེའི་ཕྱག་དུ་སྒྲོར་གཅིག་རེ་ཕུལ་ནས་འབྲེལ་འཛིག་ཅོམ་བྱས། ཨ་ཁུ་དགོ་འདུན་
 ཚང་གིས་གསོལ་སྟོན་ཞིག་གནང་། ཁོང་ལ་བདག་གིས་སྟོ་སྤྱིང་དོན་བདུན་མའི་བྲིད་ཞུས། དུལ་ཆུ་
 ཐོགས་མེད་གསུང་གི་སྟོང་ནས་གནང་། དེ་ནས་འབར་ཁམས་སུ་སྟོབས། སྤར་དམར་ཐང་རྩོད་བོད་
 ཡིག་སློབ་འབྲིང་དུ་སྟོབས་སྤྱིང་འཛིན་གྲར་བཅུགས་གཙོ་བོ་སུམ་རྟགས་བྲིད། སུ་ཞེ་བཅུན་པོའི་སྟོས་གར་

ལ་བཀོད་འདོམས་བྱས། ཕྱིར་འབར་ཁམས་སུ་འོངས་ནས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་བཅུགས་ནས་ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་
འཁོར་བའི་དགའ་སྟོན་དུ་བྱས། དེ་ཉིན་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་དུས་གཅིག་ལ་མཐོང་། དེ་ནས་སློ་མང་
སྐར་དུ་སོང་སྟེ་དགུ་བའི་ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་གྱི་ཚང་ཡོངས་ལ་སྐྱབས་འགོའི་བྲིད་བཏོན། ཡིག་
བརྒྱའི་མཚམས་ལ་བསྟན། ཐུན་མཚམས་སུ་དཔེ་བྲིད་ཅུང་ཟད་བྱས།

ལོ་དེའི་ཕྱི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཟླ་མཇུག་དུ་བེ་ཅིན་དུ་སོང་ནས་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་
ཚོགས་འདུར་བྱས། ཕྱིར་འོངས་ནས་སློ་མང་སྐར་དུ་སོང་སྟེ་སྐྱབས་འགོ། ཟླ་མཚོད། དགའ་ལྷན་ལྟ་
བརྒྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་བྲིད་བཏོན། འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོ། རིགས་གསུམ་ཕྱི་སྐྱབ། སློལ་མ་དཀར་ལྗང་
གཉིས། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ། འཇམ་དཀར་དང་ཁོ་བོ་མི་གཡོ་བ་དཀར་བོ། གནས་བརྟན་
བཅུ་དྲུག་རྣམས་ཀྱི་རྩིས་གནང་བཏོན། སྐྱོད་འཇུག་གི་བཤད་ལུང་། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་དང་
ཆོ་མདོ་སོགས་ཀྱི་ལུང་དང་། སློ་སྐྱོང་དོན་བདུན་མའི་བྲིད་བཏོན། དེ་ནས་རྩོད་ཐོག་གི་རང་གཤག་
དུ་ཡོང་། སློ་དབང་སྐལ་སྐྱའི་ཁྱེ་རྩེ་ཀའི་དགོན་པའི་གྲ་བ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ལྟ་དང་། ཉོ་ཚོགས་
དགོན་པའི་གྲ་བ་ལྔ་བཅུ་གཞན་ཡང་གྲ་བ་ཁ་ཤས་བཅས་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་ལ། འཇམ་དབྱངས་དཀར་
བོའི་རྩིས་གནང་། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་རྩིས་གནང་བཏོན། སློལ་མ་རྩོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་
མཚམས་ལ་བསྟན། སྐན་པ་ཞིག་གིས་ཁྱེ་རྩེ་ཀའི་དགོན་པ་དང་། བསྟེ་དགོན་པ་སོགས་ཀྱི་གྲ་བ་
ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་ལ། ལམ་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་ཀྱི་བྲིད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྟ་མགིན་གསང་སྐྱབ་ཀྱི་དབང་
གི་སྟོན་གོ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྟ་མགིན་གསང་སྐྱབ་ཀྱི་དབང་དང་དྲུག་པོ་སུམ་སྟོལ་ཀྱི་རྩིས་གནང་བཅས་
བཏོན། ༥ རབ་རྒྱལ་ཤིང་པོ་བྱི་བའི་ལོ་རང་ལོ་དོན་གཅིག་ལ། སྤྱི་ལོ་༡༨༤༥ལོ་ལྷ་ཕྱིར་གསང་འདུས་
དང་བདེ་མཚོག་གི་བསྟོན་པ་བཏང་། སྐར་ཡང་ཉོར་ཟླ་གསུམ་པར་སློ་མང་སྐར་དུ་སོང་ནས་ཆོས་
བཙོ་ལུ་གསོ་སྐྱོང་དུ་སོང་ནས་མདོ་བཏོན། དེ་ཉིན་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་ལྟ་ལ་དགེ་ཚུལ་སྟོང་གི་རྩོམ་
པ་པོ་གདའེ་ཕྱི་ཉིན་ནས་ཉིན་བཞིར་འདུ་ཁང་ཐོག་ནས་གྲ་མང་ལ་རྩོམ་གསུམ་བསྐྱབ་བྱ་བཏོན། མི་
བདུན་ལ་འཇམ་དབྱངས་དམར་མེར་ཞི་ཁྱོ་སྐྱགས་སྐྱབ་ཀྱི་བྲིད་དང་། ཁུ་ཁང་ཚང་གི་གསུང་འཇམ་

དབྱངས་དཀར་བོ་ཞི་ཁྱོ་སྒྲགས་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུང་བཏོན། མི་བཅུ་གསུམ་ལ་སྟག་ཕུ་སྒྲོལ་མའི་དབང་བཏོན།
དེ་ནས་རྩི་བཅུན་ལ་ལྟག་ཏུ་ཡོང་ནས་ཀུན་མཁྱེན་པར་བྱེན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་མཚན་བརྗོད་དང་
བར་སྐབས་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་བཅུ་མས།

སྒྱི་ཟླ་ལྔ་པར་རྩི་བཅུན་ལྟུང་ཀྱིས་བཅུ་གསུམ་པའི་སྒྲོལ་སྒྲོང་འཛིན་གྱི་མི་ཉིས་བརྒྱ་ལྟག་ལ་
སྟག་ཏུ་གསུམ་དང་སྟན་ངག་བྲིད། སྒྲོལ་མང་སྐར་གྱི་གྲུ་བ་ཉི་ཤུ་ཅ་གངས་ཤིག་ལ་སྒྲོ་གསལ་རིགས་སྒྲོ་
བྲིད། སྒྱི་ཟླ་བཅུན་པར་ཀན་སུའུ་ལུ་རྩི་བཅུན་ལྟུང་དུ་སོང་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་དང་བྱེད་ལ་སྒྲོལ་མ་ཉིས་བརྒྱ་
ལྟག་ལ་སྒྲོ་གསལ་འཇུག་ངོགས་དང་སྒྲོ་གསལ་དགའ་སྟོན། དབྱངས་ཅན་སྒྲོ་ཁྲིལ་སྒྲོགས་བྲིད། དེ་ནས་
མཚན་དགའི་བཞག་ཕྱི་མ་བོད་ཡིག་སྒྲོལ་འབྲིང་དུ་སྒྱི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཡོང་། རང་
སྒྲོང་ཁུལ་གྱིས་བཅུ་གསུམ་པའི་སྒྲོང་བརྩེ་ཐངས་བཞི་བ་བཅུ་གསུམ། ཀན་སྟོན་སྒྲོལ་མ་བཅུ་བཅུན་
དང་། རང་སྒྲོང་ཁུལ་གྱི་སྒྲོལ་མ་ཉིས་བརྒྱ་ལྟག་ལ། སྐར་ཅིས་རིགས་ལྷན་མཚན་པའི་འོད་སྒྲུང་དང་
རང་ཚུལ་ཉི་ཟླ་གཟའ་འཛིན་རེའུ་མིག་བཅས་རིགས་ལྷན་མཚན་པའི་མེ་ཏོག་དང་གོ་ལ་ཚོན་རིས་
མ་འབྲི་ཚུལ་ཐིག་བཅས་བྲིད། འགོ་མཇུག་གི་མཚན་བརྗོད་སྒྲོགས་བཅུ་མས། སྟན་ངག་ཡང་གསལ་
སྒྲུང་མཚན། སྒྲོ་གསལ་འཇུག་ངོགས། དབྱངས་ཅན་སྒྲོ་ཁྲིལ་སྒྲོགས་ལྟུང་འཕྲོ་དེ་པན་གྱི་འགོ་ནས་
ཡོངས་རྒྱུགས་དང་སྒྲོལ་སྒྲོང་འགྲེལ་བ་ལོ་ཆོན་ལྷན་ཤིའི་གསུང་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་བྲིད།
རིགས་ལྷན་མཚན་པའི་འོད་སྒྲུང་དང་། རིགས་ལྷན་མཚན་པའི་མེ་ཏོག་གཉིས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཅུན་
པར་ཅིས་འགོ་སྒྲོལ། དེ་ནས་སྐར་ཞིག་ལ་འཇམ་དབྱངས་རྣམས་དང་འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོའི་
རྩིས་གནང་། བརྗོད་པ་དོན་ཐབས་མའི་ལུང་བཅས་བཏོན། བསྒྲུབ་བྱ་གཉིས་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་ཕྱི་
པ་ཕོག།

དེ་ནས་སྒྱི་ཟླ་བཅུ་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་མཚན་དགའི་བོད་སྟན་ཁང་དུ་སྒྲོལ་མ་ཉི་ཉིན་འགར་
ངལ་གསོས། སྟན་ཁང་དུ་འདུག་སྐབས་ལུ་བ་ཅིག་སྟག་ཚ་དགོན་པའི་མདུན་རིའི་ཆེ་ནས་ཟླ་བ་རུང་
ཟད་ཅིག་མ་གང་བ་འདྲ་པའི་ཟླ་བ་ཡག་པོ་ཞིག་ཤར་བ་ཆིས། སྒྱི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ལྟག་ཚ་

ཆོས་བཟང་སྒྲིང་དུ་སྒྲེབས། སྤྱི་ཆོས་བཅུ་བཞིའི་ཉེན་ཕྱི་དྲོར་བཟུན་པའི་སྦྱོན་མའི་གསུང་གི་སྐབས་
ཁིད་དང་སྐབས་འགྲོའི་ལུང་། ཉོར་ཟླ་དགུ་བའི་ཉེར་གཅིག་དང་ཉེར་གཉིས་ལ་ཐོམ་གསུམ་གྱི་ཁིད།
འཆད་ཉན་གཡང་འབོད་ཀྱི་ལུང་། ཉེར་གསུམ་ལ་ལམ་མཚོག་སྒོ་འབྱེད། བསྟོད་པ་དོན་ལུན་མའི་
ལུང་། ཉེར་བཞི་ལ་རྩི་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་བཅུ་གསུམ་མའི་སྟོག་ལོ། ཉེར་ལྔ་དེའི་དབང་། ཉེར་དྲུག་
ལ་དཔའ་ཅིག་གི་དབང་། དཔའ་ཅིག་གི་ཚོགས་བྱེད་ཐུབ་ལམ་སྦྱོན། གུན་མཁྱེན་བཞི་བའི་གསུང་གི་
འཁོར་ཆེན་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་པ། རྣམ་འཛུམས་གཟུངས་རིང་སོགས་ཀྱི་ལུང་། ཉེར་བདུན་ལ་ཕྱག་
རྩིར་འཁོར་ཆེན་གྱི་དབང་། ཉེར་བརྒྱད་ལ་སྐྱེར་སྤང་ལུགས་ཀྱི་རྟ་མགིན་གསང་སྐྱབ་ཀྱི་དབང་། རྟ་
མཚོག་རོལ་བའི་དགོངས་རྒྱན་དང་། རྟ་མཚོག་རོལ་བའི་ཞལ་ལུང་གཉིས་ཀྱི་ལུང་། ཉེར་དགུའི་ཉེན་
གསོ་སྦྱང་གི་མགོན་དུ་སོང་། མི་བཅུ་བཞིར་དགོ་ཚུལ་གྱི་ཐོམ་པ་ལོག་གནས་གང་ལ་སྦྱོལ་མ་དཀར་
ལྷང་གཉིས་ཀྱི་རྩིས་གནང་། སྦྱོལ་བསྟོད། ལེགས་བྲིས་མ་དང་། སྦྱོལ་དཀར་བསྟོད་པ་བཅས་ཀྱི་ལུང་
བཏོན།

ཉོར་ཟླ་བཅུ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལ་རིགས་གསུམ་གཅིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་གནང་དགའ་ལུན་ལྟ་བུ་
མའི་ཁིད་དང་ལུང་། ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཉིད་ལེའུ་སོགས་ཀྱི་ལུང་། ཆོས་གཉིས་ལ་འཇམ་དབྱངས་དཀར་
བོ་དང་། དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མའི་རྩིས་གནང་། འདིའི་སྐབས་སུ་མཚོད་མེ་ཆེར་འབར་ཏེ་མེ་ལྷེ་
འདོམ་བྱེད་ཅན་བྱུང་། བསྟོད་པ་དོན་ཟབ་མ། འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་ཕྱིན་གྱི་མཚོ། དབྱངས་ཅན་
མའི་བསྟོད་པ་ཆུ་འཛིན་དཀར་བོ་མ། གུན་མཁྱེན་གྱི་འཇམ་དཀར་སྐྱབ་ཐབས། བྱང་ཐང་འཇམ་
དཀར་སྐྱབ་ཐབས་དང་། དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མའི་སྐྱབ་ཐབས། རྩིས་བསམ་ལྟན། འདུལ་བ་ཆུ་
མཚོའི་སྟོང་བོ། སོ་ཐར་མདོ་བཅས་ཀྱི་ལུང་། ཆོས་བཞི་ལ་འཛིགས་བྱེད་དང་ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གསང་
གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་། ཆོས་ལྔ་ལ་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་རྩིས་གནང་། བཟུན་པའི་སྦྱོན་མའི་གསུང་
གི་དྲག་པོ་སུམ་འབེལ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས། གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད་དང་སྦོན་ལམ་སོགས་ཀྱི་ལུང་། ཆོས་
དྲུག་ལ་གནས་བཏྟན་བཅུ་དྲུག་གི་རྩིས་གནང་། རྒྱན་འཇུག་གཉིས། བདག་གི་ཞབས་བཏྟན་གསོལ་

འདེབས་དོན་གཉིས་ལྟན་གྲུབ་མ་དང་། བདག་གི་རྗེས་འཛིན་སྟོན་ཆོག་དབྱར་སྐྱེས་རྩ་གསང་གཉིས་
བདག་གིས་བརྩམས་པ་དེའི་ལུང་། ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་སྟོན་གསལ་རིགས་སྟོན་ལས། དགེ་བཅུའི་སེམས་
བྱུང་གི་བག་ཡོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བར་གྱི་ལུང་བཏོན། མི་ཁ་ཤས་ལ་མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་འགོའི་ཐེབ་སྦྱར་
གྱི་སྒྲ་སྒྲུབ་ཁྲིད། ལྷག་ཆ་དགོན་ནས། ཚུར་ལམ་དམར་ཐང་རྫོང་བོད་ཡིག་སློབ་འབྲིང་དུ་སོང་ནས་
རྗེའི་བསྟོད་སྐྱིན་རྒྱ་མཚོ་དང་ཆུ་འཛིན་དཀར་པོ་མའི་ལུང་བཏོན། དེ་ནས་རྩ་བར་སོང་ནས་ཁྲོ་བོ་
འབྱུང་འདུལ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བརྩ་གཅིག་ཞལ་གྱི་བསྟོན་པ་བཏང་། ལྷག་ཆ་དགོན་གྱི་གདན་
རབས་བརྩམས། ༥ རབ་རྒྱལ་ཤིང་མོ་སྤང་ལོ་རང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༥ལོའི་སྤྱི་ལྷ་གསུམ་
པའི་ཆོས་བརྩ་བདུན་ལ་མཚན་ཉིད་དགོན་པར་སོང་། ཉིན་དང་བོར་ལམ་རིམ་བསྐྱས་དོན་གྱི་ཁྲིད་
བཏོན། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྩ་མགོན་གསང་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་གི་སྟོན་པོ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྩ་མགོན་གསང་སྒྲུབ་ཀྱི་
དབང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྩ་མགོན་ཡང་གསང་ཁྲོས་པ་སྟོན་དགའའི་དབང་། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་དང་
དབྱངས་ཅན་མའི་རྗེས་གནང་། འཇམ་དབྱངས་སྤྱི་སོང་དང་ཁྲོ་བོ་མི་གཡོ་བ་སྟོན་པོའི་རྗེས་གནང་།
ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་། རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་གནང་། འདིའི་སྐབས་
སུ་འབྲུག་གཤམ་པ་དང་ཆར་སེམ་བྱ་བབས། ལུང་ཁ་ཤས་བཏོན། བོད་ཡིག་སློབ་གྲྭ་འབྲིང་བའི་སློབ་
མ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོག་རྒྱགས་ལུ། དེ་ནས་འབར་ཁམས་སུ་སྐྱེའམ་ཏེ་ཁུལ་སྤྱིད་གོས་རྒྱན་ལས་དང་
སྤྱིད་གོས་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་འདུར་ཞུགས། ཁུལ་མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཆོགས་ཆེན་ལ་
ཟུར་ཞུགས་བྱས།

སྤྱི་ལྷ་ལྷ་བའི་ཆོས་འགོར་ཁྲིན་ཏུར་སོང་ནས་སྟོན་ལུ་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ནང་ལྷ་བ་
གཅིག་དང་ཕྱེད་ལ་སྟན་འགྲེལ་ཡང་གསལ་སྤྲང་མཛོད་ཁྲིད། དེ་ནས་སྤྱི་ལྷ་ལྷ་བའི་ཆོས་ཉེར་བཞིར་
རྟོར་ལྷ་བཞི་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྷ་ལ། དཔུ་དགེར་སྐྱེའམ་ཏེ་གྲ་ཚང་གི་ཐུགས་དགོངས་ལྟར་མཇལ་ཁ་
བཏང་། རྟོར་ལྷ་བཞི་བའི་ཆོས་བརྩ་དུག་ལ་ལམ་རིམ་བསྐྱས་དོན་གྱི་ཁྲིད་བཏོན། ཉི་ཤུའི་ཉིན་སོག་པོ་
ཅུའི་པར་ཁའི་ཐང་དུ་རས་གུར་ཕེབས་ཏེ་སོག་པོ་ཅུ་ཐེའི་གཙོས་ཅུ་གྲོང་རྣམས་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་

ཀྱི་ཚེ་དབང་དང་སྐྱབས་འགོ། ལྷུང་བཤགས། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ། ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མ། སྒྲོལ་མ་
དཀར་ཐོན་གྱི་བཏོད་པ་དང་། དམིགས་བཅེ་མ། མ་ཉི། ཏྲ་མགིན་བསྟེན་པ། སང་གདོང་བསྟེན་པ།
འོད་ཟེར་ཅན་མ་སོགས་ཀྱི་ལྷུང་བཏོན། བཤད་པ་དགོ་བསྐྱལ་ཁ་ཏ་སོགས་བྱས། སྒྲོར་བརྒྱ་བྱིན་ཀྱང་
མ་སྤངས། ཉེར་གཅིག་ཉིན་གྲུ་ཚང་ལ། ཏྲ་མགིན་གསང་སྐྱབ་ཀྱི་དབང་གི་སྒྲ་གོན་དང་། ལམ་གཙའི་
བཤད་ལྷུང་། སྐྱབས་འགོ། ལྷུང་བཤགས། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ། སྒྲོལ་བཏོད། སྒྲོལ་དཀར་བཏོད་པ།
སྐྱུ་བཤགས། ཏིན་འབྲེལ་བཏོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷུང་བཏོན། ཉེར་གཉིས་ཉིན་ཏྲ་མགིན་གསང་སྐྱབ་ཀྱི་
དབང་དང་། ཏྲ་མཚོག་རོལ་བའི་དགོངས་རྒྱན་དང་། ཏྲ་མཚོག་རོལ་བའི་ཞལ་ལྷུང་གཉིས་ཀྱི་ལྷུང་
བཏོན། ཉེར་གསུམ་ཉེར་བཞི་ཉེར་ལྔ་གསུམ་ལ། གསང་འདུས། བདེ་མཚོག་འཇིགས་བྱེད་བརྒྱ་གསུམ་
མ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བཏོན། ཉེར་དྲུག་ལ་འཇིགས་བྱེད་ཟ་མ་ཏོག་དང་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་
ཀྱི་སྒྲ་ཐབས་ཀྱི་ལྷུང་བཏོན། ཉེར་བདུན་ལ་མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀྱུན་སེལ་གྱི་རྩིས་གནང་། ཚེས་རྒྱལ་
བྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་། མགོན་པོའི་གཏོར་ཚོག་གི་ལྷུང་རྣམས་བཏོན། ཉེར་བརྒྱད་
ལ་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་རྩིས་གནང་། དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་མའི་རྩིས་གནང་། ཀྱུན་མཁྱེན་
འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་ལྷུང་། ཀྱུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་
དབང་པོའི་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་སྐྱུན་སྟེག་དང་བཅས་པའི་ལྷུང་། ལྷུང་ཐང་གསུང་དབྱངས་
ཅན་མ་དཀར་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ལྷུང་། ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེ་རྩིས་མེད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོའི་
གསུང་གི་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། དབྱངས་ཅན་མའི་བཏོད་
པ་རྒྱ་འཇོན་དཀར་པོ་མ། རྒྱ་མོ་ཁོལ་གྱིས་མཇོད་པའི་དབྱངས་ཅན་མའི་བཏོད་པ། འཇམ་དཔལ་
མཚན་བརྗོད། ཤེས་བྱའི་མཁའ་དབྱངས་མ་རྣམས་ཀྱི་ལྷུང་བཏོན། ཚེས་ཉེར་དགུར་དགའ་ལྡན་ལྷ་
བརྒྱ་མའི་བྲིད། རིགས་གསུམ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་གནང་། མཁན་པོ་དག་དབང་ཐུབ་བཞུན་རྒྱ་མཚོའི་
གསུང་གི་དམིགས་བཅེ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་སྐྱུན་སྟེག་དང་བཅས་པའི་ལྷུང་། གཟའ་ཉི་མ་མདུང་གང་
མའི་རྩིས་གནང་རྣམས་བཏོན། གནམ་གང་ཉིན་གསོ་སྦྱོང་གི་མགོན་དུ་སོང་ནས་མདོ་བཏོན། དེ་

ཉིན་བསྐབ་བྱ་ཞི་བྱུག་དགེ་ཚུལ་སྤོང་གི་བསྐབ་པ་ལ་བཀོད།

ཏྲ་ཟླ་ལྷ་བའི་ཆོས་གཅིག་ལ་རས་གུར་ནང་ནས་ཏྲ་མགྱིན་ཡང་གསང་གི་དབང་བཏོན། ཆོས་གཉིས་ལ་སྦྱོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ་དང་། སང་ལྷེང་ནགས་སྦྱོལ་གྱི་རྩིས་གནང་། བདེ་མཆོག་རྒྱུ་བརྒྱད་དང་བདེ་མཆོག་གསང་འདུས་འཇིགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྦོན་ལམ་དང་ཤིས་བརྗོད། བཅ་ཆེན་གསུང་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅུ་དང་། ཆབ་གཏོར་ཤུག་ཐུབ་མ། བསྟན་སྦོན་གསུང་འཇམ་དབྱངས་ནག་པོའི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་ཀྱི་ལུང་བཏོན། ཆོས་གསུམ་ལ་རྒྱ་གར་རྒྱའི་རྩིས་གནང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་གསུང་གི་དེའི་ཆོ་གའི་ལུང་། ཆོས་བཞིར་གྲུབ་མཐའ་ཅུ་བ་དོན་བདུན་ཅུ་ས་ལམ། ཞི་བ་ལམ་ཟབ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ། འཇུག་པ། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྦོན། གནས་བརྒྱ་སྟོན་ལྷ་མཆོག་བདེན་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་། ཆོས་བྱུག་ལ་འཕགས་པ་གནས་བཏོན་བརྒྱ་བྱུག་གི་རྩིས་གནང་། གཞུང་ལས་པ་ཆོས་ལྷན་ཆོགས་འཕེལ་གྱིས་མཚུལ་གྱི་བཤད་པ་གང་ལེགས་ཤིག་ཞུས། དེ་ནས་ཀན་སྟོན་བསྐྱེད་མ་ཐོན་ཏེ་གཙོས་གྲོང་རྩལ་དུ་སོང་ནས་སྤྱི་ཟླ་བདུན་པའི་ཆོས་བཞི་ནས་ཟླ་གཅིག་ཅན་ལ། ལྷན་ངག་ཡང་གསལ་སྤང་མཛད་དང་སྟོན་གསལ་དགའ་སྟོན་བྲིད། དེ་ནས་ཟླ་བྲང་དུ་སོང་ནས་ཉིན་བཅུར་བཟང་དེ། ལྷ་རྒྱུ་བསང་ཆུ་རྗོང་གི་བོད་ཡིག་སྦོལ་འབྲིང་དུ་སོང་སྟེ་སྟོན་གསལ་རིགས་སྦོ་དང་རིགས་ལམ་འཕྲུལ་ལྷེའི་དཔེ་བྲིད་བྱས། ཕྱི་རྩི་ཟླ་བྲང་གི་དགེ་འདུན་པ་དུ་མ་ལ་བཀའ་ཆོས་བཏོན། བཀའ་ཆོས་འདོན་གྲབས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཉི་མ་ཤར་ཡོད་ཀྱང་རྒྱབ་རིའི་ཅེ་ནས་སྤྱིན་དཀར་དུ་མ་བྱ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འབྱུག་གྲགས། བཀའ་ཆོས་འཆོགས་མ་ཐག་ཆར་ཟེམ་བྱ་ཞིག་བབས། འདི་ཟླ་བྲང་དུ་བཀའ་ཆོས་འདོན་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་སྟུགས། བཀའ་ཆོས་ཐོག་མར་ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མའི་བྲིད། དེ་ནས་ལམ་གཙོའི་བྲིད། དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་བྲིད། ཁོང་ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གི་དུས་འཁོར་སྟོན་བསྐྱང་བཞེངས་ཚུལ་གྱི་ལུང་། བྱ་སྟོན་སུམ་ཅུ་བའི་འབྲེལ་བ་ཀུན་བཟང་དགོངས་རྒྱུ་གྱི་བྲིད་སོགས་བཏོན། འདི་སྐབས་ཤིག་དུ་རུབ་བྱང་མི་རིགས་སྦོལ་གྱ་ཆེན་མོའི་གཏན་ཆོགས་རིགས་པའི་མིང་འཛིན་དགེ་རྒན་ཆེན་མོའི་གོ་གནས་ཀྱི་བཀའ་ཤོག་ཐོན། ཏྲ་ཟླ་

ལྷ་བའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་ཨ་ཁུ་དགེ་འདུན་ཚང་ལ་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་པའི་བཤད་ལུང་ཞུས། གོང་ས་མཆོག་གི་གསུང་བཀོད་ལྟར་འཛིན་གྱི་སྐབས་བཞི་བ་མན་ཆད་གྱིས་དམ་བཅའ་ཚུགས། དེ་སྐབས་སུ་འཆོགས་སུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་དཔེ་ཁྲིད་ཞུས་ནས་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕེབས་ནས་ཆོས་རྩོད་ལུང་ཆེལ་ལེ་བ་ཞིག་བྱུང་། བཅུ་དྲུག་ཉིན་ལྷོ་རྩེ་མཚོ་མཇལ་རྒྱས་པ་བྱས། གཙོས་བརྒྱད་ནས་ལྷག་ཆ་ཆོས་བཟང་སྒྲིབ་དུ་བབས། ཉི་ཤུ་གསུམ་ཉིན་བསྐྱབ་བྱ་དགེ་སྟོང་བཅུ་གཅིག་དང་དགེ་ཚུལ་ལྷ་ལ་སྟོམ་པ་ཕྱིག་ཉི་ཤུ་བཞིའི་ཉིན་བྱང་ཆུ་རྩོད་དུ་སྒྲིབས།

སྤྱི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་ནས་འགོ་བཟུང་སྟེ་རང་སྟོང་ཁུལ་གྱིས་བཅུགས་པའི་དུས་བྱུང་སྟོང་བཅུ་འཛིན་གྱི་ཐེངས་ལྷ་བ་བཅུགས། ས་སྤྱིའི་ལེགས་བཤད་རུང་ཟད་དང་། ཟླ་གསལ་འབྲུག་འོགས་ཆ་ཆོང་། སུམ་རྟགས་རྩ་བའི་ཆོག་འབྲེལ་བཅས་ཟླ་བ་གཉིས་ཅམ་གྱི་རིང་ལ་ཁྲིད།

སྤྱི་ཟླ་དགུ་བའི་ཉེར་དྲུག་ཉེར་བདུན་ཉེར་བརྒྱད་གསུམ་ལ། གཞི་ཆའི་ཡུལ་སྤྱོདས་དང་དུང་རིའི་གསེར་མཚོ་ལ་བདེ་མཆོག་རྟེན་བརྒྱད་འདོན་བཞེན་མཇལ་སྟོར་བྱས། ལུས་སྤལ་དགོན་པའི་གྲ་བ་གསུམ་ལ་འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྟེན་གྱི་ལུང་བཏོན། རྩོམ་ཁྲིའི་གནས་གྱི་ལོ་རྒྱས་བཅུ་མས།

དེ་ནས་སྤྱི་ཟླ་བཅུ་བར་འབར་ཁམས་སུ་ལོག། དེ་ནས་སྤྱི་ཟླ་བཅུ་ཅང་ཀྱན་ཆོས་སུ་སོང་སྟེ་ཀྱང་གོ་བོད་གྱི་ལོ་རྒྱས་གྱི་གཞུང་ལུགས་གོས་བསྐྱར་གྱི་ཆོགས་འདུར་ཞུགས། ཆོགས་ཆེན་ཆོགས་རྒྱུད་ཐོག་དུ་གཏམ་ལུས་པ་ཅན་བཤད། དེ་ནས་སྤྱི་ཟླ་བཅུ་འབར་ཁམས་སུ་ལོག། སྤྱི་ཟླ་བཅུ་བའི་ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་མི་བདུན་ལ་འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྟེན་དང་ཤེས་བྱའི་མཁའ་དབྱིངས་མ། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྟོན། ལམ་རིམ་སྟོན་ལམ་རྣམས་གྱི་ལུང་བཏོན། རྩོམ་ཁྲིའི་ཉེར་གསུམ་ལ་རྩ་བར་སོང་ནས་ཀྱན་རིག་དང་ཐུབ་པ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཀོད་གྱི་བསྟེན་པ་བཏང་། མི་གཉིས་ལ་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་པ་ཕྱིག་། རྩ་བར་རྒྱལ་མེ་ཕོ་ལྷག་གི་ལོ་རང་ལོ་དོན་གསུམ་པ་༡༩༥༦ལོ། རྩོམ་ཁྲིའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན། མཚོད་རྟེན་སྟོགས་གྱི་དགོན་པར་སོང་ནས་གྲུ་མང་དང་མང་ཆོགས་ལ་ཡོན་ཏན་གཞི་

389

མའི་རིང་ལ་སྒོ་གསལ་འཇུག་ངོགས་དང་པ་ལྟེ་ལྷུ་ཉགས། ཡང་གསལ་སྤང་མཛོད་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་
ཁྲིད་བྱས། ཉོར་ཟླ་ལྔ་པའི་ཚས་བཅུ་དགའི་ཉིན་ཚགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གི་གོ་སར་ས་བདག་སྟོ་འབྲེའི་
ཐེག་བརྒྱབ། དེ་ནས་བཟུང་ས་བདག་སྟོ་འབྲེའི་ཚག་དག་འདོན་གྱི་རིམ་པ་བསྒྲིགས། ཉོར་བརྒྱད་
ནས་བཟུང་སྟེ་འཇམ་དབྱངས་ཚས་སྟོར་གྱི་རྗེས་གནང་ཆ་ཆང་། དཔེན་སའི་གཙོད་དབང་ནས་
མཁའ་སྟོ་འབྲེད་དང་བཅས་པ། གདན་ཐོག་གཅིག་བྱ་མའི་ལུང་། སྤྲོང་ལྷགས་མ་གཏོགས་མགོན་
པོའི་བཀའ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་ཆ་ཆང་བཏོན།

ཉོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་སྟོལ་མ་དོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་དབང་གི་སྟོ་གོན། བཅུ་
གསུམ་ཉིན་དབང་དངོས་གཞི། ཉོར་ཟླ་དྲུག་པའི་བཅུ་བཞི་ནས་བཟུང་ཉོར་ཟླ་བདུན་པའི་ཉོར་
གཅིག་པར་སྐྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་གི་རྗེས་གནང་ཆ་ཆང་ལུང་དང་བཅས་པ་བཏོན། འཇམ་
དབྱངས་དཀར་བོའི་རྗེས་གནང་གི་མཇུག་མཁའ་པོ་དག་དབང་ཐུབ་བཟུན་གྱི་མཚོའི་གསུང་འཇམ་
དབྱངས་དཀར་བོའི་སྤྱང་གནས་ཚག་དང་། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོའི་སྐྱབ་ཐབས་
ལས་ཚོགས་དང་བཅས་པ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་གསུང་གི་སྐྱབ་ཐབས་སྦྱོན་སྟེག་
དང་བཅས་པ། བཏོད་པ་དོན་ཟབ་མ། ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་གི་དོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་པ་
བྱེད་ཚུལ་སྒྲ་མ་དང་ལྷག་ལྷ་དབྱེར་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར། བདག་གིས་བརྟམས་པའི་འཇམ་དབྱངས་
དཀར་བོའི་འདོད་གསོལ། བཟུན་པའི་སྦྱོན་མེད་གསུང་གི་བཏོད་སྦྱོན་གྱི་མཚོ་སོགས་ཀྱི་ལུང་བཏོན།
ཉོར་གཉིས་ཉིན། རིགས་གསུམ་སྦྱི་སྦྱབ་གྱི་རྗེས་གནང་དང་། དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ཁྲིད། མཇུག་
ཏུ་ཚོགས་འཁོར་བསྟོར། གྲ་མང་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་། ཉོར་ལྔའི་ཉིན་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཆའི་ཕྱག་ཁྲིད་
བྱས། འདི་སྐབས་སྟོབ་བྱ་བཅུ་ཕྱག་ལྷག་ལ་ལྷ་ཁྲིད། ཉོར་དྲུག་ཉིན། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་
གྱི་ཞེ་ཁྲོ་སྐྱགས་སྦྱབ་ཐུན་མང་མ་ཡིན་པའི་ཁྲིད་དང་། ལུ་ཁང་གསུང་གི་འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོའི་
ཞེ་ཁྲོ་སྐྱགས་སྦྱབ་ལུང་བཅས་བཏོན། ཉོར་དགའི་ཉིན་འཁོར་ལོའི་ས་འཁོར་གནམ་འཁོར་དང་སྟོག་
ཤིང་འབྲི་ཚུལ་འཁོར་ལོ་བརྟེན་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད། དེའི་སྐབས་ཨ་ལུ་དགེ་འདུན་ཆང་ལ་སྟོ་སྦྱོང་

མཚོན་ཆའི་འཁོར་ལོའི་ལྷང་ཞུས། ཆོས་བདུན་བརྒྱད་གང་རུང་ལ་ལམ་ལ་ཞུགས་ཏེ་སྟག་ཆ་དགོན་
དུ་སྦྲེབས།

ཏྲ་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བཙུའི་ཉིན་ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མའི་བཤད་ལྷང་དང་། བདེ་མཚོག་
དྲིལ་བུ་ལྟ་ལྟའི་དབང་། བཙུ་གཅིག་ཉིན་དུས་འཁོར་སྤྱི་བཀའི་དབང་དང་། འཇམ་དཔལ་མཚན་
བརྗོད་གྱི་ལྷང་། བཙུ་གཉིས་ཉིན་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་། བཙུ་གསུམ་ཉིན་ཀུན་རིག་
གི་དབང་དང་། དྲག་པོ་སུམ་སྒྲིལ་གྱི་རྗེས་གནང་། མཛོད་དགའི་ཨ་ཁུ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་འཛིན་གྱི་
གསུང་སྒྲོལ་དཀར་འོད་ཟེར་དྲུག་སྟགས་མའི་ལྷང་། བཙུ་བཞིའི་ཉིན་སྟགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཙུ་གཅིག་
ཞལ་གྱི་དབང་དང་། སྟགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟག་བཞི་པའི་རྗེས་གནང་། ཆོ་མདོ། རྣམ་རྒྱལ་གཟུངས་རིང་།
སྟགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཟུངས་རིང་། མ་ཁི། ཀུན་རིག་ཅུ་ལྟགས། གཙུག་ཏྲ་དྲི་མེད་གྱི་གཟུངས་རྣམས་
གྱི་ལྷང་། བཙུ་ལྔའི་ཉིན་མི་འཁྲུགས་པའི་དབང་། སང་ལྷང་ནགས་སྒྲོལ་གྱི་རྗེས་གནང་། མཚན་སྟགས་
གྱི་ལྷང་། བཙུ་དྲུག་ཉིན་དག་ཚུལ་གཉིས་དང་བསྟེན་རྗོགས་དགུ་བསྟུབས། དེ་ནས་འབར་ཁམས་སུ་
སྦྲེབས། དེ་རྗེས་དག་དབང་གྲགས་པའི་སྤྱི་གདུང་ལ་མཇལ། ཟླ་མཚོད་དང་སྟོན་ལམ་སྟགས་བཏོན་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ། དེ་རྗེས་སྟགས་རྗེ་ཆེན་པོར་སོང་ནས་ཟླ་མཚོད་དང་སྟོན་ལམ་སྟགས་བཏོན་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ། མཇལ་སྐབས་སྟགས་རྗེ་ཆེན་པོར་སྟུན་ཆབ་བྱང་བ་ལྟ་བུ་ཤར། དེ་རྗེས་བེ་ར་
ཅ་ནའི་སྤྱབ་སྟག་དུ་སོང་ནས་བདུན་གཅིག་ལ་བདེ་མཚོག་དྲིལ་བུ་ལྟ་ལྟའི་བདག་འཇུག་བཏོན། དེ་
ནས་ར་བར་སོང་ནས་སྟུན་ཟླ་དང་། མཁའ་སྟོན་མའི་བསྟེན་པ་བཏང་། འདི་སྐབས་མཚན་མ་ལེགས་
པོ་བྱུང་། མཁའ་སྟོན་མའི་བདག་འཇུག་བདུན་སྟུབ་གཅིག་བཏོན། ཟླ་དབང་སྟུལ་སྤྱི་དང་སྟོ་བཟང་
རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ལ་ལེགས་བཤད་སྟོང་བོའི་བཤད་ལྷང་བཏོན། ཎ རབ་གནས་མེ་མོ་ཡོས་ལོ་རང་ལོ་
དོན་བཞི་བ། སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ལ། བོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀུན་དགའི་མེ་ལོང་གི་མཇུག་བཅས་ལ། དབྱར་གདོང་
རུ་དགོན་དུ་སོང་། གདོང་རུ་དགོན་གྱི་སྤྱ་ཆང་དང་། གཞུ་བྱབས་དགོན་གྱི་སྤྱ་བ་རྣམས་དང་། འབྲོག་
དགོན་དགོན་གྱི་སྤྱ་བ་སྟོར་ཞིག་བཅས་ལ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷང་གི་ཁྲིད་ཉིན་བརྒྱད་ལ་བཏོན། ཏ

ལགས་སེར་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ལ་སྒྲ་མཚོད་ཀྱི་བྲིད། སེང་གཏོང་གཙོ་འཁོར་གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་། འཇམ་
དབྱངས་དཀར་བོའི་རྩིས་གནང་། ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོ་ཕྱག་བཞི་བའི་རྩིས་གནང་། ཟླ་བ་འགའ་ཞིག་
ལ་དག་ཡིག་མཁས་པ་དགའ་བསྐྱེད་བྲིད། འགའ་ཞིག་ལ་ལ་རྒྱ་དང་ཡི་གེ་ཡང་བྲིད། ལྷང་ཁ་ཤས་
བཏོན། ཆོགས་མང་དང་གོང་བ་བཅས་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་། ཉིན་བཅོ་ལྔ་འགོར། དེ་ནས་ཡར་ཡོང་
ནས་སྒོ་མང་སྐར་དུ་སོང་། ཟླ་མང་ལ་ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད་ཉིན་བརྒྱད་ལ་བཏོན། དེ་ནས་
འགོ་ལོག་ཁང་སར་དགོན་དུ་སོང་། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་བྲིད། རིགས་གསུམ་གཅིག་སྐབ་ཀྱི་
རྩིས་གནང་། འཇིགས་བྱེད་བརྒྱ་གསུམ་མའི་དབང་སྟོན་གོན་བཅས། འཇིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་གི་
དབང་། མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀྱན་སེལ་གྱི་རྩིས་གནང་། དཔལ་མགོན་ཞལ་བཞི་བ་བསྟོན་དུས་དང་
འབྲེལ་བའི་རྩིས་གནང་། ལྷ་མོའི་རྩིས་གནང་། རྣམ་སྤྲུལ་སེར་ཆེན་གྱི་རྩིས་གནང་། བག་ཅེའི་རྩིས་
གནང་། ཆོས་རྒྱལ་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་། ཏྲ་མགོན་གསང་སྐབ་ཀྱི་དབང་། དུས་
འཁོར་སྤྱི་བཀའི་དབང་། རྩི་རྩི་ཐུགས་གྱི་རྩིས་གནང་། ཀྱན་རིག་གི་དབང་། གདུགས་དཀར་ལྷ་བརྒྱ་
བདུན་མའི་དབང་བྱེད་གྲོལ་དང་བཅས་པ། ལེགས་ལྡན་མཆོད་གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་། སྒྲོལ་དཀར་
གྱི་རྩིས་གནང་། སེང་གཏོང་གཙོ་འཁོར་གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་གྱི་རྩིས་
གནང་། རྣམ་རྒྱལ་མའི་རྩིས་གནང་། སྐབས་འགོ། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ། དེ་ལྟར་མཁའ་དབྱངས་མ།
སྒྲ་མཚོད། དཔལ་ལྡན་ས་གསུམ་མ། སྐབས་གསུམ་པ། ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན། འཇམ་དཔལ་མཚན་
བརྩོད། ཤེས་བྱའི་མཁའ་དབྱངས་མ། ཏྲ་གས་བརྩོད་མདུན་ལེགས་མ། ལྷང་བཤགས། སྤྱི་བཤགས། སྒོན་
ལམ་ལྡེ་ལ། གསང་འདུས་སྒོན་ལམ། འཇིགས་བྱེད་སྒོན་ལམ། སྤྱུལ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་མ། ལམ་སྐྱགས་
གཉིས་ཀྱི་སྒོན་ལམ། ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མ། བརྟོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཚོ་མ། ལམ་སྒོན། བཟུང་འབར་མ། མི་
འབྲུགས་པའི་གཟུངས། ཤེར་སྟོང་། སྒྲོལ་བརྟོད། ལེགས་བྲིས་མ། རྒྱ་འཛོན་དཀར་པོ་མ་རྣམས་ཀྱི་
ལྷང་། མཚུག་ཏུ་ཆོགས་འཁོར་བསྐྱོར། ཆོས་གྲུའི་གཞིར་སོང་ནས་མཚན་ཉིད་ཚུགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
བསྐྱེགས་ཏེ་འདོན་པ་བཏོན་པ་དང་བཤད་པ་བྱས་ཏེ་མཚུག་ཏུ་ཆོང་མས་ཐལ་སྐད་བཏང་ནས་གྲོལ།

393

ནས་གྲ་མང་ལ་ལམ་རིམ་བསྐྱས་དོན་གྱི་ཁྲིད་བཏོན། གདུགས་དཀར་འཁོར་ལོ་བཞག སྒོ་མང་ནས་
སྐྱལ་སྐྱེ་བསམ་གཏན་བཟུན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་གྲ་མང་ནས་གནས་བཅུའི་
བཟུན་བཞུགས་ལུལ། སྐྱལ་སྐྱེ་ཚང་གིས་བཤད་པ་ལེགས་པོ་བྱས། དེ་ནས་འབར་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བས་ཏེ་
ལུལ་སྤྱིད་གྲོས་གྱི་ཚོགས་འདུར་བྱགས། མི་དམངས་འབྲས་མི་ཚོགས་ཆེན་ལ་བྱར་བྱགས་བྱས། ལུམ་
ཅུ་སོ་གཅིག་གི་རྩལ་མོ་སྤྱིད་གྲོས་གྱིས་སྦྱོན་ཆེན་བྱས། དེར་བྱགས་ནས་རང་རྩོམ་བསྟོད་ཚོགས་གསལ་
བསྐྱགས། འབར་ཁམས་ནས་ཀྱང་དཔེ་ཁྲིད་འགའ་བྱས། ཨ་ལགས་བསམ་གཏན་བཟུན་པའི་རྒྱལ་
མཚན་ལ་སྒོ་གསལ་དགའ་སྟོན་ཁ་ཚང་དང་དབྱངས་ཅན་སྐྱ་རྒྱུ་གི་སྤྱིང་ནས་སྤྱི་རིམ་ཞིབ་ཁྲིད་
གྱི་འགོ་བཟུང་། ཨ་ལགས་བསམ་གཏན་བཟུན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ལ་
ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་བོའི་མཐའ་དཔྱོད་མཚན་དང་སྒྲགས་པ་མུང་འདས་བར་བྲིད། རབ་གནས་མེ་
ཡོས་ལོའི་ཁྲོ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་༡༩༥༥་༡༡་༡༢ཟུན་པ་བཟུན་ཁོ་དང་ཨ་ལགས་
བསམ་གཏན་བཟུན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ། འཕགས་པ་ཆོ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་
མེད་པའི་མདོ་དང་། རང་རྩོམ་ས་བདག་སྟོ་འབྱེའི་ཐིགས་འདེབས་ཚུལ་རབ་གསལ་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་
བ་དང་། སྟོ་འབྱེའི་བསྐྱེད་ཚོག་དག་འདོན་གྱི་རིམ་པ། སྟོ་མགུར་སྒྲ་མ་མཁྱེན་མ། རྩེ་བཙུན་འཕགས་
མ་སྒྲོལ་མ་ལ་འདོད་དོན་གསལ་བ་དོན་གཉིས་ལྷན་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བ་དང་། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་
བཅིངས་གྲོལ། ཁ་མཚུ་ཞི་བྱེད་སོགས་གྱི་ལུང་བཏོན། ཉོར་ཁྲོ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་བཙུན་ཉིན་
དུ་དགེར་སོང་། ཉོར་ཁྲོ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཉི་ཤུའི་ཉིན། གཟུངས་འཇུག་འཇུལ་སྤྱོད་ཉིན་མོར་
བྱེད་པའི་སྤྱིང་བོ་དང་། གཟུངས་འཇུག་གི་བྱར་འདེབས་འཇུལ་སེལ་ག་བྱར་ཆུ་རྒྱུ། གཟུངས་འབུལ་
གྱི་མན་དག གཟུངས་འབུལ་གྱི་ལྷན་ཐབས་གཞི་སྦྱོན་དང་ཚོགས་བདག་འཁོར་ལོའི་སྐབ་ཐབས།
གཟུངས་འཇུག་གི་ལག་ལེན་མདོར་བསྐྱས་བཅས་གྱི་ཁྲིད་བཏོན། ཉོར་བཞིའི་ཉིན་འགའ་ཞིག་ལ་
ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་དབང་བོའི་གསུང་ཡི་དམ་སྐབ་སྒྲོར་ལས། སྒྲོལ་མ་དཀར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཆོ་སྐྱབ་པའི་ཆོ་ག་འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་བུ་བཟང་དང་། སྒྲོལ་ལྗང་མདོན་རྟོགས་མདོར་བསྐྱས།

སྒྲིལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྒོ་ནས་བྱམ་པ་སྐྱབ་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་ཡུང་བཏོན། དེའི་འཕྲོར་ཁྲིན་
ཏུར་སོང་ནས་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་དང་མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ལ་བུར་
ཞུགས་བྱས། དེ་ནས་དཔུ་དགེར་ཡོང་། མི་ཁ་ཤས་ལ་སྤར་ཐང་ལོ་སྤྲོ་བས་མཛད་པའི་སྤྲུགས་སྒྲོག་
ཐབས་རྩ་འགྲེལ་བྲིད།

ཉོར་ཁྲ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཉེར་བཞིའི་ཉིན་སྤྱ་དུ་མ་ཞིག་ལ། འཇམ་དབྱངས་ཉི་མས་དྲིས་ལན་
དང་ཉེར་ལྗེའི་ཉིན་སྤུ་མ་ལྗེ་བཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་དང་། དབྱངས་ཅན་མའི་བསྟོད་པ་
རྒྱ་འཛིན་དཀར་བོ་མ་དང་། མར་གད་ཁྱེའང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུང་བཏོན། ཨྱེ་རབ་གནས་ས་སོ་འབྲུག་
ལོ། རང་ལོ་དོན་ལྡན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་འཕྲུལ་ཉོར་ཁྲ་དང་པོའི་ཆོས་ལྗེ་ནས་ཁ་ཤས་ལ་ནག་ཅིས་བྲིད། ཉོར་
ཁྲ་གཉིས་པའི་ནང་ཆོ་དཔག་ལྟ་དགའི་བསྟོན་པ་བཏང་། སྤྱ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཐར་མདོའི་ཡུང་
བཏོན། ཉོར་ཁྲ་དང་པོའི་ཉེར་བཅུད་ཉིན་ཆོ་བུ་བསྐབ་གསུམ་རྒྱ་མཚོ་ཚོགས་ལ་ཞུགས། ཆོས་མཛད་
བཏང་། དགེ་འདུན་རེའི་ཕྱག་ཏུ་སྒོར་མོ་གསུམ་རེ་ཕུལ། སྤྱི་འཛོག་ལ་ཡུལ་བ་ཆང་གིས་འབྲི་གཅིག་
ཕུལ། བདག་གིས་སྒོར་མོ་སྟོང་གཅིག་ལྟག་གིས་སྟོན་རྒྱུ་བཞག་

ཉོར་ཁྲ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་སྤྱ་ཆང་ཡོངས་ལ། དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མའི་ཁྲིད་
དང་། བཅུ་བདུན་ཉིན་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་གསུམ་མའི་དབང་གི་རྟ་གོན། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དེའི་
དབང་། ཉི་ཤུའི་ཉིན་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་དབང་དང་། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་རྩེས་
གནང་། ཉེར་གཅིག་ཉིན་གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་། ཉེར་གཉིས་ཉིན་རྟ་མགོན་གསང་སྐྱབ་ཀྱི་དབང་
དང་། དམ་ཅན་མགར་ནག་གི་སྒོག་གཏང་། ཉེར་གསུམ་ཉིན་ཀུན་རིག་གི་དབང་དང་། རྟ་མཚོག་
རོལ་བའི་དགོངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡུང་། ཉེར་བཞིའི་ཉིན་མི་འབྲུགས་པ་ལྟ་དགའི་དབང་དང་། སྤྱབ་མཐའ་
རྩ་བའི་ཡུང་། ཉེར་ལྗེའི་ཉིན་ཆོ་དཔག་ལྟ་དགའི་དབང་དང་། ཉེར་དྲུག་ཉིན་འཇམ་དབྱངས་སྤྱི་སང་
དང་། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར། འཇམ་དབྱངས་ནག་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྩེས་གནང་། འཇམ་དཔལ་
མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ཡུང་། ཉེར་བདུན་ཉིན་ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་ཀྱི་རྩེས་གནང་། རྟ་ཕྱག་བྱང་

གསུམ། ལྷ་མོ། དམ་ཅན་སེང་ཞོན། སེང་གདོང་གཙོ་འཁོར་གསུམ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། མཚུག་དུ་
རིགས་གསུམ་གཅིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་གནང་བཏོན། བསྐྱབ་བྱ་བཙུ་ཕྱག་ལ་ཤས་ལ་དགོ་ཚུལ་སྤོང་གི་སྒྲིམ་
པ་ཕོག་སྤོང་བྱ་དུ་མ་ཞིག་ལ་སུམ་ཙུ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ། འདུལ་སྒྲིམ་གྱི་དཔེ་བྲིད།
དབུ་མ་ལུང་རིགས་སྒྲོན་མེ་རྣམས་བྲིད། གཞི་གསུམ་ཆོ་གའི་བཤད་ལུང་བཏོན། འཚོགས་ཆོས་གྲུ་ལ་
དོ་དམ་དང་། འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་ལ་བཀོད་བྱུང་དང་དོ་དམ་བྱས། ཨ་ལགས་བསམ་བཏན་
བཟུན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སྤེབས་ནས་ཁོང་ལ་སྐྱ་དང་ཐེབ་སྦྱོར་སོགས་སུ་མཐུད་ནས་བྲིད། དེ་ནས་
དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་དང་། ཉེན་འབྲེལ་ཀུན་གཞིའི་མཐའ་དཔྱད། བསམ་གཟུགས་སོགས་བྲིད། འགའ་
ཞིག་ལ་རིག་བྱེད་མ་བྱི་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྗེས་གནང་བཏོན། འཇིགས་
མེད་དབང་བོའི་ཡི་དམ་སྐྱབ་སྒྲོར་ལས་མཁའ་སྦྱོད་མའི་སྐྱབ་ཐབས། ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་
ལྷ་མོ་ཀྱ་ཙུ་ཀྱལྱའི་སྐྱབ་ཐབས། འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོ་ལ་བཏེན་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། བཏྲོད་
པ་དོན་ཟབ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་བཏོན། ཉོར་སྒྲ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ཉེར་དགའི་ཉིན་གཟའ་ཉི་མ་མཇུང་
གང་མའི་རྗེས་གནང་བཏོན།

ཉོར་སྒྲ་དགའ་བའི་ཉེར་གཉིས་ཉིན་དགོ་ཚུལ་བཙུ་གཅིག་བསྐྱབས། ལྷ་ར་ར་བར་ཡོད་སྐབས་
པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱད་དེ་ཨ་ལགས་སྒྲ་ཁོ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་
ཐར་ས་བོན་དང་ལྷ་དར་བྲིད་དུ་རིང་བ་བཅས་བསྐྱར་ཏེ། རྣམ་ཐར་ཚུལ་རྒྱུའི་བཀའ་ལུང་གསེར་གྱི་
མེ་ཏོག་སྤྱི་བོར་བབ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞར་ཞོར་ལ་བྲིས་ཏེ་ལོ་དེའི་ཉོར་སྒྲ་བཙུ་བའི་ཉེར་ལྷའི་ཉིན་
མཚུག་རྫོགས་པར་བྲིས། དེ་རྗེས་སྒྲོར་ཞིག་ལ་གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་བྲིད། དེ་རྗེས་ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་བསྟན་པ་བཏང་། པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་
འདུན་དང་གདུང་མཚད་བྱེད་པའི་བཀོད་པ་བྱས། ༌ རབ་གནས་ས་མོ་སྐྱལ་ལོ། རང་ལོ་དོན་དུག་པ།
སྤྱི་ལོ་༡༧༥༧ལོ་ཉོར་སྒྲ་དང་བོའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་འགའ་ཞིག་ལ་ཆོ་མདོའི་ལུང་བཏོན། སྒྲོན་ལམ་
གྲོལ་ནས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་འབར་ཁམས་སུ་སྤེབས། དེ་ནས་སྤྱི་སྒྲ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་ལུལ་

ཉོར་ལྷ་ལྷ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་སྤུལ་དགོན་དུ་སང་ནས་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྤྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་
 གནང་བཏོན། ཚུར་སློ་མང་ལ་ཡོང་། གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅའི་ཕྱག་བེད་བཏོན། ཆོས་ལྷའི་ཉིན་འདུ་ཁང་
 གི་གོ་སར་ས་བདག་ལྟོ་འཕྱེད་ཐིག་བརྒྱབ། ཉོར་ལྷ་ལྷ་པའི་ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་སྟག་ཆ་སྒར་དུ་འབྱོར།
 བརྒྱ་དྲུག་ནས་ཟླ་ཆང་ལ་བདེ་ལམ་ཆོག་ས་བཅད་མའི་བེད་ཉིན་ལྷ་ལ་བཏོན། ཉོར་གཅིག་ནས་ཉིན་
 གསུམ་ལ་ཆོ་གཅིག་ཉམས་ལེན་གྱི་བེད་བཏོན། དེའི་སྐབས་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་མཚུག་དུ་བསྐྱས་ཟླའི་དཔེ་
 བེད་བྱས་ཏེ་དམ་བཅའ་ཚུགས་པ་ཉིན་བདུན་ལ་བྱས། ཨ་ལགས་དང་བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་
 དམ་བཅའ་ལ་ཁྱགས་སུ་བརྒྱག་ ཉོར་ལྷའི་ཉིན་དགེ་སློང་སུམ་ཅུ་དང་། དགེ་ཚུལ་བརྒྱ་ཅམ་བསྐྱབས།
 ཉོར་བདུན་ལ་ཀྱན་རིག་གི་དབང་བཏོན། ཉོར་བརྒྱད་ལ་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་གི་དབང་། ཉོར་
 དགུར་ཐིག་ཆེན་གསེ་སྦྱོང་གི་ལྷང་བྱིན། ཨ་ལགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱ་མཚོ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཁྱེད་ལ་ ཏྲ་མཐོན་ཡང་གསང་གི་དབང་བཏོན། ཉོར་ལྷ་དྲུག་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན། རྩ་
 རྩ་ལ་འཛོམས་ལྷང་སྟོན། རིག་བྱེད་མ་ཐུན་མང་དང་ཐུན་མང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ སང་གཏོང་

གཙོ་འཁོར་གསུམ། ལོ་གྲོན་མ་སེར་མོ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བཏོན། ཆོས་གཉིས་ཉིན་བདེ་མཚོག་ལུ་
ཨི་བའི་དབང་དང་། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་རྗེས་གནང་བཏོན། ཆོས་གསུམ་ཉིན་ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་སྐབས།
དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ། རྣམ་སྐས་སེར་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བཏོན། ཆོས་བཞི་ལྷ་དྲུག་གསུམ་ལ་ངལ་
གསོས། ཆོས་བདུན་ལ་གཞི་གསུམ་ཆོ་གའི་བཤད་ལུང་། ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་བོད་སྐར་ཁང་གིས་བྱས་
ངོར། སྐར་ཁྲ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་དང་། ཞང་སྒོན་གྱི་རྗེས་གནང་། དགའི་ཉིན་གཞི་གསུམ་ཆོ་གའི་
བཤད་ལུང་གི་མཚུག་བཏོན། བརྒྱ་དང་བརྒྱ་གཅིག་བརྒྱ་གཉིས་བརྒྱ་གསུམ་བཞི་ལ་ལྷགས་ཀྱི་ས་ལམ་
ཁྲིད། དེ་དག་གི་མཚུག་ཏུ་བསྐྱས་གྲ་ཁྲིད་དེ་ཉིན་བདུན་གྱི་རིང་ལ་དམ་བཅའ་ཚུགས། ཁྲོན་ཉིན་
བརྒྱ་བཞིར་དཔེ་ཁྲིད་དང་དམ་བཅའ་ཚུགས། བརྒྱ་བཞིའི་ཉིན་བསྐྱ་བ་སོགས་བྱས། བཙེ་ལའི་ཉིན་སྐར་
བྲང་བཟླ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་སླེབས། བཙེ་བརྒྱད་ཉིན་ནས་དབྱངས་ཅན་དབྱེས་སྒྲའི་བཤད་ལུང་བཏོན།

རྟོར་ལྷ་བདུན་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བརྒྱ་བཞིའི་བར་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་
རྗེས་ཀྱི་ཁྲིད་བཏོན། བཙེ་ལའི་ཉིན་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ཁྲིད་དང་དགའ་ལྷན་འཕོ་ཁྲིད་
བཏོན། བརྒྱ་དྲུག་བརྒྱ་བདུན་བཙེ་བརྒྱད་བརྒྱ་དགུ་རྣམས་ལ་དབྱངས་ཅན་སྐྱ་རྒྱུ་བཤད་ལུང་གི་
མཚུག་བཏོན། ཉི་ཤུའི་ཉིན་གསང་འདུས་འཇམ་པའི་རྡོ་རྗེའི་དབང་གི་སྐྱ་གོན་དང་ལམ་རིམ་བསྐྱས་
ངོན་གྱི་ཁྲིད་བཏོན། ཉེར་གཅིག་ཉིན་གསང་འདུས་འཇམ་པའི་རྡོ་རྗེའི་དབང་། ཉེར་གཉིས་ཉིན་
གསང་འདུས་འཛིག་རྟོན་དབང་ཕྱག་གི་དབང་། ཉེར་གསུམ་ཉིན་ནག་པོ་སྦྱོང་པའི་བདེ་མཚོག་གི་
དབང་། ཉེར་བཞིའི་ཉིན་སྐྱ་ལུང་སྒྲོལ་མའི་དབང་དང་ཆོས་སྒྲོར་ཆ་ཆང་གི་ལུང་བཏོན། ཆོས་ཉེར་
ལའི་ཉིན་ནས་སྐབས་རྒྱ་མཚོའི་རྗེས་གནང་གྱི་གཞུང་གི་ལུང་དང་བཅས་པ་བཏོན། བ་སྒྲིའི་
ཏྲགས་འཚུག་གི་ཁྲིད་བཏོན། རྟོར་ལྷ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ཉེར་དྲུག་ནས་བ་རི་བརྒྱ་ཅའི་རྗེས་གནང་གྱི་
གཞུང་གི་ལུང་དང་བཅས་པ་བཏོན།

རྟོར་ལྷ་དགུ་བའི་ཆོས་བཞི་ནས་སྐར་ཐང་བརྒྱ་ཅའི་རྗེས་གནང་། དེག་རྩིང་གི་ལུང་དང་
བཅས་པ་བཏོན། ཆོས་བདུན་ཉིན་སྐར་ཐང་གི་མཚུག་དང་ཀུན་མཁྱེན་གསུང་ལོ་གྲོན་མའི་སྐབས་

ཐབས་ལས་ཆོགས་དང་བཅས་པའི་ལྷང་བཏོན། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཆོད་བང་འཆི་མེད་རྩོམ་གྱི་ཤིང་
བཏོན། མཇུག་ཏུ་མང་ཆོགས་ལ་མངལ་ཁ་བཏང་། ཆོས་དགའི་ཉིན་ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མའི་ཁྱིམ་
དང་དགའ་ལྡན་འཕྲོ་བཏོན། དེའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་སྐབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་བཀའ་
གསུང་བཞིན་སྐབས་བཞི་བ་མན་ཆད་དང་། ཆོགས་སུ་མ་ཆུད་ཀྱང་དཔེ་ཁྱིམ་གྱི་ནས་བསྐྱེད་ཡོད་
པ་དང་། ངལ་རྩོལ་བ་བཅས་བསྐྱེད་ཏེ་ཉིན་བདུན་ལ་དམ་བཅའ་ཚུགས་ཏེ་ཚོད་པ་ཤོག་ཆེན་པོ་བྱས་
ཏེ་དེ་ལ་ལྷ་རྟོག་བཞུགས། དེའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་འདུ་ཡུང་ཅུང་ཟད་མེད་པ་བྱུང་སྐབས། ཉིན་ཁ་ཤས་
ལ་ངལ་གསོས།

སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་གྱི་རྣམ་རྒྱལ་གཟུངས་རིང་ཆར་སུམ་བུ། གནས་བཅུ་ཆར་ཆེག་སྟོང་
དང་བུ་དང་གོ་བུ། སང་གདོང་མ་འབྱུང་གཅིག་ཁྱིམ་བཞི་སྟོང་ལ། གདུགས་དཀར་ཆར་སྟོང་
གཉིས་དང་ལྔ་བུ་བཅུ་གསུམ། མདོ་ཆར་སུམ་སྟོང་ལྔ་བུ། སློབ་མ་ཆར་སྟོང་དང་བཞི་བུ། ཆོ་
མདོ་ཆར་དགུ་བུ་དང་ཞེ་ལྔ། གསང་འདུས་སྟོ་སྟོ་ཆར་བཅུ་བཞི། བུ་བཞི་ཆར་བཞི་དང་། ལུས་
ངག་ཡིད་གསུམ་བཅེངས་གྲོལ་སོགས་རང་འགྲུལ་གྱིས་བསྐྱབས་སོ། །བཅོ་ལྔའི་ཉིན་བསྐྱབ་བྱ་བདུན་
ཅུ་བུ་ཅུ་ཞིག་ལ་དགོ་སྟོང་དང་དགོ་ཚུལ་དགོ་བསྐྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཕོག ཆོས་བཅོ་བུ་དང་
ཉིན་ལྷག་ཆོ་སྐར་དུ་འབྱོར། ཉི་ཤུའི་ཉིན་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་ཕོག ཉིན་གཅིག་
ཉིན་གོང་ལྔ་གསལ་གདོང་། བག་ཅོད་དང་བཅས་པའི་སྟོག་དབང་སྟོག་གཏད་བཏོན། དགུ་བའི་ཉིན་
གཉིས་ཀྱི་དུས་ཆེན་ཉིན། ལྷ་དབང་རྒྱལ་བོ་དང་། འཛམ་དཀར་ལྷ་ལྔའི་རྩེས་གནང་། ལུ་བཀའ་
གསུང་དག་པོ་གསུམ་སྟོལ་གྱི་སྐབས་ཐབས་སྐྱོན་སྟོག་དང་བཅས་པའི་ལྷང་བཏོན། ལྷ་བང་འདུ་ཁང་
དུ་འབྱུང་རྒྱུའི་ཀྱན་བཟང་འཁོར་ལོ་ཞིག་བཅུ་མས། དེ་སྐབས་ཤིག་ཏུ་སྐྱེན་པ་ཁ་ཤས་ལ། སྟོལ་བསྟོད་
དང་། སང་གདོང་མ་སོགས་ཀྱི་ལྷང་བཏོན། ཉིན་བུ་དང་ཉིན་འབར་ཁམས་སུ་སྐྱེབས།

དེ་ལྟར་རང་ལོ་དོན་རྒྱག་བར་གྱི་བྱུང་བ་མདོར་བསྐྱེད་ཤིག་བྱིས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེར་བདག་གཞོན་
དུས་ནས་ཆོས་སྟོར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་དང་། ཆོས་མེན་འདྲིས་མའི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་རྩུང་

ཉི། རྒྱ་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས། འབུམ་བྱ་ལྷག་བསྐལ་གསུམ་གྱིས་མནར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་ལ།
དེའི་ནང་ནས་གཞོན་དུས་ལྷ་རྒྱུས་མའི་ལྷགས་གྱིས་སློབ་གཉེར་ཅུང་ཟད་བགྱིས་པ་དང་། ལྷ་
མ་སངས་རྒྱས་དངོས་དག་ལས་ཚོས་བཀའ་ཅི་རིགས་ཐོས་པའི་སྐལ་བ་ཐོབ་པ་དང་། ཡི་དམ་ལྷའི་
བཞེན་པ་རེ་གཉིས་བཏང་། ལོ་ཤས་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་ནས། ཅི་མིན་འདི་མིན་ངང་ལ་
མི་ཚོ་ཟད་པ་དང་། ལོ་ཤས་རེ་ལ་གཞན་པམ་གྱི་མིང་བཏགས་ནས་འཆད་སྟེལ་རེ་བྱས་ཤིང་རང་
ལོ་བདུན་ཅུ་ལ་སྟེབས་པ་ནས། སྲིད་རྒྱུས་ལྷ་འོད་གསལ་བའི་འོག་ནས། དབང་རྒྱུས་གནང་སྟགས་
ཚོས་རྒྱུན་སྟེལ་བྱས་པས་ལ། རང་དགོན་དཔུ་དགོ་བཟུ་ཤིས་འཁོར་ལོའི་དགོན་དུ། འདུག་ཁང་ཞིག་
ལྷག་ནས། བཀའ་བསྟན་སྟགས་དང་། རྒྱ་ཡབ་སྐུ་དང་། ཀྱན་མཁུན་ཡབ་སྐུ་སྐྱེ་འཕྲེང་གི་གསུང་
འབུམ་སྟགས་གསུང་འབུམ་ཁ་ཤས་དང་། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་སྐྱེ་སྟགས་སྐྱེ་གསུང་བྱགས་
རྟེན་ཁ་ཤས་བཞེངས་དང་བཞེངས་བཞིན་ཡོད། ཅིས་རང་གི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་རང་གསལ་ལྷ་དྲུ་
ཞེས་བྱ་བ་འདི། གཞན་དུ་མས་ལྷ་ཕྱིར་བསྐལ་བར་བརྟེན། རང་ལོ་དོན་དྲུག་པ་༡༩༥༩རབ་གནས་ས་
སྐལ་ལོའི་རྟོར་ལྷ་བཅུ་བའི་དམར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པར་མཇུག་བྱུང་བར་སྐྱུར་བའོ། །འབར་
ཁམས་ནས་རྟོར་ལྷ་བཅུ་བའི་ཉེར་ལྷའི་ཉིན་༡༩༥༩་༡༡་༢༢ནས་ལམ་དུ་བྱགས་ཏེ་དགུང་མ་ཁྲི་
དྲུ་སྟེབས། ཉེར་དྲུག་ཉིན་འཁྱོར་ཐོ་བཀོད། ཉེར་བདུན་ཉིན་ནས་ཞིང་ཆེན་སྲིད་གྲོས་རྒྱུན་ལས་ལྷ་
ཡོན་གྱི་ཚོགས་འདུར་བྱགས། དེའི་སྐབས་སུ་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་བོད་ཡིག་སློབ་གྲྲི་ཞོ་ཀྱང་གཞོན་པ་
རྩི་རྒྱུ་དགུ་འདུལ་དང་། ཁོ་ཀྱང་རིག་འཛིན་ནམ་རྒྱལ་སྟགས་གྱིས་ཟས་སྐྱ་ལྷ་དར་གྱི་བྱ་རྟེན་བཅས་
ངེད་ཅག་གི་སློབ་གྲྲི་ནང་དུ་ཅིས་ཀྱང་ཐེབས་པའི་བཀའ་དྲིན་སྦྱོང་དགོས་ཞེས་ནན་གྱིས་བྱས་པར་
བརྟེན་ཡོང་རྒྱུ་ཁས་སྐྱེས།

རྟོར་ལྷ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚོས་གསུམ་ཉིན་༡༩༥༩་༡༡་༢༠ཕྱིར་ལམ་དུ་བྱགས་ཏེ་ཕས་གྲོས་སུ་
བསྐྱེད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་འབར་ཁམས་སུ་སྟེབས་ནས་རྒྱལ་དགོ་དགོན་གྱི་གྲྲི་བ་གཉིས་སྟེབས་ནས་རྒྱལ་
དགོ་དགོན་བཟུ་ཤིས་རབ་བརྟན་སྟེང་གི་བྱུང་རབས་ཤིག་དགོས་བྱས་པར་བརྟེན་བཅུམས། ཚོས་

བཅུའི་ཉིན་གྱི་བ་དེ་གཉིས་ལ་དགའ་ལྷན་ལྟ་བུ་མ་དང་། དེ་ལྟར་མཁའ་དབྱིངས་མ། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ། ལམ་རིམ་སློན་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་བཏོན།

ཏྲ་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཉེར་གཉིས་༡༩༥༧་༡༢་༡༩ཉིན་རྩ་བ་བོད་རིགས་རང་སྦྱོང་ཁུལ་སྤྱི་དྲུག་ལྷན་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་བདུན་པ་འཚོགས་པའི་འཁྱོད་ཐོ་བཀོད། ཉེར་གསུམ་ཉིན་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་རྒྱུན་ལས་ལྷན་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་དངོས་ལ་ཞུགས།

ཏྲ་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉེར་བརྒྱད་གཉིས་ལ་སྤྱི་དྲུག་ཁང་གིས་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་འདུག་གནས་ཀྱི་ནང་དུ་སྟོར། འདི་སྐབས་སུ་ཆོས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྦྱི་ལོར་ལུན་ཚོགས་ཞེས་པ་ཞིག་བརྩམས།

ཏྲ་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཅུ་བདུན་༡༩༥༠་༡་༡༩ཉིན་དམུ་དགེ་ལ་འགོ་ཕྱིར་ལམ་དུ་ཞུགས། དགོང་མོ་མོང་ཤན་རུ་བཞུད། ཕྱི་ཉིན་དམུ་དགེར་འཁྱོད། ཆོས་ཉི་ཤུའི་ཉིན་ནས་ཆ་བུ་བསྐབ་གསུམ་རྒྱ་མཚོས་བསྐྱུས་གྲུའི་རྩ་ཆོག་དང་བསྐྱུས་ཚོགས་རྒྱགས་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་འགོ་བརྩམས། རྒྱ་རབ་གནས་ལྷགས་ཏེ་ཉེ་རང་ལོ་དོན་བདུན་པའི་ཏྲ་ཟླ་དང་བོད་ཆོས་བཅུ་༡༩༥༠་༢་༥ཉིན་ཁྲིན་ཏུར་སོང་། ཕྱི་ཉིན་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་སྐབས་དུག་པའི་རྒྱུན་ལས་ལྷན་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་བཅུ་བར་ཞུགས། བཅུ་གསུམ་ཉིན་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་སྤྱི་དྲུག་སྐབས་དུག་པའི་ལྷན་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཚོགས་འདུར་ཞུགས། ཆོས་བཙུན་ལྷའི་ཉིན་ལྷ་རྩོ་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཟུར་ཞུགས་བྱས། ཕྱི་རྩོ་སྤྱི་དྲུག་ཀྱི་ཚོགས་ཚུང་ལ་ཞུགས། བཅུ་དུག་ཉིན་གྱི་ཕྱི་རྩོ་རྒྱུན་ལས་ལྷན་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་རྩོ་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཀྱི་ལས་དོན་གྲོས་བསྐྱར་གྱི་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་ཏེ་གཏམ་བཤད། བཅུ་དགུ་ཉིན་གྱི་ལྷ་རྩོ་མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཟུར་ཞུགས་བྱས། ཕྱི་རྩོ་སྤྱི་དྲུག་ཚོགས་ཚུང་ལ་ཞུགས། ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་གྱི་ཕྱི་རྩོ་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་སྤྱི་དྲུག་ཚོགས་འདུ་མཇུག་བསྐྱུས། དེའི་སྐབས་སྐབས་སྐབས་རྒྱ་མཚོའི་རྩི་ཆོག་

402

༡༧ཀྱི་དགོང་མོ་མི་དམངས་ཚོགས་ཁང་ཆེན་མོའི་ཐོག་ཁང་དུ་མི་རིགས་གྲངས་ཉུང་གི་ཨུ་ཡོན་
 དང་འཐུས་མི་རྣམས་ལ་རྩི་བཅུན་གྱི་དགའ་སྟོན་དངས་པའི་གས་སུ་ཞུགས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་འཐུས་
 མིའི་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཟུར་ཞུགས་བྱས། ཕྱི་དྲོ་གྲང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ནང་གི་བོད་ཡིག་
 ཟེ་ཁག་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་རྒྱས་ཅམ་བྱས། འདི་སྐབས་སུ་ཆབ་མདོ་དགོན་གྱི་ཨ་
 ལགས་རྒྱ་ནག་པ་ཚང་གིས་ཆབ་མདོ་དགོན་ལ་དབང་བཀའ་ཆོས་མང་བོ་ཞིག་དགོས་པས་ཉིད་
 ཅི་ནས་ཀྱང་གཅིག་པེབས་དགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་ཞུས་པར། དེ་ལྟགས་ལྷ་སྐབས་མགོན་པོ་པོ་ཆེ་
 དང་ཁྱི་གྲང་ཐང་བ་རྣམ་གཉིས་ལ་ཞུས་པས་པེབས་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཞེས་བཀའ་གནང་ཁྲོལ་བས་
 བདག་གིས་ཀྱང་ཡོང་རྒྱ་ཁས་ལྷང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་མཇུག་བསྟུན། དགོང་མོ་ཁ་ཤས་ལ་
 འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ཡུང་བཏོན། ཆོས་བཞིའི་ཉིན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྲོས་ཚོགས་སུ་
 ཞུགས་ཏེ་ཕྱ་དྲོ་ལྷ་ས་བཞད་རིན་པོ་ཆེས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་མཛད། གྲང་ཐང་རིན་པོ་
 ཆོས་གསུང་བཤད་འགང་ཅན་གནང་། དེའི་འཕྱོར་བདག་གིས་ཀྱང་གཏམ་ཞིག་བཤད། ཕྱི་དྲོ་ཨ་
 ལགས་འཇམ་པོས་ཀྱང་གཏམ་རྒྱས་པ་ཞིག་བཤད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་གྲང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་གྲོས་ཚོགས་
 ཀྱི་གཙོ་འཛིན་གནང་། ཕྱི་དྲོ་བདག་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་མ་ཐུབ་པར་གནམ་གྲུ་ལ་བསྐད་དེ་ཁྱི་
 ཏུར་འབྱོར། ཆོས་བདུན་སྟེ་ལྔ་ཆོས་འཁོར་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཁོ་ཅུ་རྗོང་དུ་བསྐད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་
 དམུ་དགེར་འབྱོར། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དཔེ་ཆ་སོགས་གསྐྱེག་བྱས། ཆོས་བརྩའི་ཉིན་ལམ་དུ་ཞུགས་དེ་ལས་
 རྗོང་དུ་བསྐད། བོད་ཡིག་དཔར་ཁང་གིས་སྟེ་ལེན་བྱས་ཤིང་དེའི་ཕྱི་ཉིན་བསྟན་འགྱུར་ཞུ་དག་བྱེད་
 མཁན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་ཞེ་ཕུ་ལ་མཇལ་འཕྲད་བྱས་ཏེ་དགོང་མོ་འབར་ཁམས་སུ་འབྱོར། ཉོར་ལྷ་
 གསུམ་པའི་ཆོས་བཙུན་བརྒྱུད་༡༩༩༠་༥་༡༩ཉིན་གྱི་ཕྱ་དྲོ་རྩ་བ་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་སྤྱི་གོས་
 སྐབས་བརྒྱུད་པའི་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པ་འགོ་འཇུགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུར་ཞུགས། ཉི་ཤུའི་ཉིན་
 གྱི་ཕྱི་དྲོ་རྩ་བ་ཁུལ་མི་དམངས་འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་དྲུག་པའི་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་
 པར་ཟུར་ཞུགས་བྱས། ཉིར་གཉིས་གྱི་ཕྱ་དྲོ་མི་རིགས་མཐུན་སྦྱོལ་སྒོར་གྱི་ཚོགས་ཆེན་སྐབས་གཏམ་

བཤད་བྱས། ཉེར་གསུམ་ཉིན་གྱི་ཕྱི་ངོ་རྩ་བ་ལུལ་གྱི་གཟུགས་མཐོང་སྒྲིག་འབྲལ་ནང་དུ་གཏམ་
བཤད། ཉེར་བཞིའི་ཉིན་བོད་སྐྱེན་ཁང་འཇུགས་སྐྱའི་དོན་དུ་གོས་ཚོགས་འཚོགས་ནས་དེའི་དོན་དུ་
གཏམ་བཤད། ཉེར་ལྔའི་ཉིན་སྤོང་གོས་ཚོགས་འདུ་མཇུག་བསྐྱས། ཉེར་དྲུག་ཉིན་ལུལ་མི་དམངས་
འབྲས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་མཇུག་བསྐྱུ་བའི་ཚོགས་ཆེན་ལ་བུར་ཞུགས་བྱས། འདི་སྐབས་ཆབ་མདོ་
དགོན་གཞུང་གིས་ཆབ་བྱས་ཏེ་རྫོང་ནང་སྤུལ་སྐྱ་བྱམས་པ་མཁས་གྲུབ་ཚང་དང་ཏྲ་དབང་གཉིས་
ཀྱིས་དངོས་སྒྲིག་དུ་མ་དང་བཅས་ཁྱེད་ཆབ་མདོ་དགོན་དུ་ཕེབས་སྐྱའི་གདན་འདྲན་པར་ཡོང་བ་
ཡིན་ཟེར་བས། བདག་གིས་ཡོང་སྐྱའི་དུས་ཚོད་སོགས་གསལ་བར་བཤད་དེ་ཁོང་གཉིས་ཕྱིར་བཏང་།
ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་སྤོང་ཤན་སྐྱར་དཔར་བསྐྱེན་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་ཞུགས། སྐད་ཆ་
བཤད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་འབར་ཁམས་དགེ་ཐོན་སྒོལ་གྱར་སོང་ནས་བཤད་པ་རྒྱས་པ་བྱས།

ཏྲ་ཟླ་བཞི་བའི་ཆོས་གཉིས་༡༩༩༠་༩་༢༩ཉིན་རྩ་བར་ཡོང་། ཆོས་དྲུག་ཉིན་གྲུ་བ་ཞིག་ལ་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ལུང་བཏོན། ཆོས་བདུན་ཉིན་མཚན་ཉིད་དགོན་གྱི་ཤེས་རབ་ཐོགས་མེད་ལ་
བདེ་མཚོག་བསྟེན་ཆེན་བྱེད་ཚུལ་ཁྲིད། བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་རྫོང་ནང་བའི་གྲུ་བ་ཁ་ཤས་ལ་བསྟོད་སྟོན་རྒྱ་
མཚོ། འཛིགས་མེད་དབང་བོ་ཚང་གི་འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོའི་སྐུ་ཐབས། ལམ་རིམ་བསྐྱས་དོན་
རྣམས་གྱི་ལུང་བཏོན། ཆོས་དགྲའི་ཉིན་སྒོ་མང་སྐར་དུ་སོང་སྟེ་དམུ་དགེ་དགོན་གྱི་འཆམ་འབག་
བཟོ་མཁན་གྱི་སྒོ་མང་དགོན་གྱི་ལྷ་བཟོ་རྣམས་ལ་གསོལ་རྩ་དྲངས། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ཉིན་སྒོ་མང་
དགོན་གྱི་འདུ་ཁང་གསར་བ་ཆེགས་བཟོ་བྱེད་བཞིན་པའི་ལས་གནས་དང་། གཞན་ཡང་བཞེངས་
གྲུབ་པའི་དམ་ཅན་ལྷ་ཁང་དང་། གནས་རྒྱུང་ལྷ་ཁང་སོགས་སུ་རབ་གནས་དང་ཤིས་བརྗོད་བྱས།
ཕྱི་ངོ་གྲུ་ཚང་ཡོངས་ལ་སྒྲོམ་གསུམ་བསྐབ་བྱ་བྲིད་པའི་འགོ་བརྩམས། ལྷག་ཚང་གི་སྐྱ་བསྟོད་གསོལ་
འདེབས་ཤིག་ལྷར་བདག་གིས་བརྩམས་པ་དེའི་ལུང་བཏོན། བརྒྱ་གསུམ་ཉིན་གྱི་ཕྱི་ངོ་སོ་ཐར་སྒྲོམ་
པའི་མཇུག་གྲུབ་སྟེ་བྱང་ལེམས་སྒྲོམ་པའི་འགོར་བཞག་ཕྱི་ངོ་སྤུལ་སྐྱ་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་
གཤག་དུ་སྐར་ཏེ་ཞག་གཉིས་ལ་བཟུང། བཅོ་ལྔའི་ཉིན་ཆོ་དྲུག་སྐྱུང་གནས་པ་སྟོང་ལྷག་ལ་དགའ་

ཐུན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ། མ་ཁྱེ། ཨ་ར་པ་ཅ་ན། ལྷག་རྡོར་གྱི་བསྟེན་པ། ཏྲ་མགོན་
བསྟེན་པ། ལྷ་ག་ར་གྲུའི་བསྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་ལུང་དང་། སྤྱང་གནས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་
བྱས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པར་བྱིས་པ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ལ་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྒྲོམ་པ་
སོགས་ཀྱི་རྫོང་ཐོག་ཏུ་ཡོང་། བརྒྱ་དགུའི་ཉིན་བསྟེན་དགོན་གྱི་གྲ་བ་གཉིས་ལ་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་
མའི་ལུང་བཏོན། ཉེར་གཅིག་ཉིན་གྱི་མུ་རྫོང་འབར་ཁམས་ནས་བསུ་མ་ཐོན་པས་ལམ་དུ་ཆས་ཏེ་ཕྱི་རྫོང་
འབར་ཁམས་སུ་འབྱོར།

ཏོར་ཁྲ་བཞི་བའི་ཆོས་ཉེར་དྲུག་ཉིན་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་བོད་ཡིག་སློབ་གྲུའི་ཏོ་དུའུ་ཅི་དང་ཁོ་
ཀྱང་རིག་འཛིན་རྣམས་རྒྱལ་གཉིས་གདན་འདྲེན་དུ་འབྱོར། ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་ཁུལ་སྤྱི་དགོན་གྱི་སྤྱི་
འཛིན་ཁོ་ཀྱང་རྒྱ་མཚོས་བསྐྱུལ་ཏེ་ཨ་ལགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན། མཚོད་དཔོན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ།
བསྐུལ་གསུམ་རྒྱ་མཚོ་དང་དེད་ཅག་སྤྱི་དགོན་ཁང་གི་རྒྱུངས་འཁོར་རྒྱུང་བ་གཅིག་ལ་བསྐྱུང། གདན་
འདྲེན་པ་གཞན་གཉིས་དང་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་རྒྱུངས་འཁོར་རྒྱུང་བ་གཅིག་ལ་བསྐྱུང་ནས་སྤྱགས་རྩེ་
ཆེན་བོའི་རྒྱ་བརྒྱད། འཇམ་ཐང་ནས་འོངས་པའི་རྒྱ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུར་ཏེ། རྒྱ་མི་ནགས་ལས་པ་
ཡོད་སའི་ལུང་རྒྱུང་བརྒྱད། གཡུ་ཁོག་ཏུ་སྤྱོད་པས། ས་དེ་ནས་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་
གྱི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་འདུག་གཡུ་ཁོག་ནི་རི་སྟོང་ནགས་ཚལ་ཡིན་ལ་རི་སྟོང་སྤྱང་སྤྱོད་སུ་འདུག་
པས་ཏྲ་ཅང་ས་ཆ་སྤྱིད་པོ་ཞིག་རེད། དེར་གཡུ་མཁར་དགོན་ཞེས་པའི་རྫིང་མའི་དགོན་པ་ཞིག་
འདུག་དེ་ནས་ལ་བརྒྱལ་བས་རྟུ་རྫོང་གི་གྲོང་རྡལ་འདུག་དེར་ཉ་མཚོ་དགོན་ཞེས་ཏོར་ཆོས་རྩེ་དག་
དབང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱག་འདེབས་མཛད་པ་ཡིན་ཟེར། རྒྱུན་དུ་གྲ་བ་བརྒྱ་ལྷག་ལས་མི་འདུག་དེའི་
ཉེ་འདབས་སུ་ཞིང་ཆེན་བོད་ཡིག་སློབ་གྲུ་ཡོད་པས་དེ་ནས་ཉིན་བཅོ་ལྔའི་རིང་ལ་མུ་རྫོང་དུས་ཚོད་
གཉིས་གཉིས་ལ་སློགས་ལ་རིགས་སློབ་ཁྱིད་ཁུལ་བྱས། གཙོ་ཆེར་ཁ་ཏྲ་བསྐུལ་བྱ་མང་བོ་བྱས་པ་ཡིན། ཨ་
ལགས་བསམ་གཏན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔེ་བྲིད་བྱས། འགའ་
ཞིག་ལ་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཅིང་། ཁ་ཤས་ལ་གྲུང་ཐང་ཆང་གི་སློབ་གཉེར་བསྐུལ་བྱའི་ལུང་

བཏོན། ཉོར་ལྷ་ལྷ་བའི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་ཆབ་མདོ་དགོན་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཆོས་འཕེལ་དང་རྣམ་
རྒྱལ་གཉིས་བསུ་བར་ཐོན། བཅུ་གཉིས་ཉིན་གྱི་ལྷ་རྩོད་དགོ་སྤོངས་དང་མཉམ་དུ་དཔར་མང་བོ་
བརྒྱབ་པ་དང་། ཕྱི་རྩོད་བཞུགས་མོལ་ཆོགས་འདུ་འཆོགས། དར་ཞིག་བྱིན་པའི་ངོས་ལ། ལྷ་རྩོད་བོད་
ཡིག་ཤན་སྦྱར་དུ། བསེལ་ལྷན་གངས་གྱི་ར་བ་ན། །ལྷ་ཕྱག་བྱང་གི་རིག་པའི་གནས། །ཡོངས་སུ་མཁྱེན་
པའི་བརྗེ་ཏ། །བདག་པོ་ཉིད་ལས་གཞན་ན་སྟ། །ཞེས་བྲིས་འདུག དགོང་མོ་སྤོན་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་
ཁོང་ཆོའི་དགོན་གྱི་སྤུལ་སྦྱ་ཞིག་བྲིད་བྱང་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཁྱེས་པས་གང་སྤོམ་དང་། བསྟོད་པ་དོན་
ཟབ་མ། ལྷ་འཛིན་དཀར་བོ་མ་རྣམས་གྱི་ལྷང་བཏོན།

བཅུ་གསུམ་ཉིན་སྤོབ་གྲའི་རྣངས་འཁོར་རྒྱུད་བ་གཅིག་དང་ཁོ་གྲང་གཞོན་པ་བྱང་དགའི་སྤྱེལ་
མ་དང་། ཆབ་དགོན་བྱམས་པ་སྤྲིང་གི་བསུ་བར་ཡོང་བའི་རྣངས་འཁོར་རྒྱུད་བ་གཉིས་ཀྱིས་བསུ་
སྤྱེལ་དང་བཅས་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་བྲག་འགོ་དགོན་དུ་འབྱོར་བས་དེ་ཀའི་མཐའ་པོ་སྤོབ་བཟང་དོན་
བྱུང་གིས་གཙོ་བྱས་ལྷ་ཆང་ཡོངས་ཀྱིས་སེར་ཕྱེད་དང་རྒྱ་སྤྲིང་གཏུགས་དར་སོགས་བསུ་བ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་དང་བཅས། ཁྲི་ལ་བསྐྱད་དེ་མཚུལ་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཉིན་དང་དངོས་འབྲལ་གྱི་གཙོས་ཀྱན་གྱིས་
རེ་བ་བཞིན་མཇུག་ཁ་བཏང་། རྟེན་འོག་གི་ཉིན་དང་བཞིན་པར་མཚོད་མཇུག་རྒྱས་པ་བྱས་རྗེས་
གསོལ་སྟོན་ངངས། དེར་གྲུ་བ་ལྷ་བརྒྱར་མ་ཡོངས་ཅམ་བཞུགས་ཟེར། དེ་ནས་གྲུ་ཆང་ཡོངས་ཀྱིས་
སྤྱེལ་མ་དང་བཅས་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཕྱི་རྩོད་སེ་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་བོད་བརྒྱད་ནང་བཞུན་སྤོབ་སྤྲིང་གིས་
བོས་པ་ལྟར་དེར་འབྱོར་བས་རྒྱ་སྤྲིང་སེར་འབྲེད་བཅས་བསུ་བ་བྱས། གསུང་བཤད་དང་ཆོས་འབྲེལ་
ཞིག་དགོས་ཁྱེས་པར་བཞིན་བསྐྱབ་བྱ་མང་བོ་དང་ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མའི་ལྷང་བཏོན། སངས་རྒྱས་
མར་མེ་མཛད་གྱི་སྦྱ་ལི་མ་ཞིག་བཅས་ལུལ། དེ་ནས་ཡང་གསོལ་སྟོན་ངངས་པ་རོལ་ཏེ་དགོང་མོ་
དཀར་མཛོས་གོང་དལ་གྱི་ལྷ་ལེན་ཁང་དུ་བསྐྱད། ཕྱི་ཉིན་ལྷ་མོར་དཀར་མཛོས་དགོན་པར་མཇུག་
བར་སོང་བས་སྤུལ་སྦྱ་སྤུལ་མགོན་ཆང་གིས་གཙོས་ལས་སྤོམ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་སྤྲིང་སྤོམ་སྤོམ་བཅས་འདུ་
ཁང་རྟེན་དུ་གསོལ་ཆོགས་ངངས་ཏེ་འཕྲོས་མོལ་རྒྱས་པ་བྱས། རྟེན་འོག་གི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཉིན་དང་

ཆོས་གྲུའི་རྩོད་གྲུལ་སོགས་ལ་ཞིབ་མཇལ་བྱས། སྐབས་མགོན་དང་མཐན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྩིས་སོར་
བྱེད་དགོན་འདིར་ཕེབས་ནས་མ་མཐའ་རྒྱ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་བཞུགས་ནས་དཔེ་བྲིད་ཞིག་གནང་རྒྱ་
དཀའ་དྲིན་སྦྱོར་རོགས་གསུངས། དེ་ནས་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་སྤྲོ་དགེ་རྫོང་གི་ས་ཁོངས་མ་ཁི་ཀ་མགོར་
འབྱོར་བས་དེ་ནས་ཉིན་གུང་གི་ཟས་ཟོས། དེ་ནས་ཡིད་ལྟོང་མཚོ་འགམ་བརྒྱད་ཁོ་ལ་རིང་མོ་བཀལ་
ཏེ་ཕྱི་དྲོ་སྤྲོ་དགེ་རྫོང་དུ་འབྱོར་བས་རུབ་དེར་སྤྲོ་ལེན་ཁང་དུ་བཞུད། སྤུལ་སྤུ་ཀམ་སེང་གོ་དང་ཐུབ་
བཟུན་ཆོ་རིང་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་གནང་། ཆོས་བཙུ་ལྷའི་ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོ་སྤྲོ་དགེ་དཔར་
ཁང་ཆེན་མོ་ལ་ཞིབ་པར་མཇལ་ཞིང་། དཔར་ཁང་ནས་དཔེ་ཆ་ཁ་ཤས་སྤྲུས་པར་ཡོན་མ་སྤངས། ཕྱི་
དྲོ་འདུ་ཁང་དང་བཀའ་བཟུན་གྱི་དཔར་ལ་མཇལ་ཞིང་འདུ་ཁང་ནས་སྤྲོ་ལེན་བྱས། དེ་ནས་དགེས་
སྤྲོ་ཞེས་པའི་སྤྲོ་མ་བགེས་པ་དགུང་ལོ་གྲུ་བརྒྱད་བཞེས་པ་གསན་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་
མཇལ། དེ་ནས་བོད་སྤན་ཁང་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་སོང་ནས་སྤན་གྱི་འགྲེམས་
སྤྲོན་སོགས་ལ་བཟུས། ཁོ་ཆོས་སྤྲོ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་བྱས་ཏེ་འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྫོད་ཀྱི་ལུང་དགོས་
ཟེར་བ་བཞིན་ལུང་བཏོན། སྤན་སྤྲོ་ཁ་ཤས་གནང་བ་སྤངས། སྤན་འགའ་ཞིག་ཉོས། དགོང་མོ་ཀམ་
སེང་གོ་དང་ཐུབ་བཟུན་ཆོ་རིང་གཉིས་ཀྱིས་མགོན་དུ་བོས་པས་དེར་སོང་དེད་ཅག་འཁོར་བཅས་
ལ་བཟང་སྦྱོད་ཀྱི་དཔེ་མང་པོ་ཞིག་བྱིན། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཆབ་མདོ་དགོན་གྱི་རྒྱངས་འཁོར་གཞན་ཞིག་
ཀྱང་བསྐྱབས་པར་འབྱོར་ཡོད་པས་སྤོབ་གྲུའི་རྒྱངས་འཁོར་སྤུལ་མ་དང་བཅས་ཕྱིར་ལོག་རྒྱ་བྱས་ཏེ། དེད་
ཅག་ལམ་དུ་ཞུགས། ལམ་བར་དུ་བྱིས་ཚང་གཅིག་གིས་རྩ་ཞུས་བྱས་པ་སྤངས། དེ་ནས་ལ་ཆེ་རྒྱང་
གསུམ་བཀལ་ཏེ་ཐོ་བ་ཡུལ་ཆོར་འབྱོར་བས་དེར་བཞུད། ཆོས་བཙུ་བདུན་ཉིན་སྟག་མ་ལ་བཀལ། རི་
ཞོལ་དུ་ཆབ་མདོ་དགོན་གྱི་རྩ་ཐབ་སྤེང་དུ་བབས། རྩ་ཐབ་ཁར་མཐན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་ཆོས་
གཤམ་དང་། རྒྱ་ནག་སྤུལ་སྤུ་རིན་པོ་ཆེ། རྫོང་ནང་སྤུལ་སྤུ་རིན་པོ་ཆེ། དུས་འཁོར་སྤུལ་སྤུ་རིན་པོ་ཆེ་
དང་ལས་ཀྱི་སྤྲོ་མོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་བྱས། དེ་ནས་དགོན་དུ་འབྱོར་ཏེ་གྲུ་མང་གིས་སེར་འཕྲོང་
རྒྱ་སྤྲིང་གཏུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་སོགས་དང་བཅས་འདུག་གནས་འདུ་ཁང་སྤེང་དུ་འབྱོར། ལས་སྤྲོ་

དག་སྒྲིབས་ཏེ་གསུང་མོལ་རྒྱས། ཉིན་ཤས་ལ་ངལ་གསོས།

ཕྱི་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་ཟླ་ལྔ་པའི་ཚེས་བཅུ་དགའི་ཉིན་གྲོང་བ་རྩྱེང་ཕྱག་གཅིག་
ལྷག་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་། ཕྱི་དྲོ་གོང་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གསུམ་ཙམ་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་། དེའི་འཕྲོར་
དགོན་པའི་ལས་སྒྲུ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་ཚས་གྲགས་དང་། རྫོང་ནང་སྤྱལ་སྤྱ། རྒྱ་ནག་པ། དུས་
འཁོར་སྤྱལ་སྤྱ་སོགས་ལ་གྲོས་བྱས་ནས་བཀའ་ཚས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་དགོས་མཁོ་སོགས་བཤད་བསྐྱར་བྱས།
དགོང་མོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་བསྐྱས་པ་ཞིག་བཙུམས་པའི་མཇུག་བྲིས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཆོ་དཔག་
ཟླ་ཚང་དང་རྒྱ་ནག་པ་སོགས་ཀྱིས་མཚུལ་རྟེན་གསུམ་ཕུལ་ནས་ཆོ་དཔག་ལྷ་དགའི་དབང་ཁྱུས།
གྲོང་བ་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་། དེ་རྗེས་དགེ་བཤེས་ལུ་ལྷ་དང་རྟ་མགིན་གཉིས་ཀྱིས་
མཚུལ་རྟེན་གསུམ་ཕུལ། ཕྱི་དྲོ་གོང་བ་རྩྱེང་གཅིག་ལྷག་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་། ཟླ་པཚོས་༢༡ཉིན་གྱི་ཟླ་
དྲོ་གོང་བ་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་། དེ་ནས་ཚས་ཟླ་ལ་སོང་ནས་འཛོན་ཟླ་ཐམས་ཅད་
ལ་མཇལ་ཞིང་། འཛོན་ཟླ་འགའ་རེའི་ནང་དུ་རྟགས་གསལ་འགའ་རེ་བཏང་། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་
ར་བ་དང་ཐོས་བསམ་སྤྱིང་གི་འདུ་ཁང་། ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་བཅས་ལ་ཞིབ་མཇལ་བྱས། ཡང་
གྲོང་བ་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་། ཟླ་པཚོས་༢༢ལ་ཟླ་ཕྱི་དྲོ་གཉིས་ཀར་མཇལ་ཁ་བཏང་། ཟླ་པཚོས་
༢༣ལ་ཟླ་དྲོ་ཕྱར་བཞིན་མཇལ་ཁ། ཕྱི་དྲོ་མཁན་པོ་སོགས་སྤྱལ་སྤྱ་དང་ལས་སྒྲུ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོས་སྒྲུ་
དང་རྒྱ་སྤྱིང་བཏང་ཞིང་། འདུ་ཁང་ནང་དུ་སོང་ནས་ཟླ་བ་རྩྱེང་ཕྱག་ལྷག་དང་གྲོང་བ་བཅས་ལ་
ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་བྲིད་བཏོན། ཟླ་པཚོས་༢༤ཟླ་དྲོ་དགོན་རྫོང་སྤྱལ་སྤྱ་རིན་པོ་ཆེ་འཁོར་
བཅས་ལ་མཇལ་འཕྲད་བྱས། ཕྱི་དྲོ་གདུགས་དཀར་དབང་གི་ལྷ་གོན་བཏོན། ཟླ་པཚོས་༢༥ཉིན་
གདུགས་དཀར་ལྷ་བཅུ་བདུན་མའི་དབང་བྱད་གྲོལ་དང་ལེགས་ལུན་མཆེད་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་
བཅས་བཏོན། དེའི་འཕྲོར་གྲོང་བ་རྩྱེང་ཕྱག་ཁ་ཤས་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་། ཟླ་པཚོས་༢༦ལ་ཆོ་དཔག་
ལྷ་དགའི་དབང་བཏོན། མཇུག་ཏུ་རྒྱ་ནག་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གཙོ་ཆོ་དཔག་ཟླ་ཚང་གིས་མཚུལ་རྟེན་
གསུམ་འབུལ་བ་བཅས་སྒྲུངས། གྲོང་བ་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་། ཟླ་པཚོས་༢༧ལ་ཟླ་དྲོ་བྱིས་པ་

409

འཕལ་གྲོང་བ་མེད་པར་གྲུ་བ་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀྱན་སེལ་ནས་མགོན་པོ་
ཕྱག་བཞི་བ་གྲུབ་ཆེན་ཞི་བ་སྤྲུལ་བའི་ཕྱགས་བར་རྗེས་གནང་དུག། ཤོལ་ཟླ་ལྔ་ཆེས་འཕལ་མགོན་པོ་
ཕྱག་བཞི་བ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཕྱགས་ནས། གུར་མགོན་ལྷ་མ་དཔལ་བར་རྗེས་གནང་བརྒྱད། ཤོལ་ཟླ་ལྔ་ཆེས་འཕལ་
ལ་གུར་མགོན་ལྷ་བརྒྱད་མ་ནས་མགོན་པོ་ལེགས་ལྷན་མཆེད་གསུམ་བར་རྗེས་གནང་བརྒྱད་བཏོན།
ཤོལ་ཟླ་ལྔ་ཆེས་འཕལ་མགོན་པོ་ཨི་སྟོ་ར་ནས་མགོན་པོ་གི་གྲུག་ལྷ་དགུ་རྩ་ནི་ཕྱགས་བར་རྗེས་
གནང་བརྒྱད་བཏོན།

ཏྲར་ཟླ་ཅེ་པའི་ཆེས་ཀྱལ་མགོན་པོ་བེར་ནག་ཟངས་གི་ཅན་ནས་མགོན་པོ་དྲུག་རྟེན་ཐང་མའི་
བར་རྗེས་གནང་བརྒྱད་བཏོན། ཏྲར་ཟླ་ཅེ་པའི་འཕལ་མགོན་པོ་དྲུག་མ་ནིང་མ་ནས་མགོན་པོ་ཞལ་
བཞི་བ་དཀར་པོ་ཆེ་འཕེལ་བར་རྗེས་གནང་བདུན། ཏྲར་ཟླ་ཅེ་པའི་འཕལ་བཞི་བ་སེར་པོ་ནོར་
འཕེལ་ནས། ལྷ་མོ་སྟོན་སྐྱབ་ཕྱགས་ཕྱར་མའི་བར་རྗེས་གནང་བརྒྱད། ཏྲར་ཟླ་ཅེ་པའི་ལྷ་མོ་དུང་
སྟོང་མ་ནས་དུར་ཁྲོད་བདག་པོ་ལྷ་མ་དྲུལ་གྱི་བར་རྗེས་གནང་བཅུ་གཅིག། ཏྲར་ཟླ་ཅེ་པའི་ལྷ་མོ་དཔལ་
གསོས། ཏྲར་ཟླ་ཅེ་པའི་ལྷ་མོ་མ་བརྒྱད་པ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྟོལ་མ་དང་། བུ་ཏུ་ལྷ་མ་དཔལ་ནས་
ཆེ་རིང་མཆེད་ལྷའི་བར་རྗེས་གནང་བཅུ་བཏོན་ནས་སྐྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་ལས་གསུངས་པའི་
ཡི་དམ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བཀའ་རྒྱ་མ་བཞི་མ་གཏོགས་ཡོངས་རྫོགས་བཏོན། ཟླ་བ་གཅིག་དང་
ཉིན་དུག་འགོར། ཏྲར་ཟླ་ཅེ་པའི་ལྷ་མོ་དཔལ་གསོས། ཏྲར་ཟླ་ཅེ་པའི་ལྷ་མོ་ཁང་ནང་ནས་ཟླ་སྟུལ་དང་
དགེ་འདུན་པ་བཅས་ཉེར་ལྷ་ལ། བཀའ་རྒྱ་མ། རིག་བྱེད་མ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཁྲོ་བོ་མི་གཡོ་
བ་དཀར་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། སེང་གདོང་མ་དམར་མོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། དམག་ཐོར་རྒྱལ་
མོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་རྣམས་བཏོན། ཏྲར་ཟླ་ཅེ་པའི་ལྷ་མོ་ལྷ་དྲོ་དགེ་བཞེན་
གཅིག་བསྐྱབས། ཕྱི་དྲོ་མང་ཆོགས་ལ་རིགས་གསུམ་གཅིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་གནང་དང་རིན་འབྱུང་བརྒྱ་
ཅུའི་དམ་བཅའ་འཆག་མེད་འདོན་ཚུལ་གྱི་ལྷང་། མཇུག་ཏུ་ཆོགས་འཁོར་རྒྱས་པར་སྟོར། ཏྲར་ཟླ་
ཅེ་པའི་ཀྱེ་པའི་ལྷ་གསོས། ཏྲར་ཟླ་ཅེ་པའི་ཀྱེ་པའི་མང་ཆོགས་ལ་བརྩམས་ཁྲིད་ཡིག་སྟེང་ནས་ལྷགས་བྱིན་

ཐུབ་ཀྱི་ཁྱིད་དང་སྐྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་དབྱ་ནས་ཤོག་གངས་བརྒྱ་དང་བཅོ་བརྒྱད་བཏོན། ཉོར་
ཟླ་འཛེས་༡༢ལ་བརྒྱའི་ཁྱིད་ཡིག་ཉེང་ནས་ཐུན་དུག་ཟླ་མའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ཁྱིད་ཕྱེད་ཅམ་དང་
སྐྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་ཤོག་གངས་བརྒྱ་དང་སོ་གཉིས་བཏོན། ཉོར་ཟླ་འཛེས་༡༣ལ་ཐུན་དུག་ཟླ་
མའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་འཕྲོ་དང་། སྐྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་ཤོག་གངས་བརྒྱ་དང་གསུམ་བཏོན། ཉོར་ཟླ་
འཛེས་༡༤ལ་བརྒྱའི་ཁྱིད་ཡིག་ཉེང་ནས་དམ་ཚིག་རྩི་རྩེའི་བཟུང་པའི་ཁྱིད་དང་། ལྷང་ཤོག་གངས་
བརྒྱ་དང་གསུམ་བཏོན། ཉོར་ཟླ་འཛེས་༡༥ལ་བརྒྱའི་ཁྱིད་ཡིག་ཉེང་ནས་ཟ་ཕྱེད་མཁའ་འགྲོའི་སྦྱིན་
ཐེག་གི་ཁྱིད་དང་། ལྷང་ཤོག་གངས་བརྒྱ་དང་ད་གསུམ་བཏོན། ཉོར་ཟླ་འཛེས་༡༦ལ་དགའ་ལྷན་
ལྟ་བརྒྱུ་མའི་ཁྱིད་རྒྱས་པ་ལྷང་ཤོག་གངས་དང་ལྷ་བཏོན། བོད་ཆེས་གྱི་བཅོ་ལྷ་ཡིན་པས་དགོང་མ་
ཟླ་འཛིན་ཡོད་གཤེས་བདག་གི་གྲུ་བ་གསུམ་ལ་འཇམ་དབྱངས་དཀར་བོ་འདོན་དུ་བཅུག། ཉོར་ཟླ་
འཛེས་༡༧ལ་དལ་གསོས། ཉོར་ཟླ་འཛེས་༡༨ལ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དབང་གི་ལྟ་གོན་དང་ཡོན་ཏན་
གཞི་གྱུར་མའི་ཁྱིད་། ལྷང་རྒྱལ་ལམ་སྦྱོན་གྱི་ལྷང་། རིན་འབྱུང་ལྷང་ཤོག་གངས་དང་ལྷ་བཏོན། ཉོར་
ཟླ་འཛེས་༡༩ལ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་དབང་དང་རིན་འབྱུང་ལྷང་ཤོག་གངས་སོ་བཞི་
བཏོན། རྒྱ་ནག་སྤུལ་སྦྱར་རིན་པོ་ཆེས་གཙོ་བྱས་ཏེ་སྦྱ་ཞབས་གྲུ་ཆང་གིས་མཆུལ་རྟེན་གསུམ་འབུལ་བ་
བཅས་ལྷལ། ཉོར་ཟླ་འཛེས་༢༠ལ་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱུང་ལྷ་ལྟ་རིག་གི་དབང་དང་། རིན་འབྱུང་
ལྷང་ཤོག་གངས་དུག་ཅུ་བཏོན། མཚུག་ཏུ་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་མཆུལ་རྟེན་གསུམ་ཡོན་འབུལ་བཅས་
གནང་། ཉོར་ཟླ་འཛེས་༢༡ལ་མི་འབྲུགས་པའི་དབང་དང་རིན་འབྱུང་ལྷང་ཤོག་གངས་རེ་གཅིག་
བཏོན། ཉོར་ཟླ་འཛེས་༢༢ལ་སྦུན་ཟླ་ལྟ་དགེགས་པའི་དབང་། རིན་འབྱུང་ལྷང་ཤོག་གངས་དོན་
གཅིག་བཏོན་ལྷང་གི་མཚུག་རྩོགས། ཉོར་ཟླ་འཛེས་༢༣ལ་རྟ་མགིན་གསང་སྐྱབ་སྦྱིར་སྦང་ལྷགས་གྱི་
དབང་སྐྱབ་ཐབས་གྱི་ལྷང་བཅས་བཏོན། ཉོར་ཟླ་འཛེས་༢༤ལ་གསང་འདུས་འཇམ་པའི་རྩི་རྩེ་ལྟ་
བཅུ་དགའི་དབང་བཏོན། ཉོར་ཟླ་འཛེས་༢༥ལ་དལ་གསོས། ཉོར་ཟླ་འཛེས་༢༦ལ་ཆེས་འཕེལ་
འདྲ་ཆེས་འཕེལ་ལ་འཕགས་པ་ལྟའི་སྦྱིད་ཆལ་དུ་སོང་ནས་དལ་གསོ་བྱས་ཤིང་། ཞོར་ལ་བསམ་

གཏན་བཟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། མཚོ་དཔོན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། དཔོན་བསྐབ་གསུམ་རྒྱ་མཚོ་
གསུམ་ལ། རང་རྩོམ་ལྟ་ཁོ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་ཐར་གྱི་ལུང་དང་། གློ་གསལ་འབྲུག་དོགས་ཀྱི་ཕྱེད་
ཅམ་གྱི་ལུང་བཏོན།

ཏྲ་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༡༥་སྐར་དགོན་ཐོག་ཏུ་སྐབས། ཏྲ་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༢༥་བདེ་མཆོག་གྲ་ཚང་གིས་
བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་ལྷན་སྐབས་སྤྱི་བརྒྱད་ཁ་བསྐང་བཅས་ས། ཏྲ་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༣༥་སྤྱི་བརྒྱ་
བདུན་ཅུ་ལྷན་ལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་དབང་དང་། བསྐྱེད་པ་གདུང་འབོད་ཀྱི་ལུང་
བཏོན། ཏྲ་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༤༥་དུས་འཁོར་སྤྱུལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་དུས་འཁོར་གྲ་ཚང་གིས་མཚུལ་
སྤྱི་གསུང་བྲགས་རྟེན་དང་དབུལ་ལོར་འཁོར་ཆེན་བཅས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་དང་འབྲེལ་ཆེན་
དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་བཤད་ལུང་བཅས་ལྷན། རྗེས་སོར་འདོན་གྱི་ཁས་སྤངས། ཕྱི་དྲོ་སྤྱི་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་
ལ་བདེ་མཆོག་སྟོན་ལམ་ཐོག་ནས་བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་བཏོན། སྤུན་པས་ཐྲག་ཤུགས་
ལ་བཟུས་པས་ཐྲག་ཤུགས་ཏུ་ཅང་མཐོ་ཟེར། ཏྲ་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༥༥་སངས་གདོང་གཙོ་འཁོར་གསུམ་
དང་། ཕྱག་དོར་གཏུམ་པོ་བྱུང་ལྗེས་གནང་བཏོན། དགོང་མོ་རྫོང་ནང་སྤྱུལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་
སྤུན་མཚོགས་འདུལ་འགྲོ་དགོས་པས་མཇལ་དུ་འོང་ནས། སྤུན་སྤྱི་རྒྱ་རྒྱ་གར་ཤར་ལི་མ་དབུལ་
ལོར་དུ་མ་བཅས་གནང་བ་དང་། རྒྱ་ནག་རིན་པོ་ཆེས་ལྷན་ངོར་སྤུན་ཟླ་མཆོག་བདེན་མའི་ལུང་
བཏོན། ཏྲ་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༦༥་དུས་འཁོར་སྤྱུལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེས་ལྷན་ངོར་འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་
ཞི་ཁྲོ་སྤྱགས་སྤྱབ་ཀྱི་ཁྲིད་པ་རྒྱའི་ཁྲིད་ཡིག་སྟེང་ནས་བཏོན། མཚུལ་རྟེན་གསུམ་འཇམ་དབྱངས་
ཀུན་གཟིགས་ཀྱི་གསེར་སྤྱོད་། ཐྲག་ཡབ་བུ་དགོན་དགེ་བཤེས་སྟོ་བཟང་ལོར་བུའི་གསུང་འབུམ་པོད་
དགུ་དབུལ་ལོར་བཅས་ཡོན་འབུལ་གནང་། རྒྱ་ནག་སྤྱུལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེས་མཚུལ་རྟེན་གསུམ་ཡོན་
འཁོར་ཆེན་བཅས་ཐངས་རྗེས་མར་བདེ་མཆོག་ངམ་རྫོང་དགོས་ཞེས་བྱ་གནང་མཛད། ཏྲ་ཟླ་
ལྔ་ཚེས་ལྔ་ལྔ་བྲུབ་རྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོ་དཔག་མེད་ལྷ་གཅིག་བུམ་གཅིག་གི་ཆོ་དབང་བཏོན། རྒྱ་ནག་
རིན་པོ་ཆེས་ཡོན་འབུལ་སོགས་གནང་། ཏྲ་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༧༥་སྟོ་སྤྱི་ལྷན་ལྷན་མཚོད་ཆོགས་ཞིང་

ཞིག་བྱིན། དེའི་འཕྲོར་འདུ་ཁང་ནང་ནས་སྒྲ་མཚོ་དེ་གི་སྒྲོ་ནས་བརྟན་བཞུགས་མཁའ་འགྲོའི་བསུ་
བསྐྱོག་དང་། ཚོགས་འཁོར་བཅས་དང་། ཡོན་གཏོས་ཆེན་ཕུལ་ཏེ། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་ཚོས་
གྲགས་ཚང་ནས་མཚུལ་གྱི་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་གནང་། ཏྲ་ལྷ་ལྷ་མོས་ལལ་ངལ་གསོས། ཏྲ་
ལྷ་ལྷ་མོས་༡༠ལ་ལྷ་ཁང་ནམས་སུ་མཚོད་མཇལ་རྒྱས་པ་བྱས་ཏེ་རིགས་རྒྱུང་ཚོགས་སྐྱེང་ལ་མཇལ།
ཏྲ་ལྷ་ལྷ་མོས་བཅུ་གཅིག་ལ་ངལ་གསོས། ཏྲ་ལྷ་ལྷ་མོས་༡༢ལ་གྲུ་མང་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་། གྲུ་མང་
ལ་མཇལ་ཁ་ཐེངས་གཉིས་བཏང་། སྤྲ་མའི་སྐབས་དེད་ཅག་གིས་མི་འབྲུགས་པའི་གཟུངས་འདོན་
བཞིན་མཇལ་ཁ་བཏང་། བྱི་མའི་སྐབས་བྱམས་པའི་དམ་བཅའ་བའི་གཟུངས་འདོན་བཞིན་མཇལ་
ཁ་བཏང་། ཆབ་མདོ་དགོན་ཆེན་དུ་འདུག་རིང་ལ་ཆབ་མདོའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་དང་དགོན་
ལག་རྣམས་ནས་ཕེབས་པ་དང་། བྲག་ཡབ་མ་དགོན་དང་བྱ་དགོན་གྱི་གྲུ་བ་སོགས་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་
དང་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་འདུས། བདག་གིས་བཀའ་ཚོས་འདོན་ཁུལ་གྱི་བར་ལ་བྱིས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བོ་ལ་
མཇལ་ཁ་བཏང་། གཙུག་ལྷན་ཕུལ་ཏེ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕོ་མོ་དུ་མ་བྱུང་། སྐྱ་གསུང་
ཐུགས་རྟེན་སོགས་འབུལ་མཁན་དུ་མ་བྱུང་། བདག་གིས་བཀའ་ཚོས་གྱི་སྐབས་སུ་ཐ་མ་ཁའི་ཉེས་
དམིགས་བཤད་ལྟབས། ཐ་མ་ཁ་གཙོད་རྒྱ་ཁས་ལེན་མཁན་གྲུ་བ་དང་གྲོང་བ་དུ་མ་བྱུང་། གྲོང་བ་
ཆང་རག་གཙོད་མཁན་ཡང་དུ་མ་བྱུང་། དེ་ཕྱོགས་གྱི་མི་རྣམས་དད་པ་སྟག་པར་ཆེ་ལྟབས། འབྲེལ་
འཇོག་གི་དདུལ་ལོར་མང་དུ་བྱུང་བ་དང་། དགོན་པས་ཀྱང་འབུལ་ཆེན་བྱུང་བས། དད་ཇུས་རྣམས་
རྒྱུད་ཚོས་སུ་གཏོང་མི་ཉན་སྟམ་སྟེ། དམུ་དགའི་དགོན་གྱི་དབྱེན་རྒྱུ་མཚོ་དེ་རྟེན་འཕྲོར་ཞིག་དུ་
འགོ་བཞེན་ཡོད་པས། དེ་རྩ་བ་ནས་གསར་བཞེངས་བྱེད་རྒྱ་སེམས་ལ་ཤར་ཏེ། བྱིར་རུང་ཡུལ་དུ་
སྐབས་ནས་སྤིང་མོ་བདེ་མཚོག་སྦྱིད་ལ་དེ་ལྷགས་གྱི་བཀོད་ཆབ་བཏང་། ཆབ་མདོར་འདུག་རིང་ལ།
མཚོ་དཔོན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། ཨ་ལགས་བསམ་གཏན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་
དང་ལྷ་དང་ཡི་གེ་སྐུ་རྟགས་སོགས་གྲུ་གཞིན་དུ་མ་ལ་བྲིད་སྤེལ་བྱས། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་
ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་དབྱངས་ཅན་སྐྱ་རྒྱུ་གི་ཐོག་ནས་

སྒྲིའི་རི་མོ་སྤྲུངས། ཁོང་གིས་བསམ་གཏན་བཟུན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཕར་ཕྱིན་བདེན་བཞི་སོགས་
དཔེ་ཁྲིད་གནང་།

རྟོག་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༡༣ལ་དགོན་པའི་བདག་གཉེར་ཡུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུ་རིན་གཞོན་པ་འཕྲིན་
ལས་ཚས་འཕེལ་སོགས་སྒྲེལ་མ་དུ་མ་དང་བཅས་ལམ་དུ་ཞུགས་སྐབས་སྒླ་གྲ་དགོ་འདུན་པ་རྣམས་
ཀྲིས་སེར་འབྲང་བསྐྱེགས་ནས་སྒྲེལ་མ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས། སྤྱག་མ་ལའི་ལ་ཁ་ནས་དེ་གའི་རུ་བ་རྣམས་
ཀྲིས་ཞོ་སྟོན་དངས། མཇལ་ཁ་དང་སྟོན་ལམ་བཟླ་ཤིས་སོགས་བརྟོན་ནས། དུལ་སྤྱོད་སྤྱི་ལ་བཟླ་
ཤིས་ལོ་ལོགས་འབྲུང་ཕྱིར་སྟོན་ལམ་བཟླ་བ། ལམ་སྐབས་རྣམས་སུ་ལམ་བཟོ་བ་དག་བོད་རིགས་ཡིན་
སྤྱབས་མཇལ་ཁ་ཞུ་མི་མང་དུ་བྱུང་བའི་རེ་འདོད་སྐོང་བཞིན་ཡོང་། དེ་ནས་སྤྱེ་དགེར་ཞག་བབ་བྱས་
ཏེ་དཔེ་ཆ་ཁ་ཤས་སྤྲུས། རྟོག་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༡༤ལ་དཀར་མཛེས་ནས་ཞག་བབ་བྱས། དཀར་མཛེས་དགོན་
དང་ནང་བཟུན་སྟོན་གྲུ་ལ་སྤོ་བོད་ཤན་སྤྱར་དང་ལྷའི་མ་ཕྱི། ས་བདག་རྟོ་འབྲེའི་ཐིག་བཤད་དང་
ཆོ་གའི་དཔེ་ཆ། ལོ་རྒྱས་ཀྱན་དགའི་མེ་ལོང་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་ཕུལ། རྟོག་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༡༥ལ་བྲག་མགོར་
སྤྱབས་ཏེ་ཞག་བབ་བྱས། བྲག་མགོ་དགོན་དང་། ཏ་ཁྱ་ཏ་མཚོ་དགོན་ལ་ཡང་གོང་གི་དཔེ་ཆ་དེ་
རྣམས་ཕུལ།

རྟོག་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༡༦ལ་འབར་ཁམས་སུ་སྤྱབས། རྟོག་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅུ་བདུན་ལ་འབྲེལ་
གཏུག་མང་ཙམ་བྱས། རྟོག་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༡༧ལ་བཟུན་འཇུར་གྱི་དཔར་བྱང་སྟོན་ཆོག་དང་། སྤང་ཆར་
ཐོག་དུ་འཛོག་རྒྱུའི་སྟོན་ཆོག་བཅུ་མས། རྟོག་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༡༨ལ་ཕན་ཚུན་སྤྱེ་ལེན་གྱི་མགོན་འབོད་བྱས།
རྟོག་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༡༩ལ་དམུ་དགེར་སྤྱབས།

རྟོག་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༢༠ལ་གྲུ་ཆང་གི་ལས་སྤྱེ་རྣམས་ཕེབས་ནས་འཚམས་འདྲི་གནང་། རྟོག་ཟླ་ལྔ་ཚེས་
༢༡དང་ཚེས་༢༢སོགས་ལ་ངལ་གསོས། རྟོག་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༢༣ལ་མཛོད་རྩོམ་འབྲུ་འབྲེལ་རྩོམ་པའི་
འགོ་བཟུང་། རྟོག་ཟླ་ལྔ་ཚེས་༢༤ལ་མཐན་པོ་དང་རྩོད་རམས་པ་འཛོག་རྒྱ་སོགས་གྲོས་བྱས། ཟླ་༥ཚེས་
༢༥ཉིན་སེར་སྤེའི་གྲུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་དབྱེའི་སྤྲིང་ཁ་ལ་བོས་པ་ལྟར་སོང་། རྟོག་ཟླ་༥པའི་ཚེས་

ཀླུ་རྩོམ་མཁས་པ་གསུམ་ལ་མདུད་པ་བྱིན། དགེ་བཤེས་བསྐལ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཚང་མཁན་པོར་
བཞག་སྟེ་མདུད་པ་དང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་གི་ཟེན་བྱིས་ཀྱི་དཔེ་ལུལ། དེ་ཉིན་ཨ་
ཁུ་བསྐལ་བཟང་ཟེར་བས་ཁྲི་བའི་བཅའ་ཡིག་བར་ཆད་བྲེལ་བེད་སྐབས་སྤྲོད་བྱས་པ་བདག་
ལ་བྱིན་ལྟ་བུ། ཉིན་འབྲེལ་འགྲིག་སྟུང་སྟེ། ལས་སྟེ་རྣམས་ལ་མཁན་པོ་གསར་བཞག་ཚང་ལ་འབུལ་
དུ་བཅུག། ལྷ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་ཨ་ཁུ་ཆོས་ལྡན་གྱིས་དག་དབང་གྲགས་པའི་སྐྱབ་བཞེངས་རྒྱ་
ཁས་ལེན་བྱས་པར་གཟུངས་གཞུག་དུ་འབུལ་རྒྱའི་པཎ་ཆེན་གདུང་ཚྭ་སྟགས་བྱིན།

ལྷ་དཀོས་ལྷལ་གྲ་མང་ཡོངས་ལ་མ་ཉིའི་ལྷགས་ཀྱི་འཇམ་དཀར་རྗེས་གནང་དང་ཀུན་མཁྱེན་
གསུང་གི་དེའི་རྒྱབ་ཐབས་ལས་ཚོགས་དང་བཅས་པ། འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་གསུང་གི་འཇམ་
དཀར་རྒྱབ་ཐབས། ཟ་བྱེད་མཁའ་འགྲོའི་སྤྱིན་སྲེག་དམ་ཆོག་དྲོ་རྗེའི་བཟླས་པ། རྩོམ་སེམས་སྒྲིམ་
བཟླས། ལྷ་ཁོ་རྩོ་རྗེ་འཆང་གི་གསུང་གི་རིག་བྱེད་མའི་ཆོག་བཟུས་པ། བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མ་རྣམས་
ཀྱི་ལུང་བཏོན། ལྷ་དཀོས་ཀླུ་ཨ་ལགས་གཞི་ཚང་རིན་པོ་ཆེས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བདག་གཉེར་ལྷ་
ཡོན་སྟན་ཁང་དང་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྷ་མ་ལས་སྟེ་དང་གྲ་ཆུན་ཁ་ཤས་འཛིན་གྲ་
བཅུ་གསུམ་ཀྱི་སྦྱོར་དཔོན་རྣམས་དང་བཅས་པེབས་ནས་བདག་ལ་བཏོན་བཞུགས་ལུལ། ལྷ་དཀོས་
འཁྱུགས་བཟུང་ཆོས་ལུ་བར་ཞོགས་ཁའི་ཆོས་གྲ་རྣམས་སུ་སོང་། ཆོས་གྲ་དོ་དམ་བྱས་ཤིང་ཚོད་རྒྱགས་
སྤངས། ཕྱི་དྲོ་རྣམས་སུ་དཔེ་བྲིད་ལ་འགྲོར་བཅུག་པ་སྟགས་འཆད་ཉན་དོ་དམ་བྱས། ཉོར་ལྷ་དགུ་
པའི་ཆོས་ལྷ་ནས་བཟུང་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་དཔེ་བྲིད་བྱས། ཆོས་དཔུང་མཛོད་བཟུས་འབྲེལ་བ་ཆོག་
དོན་རབ་གསལ་གྱི་གནས་དང་བོའི་འབྲེལ་བ་བརྩམས་ཚར་ནས། གནས་གཉིས་པའི་འགོ་བཟུང་།

ཉོར་ལྷ་དཀོས་ཀླུ་ལ་ནག་ཁ་འབྱིར་བཅུག། དགེ་བསྐལ་ལ་བཀོད་ཆབ་བཏང་སྟེ། ཉིར་གསུམ་
ཉིན་འཆམ་རྒྱགས་ལ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་སྟགས་ཚང་མ་པེབས་དགོས། མགོན་ཁང་བཅན་ཁང་སོ་སོའི་
ནང་དུ་མཚོད་མེ་དམར་ནག་ལུ་སྟན་ཤལ་དུག་ཅུ་བ་ནག་པོ་ཆོས་སྦྱོང་སོ་སོའི་བསྐལ་བ་གསུང་
ནས་ཞབས་བཏོན་གནད་ཅན་བསྐྱབ་དགོས་ཞེས་བཤད། ཉིར་གསུམ་ཉིན་ཤིང་སྦོང་ཡིན་ཀྱང་། གྲ་

ཉོར་ཆེན་གཉིས་པའི་ཆོས་གསུམ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༧ ལྷོ་ཨེས་ ༡༥ ཉིན་ཆངས་འཁོར་ལ་བྱགས་ནས་
 མེས་ཀྱུང་ལ་སླེབས། དེའི་སྤྱི་ཉིན་མིན་ཏུར་སླེབས་ནས་ཞིང་ཆེན་གྱི་དྲུག་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ཁང་དུ་བཞུགས།
 ཉོར་ཆེན་ཨེས་ ༥ ལ་ཅིན་ཅང་མགོན་ཁང་དུ་སློབ་ཏེ་འབྱོར་ཐོབ་གོང་། དེའི་སྤྱི་ཉིན་སྤྱོད་གནས་གྱུར་
 བཞུགས་ནས་པེ་ཅིན་དུ་སླེབས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལོ་ཆེ་དང་གྲུང་མང་འོག་པོ་ཆེ་རྒྱལ་གཉིས་ལ་མཇུག་
 བས་གསུང་འཕྲོས་རྒྱས་པ་གནང་། དེའི་སྤྱི་ཉིན་ཆེན་ཨེས་ ༡༩ ཉིན་སྤྱོད་ཨ་ལགས་འཇུག་པོ་དང་ཨ་
 སྤ་བསམ་འགྲུབ་གཉིས་ལ་མཇུག་འཕྲད་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༢༠ ལོ་ཆེ་དང་བརྒྱུན་སློབ་གྲུའི་འགོ་བཟུང་པ་ཁ་གསལ་ཡོང་།

སློབ་མ་རྒྱལ་ལ་གང་སློམ་དང་། རྒྱ་འཛིན་དཀར་བོ་མའི་ལུང་བཏོན། དེའི་ཕྱི་ཉིན་༡༩༧༡་ན་༢༣ཟླ་ལ་
ཡོངས་སྤྱོད་གྲོས་སྐབས་བདུན་པའི་གྲོས་ཚོགས་ཐངས་བཞི་བའི་ཡར་ཚོགས་ལ་ཞུགས། དེ་ནས་
བཟུང་ཏོར་ཆེན་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་༡༩༧༡་༥་༥བར་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱོད་གྲོས་དང་། མི་དམངས་
འཐུས་མིའི་ཚོགས་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཆེ་ཆུང་ལ་ཞུགས། དེའི་སྐབས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གྲུང་
ཐང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་གཉིས་ལ་མཇལ་འཕྲད་ཐངས་ཁ་ཤས་ཞུས་ཏེ། གསུང་འཕྲོས་དུ་མ་གནང་། ཆབ་
མདོའི་ཨ་ལགས་རྒྱ་ནག་པ་རིན་པོ་ཆེ་པེ་བས་ནས་དངོས་སྤྱོད་ལྟེ་དར་བཅས་ཆབ་མདོར་སྤར་ཡང་
ཡོང་དགོས་པའི་བསྐྱེད་མ་གནང་། ཨ་ལགས་ནགས་གཙང་རིན་པོ་ཆེ་གཙོས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་
མཐོ་རིམ་སློབ་གྲུའི་འགོ་ཁྲིད་པ་སྟེ་བས་ནས། གངས་ཅན་རིག་པའི་སློ་འབྲེད་ཅེས་པའི་དཔེ་དེབ་
བཅུ་བཞི་གནང་། ཏོར་ཆེན་འཛིགས་མེད་ཀྱིས་ཨ་ལགས་འཇམ་པོ་བརྒྱུད་ནས་ཞུས་ཏོར་ཆེན་ཞེས་
བྲིས་། སློབ་གྲྭ་བ་ཁ་ཤས་ལ་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ། གང་སློམ། རྒྱ་འཛིན་དཀར་བོ་མ་རྣམས་ཀྱི་
ལུང་བཏོན། གྲུང་གོ་གནམ་འབྲུལ་གྲུང་སའི་གཞུང་ལས་ཁང་གི་རྒྱུད་ཡིག་ཆེན་མོ་ཡོང་ནས་ཆོས་ཀྱི་
སློར་གྱི་དྲི་བ་མང་བོ་བྱས་ཤིང་ཁོས་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་བོ་བཤད། བོད་བརྒྱུད་ནང་
བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་གི་བརྗེ་བའི་ཀྱང་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ།

ཏོར་ཆེན་༢ཆོས་༢༡ལ་གནམ་གྱུར་ཞུས་ཏེ་ཁྲིན་ཏུར་འབྱོར། ཇ་བ་ལུལ་སྤྱོད་གྲོས་ཚོགས་འདུའི་
བརྗེ་བའི་འབྱོར་ཡང་དགོངས་པ་ཞུས། ཏོར་ཆེན་༢༢ལ་བཟླ་ཤིས་ཆོ་རིང་སོགས་ཀྱིས་རོགས་བྱས་
ཏེ་ཞིང་ཆེན་མི་དམངས་སྟན་ཁང་ནང་དུ་སོང་ནས། སྟན་པ་ཀུན་དགའ་ལ་རྩི་ཆེ་བཏོན་གྱི་བཅོལ་
དམ་ངོ་སྦྱར་ཡི་གེ་སྤྱད་དེ་མིག་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས། ཏོར་ཆེན་༢༣ལ་ཡང་འབུམ་སྐབས་
ཀྱིས་རོགས་བྱས་ཏེ་སྟན་ཁང་དུ་སོང་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྤྱོད་གྲོས་ཀྱི་ངོ་སྦྱར་ཡི་གེ་
བྲིས་། ཏོར་ཆེན་༢༤ལ་སྟན་ཁང་དུ་བཟུང་། བསོད་ནམས་བཟླ་ཤིས་ཀྱང་འབྱོར།

ཏོར་ཆེན་༢ཆོས་༡ལ་མངལ་ཆབ་ཀྱི་ནད་བཅོས་དགོས་ཟེར་ནས། མཐོ་རིམ་ལས་བྱེད་པའི་ནད་
ཁང་ནང་དུ་སྟོན། དེའི་སྟན་ཁང་ནང་ནས་ཞིབ་འཇུག་ཆོས་མང་བོ་བྱས། ཞིང་ཆེན་འཐབ་ཕྱོགས་

གཅིག་གྱུར་སོགས་ལས་ཁུངས་དུ་མ་ཞིག་བཞུ་འདྲིར་ཡོང་། སྤྱི་བཟང་དང་དཔུ་དགོ་སྤྱི་ཚུ་དགོན་
རྒྱལ་གྱི་འཚམས་ཁུ་བ་ཡང་འབྱོར། བཀའ་བཞུན་དཔེ་བཞུར་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་འདྲི་ལ་བཞག་ཡང་སྤྱི་བཟང་
རྩི་རྩི་དང་བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་སོགས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡོང་། དེའི་སྤྱི་བཟང་རྒྱལ་འཕེལ་རིག་པའི་ཚོགས་
བཅད་ཟེར་བ་དང་། མཁན་པོའི་སྤྱི་བཟང་ཟེར་བ་དང་། སེ་ཁྲོན་བོད་རིགས་གྱི་དང་ཚུལ་ཟེར་བ་
ཡང་བཅུམས།

རྟོར་རྒྱ་ལྔ་ཚེས་༢༧ལ་མིག་བཤའ་བཅོས་བྱེད་གྲུབ་བྱས་ཀྱང་བཟེ་ཁབ་རྒྱག་སྤྱི་བཟང་ཁྲག་བྱུང་
ནས་བཤའ་བཅོས་བྱེད་མ་བྱུང་། དེ་ནས་རེ་དོགས་མང་བོ་སྤྱི་བཟང་ནས། ལྷ་མོའི་ཤོ་མོ་ཁ་ཤས་འཕངས་པ།
བཅུ་གསུམ་དང་དགུ་ཤ་སྤྱི་བཟང་། འོན་ཀྱང་མི་ལམ་གསལ་བོ་རེ་ཞེ་ཐོན་རེ་བ་བྱས། ལུ་བ་ཅིག་ནས་
ལངས་ཁར་གཉིད་མ་སད་གྱི་དང་ལ། མི་ཞིག་གིས་ཡང་ལ་ཞིག་སྤྱོན་ནས་ད་ལ་བྱིན་པས། དས་ཉལ་
གྱུར་གྱི་རས་འཚོག་རྒྱུར་དོགས་ནས་མདུན་འཛོག་ཐོག་འཛོག་དགོས་བསམ་པ་ཆིས། ཡང་དཔུར་
དགོན་གྱི་དགོ་བསྐུལ་དང་མཉམ་དུ་དཔེ་ཆ་ཞིག་ཁུ་དག་བྱེད་གྱིན་འདུག་པ་མིག་གིས་གསལ་བོར་
མཐོང་བ་ཆིས། ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་དཔེ་བྲིད་བྱེད་པ་ལ། དཔེ་དེ་ཉིད་རྒྱག་བྲིས་རྒྱུ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡིན་
ཀྱང་མཐོང་བ་སོགས་ཆིས་པས། བཤའ་བཅོས་འབྲུབ་རྒྱུ་རེད་སྟེ།

རྟོར་རྒྱ་༥པའི་ཚེས་༢༧ལ་ཀྱང་ཡན་ཀྱང་གིས་མིག་བཤའ་བཅོས་བྱས། བདེ་ལེགས་དང་འབྲུབ་
པ་བྱུང་། དེའི་རྩིས་སོ་གཉིས་བཅུ་གསུམ། ཤེལ་མིག་བཟོས། ཤེལ་མིག་གྱུན་པས་མིག་གིས་གསལ་བར་
མཐོང་བ་བྱུང་། རྟོར་རྒྱ་༥ཚེས་༡༥ཉིན་བྲིན་ཏུ་ནས་ལིས་རྩིང་དུ་འབྱོར། དེའི་ཕྱི་ཉིན་འབར་ཁམས་
སྤྱི་འབྱོར། འབར་ཁམས་སྤྱི་འབྱོར་སྤྱི་བཟང་འཛོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཀར་འདོན་བྱུང་བའི་
ཡིག་ལན་འབྱོར། ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་བྱུང་། རྟོར་རྒྱ་༧པའི་ཚེས་༥ལ་ཤེལ་མིག་བཟོས་པ་ལེགས་འཕྲོད་
བྱུང་། འབར་ཁམས་སྤྱི་བཟང་བ་གཅིག་དང་ཉིན་ཉི་ཤུ་ཡར་མར་བཟུང་། དེའི་རིང་ལ་ཡོངས་འཛོན་ཡེ་
ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྒྱལ་ཐར་དང་གནམ་ཅེ་ལྗོངས། བྱང་རྒྱལ་གཞུང་ལམ། ཅ་རྒྱུང་རྒྱལ་བཤད། ལམ་
རིམ་ཟེན་བྲིས་སོགས་ལ་དཔེ་བཞུར་བྱས། ཡོངས་འཛོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྤྱི་བཟང་བཅུམས།

ཟླ་བཅུ་པའི་ཟླ་ཉོད་དུ་མཛོད་ཕྱི་ལོ་ལྔ་པའི་མཇུག་གྲུབ་ནས་ཡོངས་རྒྱུགས་ཆར། དེ་ནས་
 ཉིན་ཁ་ཤས་ལ་འཇམ་དགའ་སྟགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཁ་ཤས་བཅུམས། ཉོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ལྷ་ཉིན་
 ནས་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་ལ་སྟན་ངག་ཡང་གསལ་སྤང་མཛོད་ཁྲིད་པའི་དབུ་བབྱང་། ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་ལྷ་
 རྩོལས་སྡེ་དང་དགོ་ཆུན་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཟླ་བ་རྣམས་བཟུས་ནས་མགོན་པོའི་གཏོར་རྒྱལ་གྱི་སྐོར་ལ་
 དག་ཐེར་བཀྲིས་ཏེ། རྩོད་པ་ཡོད་པ་འགའ་ཞིག་ཐག་གཅོད་བྱས། ཆོས་བཅུ་བདུན་ལ་ཟླ་བ་མང་པོ་
 ཞིག་ལ་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་བཏོན་ཁིང་། ལྷ་པོའི་སྐབས་ཁིང་ལྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་
 གསུང་གི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ཟིན་བྲིས་ལྷ་མགུར་བྲག་ཆའི་སྐྱ་དབྱངས་ཀྱི་ཁྲིད་ལྷག་ལེན་ལྟར་
 བཏོན། རང་བཅུམས་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དག་གི་རྒྱལ་པོ་གསེར་མདོག་ཅན་

གྱི་རྒྱུ་ཐབས། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་རྒྱུ་ཐབས། འཇམ་དབྱངས་དམར་མེར་གྱི་རྒྱུ་ཐབས།
འཇམ་དཔལ་སེལེའི་གདན་ཅན་དམར་མེར་གྱི་རྒྱུ་ཐབས། ས་རྒྱའི་གསེར་ཚས་བརྩ་གསུམ་ལས་
བྱུང་བའི་འཇམ་དཔལ་ནག་པོའི་རྒྱུ་ཐབས། འཇམ་དཔལ་སྤྲ་སེང་གི་རྒྱུ་ཐབས། ཡོངས་འཛིན་རྩི་
རྩེ་འཆང་དགོན་མཚོག་བསམ་འགྲུབ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྒྱ་བཏོད་རྣམས་གྱི་ཡུང་བཏོན། ཚས་བཅོ་
བརྒྱད་ཉིན་ནས་མཛོད་གྱི་བྲིད་འཕྲོ་གནས་བཞི་བ་ནས་བྲིད་རྒྱའི་འགོ་བཟུང་།

ཚས་སུམ་ཅུའི་ཉིན་སྤྱི་ལྷ་ཧེའོས་ལམ་མཛོད་གྱི་གནས་བཞི་བ་བྲིད་ཚར་ནས་མཚམས་བཞག་ ལྷན་
ངག་ཀྱང་བྲིད་མཚམས་བཞག་ ཕྱག་ཆེན་བརྒྱད་འདེབས་ཁ་སྐོང་བཅུམས། ཏྲར་ལྷ་བརྩ་གཉིས་པའི་
ཚས་གཅིག་ནས་ཚས་གསུམ་གྱི་བར་མང་མང་ལ་ལྷ་མཚོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་བྲིད་བཏོན།
ཚས་བརྒྱད་ཉིན་ལྷ་མ་ལས་སྤྲེ་དང་དགོན་པ་བདག་གཉེར་ཁྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་མི་སྤྱ། འཛིན་སྐྱ་
བརྩ་གསུམ་གྱི་སྐྱོར་དཔོན་བཅས་བཟུས་ནས། ལྷ་རིག་པར་བྱིན་རབ་འབྱམས་པ་བཅས་ཀྱིས་སྤོན་མོ་
བྱས་མི་ཚོག་པ་སོགས་འགྲིག་ལམ་སྐོར་གྱི་དོན་ཆེན་དགྲ་གྲོས་འཆམ་བྱས་ཤིང་། གྲོས་འཆམ་ལེགས་
པར་བྱུང་ནས་ཐག་བཅད། འདིའི་སྐབས་ལྷ་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་ཅུང་ཟད་ལེགས་པར་བྱུང་སྟེ། ལྷ་
རང་ལོ་དོན་དགྲའི་ཐོག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ལྷ་ཧེའོས་ལམ་མཛོད་དང་པོའི་ཚས་གཅིག་ལ་སྤོབ་མ་རྣམས་ལ་
མཇལ་ཁ་བཏང་། ཕྱི་དོ་གཞི་ཆང་སྤུལ་པའི་སྤྱི་རིན་པོ་ཆའི་གཙོས་མཁན་པོ་སོགས་ལས་སྤྲེ་སོགས་
དང་། དགོན་པ་བདག་གཉེར་ཁྱུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་མི་སྤྱ། འཛིན་སྐྱ་བརྩ་གསུམ་གྱི་སྐྱོར་དཔོན་
སོགས་ཕེབས་ནས་བརྟན་བཞགས་ལུལ། ཚས་ལྷ་སྐྱ་བ་བརྩ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ལ་སྐྱབས་བྲིད་བཏོན། ཚས་
གསུམ། བཞི། ལྷ། དྲུག་རྣམས་ལ་ལྷན་ངག་ཡང་གསལ་སྤང་མཛོད་གྱི་ལེའུ་གསུམ་པའི་འཕྲོ་ནས་བྲིད་
དེ་གསུམ་པའི་མཚུག་རྩོགས། ཚས་བརྩ་བདུན་ཉིན་རྒྱ་མགར་ཐར་བ་ལ་དགོ་བསྟེན་བསྐྱབས། ཚས་
ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་ཟངས་དཀར་ནས་བསྟེན་རྩོགས་བྱ་མཁན་སྐྱ་བ་བརྩ་དགྲ་དང་། བྲག་ར་ནས་སྐྱ་བ་
གཉིས་བཅས་སྤོབས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་བྲག་ར་ནས་སྐྱ་བ་གསུམ་བཅས་བསྟེན་རྩོགས་བྱ་མཁན་སྐྱ་བ་ཉེར་
བཞི་སྤོབས། དེའི་ཉིན་སྐོ་མང་སྐར་གྱི་འཆམས་བྱ་བ་གཉིས་འབྱོར། ཏྲར་ལྷ་གཉིས་པའི་ཚས་གཅིག་

ལ་ལྟ་རྒྱུ་ཁང་དམར་གྱི་འཚོམས་ལྷ་བ་ལ་མཇལ་འཕྲད་བྱས། དེའི་འཕྲོར་ལྷ་ཁང་གོང་མ་ནས་བསྐྱབ་
བྱང་གསུམ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་དང་དགེ་ཚུལ་གཉིས་བཅས་གྱི་ཕྱོད་པ་ལོག་ཆོས་བཞིའི་ཉིན་ཆོས་གྲུ་
སོང་ནས་བལྟ་ཉིག་དང་། ཀུན་བཟང་འཁོར་ལོ་འབྲི་རྒྱུར་བཀོད་ཆབ་བཏང་། དེའི་ལྷར་སྟན་པ་
ཁྲིད་སྐབས། ཚུལ་ཁྲིམས། རབ་རྒྱས། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་གསུམ་གྱིས་ཀུན་བཟང་འཁོར་ལོའི་
དཔེ་བཟོད་རུང་ཟད་ཡག་པོ་བྲིས་པས། དེ་དག་སྒོ་འབྱོར་དུ་འབྲིར་བཅུག།

ཏྲ་ཟླ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་སྟེ་ཟླ་འཛོམས་༡༥ལ་སྐྱངས་འཁོར་རུང་བར་བཤད་ནས་
མིས་ཀུའུ་གོང་རྒྱ་དུ་སྟེབས། ཕྱི་ཉིན་ཁྲིན་ཏུར་སྟེབས་ཏེ་ཅིན་ཅང་མགོན་ཁང་དུ་འབྱོར་ཐོ་བཀོད།
ཕྱི་རྩོག་སྟེག་ཆོགས་འདུར་ཞུགས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཆོས་༡༥ལ་གནས་གྲུ་ཞུགས་ནས་པེ་ཅིན་དུ་འབྱོར་
ཏེ་མཇུག་མགོན་ཁང་དུ་བབ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་པེ་ཅིན་པོ་ཆེ་དང་ཁྲི་ཆེན་གྲུང་ཐང་པེ་ཅིན་པོ་ཆེ་
ནས་གཉིས་ལ་མཇལ་འཕྲད་ཞུགས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཆོས་བཅུ་བཞི་སྟེ་ཟླ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་
རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་གོས་སྐབས་བདུན་པའི་གོས་ཆོགས་ཐངས་ལྷ་བར་ཞུགས། དེ་ནས་ཉིན་ཤས་ཆོགས་
རུང་དུ་ཞུགས། ཕྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཉི་ཤུའི་ཉིན་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་མི་ཆོགས་ཆེན་
སྐབས་བདུན་པའི་གོས་ཆོགས་ཐངས་ལྷ་བར་ཟུར་ཞུགས་བྱས། ཉིན་ཤས་ལ་ཆོགས་རུང་དུ་ཞུགས། དེ་
སྐབས་སྟན་པ་བལྟ་ཁོས་དྲི་བ་ཁ་ཤས་དང་། ལམ་སྟོན་འགྲེལ་བ་དང་ལམ་རིམ་རྩིས་སྒྲུལ་ཞུས། ཏྲ་
ཟླ་འཛོམས་༢༥ཕྱི་ཟླ་འཛོམས་༢༥ཉིན་ཁྲིན་ཏུར་སྟེབས་ཏེ་སྤྱི་གོས་སྟེ་ལེན་ཁང་དུ་བཤད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་
ཕུ་ཕུག་གིས་རོགས་བྱས་ནས་སྟན་ཁང་དུ་སོང་ནས་མིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས། མིག་གཡས་པ་ལྟ་ལོར་
བཤའ་བཅོས་བྱས་ཟེན། གཡོན་པ་ད་རུང་མ་སྟོན་འདུག་ཟེར་བས་བཤའ་བཅོས་བྱེད་རྒྱ་བཤོལ། ཐག་
རིང་ལ་ལྷ་བྱེད་གྱི་ཤེལ་མིག་ཅིག་བཅོས། ཉིན་གསུམ་ལ་ངལ་གསོས། སེབས་བྱམས་ལྷགས་འཁོར་ཞིག་
ཀྱང་ཉོས།

ཏྲ་ཟླ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་སྟེ་ཟླ་༤ཆོས་འཛོམས་ཉིན་མོང་ཤན་དུ་འབྱོར། ཕྱི་ཉིན་དམུ་དགེ་
བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོའི་དགོན་གྱི་རང་གཤག་དུ་འབྱོར། ཟླ་ཚང་གི་ལས་སྟེ་སོགས་འཚོམས་ལྷ་ལ་ཕེབས།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་དབང་ཆ་སྟོན་གྱི་སྒྲིག་བྱས་ཏེ། ཆོས་ལུ་མེས་ཀྱི་ལ་སྒྲིག་བྱས། ཆོས་ལུ་ལ་འབར་ཁམས་སུ་
སྒྲིག་བྱས། ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་ཁང་དམར་དགོན་དུ་སོང་ནས་དེ་ཉིན་འཇིགས་བྱེད་དཔལ་ཅིག་དབང་གི་
སྟོན་བྱས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དཔལ་ཅིག་གི་དབང་དང་དམ་ཅན་ར་བཞོན་གྱི་སྟོན་གཏང་བཏོན། དེའི་
ཕྱི་ཉིན་གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་པའི་དབང་དང་མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་པའི་རྩིས་གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་
བདེ་མཆོག་ལྷ་མི་བའི་དབང་དང་། དཔལ་ལྷན་སྟོན་པའི་རྩིས་གནང་ཐུན་མོང་བ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་མི་
འཕྲུགས་པ་སྟོན་དཔལ་དང་། ཐུབ་པ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཞོན་སྟོན་པའི་རྩིས་གནང་། ཀུན་མཁྱེན་
གསུང་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅའི་ལྷང་། ཤེས་བྱའི་མཁའ་དབྱངས་མའི་ལྷང་བཏོན། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཆོ་དཔག་
སྟོན་དཔལ་དང་། འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་གྱི་རྩིས་གནང་། གྲ་ཆོང་དང་གོང་བ་རྣམས་ལ་མཇལ་
ཁ་བཏང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་གསུགས་དཀར་སྟོན་བཅུ་བདུན་མའི་དབང་བྱེད་གྲོལ་དང་བཅས་པ། ལེགས་
ལྷན་མཆོད་གསུམ་གྱི་རྩིས་གནང་བཅས་བཏོན་ཏེ། གྲ་ཆོང་གིས་མཆུལ་རྟེན་གསུམ་བཤད་པ་དང་
བཅས་འབུལ་ཆེན་བཏེགས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཆོས་བཅུ་བཞི་བྱི་ལྷ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ལ་འབར་ཁམས་སུ་བྱིར་
སྒྲིག་བྱས། ཆམ་པ་བྱུང་སྟབས་དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་ཉིན་བཞིར་ཆེན་མེ་བསྐྱུས་གྱི་གནམ་ཁབ་ཉིན་བཞི་
ལ་བརྒྱབ། ཆོས་བཅུ་དགྲུ་ཉིན་དཔེ་ཆར་སྟོན་གྱི་ཤེས་མིག་ཅིག་བཟོས། ཆོས་ཉེར་བཞི་ལ་སྟག་ཆ་
དགོན་གྱི་འཆོམས་ཁྱུ་བ་འབྱོར། ཆོས་ཉེར་ལྷན་ལམ་དུ་ཆས་ཏེ་མོང་ཤན་དུ་བསྐྱོད། ཆོས་ཀྱི་ལ་རང་
དགོན་དུ་འབྱོར།

ཉོར་ལྷ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ནས་དུས་འཁོར་ས་ཆོག་གི་དབུ་བཟུང་། ཆོས་སུམ་ཅུ་ཉིན་
ནས་འཇམ་དཔལ་དགོངས་རྒྱན་ཆག་མེད་བྱས། ཉོར་ལྷ་བཞི་བའི་ཆོས་དགྲུར་བུམ་པ་བཞོན། ཆོས་
ཀྱི་བཤད་ཀྱི་ལྷན་སྟོན་བྱས། ཆོས་ཀྱི་ལྷན་བཤད་ཀྱི་ལྷན་པའི་དབང་བཟུང་།
ཆོས་ཀྱི་ཉིན་གོང་མ་གོང་ཆེན། ཆོས་ཀྱི་ཉིན་རྩིས་སྟོན་དཔལ་དང་མཆུག་དུ་
ཆོགས་འཁོར་དང་། ཁྱི་རིན་པོ་ཆོས་མཆུལ་གྱི་བཤད་པ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་གནང་བ་དང་ཆབས་
ཅིག་དགོན་གོང་ཀུན་གྱིས་འབུལ་བ་རྟེན་གསུམ་གྱིས་སྟོན་དབང་ཏེ་འབུལ་ཆེན་བཏེགས། དེ་འབུལ་

གྲ་མང་དང་མང་ཚོགས་ཁྲི་ཕྱག་གཅིག་ལྟག་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་། འདིའི་ཉིན་བོད་ཅིས་ཀྱི་ཁྱ་གསུམ་
པའི་ཆོས་བཙུ་ལྷ་ཡིན་པས་དུས་འཁོར་དང་ཤེར་མདོ་གསུང་བའི་དུས་ཆེན་དང་འབྲིག་པ་བྱས།
འདིའི་སྐབས་མཚོད་དཔོན་དང་ས་ཚོག་པ་རྣམས་ཁང་དམར་དགོན་ནས་གདན་དྲངས། རུས་རྒྱན་
སོགས་བཅའ་ལག་ཡོད་བྱད་ཐམས་ཅད་ཁང་དམར་ནས་གཡུ། དགོན་གྲོང་ཀུན་གྱིས་ཐེག་པ་ལྟར་
སྒྲངས་ཀྱིས་གྲ་སྒྲིག་ཡག་པོ་བྱུང་། རྩོད་དང་ཤོག་ཁ་དང་ཡུལ་ཚོའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པ་གནང་། མི་ཁྲི་ཕྱག་ལྟག་འདུས་ཀྱང་འཁོན་འཛིང་དང་ཁ་ཤགས་འགྱེད་
པ་ཚམ་ཡང་མ་བྱུང་བར་འཇམ་ཐིང་གིས་ཆོས་ལེགས་པར་ཉན། གནམ་གཤིས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
པ་སོགས་དཀར་ཕྱོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་དགྲེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་མདོན། མདོར་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པོ་
བྱུང་བས་སྐྱ་སེར་ཀུན་ཡིད་ཆོམ་པ་བྱུང་ངོ་།

འདིའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་བཤད་དང་དབང་བཤད་གཙོ་བོར་བྱས། དགོ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་སྡོམ་
གསུམ་ལེགས་པར་སྤང་དགོས་ཚུལ་སྒྲ་མེད་སྤྱི་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་ཅ་ལྷུང་དང་དམ་ཚོག་སོགས་
ཀྱི་བཤད་པ་དང་། སྤྱིར་སྤྱིག་པའི་ཉིས་དམིགས་དང་གཙོ་བོར་དགོ་བའི་པན་ཡོན་བཤད། བཤད་
སྐབས་ཡིག་ཐོག་ནས་བཤད་པ་མིན་པར། ཡུལ་སྐད་ཀྱིས་དཔེ་དང་བཅས་བཤད། སྤྱི་ཆེར་གཏོང་
ཆས་ཁ་ཤས་བཙུགས་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་བས། ཉན་མཁན་ཁྲི་ཕྱག་ལྟག་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིང་གི་མཐའ་
དབུས་ཀུན་ཏུ་གསལ་བོ་གོ་བྱུང་བས། སྐྱ་སེར་ཀུན་དགོ་བསྐྱལ་ཡིད་འཁུལ་བ་བྱུང་ཞེས་ཀུན་ཡིད་
ཆོམ་འདུག བདག་ལའང་འབྲལ་བ་སོགས་ལ་རེ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར། ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་བའི་ས་
བོན་རེ་ཨེ་ཞོག་བསམ་ནས་སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ། སྒྲ་མའི་བྱིན་རྒྱབས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲ་སྒྲིག་ནས་
བཟུང་འགོ་མཚུག་ཀུན་ལ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་བྱུང་ངོ་། རྟོར་སྒྲ་བཞི་བའི་ཆོས་བཙུ་བྱེད་ཉིན་ཚ་བུ་
མགོན་པོ་ཆོ་རིང་སོགས་ནང་མི་ཁ་ཤས་ལ་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་བཏོན། སྒྲ་དེའི་ཆོས་ལྷལ་
གྲ་ཚང་ལ་ཁྲོ་བོ་སྤྱི་བ་བཅེགས་པའི་རྩེས་གནང་བཏོན། ལམ་རིམ་བསྟོད་ཚུལ་གྱི་བཤད་པ་དང་། བྱེ་
བྲག་དགོན་པའི་འབྲིག་ལམ་ལུང་དང་སྐར་ནས་བཤད་པ། ལས་སྤྱི་བསྐོ་བཞག་སོགས་ལ་འཆར་གཞི་

425

426

ཆེན་བཏེགས། མང་ཚོགས་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་མཚོག་སྤུལ་ཚང་གིས་འབུལ་བ་བཞག
དེའི་ཕྱི་ཉིན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་ཁྱེད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཞིག་བཅུམས། ཆོས་ལུ་ཉིན་དལ་གསོས།
ཕྱི་དྲོ་རིགས་གྲུ་སྤུལ་སྤུ་ཕེབས་ཏེ་མཇལ་འཕྲད་བྱས།

སྤྱི་ཟླ་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་སྤྱི་བཟང་ཕྱོགས་སུ་ཆས། ལམ་ཞོར་དུ་བཞག་སྤྱི་བོད་ཡིག་
སྤྱི་བཟང་ཆ་བབ་བྱས། རེད་ཅག་དོ་འཁོར་གསུམ་ལ་བཤེད་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་རྒྱལ་འབྲེལ་
པོད་གཅིག་རེ་དང་སྤྱི་ཟླ་བཟང་བཟང་བྱེད། སྤྱི་བཟང་དུ་བབས་པའི་ཕྱི་ཉིན་སྤྱི་བཟང་དགེ་བཤེས་
ཆེན་པ་རྒྱལ་པོ་ལེ་པོ་ཕེབས་ནས་མཇལ་འཕྲད་བྱས། ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་
གཏུང་མཚོད་ཉིན་དང་། ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་སྤྱི་ལོག་ཀྱན་ལ་ཞིབ་མཇལ་བྱས། དེ་དག་གི་སྐབས་
སྤྱི་རྒྱལ་མཁན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སྤྱི་བཟང་བཟང་བཟང་ཉི་མ། རྒྱ་ནག་པ་འཇམ་དབྱངས་
བཟང་པོའི་ཉི་མའི་གསུང་འབུམ་སོགས་པོད་ཉི་ཤུ་ཅུ་གྲངས་ཤིག་སྤྱི་བཟང་། སྤྱི་བཟང་དཔེ་མཛོད་ནས་
ཆ་ཁོ་དག་དབང་གྲགས་པའི་གསུང་འབུམ་པོད་གཅིག་དང་། མགོན་པོའི་བེ་བུམ་གཡུ་རྒྱལ་པོའི་
ཕྱོགས་ནས་མ་ཡིག་རེ་འབྲི་ཨེ་ཕུབ་ཀྱི་རེ་བ་བྱས།

ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་
ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་
དྲོ་དགའ་ཕྱན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་
ལ་བཟང་གཞན་ལམ་ལག་བཟང་པོའི་སྤྱི་བཟང་བྱེད། ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་
རྒྱལ་འབྲེལ་གྱི་ཁྱིམ་དང་། སྤྱི་མང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་བཟང་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་
གྱི་དབང་བཞི་ཕྱན་མང་མ་ཡིན་པ་ལེན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་
སྤྱི་བཟང་། དམ་ཆོག་དོ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་
ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་ལྔ་ཆོས་ལུ་ཉིན་
གནང་དང་། ཀྱན་མཁུན་གསུང་གི་དེའི་ཆ་གཡུ་རྒྱལ་པོའི་ཆོགས་བཅས། ཀྱན་མཁུན་གཉིས་པའི་གསུང་

གི་དེའི་ཆོག་ག་ བསྟོད་པ་དོན་ཟབ་མ། བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མ། ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ། ཤུལ་ལགས་
རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གི་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ལུང་། ཆོས་༡༠ལ་
དགའ་ལྡན་འཕྲོ་བཞི་བརྟན་ཞིང་། བཀའ་ཆོས་གྲོལ་མཚམས་ཤིན་པོ་ཆེ་སྟོད་གཤག་ཏུ་ཕེབས་ནས་
སྤུང་དང་སྟོད་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཞིག་གནང་། ཆོས་ཉེར་གཅིག་ལ་སྐྱབས་བྲིས་དང་། ལུག་དུག་སྒྲ་མའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལུང་། ཆོས་ཉེར་གཉིས་ལ་ཐུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤངས་བའི་བྲིས། གང་སྒྲ་མ་དང་སྒྲོལ་
དཀར་བསྟོད་པའི་ལུང་། ཆོས་ཉེར་གསུམ་དང་ཆོས་ཉེར་བཞི་ལ་ཤུལ་ལགས་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གི་
འགྲེལ་བའི་སྟེང་ནས་ལམ་རིམ་བསྐྱས་དོན་གྱི་བྲིས། དེའི་སྐབས་མཁན་པོ་དག་དབང་ཐུབ་བསྟན་གྱི་
མཚོའི་གསུང་གི་དཔལ་ཅིག་ལ་བརྟན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ལུག་མོང་དང་ལུག་མོང་
མ་ཡིན་པ་ལེན་ཚུལ། དེའི་བྱར་འདེབས་སྒྲ་མང་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོ་བཟང་ཚུལ་བྲིས་ཀྱི་མཚོའི་གསུང་
གཉིས་སྐྱགས་པའི་ལུང་། ཤུལ་ལགས་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གི་རྗེ་རྗེ་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་པ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་
ལུང་རྣམས་བརྟོན། ཆོས་༢༥ལ་སྟོད་སྟོན་པ་ཡོང་སྟེ་བདག་གི་ནད་ལ་བཞུགས། ཕྱི་དྲོ་དབྱངས་ཅན་
མ་དཀར་མའི་རྗེས་གནང་དང་། ཤུལ་ཤུལ་ལགས་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གི་དེའི་བསྟོན་སྐྱབ་ལས་
གསུམ་གྱི་ལུང་བརྟོན། ཆོས་༢༥དང་༢༦གཉིས་ལ་སྟོན་པ་ཡོང་སྟེ་བདག་ལ་གནམ་ཁབ་བརྒྱབ། ཆོས་
༢༧ལ་སྟོན་པས་ནད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་སྟོན་བྱ། སྤྱི་ཟླ་༩ཆོས་༢༩ཉིན་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་
གཅིག་ལ་ཐུབ་བདུན་ལ་དགོས་པའི་སྟོང་གི་སྒྲུ་པ་ཕོག། ཆོས་གཉིས་ལ་ལམ་རིམ་བའི་ལམ་གྱི་བྲིས་ཀྱི་
དབྱ་བཟུང་། ཆོས་གསུམ་ནས་ཆོས་དུག་བར་བའི་ལམ་བྲིས། ཆོས་བདུན་ལ་རང་བཅུམས་སྒྲོ་གསལ་
འཇུག་དོགས་གྱི་ལུང་འཕྲོ་བརྟོན། ཤུལ་མདོ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་དོན་དུ། དབྱར་མཚོ་རྒྱས་པ་ཞེས་པ་
བཅུམས། ཆོས་༣༥དང་༣༦ལ་རང་བཅུམས་སྐྱེས་ཏུགས་ཆོག་འགྲེལ་གྱི་ལུང་བརྟོན། ཆོས་༣༧དང་༣༨ལ་
བའི་ལམ་གྱི་བྲིས་བརྟོན། ཆོས་༣༩དང་། ཆོས་༣༩ཆོས་༣༩ལ་སྟོད་འཇུག་ཆེན་མའི་བཤད་ལུང་
བརྟོན། ཆོས་བཅུ་བདུན་ནས་ཆོས་ཉི་ཤུ་བར་རང་བཅུམས་ཡང་གསལ་སྤྲོད་མཛད་གྱི་ལུང་དང་
བཤད་ལུང་སྐྱགས་མ་བྱས་ནས་བརྟོན། ཆོས་ཉེར་གཉིས་ལ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞིག་བཅུམས། ཕྱི་དྲོ་

ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་བྲིད། ཆོས་འདུལ་ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་གྱི་བྲིད་མཁུག་རྫོགས། ཉིན་བདུན་ལ་བཤད་
 པ་རྒྱས་པའི་ལྷགས་སུ་བྱས། རང་བཅུམས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ། དེ་ལྟར་མཁའ་
 དབྱེངས་མ། རྒྱ་འཛིན་དཀར་བོ་མ། མཚམས་སྤྲིན་གཞོན་ལྷ་མ། མར་གད་ལྷ་བ་མ། སྒྲ་མ་མཚོག་
 གསུམ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་བཏོན། ཆོས་འདུལ་དྲགས་པོ་སྤྲོན་བརྒྱད་ཀྱི་བདེ་མཚོག་གི་དབང་བཏོན།
 རང་བཅུམས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་བའི་འཇམ་དཀར་དང་དབྱངས་ཅན་མའི་བསྟེན་པ་
 འདོན་ཚུལ། ལྷ་མཁུན་འཇིགས་མེད་དབང་བོའི་གསུང་གི་འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་འདོན་
 ཚུལ། འཇམ་དཀར་ཞི་བའི་སྤྲིན་སྟེག་ ཇི་བཙུན་པའི་སྤྲོན་མའི་གསུང་གི་འཇམ་དཀར་བརྗོད་སྤྲིན་
 རྒྱ་མཚོ། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་རྣམས་ཀྱི་ལུང་བཏོན། ཆོས་འདུལ་དགའ་ལྡན་གཞུང་བསྐྱངས་
 ཀྱི་བྲིད་དང་། རྒྱལ་མཁའ་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་གི་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་བྲིད་ཡིག་
 ལས་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་ལུང་བཏོན། མཁུག་ཏུ་རེ་འདོད་བཞིན་མང་ཚོགས་ལ་མཇལ་ཁ་བཏང་།
 སྒྲ་བྱང་དུ་ཐོད་སྐབས་ཟས་མ་འཕྲོད་པ་ལྷ་བྱའི་ནད་དྲག་པོ་ཞིག་བྱང་། རྒྱ་སྤྲོན་བོད་སྤྲོན་གང་གིས་
 ཀྱང་ཕན་པ་མ་བྱང་། ཟ་མ་ལ་ཡི་ག་ཆད། དེ་མཚུངས་མི་ལམ་དུ་མི་ཞིག་གིས་རྟ་དཀར་པོ་ཞིག་བྲིད་
 འོངས་ནས་ད་འགོ་ཞེས་རྟ་གོང་དུ་བསྟོན་པ་མིས་པ་དང་། གཞན་གཞིན་པོ་ཁ་ཤས་དང་འཕྲད་
 པ་མིས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན། སེམས་ལ་ད་ཆེ་ཟད་ཡོད་རྒྱ་རེད་བསམ་ཞིང་རྗེས་སོར་སྒྲ་བྱང་དགོན་
 འདིར་ཡོང་ཨེ་ཐུབ་ཅི་ཤེས་སྟམ་ནས་དཀའ་ཚོས་གང་ལྷས་ཐམས་ཅད་ན་བ་བསྟན་བཟོད་བྱས་ཏེ་
 ཆང་མ་བཏོན། དེ་མཚུངས་དགོ་སྟོར་དཔེ་ལྷས་སོགས་ལ་འབད་ཅི་ཐུབ་བྱས། སྟུག་བཟུལ་མེད་ན་
 དེས་འབྱང་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྷར་ངེས་འབྱང་སྟུ་མི་རེ་སྟེེས་བྱང་། སྒྲ་བྱང་དགོན་འདིར་བཀའ་
 ཆོས་སོགས་ཉག་ཕྱ་བར་འདུག་པས། བཀའ་ཆོས་གང་གི་སྐབས་སུ་ནང་སེམས་ལ་བསྐྱོར་ནས་བཤད་
 ཅི་ཐུབ་བྱས། ལུས་ཁམས་མ་བདེ་ཡང་དཀའ་ཚོས་དགའ་རབ་ཅིག་འདོན་ཐུབ་སོང་བས། ཡོང་དོན་
 ཞོག་སོང་སྟམ་དུ་སྒོ་བདེ་འབོལ་གྱིས་སོང་།

ཆོས་འདུལ་སྒྲ་བྱང་དགོན་གཞུང་གིས་བསྐྱུལ་ནས་སྟུག་ཆ་དགོན་དུ་འབྱོར། བོད་སྤྲོན་དང་རྒྱ་

སྤྲུལ་ཀུན་ལ་བཞུགས་སྤྲུལ་བཅོས་བྱས་མོད་པན་པ་མ་བྱུང་། དེ་མཐུན་སྟག་ཚ་དགོན་གཞུང་ནས་
ཞབས་བརྟན་མང་བོ་བསྐྱབས། ཉོར་ཟླ་དགུ་བའི་ཆོས་བཞི་ཉིན་སྟག་ཚ་དགོན་གཞུང་གིས་བསྐྱལ་
ནས་དུ་དེའི་དགོན་དུ་འབྱོར། བད་ཆེར་མ་སོས་པའི་དབང་གིས་ཚ་བྱ་བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱ་མཚོའི་
འདྲ་མོས་བཞེན་ཁོས་ཁྱུང་སྤངས་ཏེ་རང་གཤག་ནས་ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་གྱི་བ་བཅུ་གཅིག་གིས་
སྟོལ་དཀར་ཆེ་སྐྱབ་ཆར་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུངས། རྩོམ་མས་པ་དག་བཤེས་འདྲ་བའ་བདག་གི་གམ་
དུ་ཕེབས་ཏེ་སྟོལ་དཀར་ཆེ་སྐྱབ་ཆར་བརྒྱ་གསུངས་ཡོད་ཅིས་དཔལ་ལོར་སྤྲུལ་བརྒྱ་བཅས་བརྟན་
བཞུགས་ཕུལ། ཆོས་བཅོ་ལྔ་ནས་གྲ་ཚང་གིས་འཇིགས་བྱེད་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་སྤྱར་མཛད་མ། བརྒྱ་
བསྐྱམ་མ། བཀའ་ཉན་མ། འཇིགས་བྱེད་དཔའ་ཅིག་ནམས་ཆར་སྟོང་རེ། བཀའ་འབྱུང་ཞལ་བྱེས། དེ་
དག་བསྐྱབས་རྗེས་ནད་ཅུང་ཟད་བྱིར་དྲངས་ཀྱི་འགོ་ཚུགས། ཟས་ལ་ཡི་ག་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་གྱུར།
ལྷ་ས་སྐར་ཅིས་ཁང་གི་ཆོགས་འདུའི་བདེ་ཐོ་འབྱོར། དེ་མཚུངས་ཁྲིན་ཏུར་ཆོགས་འདུ་ཡོད་པའི་
བདེ་ཐོ་འབྱོར་ཡང་དགོངས་པ་ཞུས། དེ་ནས་རིན་ཆེན་རིལ་བྱ་ཐེངས་བཅུ་གསུམ་བཏང་། ཉོར་ཟླ་
དགུ་བའི་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་བྲིས།

ཉོར་ཟླ་བཅུ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཁུལ་གྱིས་གྲིས་མངགས་པའི་སྤྲུལ་པ་དང་། དེ་དང་མཉམ་
དུ་ཆ་བྱ་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཡང་འབྱོར་ཏེ་ཉིན་བདུན་ལ་སྤྲུལ་དབྱེད་བྱས། གནམ་ཁབ་བརྒྱབ།
སྤྲུལ་དུ་མ་བྱིན། ཅུང་ཟད་པན་པ་འདྲ་བ་བྱུང་། སྤྲུལ་པ་སོང་ནས་ཉིན་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ནད་བསྐྱར་
ལོག་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་རིང་ན་ལ་སོང་། སྤྱིར་ལོ་བཅུ་གངས་ལ་ཤ་མ་ཐོས་ཀྱང་། མ་ཤི་བར་དུ་ཤ་ཁྲག་ལ་
རོལ་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཨེ་བྱུང་སྟམ་ན། གཞན་དག་གིས་ཤ་མ་ཐོས་ན་ཕུང་བོ་ཉམས་འགོ་ཞེས་བསྐྱལ་
མ་ཡང་ཡང་བྱུང་ཡང་ཟུ་ཚུགས་བྱས་ནས་མ་ཐོས། འདི་སྐབས་སྤྲུལ་པས་ཕུང་བོའི་བཅུད་ཉམས་ཆེ་
བས་། ཤ་དང་བཅུད་ཅན་གྱི་ཟ་མའི་རིགས་ཟ་དགོས་ཞེས་ནན་ཏན་བྱས། བཅུད་ཉམས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་
ནད་བྱུང་ཡང་གསོ་ཐབས་བལ་བེར། ནན་གྱིས་ཤ་ཟར་བཅུག་ནས་ཤ་ཟ་དགོས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་སྤྲུལ་
པ་ཡོད་དུས་ཁྱུ་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ཤར་ཡང་བྱིས་སུ་ཁྱུ་མི་ཁྱུ་སྐབས་བྱུང་བས་ནད་རིང་ལ་སོང་བ་

འདྲ། འདིའི་སྐབས་ལྷ་ཕྱི་འདི་དག་ཏུ་མདོ་སྡེ་པལ་བོ་ཆེ་དང་། བོ་རྟོ་བུའི་དཔེ་ཆས་སོགས་ལ་བཞུས་
ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་བྱས།

ཏྲ་ཁླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཉིས་དང་གསུམ་ཉིན་གཉིས་ལ་ལྷ་ཁང་གོང་མའི་ནང་ནས་གྲ་
ཚང་ཡོངས་ལ་སྦྱོན་སྟེ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་བྲིད་དང་། རང་བཅུམས་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་
རྒྱན་འབྱེད་དང་། སྒོ་མང་རིན་པོ་སྒོ་བཟང་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་གི་ཐུན་དྲུག་སྒྲ་མའི་རྣལ་
འབྱོར་དང་འབྲེལ་བར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་བཞི་ལེན་ཚུལ་དང་། མཁན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དག་
དབང་ཐུབ་བཞུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔལ་ཅིག་གི་སྒོ་ནས་དབང་བཞི་
ལེན་ཚུལ་དང་། སྒོ་མང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གི་དེའི་ཟུར་འདེབས་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པའི་
ཡུང་རྒྱམས་བཏོན། ཆོས་པ་ལྔ་དང་དྲུག་གཉིས་ལ་ཁྲོ་བོ་སྟེ་བཅུགས་ཀྱི་སྦྱོན་སྟེ་བཅུམས། བསྐྱེད་
བརྗོད་དང་གཞུང་སྟོག་ཚུལ་ཡང་བཅུམས། ཆོས་བདུན་ནས་རྒྱད་སྒྲ་མའི་ཆོག་འབྲེལ་རྩམ་པའི་དབུ་
བཅུགས། དེའི་ཉིན་ལི་ཐང་སྒྲ་མ་བཞུན་འཛིན་བདེ་ལེགས་མཇུག་དུ་ཐེབས། ཆོས་སྦྱོང་ཁ་ཤས་དང་
སྟོན་ལམ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཡུང་བཏོན། སྟོན་ལམ་སྒྲི་ཀ་གསུམ་ཡོད་པ་ཞིག་ཁོའི་ངོར་བཅུམས། ཆོས་བརྒྱད་
ལ་འབར་དགོས་པ་གྲུའི་ཞོ་གྲང་གཞོན་པ་ཤེར་གྱི་འཆམས་འདྲི་དང་ནད་འདྲིར་འབྱོར། ཆོས་བཅུ་
བཞི་ལ་ལྷ་ཁང་གོང་མའི་ནང་དུ་གྲ་ཚང་ཡོངས་ཀྱིས་སྒྲོལ་དཀར་གྱི་བརྟན་བཞུགས་ལུལ། ཉི་ཤུ་ཡར་
མར་ཞིག་ལ་ཁུལ་སྤྱང་གོས་ཁང་གིས་མངགས་པའི་སྦྱོན་པ་བཞུན་འཛིན་འབྱོར། སྦྱོན་དབྱང་དང་
ནད་ལ་བརྟན་དབྱང་བྱས། མོག་ལ་སྦྱོན་མེད་ཟེར། ཆོས་སུམ་ཅུའི་ཉིན་སྟོན་སྦྱོབ་འདག་པ་ལ་བསམ་
སྟེ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་ཉིན་ཐང་བཞེངས།

ཏྲ་ཁླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་ལྷ་ཁང་གོང་མའི་ནང་དུ་གྲ་ཚང་ཡོངས་ལ་སྒྲ་མེད་
ལུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་རྩེས་གནང་དང་། ལྷ་བྲིད་དུན་པ་བཞི་ལེན་གྱི་བྲིད་དང་། རང་རྩམ་
བསྐྱེད་བརྗོད་དང་གཞུང་སྟོག་ཚུལ་གྱི་ཡུང་བཏོན། ཆོས་བཅུ་དགུའི་ཉིན་ནས་ཁམས་ལྷག་པར་མི་
བདེ་བར་གྱུར་ནས། གྲ་ཚང་ལ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་གསུམ། གྲ་ཏོག་གསེར་གསུམ། གཟུངས་འདུས།

ཕྱག་རྒྱུ་འཁོར་ཆེན་བསྟེན་པ། བརྒྱ་བཞི་སྟགས་བཅོལ། དེའི་ཉིན་གདོང་འགོའི་ཡར་ཁྱུག་གི་སྤུན་
པ་བོས་ནས་བརྟུལ། དེའི་ཕྱི་རྩོད་ཁུལ་སྤྱིད་གྲོས་ཁང་གིས་མངགས་པའི་སྤུན་པ་རྣམས་དང་། ཚ་བུ་
བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ཡང་ཁུལ་བོད་སྤུན་ཁང་གིས་ངའི་ཆེད་དུ་དགོངས་པ་བྱིན་ཏེ་མངགས་པ་
འབྱོར། སྤུན་པ་རྣམས་ཉིན་བཞི་ལ་བསྐྱེད་དེ་གནམ་ཁབ་བརྒྱབ། ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་གྲུ་བ་བཞིས་
རྣམ་གྱལ་ཆོ་སྒྲུབ་གསུངས་ཏེ་གཟུངས་རིང་ཆར་ལྷ་བརྒྱ་དང་། གཟུངས་ཕྱང་ཆར་བྲི། ཆོས་སྤྱུལ་ཅུའི་
ཉིན་ལྷ་ཁང་གོང་མའི་ནང་དུ་གྲུ་ཆང་གི་གྲུ་བ་མང་བོ་ཞིག་གིས་རྣམ་གྱལ་སྟོང་མཚོད་གསུངས། རྒྱ་
རབ་གནས་ཆུ་བྱ་ལའི་ཉོར་ཁྲ་དང་བོའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་གྲུ་ཆང་ལ་འབྲས་ཆན་གྱིས་བསྟེན་བཀྲར་
ཁྱེད། རང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་སོན། གཞི་ཆང་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་བཀོད་ལྟར། ཕྱི་རྩོད་གྲུ་ཆང་གི་ལས་སྤྱོད་
རྣམས་དང་ཆན་པ་རྣམས་ཕེབས་ནས་བརྟན་བཞུགས་སྤུལ། སྤྱིར་བདག་ན་ནས་བཟུང་གྱི་བོད་ཀྱི་
སྤུན་པ་དང་། མོ་བ་ཀྲན་གྱིས་སྟོན་མེད་རིམ་གྱིས་དྲངས་འགྲོ་བེད། འོན་ཀྱང་དྲངས་ཆུ་མེད་པས་
བདག་གིས་བསམ་པ་ལ་སྐབས་འགར་ཁྲ་མས་བྱིན་ཆུབས་བོག་འདོན་རེ་བསམ་ནས། ན་བ་ལེགས་
ན་ན་བར་བྱིན་གྱིས་བཟུབ་དུ་གསོལ། ཞིས་གསོལ་བ་བཏབ། སྐབས་འགར་ན་ཆས་སྤྱུག་བསྐལ་མི་
བཟོད་པར་མྱུར་དུ་དྲག་ཐབས་རེ་ཨེ་ཡོད་སྟུང་པའི་རེ་དོགས་ཤར། ལོ་ལྷ་མའི་ཁྲ་བཅུ་གཉིས་པའི་
ཆོས་བཞིའི་དགོང་མར་ཆེ་ལམ་དུ་ལྷ་ཆང་བའི་ཁྲ་མ་མཚན་བཟོད་པར་དཀའ་བ་རྩེ་འཇིགས་མེད་
འཕྲིན་ལས་གྱི་མཚོ་ཕེབས་ཏེ་རི་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ལྷང་ཕན་ཞིག་གི་ལམ་ཆུང་ཞིག་དུ་བྲིད་ནས་ཡར་
སོང་སྟེ་རིའི་རྩེ་ལ་སྤེལས་དུས་ཉི་མ་ཡང་ཤར་འདུག དེ་ནས་མནལ་སད་འདུག ནད་འདིའི་མཇུག་
དུ་དག་པའི་ཞིང་ཞིག་དུ་འགྲོ་ཕྱབ་པ་ཞིག་ཨེ་ཡིན་སྟུང་དགའ་བ་ཞིག་སྟེས། ཉོར་ཁྲ་དང་བོའི་ཆོས་
བཅུ་གཅིག་ཉིན། ཞིང་ཆེན་སྤྱིད་གྲོས་ཀྱི་ཆོགས་འདུར་འགྲོ་དགོས་པས་ཆངས་འཁོར་འབྱོར། འགོ་
བྲིད་རྣམས་གྱིས་གཙོ་བོ་ཆོགས་འདུ་མེན་སྤུན་པར་སྟོན་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཟེར། འོན་ཀྱང་གཟུགས་ཕྱང་
ཏ་ཅང་ཞན་སྟབས་དང་། གསུང་བརྟགས་ཀྱང་མ་ཆུད་པས་མ་སོང་། དེའི་ཉིན་ནས་བཅུ་བཞིའི་བར་
གནམ་ཁབ་བརྒྱབ། བཙོ་ལའི་ཉིན་གྲུ་ཆང་ལ་བཙོལ་ནས་མགོན་པོའི་གཤེགས་གཏོར་བཅུ་གསུམ་

དང་མགོན་པོའི་འཕྲིན་བཅོལ་བཏོན། དེ་ནས་ཉི་མ་མང་བོ་ཞིག་ལ་གནས་ཁབ་བརྒྱབ། ཉེར་གཅིག་
 ཉིན་སྐོ་མང་དགོན་གྱིས་འཆམས་ལྷ་བ་མི་གཉིས་འབྱོར། ཉེར་གཉིས་ཉིན་མཛོད་དགའི་བོད་སྐྱེན་
 ཁང་དང་སྟག་ཚ་དགོན་པའི་འཆམས་ལྷ་བ་འབྱོར། སྐྱེན་པ་བསྟན་ཁོས་སྐྱེན་དབྱེད་བྱས། ཅ་ཤིན་ཏུ་
 ལེགས་ཟེར། ཉོར་ལྷ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཞིའི་ཉིན་དབྱེན་རྒྱུ་མཚོད་རྟེན་གྱི་ཉི་ལྷ་རྟོག་དང་གཏུགས་
 རིམ་པ་བརྒྱ་གསུམ་སོགས་རྒྱང་མཁན་གྱི་མགར་བ་འབྱོར། ཆོས་བདུན་གྱི་ཉིན་ཁྲལ་སྤིང་གོས་གྱི་
 ཀྲུ་ཞི་ཀུམ་བཀྲེས་དང་སྐྱེན་པ་སོགས་འབྱོར་ནས་ཁྲིན་ཏུར་སྐྱེན་བཅོས་བྱེད་དུ་འགོ་དགོས་ཞེས་
 བཤད། ཆོས་བརྒྱད་གྱི་ཉིན་དགོན་པའི་མཁན་པོ་དག་བཤེས་ཆོས་དར་ཚང་ལ་མཁན་པོ་བསྐོས་བཞག་
 གི་མདུད་པ་བཏགས། ཆོས་དགུ་ཉིན་ཁྲིན་ཏུ་ཕྱུ་སྐྱེན་བཅོས་བྱེད་དུ་སོང་བའི་ལམ་དུ་ཉི་མ་གཉིས་
 བྱས་ཏེ་ཁྲིན་ཏུར་སྐྱེབས། ཞིང་ཆེན་སྤིང་གོས་ཁང་། ཞིང་ཆེན་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ཕྱུ། ཞིང་
 ཆེན་མི་རིགས་དོན་བྱེད་ལྷ་ཡོན་སྐྱེན་ཁང་བཅས་ཀྱིས་བཙེ་གཟིགས་སྐྱེན་མེད་པ་གནང་སྟེ་བཀོད་
 འདོམས་ལེགས་པར་བྱས། ཞིང་ཆེན་སྤིང་གཞུང་གི་ཉིན་ཀྲང་གཞོན་པ་ཆོ་ཁོ་ཡང་སྐྱེབས་ཏེ་ནད་
 འདྲི་བྱས་ཏེ་ལས་དོན་དང་བྱ་བ་གང་ཐད་ནས་ལེགས་པོ་བྱེད་པའི་ཁས་ལེན་བྱས། དེའི་སྐབས་ལུབ་
 ཅིག་སྒྲོལ་མའི་སྐོ་ནས་ཆི་ལམ་བརྟགས་པས་ལས་མ་ཟད་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཟད་ཆར་བའི་རྟགས་
 ཐོན། ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་བསྟན་པའི་བྱ་བ་མཛོད་རྒྱའི་ཆི་ལམ་ཆིས། དེ་ནས་དགོན་པའི་གྲ་བ་གཉིས་
 དང་། སྤིང་མོ་བདེ་མཚོག་སྤྱིད་འབྱོར་ཏེ་རང་དགོན་དུ་འགོ་དགོས་ཞེས་ནན་ཏན་བྱས་ཏེ་ཆོས་
 ཉེར་བདུན་ཉིན་ཁྲིན་ཏུ་ནས་ཆས་ཏེ་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་རང་དགོན་དུ་འབྱོར། ཁྲིན་ཏུར་སོང་
 བུལ་དུ་གྲ་ཚང་གིས་བདེར་གཤེགས་རིན་ཆེན་མེ་འོད་ཀྱི་སྟོང་མཚོད་དང་ཆོ་སྒྲ་རྣམ་གསུམ་སོགས་
 སྐུ་རིམ་འཕོར་ཆེན་བསྐྱབས་འདུག ཆོས་ཉེར་དགའི་ཉིན་སྟོ་བུལ་དགོན་གྱི་འཆམས་ལྷ་བ་གྲ་བ་ལྔ་
 འབྱོར། གཞུང་སྤྱིར་གྱིས་དབུལ་ལོར་འཕོར་ཆེན་ཕུལ་ཏེ་བརྟན་བཞུགས་ཕུལ། ད་ལྟ་ཁྲིན་ཏུ་ཞིང་
 ཆེན་གྱིས་མངགས་པའི་སྐྱེན་པ་སྐྱེབས་ཏེ་སྐྱེན་བཅོས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་། སྐྱེན་པས་བོར་
 ཞིང་རིམ་གོས་བསྐྱོག་དུ་མེད། གཉེན་རྣམས་གསོན་དུ་རེ་བས་རེ་ཐག་ཆད། ཁང་ཉིད་ཅི་བྱ་གཏོལ་

མེད་གྱུར་པའི་ཚོ། །ཟླ་མའི་གདམས་ངག་དྲན་པར་བྱིན་གྱིས་ལྟོབས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲེབས་
འདུག་གོ། །ཡང་ཆ་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཆ་བྱ་བསོད་ནམས་བཟླ་ཤིས་གཉིས་རྒྱན་
དུ་གམ་དུ་བཅར་ཏེ་ནད་གཡོག་ལེགས་པར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་དོ། །རང་ལོ་བརྒྱད་ཅུའི་ཐོག་ཏོར་ཟླ་
གཉིས་པའི་ཉེར་དགུར་བྲིས་སོ། །ལས་ཀྱི་བཟོ་བོས་བསྐྱུན་པའི་ཁང་བྱིས་དེ། །བསོད་ནམས་ཀ་བས་
འདེགས་པར་མ་རྩས་པས། །ལུས་ཀྱི་ཁང་བྱིས་ཞིག་ལ་ཁད་པར་གྱུར། །ཁྲོགས་དགེ་བའི་བཤེས་ནམས་
བདེ་མོ་གྱིས། །བྱིས་སུ་ཡང་ཡང་མཇལ་བའི་སྟོན་ལམ་འདེབས། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ལྷུག་
པར་ཤོག། །

༥ ཁ་སྐོང་དགོངས་པ་རྒྱགས་པའི་སྐོར།

ན་མོ་གུ་ཅ་རྒྱལ། ལུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་སྟོ་བཟང་གྲགས། །བསམ་བཞིན་དུར་སྒྲིག་གར་
རོལ་འོད་དཀར་ཅན། །གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཚོག་གདུལ་བྱའི་ཚོངས་ལུན་ནམས། །རྒྱ་མཚོའི་པ་མཐར་
བསྐྱད་ལ་རྟག་དུ་འདུད། །གང་གི་གསང་གསུམ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལས། །ཐ་མའི་ཆ་ཕན་རྒྱ་
ཐེགས་ཅམ་འགོད་པའི། །སྒྲོབས་པ་གང་ཐད་ནས་ཀྱང་མ་མཆིས་མོད། །དད་པའི་རྒྱ་གཏོར་འཕེལ་
བའི་ཟླ་འོད་བསྐྱེད། །དེ་ཡང་རང་ཅག་ནམས་ཀྱི་མེ་ཏྲོག་ཕོག་པའི་ལྷ་སྐལ་རྩེ་བཅུན་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་དོན་གྱི་སྒྲད་དུ་མཚན་ནས་སྟོས་ན་ལྟོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་
རྩེ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོའི་ཞལ་སྤུ་ནས་ནམ་པར་ཐར་བ་རང་གི་བྱང་བ་བརྗོད་
པ་རང་གསལ་ལྷ་དར་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་དེར། །རབ་གནས་རྒྱ་བྱ་ལོའི་ཏོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉེར་
དགུའི་བར་ཡོད་ལ། །དེ་ནས་ཁྱིན་དུ་ནས་ཡར་ཕེབས། །གྲུ་ཆང་གིས་ལས་སྤྲོ་མཁན་པོ་ཆང་སོགས་
ཁ་ཤས་ཕེབས་ཏེ་བསྐྱུན་འདྲི་བྱས། །དེ་རྩེས་ཁོང་གིས་ཞལ་ནས་ཕན་ལ་དང་ཨེ་འདུག་མི་ཤེས།
གདུང་བཞུ་སའི་མཚོད་རྟེན་སོགས་ལས་མ་གཏོགས་གཞོད་བྱེད་ནམས་མི་ཁོམ་ཞེས་གསུངས། །ལུལ་

མིང་གོས་ཀྱིས་མངགས་པའི་བཟུན་པ་དང་སྟན་པ་འབྱོར། རྩི་ཤུལ་དགོན་པའི་གྲ་བ་ལྔ་པེབས་ནས་
འཆམས་ཁྱུ་དང་བཟུན་འདྲི་ལྷས། ཉེན་སྐལ་དུ་ཆོལ་ལེན་གཅིག་དང་གོས་དག་བཅས་གནང་། ཁོང་
གིས་ཚུམ་བཞིན་པའི་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་ཆོག་འབྲེལ་སྤྱབ་བཟུན་ཡར་རྒྱས་ཚུམ་འཕྲོ་བྱས། རང་གི་བྱུང་བ་
བརྗོད་པ་རང་གསལ་ལྷ་དར་ཤ་ཡང་མཚུག་བསྐྱས། ཉོར་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་སྤྲུལ་ཅུའི་ཉེན་གྱི་ལོགས་
པར་ཞལ་ནས། སྦྱོར་བྱ་གསུམ་གྱི་དཔེ་རིས་ཤེར་གྲགས་མ་གཏོགས་རེབ་སྐོང་བས་འབྲི་མི་སྤྱབ། འབྲི་
ཚུལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་བཤེས་གཉེན་བཟུན་ཚུལ་དང་། སྦྱོང་འཇུག་མདོ་པལ་བོ་ཆེར་ཡོད་གསུངས།
དབྱེན་རྒྱུམ་མཚོད་ཉེན་གྱི་དཀར་ཆག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིས། རྩི་ལགས་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་གི་རྩེའི་དཀར་
ཆག་ལྟར་དང་། བརྩོ་བ་པལ་བོ་ཆའི་བརྩོ་བའི་ལེའུ་ཤིས། ཞེས་དང་། ཁྱོད་ལ་སྦྱབ་ཐབས་རིན་འབྱུང་
ལན་གཉིས་ཐོབ་བཅ། ཐོབ་ལགས་ལྷས་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་པམ་ལྷག་གིས་མ་གོས་པ་རྩོམ་གསུམ་ཉམས་
ལེན་གྱི་མཐེལ་དུ་གྱིས་སོགས་གསུངས། བཟུན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལ། པམ་ལྷག་གིས་མ་གོས་པ་དང་།
ལྷར་མཚམས་བཟུན་སྦྱབ་སོགས་བྱས་ཡོད་པས་བཏོན་ཆོག་ཅེས་གསུངས། བཀའ་མ་གྲོལ་བར་བཏོན་
ན་པན་མི་ཐོགས་པ་རྩེ་མི་ལའི་རྒྱུ་ཐར་ལ་སྟོས། ད་ལྟ་གྲུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་
ཆོས་དབང་བཀའ་ཆོས་ཐངས་རེ་ལ་ཐངས་རེ་རེ་བཞིན་བཀའ་གྲོལ་བ་མ་གཏོགས། བཀའ་མ་གྲོལ་
བར་མི་གནང་བ་སོགས་གསུང་སྤྱང་ཅུས་པ་ཅན་མང་བོ་གནང་། གནམ་ཁབ་བརྒྱབ།

ཉོར་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༣་ལོ་ལྔ་པའི་ཉེན་གྱི་སྤྱོད་ཁོང་གིས་སྤྱགས་
དགོངས་བཞིན་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་ཉི་མ་སོགས་ཀྱིས་ལྷུང་བཤགས་གྱི་ཕྱག་མཚོད་གསུངས།
སྤྱོད་ཁོང་དུས་ཚོད་ལྔའི་སྤྱང་ཡས་མས་སུ་སྦྱ་གཟུགས་རྩི་སྦོད་ལ་སོང་སྟེ་པལ་ཆེར་ཞིང་ལ་པེབས་རྒྱ་
རེད་སྟམ་པ་བྱུང་། སྤྱགས་བཀོད་ལྟར་ཁོང་གཟིམས་པ་དང་། མདུན་ནས་ཡང་ཆ་བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱ་
མཚོ། གཤག་མཚོས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། དཔུང་དང་ཆ་བྱ་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་བཞིས་དགུང་རེ་
བཞིན་སྦྱབས་འགྲོ་རྒྱས་པ། ལྷ་མཚོད། བཟུན་འབར་མ། དགེ་ལུགས་ལྷགས་བཟང་རྒྱས་པའི་སྦོན་ཆོག་
སྦོན་ལམ་ཤིས་བརྗོད་བཅས་བཏོན། ཆོས་གཉིས་ཉེན་གྱི་སྤྱོད་ཡང་གཟིམས་པ་དང་ལྷར་ལྷར་དེད་

ནམས་ཀྱིས། སྐབས་འགོ། ལྷ་མཚོད། གསང་འདུས་སྟོན་ལམ་སྟགས་རྒྱན་ཏུ་གཟུགས་སྤེའི་བཀོད་
པ་བསྐྱས་ཚུལ་བར་དུ་དགོང་རེ་བཞིན་བཏོན། ཆོས་གསུམ་ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོད་བྱེན་ལྷུ་མཚོད་ཉིན་
ལ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་ཏོག་དང་ཉི་ལྷ་ཟ་ར་ཆོགས་སྟགས་ལ་གསེར་བྱགས་པ་ལེགས་འབྱུང་བྱུང་ནས་
སྤོང་དུ་བཀོད་པས་ཉིན་འབྲེལ་ལེགས་པར་འབྲིག་གསུངས། འདི་སྐབས་བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱ་མཚོས་
ཀུན་མཁྱེན་ནམ་ཐར་བཅོན་པོ་མ་དང་། འདུལ་འཛིན་གསུང་གི་ཀུན་རིག་རྒྱུ་ཆེན་དང་། དུགས་
པོ་ལྷ་རྩེའི་ལམ་རིམ་ཐར་རྒྱན། ལས་འབྲས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། གསང་བ་འདུས་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་
ས་བཅད་བཅུད་ལྷན་སྟེ་མ་ཞེས་བྱ་བ་སྐུལ་སྐུ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པ་ནམས་བཏོན་ཏེ་ཁོང་
གིས་གསལ། ཕྱི་དྲོད་སྐབས་བཟུ་ཤིས་འབྲེལ་ནས་འཆམས་ཁུར་གྲུ་བ་གཉིས་པེབས་ནས་འཆམས་ཁུ་
བྱས། རིམ་གྲོ་ལ་ལྷུང་བཤགས་གསུང་གསུངས། ཆོས་བཞིའི་ཉིན་ལུལ་སྤྲོད་གྲོས་ཀྱིས་མངགས་པའི་
སྟོན་པ་ཕྱིར་སོང་། ཆོས་ལུའི་ཉིན་འབར་ཁམས་ནས་རང་ལུལ་གྱི་དམག་དཔོན་ཟུར་བ་ཨ་སྤང་དང་
འབར་ཁམས་དགེ་ཐོན་སྟོན་གྲུའི་ཤོ་ཀྱང་གཞོན་པ་ཤེར་གྱི་སྟགས་འཆམས་ཁུ་དང་བསྐྱུན་འདྲིར་
འཁྱོར། འདིའི་སྐབས་རྒྱན་དུ་ཉིན་གཉིས་གསུམ་རེར་གནམ་ཁབ་བརྒྱབ་པ་དང་། དེ་ནས་ཉིན་རེ་
ངལ་གསོས། ཏོར་ལྷ་གསུམ་པའི་ཆོས་བདུན་ཉིན་གསང་འདུས་བདག་འཇུག་ཉིན་དང་བོའི་ཉིན་
གྱི་ཞོགས་པར་ཕན་ལ་ལྷགས་མཁར་གྱི་སྤོང་ཆངས་མ་བར་ཏེ་བྱེད་དགོས་པ་ཨ་ལགས་རིན་པོ་ཆའི་
གསུང་ལྟར་དང་། གཏོར་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་བཏགས་རྒྱ་ནག་པའི་གསུང་དང་མི་མཐུན་པས། མཁས་གྲུབ་
རིན་པོ་ཆའི་གསུང་ལྟར་དང་། མགོན་ཆོས་ཀྱི་དབྱངས་ཀྱང་ལྷར་གྱི་དཔར་རྟེན་ལྟར་གྱིས་ཞེས་ངས་
དེ་ཟེར་བ་བྱིངས་འདྲེན་དམ་ཆོས་ལ་ཤོད། ཅེས་གསུངས། ཆོས་དགའི་ཉིན་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་མི་
རིགས་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོན་ལྷན་ཁང་། ཨ་མདོ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་འགོ་བློན་འབྲུག་ཐར་སྟགས་མི་སྣ་
ཁ་ཤས་འཁྱོར་ཏེ་འཆམས་ཁུ་དང་བསྐྱུན་འདྲི་བྱས། ཆོས་བཅུའི་ཉིན་གྱི་ཞོགས་པར་ཡང་ཕན་ལ་
ལྷར་གསུང་ལྟར་དང་། ཕལ་ཆེན་ཆ་པོད་དུ་བྱམས་པའི་ལེའུ་དང་བཟོ་བའི་ལེའུ་ཡོད་ཅེས་གསུངས།
ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་ལུལ་སྤྲོད་གྲོས་ཀྱི་ལྷངས་འཁོར་དང་ལུལ་རྩོམ་བསྐྱར་བྱས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྐྱུན་

ཆོས་གསུམ་ཉིན་བྱང་ཆུ་རྫོང་གི་སྲིད་གོས་དང་ནང་བསྟན་མཐུན་ཆོགས་བསྟུན་འདྲི་ལ་འབྱོར་ནས་
འུས། ཆོས་དྲུག་གི་ཉིན་གྲུ་ཆང་གི་མཁན་པོ་ཆང་སོགས་ཕེབས་ནས་བསྟུན་འདྲི་འུས། ཆོས་དགའི་
ཉིན་རྩ་བ་རྫོང་གི་ལས་ཁུངས་ཆེ་བ་བཞི་དང་། རྫོང་རིག་གནས་དོ་དམ་ཅུས། རྫོང་བོད་ཡིག་སློབ་
འབྲིང་། ཨ་མཚོག་མཚན་ཉིད་དགོན་སོགས་ཀྱི་མི་སྣ་བརྒྱད་འཆམས་ཁྱེད་དང་བསྟུན་འདྲི་ལ་འབྱོར།
ཆོས་བཙུའི་ཉིན་གྱི་ཞོགས་པར་འཆམས་ཁྱེད་དང་བསྟུན་འདྲི་འུས། ཆོས་བཙུ་གཅིག་ཉིན་གསེར་
ཟངས་རྩུང་མཁན་གྱི་བཟོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གདུགས་རིམ་པ་བཙུ་གསུམ་དང་བྲེ། བུམ་པའི་སྒོ་བྱིས་
སོགས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན་པས། བཞག་སྟེ་དགའ་དར་དང་རྟེན་སྒྲུལ་སོགས་གནང་།
ཐུགས་དགོངས་ལྟར་འུགས་འབུལ་སྐབས་དགོས་པའི་རྩི་བོ་རྩེ་དང་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་སྐུ་བརྟན་ཨ་ཁུ་
ཤེར་གྲགས་དང་རྩི་བཟོ་བསྟུན་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་བཞེངས་ནས་སྟུན་འབབས་འུས་ཆོས་བཙུ་གཉིས་
ཉིན་པེ་ཅིན་ནས་ཀྱང་གོ་བོད་བརྒྱད་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟུན་སློབ་སྦྱང་གི་ཨ་ལགས་འཇམ་པོ་ཕེབས་
ཏེ་བསྟུན་འདྲི་དང་བཟོད་གསོལ་ལུལ། ཆོས་བཙུ་གསུམ་ཉིན་ལྔར་ནས་གསུང་བཀོད་གནང་ཡོད་
པས་འཆར་ཅན་ལྟར། དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་ཉི་མ་སོགས་བདུན་ལ་ཁོང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྦྱོང་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་མངོན་དུ་མཛད་དེ། སྤྱིར་འདིའི་སྐབས་བསྟུན་གཞི་ཏ་ཅང་ཆེ་བས། ཆོག་
གཉིས་གསུམ་གསུང་བ་ཡང་དཀའ་སྟབས། འདི་བཙུན་འགྲུས་བསྐྱེད་དེ་གདུལ་བྱའི་ཐ་མ་ང་ཆོ་ལ་
འཇིགས་བྱེད་བསྟེན་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་གི་ལུང་གནང་། ཤེར་སྦྱིང་དང་། ཞིང་ཁམས་འབུལ་བ་ལྟ་
སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་མ་ལན་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་ཁོང་གིས་བསྐྱུལ། གསུང་བཤད་ལ། འདི་ནི་
ཐེམ་སྐས་དང་མི་འདྲ་བར་བཀའ་རྩུང་ཟད་ཡངས་པ་ཡིན། རྩ་བ་སྒོ་མང་སྟོ་བཟང་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱ་
མཚོ་ཆང་གི་ནག་འགྲོས་སུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ཡིན་སོགས་ཞིབ་རྒྱས་གསུངས། མཐུག་ཏུ་ས་གཞི་མ་
སོགས་དང་། ད་དགོན་འདིར་གཞི་བསྟེན་གྱི་བརྒྱད་པ་མ་ཆད་པ་ཡིན། འཇམ་དབྱངས་ཉི་མ་དང་
ཏ་བ་ལ་བཀའ་གྲོལ་ཡོད་པས་དྲིས་སོགས་གསུངས། དེ་ནས་འཛོག་རྒྱུད་ནང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་
མཚོད་ཁང་ནང་ལ་ཕེབས། དེར་གདུང་རྟེན་སྦྱི་ཁྲི་གང་དང་བྱེད་ཅན་བཟོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་

439

ནས་བདག་སོགས་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཚས་ལ་བཀོད་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གནང་། གསུང་བཀོད་ལྟར་
དབུ་ནབ་ལུ། དེ་དུས་ནམ་མཐའི་དབྱིངས་སུ་སྤྲིན་དཀར་པོ་མང་པོ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བཞུགས་
མཆིས། སྤུན་སོང་ནས་གྲུ་ཚང་དང་། ཨ་ལགས་གཞི་ཚང་རིན་པོ་ཆེར་ཁོང་དགོངས་པ་ཚས་དབྱིངས་
སུ་ཐིམ་པའི་སྟན་གསལ་ཞུས། ཕྱི་དྲོ་གྲུ་ཚང་ཕེབས་ཏེ་གདུང་མཚོ་དཀྱོག་ལ། ཁབ་མདོ་དགོན་ཆེན་
ཁྱིའོ་དམ་ཁྱ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུ་རིན་གཞོན་པ་འཕྲིན་ལས་ཚས་འཕེལ་དང་། སྤོན་ལམ་གཉིས་
འབྱོར་ཡང་རྒྱུན་དབང་གིས་ཞལ་མཇལ་མ་ཐུབ། མཐན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་ཚས་གྲགས་ཚང་
དང་། རྒྱ་ནག་པ་ཚང་། དུས་འཁོར་ཚང་། རྫོང་ནང་སྤུལ་སྤྱོ་སོགས་སྤྱི་སྤྱོར་གྱིས་སྤྱོ་གསུང་ཐུགས་
རྟེན་དང་དབུལ་ལོར་མང་པོ་ལུལ་དེའི་ཉིན་ནས་གདུང་ཁང་སོགས་བཞེངས་པའི་དབུ་བཟུང་། ཚས་
བཅུ་དྲུག་ཉིན་རྗེ་རམས་པ་འོད་ཟེར་ཚང་གི་གཙོས་གྲུ་བ་བཅུས་རྗེ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྒོ་ནས་མཚོག་
ཞུས་མཛད། ཕྱི་དྲོ་གྲུ་ཚང་གིས་མངགས་པའི་གྲུ་བ་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དགོང་རེ་བཞེན་དགོངས་
རྫོགས་ཀྱི་བར་རྒྱན་འཇུག་གསུངས། ལུལ་སྤྱོད་གོས་ཀྱི་ཀྲུ་ཞི་གཞོན་པ་བཞུན་འཛིན་དང་། འཐབ་
ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ཕུལ་ཡི་ཕུལ་ཀྱང་གཞོན་པ་ཆེ་རིང་། ལུལ་ནང་བཞུན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་མི་སྣ་
བཅས་འབྱོར་ཏེ་དངོས་སྤྱོས་ཁྱེར་ནས་ཐུང་ན་ཞུས། གཤེགས་ནས་ཞག་ཤས་ཀྱི་བར་ལ་སྤྱོ་གདུང་གི་
དྲོད་མ་ཡལ་ཞེས་བསྐབ་གསུམ་གྱི་མཚོས་གསུངས།

བཤོལ་ཆོ་གསུམ་པའི་ཚས་བཅུ་བདུན་ཉིན་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཞལ་
ཕྱོས་ནས་སྤོ་མ་དང་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་པར་བྱས་ཏེ། བདག་འཇུག་གསུངས། ལུལ་
སྤྱོད་གོས་ཀྱི་སྒོར་གཉིས་པ་དང་། ལུལ་ཚོམ་སྤྱོར་ཅུས་ཀྱི་ཨ་ཁུ་བཞུན་འཛིན་སོགས་ཕེབས་ཏེ། གདུང་
བཞུ་དུས་མཐོ་བའི་རྩེ་དང་བཟང་དྲུག་ཐུང་ན་ཁུ་རྟེན་སོགས་ལུལ། ལྷག་ཆ་ཚས་བཟང་སྤྱིང་གི་
དགོན་གཞུང་དང་ནང་ཆེན་གྱི་མི་སྣ་འབྱོར་ཏེ་དངོས་སྤྱོས་སོགས་ལུལ་ནས་ཐུང་ན་ཞུས། ཚས་བཙོ་
བརྒྱད་ཉིན་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་བདག་འཇུག་གསུངས། བཞུན་འཛིན་ཀྲུ་ཞི་སོགས་
ཕྱིར་འབར་ཁམས་སུ་ཕེབས་ནས་ལུལ་གྱི་ས་ཆར་ཐུང་ན་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་པའི་གྲ་སྤྲིག་བྱས།

ཆོས་བཅུ་དགའི་ཉིན་མ་ཅིག་ཁྲོས་མ་ནག་མོའི་བདག་འཇུག་གསུངས། ཆོས་ཉི་ཤུའི་ཉིན་ཀུན་རིག་གི་བདག་འཇུག་གསུངས། ལྷ་བྱང་དགོན་གཞུང་གི་སྤོན་པའི་སྤྱི་བུར་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ཆང་སོགས་པེབས། དངོས་སྤྱོད་དང་གདུང་མཚན་འཛོགས། ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་མི་འབྲུགས་པ་སྟེ་དགའི་བདག་འཇུག་གསུངས། ཁང་དམར་ཨེ་ཤི་བདེ་ལུ་སྤྱི་བུ་བ་གཉིས་འབྱོར་ཏེ་མུ་ངན་ཞུ་ཏེན་ལུ། ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་མཚོག་ཁྲོས་དང་གདུང་མཚན་གྱི་འདོན་པ་མཛོད་རྩ་སོགས་གསུངས། འབར་ཁམས་སུ་རྩ་ལྷུ་གྱིས་མུ་ངན་ཆོགས་འདུ་རྒྱས་པ་འཛོགས། འདིར་བྱང་ཆུ་རྩོད་གི་ལས་ཁུངས་ཆེ་བ་བཞི་དང་། བྱིས་ཁང་། བོད་ཡིག་སྒྲིབ་འབྲིང་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སྤྱོད་ལུ་ཏེ་མུ་ངན་ཞུས། ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་མཚོག་ཁྲོས་དང་གདུང་མཚན་འདོན་པ་སོགས་གསུངས། ཆོས་ཉེར་བཞིའི་ཉིན་ཡང་ཆོ་བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ལྷགས་བཀོད་ལྟར་ཨ་ཁུ་ཤེར་གྲགས་དང་། ལུ་རྩ་རྣམས་ཀྱིས་གདུང་ལས་བྱས། གཞན་ལས་ཁུ་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྤྱི་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ཏེ་ཅང་མཉེན་པོ་ཞིག་མཆིས། དེ་ནས་ཨ་ལགས་གཞི་ཆང་སྤུལ་བའི་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལྷ་ཆང་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གདུང་མཇལ་བྱས། ཆོས་ཉེར་ལྔའི་ཉིན་ཡང་གདུང་མཇལ་བྱས།

བཤོལ་ལྷ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཉེར་དུག་ཉིན་ནམ་ལངས་པ་དང་གཞི་མཚན་རོལ་མཚན་རྩས་སོགས་ཀྱིས་མདུན་བསུས་ཏེ་སྤྱི་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ཞུགས་འབུལ་སའི་མཚན་ཏེན་གྱི་བུམ་པར་གདན་དྲངས། མཁན་པོ་ལས་ཐོག་པ་སྤུལ་བཟང་ཚུལ་བྱིས་ཆང་སོགས་ལྷ་ཆང་གིས་རྩོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་སྤོན་པ་སྤྱི་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ཞུགས་ལ་ལུ། དེ་ནས་དགོངས་རྩོགས་ཀྱི་བར་ལྷ་མཚན་དང་ཆོས་སྤྱོད་རྒྱ་འཇུག་སོགས་མ་ཆག་པར་གསུངས། རྩ་འགྲེལ་རྩ་བ་དང་། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་སོགས་གསུངས། ཏྲུ་ལྷ་བཞི་བའི་ཆོས་བཞིའི་ཉིན་ལྷ་བྱང་བཟླ་ཤིས་འབྱེལ་དུ་ཆོགས་ཆེན་ལ་ལྷ་བ་རེ་རེའི་ལྷག་ཏུ་སྤོར་ལྷ་རེ་དང་། ཐོས་བསམ་སྤྱི་བུ་བ་རེ་རེའི་ལྷག་ཏུ་སྤོར་བཅུ་རེ་ལུ། དེ་མཚུངས་དགོན་ལྷེ་དུ་མ་ལ་འགྲེལ་ལུ། ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་རྩོ་ཤུལ་དགོན་གྱི་ལྷ་བ་གཉིས་དགོངས་རྩོགས་ལ་འབྱོར། ཆོས་ཉེར་གཉིས་ནས་ཉིན་བདུན་ལ་གཟུངས་འཇུག་དང་འཇམ་དགའ་

གཏེར་སྐབ་སོགས་བསྐྱབས། ཏྲེ་ལྷ་ལྷ་བའི་ཆོས་བཞིའི་ཉིན་དགོངས་ཚྭ་གས་སུ་གདུང་མཚོད་རྒྱས་
པ་འཚོགས། ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་སྐྱེ་གདུང་མཚོད་ཉིན་ལ་གཟུངས་འབྲུག་ཕུལ་ཏེ་རབ་གནས་བྱས་སོ། །

དབྱེན་ལྷུ་མཚོད་ཉིན་བཞེངས་པའི་སྐོར། ད་ལྷ་བཞེང་བཞིན་པའི་དབྱེན་ལྷུ་མཚོད་ཉིན་
ནི། ལྷ་རྒྱས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལ་ཁེ་ཆང་འཇམ་དབྱངས་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོས་བཞེངས་པ་ཡིན།
དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་༡༧༣༥ལོར་མེར་བསྐྱབས། དེ་རྗེས་ཐལ་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་ཆོས་ལྷན་དཔལ་བཟང་
བོས་ཞིག་གསོས་མཛད། བཅོས་བསྐྱར་རྗེས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༣ལོར་ལྷ་རྒྱུ་ལོ་ལྷ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
བཅིངས་འགོ་ལ་དམག་མི་འདས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དུར་ས་བྱས། ༡༧༥༠ལོར་ཆོས་རྒྱ་ཞེས་པའི་ནང་དུ་
དུར་ས་སྤོས། དེའི་རྒྱུ་རྒྱས་རིག་གནས་གསར་བཅའི་སྐབས་མ་བཤེག་༡༧༥༧ལོར་དགོན་པ་འཚོགས་
པའི་འདུ་ཁང་བྱས། ལྷ་རྒྱས་བཅོས་བསྐྱར་བྱས་ཕྱིན་བདག་མ་བྱས་སྐབས། འཛོམ་ཞིག་དུ་འགོ་བཞིན་
མཆིས། དེ་ཙམ་བ་ནས་གསར་བཞེངས་བྱེད་རྒྱུའི་ཐུགས་བརྟེན་གནང་། སྤྱི་བདག་ཅེས་པ་ལྷགས་ལྷག་
ལོའི་ཏྲེ་ལྷ་དང་བོའི་ཆོས་ཉེར་བཞིའི་ཉིན་སྤྱི་ལོ་༡༧༧༧ལོའི་ནང་དུ་ས་བདག་སྒོ་འཕྲེས་ཐིག་གདབ།
ཨར་ཆོག་གི་སྒྲན་གསར་ཕུལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཨར་ཆོག་བྱས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་བཤེག་སྟེ་གཞི་ནས་
གསར་བཞེངས་བྱས། མཚོད་ཉིན་དངོས་ཀྱི་གདོང་ཆེན་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་མིས་གྲུ་བཞི་མ་༡༧༤ཡོད། མཐོ་
ཆོད་ལ་སྤྱིས་༡༤་༣༣ཡོད། དེ་ལ་ཅེག་རིམ་པ་གསུམ་ཡིན། ཅེག་འོག་མ་ལ་སྤྱིས་༤་༣༣ཡོད། ཅེག་
བར་མ་ལ་སྤྱིས་༣་༥༥ཡོད། ཅེག་སྟངས་མ་ལ་སྤྱིས་༣ཡོད། ལུས་པའི་འགོས་སམ་རྒྱ་ཕིབས་ལ་སྤྱིས་
༢ཡོད། དེ་ནས་བྱེ་སྒྲན། བྱེ་གདུགས་འདེགས། གདུགས་རིམ་པ་བཙུ་གསུམ། ཐུགས་རྗེ་མདོ་གཟུངས། ཟ་
ར་ཆོགས། གདུགས། ཆར་ཁེབ། ཉི་ཟླ་ཏྲོག་རྣམས་ལ་སྤྱིས་༥་༣༣ཡོད་ཅིང་བྱེ་ནས་ཏྲོག་གི་བར་དང་།
ལུས་པའི་སྒོ་བྱིས་ཀྱི་མཐོ་ཆོད་སྤྱིས་༣་༥༥ཡོད། དེ་རྣམས་གསེར་བཟངས་ལས་གྲུབ་པས་གསེར་སྒང་
སོ་གཉིས་སྐྱག་སོང་། ཅེག་འོག་མ་གདོང་ཆེན་དང་། ཅེག་བར་མ་བང་རིམ་ཡིན། དབྱེན་ལྷུ་མཚོད་
ཉིན་ལ་བང་རིམ་བཞི་དང་། བང་རིམ་རྣམས་ཟུར་བརྒྱད་ཡིན། ཅེག་སྟངས་མ་ལུས་པ་ཡིན། མཚོད་ཉིན་
ཆེ་བ་དེ་ལ་གུང་ར་ཡོད། དེའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤྱིས་གྲུ་བཞི་༣༠༠ཡོད། གུང་རའི་ནང་ལོགས་ནས་ཕྱོགས་

རེར་མཚོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་རེ། ཁྱོན་སོ་གཉིས། མཚོད་རྟེན་རེའི་ས་འཛིན་ནས་སྤྱགས་རྩི་མདོ་གཟུངས་
 བར་ཨར་འདམ་ལས་བྱུང་ཅིང་། གཏུགས་དང་ཆར་ཁེབ། ཉི་ཟླ་ཏོག་རྣམས་གིང་ལས་བྱས། ཟ་ར་
 ཚགས་ཟངས་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཚོགས་བདག་གཞིད་སྤྱོད་པོ་འཁོར་མོ་འཁོར། གཟུངས་འབྲུག་
 རྒྱས་པ་ཆར་རེ། རྩི་སྤྱ། ཁོང་རིན་པོ་ཆའི་གཏུང་ཆའི་ཆ་ཆ་དང་། མི་འབྲུགས་པའི་སྤྱ། ཆོ་ལྷ་རྣམ་
 གསུམ་སོགས་གང་མང་གིས་གཏམས། མཚོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་བོ་སྤྱ་བལྟམས་པའི་མཚོད་རྟེན་
 རྟེ། བང་རིམ་རྒྱུ་པོ་བཞི་བ། བད་མས་སྤྱས་པ། གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་མཚོད་རྟེན་རྟེ། བང་རིམ་བཞི་
 བ་བྱ་བཞི། གསུམ་པ་བཟླ་གིས་སྒོ་མང་མཚོད་རྟེན་རྟེ། བང་རིམ་བཞི་བ་བྱ་བཞི་སྒོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་
 ཡོད་པ། བཞི་བ་ཆོ་འཕུལ་མཚོད་རྟེན་རྟེ། བང་རིམ་བཞི་བ་བྱ་བཞི་སྒོ་འབྱར་ཡོད་པ། སྒོ་འབྱར་བང་
 རིམ་རེའི་སྤྱུ་ཆ་གཅིག་བྱིར་འབྱར་བ། རྩ་བ་ལྷ་བབ་མཚོད་རྟེན་རྟེ། བང་རིམ་བཞི་བ་བྱ་བཞི་སྒོ་
 འབྱར་ཡོད་པ། སྒོ་འབྱར་གྱི་དབྱས་སུ་ཐེམ་སྒྲས་གསུམ་རིམ་གྱིས་དབྱས་མའི་ཐེམ་པ་རུང་ཟད་མཐོ་
 བ། རྒྱག་པ་དབྱེན་རྒྱུ་མཚོད་རྟེན་རྟེ། བང་རིམ་བཞི་བ་བང་རིམ་རྣམས་བྱར་བརྒྱད་པ། བདུན་
 པ་སྤྱ་ཆོ་བརྟན་པའམ་རྣམ་རྒྱལ་མཚོད་རྟེན་རྟེ། རྒྱུ་པོ་བང་རིམ་གསུམ་པ། བརྒྱད་པ་བྱང་འདས་
 མཚོད་རྟེན་རྟེ། རྒྱུ་པོ་བང་རིམ་མེད་པ་དྲིལ་བའི་ཁོག་པའི་དབྱིབས་ལྟ་བུའོ། །དབྱས་ཀྱི་མཚོད་རྟེན་
 གྱི་ཆེག་འོག་མའི་དབྱས་སུ་རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན་མཐོ་ཆད་སྤྱིས་པ་༥༩༩༥ཡོད། དེའི་གཡས་སུ་སའི་
 རྟེང་བོ་དང་གཡོན་དུ་འཇམ་པའི་དབྱངས་གཉིས་སྤྱིས་༥་རེ། ཀྱན་རིག་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་སང་
 ཁྱི་བཅས་སྤྱིས་༥་རེ། ངན་སོང་སྦྱོང་བའི་རྒྱལ་བོ་སོགས་བཞི་ལ་ཁྱི་བཅས་སྤྱིས་༧་པ་རེ། དེ་ནས་སྤྱོན་
 མ་ནས་འབབ་པའི་བར་གྱི་ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་ལ་བད་འདབ་བཅས་མཐོ་ཆད་སྤྱིས་༧་རེ། ཆེག་བར་མ་ལ་
 འོད་དཔག་མེད་ཆ་བྱས་བཏེགས་པའི་ཁྱི་བཅས་སྤྱིས་༥་རེ། གཡས་སུ་སྤྱོན་རས་གཟིགས་དང་གཡོན་
 དུ་བྱག་ན་རྩི་རྩི་གཉིས་སྤྱིས་༧་རེ། དེའི་མཐའ་སྒྲར་ལ་འོད་དཔག་མེད་རྟོང་སྤྱ་བྱུག་དགོས། ཆེག་རྟེང་
 མ་ལྟེ་བྱས་པའི་ནང་ལ་རྩི་ཆོང་ཁ་བ་སང་ཁྱི་བཅས་སྤྱིས་༥་པ་རེ། རྒྱལ་ཆབ་རྩི་དང་མཁས་བྱུང་
 རྩི་གཉིས་ལ་སང་ཁྱི་བཅས་སྤྱིས་༧་པ་རེ། རྩི་ཆ་ཁོ་བ་མཁན་ཆེན་དག་དབང་གཤམས་པ། འདུལ་འཛིན་

444

སྐས་དང་བོ་ཐེག་པ་མཚན་གི་དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱིས་དགྱེས་བཞིན་རྩིས་སུ་འཛིན་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་སྒྲེ་མོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་སྐོང་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བ་ལྟར།
ཕུན་ལའང་གང་ཐད་ནས་འོས་མེད་ཀྱང་ཡང་ཚ་བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱ་མཚོའི་ཟིན་བྲིས་ལ་འབྲི་སྟོན་
ཅུང་ཟད་བྱས་ཏེ་རབ་གནས་ཤིང་བྱི་ལོའི་ཉོར་རྩ་དགྲ་བའི་དམར་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་སྤྱི་ལོ་
༡༩༧༤ལྷ་༡༠ཚེས་༢༧བདུད་ཅིའི་ཕུན་མཚམས་སུ་སྟོབ་འབངས་ཐ་ཤལ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་བྲིས་
པའོ། །

རྩེ་བཅུན་བསམ་གཏན་གྱི་མཆོ་དཔལ་བཟང་བོའི་གསུང་འབྲམ་པོད་དང་བོ་བཞུགས་སོ། །

བྱེ་བྲག་འདིར་བཙོ་ལྷ་བ་རྗེས་སྐྱ་བཙུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བྲག་རས་སྐྱད་པའོ། །

[illegible]

༡༢། །འཛིགས་མེད་སྟོབས་བརྩེ་དཔལ་མངའ་བཤེས་གཉིན་དག །བསྐྱེད་དུ་སྦྱོར་བས་བསྟེན་པའི་བྱིན་མཐུ་ལས། །

[illegible]

གཏན་གྱི་བདེ་ལ་གཞིལ་བའི་དཔལ་ལྷན་པ། །གདུལ་བྱ་རྩ་མཆོད་མགོན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 विनायकवन्द्यस्तु विद्वान्मनसात्मकसुखलक्ष्मणः ॥
 विनायकवन्द्यस्तु विद्वान्मनसात्मकसुखलक्ष्मणः ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

[illegible]

ཡང་དང་ལེགས་ཚོགས་ན་མ་ལའི་མཆོད་ཀྱིས་འཕར་ཡོང་མཁུ་ཆེས་བྱ་བའི་ལྷ་སྐུ་ར་མཆོར་དྲུང་པ་ཤེལ་ལེགས་ལྷ་བྱས་པོ།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । श्रीकृष्णार्चनम् ।
श्रीकृष्णाय नमः ।

༡༣། །ཤྲ་གྲུབ་རྒྱ་སྐོར་མདུན་ཅི་དེ་སྐོར་གྱི་སྒྲུང་ཡུལ་།

༡༢། སྤྱུག་བྱུང་བ་སྤྲུལ་བའི་ཉི་མ་འོད་པོ་ཆེ། གངས་ཅན་འགྲོ་བའི་དབལ་དུ་ལེགས་ཤར་ཞིང་། །

॥ सततबद्धयश्चतुर्वर्गैर्भूतगङ्गाताम्रदिग्भ्याम् ॥
सुदृगबद्धयश्चतुर्वर्गैर्भूतगङ्गाताम्रदिग्भ्याम् ॥

སྒྲུབ་པར་ཕྱོད་ཀྱི་ལྷན་གྱི་འཇམ་དཔལ་ལྗོངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་།

མདོ་སྨགས་བསྟན་ལ་དབང་བའི་དབང་ཕྱུག་ཆེ། །རིམ་བྱོན་གངས་ལྗོངས་འགོ་བའི་གཉེན་ལྷམས་རྒྱལ། །

• 国家民委古籍整理项目 •

名家文献研究书系编委会

主 任 罗布江村

副主任 李冬生 赵心愚 何晓平

主 编 奔 嘉

副主编 谢拉嘉措 拉松嘉措

编 委 次称嘉措 桑珠嘉措

夏吾勒嘉 益西拉姆

གཙུག་ལག་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆོག་།

གཙུག་ལག་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆོག་། རང་ཆེད་འདུམ་སྒྲིབ་ལས། བསྐྱབ་གསུམ་ཀྱི་མཆོག་།

ལྷན་དུ་བྱས་པ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཆོག་། བསྐྱབ་གསུམ་ཀྱི་མཆོག་།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆོག་། བསྐྱབ་གསུམ་ཀྱི་མཆོག་།

༡། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཆོག་ཀྱི་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་འདི་

གསུང་འབྲུམ་པོ་དང་པོ་བཞུགས་སོ།

མི་ཁྲིམས་དཔལ་ལྷན་ཆེན་པོ་།

མི་ཁྲིམས་མི་རིགས་དཔལ་ལྷན་ཁང་གིས་པར་བྱས་པའི་བསྐྱབ་གསུམ་ཀྱི་མཆོག་།

མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་པར་སྒྲིག་ཁང་ནས་བཞུགས་སོ།

༢༠༠༩ལོའི་ཟླ་༤པར་པར་གཞི་དང་པོ་བཞུགས་སོ།

༢༠༠༩ལོའི་ཟླ་༤པར་པར་ཐེངས་དང་པོ་དཔར་སོ།

དཔལ་ལྷན་ཀྱིས་ ISBN 978 - 7 - 5409 - 4234 - 2

དཔལ་ལྷན་ཀྱིས་ ༢༠༠. ༠༠ (པོ་དང་༡—༥)

名家文献研究书系

第一卷

定价：300.00元（全套）